

SÝNISBÓK
ÍSLENSKRAR
ALÞÝÐUMENNINGAR

B R Æ Ð U R

[D A G B Æ K U R] A F

S T R Ö N D U M

[Á S T A R B R É F]

[A L M E N N B R É F]

[S J Á L F S Æ V I S A G A]

[M I N N I S B Æ K U R O G

S A M T Í N I N G U R

F R Á 1 9 . Ö L D]

S I G U R Ð U R G Y L F I M A G N Ú S S O N
T Ó K S A M A N

BRÆÐUR AF STRÖNDUM

SÝNISBÓK ÍSLENSKRAR ALÞÝÐUMENNINGAR

REYKJAVÍK 1997
HÁSKÓLAÚTGÁFAN

SÝNISBÓK ÍSLENSKRAR ALÞÝÐUMENNINGAR

BRÆÐUR AF STRÖNDUM

Dagbækur, ástarbréf, almenn bréf, sjálfsævisaga,
minnisbækur og samtíningur frá 19. öld

SIGURÐUR GYLFI MAGNÚSSON

tók saman

REYKJAVÍK 1997

SÝNISBÓK ÍSLENSKRAR ALPÝÐUMENNINGAR

Háskólaútgáfan

Reykjavík 1997

© Sigurður Gylfi Magnússon

Hönnun bókarkápu: Alda Lóa Leifsdóttir

Umbrot: Sverrir Sveinsson

Prentumsjón: PMS

Bókband: Bókavirkið ehf.

ISBN 9979-54-220-9

Efni

FORMÁLI	9
1. INNGANGUR	11
<i>Persónur og sögusvið</i>	11
<i>Heimildir og efnistöð</i>	13
<i>Aðdragandi og notkunarmöguleikar</i>	17
2. SJÁLFSÆVISAGA	23
Halldór Jónsson: „Æfisaga“	24
3. DAGBÆKUR	49
<i>Úr dagbók Halldórs Jónssonar</i>	49
Dagbók yfir árið 1890	49
Dagbók októbermánaðar 1894	91
Dagbók ágústmánaðar 1899	96
Minnisbók yfir árin 1888-1891	100
<i>Úr dagbók Níelsar Jónssonar</i>	108
Dagbók yfir árið 1893.....	108
Dagbók septembermánaðar 1899	168
Dagbók októbermánaðar 1912	172
4. BRÉF	177
<i>Ástarbréf Níelsar Jónssonar</i>	177
„Recollection – Enginn hittir horfna tíð“	177
Bréf til Guðrúnar Bjarnadóttur, 13. janúar 1892	181
Bréf til Guðrúnar Bjarnadóttur, 1. janúar 1893	183
Bréf til Guðrúnar Bjarnadóttur, 18. janúar 1893	185
Bréf til Guðrúnar Bjarnadóttur, 14. janúar 1894	188
<i>Almenn bréf</i>	191

Bréf Ísleifs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 14. nóvember 1912	191
Bréf Ísleifs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 26. janúar 1916	192
Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 5. nóvember 1891	193
Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, á skírdag 1893	195
Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 22. febrúar 1895	198
Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 10. janúar 1903	200
Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 4. febrúar 1905	208
Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 2. febrúar 1907	211
Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 5. febrúar 1909	217
Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 15. desember 1910	222
Bréf Elínar Samúelsdóttur til Níelsar Jónssonar, 4. nóvember 1914	225
 5. SAMTÍNINGSBÆKUR	229
<i>Um efnahag Halldórs Jónssonar</i>	229
Efnaskrá, 16. september 1891	229
Efnaskrá, 1. október 1893	232
Efnaskrá, 1. janúar 1896	236
Efnaskrá, 1. janúar 1897	239
Efnaskrá, 1905	241
Kaupstaðarreikningar 1888-1891	243
Kaupstaðarreikningar mínir	245
Kaupstaðarreikningur 1894	245
Kaupstaðarúttektin	246
Jarðar kaup á Miðdalsgröf	248
Úttekt Miðdalsgrafar vorið 1904	251
Hvað skulda jeg?	252
Matvara og kaffi	255

Búskaparsaga 1902-13	256
<i>Samtíningur Halldórs Jónssonar</i>	273
Til minnis“ 1904 (Lífsreglur)	274
Hugleiðingar um – Íslands – óskir skáldanna.....	275
Sýnishorn af tjettritun sumra Bolungarvíkurbúa árið 1899	277
Preytandi hugsun.....	278
Sólhvarfadagskvöldið 1906	279
Móðurmálið	280
Afmælisdagur H. J.	282
Á Gjögri 12. ágúst 1898“	283
Sama stað Sunnudaginn 21. ágúst að morgni dags.....	284
Sólar litlir dagar Gjögur 23. ágúst	285
Huldustúlkan	286
Frá Sveini Jónssyni á Tind	286
Efnisyfirlit að <i>Samtíningsbók</i> II	288
Helstu skrifstörf mín	294
Bæir sem jeg hef komið á	298
Bækur sem Jón sál. Níelsson á Grænanesi var búinn að skrifa 1840	299
Upptalning á sendibréfum sem jeg hef fengið árið 1895	300
Upptalning á sendibréfum sem jeg hef skrifað árið 1895	301
Listi yfir þá sem komu og fóru árið 1890	302
Listi yfir þá sem komu og fóru árið 1891	302
Börn Jóns Jónssonar og Halldóru Halldórsdóttur	303
Hjásetudagur	303
Lög Lestrarfjelagsins í Kirkjubólshreppi	305
Listi yfir bækur Lestrarfjelagsins í Fellshreppi 1893	308
Karítas Níelsdóttir	311
Jón Jónsson	311
Aldursmunur	312
Leiðbeiningar um húsveggja og garðahleðslu eptir H. Jónsson	313
 HEIMILDASKRÁ	 321

Formáli

Bók þessi varð til fyrir áeggjan Kára Bjarnasonar sérfræðings í Handrita-deild Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. Hann hvatti mig til að láta reyna á hvort ekki væri hægt að koma á framfæri sýnishornum af heimildum bræðranna frá Tindi, sem ég hafði unnið svo lengi með. Kári hefur fylgst með rannsóknum mínum í Handritadeildinni á síðustu árum, og verið mér innan handar á marga vegu á meðan ég var að kynnast deildinni og möguleikum hennar. Sömu sögu má segja um aðra starfsmenn Handrita-deildar undir forystu Ögmundar Helgasonar; öll hafa þau reynst mér afar vel. Kári tók síðan að sér að bera saman handrit og uppskrift. Hann vann þetta verk af áhuga og stakri þryði.

Textinn er hér gefinn út stafréttur, en þó eru fáein pennaglöp lagfærð og greinarmerkjum bætt við á stöku stað til að auðvelda lestur bókarinnar. Öllu slíku er þó haldið í lágmarki, því takmarkið er að lesendur kynnist textanum í upprunalegu horfi. Það er af þessum sökum sem ekki er leyst upp úr skammstöfunum í textum þeirra bræðra þar sem hugmyndin var að milli-liðirnir frá texta til lesanda væru því sem næst engir. Þessi aðferð kemur til með að reyna nokkuð á lesandann. Í nokkrum tilfellum er erfitt að átta sig á merkingu textans og er þar engin tilraun gerð til að ráða í hann. Lesandinn fær þar tækifæri til að bregða sér í hlutverk sagnfræðingsins og lesa milli lína. Það má því í stuttu máli segja að hér sé hreinn heimildartexti á ferð sem lítið er búið að hrófla við.

Ég leitaði til Lofts Guttormssonar sem las yfir innganginn að bókinni og skýringatexta sem fylgja hverjum kafla, en hvort tveggja eru mín verk. Að auki gaf Loftur mér mörg góð ráð í sambandi við val á sýnishornum sem birt eru í bókinni. Róbert H. Haraldsson heimspekingur las einnig yfir handritið að mínum texta og Hannes Þorsteinsson sló inn allt handrit bókarinnar. Í annað skipti á þessu ári hef ég sótt ráð og aðstoð til þeirra Jörundar Guðmundssonar útgáfustjóra Háskólaútgáfunnar, Sverris Sveinssonar prentara, sem braut bókina um, og Öldu Lóu Leifsdóttur sem hannaði kápuna á bókinni; allt frábærir fagmenn á sínu sviði.

Ég var svo lánsamur að fá riflegan útgáfustyrk frá Menningarsjóði og

undirbúningsstyrk frá Menningar- og styrktarsjóði Sparisjóðs Reykjavíkur og nágrennis (SPRON), en án þessara styrkja hefði bókin aldrei komið út.

Öllum þessum aðilum færi ég mínar bestu þakkir en bókin langar mig að tileinka Þuríði Halldórsdóttur, en hún er eina eftirlifandi barn Halldórs Jónsonar, aðalpersónu þessarar bókar. Þuríður, og bróðurdóttir hennar Sigríður Alfredsdóttir, voru mér innan handar á ýmsa lund á meðan á rannsókn minni stóð á gögnum þeirra bræðra. Þær gengust síðan fyrir því að safna saman þeim skriflegu heimildum sem Halldór hafði skilið eftir sig og enn voru í eigu ættingja hans og afhentu þær Handritadeildinni til varðveislu. Má nú heita að flest gögn hans séu komin í örugga höfn.

Það er von mín að þessi bók geti orðið áhugafólki um íslenska alþýðumenningu hvatning til að rannsaka hinn mikla heimildasjóð sem Handritadeild Landsbókasafns geymir, margra alda sögu alþýðu manna.

Reykjavík í júlímánuði 1997

Sigurður Gyfi Magnússon

1. Inngangur

Persónur og söguvið

Söguvið þeirra atburða sem heimildirnar sem hér eru kynntar greina frá er Strandir, nánar tiltekið Kirkjubóls-, Fells- og Árnesshreppar. Bræðurnir sem leika lykilhlutverkin eru þeir Níels (f. 1870), Halldór (f. 1871), Ísleifur (f. 1873) og Magnús (f. 1876). Þeir voru synir hjónanna Jóns Jónssonar bónda á Tindi í Kirkjubólshreppi og konu hans Halldóru Halldórsdóttur.¹ Þau hjón eignuðust alls níu syni en fimm þeirra dóu áður en þeir náðu fullorðins aldri. Halldóra lést árið 1885 en þá voru þeir bræður á milli tektar og tvítugs. Hafði hún átt við heilsuleysi að stríða um skeið, að því er Halldór segir í ævisögu sinni. Jón faðir þeirra bræðra lést í lok aldarinnar, en hann hafði þá um hríð unnið fyrir sér sem lausamaður.

Býlið Tindur var í Miðdal í Kirkjubólshreppi og var ágæt fjárfjörð. Hún var tólf hundruð að fornu mati, nægilega stór til að framfleyta meðalfjölskyldu. Að auki sóttu þeir fedgar sjó á vertíðum frá útvegsjörðum við Steingrímsfjörð.

Ef marka má frásagnir bræðranna þá virðast þeir hafa átt ánægjulega æsku. Eins og fram kemur í ævisögu Halldórs var heimilið að mörgu leyti dæmigert íslenskt sveitaheimili á nítjándu öld; kynslóðirnar blönduðust saman, húsbændur og hjú lifðu að öllu jöfnu saman í sátt og samlyndi og nýir straumar og gamlir tókust á í hversdagslegu lífi fólksins. Árið 1893 leystist heimilið upp er Jón faðir þeirra bræðra ákvað að bregða búi. Allir lögðust þeir fedgar í lausamennsku upp frá því. Halldór var lausamaður næstu tíu ár, í Kirkjubóls- og Fellsahreppi, og vann fyrir sér sem vegghleðslumaður, skrifari, kennari og við almenna íhlaupavinnu.² Hann var á sífelldu flakki á milli staða og gegndi mörgum ólíkum hlutverkum fram yfir aldamótin 1900.

1 Um söguviðið og persónur þessarar bókar má lesa í bók minni *Menntun, ást og sorg. Einsögunarrannsókn á íslensku sveitasamfélagi 19. og 20. aldar*. Sagnfræðirannsóknir 13 (Reykjavík, 1997), bls. 33-44, og verður frásögn þessa kafla mikið byggð á þeirri umfjöllun.

2 Ég fjallaði nokkuð um þessi lausamannsár Halldórs í grein frá 1995. Sjá Sigurð Gylfa Magnússon, „...Jeg er 479 dögum yngri en Nilli.“ Dagbækur og daglegt líf Halldórs Jónssonar frá Miðdalsgröf. *Skírni* 169 (haust 1995), bls. 309-347.

Niels fór um tíma víða eftir að hann létti heimdraganum en settist síðan að á Gjögri í Árnesshreppi og gekk að eiga heimasætuna þar, Guðrúnu Bjarnadóttur, árið 1896. Nielsi var, rétt eins og Halldóri, ýmislegt til lista lagt. Hann smíðaði og vann að viðgerðum ýmiss konar, bókbandi og skriftum fyrir nágranna sína auk þess sem hann stofnaði íshús á Gjögri árið 1905 og annað árið 1912 og stóð að rekstri þeirra. Gjögur var kostarýr jörð, en útvegur var þar mikill eins og kunnugt er. Niels stundaði sjóinn af kappi, en hélt nokkurn bústofn sem þau hjón önnuðust í sameiningu. Eftir nokkurra ára sambýli með foreldrum Guðrúnar reistu þau sitt eigið heimili, nýbýlið Grænhól, sem stendur í landi Gjögurs. Þau eignuðust eina dóttur. Niels lést árið 1934 en óhætt er að segja að hann hafi ekki náð að nýta hæfileika sína nema að takmörkuðu leyti. Til þess var sviðið of þröngt og möguleikarnir allt of fáir.

Halldór giftist ekki fyrr en árið 1902, Elínu Samúelsdóttur, en þau settust að á uppeldisstöðvum Elínar í Miðdalsgröf og stunduðu þar búskap þar til Halldór féll svíplega frá árið 1912. Halldór náði að nýta menntun sína og hæfileika betur en Nielsi. Það má rekja til þeirrar staðreyndar að Miðdalsgröf var töluvert betri jörð en Gjögur, og einnig að Halldór giftist þegar hann var kominn á fertugs aldur og var því betur í stakk búinn að axla þá ábyrgð sem fylgdi búsföráðum. Halldór vann ýmis trúnaðarstörf fyrir búnaðar-, verslunar- og lestrarfélagið í sveitinni. Hann vann í hjáverkum að vegg-hleðslu fyrir nágranna sína og mældi meðal annars upp öll tún í sveitinni fyrir búnaðarfélagið og var þar tekinn fram yfir kandidata frá búnaðarskólum.

Sjálfur lýsir Halldór Miðdalsgröf á eftirfarandi hátt í þann mund sem hann festi kaup á jörðinni:

Miðdalsgröf hefur síðan einhverntíma snemma á öldum verið eign Prestsbakkakirkju í Hrutafirði. Að fornu mati er hún 12 að dýrleika, en eptir núgildandi mati (frá 1871) 9,8 hndr. Hefur hún um langan aldur verið leigð með 2 vætta landskuld, og leigur eptir 12 ær, sem jörðinni fylgja. 4 fj. smjörs. Í meðalári má hafa á henni c: 2 kýr, 100-120 fjár og 5 hestar nægja. Landrými er lítið, upprekstrarland ekkert, og búfjárhagar af skorum skamtí. Vetrarþétt nokkur. Slægjur eru votar að miklu leyti, hey dágóð, en fremur snögglægt. Mótaka lítur út fyrir að vera mikið og dágótt. Túnið þýft, en fremur grasgefið.¹

1 *Lbs 1674 4to* – Halldór Jónsson: Búkolla. Halldór lýsir í þessum kafla aðdraganda að kaupum Miðdalsgrafar og kjörunum sem buðust.

Eins og fram kemur í umfjöllun Halldórs um búskapinn sem birt er hér í bókinni, átti hann eftir að bæta jörðina mikið með ýmiss konar framkvæmdum. Þó er eins og honum sárni oft aðstöðuleysið og fátæktin. Hann hafði mikinn hug á framkvæmdum en efnin skorti eftir því sem hann sjálfur sagði. Dagar Halldórs og Elínar í Miðdalsgröf voru að því er virðist happadrjúgir. Fjölskyldan dafnaði, en börn þeirra urðu fimm talsins, og þau lifðu við þokkaleg efni. Eftir hið sviplega fráfall Halldórs, en hann fórst í róðri á Steingrímsfirði árið 1912, þá 42 ára gamall, hélt ekkjan áfram búskap í Miðdalsgröf fram á þriðja áratug aldarinnar er hún flutti til Ísafjarðar.

Þriðji bróðirinn, Ísleifur, sem kemur lítið við sögu í þessari bók, virðist hafa verið skarpgreindur, eins og bræður hans, en öllu áræðnari en almennt gerðist. Hann varð fljótt bóndi og byggði um tíma Tind en hvarf þaðan og flutti í Dalasýslu að bænum Dagverðarnesi. Hann varð fyrir þeim búsigjum að bærinn brann árið 1915, og eftir stóð hann með tvær hendur tómar. Þar hefur trúlega brunnið nokkuð af bréfum og öðru handritakyns sem hann hélt til haga. Aðeins er varðveitt 21 bréf sem Ísleifur sendi Níelsi bróður sínum.

Um Magnús er minnst vitað. Hann var yngstur og virðist hafa verið frekar afskiptur í þeirra hópi. Af þessum sökum kemur Magnús aðeins við sögu þessarar bókar sem persóna í frásögn hinna bræðranna þar sem afar fáar persónulegar heimildir hafa varðveist frá honum, svo vitað sé. Magnús öðlaðist hins vegar nokkra frægð á fyrri hluta tuttugustu aldar, svo sem lesa má um í opinberum gögnum, þegar hann var dæmdur fyrir sauðabjófnað í héraði. Magnús mun vera einn síðasti einstaklingur sem var ákærður og dæmdur fyrir þann glæp hér á landi.

Á það ber að líta að við sögu kemur fjöldi einstaklinga sem tengdist lífi bræðranna beint eða óbeint. Þó að athyglin beinist fyrst og fremst að þeim bræðrum þá er allt söguviðið viðfangsefni bókarinnar: Strandir og mannlífið þar í öllum sínum fjölbreytileik, og með sínum hætti öll íslensk alþýða í sorg og gleði á síðari hluta nítjándu aldar og í upphafi þeirrar tuttugustu.

Heimildir og efnistöð

Bókin er sýnishorn heimilda bræðranna Halldórs og Níelsar með viðauka frá Ísleifi yngri bróður þeirra og Elínar Samúelsdóttur ekkju Halldórs.¹ Heimildirnar eru í formi dagbóka, almennra bréfa, ástarbréfa auk ýmissa annarra

1 Um eðli heimilda þeirra bræðra og persónulegra heimilda almennt hef ég fjallað ítarlega í bók minni *Menntun, ást og sorg*, bls. 55-68. Umfjöllun þessa kafla byggist mjög á þeirri rannsókn.

efnisflokka sem þeir sáu ástæðu til að halda til haga. Heimildirnar sem liggja eftir Halldór Jónsson eru bæði viðamestar og fjölbreyttastar. Halldór hélt dagbók í 24 ár, frá sautján ára aldri til dauðadags. Áður en dagbókarritunin hófst hafði hann í tvö ár skrifað hjá sér ýmsar upplýsingar sem vörðuðu efnahag hans og vöruskipti, þannig að til er efni unnið af honum frá fimmtán ára aldri.¹ Dagbækur Halldórs eru ekki aðeins nákvæmar og vel unnar heldur bera þær vott um skarpa athyglisgáfu og leitandi hug ungs manns sem vex úr grasi á breytingatímum á Íslandi á seinni hluta nítjándu aldar. Segja má að Halldór og hans kynslóð alþýðumanna sé sú fyrsta sem átti þess kost að tjá sig skriflega, skipuleggja líf sitt með nýjum hætti og búa sig undir framtíðina á annan hátt en áður hafði verið gert. Dagbækurnar eru vitnisburður um hvernig alþýðumenn nýttu sér skriftarkunnáttuna, og það sem gerir þær svo áhugaverðar er að þar tjá þeir sig milliliðalaust og án þess að setja sig í einhverja formlega stellingu sem alltaf fylgir prentuðum textum.²

Fólk sem var að vaxa úr grasi á síðari hluta nítjándu aldar stóð á tímamótum. Við því blasti annars vegar heimur fortíðar þar sem tekið var á hlutunum með sömu handtökum og gert hafði verið nánast öldum saman. Hins vegar sást grilla í dagsbrún nýrra tíma í garði alþýðunnar þar sem lögð var áhersla á þekkingaröflun undir áhrifum frá upplýsingunni. Leitin að vitneskju um eðli hvers hlutar var undirstaða allra skipulagðra rannsókna og forsenda framfara.

Dagbækur voru vettvangur til að skrásetja lífið, tæki til að halda utan um breytingar tímans. Þær voru eins konar kvarði sem Halldór og Níels gátu lesið af til að átta sig betur á vegferð sinni. Lykillinn að þeirri vitneskju var að skrásetja atburðina nánast jafnhrott og þeir gerðust. Það er þess vegna sem dagbækurnar verða svo dýrmætar heimildir; þær veita okkur óvenjulega innsýn í líf alþýðufólks, ekki aðeins í líf dagbókarritarans sjálfs heldur einnig allra sem tengdust lífi hans á einhvern hátt. Ótal smáatriði lífsins standa opin til athugunar og íhugunar, og gefa áhugafólki um þjóðfélagsþróun síðari alda tækifæri til að kanna athafnir fólks og þjóðfélagshópa sem við höfum þekkt lítið til. Allt þetta gerir dagbækur, eins og Halldórs og Níelsar, að athyglisverðri sagnfræðilegri heimild.

1 Sjá dagbækur Halldórs Jónssonar: *Lbs 1857-1866* 8vo en þær eru 2304 blaðsíður, og *Lbs 1675-1678* 4to sem eru 746 blaðsíður. Samtals eru dagbækur hans því 3050 blaðsíður.

2 Loftur Guttormsson hefur rætt þetta atriði í nokkrum af verkum sínum. Sjá til dæmis: „Fræðslumál.“ *Upplýsing á Íslandi. Tíu ritgerðir*. Ritsgjafi Ingi Sigurðsson (Reykjavík, 1990), bls. 174-176.

Til hliðar við dagbók sína hélt Halldór til haga ýmsu efni sem tengdist hugmyndum hans og hugleiðingum og einnig hagnýtu efni í sambandi við búið og hann sjálfan. Fimm bækur af þessu tagi hafa varðveist en þrjár þeirra nefndi hann *Samtfningsbækur*, eina *Í tómstundum* og þá síðustu *Búkollu*.¹ Efni úr þessum handritum er að finna hér í bókinni enda bregður það óvenjulegu ljósi á líf Halldórs. Á meðal efnis þessara bóka má nefna sjálfsævisögu Halldórs sem telur 46 handritaðar síður og spannar fyrstu tuttugu ár ævi hans.

Þá ligga eftir Halldór fimmtán ljóðabindi (eða ljóðasöfn) sem innihalda uppskriftir af prentuðum og óprentuðum ljóðum og eru allt að fjögur hundruð blaðsíður að stærð hvert.² Í lífi þeirra bræðra var þetta áhugamál knúið áfram af miklum krafti og í dagbókunum kemur fram hversu fjölscrúðug samskiptin við vini og vandalausa spruttu af sameiginlegri ást fólksins á ljóðinu. Því má ekki gleyma að þeir bræður voru sjálfir að yrkja og þá sérstaklega Halldór sem varðveitti skáldskap sinn í ýmsum uppskriftum svo og í minni sínu ef marka má frásögn hans í sjálfsævisögunni. Þessi áhugi bræðranna er eftirtektarverður í ljósi hins mikla magns erfiljóða, harmljóða og ljóðbréfa (ástarbréfa) sem varðveitt er í handritum í Handritadeild Landsbókasafns og sýnir umfang þessarar grasrótarstarfsemi hér á landi.³

Varðveist hefur sveitablaðið *Gestur* sem Halldór ritstýrði, handritaði allt og skrifaði einnig langflestar greinarnar, en það var gefið út eftir að hann var orðinn bóndi á Miðdalsgröf í upphafi nýrrar aldar.⁴ Halldór hætti útgáfu blaðsins frekar snögglega þegar honum þótti sveitungar sínir sýna því lítinn áhuga; þá firtist hann við. Blaðið var ákall Halldórs til samferðamanna sinna um að láta í sér heyra og taka af fullri djörfung þátt í framsókn samfélagsins. Hann vildi láta gott af sér leiða með því að hrífa sveitunga sína með sér á leið til hagfelldara þjóðfélags. Það urðu honum því sár vonbrigði þegar viðtökurnar dofnuðu eftir ágæta byrjun.⁵

Þegar Halldór hóf útgáfu *Gests* byggði hann á gamalli reynslu. Þeir bræður höfðu ritstýrt og gefið út sveitablaðið *Dalbúann* á árunum 1891-1893, þegar þeir voru í foreldrahúsum. Fyrst ritstýrðu þeir blaðinu saman, en eftir

1 *Lbs* 1867-1869 8vo – Halldór Jónsson: *Samtfningsbækur* I, II og IV. – *Lbs* 1673 4to – Halldór Jónsson: *Í tómstundum*. – *Lbs* 1674 4to – Halldór Jónsson: *Búkolla*. Vitað er um tvær bækur í eigu ættingja Halldórs sem hann nefndi *Rusl og moð* og *Uppdrætti 1890-1895*.

2 *Lbs* 1870-1884 8vo.

3 Sjá umfjöllun Jóns Helgasonar um efnið í: *Ritgerðakorn og ræðustufar* (Reykjavík, 1957), bls. 85-86.

4 *Lbs* 1672 4to – Halldór Jónsson: Sveitablaðið *Gestur* 1907-1908. Árgangarnir urðu aðeins tveir, fyrra árið urðu tölublöðin fjórtán og síðara árið 23.

5 Sigurður Gylfi Magnússon, *Menntun, ást og sorg*, bls. 140-141.

fyrsta árið tók Halldór við umsvifum þess, en blaðið fór ekki víða eftir því sem Halldór segir í sjálfsævisögu sinni.¹

Þessar heimildir allar eru sérlega viðamiklar, sérstaklega með tilliti til þess að ritað var við erfiðar aðstæður í torfbæjunum gömlu, oft í ljósleysi og kulda, af manni sem stundaði erfiðisvinnu árið um kring. Loks má geta þess að öll ritstörf Halldórs bera vott um mikla nákvæmni og þar að auki er allt unnið af fágætu listfengi.

Niels byrjaði að halda sína dagbók árið 1893, og stóðu skrif hans yfir í hartnær 40 ár eða allt til ársins 1934 er hann féll frá.² Niels var 23 ára þegar hann hóf dagbókarskrifin og er dagbók hans mikil að vöxtum, rétt eins og Halldórs. Nokkrum sinnum féllu niður færslur í dagbókina, í nokkra mánuði í senn, en að öðru leyti eru þær samfelldar í öll þessi ár. Færslur Nielsar eru ítarlegar þar sem hann greinir frá hvað drifið hafi á daga sína bæði í leik og starfi. Allt virðist vera fært til bókar og af þessum sökum fæst greinargott yfirlit yfir líf hans og samferðamanna á tímabilinu. Rétt er að vekja athygli á þeim möguleika sem samanburður milli þessara heimilda gefur sagnfræðingum. Þar sem bræðurnir eru aldir upp á sama heimili og upplifðu marga atburði saman þá gefst tækifæri til að kanna sérstaklega eðli dagbókarskrifa og einnig eðlismun þeirra og sendibréfa. Aðferðafræðilegt gildi dagbókanna beggja er því ótvírætt, saman og sitt í hvoru lagi.

Úr fórum Nielsar og afkomenda hans hafa komið í leitirnar rétt tæplega hundrað bréf sem skipta má í tvo flokka. Annars vegar eru það ástarbréf sem hann sendi unnustu sinni (og síðar eiginkonu) á árunum 1890-1895, en þau eru alls 22 talsins.³ Bréf þessi eru óvenjuleg vegna þess að þau koma frá alþýðufólki en fullyrða má að fá, ef nokkur, sambærileg bréf hafi varðveist frá þessum tíma. Þau eru mörg fagurlega skreytt og ákaflega vel unnin að öllu leyti. Bréfin veita óvenjulega innsýn í tilhugalíf ungs fólks á nítjándu öld. Bréfin eru ekki aðeins ástarbréf heldur einnig hvatningarbréf og áhrifamikill samtímaspegill.

Þá hafa varðveist bréf sem Nielsi barst frá bræðrum sínum.⁴ Flest eru þau frá Halldóri, eða 45, þá koma bréf frá Ísleifi en þau eru 21 að tölu, en fæst bréf eru varðveitt frá Magnúsi eða alls sjö. Síðast en ekki síst er varðveitt bréf frá ekkju Halldórs, Elínu Samúelsdóttur, sem hún sendi Nielsi árið 1914

1 Blaðið er í vörslu afkomanda Halldórs.

2 *Lbs* 2503-2550 4to – Dagbækur Nielsar Jónssonar.

3 *Lbs óskráð* – Bréf Nielsar Jónssonar til Guðrúnar Bjarnadóttur. Aðfangabók Handritadeildar: Afhent 11. febrúar 1990.

4 *Lbs óskráð* – Bréf send Nielsi Jónssyni af ýmsum aðilum. Aðfangabók Handritadeildar: Afhent 11. febrúar 1990.

til að tilkynna honum lát yngsta sonar þeirra Halldórs. Það bréf er birt hér í bókinni og verður að flokkast með fágætum bréfum, svo átakanlegt er það en um leið lýsandi fyrir aðstæður fólks í upphafi nýrrar aldar. Bréfin fylla oft upp í ákveðnar eyður sem dagbækurnar skilja eftir sig og styrkja allan heimildargrunninn sem tengist lífi þeirra bræðra.

Það var úr vöndu að ráða þegar velja átti sýnishorn úr efni sem hrotið hafði úr pennum þessa fólks. Reynt var að hafa tvennt að leiðarljósi: annars vegar að nokkuð heildstætt yfirlit fengist um ævi bræðranna og störf án þess að keppt væri að tæmandi úttekt; hins vegar var leitast við að gefa sýnishorn af því margvíslega efni sem bræðurnir tóku til umfjöllunar og þeim tjáningarmáta sem þeir kusu sér í hvert skipti. Með þessi markmið í huga ákvað ég að velja eitt ár úr dagbókarfærslum þeirra sem væri líklegt til að gefa heillega mynd af erli hversdagslífsins. Ég ákvað að velja fyrstu ár dagbókarfærslunnanna hjá Halldóri og Níelsi og sýna efnistök þeirra í rúmlega sex mánuði hjá hvorum. Ég tók síðan í tvígang mánaðar sýnishorn úr báðum dagbókunum þegar nær dró aldamótunum. Tímabilinu eftir 1900 er gert miklu betri skil, bæði í bréfum Halldórs og Ísleifs og í *Samtíningsbókum* þess fyrrnefnda. Með þessu móti fæst nokkuð heildstæð mynd af hugarheimi fólks á Ströndum í lok nítjándu aldar og í upphafi þeirrar tuttugustu. Ég legg áherslu á að texti þeirra bræðra fái að njóta sín sem mest í bókinni og af þeirri ástæðu hef ég tekið þann kost að kynna aðeins stuttlega hvern efnisflokk fyrir sig áður en frumtextinn er birtur. Þeirri kynningu er haldið í algjöru lágmarki.

Ljóst er að Halldór er langmest áberandi í þessari bók, enda eru heimildir þær sem frá honum eru komnar fjölbreyttastar og yfirgripsmestar svo sem áður hefur komið fram. Þó hygg ég að fá megi greinargott yfirlit yfir lundarfar og eiginleika hinna bræðranna beggja sem kvaddir eru til sögunnar ásamt öðrum sem á eftir fylgja. Sameiginlega eiga þessar heimildir að veita fjölbreytilega sýn inn í veruleika ungs fólks á tímabilinu.

Aðdragandi og notkunarmöguleikar

Á síðustu árum hef ég unnið að rannsóknum á dagbókum, bréfum og öðru efni sem bræðurnir Halldór og Níels Jónssynir létu eftir sig. Að auki koma við sögu rannsókna minna nokkuð af bréfum frá tveimur yngri bræðrunum, þeim Ísleifi og Magnúsi. Eins og fram hefur komið eru heimildir þær sem þeir skildu eftir sig miklar að vöxtum og það var marga mánaða vinna að öðlast yfirsýn yfir umfang þeirra. Mér varð strax ljóst að hér voru á ferð óvenju gjöfular heimildir um líf alþýðumanna á seinni hluta nítjándu aldar

og í upphafi þeirrar tuttugustu. Ég tók mjög fljótlega ákvörðun um að freista þess að koma þeim fyrir almenningssjónir og kynna þennan heimildaflokk: persónulegar heimildir.

Upphaflega var ætlunin að birta sýnishorn af gögnum þeirra bræðra í sagnfræðirannsókn sem ég hafði í smíðum og var byggð á athugun á alþýðumenningu nítjándu aldar. Bókin sem kom út á þessu ári (1997) hjá Sagnfræðistofnun og heitir *Menntun, ást og sorg*, varð fljótlega mun stærri en ráð var fyrir gert og því varð að skera niður fyrirhuguð sýnishorn úr verkum bræðranna. Mér þótti þetta súrt í broti þar sem ég leit svo á að það væri í raun nauðsynlegt fyrir kynningu þessa heimildaflokks að birta brot úr þeim mikla sjóði sem er að finna í Handritadeild Landsbókasafns. Ég tók gleði mína aftur þegar sú hugmynd kviknaði að gefa út sérstaka bók með þessu efni, þar sem ég sá í hendi mér að þá yrði mun rýmra um heimildir þær sem valdar yrðu til birtingar. Með þessari útgáfu gæfist ekki aðeins tækifæri til að sýna hvað þeir bræður voru að bauka á andlega sviðinu í lok síðustu aldar heldur veitti hún lesendum tækifæri til að kanna hvernig sagnfræðingar meðhöndla efni eins og persónulegar heimildir með samanburði við bók mína *Menntun, ást og sorg*. Vonandi verður slíkur samanburður hvatning fyrir þá sem liggja með bréf eða dagbækur frá liðnum ættingjum sínum að koma þeim í örugga vörslu Handritadeildar Landsbókasafnsins eða héraðskjalasafna um land allt. Þannig er ekki aðeins tryggt varðveisla heimildanna heldur veita þær sagnfræðingum og öðru áhugafólki um menningu liðinna alda tækifæri til að draga fram í dagsljósið þætti úr lífi alþýðumanna sem hafa verið okkur lokuð bók.

Spyrja má: hvernig nýtast persónulegar heimildir á borð við þær sem hér eru kynntar við sagnfræðirannsóknir? Til þess að freista þess að skýra hversu mikilvægar þær geta verið fyrir sýn okkar á fyrri tíma þá langar mig til að gera grein fyrir hvernig ég nýtti mér þær í bókinni *Menntun, ást og sorg*. Leggja verður áherslu á að möguleg notkun þessara heimilda er hvorki bundin við þær aðferðir sem ég beitti í bók minni né röksemdarfærslu þá sem þar er lögð fram. Mig langar fyrst og fremst að sýna fram á hvernig ég hef nýtt þessar persónulegu heimildir við mínar eigin sagnfræðirannsóknir.

Í bókinni geri ég tilraun til að svara einni grunnspurningu: hvers eðlis var íslensk alþýðumenning á nítjándu öld og í upphafi þeirrar tuttugustu? Þessi rannsókn fylgdi í kjölfar annarra rannsókna minna sem flestar beindust að spurningunni hvers vegna flest börn hafi orðið læs á nítjándu öld án þess að hafa nokkru sinni gengið í skóla. Þetta er einstakt í samanburði við flest önnur bændasamfélög í Evrópu á sama tíma. Sagnfræðingar hafa gjarnan skýrt þetta þannig að samspil krúnu, kirkju og húsbænda hafi tryggt að allir

þegnar þjóðfélagsins hafi orðið læsir. Krúnan setti lögin um uppfræðslu unglinganna, húsbændurnir fylgdu þeim eftir með kennslu í heimahúsum og kirkjan hafði eftirlitsskylduna á sínum herðum og gekk eftir því að fræðslunni væri sinnt. Flestir hafa litið svo á að kerfið hafi verið markvisst og áhrifaríkt.¹ Niðurstaðan hafi því orðið sú að landsmenn hafi almennt orðið læsir á nítjándu öld og áttu kost á bæði hagfelldu og ódýru fræðslukerfi í skólalausum, fátæku og strjálbýlu landi.

Ef þessi hugmynd um virkni hinnar formlegu hliðar uppfræðslunnar er sett í samhengi við hversdagslíf fólks af alþýðustétt með hjálp persónulegra heimilda kemur í ljós að hún ein og sér nægir ekki til skýringa ef miðað er við þau kjör sem langflestir úr stétt alþýðu bjó við. Þunginn af daglegu amstri fólks var svo mikill og eðli vinnunar af því tagi að almenningur átti fullt í fangi með að sinna skyldum sínum við fæðuöflun fyrir fjölskylduna. En það er einmitt í samspili vinnu, skemmtana og menntunar sem lykilinn að alþýðumenningu tímabilsins er að finna.

Ég hef haldið því fram að fýsn barna til mennta hafi stafað af ýmsum þrengingum í daglegu lífi. Þær hafi leitt þau að bóklestri sem reyndist nokkurs konar varða á erfiðri vegferð þeirra.² Í hörðum og oft miskunnarlausum heimi nítjándu aldar, þar sem stundir milli stríða voru fáar og stopular, flýðu börn áhyggjur og erfiði hversdagslífsins með því að leita á náðir ímyndaðs heims bókmenntanna. Heimur eins og til dæmis sá sem tilheyrði Íslendingasögunum varð börnum ekki aðeins hvíld og í vissum skilningi skjól í erli daglegs lífs, heldur varð lífsspeki og heimssýn sagnanna fólki ekki síður leiðarljós á vegferð þess frá vöggu til grafar. Börn lærðu að takast á við lífið af því æðruleysi sem einkenndi margar hetjur Íslendingasagnanna. Það sem gerði þennan heim svo trúverðugan var einmitt sú staðreynd að atburðarásin átti sér stað í sama umhverfi og fólk þekkti af eigin raun. Bókmenntirnar urðu sálarlífi fólks nokkur fylling og veitti því ekki aðeins tilfinningalega útrás heldur vísuðu því veginn.³

Hér er því aðeins haldið fram að þessar hugmyndir eigi við nítjándu öldina

1 Loftur Guttormsson hefur gert þessu ágæt skil á nokkrum stöðum í verkum sínum. Sjá til dæmis: „The Development of Popular Religious Literacy in the Seventeenth and the Eighteenth Centuries.“ *Scandinavian Journal of History* 15 (1990), bls. 7-35.

2 Um þetta atriði hef ég fjallað á nokkrum stöðum. Sjá til dæmis Sigurð Gylfa Magnússon, „The Continuity of Everyday Life: Popular Culture in Iceland 1850-1940.“ Doktorsritgerð frá Carnegie Mellon University í Bandaríkjunum, 1993 (*Lbs-Hbs*). Sjá einnig Sigurð Gylfa Magnússon, „From Children's Point of View: Childhood in Nineteenth Century Iceland.“ *Journal of Social History* 29 (Winter 1995), bls. 295-323.

3 Sigurður Gylfi Magnússon, „Siðferðilegar fyrirmyndir á 19. öld.“ *Ný saga* 7 (1995), bls. 57-72.

en órannsakað er hvort börn náðu að leysa úr sínum málum á líkan hátt á öðrum tímum; hvort tengsl bókmennta og hversdagslegrar reynslu og skynjunar barna hafi verið á líkum nótum bæði á átjándu öld og þeirri tuttugustu, svo dæmi séu tekin. Loftur Guttormsson hefur í bók sinni *Bernska, ungdómur og uppeldi á einveldisöld*, fjallað um margvíslegar aðstæður barna á átjándu öld án þess að ræða nákvæmlega þessi tengsl. Rannsóknir hans ættu þó að geta orðið grunnur að könnun í líkingu við þá sem hér hefur verið gerð að umtalsefni, en tuttugasta öldin er að mestu órannsökuð hvað þetta varðar.¹

Börn sem ólust upp á nítjándu öld þurftu mörg hver að horfa á eftir foreldrum sínum eða systkinum yfir móðuna miklu, auk þess sem þeim var haldið stíft að vinnu, en sú reynsla gat legið þungt á þeim í hinu íslenska umhverfi, bæði hinu náttúrulega og menningarlega. Störf þeirra voru gjarnan unnin fjarri heimilunum, og fram til tíu ára aldurs voru samskipti þeirra við foreldrana takmörkuð vegna mikils vinnuálags hinna síðarnefndu. Vegamenti barna um fjöll og firnindi var því oft álfa- og tröllasögur sem juku stórlega á óyndi þeirra. Þegar ofan á þetta bættust ýmis önnur persónuleg áföll er ljóst að þau hlutu að leita allra leiða til að komast heilu og höldnu um þessi svipugöng. Bókmenntirnar komu þeim til bjargar.

Rannsókn á gögnum þeirra bræðra, Halldórs og Níelsar, varpar ljósi á framhald þessarar sögu, það er hvernig þessi grunnur sem lagður var í æsku þeirra, og samferðamannanna, nýttist þeim á mótunarárunum; þegar þeir voru eins og milli vita, hvorki börn né fullorðnir. Í dagbókunum, þegar þeir bræður koma til dyranna eins og hálffullorðnir menn, fá þessi tengsl við bókmenntirnar á vissan hátt aðra og dýpri merkingu. Þá var samband þeirra við formlegar stofnanir samfélagsins og vandalausa einstaklinga mun meira en vænta mátti af börnum og tækifæri fyrir tilfinningalega útrás sömuleiðis. Áhuginn á bókmenntum og menntun fær þá tvenns konar farveg: annars vegar beinist hann að þjóðmálunum og hins vegar skáldskap.

Með því að rannsaka samspil menntunar, ástar og sorgar, eins og ég geri í bók minni, þá er hægt að bregða ljósi á mikilvæga þætti í lífi fjölmargra alþýðumanna á nítjándu öld, en slíkt er ekki hægt nema að nýta persónulegar heimildir á borð við dagbækur, bréf og sjálfsævisögur. Hér er þessi saga rakin til þess að sýna til dæmis fram á hversu nálægur og ógnandi dauðinn

1 Loftur Guttormsson, *Bernska, ungdómur og uppeldi á einveldisöld. Tilraun til félagslegrar og lýðfræðilegrar greiningar*. Ritsafn Sagnfræðistofnunar 10 (Reykjavík, 1983). Sjá umfjöllun um tuttugustu öldina í grein Sigurðar Gylfa Magnússonar, „Kynjasögur á 19. og 20. öld? Hlutverkaskipan í íslensku samfélagi.“ *Saga* 35 (1997), bls. 137-177.

var í lífi fólks sem bjó í sveitum, en sú sýn skýrist mjög með notkun persónulegra heimilda á borð við þær sem hér eru kynntar. Ótímabær dauðsföll fólks í blóma lífsins einkenndu seinni hluta nítjándu aldar og þeir bræður skýra nánast alltaf frá dauðsföllum fólks af ákveðinni yfirvegum og festu. Allt er skráð, en af æðruleysi og án þess að hella sé úr skálum tilfinninga sinna.

Niðurstaðan er því sú að menn á borð við Halldór og Níels voru sífellt að búa sig undir að takast á við dauðsföll náninna ættingja og vina. Sú leið sem valin var beindist ekki að einstökum dauðsföllum heldur heildinni; öllu samfélaginu. Ekkert annað virðist hafa komið til greina þar sem dauðinn, og sorgin sem honum fylgdi, var svo áþreifanlegur víða í daglegri reynslu þeirra. Það var því gripið til þess ráðs að vera stöðugt á varðbergi. Sorgina varð beinlínis að hemja með góðu eða illu, að öðrum kosti var hætta á að fólk missti algjörlega tókin á lífi sínu. En tilfinningunum varð að veita útrás á einn eða annan hátt. Ein leiðin byggðist á voninni um að ástandið (einstaklings eða þjóðfélagsins alls) batnaði, og því voru viðbrögð bræðranna að sækjast eftir framförum og bættum hag sjálfs sín og þjóðfélagsins í heild. Þessi atriði einkenndu einmitt líf þeirra, það er sóknin eftir meiri framförum og menntun; atriði sem við fyrstu sýn virðast nær óskiljanleg þegar litid er á úr hvaða jarðvegi þau eru sprottin.¹

Hér er þessari röksemdarfærslu gerð nokkur skil til þess að sýna að með notkun persónulegra heimilda á borð við dagbækur og bréf gefst okkur færi á að lesa nýja merkingu inn í fyrri tíma sögu. Því má halda fram að þessi rök leiði í ljós hvers vegna heimildir á borð við þær sem þeir bræður létu eftir sig, urðu til. Dagbækurnar og bréfin eru nefnilega sterkasti vitnisburður um þrótt og framgang íslenskrar alþýðumenningar á átjándu og nítjándu öld.²

Það er von mín að bók þessi verði forvitnilegt lesefni öllum áhugamönnum um íslenska menningu, að bókinn megi vekja áhuga sagnfræðinga á persónulegum heimildum á borð við dagbækur og bréf og á margslungnu eðli þeirra, og loks að hún geti nýst við aðferðafræðinám á háskólastigi. Stuttir kaflar um efnahag Halldórs, frásagnir þeirra bræðra af dauða manna og mál-

1 Ekki er nokkur leið að gera fulla grein fyrir röksemdarfærslu bókarinnar *Menntun, ást og sorg*, en þó má benda á að umfjöllunin um ástina leiddi í ljós að ungt fólk á nítjándu öld gerði tilraun til að hemja hana á sama hátt og það gerði þegar sorgina bar að garði. Þrátt fyrir þann hjúp sem fólk sló um tilfinningar sínar þá má víða greina í heimildunum heitar tilfinningar fólks við ólík tækifæri. Sjá Sigurð Gylfa Magnússon, *Menntun, ást og sorg*, bls 215-264.

2 Davíð Ólafsson vinnur að heildarúttekt á dagbókum í vörslu Handritadeildar Landsbókasafns. Sjá „Skrá yfir dagbækur í vörslu Handritadeildar Landsbókasafns.“ Einstaklingsverkefni á MA-stigi í sagnfræði frá vormisseri 1996, Háskóla Íslands (E).

leysingja auk ástarbréfanna, svo dæmi séu tekin, ættu að geta vakið upp ótal áhugaverð álitamál hjá kappsömum nemendum, sagnfræðingum og alþýðufræðimönnum. Ef eitthvað af þessu gerist, er til nokkurs unnið.

Loks skal ítrekað að hér er aðeins birt brot úr heimildum þeirra bræðra, en öll gögn þeirra eru varðveitt í Handritadeild Landsbókasafns í Þjóðarbókhöllu; þar gefst hverjum sem er kostur á að kanna þessar heimildir með eigin augum ásamt þúsundum annarra merkilegra heimilda sem varðveist hafa frá liðnum öldum.

Hugmyndin er að bókin *Bræður af Ströndum* verði aðeins sú fyrsta í ritröð sem birtir sýnishorn úr ritverkum sem unnin hafa verið með hendi alþýðufólks á síðari öldum og ég hef kosið að nefna *Sýnisbók íslenskrar alþýðumenningar*. Margt áhugavert efni liggur fyrir sem æskilegt væri að koma á framfæri við áhugasama lesendur. Viðtökur þessarar bókar munu ráða úrslitum um framhaldið.

2. Sjálfsævisaga

Hér birtist í heild sinni sjálfsævisaga Halldórs Jónssonar sem hann ritaði árið 1906 og nær yfir fyrstu tuttugu ár ævi hans. Sjálfsævisögu sína ritaði hann í bókina *Í tómstundum* og merkti hana með tölustöfunum „8 9“ sem vísa til fangamarksins H. J. (eða H. I.), þar sem sætistölur stafanna í stafrófinu eru átta og níu.

Um sjálfsævisögu Halldórs er það að segja að hún hefur öll einkenni góðrar sjálfsævisögu. Höfundur er bæði hreinskilinn og opinskár og leitast við að kanna þróun sinnar eigin manngerðar og hika ekki við að fjalla um reynslu sem var honum óþægileg. Hafa ber í huga að þessi sjálfsævisaga er samin áður en tvær áhrifamiklar sjálfsævisögur á Íslandi voru gefnar út: *Sögukaflar af sjálfum mér* eftir Matthías Jochumsson og *Dægradvöl* Benedikts Gröndals.¹ Ekki er ætlunin að líkja sögu Halldórs við verk þessara æðstupresta íslenskrar menningar, en þó er óhætt að skipa sjálfsævisögu Halldórs á bekk með framúrskarandi verkum frá þessu tímabili.

1 Matthías Jochumsson, *Sögukaflar af sjálfum mér* (Akureyri, 1922). Sonur Matthíasar, Steingrímur Matthíasson læknir, sá um útgáfu verksins og átti stóran þátt í niðurröðun efnisins þar sem skáldið gekk ekki frá handritinu til prentunar. Matthías hafði verið með bókina í smíðum á sama tíma og Halldór var með sína, á fyrsta áratug tuttugustu aldar, og það sama má segja um Benedikt Gröndal. Hann samdi sína sjálfsævisögu á síðustu árum níjtjándu aldar og í upphafi þeirrar tuttugustu. Sjá Benedikt Gröndal, *Dægradvöl* (Reykjavík, 1965). Bók Benedikts kom fyrst út árið 1923 að honum látnum, en bók Matthíasar mun hafa ráðið miklu um útkomu hennar, og síðan kom hún út í annarri gerð árið 1953. Fyrri gerðin var uppkast bókarinnar og stóðu ættingjar Benedikts að útkomu þess. Það síðara var lokagerð verksins eins og Gröndal hafði gengið frá henni. Ættingjar Gröndals ákváðu að gefa hana út, trúlega vegna útkomu bókar Matthíasar árið áður og vinsælda hennar, en Gröndal hafði afhent lokagerð bókarinnar landsbókaverði til varðveislu í 25 ár. Sjá nemendaritgerð Sólveigar Ólafsdóttur, „Útgáfusaga Dægradvalar.“ *Haustrissseri* 1995, Háskóli Íslands. Sjá einnig væntanlega bók Sigurðar Gylfa Magnússonar, *Ævi og saga. Sjálfsævisagan og aðrar persónulegar heimildir*. Hún verður gefin út á næstu misserum. Loks er væntanleg grein eftir Jón Aðalstein Bergsveinsson um *Sögukafla* Matthíasar í bókinni *Einsagan – Ólíkar leiðir*, en ritstjórar hennar eru Erla Hulda Halldórsdóttir og Sigurður Gylfi Magnússon. Bókin mun koma út hjá Háskólaútgáfunni vorið 1998. Grein Jóns heitir: „...Allt lífið, öll tilveran er órekjandi vefur.“ Um sjálfsævisögu Matthíasar Jochumssonar.“

Halldór Jónsson: „Æfisaga“¹

„89“

I. Inngangur

**a. Inngangsorð • b. Fæðing • c. Ætt • d. Foreldrar
e. Bræður • f. Föðurmóðir**

a. Það hafa margir gert bæði fyr og síðar að skrásetja helstu æfiatriði sín, og viðburði þá er skeð hafa, og þeir einhverja hlutdeild átt í, eða sem einhver áhrif hefur haft á lífsferil þeirra. Getur það verið fróðlegt ef vel er sagt frá, fyrir eptirkomendurna.

Nú hefi jeg hugsað að rifja upp í huga mínum það sem helst er frásagnavert af æfiferli mínum til þessa dags. Þó að jeg í línunum þessum geti ýmislegs, sem fram við mig hefur komið, þá er ekki meiningin sú, að jeg þykist geta sagt frá nokkru verulega frásagnarverðu, nema eins og almennt gerist, og kannske ekki það.

Það er gamalt málteki, „að fáir vilji sína barnæsku muna“, en svo er ekki fyrir mjer, jeg hef ánægju af því að hugsa til æskuáranna, því það voru bestu stundir lífs míns, þó ekki hafi jeg verið neinn mæðumaður enn sem komið er. Það er ekki fjærri því að jeg sakni þeirra tíma er við bræður ljeikum saman á æskuheimili okkar fram í dalnum, sem jeg hefi lengstaf dvalið í til þessa. Jeg get vel samsinnt Sig. Breiðfjörð þegar hann kveður:

„Móður jörð hvar maður fæðist,
mun hún ekki flestum kær,
þar sem lífið ljósi glæðist,
og lítil sköpun þroska nær.“

Án frekari inngangsorða tek jeg þá til frásagna, þó fátæklegar sjeu.

b. Fæðing

Jeg Halldór Jónsson er fæddur laugardag 16. september 1871, á Tind í Miðdal, skírður í heimahúsum sama dag af sr. Halldóri presti Jónssyni í Tröllatungu. Guðfeðgin: Valgeir Magnússon vinnumaðr, María Jónsdóttir vinnukona á Tind og Gróa Guðmundsdóttir Tröllatungu.

c. Ætt

Jón faðir minn var af bændafólki kominn; faðir hans Jón Magnússon Sigurðssonar smiðs, bjó á Tindum og Ingunnarstöðum í Geiradal. Kona Magnúsar var Kristín Aradóttir frá Reykhólum Jónssonar prests á Stað á Reykjanesi Ólafssonar. Systir

1 Lbs 1673 4to – Halldór Jónsson: Í tómstundum.

Ara var Margrét kona sr. Hjálmars Þorsteinssonar prests að Tröllatungu (frá 1775-1798). Þau voru foreldrar sr. Björns Hjálmarssonar prests sama staðar (1798-1847), sem fjölmenn ætt er frá komin. Móðir föður míns var Karítas Níelsdóttir Sveinssonar bónda á Kleifum í Gilsfirði Sturlaugssonar. Bræður hennar voru þeir Daði hinn fróði og sr. Sveinn faðir hr. Hallgríms biskups.

Móðir mín var Halldóra dóttir sr. Halldórs prests Jónssonar í Tröllatungu (1847-1886) Þorleifssonar. Faðir séra H. var bóndi á Kleifum í Gilsfirði. Móðir H. var Halldóra Ólafsdóttir prests í Saurbæjarþingum Gíslasonar, af sumum kallaður Mála-Ólafur. Kona sr. Halldórs var Oddfríður dóttir Gísla bónda í Þorpum Eiríkssonar, sá Eiríkur kom eitthvað austan af landi í Móðuharðindunum 1780-90. Móðir Oddfríðar var Ingibjörg dóttir Tómasar Jónssonar er bjó í Miðdalsgröf. Hann var bróðir Einars Jónssonar dannebr.m. á Kollafjarðarnesi. Læt jeg hjer svo staðar numið með ættfærsluna; þó jeg geti betur.

d. Foreldrar

Jón faðir minn var fæddur 5. febrúar 1840 á Ingunnarstöðum í Geiradal. Fór hann ungur frá foreldrum sínum fyrir smala að Bakka og síðar Valshamri í sömu sveit, þaðan að Garpsdal til sr. Bjarna Eggertssonar og var þar vinnumaður fá ár. Vorið 1859 fór hann norður að Tröllatungu til sr. Halldórs Jónssonar og Oddfríðar Gísladóttur, og var hjá þeim vinnumaður í 4 ár. Hinn 3. okt. árið 1862 gekk hann að eiga móður mína Halldóru dóttur þeirra hjóna. Árið eftir byrjuðu þau búskap á parti úr jörðinni Þorpum, og voru þar í 4 ár. Þaðan fluttu þau sig að Tind í Miðdal vorið 1867 og bjuggu þar til þess móðir mín dó 12. maí 1885. Eftir það bjó faðir minn þar með ráðskonum (Kristínu Bjarnad., Ingibjörgu Magnúsd. og Guðbjörgu Eyjólfsd.) til þess vorið 1893, að hann hætti búskap og fór í húsmennsku til Gríms Ormssonar er þangað fluttist frá Miðdalsgröf og bjó þar í ár. Vorið 1891] tók Ísleifur bróðir minn við jörðinni Tindi og hjá honum andaðist faðir minn sumarið eftir.

Móðir mín var fædd 8. september 1836 á Kleifum í Gilsfirði. Fluttist hún með foreldrum sínum fyrst að Steinadal í Kollafirði, voru þau þar 2 ár, eftir það að Tröllatungu árið 1940 og þar ólst hún upp hjá foreldrum sínum til fullorðins aldurs.

e. Bræður

Þau foreldrar mínir eignuðust 9 piltbörn en enga dóttur. Fjögur þeirra komust til fullorðins ára en fimm dóu ung. Fæðingar- og dánarár og dagar þeirra eru sem hjer greinir: 1. Oddgeir fæddur 1. ágúst 1863, dáinn 24. ág. 1866. 2. Halldór fæddur 23. ágúst 1867, dáinn 31. júlí 1871. 3. Oddgeir, fæddur 9. apríl 1869, dáinn 24. júní s.á. 4. Níels, fæddur 25. maí 1870. 5. Halldór (sem áður er nefndur). 6. Ísleifur, fæddur 9. ágúst 1893. 7. Pjetur, fæddur 18. febr. 1875, dáinn 30. apríl 1880. 8. Magnús, fæddur 23. október 1876. 9. Daði, fæddur 8. september 1878, dáinn 26. des. s.á.

f. Föðurmóðir

Karítas Níelsdóttir föðurmóðir mín var fædd 20. janúar 1811 á Kleifum í Gilsfirði. Faðir hennar varð bráðkvaddur 22. júní 1810. Hann var fæddur 1764. Var Karítas á Kleifum hjá móður sinni, Sesseliu Jónsdóttur; hálft annað ár, en vorið 1812 var hún tekin til fósturs af þeim hjónum Jóni Jónssyni móðurbróður hennar og Sigríði Sveinsdóttur, sem var föðursystir hennar. Þau bjuggu á Snartartungu í Bitru. Hjá þeim var hún til 25 ára aldurs. Vorið 1835 fór hún til Jóns Magnússonar á Ingunnarstöðum og giptist honum. Jón hafði áður átt Sigríði Níelsdóttur (systur Karítasar) er dó af barnsförum vorið 1835. Þar nl. á Ingunnarstöðum og Tindum bjuggu þau svo til þess árið 18[] að Jón andaðist. Eptir það var amma mín nokkur ár hjá Sigríði dóttur sinni sem gipt var Gísli Jónssyni, ættuðum utan úr Breiðafjarðareyjum. Eptir það fór hún til foreldra minna í húsmennsku og var hjá þeim lengstaf meðan þau voru við bú, síðast var hún hjá Sigríði dóttur sinni á Litlubrekku í Geiradal og þar dó hún

189[] og var þá [] ára að aldri.

Að jeg get æfiatriða Karítasar ömmu minnar fremur en annara ættingja minna jafn- eða nátengdari kemur til af því, að hún var sú manneskja er einna mest hafði áhrif á mig í æsku, og ljet sjer mjög annt um mig að öllu leyti meðan við vorum saman eða um 20 ár. Hún var fremur lítill kvenmaður, og gild eptir hæð, og kvik á fæti. Á yngri árum hafði hún verið lagleg, svarthærð, kringluleit, augun grá og skörp, rjóð í andliti en nefið nokkuð stórt. Hún var glaðlynd og gamansöm, fróð og minnug um marga hluti og kunni ósköpin öll af sögum og kvæðum; ættfróð og lesin eptir því sem þá gerðist. Guðhrædd var hún og siðprúð.

II. Bernskuárin

1.-10. ár

a. Heimilið • b. Viðburðir • c. Leikir • d. Menntun • e. †mislegt

a. Heimilið

Heimilislífið hjá foreldrum mínum var kristilegt og gott eptir því sem jeg get best munað og við börnin áminnt iðulega um að fylgja góðum siðum og látin hafa guðs-orð um hönd. Aldrei leið svo nokkur sunnu- eða helgidagur að ekki væri lesinn húslestur, og var það föst regla að lesa hann meðan hádegiskaffið hitnaði. Á sumardaginn fyrsta var æfinlega lesið að morgninum áður en farið var á fætur. Á hátíðum, einkum jólnum fannst mjer miklu meiri hátíðablær á öllum í þann tíma en nú er orðið þó minna væri viðhaft að ýmsu leyti. Þá las faðir minn æfinlega upphátt fyrir fólkið í biblíunni, og reyndar optar. Frá veturnóttum til hvítasunnur var lesið á hverju kvöldi, og þá tveir lestrar á sunnudögum og miðvikudögum um föstuna. Þess minnist jeg líka þá er sumardaginn fyrsta og skírdag bar uppá sama dag (nl. voru sumar-

páskar) að þá voru þrír lestrarnir lesnir; og var jeg ekki guðræknari en svo að mjer þókti þá meira en nóg af því góða.

Ósamlyndi og deilur voru mjög sjaldgæfar milli fólks á heimilinu þar til á seinni búskaparárum foreldra minna að þau voru óheppnari með sumt af hjúum sínum í því tilliti, og þýðir ekki að tilgreina nöfn þeirra. Ætíð var farið á fætur í sama mund árið um kring eða kl. 6, og allir háttaðir kl. 9 1/2 - 10 á kvöldum. Eins var regla með matmálstíma, og alla skepunhirðingu, einkum kýr, enda mjólkuðu þær betur þar en víðast annarst.

Prifnaður og hreinlæti var þar eins og víðast annarstaðar á miklu lægra stigi en nú er orðið. Baðstofan og bærinn allur var daglega sópað, en ekki var baðstofuloptið þvegið nema svo sem tvisvar á ári. Var þá komin þykk skán af óhreinindum á það, og opt borin fönn inn á það til að bleyta á því, svo var mokað af mesta skarninu og síðan þvegið. Borð, hyllur og rúmstokkar var miklu optar þvegið, og rúmfötin víðruð. Á síðari búskaparárum þeirra var mikil breyting komin á þetta eptir að baðstofan var byggð (1883), miklu bjartari og rúmbetri en hin. Þá var loptið þvegið á hverju laugardagskvöldi og baðstofan öll hátt og lágt að vorinu.

Hreinlæti með mat og tilbúning hans var í besta lagi og veitingar ágætar þegar efni leyfðu. Kaffi var brúkað þar líkt opt og nú á sjer stað, þegar til var, en sjaldan drukinn nema einn bolli í senn, sikureyðsla var óefað hálfu minni eða meir en nú tíðkast (2 ☿ síkr með 1 ☿ kaffi). Við bræður fengum þó ekki kaffi fyr en orðnir 6 ára eða eldri og þá aðeins lituð mjólk fyrst, aldrei var okkur gefið ofaníhellingsskolp eins og víða var venja, og er enn annarsstaðar.

Hundar fengu óhindrað að vera uppi á baðstofuloptinu nema að nóttunni, og löbbuðu þeir milli manna er borðað var og fengu sjer spón og bita. Þekti þá engin sýkingarhættuna sem af þeim stendur (nl. sullaveikina).

Orðinn hef jeg verið nál. 10 ára að aldri þegar steinolíulampi kom fyrst á heimili mitt, og man jeg eptir hræðslu þeirri sem var í fólki við eldfimishættu steinolíunnar og uppgufun. Lengi var hafður lýsislampi niðri við eptir það, enda væri enn betra að hafa þá heldur en olútíurnar sem nú fara reykjandi eins og gufuketill í smáum stíl fram og aptur um bæina niðri við.

Talsvert var lesið á kvöldvökunum að vetrinum af sögum og öðrum bókl. fróðleik, og kveðnar rímur stöku sinnum. Faðir minn keypti lengstaf eitt frjettblað, fyrst sem jeg man eptir Nordanfara gamla og svo Ísafold. Voru þá öll blöðin lesin upphátt fyrir heimilisfólkið eins og saga. – Eptir að jeg fór að geta lesið nokkurnvegin lenti á mjer allur sögulestur, og var jeg ólatur á því, las þá venjulega mest allar kvöldvöknar veturinn út og opt á daginn líka.

Góðgjörðir og greiðasemi við gest og gangandi var foreldrum mínum báðum eiginleg, kom þar opt maður þó afskekt væri. Sjerstaklega var hugsað um að greiða fyrir þeim sem fátækir voru eða þurfandi. Það voru víst sannmæli, sem maður einn kvað eptir föður minn látinn, sem hafði verið hjá honum og þekti hann vel:

„Mörgum snauðum lið hann ljeði,
og ljet þeim brauð í tje
það var hans auður og hans gleði,
uns að dauður hnje.“

Hjónaband foreldra minna var ástúðlegt og gott; og því veitti jeg eptirtekt að faðir minn var innilega nákvæmur og hugsandi um konu sína, börn og heimili yfir höfuð hvort sem hann var heima eða fjarverandi. Það bar minna á því um hana, því hún hafði svoleiðis lundarfar, en elskaði hann þó víst innilega. Óhraustleiki á geðs-munum hennar gerði þeim þó lífið stundum ekki eins ánægjufullt og annars hefði getað orðið, og fleiri óþægindi. Hjúasæl voru þau með besta móti.

(Meðferð á öllum skepnum var hin besta, og fjenaður vænn og gaf góðan arð. Opt á vorin þegar lítið var um bjargræði munaði vel um lambaleyfar.)

Æfinlega var farið að okkur bræðrum með góðu fyrst, þegar bannað var, en ef það hreif ekki, sem stundum kom fyrir, þá var hirtingin vís, og engin orð höfð um, og þess hefur víst sannarlega engin vanþörf verið, því við bræður vorum víst ærsla-fullir og tiltektaðir í meira lagi, og það man jeg, að stundum heyrðum við af munni heimilisfólksins að hvergi á byggðu bóli ætti að vera til aðrir eins óróasegg-ir og við. En það ljetum við nú fara beina boðleið innum annað eyrað og útum hitt. Svo reyndumst við þá betur hina stundina svo þetta fyrirgafst mikið.

Látnir vorum við gera snúninga og vinna eptir getu nokkuð ungir. T.d. fór Ísleif-ur bróðir minn á milli af engjum allan daginn þegar hann var 8 ára og það gangandi. Jeg tók á móti heyi sem heim var reitt mjög ungur og eins í hlöðu þegar hirt var; farinn var jeg líka að bera upp hey fyrir innan fermingaraldur. Ekki vorum við Níels bróðir heldur ýkja gamlir þegar við fórum að sitja hjá. Aldrei var okkur samt ofþjak-að með vinnu hvorki ungum nje vöxnum.

Hræddur er jeg um að Karítas amma mín hafi heldur mælt mig undan lakari verk-unum á æskuárum mínum, og svo var jeg víst að upplagi heldur latur og hjásneið-ingarsamur, en þó smáeltist þetta af mjer held jeg. Óframfærnir vorum við og ein-urðarlitlir þegar við komum á aðra bæi, og gerði það víst mikið um að sjaldan komu til okkar menn lengra að, eða bláókunnugir, og eldir eptir af því enn hjá mjer, þó mikið hafi jeg skánað.

Töluvert var Gríla, Leppalúði, jólasveinar o.þ.h. lið notað til þess að stilla í okk-ur ærslin stundum og jafnvel gestir, en presturinn ekki, því hann hræddist ekkert barn, svo blíður og innilegur var hann við þau (nl. sr. Halldór, afi minn).

Hjá foreldrum mínum var lengi í húsmennsku gamall maður sem Sveinn hjet Jónsson, móðir hans var Valgerður systir Einars Jónssonar á Kollafjarðarnesi sem nefndur er hjer að framan. Hann flæmdist ekki víða um æfina þó löng væri. Fæddur í Miðdalsgröf, bjó í 30 ár á Gestsstöðum og var eptir það í húsmennsku á Tind 30-40 ár og þar dó hann 92 ára að aldri, 7. okt. 1887. Hann var einkennilegur og forn í háttum og klæðaburði (sjá sagnir um hann í Samtíningi mínum, IV B bls. 231). Hann var okkur bræðrum raungóður, en þó vildi stundum eins og brydda á kaldlyndi

hjá honum. Hafði hann stundum til að slá til okkar með húsvendi sem hann hafði við hendina, ef honum þótti við vera sjer um of nærgöngulir, eða ef hann var að þæfa þá að reka blautt þófið framaní okkur. Höfðum við hálfgerðan beig af honum bæði vegna þessa og svo hins að hann var álitinn skygn, og heyrðum við iðulega sögur af sjónum hans, sem hann var þó tregur til að segja. Var það huldufólk, fylgiur og svo draugar og svipir sem hann sá optast. Urðum við af því miklu myrkfælnari, en annars hefði verið, því þessu trúðum við flestu öðru betur. Með aldrinum fór þó mikið að mjer myrkfælnin mest eptir að jeg las Þjóðsögur J. Á. gömlu. Þá fór jeg að hugsa um hve ótrúlegt þetta væri, og aldrei varð jeg var við draugana, það þótti mjer skrítið; hugsaði að reyna til að herða upp hugann og fara eins hiklaust hvort bjart var eða dimt þar til eitthvað yrði fyrir mjer. En það tók jeg nærri mjer fyrst, mjer fannst, að jeg ætlaði að takast á lopt og hryllingur kom í bakið á mjer með allslags innbyrtingum. Sigræði þó að lokum myrkfælnina, svo jeg gat farið hvert sem vera skyldi aleinn í myrkri og svo er enn.

Badstofan gamla á Tind (sem orðin var 30-40 ára gömul þegar hún var rifin árið eptir að önnur ný hafði verið byggð vorið 1883) stendur svo skírt uppmáluð í huga mínum, eins og jeg hefði sjeð hana í gærðag. Hún var 4 stafgólf að lengd og svo mjó, að þegar kvennfólk spann á rokk hvert andspænis öðru, þá var ekki gangrúm milli þeirra. Hún var um 3 1/4 al. á hæð í mæni af lofti. Piljað var sundur milli hvers stafgólfs og víðar dyr á. Þar í dyrunum var lýsislömpunum stungið í holu í stafnum og var hrafnsvert af ljósreyk þar uppundan. En hylst var til þess að hafa badstofu-strompana þar uppundan sem lamparnir voru. Sterkviðuð var hún vel, allt úr rauðum rekavið íslenskum. Gluggar voru 5 að nafninu, allir litlir nema helst einn, sem var uppyfir rúmi foreldra minna. Badstofan sneri eptir dalnum í suðvestur og austnordur. Í nordur endanum var vestanvert rúm Karítasar ömmu minnar og hjá henni svaf jeg við nordurgaflinn. Glugginn uppyfir okkur var svo hátt á þekjunni og svo lítill að hann bar næstum enga byrtu. Foreldrar mínir sváfu í rúmi þar á móti. Milli rúmana við gaflinn var borð næstum ferkantað úr glerhörðum rauðavið, á því var skeinkt kaffið. Fyrir ofan það var skápur úti gaflpilinu opinn, með þremur hólfum; í honum voru bollapörin geymd. Við rúmbríkina mína var klukkan, sólarhringsverk lítið með sporöskjulagaða skífu, og kassinn allur rifinn og skörðóttur að neðan.

Næsta stafgólf var heldur hrörlegra og birtan aðeins úr einum glugga fremur litlum á austurhliðinni, undir honum svaf Guðríður Magnúsdóttir vinnukona (systir Benedikts sem lengi var í Geitsstaðaseli. Hún var dóttir Magnúsar er lengi bjó í Arnkötuldal og átti Sigríði Björnsd. pr.Hjálmarssonar.) Hjá henni svaf Ísleifur bróðir minn. Í rúminu þar á móti sváfu þeir Sigurður Tómasson Sveinssonar (gamla á Tind) vinnumaður og Elías Guðmundsson smali. Þriðja stafgólfið var lakast, þar var reisifjölin orðin svo fúin að komnar voru stórar glompur á og sá þar í moldarþakið og þiljur dottnar burtu. Birtan úr glugga á austurhlið svipuð og á næsta stafgólfi. Undir honum svaf María Jónsdóttir ekkja eptir Jón Guðbrandsson í Tungugróf. Hún var vinnukona, hjá henni svaf Níels bróðir minn. Það er sú geðbesta, þægasta og þrifnasta manneskja sem jeg hef þekt, eptir því var hún barngóð. Var það ætíð sjálf-

sagt, ef einhverjum okkar bræðra þótti eitthvað að, þá var leitað til Maríu, sem æfinlega bætti úr því í orði eða verki ef hægt var. Hjá henni vorum við allir meira og minna, nema jeg ekki nema meðan jeg var í vöggju, eptir því sem mjer hefur sagt verið því þá fór jeg til Karítasar ömmu minnar. María var ljósa mín, (því Gróa Guðmundsd. sem sat opt yfir móður minni náði ekki í það skipti). Á móti rúmi Maríu var loptsgatið í norður horninu. Ofanum það vorum við þaulæfðir að detta, og skelltumst opt í grjótið í vegnum við stigann með hausinn, en aldrei varð meira af en í mesta lagi blá kúla. Fjórða og syðsta stafgólf baðstofunnar var síðari tíma viðbót og hafði aldrei verið eins vandað að viðum sem aðalbaðstofan; það var yfir baðstofugöngunum til útidyra. Lopt og reisifjöl var fremst og óheflað, gekk loptið upp og niðr eptir því hvar á var stigið. Biti og þil aðskildi það frá aðalbaðst. að nokkru. Þetta pláss hafði Sveinn gamli, sem áður er getið, og Steinunn kona hans, er jeg man fyrst eptir. Undir baðstofulopti var búr í 2 stafgólfum og þar fyrir framan þiljuð kompa, altaf kölluð „skonsa“. Þau hús bæði hafði Sveinn gamli í þeim var hálfrokkur þegar bjartast var. Þaðan stafaði myrkfælni okkar mest. Framlenging af suðr enda baðstofunnar var geymsluhús foreldra minna með lopti í 2 stafgólfum. Undir því var þiljað stofuhús, sem gestum var boðið inn í, í því var dágóð byrta; og hefur það verið rjett þokkalegt hús, í því var borð með borðplötu tvískiptri á hjörum, svo stækka mátti það um helming ef þurfti. Þar var og lausarúm sem draga mátti sundur og saman, með skornum höfðafjöllum og húnum á rúmstuðlum. (Þetta stofuhús byggði Guðm. Zakaríasson móðurfrændi minn sem bjó á Tind næstur undan föður mínum og höfðu þeir makaskipti á jörðum sínum. Hann var fjelagsskapar maður mikill, vel að sjer og skáldmæltur, ölkær var hann og kom þá opt maður að Tind, því hann var gestgjafi mikill og glaðlyndur jafnan. Hann druknaði sumar hið sama er jeg fæddist, var þá í kaupstaðarferð líklega kendur. Þá er jeg var skírður var dregið um tvö nöfn, Guðm. þessa og Halldórs sál. bróður míns, sem dó sama ár, og kom altaf upp Halldórsnafnið því hjet jeg Halldór en ekki Guðmundur.)

Tvö hús önnur voru samhliða baðstofunni og geymsluhúsinu hið norðara var eldhús en syðra búr. Þau voru bæði lág, lítillfjörleg og dimm. Engin skíma var í bæjarðyra-eldhúsi nje búrgöngunum nema þegar hurðir voru opnar og þar að auki myrkraskot milli búrs og eldhúss. Svona voru nú húsakynnin sem jeg ólst upp í fyrrihluta æskuáranna eða til 13-14 ára aldurs. Þá breyttist hýbýlavistin til betra.

b. Viðburðir

Þegar jeg var á fyrsta árinu fjekk jeg barnaveikina, sem flestir bræður okkar dóu úr, og var svo langt leiddur að María, sem þá var með mig hjelt mig dauðan, því ekki sást annað en að jeg hefði mist andan. Þá gerði faðir minn það í einhverju ofboði að hann saug fast nef og munn á mjer, við það hrökk uppúr mjer það sem setið hafði fyrir andrúminu, lagaðist þá andardrátturinn aptur og mjer fór smámsaman að batna. En lengi var jeg veiklulegur og alla daga andlitsfölnur eptir þetta.

Það fyrsta sem jeg man eptir að jeg veitti eptirtekt af því sem framfór var það, að svartfleckótt kýr sem foreldrar mínir áttu var leidd upp sund sem var milli fjóss og

bæjar, og var skotin á flötinni þar fyrir ofan bæinn. Jeg man vel hve undarlegt mjer fannst þetta. Eptir því sem mjer hefur verið sagt var jeg þá á 3. ári og var borinn á handlegg í humátt á eptir þegar kúnni var slátrað.

Þegar jeg fór að geta rólað vorum við Níels bróðir samrýndastir, (hann var elstur af okkur bræðrum sem komumst til fullorðinsára) og hjelst það altaf meðan við vorum saman; þó stundum bæri okkur á milli þá jafnaðist það alt saman fljótt aptur.

Eitt sinn vorum við bræður fram á dal hjá tjörn mjög djúpri, sem Tvíbitna heitir. Þar er snarbrött brekka ofan til við hana, og eru þar tágur og linghríslur. Við Níels vorum að velta steinum ofan brekkuna í tjörnina, en Ísleifur bróðir okkar stritaðist við að slíta upp tág sneri baki að tjörninni og spyrnti í af öllu afli. Það vildi honum til lífs að táginn var svo föst að hann gat ekki slitið hana upp, annars hefði hann oltið í tjörnina og druknað, sjálfur var hann svo ungur að hann sá ekki hættuna. Mjer þótti þetta ekkert umhugsunarvert þá en hefi opt hugleitt það síðan.

c. Barnaleikir

Margt var það sem okkur bræðrum kom til hugar í leikjum okkar. Byrjuðu þeir með skeljum og völlum inni að vetrinum. Hörpudiskar voru hestarnir, öðurskeljar geldneyti en kúskeljar mjólkurkýr þegar þær fengust, sem sjaldgæft var. Krákuskeljar kálfar og gimburskeljar fje. Þeim var svo skipt í flokka eptir stærð og lögun. Sauðir voru stærstu og þykkustu skeljarnar, næst stærstu og þynnri voru ærnar, þær þynnstu voru kvíaær, smáar skeljar þykkar og mjög kúptar voru hrútar, en væru þær ekki mjög kúptar þá hirningar o.s.frv. Svo voru ærnar láttnar ofanyfir örsmáar skeljar og þær svo láttnar „bera“; þá varð að fara nákvæmlega með lambfjeð og ekki láta hundinn koma nærri nl. kuðunginn, meyjapappa var köttur og olbogaskeljar geitur. Þær voru mjög sjaldgæfar, og óvíst hvernig með skyldi fara. Fórum við svo með geldfjeð til og frá um baðstofuna og földum nokkrar í hverjum stað, þá var verið að reka á fjall, svo farið í leitir þegar haustið átti að vera komið, og þá vildi nú stundum vanta og opt vandræði að handsama sauðahópin sem forustusauðurinn rjeði fyrir, það var stærsta og myndarlegasta gimburskelin. Á haustin var svo venjulega slátrað því ljótasta, sem ekki þótti á vetur setjandi. Á margan hátt var breytt til með hópin á rennsli, hlykkjóttar eða beinar halarófur odda myndaðir flokkar og allavega eptir því sem mönnum hugkvæmdist. Landið var venjulega rúmfiöl eða kistilslok.

Þegar gott var veður og jörð þýð ljekum við okkur úti að kindahornum og höfðum þá horn af lambhrútum fyrir ær, ærhorn og sauða- ef fengust fyrir sauði, lambgimbra horn fyrir lömb og smá lambhrúta horn fyrir hrúta. Stórgripi höfðum við sjaldan af því tagi. Bygðum við svo hús yfir fjeð, ljetum inn og gáfum í jötur, bygðum hlöður, heyjuðum í þær með höndum, slitum upp og skárum með hnífum. Fyrst voru húsín þaklaus, en svo með þaki er tímar liðu. Síðan voru byggðar kvíar, fjárbyrgi og rjett. Fjeð var rekið á fjall og öllu ruglað saman; hafði sitt markið hver, jeg hafði sýlt og 2 bita undir, nl. neðan í horninu. Síðan var farið í fjallgöngur og var margur snúningurinn við það, því öllu hafði verið grýtt sínu í hverja áttina. Þegar farið var að rjetta skorti ekki óp nje háreysti, var svo dregið í dilka, þrefað um vafa-

mörk og stundum selt í rjettinni á uppboði, ef markið þótti slæmt. Fór svo hver heim með sinn fjárhóp. Ef nú vantaði af fjalli eptir fyrstu leit þá var farið í aðra og svo þriðju ef með þurfti. Við tókum okkur bólfestu með þetta fje og því meðfylgjandi byggingar á kvíabólinu fyrst, en af því mikið varð að umróta jarðveginum við húsa-byggingar o.þ.h. þá varð fljótt óþrifalegt í kringum bólstaðinn, vorum við því á sífeldri færslu með hífýlin, en svo fór að lokum að föður okkar þótti nóg um jarðuslann svo hann leigði okkur eða setti niður á hól einum út og upp af bænum, sem við máttum irkja og verja, eins og gömlu hjónin fyrstu. Þar fórum við eins og logi yfir akur, byggðum þar til og frá og umturnuðum jarðveginum sem áður var víðast blásinn og ber, en eptir að við slepptum „jörðinni“ greri hóllinn upp betur en nokkru sinni áður, og er það vel skiljanlegt.

Þegar okkur fór að þykja þessar byggingar lítilfjörlegar, fórum við að hugsa til að byggja hús yfir okkur sjálfa, og var hið fyrsta úr grjóti eingöngu, en ekki komust nema í mesta lagi tveir inni það. Það stóð á kvíabólinu, svo byggðum við annað skamt þar frá úr torfi og þá hugkvæmdist mjer það snjallræði(!) að byggja veggpart af því úr leir; en Níels bróðir minn var það hyggjari, að hann taldi það ónýtt og var því rífið. Ekki var sú húsbygging traustari en svo, að þegar við höfðum lokið verkinu og ætluðum að verjast skúr, sem þá kom, inni í því, þá hrundi það ofanyfir okkur en við skriðum hver eptir annan uppúr moldarhrúgunni.

Þriðja húsið byggðum við uppi á Odda úr grjóti, það var heldur skárar. Fjórða kofann byggðum við neðst á hólnum sem jeg áður gat um að faðir okkar hefði útmælt okkur. (Hann hjet „Hesthúshóllinn gamli“, en það nafn líkaði okkur illa og nefndum hann „Stormhól“, það var þó eitthvað myndarlegra og svo hefur hóllinn verið nefndur síðan.) Þenna kofa kallaði Karítas amma mín „Kisborg“, af því henni þóktu dyrnar helst hæfa kisu að ganga um. Það hús stóð sjálfsagt ár. Veturinn eptir, er framá kom grófum við okkur gegnum djúpfenni ofan að kofanum, byggðum uppaf snjóbyrgi, fengum okkur eld og kintum inni í því, byrgðum svo dyrnar og sátum við elda sem fornmennt. En gleymt höfðum við að hafa stromp fyrir reykin. Þá kom móðir okkar að og lauk upp, heyrði hún þá hósta til manna, en ekkert sást nema biksvört reyklarbrælan. Fimta húsið byggðum við nokkru ofar í sama hólnum og nefndist „Sólheimar“, það var miklum mun stærra en hin, með hálfþili á suður-stafni og gluggi á, þar var einnig eldhús; en svo kom það óhapp fyrir, sem opt kann verða, að eldhúsið brann, því við höfðum eld og hituðum mjólk að gamni okkar. Eptir það færðum við enn byggðirnar efst uppá hólinn, var sú bygging nefnd Stormhól. Þar komst byggingarlistin á hæðsta stig. Það var sama vorið og faðir okkar byggði baðstofuna. Fengum við þá gamlan húsavið og þilgafl úr búrinu. Okkar bær var nál. 4 ánlir á lengd og fast að 3 ánlum á breidd með hálfþili og stafnglugga á öðrum enda og hliðarglugga einum. Þil var uppyfir dyrum, dyraumbúningur og hurð á hjörum. Níels var yfirmiðurinn.

Inni voru borð og bekkir, skápur og kistlar. Svo byggðum við búr og eldhús, var innangennt í þau úr aðalhúsinu, vatn leiddum við inn í eldhúsið, eða svo að það var tekið í skoti í veggnum. Eldað var í eldhúsinu smávegis og einu sinni fengum við

að hita kaffi fyrir alt heimilisfólkið. Matur var í búrinu, en þá vantaði tilfinnanlega ráðskonuna. Því engum okkar var vel lagið að taka þau störfín að sjer. Þessi fullkomni bær okkar stóð ekki lengi, því þá fór að líða að lokum leikáranna og Níels bróðir okkar fór í burt, að Þorpum. Lánudum við húsið fyrir hesthús einn vetrartíma, þá skemdist það, og var svo rífið litlu síðar. Eptir að Níels fór var minna um fjelagskap hjá okkur hinum, og byggðum hver sitt hús, en þær byggingar voru ekki eins veglegar og Stormhóll. Jeg gleymdi að geta þess að á Stormhóli lásam við einn veturinn opt húslestur. Lesin var hugvekja og bæn, og sungið fyrir og eptir, þar var Karítas amma okkar optast viðstödd.

Einn þátturinn í leikjum okkar var hið mikla ferðalag okkar útum hóla og hæðir þegar við komumst á fót, til að sjá og skoða sem flest. Kletta, fossa, læki, hreiður fuglanna o.fl. sem ekki verður talið. Þá var það að klifra, fyrst í húsunum upp um öll ræfur og svo í klettum víðsvegar; eptir því sem okkur jókst þor og orka, þá framkvæmdum við þetta altaf í stærri og stærri stíl, þar til við gengum því nær allstaðar í kletta í dalnum Tindsmegin. Við ána vorum við opt, bæði að stökkva yfir hana á fossavöðum og vaða sem dýpst, opt með grjót í vösum og höndum til þess að flota ekki uppi. Þá afklæddumst við venjulega öllum fötum til þess að bleyta þau ekki, eða öllu nema nærfötunum ef við áttum að hafa fataskipti að morgni. Stundum var leikurinn þannig, að við ljetumst vera fuglar um varptímann; þá klifrudum við sem mest við gátum, opt í kletta við ána uppyfir fossum. Höfðum við fyrir egg brunnið grjót sem við tegldum til sem egg í lögun með ýmsri stærð og litum. (Var mikið af því grjóti í læk nærri bænum, eptir honum var opt vaðið í steinaleit. Það nefndum við „kólúr“ og veit jeg ekki hvernig við fengum það nafn.) Svo urpu fuglar þessir, þar sem allra verst var aðgöngu. Aðrir voru þá menn og reyndu að steypa undan fuglunum, sem optast voru örn, fálki eða þá hrafn. Sá þóttist þá mestur, sem í mestri torfæru gat orpið eggjunum.

Lengi var fólk hrætt við þessa „túra“ okkar, sem opt stóðu yfir frá hádegi til miðaðptans. En þetta komst uppi vana, því aldrei varð nokkuð verulega um sök af ferðalögum þessum; og fátt var sagt af þeim er heim kom, því það mundu stundum ekki hafa verið mikil meðmæli fyrir okkur til næstu ferðar.

Þá var það, að renna sjer á freðnum torfhnausum, hrossleggjum og flestu sem hönd á festi, á svellunum að vetrinum. En á fönnum höfðum við fyrst rúmfjalir, tunnustafi, smásleða og loks stóran sleða sem við þá vorum opt allir á í senn. Var þá sá af okkur sem best var treyst framaná til stjórnar, og hafði sinn fótinn til hverrar hliðar að stýra með, eða þá prik ef hlífa þurfti skónum. Var hann opt slingur að stýra hjá ýmsum torfærum sem á leiðinni urðu. Stundum varð ferðin svo mikil ef bratt var að strandaði, voru vissar reglur sem fylgja átti ef slíkt bæri að höndum. Var hverjum skipverja ákveðinn viss staður á skipinu, sem hann átti að varpa sjer utanborðs, eptir því hvar hann sat, svo enginn lenti á öðrum við skipstrandið, þeim aptasta var venjulega ætlað að halda í festina, svo skipið tapaðist ekki. Sýndum við opt talsvert snarræði og alt fór vel, ef engum mistókst. (Aandsnærværelse). Einusinni kom það fyrir er við rendum okkur allir á sleða ofanaf Odda, sem eru há holt út og upp af

bænum, að sleðinn fór ofan fyrir hengju og losnaði við sem svara mundi 2 faðma lengd, af hraðanum, svo alt fauk af honum, þá man jeg það að okkur „skaut næsta skelk í bringu“, varð þó ekki slis af en farin var þá önnur ferð, sem gekk betur.

Skíði eignuðumst við ekki sem gagn var í fyr en um það leyti að við vorum hættir leikjum, og æfðumst lítið á þeim. Jeg átti skíði einn vetrartíma, og þau slæm. Einu sinni renndi jeg mjer ofan talsverða brekku, datt, eins og optast, var svo óheppinn að lenda á höfuðið í holu, og var nærri búinn að setja mig úr hálsliðnum. Hætti við svo búíð og seldi skíðin. Svo fór um sjóferð þá.

Einn leikur var sá, að vita hver bestur væri að rata. Þá fórum við spöl frá bænum; var svo bundið fyrir augu allra og áttum svo að rata heim aptur blindandi; gekk það misjafnlega. Lengst var farið ofaná árbakka, hjerumbil 100 faðma, og var þaðan yfir þýft land að sækja til bæjar. Stundum var einn gæslumaður hafður til að aðvara þann yngsta að hann færi ekki í lækki eða aðrar torfærur. Þá var opt hlegið af þeim sem lukkulega voru heimkomnir, að hinum sem voru að villast með álpalegum fótaborði og varð það honum til leiðbeiningar. Stundum gáfust menn upp í villunni og tóku frá augum sjer, þótti það lítilmannlegt jafnan.

Enn var sá einn leikur, að vita hver lengst kæmist frá bænum á auðri jörð á vorin er leysa fór, var það okkur mikil æfing í að stökkva.

Þá var líka mikið fengist við að gjöra snjókerlingar og karla, hittist opt svo á að þá kom hláka og þýddi snjófólkið. Annað var það að velta snjókekkjum í frostleysufönn, sem altaf hnoðaðist meira og meira utaná þar til þeir voru orðnir okkur öllum ofurefli að hreifa, þá var opt bygt ofaná og búinn til „turninn Babel“. Einusinni vorum við bræður við snjóleiki og sniðum fönnina með ljá, var bil milli okkar; þá vantaði mig ljáinn og beiddi að kasta til mín, það var gert en ljárin lenti með oddinn ofan til við augabrunina á mjer, og varð það svöðusár, er enn örið eptir. Blæddi mikið úr, og fóru þá allir grátandi heim, því bæði jeg og þeir hafa víst haldið að jeg mundi deyja af þessu. Opt voru troðnar götur, garðar og hús á snjóbreiðum og jafnvel troðnir stafir og myndir.

Auk þessa voru ýmsir smáleikir svo sem: skessuleikur, útilegumannaleikur, kóngstólsleikur, skollaleikur, hnappleikur og listir og þrautir ýmsar t.d. standa á höfði, kollhnísar, reisa horgemling, fara í kerlingu og jómfrú, flá kött, brynna álftum, fara í gegnum sjálfan sig, fara í strokk, hoppa á öðrum fæti, stökkva samfóta, langstökk, hlaup, róla, hnefaleikur, hrísrif, skipta arfi, súrt smér, sverja lófaeið, bóndabeyja.

Þá voru ýms leikföng t.d. klobabyssur, gafflok, pílubogi, þeytisþjald, slanga, spil; ýmsar smávegis smíðar. Þar var þó Niels bróðir langfremstur af okkur er til smíðanna kom og hugvitssamur. Svo var kveðist á, skanderast og getrast, margt fleira mætti til tína sem við höfðum okkur til dægrastyttingar og skemtunar.

d. Mentun

Þó jeg setji kafla hjer með þessari fyrirsögn, þá verður hann nú hvorki langur nje fjölskrúðugur; því þar er frá litlu að segja. Það er hugsanlegt að jeg hefði getað veitt

almennri mentun móttöku líkt og almenningur, en aðalmeinn mitt er og hefur lengi verið óframfærni og of lítið sjálfstraust. Mig langaði til að læra þegar jeg var á æskuárunum en þótti leiðin erfið, eða hjelt hún mundi verða það, fátæktar vegna, sá líka eptir að fara frá föður mínum og bræðrum meðan þess var kostur. Svo þegar jeg komst í sjálfsmennskuna, þóttist jeg of gamall til þess að byrja nám, og ekki heldur nógu stefnufastur. Varð svo ekki neitt úr neinu.

Karítas amma mín kendi mjer að lesa. Jeg man vel eptir þegar hún var að láta mig stafa í kveri H. Kr. Friðrikssonar; hún ljet mig kveða svo lengi að orðunum að mjer var næstum farið að fipast með það, því jeg fann að jeg gat nefnt orðin, án þess að kveða að þeim; en þess liðugar las jeg líka þegar hún ljet mig fara að lesa, og dró ekki seim í lestrinum. Væri það nokkuð, sem jeg hjeldi mig kunna líkt og aðrir, þá væri það helst lestur.

Lærdómskverið, Balles, hef jeg lært á 9.-11. ári eptir því sem mig minnir. Gekk það með köflum lakar en þurft hefði að vera, af þeirri ástæðu að góðan vilja vantaði. Karítas amma mín, setti mjer fyrir og hlýddi yfir fræðin og fjóra fyrstu kapítulana. Þá var jeg svo latur, að faðir minn tók við af henni, og kendi mjer fimta kapítulann og gekk það ekki betur, ef ekki ver. Mjer var meira að segja illa við kapítulann lengi á eptir. Þetta er nú ekkert sómalegt að færa í frásögu, en satt er það. Jæja, svo var jeg látinn eiga mig með kverið, og man jeg að faðir minn sagði að best væri að lofa mjer að verða mjer til skammar fyrir prestinum. Ástæðan til þessa var víst helst það, bæði að mjer þótti efnið ekkert upplifgandi, og svo kom það fyrir ef jeg flýtti mjer að læra það sem fyrir var sett til að geta sem fyrst farið að leika mjer, þá var bætt við, og þá var búið; gat jeg þá ekkert lært. Þegar svona var komið að kverinu var sleppt við mig þá varð annað uppi á teningnum; á stuttum tíma lærði jeg það sem eptir var af kverinu, og það vel. Áttunda og síðasta kapítulann lærði jeg allan einn morguntíma í rúmi mínu, og sjaldan hefi jeg verið ánægðari en þá, og seinustu orðin: „Guði sje lof og dýrð að eilífu amen“ ljómuðu af fegurð á blaðsíðunni í mínum augum þá. Jeg get sagt það til dæmis hvort jeg kunni kverið illa, að þegar jeg fór að smala byrjaði jeg stundum á fræðunum og þuldi alt kverið grein fyrir grein til enda á leiðinni fram dalinn, því þá þurfti jeg lítið að sinna fje. Jeg sá í huganum hverja blaðsíðu eins og málverk fyrir hugskotssjónum mínum. En hvort skilningur minn á efninu hefur verið eins fullkominn að sínu leyti, það ætla jeg ekkert að tala um.

Opt hef jeg hugsað um það síðan jeg eltist, hvað amma mín hefur valið góð og vel viðeigandi vers, sem hún kendi mjer, og ljet mig lesa kvöld og morgna fram undir fermingaraldur. Æfinlega ljet hún mig hafa þau yfir í sömu röð, og versin öll og niðurskipun þeirra man jeg vel enn, þó opt hafi jeg gleymt að lesa þau. Ekki er jeg enn orðin svo fróður að jeg viti úr hvaða sálum sum versin eru. Kvöldversin voru 20 að tölu en morgunversin voru optast 10.

Fyrstu forskriftarstafina gaf amma mín mjer, hún skrifaði vel læsilega, en hálf-gert settletur; það lærði hún alveg tilsagnarlaust og í laumi. (Fingrarím Jóns bók. Árnasonar lærði hún á viku í lambahjasetu.) Svo útvegaði hún mjer upphafsstafi hjá sr. Halldóri afa mínum og þeim Hjalmarí Jónssyni og Halldóri syni hans, sem skrif-

aði snemma vel. Mjer þótti strags gaman að skrifa og þegar jeg fór að geta klórað svo lesið yrði, fór amma mín að láta mig skrifa upp úr sjer kvæði, t.d. Kaupmanna-brag, Ekkjukvæði, Erímítuskvæði, Setkvæði, Veronikukvæði, Vinaspegil, Tólfson-arkvæði, Heimspekingaskóla (afarlangt kvæði), fjölda marga vísnaflokka og margt fleira. Þetta átti vel við mig, að safna svo ekki gleymdist og tíndist það sem einhvers var vert, og það hefur verið ríkt í huga mínum fram á þennan dag. Kvæði þessi o.fl. þrískrifaði jeg upp, eptir því sem skriftin skánaði hjá mjer. Þegar við vorum að kveðast á skrifaði jeg upphöfin á öllum vísnum sem jeg lærði jafnóðum til þess að standa mig betur, og yfirfór þau að öðru hverju. Seiglaðist jeg því opt nokkuð við að kveðast á þó fleirum en einum væri að mæta. Miklu síðar lærði jeg 60 exa-vísur til þess að standa mig betur við „skanderingu“. Gaman þótti mjer að bera upp og ráða gátur, og því tók jeg mig einu sinni til og skrifaði upp 100 gátur úr gátnasafni einu og lærði allar. Mjer var það lengi vel leikur, að læra það sem jeg vildi læra einkum ef það var í ljóðum.

Jeg hafði mikla löngun til að eignast bækur, og fátt held jeg það hefði verið sem jeg hefði ekki gert ef bók var í boði. Karítas amma mín gaf mjer flestar þær bækur sem hún átti og skáp til að geyma þær í, en áður langt liði varð hann of lítill. Fyrstu aura sem jeg eignaðist ljét jeg fyrir bækur og bókband. Einu sinni sagðist móðir mín skyldi gefa mjer Hallgrímsskver ef jeg lærði Aldarhátt, kvæði all langt og fult af eddukenningum sem er í kverinu. Jeg var ekki lengi að vinna mjer inn þá bókina. Þegar jeg var á 9. eða 10. ári var jeg neyddur til að lesa Jónsbókarlestur af því faðir minn sem ætíð las sjálfur húslestur var veikur, jeg var ákaflega tregur til þess vegna einurðarleysi og óframfærni sem lengi hefur verið fylgikona mín. Loksins varð jeg unnin til þess að gera það fyrir Vatnsdælasögu.

Við Níels bróðir vorum snemma látnir fara að gera í fjósinu og sátum á kvöldin við ljós úti fjósinu og vorum að skrifa, og svo að bera við að draga upp myndir og stafi af ýmsri gerð. Voru það einhverjar skemtilegustu stundir sem jeg hef lifað, að mjer fannst, að sitja við þetta í hlýju húsi og góðu næði í mjúku sæti (á heymeisunum) þó ljósið væri ekki uppá það besta. Þá var pappírsekla hjá okkur og dró jeg upp myndirnar á spássú á „Norðanfara“. Myndirnar áttu að tákna hús, menn sem voru að berjast og glíma, svo voru skógarrunnar á milli o.s.frv. Á þessum fjósverutímum var það, að Níelsi bróður mínum datt í hug að búa til „mál“, sem hægt væri að skrifa á sögur o.fl. Komst það svo langt að hann skrifaði á því örstuttar sögur. Hann flokkaði orðin niður eptir stafrofsröð, líkt og venja er í orðabókum, þó er jeg viss um að hann hefur ekki verið þá búinn að sjá nokkra orðabók. Hann hefur þá líklega verið á 12. ári. Jeg man ennþá hvernig nöfn heimilisfólksins áttu að vera á þessu nýja máli (nl. Eeveri = Halldór; Ivin = Níels; Nósír = Ísleifr; Renír = Magnús; Rusi = Sigvaldi; Ervena = Halldóra; Noer = Jón; Veor = Sveinn; Soega = Karítas; Orla = Guðrún; Asega = María.) Jeg öfundaði hann af því að geta hugsað þetta upp, og hlakkaði til að lesa málið þegar búið væri. En það komst aldrei lengra, og gleymdist.

Karítas amma mín kunni alla Passíúsálmana og vildi að jeg lærði sem mest í þeim. Tók jeg mig einu sinni til og byrjaði að læra þá, ætlaði að læra einn sálm á

dag jafnóðum og þeir voru sungnir á föstunni, en komst með 5 eða 6 þá nenti jeg ekki meiru og hugsaði að nægjanlegt væri að kunna að minsta kosti eitt vess í hverjum sálmi, og það gerði jeg.

Opt var það að faðir okkar eða aðrir voru að vita hver okkar bræðra væri fljótastur að læra ef farið var með vísur, tókst mjer opt að læra hana þó að ekki væri farið optar með hana en einu sinni.

e. †mislegt

Mikið vorum við bræður sólgirnir í að heyra sögur allskonar, sem ekki voru okkur of þungar að skilja, og ánægjulegt að fá þær sagðar í rökkrunum, sem opt voru nokkuð löng þegar lítið var um ljósmat. Svo þegar við vorum eitthvað að gera sem okkur leiddist heldur við, þá styttnum við stundirnar við það með því að smíða sögur sjálfir. Það voru helst við Níels sem það gerðum. Mestallur kornmatur var malaður heima og þegar við vorum færðir til, þá vorum við látnir standa við „Steinku“ (kvörnina) tveir. Þá var sjálfsagt að segja hver öðrum sögur á víxl. Sama sagan tók stundum fleiri daga. Voru þær opt um baldna stráka sem hördur var beitt við, svo þeir struku burt, áttu fyrst í basli og bágingum, en sigruðu allar þrautir og urðu dugandi menn virtir og vel metnir að lokum. Opt flæktust þeir eitthvað út í heim, fundu þar ókunnar eyjar óbyggðar, sem þeir urðu svo yfirmenn á og lifðu þar í besta gengi, eða komu síðar auðugir til Íslands. Sumar sögurnar fóru að öllu fram hjer á landi. Ein tegund sagnanna var það, að við sögðum af sjálfum okkur, og þar var margt skringilegt sem fyrir okkur kom, en sigruðum alla erfiðleika þó að lokum. Aðeins tvær af þessum sögum komust á pappírinn, en önnur er þó töpuð nú. Hina má lesa í Samtíning mínum I. Bindi bls. 337-366. Þær voru báðar eptir mig. Opt skiptumst við á að semja sömu söguna.

2. Heldur þótti jeg matvandur á æskuárunum og hefur það víst verið svo. Vatnsgraut vildi jeg helst ekki eta súrlausan; þó mjólk væri útá þótti mjer það ekkert til bóta, ef ekki lakara; vildi að bragð væri af matnum, en salt var haft af skornum skamti. Fyrsta matarílatið sem jeg átti svo jeg muni var askur einn gamall sem amma mín gaf mjer, orðinn svartur og slitinn af elli, lokið með miklum kúf, rósirnar hálfmáðar af því og askurinn sjálfur kúluskotinn mjög. Annaðhvort hafa þeir, sem borðuðu úr honum á undan mjer verið nýtnir með mat, eða þeim hefur ekki verið „skamtað til leyfanna“, eins og komist er að orði, því af voru sleiktar allar laggir á honum að innan, og hringmynduð dæld í botninum út við stafina. – Svo var það einu sinni við miðdagsverð að jeg sat með askinn minn fullan af ketsúpu á hnje mínu, og hef víst eitthvað þrýst ofan á hann, því svo fór að botninn í honum sporðreis og súpan flóði niður um mig, en bitarnir sátu eptir. Fjekk jeg þá nýjan ask úr mjallahvítum viði, með blóðrauðum gjörðum, og man jeg það að illa fjell mjer viðarbragðið úr honum með heitum mat fyrst um sinn, en fyrirgef honum það ljúflega, af því hann var nýr. Gamli askurinn hefði ekki þurft að bjóða mjer slíkt.

3. Jeg held að það hafi átt nokkurn þátt í matvendni minni að K. amma mín gaf mjer opt góðan bita af mat sínum, og æfinlega á kvöldin eptir að jeg var háttaður hjá

henni. Fjallagrös voru talsvert notuð hjá foreldrum mínum lengi, og söl man jeg eptir að voru eitthvað lítið höfð til matar, þau þóttu mjer góð að smakka hrá. Grasa-grautar fjellu mjer aldrei rjett vel, síst ef opt þurfti að skirpa moski úr þeim sem brenna vildi við stundum þegar við bræður tíndum. Opt var þröngt í búi síðari hluta vetrar og á vorin, en ætíð höfðum við fullkomlega eins og þurftum þegar til var, og sá ekki á að það kippti úr vexti okkar þó skortur væri á góðu fæði um tíma. (sbr. „Á misjöfnu dafna börnin best.“)

4. Lengi var jeg svo að jeg fór að hágráta ef jeg átti að fara til næsta bæjar, vegna einurðarleysis, hálflangaði þó opt til að fara. Það bætti heldur ekki um í þessu efni að eitt sinn var jeg sendur ofanað Gröf með orðsendingu lítilljörlegra; þegar jeg kom ofanundir túngarðinn fór jeg að hugsa um skilaboðin, og mjer til mikillar huggraunar varð jeg þess var, að þau voru fallin mjer úr minni. Nú var ekki gott í efni; þá tek jeg það ráð að setjast niður við garðinn og leita í huga mínum eptir því hverju jeg átti að skila; eptir mikla umhugsun og heilabrot gat jeg glöggvað það upp. Varð jeg þá glaðari en frá verði sagt og aflauk erindinu. Vanalega vildi jeg ekkert standa við á bæjum og hafði optast lítil not af góðgerðum þeim sem mjer voru veittar. Á þeim ferðum þurfti ekki meira til að vekja kvíða minn en það ef hundurinn sem með mjer var fór að ýlfra af því hann kveið fyrir að mæta búhundinum!

5. Það var einhverju sinni er við N. bróðir vorum mjög ungir, að honum hugkvæmdist að fara yfir á til engjafólksins á Gestsstöðum sem var þá fram undir Selinu að heyja, og þá var nú svo sem sjálfsagt að jeg færi með honum. Svo leggur nú N. á stað yfir ána en valdi þá ekki sem best brot á ánni fyrir neðan foss er Gullfoss heitir; komst hann þó slisalaust yfir; nú legg jeg af stað, þó hálfsmeykur, datt í miðri ánni og skreiddist uppá stóran stein, og þorði þaðan hvergi að hræra mig. Fólkið hafði veitt því athygli að við hurfum ofanað ánni, og þegar því þókti okkur seinka aptur uppfra henni gekk Daði (bóndinn) ofaná bakkann, til þess að gæta að okkur. Sá hann þá mig á steinum en N. í ráðaleysi yfir mjer við ána. Tók D. mig þá af steinum og ljet okkur báða koma með sjer uppí matarborð; þar fengum við svo köku og smér ofaná og svo sykurmola. Var okkur svo fylgt til baka og áminntir um að fara ekki aptur yfir ána einir saman.

6. Einu sinni vorum við N. líka að leika okkur úti, þá mjög ungir, og datt N. ofanum snjóhuldu í bæjarlæknum og komst ekki uppúr, stóð hann þar í vatninu ráðalaus, biður hann þá mig að fara heim og segja frá óhappinu, en það var enginn vegur að fá mig til þess, heldur stóð jeg organdi á bakkanum uppyfir þar til einhver af heimilisfólkinu kom út og hjálpaði honum uppúr.

7. Öðru sinni var það að eitthvert ósamþykki varð á milli okkar svo að N. greip stein og ljet sem hann vildi kasta í mig; jeg brá við og gerði sama og hittist þá svo á að jeg varð fyrri til að kasta og hækði í hendina á honum sem með steininn var, svo hann misti steininn, og fórum við svo báðir grátandi heim. Margt líkt þessu gæti jeg talið, en sleppi því hjer.

8. Það var eitt sinn sem optar að jeg átti að sækja hesta, voru þeir þá allir fyrir handan á, nema klár einn gamall og þrælstaður, sem ómögulegt var að koma nokk-

urt fet einhesta, en áin í vatnavöxtum svo jeg treysti mjer ekki til að vaða hana. Nú var jeg illa staddur. Í óyndis úrræðum hnýti jeg þó uppí klárinn og sest á bak, en kem honum ekki úr sporunum fremur en vant var, nema dálítið aptur á bak. Dettur mjer þá ráð í hug. Jeg fer af baki, teymi klárinn að ánni, sný honum við, svo rassinn veit útað ánni, sest á bak og fer að knýja klárinn áfram; hann breytir ekki sínum gamla vana með að fara meira aptur á bak en áfram, og fór svo að lokum að hann þvældist með mig á þann hátt yfir ána. (Klárinn var kallaður Svarfi og er saga lítil af honum hjer að framan í bókinni.)

9. Mikið hugsaði jeg, þegar jeg var lítill, um það hvernig veröldin mundi vera. Jeg hugsaði jörðin væri kringlótt og flöt, nema þar sem fáein fjöll gerðu mishæðir á hana. Svo væru ákaflega háir klettar alt í kring utan með henni svo engin ditti útaf! Þar á hvíldi svo himinn eins og geysi mikið þakhvolf blátt á lit; væru á því smágöt og sæist gegnum þau birtan frá himnaríki (það voru stjörnurnar). Þar uppi sæti guð, eins og stór öldungur, síðklæddur, gráhærður, með mikið skegg, sæti hann þar á stóli og allir einglarnir og góðu mennirnir sem dánir væru syngjandi í kringum hann með indælum hljóðum. Sól og túngl voru bara nauðsynleg ljós sem guð skapaði aðeins til þess að lýsa mönnunum á jörðinni dag og nótt. Undir jörðinni var helvíti eins og rakafullur kjallari, þar var myrkur, nema draugaleg skíma af eldinum í afarstórum hlóðum, þar sat sá vondi afskræmisljótur með kengbogið nef og ákaflega miklar klær. Væri hann með járnkrók að skara í eldinn og krækja í sálir vondra manna, sem væru að reyna að skreidast útúr eldinum. Þær hugsaði jeg mjer eins og stórvaxnar baunir, sporöskjulagaðar. Svartir púkar sveimuðu þar til og frá í hálfrökkrinu. Alt var þar svart af sóti og fult af reyk. Hafíð sem jeg heyrði nefnt hjelt jeg vera það, sem sást af Steingrímsfirði frá Tind, og Selströndina áleit jeg vera „dönsku löndin“!

III. Æskuárin

10-20 ár

**a. Hjásetan • b. Grasaferðir • c. Leikir verða að vinnu
d. Mentun • e. Dauflegt vor • f. Fermingin • g. Fellsvistin
h. Sitt af hverju • i. Skriftir • j. Meðalaferðir • k. Eignir**

a. Hjásetan

Smalar hjá foreldrum mínum voru þeir Sigurður Tómasson Sveinssonar gamla er var lengi á Tind, og Elías Guðmundsson, og Helgu Hjaltadóttur (lengi í Miðdalsgröf); svo tókum við Niels bróðir við fjárgeymslunni eptir þann síðarnefnda. Vorum við þá ungir að aldri. Man jeg það hve langt mjer fannst og erfitt að komast fram í hjásetuplássið, sem er hægur 1 1/2 tíma rekstur, en aldrei leiddist mjer það verk,

nema stöku sinnum er þoka og illveður var. Gerði það mikið um, að hjásetuplássið var eitthvert hið besta, og fjeð venjulega svo spakt, að í björtu veðri þurftum við stundum einu sinni, eða aldrei að fara fyrir fjeð allan daginn. Svo varð optast eitt-hvað til með að fá hest til að ljetta undir fót aðra eða báðar leiðir voru það ýmist brúkunarhestar af frambæjunum eða þá tryppi úr stóði sem gekk á dalnum. Smalakofi var í hjásetuplássinu, sem við byggðum upp og breyttum á ýmsa vegu. Opt gekk okkur illa að ná styggum hestum og tryppum sem við þó höfðum löngun til að koma á bak. Rákum við þá stundum úti fen, svo þeir láu á kviði, og handsömuðum þannig. Svo byggðum við garð úr grjóti, nálægt smalakofanum; þar rákum við inn ærnar ef margt var samanvið af geldfje, dróum það frá og rákum fram á fjalldali, en töldum ærnar út. Þess á milli, og aðallega var garðurinn ætlaður til að ná í honum styggum hestum, þótti sumum eigendum tryppanna þau vera undarlega gæf er farið var að bandvenja þau; og hefðum við máské getað gefið einhverjar upplýsingar því viðvíkjandi, ef okkur hefði langað til þess. Einu sinni sem optar hafði jeg reiðskjóta lítið bandvanann, og riðum við allir (Geststaðasmalinn var altaf hjá okkur, því hjásetuplássið var hinsvegar við ána) greitt heim eyrarrima, lá djúpt síki á aðra hönd; þegar minnst varði stekkur tryppið útað síkinu rekur niður framfætturna og stendur grafskyrt á bakkanum, en jeg hrekk af baki ofaní síkið og á kaf. Sólskin var og blíðviðri. Jeg fer úr öllum fötunum, breiði þau móti sól til þerris, en sest aptur á bak og reið eins og ekkert hefði í skorist.

Smásílungur var þar í síkjum víða og veiddum við hann ótæpt, suðum hann svo ýmist í hjásetunni eða fórum heim með, eða hertum í hjöllum er við gerðum okkur og höfðum fyrir skreið. Klettar voru þar nægir að klifra í og ýmislegt fleira sem orðið gat til dægrastyttingar, en lakast var að giska á um heimferðartímann, því aldrei höfðum við klukku. Þó tókst okkur það furðu vel er fram í sótti.

Stöku sinnum kom það fyrir, að ferðamenn fóru um dalinn sunnanyfir Vatnadal úr Gilsfirði (Hallruni, sem áður var nefndur) og þótti okkur það ekki ónýtt; gerðum við vegabætur nokkrar á grjóteyrum fremst í dalnum (við Hraundalsá) og eru þær enn að mestu við líði (1908). Tvisvar man jeg eptir því á þessari hjásetutíð að okkur skaut næsta mjög skelk í bringu. Í fyrra skiptið vorum við inni í smalahúsinu í mestu makindum og vissum ekki fyrir til en nautsöskur drundi rjett við húsið svo begmál-aði beggja megin í dalnum. Okkur varð illa við; því aldrei hafði það komið fyrir að kýrnar neðan af bæjum kæmu alla leið fram í dalbotn. Stukkum við úti dyr að gæta að þessu. Sáum við fljótt hverskyns var; þetta var þá kýr frá Gestsstöðum, sem keypt hafði verið um vorið handanaf Selströnd og var að strjúka en fór vill í áttunum. Síð-ara skiptið vorum við líka inni í húsinu í myrkviðrisþoku og regni; þá heyrðum við grjóthrun uppí brúninni, sem opt kom fyrir og gáfum við okkur ekki að því. En stundu síðar kemur steinn, ekki svo lítill og skellur í kofavegginn svo hann hristist allur, og djúp laut í. Dyrnar sneru þá upp að hlíðinni, og vorum við ekki lengi að færa þær á neðri vegginn, svo ekki kæmi slíkur óboðinn gestur alla leið inn til okkar.

Stundum reyndum við okkur berfættir eptir grjóteyrunum við ána, og þótti þá

lakast ef sandur sat neðaní fótunum og stigið var svo á sljetta steina, því þá mótaði sandurinn sig inni hörundið. Margt var á þeim árum fundið til að stytta tímann sem óþarft er að telja, en aldrei glímdum við nema í illu, sem þó kom sjaldan fyrir.

b. Grasaferðir

Eitt með leiðinlegustu verkum og verstu þótti mjer svonefndar skottuferðir til að taka fjallagrös, nl. þegar ekki var legið við tjald. Þá var venjulega riðið fram allan dag, gengið svo suður á Vatnadal eða annað til fjalla og verið við ef veður leyfði þar til komin var þyngslabyrði hvers af grösum. Sjaldan eða aldrei var hafður matarbiti í þær ferðir, þó stundum væri verið liðugan sólarhring og lítið um hlífðarföt. Þótti mjer lítið samið í það að bogra við grösina alla nóttina, stundum í svartapöku, sífjaður, soltinn, gegnvotur og opt króklóppinn, og það sem verst var tíðum lítið um grösina. Þráði jeg þá stund er heim irði farið, annaðhvort vegna þurks, eða sem mjer þókti betra, að pokarnir væru fullir. Hjet jeg því með sjálfum mjer að mætti jeg nokkru sinni ráða mjer sjálfur, þá skyldi jeg verða laus við það verk. Það heit hefi jeg ekki gengið á til þessa.

c. Leikir verða að vinnu

Vatnsból á Tind hafði um langan aldur verið slæmt að vetrinum, að því leyti hve mikið djúpfenni lagði á það, því brunnhúsið stóð sunnanundir hól sem skefði fram af í norðanbyljum. Var höfð stöng til þess að vísa á brunnhúsið er það fór í kaf. Stundum kom það fyrir, að vatnsbólið fannst ekki fyr en eptir mikinn mokstur og leit. Í fannavetrum urðu stundum c. 3 al. ofanað brunnhúsinu. Þetta þótti okkur bræðrum fít verk og leitt er við dróumst á legg og það kom í okkar verkahring að sækja vatnið. Kom okkur í hug að breyta þessu til betra. Vildum færa lækinn nær bænum og á þann stað, sem minna fennti á vatnsbólið, og er við bárum mál þetta við eldra fólkið, þá var ekki við það komandi; því álitíð var að það yrði til þess að lækinn þryti í vetrarhörkum eða hlypi í jörðina, og eyðileggðist þannig vatnsbólið. Raunar var önnur lækjarsitra við bæinn, sem notuð var fyrir fjósið, en þótti ekki gott neysluvatn. Nú með því að gátum ekki fallist á þessa skoðun hinna eldri á vatnsbóls umbótarhugmynd okkar, þá var það einhverju sinni vortíma, að við gjörðum alvöru úr gamni og byrjuðum á framkvæmd verks þessa með skurðgrefti, og var þá ekki svikist um að halda áfram við verkið. Var valin til þess dagur einn þá er faðir okkar var ekki heima; en er við höfðum meir en hálfnað verkið, kom hann, var fljótari en við höfðum búist við, og urðum við þá, þó óljúft væri að hætta og láta ofaní skurðinn nokkuð af því sem grafið var. Nú leið og beið, en ekki vorum við ánægðir með að hætta við svo búíð, því við þóttumst sjá með vissu að þetta væri veruleg umbót, þó erfitt væri að fá henni framgengt. Rjeðum við því ráðum okkar í kyrþey um vandamál þetta. Komumst loks að þeirri niðurstöðu að nota einhverja vornóttina til að fullgera verkið, þegar fólk var alt í svefni. Var jeg settur til þess að vaka þar til fólkið væri sofnað, af því jeg átti gott með að vaka á kvöldin, og vekja þá hina. Þetta gekk vel, klæddumst við allir mjög hljóðlega og tókum til starfa. Rifum uppúr alt

sem áður var grafið og skurðurinn fullgerður og vatninu hleypt í. Vorum við þá glafir, þó sú gleði væri ekki óblandin. Fórum við svo eins hljóðlega í rúmin og áður úr þeim. Var nú vatnsbólið 2/3 vegalengdar nær bænum en áður. Það þókti okkur væntum að fá lof fyrir verkið af flestum eða þá þögn. Við bjuggumst satt að segja við lakara. Um haustið gerðum við svo þró úr grjóti og höfðum bunu, sem setja mátti fötuna undir, (en áður var ausið upp vatninu) og byggðum hús ofanyfir. Var þá sá munur, að aldrei þurfti frá því að moka, því síður grafa niður að því, og ekki þraut lækinn í vetrarhörkum. Hefur vatnsbólið verið þar síðan.

Stekkurinn á Tind var lengi fyrir neðan Torffellið, sem er eins og stutta bæjarleið frá bænum. Þar gekk afar illa inn, og man jeg eptir því að faðir minn átti þar margan hitasprettinn á vorin, þegar rekið var þar inn. Þegar stekkurinn var svo ljelegur orðinn að tæplega var fjárheldur, þá tókum við bræður rögg á okkur óbeðnir og byggðum fjárbyrgi úr grjóti fyrir utan og ofan bæinn sem tók yfir 200 fjár; og þar var fjeð rekið inn haust og vor eptir það, og hefur þann mikla kost við sig að ágætlega gengur þar inn. (Galli mikill á þeim garði var það auðvitað að hann var einhlaðinn og vildi hrynja því grjótið var slæmt.) Það má nl. eiga það víst, að vel gengur inn í þá stekki eða fjárbyrgi, sem fjeð hefur á brekku að sækja til dyra. Sauðkindinni er það náttúrlegt að leita fremur á brekkuna en undan, má sjá það strags á unglömbum á vorin, ef því er veitt eptirtekt.

Faðir minn hafði mikinn huga á því að sljetta í túninu á seinni búskaparárum sínum, og vann hann mikið að því eptir því sem þá var venja. Mest var það eptir að við bræður fórum að geta hjálpað honum til þess. Það verk fjell mjer vel. Mjer þótti ánægjulegt ef hægt var að breyta einhverju til batnaðar eða svo betur liti út. Við þær sljettanir var alt rist ofanaf með ljá, og vorum við orðnir æðfir í því. Þegar jeg var komin undir tvítugt sljettaði jeg óhikað nokkurnvegin vel án tilsagnar. Ösku- og sorphaugur var afar mikill og ljótur á Tind beint fram undan bæjardyrnum, náði hlaðið alla leið fram á hann; hrundi svo úr honum á alla vegi ofan fyrir brekkuna, sem hann var í og mikið arfakögur og óhræsislegar þúfnapælur í kring að neðan. Það var mikill þrifnaðarauki og túnbót er við bræður eyðilögðum þann haug og sljettuðum flöt fyrir neðan. Hauginn lækkuðum við um einar 3 al., var það mikill mokstur. Jók það víst nokkuð ákafa okkar að rífa hauginn að við bjuggumst hálfveigis við að finna einhverja gripi gamla sem týnst hefðu, en það varð ekki. Hlaðið minkaði um helming, öskuhaugurinn hvarf, en í staðinn kom grasgefinn bunguvaxin hólbrekka.

Fyrir og um tvítugsaldur fór jeg að bera við að hlaða veggparta að húsum t.d. fjárhúsi, hlöðum tveimur sem gert var við; og fyrstu veggir sem jeg hlóð að öllu leyti voru veggir að Hjalli á Tind. Það var verk sem mjer fjell betur en flest annað.

d. Mentun II

Ari Jochumsson (bróðir Matth. skálds) var tekinn af hreppsþúum veturna 188[] -188[], til að kenna unglingum. Var skólinn haldinn á Gestsstöðum, og til þess notað geymslulopt uppi yfir stofunni við suðv. enda baðstofunnar. (Má segja það Daða gamla til hróss (þó ekki hefði hann sjálfur mikið af menntun að segja) að hann varð

einn til þess að lána skólanum húspláss, þegar aðrir, sem sumir höfðu eins gott eða betra húsrúm neituðu). Gengu margir á skóla þenna yngri og eldri, og kom að góðum notum. Á þessum skóla var jeg eina viku veturinn 1881] og 3 vikur veturinn eftir. Fyrstu vikuna leiddist mjer ódæma mikið, enda hafði jeg aldrei verið nótt að heiman áður. Fannst að vikan ætlaði aldrei að líða. En hinar 3 vikurnar síðari veturinn þóttu mjer líða fljótt og hefði fegin viljað vera lengur. Þegar jeg kom af þessum skóla, gat jeg skrifað samfelt mál og reiknað einskonar tölur. Bifflúsögur lásam við þar og hlýtt var yfir kverið þeim sem þess þurftu. Ari var samviskusamur og góður kennari, en nokkuð strangur. Einu sinni gaf hann mjer löðrung af því jeg brosti í kenslustund, en hann sá ekki þann seka, það var stúlka, sem á skólanum var, sem gretti sig svo og skældi ámátlega að mjer varð á að brosa að því. Það var einhverju sinni þegar Ari var að spyrja okkur útúr bifflúsögum, og jeg sat andspænis honum við skólaborðið. Jeg var nokkurnvegin læs á bók þó öfugt sneri og notaði mjer það við yfirheyrsluna. Svaraði jeg ágætlega, svo Ara hefur víst grunað að jeg sæi á bókina. Um kvöldið eftir lesturinn spyr hann mig hvort jeg geti lesið á öfuga bókina. Mig grunaði ekkert, fer til og les viðstöðulaust heila bæn. Ari ljet vel yfir, en því veitti jeg eptirtekt, að eftir það sá hann um að jeg gæti ekki hagnýtt mjer bókina hjá honum er hann spurði okkur útúr bifflúsögum.

Eftir það lærði jeg að mestu á eigin spítur. Í reikningi, margskonartölur og dál. í þríliðu. Skriftin skánaði hjá mjer smátt og smátt því hana æfði jeg daglega þegar ástæður leyfðu. Vakti jeg opt á vetrum við olíutírljós fram á miðjar nætur í rúmi mínu og skrifaði, eða dró upp myndir og stafi. Niels bróðir skrifaði og talsvert og vakti stundum dálítið en optar varð jeg þó drjúgari. Á þeim árum var það okkar N. besta skemtun á hátíðum að draga upp myndir og rósir eða skrifa. Leiddist þeim yngri bræðrum okkar opt þessar skriftir, er þeir vildu fá okkur til leika. Á þeim árum kendi jeg Magnúsi bróðir mínum kverið og gekk það vel; lærði jeg það kver um leið (nl. Helga Hálfðánarsonar).

e. Fermingin

Veturinn 1886 las jeg nokkrum sinnum í kirkju, var það undirbúningur undir ferminguna og svo var jeg fermdur um vorið í Tröllatungukirkju (6. júní) af sr. Halldóri, afa mínum og 8 börn önnur. Í kirkjubókinni stendur við mitt nafn: „kunnátta, hegðun ágætleg“. Hvað svo sem hefur verið satt í því. Þetta voru síðustu fermingarbörn sr. H. því hann sagði af sjer prestskap sama vor. Var jeg þá 14 1/2 árs að aldri.

f. Dauflegt vor

Aldrei, eftir að jeg man til, var eins þröngt í búi hjá foreldrum okkar og vorið 1885. Þá var morgunmaturinn aðeins vatnsgrautur, miðdagsmaturinn ein kaka og feitmeti um tíma ekki annað en að borin var feiti á bökunarplötuna. Þá var það einhverju sinni að Jón Einarsson, sem þá var á Kirkjubóli húsmáður kom til okkar svo engin annar á heimilinu vissi af, og gaf okkur stórt rúgbrauð og smjör í öskjum. Þetta vor var að mörgu leyti dauflegt, þá lagðist móðir okkar í taugaveiki, lá hún lengi og

andaðist úr sömu veiki 12. maí um vorið. Við N. bróðir voru að reka fódurfje útá bæi þann dag. Man jeg það er jeg kvaddi hana um morguninn, (þá var hún með óráði) að mjer sýndist hún brosa þýðlega við mjer. Við frjettum lát hennar þegar við komum inn að Heydalsá. Þá fór Níels bróðir að gráta en jeg ekki. Mjer varð þungt fyrir brjósti en ekki grét jeg. Það er álit mín sjálfs, að jeg muni ekki hafa viðkvæmar tilfinningar, eða svo lítur það út stundum.

g. Fellsvistin

Vorið 1887 fór jeg að Felli til sr. Arnórs, sem þá byrjaði búskap um vorið, og var smali. Fjedd var sitt úr hverri áttinni og því flest allt óhagvant og óþægt. Sat jeg hjá allt sumarið frá fráfærum og þar til viku eptir leitir. Þótti mjer best að vera sem lengst frá bænum, því óyndið og leiðindin ætluðu að sálga mjer, hvað mest er jeg var heima við. Viðurgjörningur allur fremur ljelegur og ónægætnei að mjer fannst. Jeg var altaf einn í hjásetunni, því þó smalar frá Steinadal væru hinsvegar við ána, þá hafði jeg enga ánægju af að koma til þeirra. Þar á ofan var sumar þetta þoku og rigningasamt lengst af, því hafísinn var að flækjast við land frameptir öllu sumri. Jeg byggði mjer húskofa til að hýrast inní þegar verst var veðrið (ef kindurnar þá leifðu). Mæniásinn var ekki sverari en orf, skáraftar eins og hrífuskapt en áreftið líkt og snælduhali og þaðanaf mjórri, því nett var um viðinn. Einu hirsluna sem jeg hafði nl. púlt hafði jeg fram í kofanum og stitti mjer stundir við að skrifa dálítið. Heimilisbragurinn var ekki sem ákjósanlegastur, sífeldar illdeilur og klaganir hjá vinnufólkinu og húsbændurnir að rekast í því fram og aptur. Svo var þar strákur sem flæktist þangað að óvilja prestsins, hann kom sjer illa við flesta; mjer var hann vondur, jeg var líka óttaleg gunga, bar mig ekkert á móti. Spilti hann mikið fyrir mjer við húsbændurna og aðra. Hann fór í læst púlt sem jeg átti, og stal öllum sendibrjefum mínum, sem jeg hafði haldið saman að gamni mínu. Verst þótti mjer að tapa þar 2 brjefum frá Karítasi ömmu minni, sem hún hafði sjálf skrifað mjer þegar hún var á Litlu brekku. Hún fór þangað vorið sem móðir okkar dó. Svo fór með strák þenna (sem hjet Helgi) að hann var rekinn úr vistinni nokkru eptir að jeg fór, og flæktist eitthvað suður á land, komst að lokum í hegningarhúsið fyrir óknytti; hef jeg ekki heyrt af honum síðan. Ekki þókti mjer batna um þegar vetaði, þá varð jeg að vera í fjósinu, og var um tíma laus í því brjáluð manneskja. Var jeg ákaflega hræddur við hana fyrst. Jeg átti að sofa hjá Helga, en hann bjó svo við mig að jeg flúði rúmið. Á Felli voru meðal annara hjón, Oddur Bjarnason og Guðný Magnúsdóttir, þau kendu í brjósti um mig og lögðu mjer opt liðsyrði. Má jeg minnast þeirra með þakklæti. Um miðjan vetur fór jeg alfarinn heim aptur frá Felli, og varð jeg því fegnari en frá megi segja. Svoleiðis stóð á því að Ísleifur bróðir átti að fermast um vorið og voru höfð skipti á okkur til þess að hann gæti fengið tilsögn í reikningi og kristnum fræðum hjá klerki. Gekk honum vel lærdómurinn. Jeg fjekk á meðan jeg var þar dálitla tilsögn í dönsku hjá prestsfrúnni Stefaníu, en gat ekki notið þess vegna óyndis og leiðinda.

Prisvar sinnum komst jeg í hálfgerðan lífsháska þetta hálf á eða liðlega það, sem jeg var á Felli. Fyrst hrapaði jeg í klettum fram í brúninni Fellsmegin á Stein-

dal, meiddi mig þó ekki annað en að jeg hruflaðist lítið eitt á höndunum. (Sbr. „Ofdirfska“ í „Rusl eða moð“, bls. 138-140). Svo var það í annað sinn er jeg var að fara yfir að Tind um haustið. Miðdalsá var í vatnavöxtum af undangengnu votviðri og mórauð. Jeg fór hiklaust úti hana staflaust, á góðu broti, þegar jeg kom yfir í miðja ána tók hún mjer í mitti. Kippti þá straumurinn fótum undan mjer og jeg slengdist flatur í ána, vissi jeg svo ekkert hvernig fór um mig fyr en mjer skaut upp nokkrum föðmum neðar, þar sem áin rann í streng að bakkanum Tindsmegin. Þá gat jeg gripið í bakkann og klóraði mig upp á bakkann í ófáti. Var þó ákafl. Þúngur á mjer. Fá orð hafði jeg um þetta. Þriðja óhappið kom fyrir mig einn veturinn. Jeg var að elta fjeð, sem rennt hafði verið út en strikaði yfir í og upp yfir „Klakk“ (fjallstríta við bæinn). Ísing hafði verið áður og var hálft á gaddinum. Þegar jeg kom hæðst í Klakkinn var þar svo hart og bratt að jeg varð að höggva mjer för, svo harðnaði gaddur enn meira svo jeg ætlaði að snúa ofan aptur sömu förin. Það mistókst mjer, svo jeg rann utanhá förunum, og misti þeirra. Jókst nú ferðin eptir því sem jeg rann lengra og fór ýmist að ganga á undan höfuð eða fætur, en brennandi hiti hljóp í búkinn. Jeg reyndi að læsa fingrunum niður í gaddinn en það var árangurslaust, nema að jeg með því reif af mjer neglurnar uppí kviku. Á hjallarönd stóðu nokkrir smásteinar uppúr og er mig bar þar að gat jeg gripið um einn steininn og haldið mjer, en fótahlutanum kastaði fram yfir af ferðinni sem á mig var komin þegar ferðin var stöðvuð gat jeg hæglega gengið þaðan.

h. Sitt af hverju

1. Bindindi. Árið áður en jeg fór að Felli hætti jeg að drekka kaffi heima en kom mjer ekki til að neita því þar sem jeg var ókunnugur. En á Felli tók jeg það fyrir mig að smakka það hvergi, þar var kaffið búið til úr allra handa rusli t.d. rúg, búkakaffi ofl. Brennivín þókti mjer ákaflega gott, þegar jeg var fyrir innan fermingu, lá mjer við að tárfaella af flöngun ef jeg sá það en fjekk það ekki. Einu sinni á kvöldstúma fjekk jeg 2 staup, og varð þá víst kendur, var jeg þá svo dæmalaust rólegur að sveima við fjeð um kvöldið, og fannst mjer líða svo undur vel. Þegar jeg var fermdur tók jeg fyrir mig að hætta að bragða það, og því hjelt jeg til þess vorið 1905. Kaffi bragðaði jeg ekki í 13 ár.

2. Daði og brýnisstúfarnir. Daði Bjarnason sem lengi bjó á Gestsstöðum var nýttinn með ljábrýnin sín eins og alt annað. Einu sinni sáuum við bræður að hann brýndi ljáinn sinn með þuml. löngum stúf. Þá datt okkur í hug að hjálpa honum um brýni. Reyttum saman á löngum tíma um 20 stúfa, fórum með þá yfir á mýrar þegar D. var að heyja móti Tindsbænum og stungum þeim niður til og frá í óslægjuðarinn í hans skák. (Við vissum vel hvar hann myndi slá; því alltaf sló hann sjálfur fram miðjar mýrarnar, en ljét hitt fólkið og umfram alt kaupamenn slá jaðrana og þar sem grýtt var.) Svo höfðum við nákvæmar gætur á næst er D. sló; sáuum við hann þá hvað eptir annað vera að beygja sig niður og auðvitað að hirða stúfana, því sumir voru að gagni. Þá var okkur skemt. Aldrei minntist D. á þetta við okkur. Hefur hann þó grunað hvaðan gott kom.

3. Gafllokið og Evlalía. Einu sinni sem optar vorum við bræður með smágafllök, sem nálaroddar voru settir framaní, og vorum að skjóta þeim til marks niðri á baðstofugólfinu. Kerling sem Evlalía hjet var hjá foreldrum okkar, hún gekk venjulegast hljóðlaust um, og tókum við ekki eptir að hún var á gangi. Hafði því skotvopni frá einum okkar lent í kinn kerlingar og hjekk þar. Henni brá illa við, sem von var, og æpti ógurlega, því henni lá hátt rómur (var söngpípa mikil á yngri árum) og sagði að við ætluðum að drepa sig. Faðir okkar heyrði til, og kom stórstígur til okkar; þá vissum við hvers var von, og biðum með stillingu og hjartslætti þess er verða vildi. Tók hann þá öll gafllökin þegjandi, braut þau í sundur, stakk brotunum í eldinn og bannaði okkur stranglega að skjóta gafllökum inní bæ eptir þetta.

4. Maurildismyndin. Karítas amma mín var á efri árum að minnstakosti fulltrúa um það að ýmisl. misjafnt væri á seiði opt og tíðum. Þegar hún fór ofan hafði hún opt opinn hníf í hendi; áleit að það mundi fæla útsendara hins vonda. Þá kom einhverjum okkar það til hugar að klína maurildi úr fiskslori á stein í göngunum, svo það leit út eins og afskræmt andlit í myrkrinu. Svo fór amma ofan og hafði opinn hníf í hendi eins og hún var von. Vissum við svo ekkert um það frekar, nema að það þóttumst við sjá daginn eptir að hruflaður væri steinninn talsvert eptir hnífsoð, og gátum til að gamla konan hefði árætt að vega að myndinni, þó ljót væri.

5. Rjúpuðrápið. Einhverju sinni haust tíma, er jeg var að smala sá jeg hóp af rjúpum sem voru ógn spakar; kom mjer þá drápgirni megn í huga, og rjædist á hópinn með grjótkasti. Rjúpunar flugu allar burt, nema ein sem jeg hafði getað vængbrotið. Jeg náði henni; en þegar jeg fór að handfjalla hana fór jeg að hugsa um hvað mikið hún hlyti að taka út og nú var eptir að sálga henni útaf. Jeg misti allan hug til þess, en sá að svo búíð mátti þó ekki vera. Harkaði jeg svo af mjer, tók stóran stein lagði hausinn á rjúpunni á annan stein og rak hinn ofaná, og þó hausinn væri allur marinn í sundur sýndist mjer rjúpan kvika. Hjet jeg því þá, að jeg skildi ekki að raunalaus drepa nokkurt dýr hve auðvirðilegt sem væri og það hef jeg efnt.

i. Skriftir

1. Dagbók. Þegar jeg var á 16. ári nl. með ársbyrjun 1887 byrjaði jeg að skrifa veðráttu á hverjum degi og hjelt því til þess árið 1890. Þá fór jeg að skrifa ýmislegt sem við bar á heimilinu og utan þess, ásamt veðrinu, og ljet svo binda inn hvern árgang sjer í bók, voru þær 12-17 arkir að stærð. Með aldarbyrjun 1900 fór jeg að skrifa þær í innbundnar pappírsbækur, og því hef jeg haldið til þessa dags. Dagbækur mínar hafa opt slitið þrætni, og ýmislegan smávegis fróðleik mætti úr þeim hafa.

2. Dalbúinn. Veturinn 1891 byrjuðum við Níels bróðir á blaði sem hjet „Dalbúinn“, skiptumst við á að skrifa það, og varð árg. 7 arkir. Árið eptir 1892 skrifaði jeg blaðið einn, og þá varð árg. 25 arkir. Næsta vetur (1893) kom út þriðji og síðasti árg. Dalbúans 11 arkir að stærð. Dalbúinn fór fárra á milli, komst þó norður á Gjögur til Bjarna Sæmundssonar, tegndaföður Níelsar bróður míns, og Benedikt í Gestsstaða-seli fjekk að lesa hann. Annars fór Dalbúinn fremur huldu höfði, þó ekki ætti hann

sökótt við menn. Efni blaðsins var fróðleikur ýmiskonar, sögur, ljóðmæli, skrítlur, gátur og frjettir. Ljet jeg svo binda inn alla 3 árg. og er sú bók nú í eigu minni.

3. Ljóðasöfn. Mikinn áhuga lagði jeg að því að safna óprentuðum ljóðmælum. Byrjuðum við Niels bróðir á því veturinn 1889 og skrifuðum saman eitt bindi og annað árið eptir. Svo hætti N. en jeg hjelt áfram í krapti og safnaði utan sýslu og innan eptir föngum. Urðu það að lokum 16 bindi 2 - 4 hundruð blaðsíður hvert. Varð þá að hætta vegna ýmsra atvika og af því að áhugi minn beindist þá að öðru. Árið 1905 gerði jeg yfirlit yfir helstu skriftir mínar undanfarin ár og taldi í örkum (stórum). Varð það yfirlit eins og er sýnt. Til ársins 1889: 36 1/2 arkir; 1889: 22 3/4; 1890: 65; 1891: 150; 1892: 78; 1893: 118; 1894: 70; 1895: 86. Samtals yfir öll árin 627 arkir. Á þeim árum vann jeg mér inn 38 krónur með skriftum.

k. Eignir

Þegar jeg var tvítugur átti jeg samkvæmt efnaskrá: 1. Fatnað kr. 55,00; 2. Bækur að tölu kr. 39,20; 3. Kindur kr. 52,00; 4. Hirslur kr. 15,00; 5. Skriffæri kr. 4,16; 6. 7misl. áhöld kr. 50,00 og 7. Útistandandi skuldir 23 kr. 93 au. Samtals kr. 239,29.

Meðan jeg var hjá foreldrum mínum hafði jeg aldrei nema föt og fæði eins og eðlilegt var þar sem þau voru jafnan fátæk; eina kind eignaðist jeg á fjórtánda ári og mjólkaði hún fyrir fóðri, en ekki hafði jeg ráð með að fjölga þeim fyr en jeg var kominn undir tvítugt.

1. Meðalaferðir. Eptir að jeg var til þess fær fyrir aldurs og þroska sakir að fara yfir fjallvegi mátti jeg opt sækja meðöl bæði suður að Bæ við Króksfjörð og einkum niður að Hvammsdal og Kveingrjóti í Saurbæ til Magnúsar homöopath Guðlaugs-sonar. Var það nærri sjálfsagður hlutur ef meðöl þurfti að sækja að fá mig; eins ef fylgd þurfti að fá suður yfir Vatnadal. Venjulega fór jeg til og frá á sama sólarhringnum ef veður eða ástæður læknisins voru því ekki til fyrirstöðu. Kom þá opt hvergi við á leiðinni, og það ekki þó jeg væri þyrstur, heldur notaði lækina ef í þá náðist. Opt að vetrinum var jeg suður undir byggð sunnanfjalls er dagsett var þegar jeg var að fylgja mönnum, en aldrei varð mjer það á að fara til bæja og gista þar yfir nóttina, heldur þrammaði (opt í náttmyrkri og harðfenni eða kafaldshríð) norður alla dali og heim. Einu sinni lá við að jeg gæfist upp á meðalaferð. Það var að vetri í norðan hreti, var búinn að bíða einn dag á Gilsfjarðarbrekku vegna veðurs. Á öðrum degi rofaði dálítið um hádegið svo grillti til fjallabruna. Þá rauk jeg af stað og norður, en er jeg kom upp á brúnina, skedi aptur á sorta bil með hörku frosti og hvassviðri. Ófærð var mikil. Var jeg orðinn svo þrekaður er heim á Miðdal kom að mjer lá við að leggjast fyrir í einhverjum skaflinum. En villst gat jeg ekki að mjer fannst, því að jeg þekti hverja mishæð og nærri hvern stein á þeirri leið. Þó komst jeg heim um kvöldið seint. Aldrei á æfi minni hef jeg verið eins lúinn og þá. Í góðu gangfæri fannst mjer jeg ekkert þreytast að mun þó jeg gengi allan daginn, og hlypi oft við fót.

3. *Dagbækur*

Ekki þarf að hafa mörg orð um dagbækur þær sem hér verður birt sýnishorn úr. Áður hefur verið minnst á hvernig staðið var að vali þeirra. Þó hér séu aðeins birt brot úr dagbókum bræðranna þá veita þau merkilega innsýn í líf þeirra og annarra í sveitinni. Minnispunktarnir sem eru einnig birtir eru aðfaraefni fyrstu dagbókarinnar og teygja sig til ársins 1888 en þá var Halldór 17 ára. Þessi minnisatriði sýna meðal annars vöruviðskipti Halldórs og fólksins í nágrenninu og þar kemur strax fram aðalsmerki Halldórs; hann ténir allt til, bæði smátt og stórt. Til samans gefa þessar heimildir góða mynd af hugarfari og hugsun Halldórs og Níelsar. Þær bregða einnig ljósi á hversdagslíf samferðamanna þeirra.

Úr dagbók Halldórs Jónssonar

Dagbók yfir árið 1890¹

Janúar

1. Nýársdagur: Nú er búið að gefa kindum í 3 vikur 6 daga 7 1/2 hneppi við vöktum í nótt er var og jeg var að minda.

2. Nú er búið að gefa roskeim kindum í 4 vikur og 7 1/2 hneppi mangi fór í dag ofan eptir nilli fór ofan að Gestsstöðum með meðöl sem hann kom með sunnan að, kl. er: 8.4, en nú er kominn mikill snjór og ófærð. Jón í túngu kom í dag og tók lind blóð hann kom með mjólk á tunnu jeg mindaði Sveinbjörn Eigilsson og er ekki sviplíkt.

3. Í dag er búið að gefa kindum í 4 vikur 1 dag, 7 1/2 hneppi, nú var birjað að hleipa til geingu 15. Tómas í Húsavík kom í dag með tvist vaðmál og gvendur í seli með fötu, jeg ljeði bensa rímurnar mínar.

4. 11. v.v. Nú er búið að gefa kindum í 4 vikur 2 daga 7 1/2 hneppi. Nilli fór yfir að Túngu að sækja sikur og hann kom með mjólk á tunnu og tjóma í flösku magnús kom nú heim með koffort á sleða, í nótt versnaði færðin, nú fer jeg að lesa í Árbók-

1 *Lbs* 1875 8vo – Halldór Jónsson: Dagbók.

unum því nú er búið að kveikja kl. 5 em. Jeg seldi leifa Ný fjelagsrit á 1,50. Nilli fjekk mindablöð úr Heimdalli og svo kom hann með efni í stokk sem hann á að smíða, nú er hann búinn með mánaðardag sem er skrúfaður upp og niður. Kl. er 11 em.

5. Í dag er búið að gefa kindum í 4 vikur 3 daga 7 1/2 hneppi. Í dag er sunnudagur kl. 8,10 em. nú hef jeg ekkert að skrifa (það er orðið framorðið kl. er orðin 12 em. jeg er að skrifa við kerta ljós nú er aðfara nótt þrettánda, jeg bjó til Titilblaðið á veðráttufarið mitt.

6. Nú er búið að gefa kindum 4 v. 4 daga 7 1/2 h. Magnús fór inn að Húsavík var að draga sig í verið, nilli fór fram í sel, Jón Þorsteinsson kom sunnan frá brekku. Nú voru sauðirnir fyrst reknir ifir um í dag ifrí sundhlíðina, kl. er 9. em.

7. Nú er búið að gefa kindum í 4 vikur 5 daga 7 1/2 hneppi. Í dag kom: síra Arnór, Ásgeir á Heydalsá Guðmundur Magnússon frá Felli Daði Bjarnason og Magnús herna og var haldin forlíkun milli Guðbjargar og hans, svo fór Presturinn og Guðm. yfrað Túngu en Ásgeir Daði og Magnús ofanefstir. Babbi og gunna fóru fram í sel með fyrirvaf. K 7,45 e.

8. Í dag er búið að gefa kindum í 4 vikur, 6 daga 7 1/2 hneppi. Babbi fór ofanað Heiðarbæ og Gestsstöðum nú var jeg að búa til og ímisleg grös og nilli rós, það logar á tírunni minni, í dag fjekk jeg brjef frá T. Guðmundssyni. Í dag er miðvikudagur, nú er kl. 11 em. Það er glatt túnglskyn.

9. Nú er búið að gefa kindum í 4 vikur 7 1/2 hneppi í dag voru geststaðasauðirnir reknir yfir apr bæði hjeðan og frá gröf. Þjetur og Kristinn í Heiðarbæ komu og við leifi filgðum þeim ofan eptir. Nilli fór ofan að Gestsstöðum og gunna fram í sel.

10. Í dag er búið að gefa kindum í 5 vikur 1 dag og 7 1/2 hneppi, Leifi fór ofanað Klúku í dag að sækja bækurnar sínar.

11. 12 v.v. Nú er búið að gefa kindum í 5 vikur 2 daga og 1 hneppi. Gvendur í seli kom í dag með stokk sem hann smíðaði fyrir nilla nilli er að smíða klossa fyrir Dísu á Gestsstöðum nilli fór fram í sel í dag að mála klukkuna hans bensa. jeg seldi leifa minn part í pennadósunum fyrir 1 penna. jeg er búinn að skrifa minnisbók fyrir mig og jeg er búinn að lesa aðra Árbókina það er 23 dagar síðan bækurnar komu nilli er að skera rós á stokk. firsta sinni hiti á hádegi síðan jeg fjekk mælirinn það var 2°+. nú er að brenna út seinasti kertisstubburinn sem jeg á til, klukkan er að ganga tólf em allir sofa nema við nilli. jeg er að skrifa í Þorláksskverið mitt.

12. Í dag er búið að gefa kindum í 5 vikur 3 daga og 7 1/2 hneppi. Magnús kom í dag hann var með Þjetri við Hácall og fengu 12 á Öræfagrunninu nú er farið að dimma svo að jeg sje ekki vel til að skrifa nilli var að strika rós á stokkinn, og leifi að skrifa. Sunnudagur firsti eftir þrettánda er í dag.

13. Í dag er búið að gefa kindum í 5 vikur 4 daga 7 1/2 hneppi, nú er verið að hita kaffi kæa er að vefa bönd fyrir nilla. nú var jeg að búa til rós, nú er babbi að gefa kúnni og jeg hætti að lesa á meðan jeg er búinn að lesa 60 blaðsíður af seinni bókinni nú er kl. 6.15 em. hann hefur verið hvass í dag nú fer babbi að koma inn og jeg fer að lesa.

14. Nú er búið að gefa kindum í 5 vikur 5 daga 7 1/2 hneppi nú er kl. 4,30 em. nilli er að rífa fyrir Halldór kallin. Leifi að lesa hjer á borðinu. Magnús á Halldórs kassa að elta skinn. Halldór að jeta Kæa að vefa gunna að vinda af snældu, Guðbjörg að kempa babbi sefur, björg kembir ull og jeg er að skrifa, nú ætla jeg að lesa í Árbókunum í kvöld.

15. Í dag er búið að gefa kindum í 5 vikur 6 daga 7 1/2 hneppi. Gvendur í seli kom í dag og ætlaði ofaneftir en hætti við það af því hann versnaði úti á meðan við sóttum mó í pokum. (seinna um daginn) nú er komin vestan rigning og lekur mikið undir glugganum hjá okkur nilla björg borgaði mjer blekið sem jeg lánaði henni um daginn, jeg er búinn að lesa 130 blaðsíður í Árbókunum.

16. Nú er búið að gefa kindum í 6 vikur 7 1/2 hneppi. sóttur mór frá Heiðarbæ af Pjetri Guðjóni Kristinn og Sólveigu, í dag kom spjaldið mitt frá gestsstöðum og er búið að vera þar ár nilli fór ofan að Gestsstöðum og kom með 6 Ísafoldarblöð og 4 Þjóðviljablöð. Kl. er 8 em. Það á að fara að skammta kvöldmatinn jeg las 46 blaðsíður í Árbókunum í kvöld. drapst lamb í dag.

17. Í dag er búið að gefa kindum í 6 vikur 1 dag 7 1/2 hneppi. Í dag var sóttur mór frá heiðarbæ 4. og frá Kirkjubóli 8. jeg fór með gventi ofan að Kirkjubóli að sækja hákall, og spítur, við mættum Margrjetu og Sigvalda á gestsstöðum með kvíguna þar, henni var haldið. tvær móferðir sóttar frá gröf. jeg las í kvöld 42 blaðsíður í Árbókunum. kl. er 8 em. nú er nilli búin að skjera stokkin.

18. 13. v. Í dag er búið að gefa kindum í 6 vikur 2 daga 7 1/2 hneppi í dag var sóttur mór frá Kirkjubóli 9. Það var birjað að hleipa til lambanna í gjær jeg las rímur af Fector og Efemíu í kvöld, og milli 10 og 20 blaðsíður í Árbókunum.

19. Í dag er búið að gefa kindum í 6 vikur 3 daga 7 1/2 hneppi. jeg er búin að skrifa í Þorláksskverið mitt og birjaði að draga upp miðann fyrir T. Guðmundsson. jeg las í Árbókunum í kvöld, um 40 blaðsíður.

20. Í dag er búið að gefa kindum í 6 vikur 4 daga 7 1/2 hneppi, jeg las í Árbókunum 40 blaðsíður.

21. Í dag er búið að gefa kindum í 6 vikur 5 daga 7 1/2 hneppi. Í dag kom Sigríður Benediktsdóttir og Brandur frá túngu jeg las 40 blaðsíður í Árbókunum.

22. Í dag er búið að gefa kindum í 6 vikur 6 daga 7 1/2. Í dag fór nilli ofan að gestsstöðum til að sækja hálfu borð, sem hann fjekk hjá Daða og babbi fór fram í Sel. Magnús fór ofan eftir eitthvað í morgun jeg las 44 blaðsíður í Árbókunum, það varð ekkert af lestri í kvöld.

23. Í dag er búið að gefa kindum í 6 vikur 7 daga og 7 1/2 hneppi (þetta átti að vera 7 vikur 7 1/2 h). Nilli fór ifrí sel með borðið til að láta fletta því. Magnús kom í dag með Þorlákssbíflú til nilla, Skrá til Leifa Skeið til mín. Pjetur fjekk 2 Litla hákalla, núna. Lind bar í kvöld kl. 10 em. og átti rauðfleckkótt naut og var í henni 7 1/2 mörk af mjólk. Magnús og Leifi vaka yfir hildunum jeg las 10 blaðsíður í Árbókunum í kvöld, ljósið lifir á olíulampanum og hjá mjer á tírunni hans leifa nú verð jeg að fara að hætta að skrifa í kvöld kl. er nálægt því 1 fm.

24. Í dag er búið að gefa kindum 7 vikur 1 dag 7 1/2 hneppi. Í dag kom bensí í

seli með borðið hans nilla nilli mældi sporin frá skothúsinu sínu og það var 1383 spor. (Þetta skrifa jeg til minnis. Það eru 3 krónur 78 aurar í Dollarnum.)

25. 14. v.v. Nú er búið að gefa kindum í 7 vikur 2 daga 7 1/2 hneppi. jeg las í kvöld bók sem T. Guðmundarson kom með í dag. við nilli ætlum að vaka í nótt, því að Tómas sefur í rúminu okkar. við erum niðrá gólfi nú er fólkið að háttu uppi jeg ætla að skrifa í bókina sem jeg er að skrifa í úr galdrakversblöðunum.

26. Í dag er búið að gefa kindum í 7 vikur 3 daga 7 1/2 hneppi. Tómas Guðmundarson fór í dag og Andrjes frá Kleifum í Kaldbak, jeg las 26 blaðsíður í Árbókunum í kvöld.

27. Nú er búið að gefa kindum í 7 vikur 4 daga 7 1/2 hneppi. Í dag fór Andrjes og babbi ofan að Gestsstöðum og Magnús fór til Hákalssróðra og Jón Þorsteinsson kom hjer hann fór suður. gunna fór ofanað gröf og verður þar í nótt jeg las 20 blaðsíður í Árbókunum.

28. Í dag er búið að gefa kindum í 7 vikur 5 daga 7 1/2. Í dag kom Jón Þorsteinsson sunnan að babbi fór yfir að Hlíðarseli gunna kom neðan frá gröf og Guðrún Ólafsdóttir með henni það var sóttur mór frá Gestsstöðum ifrað grafar mó sólina sá í 1 1/2 klukkutíma í dag.

29. Nú er búið að gefa kindum í 7 vikur 6 daga 7 1/2 hneppi. Í dag fórum við babbi og björg innað Húsavík. Leifi fór fram í sel nú er jeg að lesa seinasta deildina af Árbókunum.

30. Nú er búið að gefa kindum í 8 vikur 7 1/2 hneppi. Babbi fór fram í sel í dag, nú erum við farnir að vinna hrosshárið hans babba. Í dag er Fimmtudagur, babbi var að raka kálfsskinn og er nú úti að vatna Lind. Jeg er búin að lesa 14 blaðsíður, nilli er að spinna hrosshár leifi er að tæa Björg að sauma skirtu kæa að spinna, gunna að þrjóna Guðbjörg spinnur.

31. Í dag er búið að gefa kindum í 8 vikur 1 dag 7 1/2 hneppi. Magnús kom heim í dag nú er jeg búin að lesa 20 blaðsíður jeg verð líklega búin með Árbækurnar á þriðjudaginn en nú er Föstudagur.

Febrúar

1. 15 v.v. Í dag er búið að gefa kindum í 8 vikur 2 daga 7 1/2. Valdi á Gestsstöðum kom í dag og babbi fór innað Húsavík, á fund kl. er 6.52 em. og er verið af skeinkja kaffi nú get jeg ekkert lesið í kvöld.

2. Nú er búið að gefa kindum í 8 vikur 3 daga 7 1/2 hneppi. Leifi fór út að Smáhömrum og babbi ofanað Gestsstöðum og gvendur í seli kom í dag og Magnús fór fram í sel með honum nú komu 10 blöð af Ísafold endir af árganginum 1889 og 2 blöð af þeim nýja. Nú er jeg búin með Árbækurnar og eru 45 dagar síðan þær komu jeg fer með þær þegar gott veður kemur og góð færð.

3. Nú er búið að gefa kindum í 8 vikur 4 daga 7 1/2 hneppi. Jeg las í dag 2 sögur í Ísafold og svo nokkuð meira jeg raðaði niður blöðunum í dag og vantar í Árganginn frá No. 1 – 18 og no. 54 og 56. Þessi blöð þarf jeg að fá hjá daða ef hægt er.

4. Í dag er búið að gefa kindum í 8 vikur 5 daga 7 1/2 hneppi. Jeg fór yfir að

Felli og Ljúfustöðum og fór með Árbækur og kom með sögusafn Þjóðólfs og Tímarit um uppeldi og mentamál. Landstíðindi, Ingólf og Þjóðólf. í dag fór gunna ofan að Gestsstöðum Gvendur í seli kom og Jón Þorsteinsson sólina sá first í dag á Ljúfstöðum.

5. Nú er búið að gefa kindum í 8 vikur 6 daga 7 1/2 hneppi. Í dag hef jeg lesið sögusafn Þjóðólfs og í gjærkveldi. Magnús kom heim í dag. í dag er babbi 50 ára.

6. Í dag er búið að gefa kindum í 9 vikur 7 1/2 hneppi. Jeg las í dag og kvöld í Ingólfi nokkrar smásögur, og gerði í kvöld 3 stafi fyrir nilla á Skápslokið hans.

7. Í dag er búið að gefa kindum í 9 vikur 1 dag 7 1/2 hneppi. Jeg las í Ingólfi og Landtíðindunum í kvöld nilli er að skera spætu á skápin jeg mindaði Giraffa og eik eftir annari.

8. Nú er búið að gefa kindum í 9 vikur 2 daga 7 1/2 hneppi. Það var dreigin mór frá Heiðarbæ og sóttir 3 mósleðar það er búið að draga helminginn af mónum.

9. Í dag er búið að gefa kindum í 9 vikur 3 daga 6 1/2 hneppi. jeg dró upp tigrisdýr í dag og mann með tvo hesta til reiðar.

10. Nú er búið að gefa kindum í 9 vikur 4 daga 6 1/2 hneppi jeg mindaði í dag 2 hesta og ösnu. Jeg ljet Leifa fá bænir firir það að meiga taka fleiri mindir af Díravininum Þær eru skrifaðar eftir Björn á Klúku.

11. Í dag er búið að gefa kindum í 9 vikur 5 daga 6 1/2 hneppi. jeg mindaði í dag Stúlku sem teimir hest og kind og nokkuð af ríðandi manni sem hefir 2 til reiðar og er annar horaðr.

12. Í dag er búið að gefa kindum í 9 vikur 6 daga 6 1/2 hneppi. Magnús fór ofan að Heiðarbæ í gjær og kom með Alþíðu, og svo fór hann í dag ofan að Heiðarbæ og fram í sel. jeg mindaði í dag grátitlín og situr hann á grein.

13. Í dag er búið að gefa kindum í 10 vikur 6 1/2 hneppi jeg mindaði í dag Hreindýr Múlasna og Krókódfíl. Magnús fór ofaneftir og Guðjón í Arnkötludal kom hjer og guðbjörg fór fram í sel.

14. Í dag er búið að gefa kindum í 10 vikur 1 dag 6 1/2 hneppi. Babbi fór ifir að Túngu í dag með 2 stokka og púlt. Guðjón í Arnkötludal kom hjer við þegar hann fór til baka úr selinu við birjuðum að taka úr neðri galtanum í dag. Sólina sá í 4 klukkutíma í dag um nónn var 5°+ á móti sól 3°- í skugga.

15. 17 v.v. Nú er búið að gefa kindum í 10 vikur 2 daga 6 1/2 hn. Gunna fór ofan að Klúku í dag, við leifi vorum að tæa ull og kemba frá Túngu en babbi að fljetta tagl. jeg dró upp í gær 2 hunda og hreiður, nilli snoðklipti mig í dag.

16. Í dag er búið að gefa kindum í 10 vikur 3 daga 6 1/2 hneppi. Babbi fór til kirkju það var Embættað í Túngu. Bátstapi vestan að druknuðu 2 menn. Tómas í Húsavík kom í dag og gvendur í seli kœa fjekk brjef frá Klásínu G.dóttir á Höllustöðum nilli er klár með að skera skápinn. first lesið í björtu í dag.

17. Í dag er búið að gefa kindum í 10 vikur 4 daga 5 1/2 hneppi. jeg fór út að Smáhömrum í dag. Kristmann og þeir sem með honum voru komu innan af borðeyri. Haustull geingur þar á 44 aura, jeg átti 3 1/2 xx af ull sem verður það 1,90 virði. Babbi fór fram í sel í dag með mjólk og Jón á Gestsstöðum kom hjer. Jeg fór með

sögusafn Þjóðólfs og Tímaritið, og kom því á Guðjón á Ljúfustöðum jeg hafði þær í 14 daga. jeg les á kvöldin í Ísafold.

18. Þriðjudagur í föstunngang. Í dag er búið að gefa kindum í 10 vikur 5 daga 4 1/2 hneppi. Babbi fór ofanað Gestsstöðum og Bjarni í gröf kom með hrosshárið frá gröf. Halldór fór fram í sel það var 16°+ á móti sól, en í gjær 15°+.

19. Nú er búið að gefa kindum í 10 vikur 6 daga 3 hneppi. Babbi fór inn að Húsavík. Kæa ofanað Gestsstöðum og gunna og Magnús kom heim þeir öfluðu 92 hákalla.

20. Í dag er búið að gefa kindum í 11 vikur 1/2 hneppi. Nú komu Ásetningsmennirnir (Grímur í Gröf og Björn á Smáhömrum) og Daði með þeim. Babbi fór fram í sel með mjólk, hlaðan útfrá er 21 alin á leingd en 5 ánlir á breidd.

21. Nú er búið að gefa kindum í 11 vikur 1 dag 1/2 hneppi. Magnús kom heim í dag.

22. 18. v.v. Í dag er búið að gefa kindum í 11 vikur 2 daga 1/2 hneppi jeg skrifaði í dag og gjærkveldi ll kvæði úr Þjóðólfi. Þorri endar í dag.

23. Í dag er búið að gefa kindum í 11 vikur 2 daga 9 1/2 hneppi í dag kom gvendur í seli með reikning til babba og er skuld 3,63. Sigurður í Þorpum kom og verður hjer í nótt.

24. Í dag er búið að gefa kindum í 11 vikur 3 daga 3 hneppi. Nilli fór ofan að gröf og Heiðarbæ, Sigurður fór hjeðan í dag. Halldórs reikningur kom með nilla og er Til góða 1.15.

25. Nú er búið að gefa kindum í 11 vikur 4 daga 3 hneppi. Eyjúlfrur á Tindum verður hjer í nótt. Magnús fór ofan að Heiðarbæ í dag.

26. Í dag er búið að gefa kindum í 11 vikur 5 daga 3 hneppi. Eyjúlfrur galti leira í dag og fór svo, gunna fór ofan að gröf og Magnús, ofanefrir til róðra held jeg.

27. Nú er búið að gefa kindum í 11 vikur 6 daga 3 hneppi. Bjarni í gröf kom í dag og magnús kom heim þeir feingu 1 Hácall. Leifi fór fram í sel með mjólk.

Marz 1890

1. Nú er búið að gefa kindum í 12 vikur 1 dag. jeg bjó til marga rósa- og fljækju stafi í dag.

2. Í dag er búið að gefa kindum í 12 vikur 1 dag 6 hneppi. jeg skrifaði marga nokkuð stafi í dag og rós Kristmann kom í dag hingað.

3. Nú er búið að gefa kindum í 12 vikur 2 daga 4 hneppi nú er orðið vel leist og áin veltur fram ösku mórauð og er búinn að brjóta af sjer allan ís jeg bjó til 19 stafi í dag. Við táðum túngu hrosshárið í dag.

4. Í dag er búið að gefa kindum í 12 vikur 3 daga 3 hneppi, í dag var sóttur mór frá Heiðarbæ og Guðjón í Arnkötludal kom hjer og filgdi jeg honum fram að ánni hann fór fram í sel.

5. Í dag er búið að gefa kindum í 12 vikur 3 daga 7 1/2 hneppi. Babbi fór fram í sel með mjólk og Benidikt í Seli kom hingað og Brandur í túngu kom með brjef sem jeg á að fara með suður að Kveingrjóti. Halldór kallin fór ofan að gröf og verður þar

í nótt og gunna fór með honum.

6. Í morgun var 9°– og Haldi fór á stað suður að kveingrjóti fyrir Kristján í Túngu eftir meðölum babbi fór inn að vatnshorni að semja um kírkaup. Dreigin mór frá Heiðarbæ 4. Halldór kallin kom meiddur fram eftir og var dreigin á sleðanum frá Heiðarbæ. búið að gefa kindum í 12 vikur 4 daga 3 1/2 hneppi í dag kom Sigríður Friðriksdóttir og gunna.

7. Nú er búið að gefa kindum í 12 vikur 5 daga 3 1/2 hneppi í morgun voru 10°– og 9°– í kvöld.

8. Í morgun voru 11°– og nú voru seinast möluð grjón sem keipt voru í vor. Nú er búið að gefa kindum í 12 vikur 6 daga 3 1/2 hneppi nú var á hádegi mesta frost sem hefur í vetur það var 9°–.

9. Nú er búið að gefa kindum í 13 vikur 3 1/2 hneppi, nú er nilli að huxa um að smíða taflmann eins og er á Leiðarþræðinum, nú er búið Túngu hrosshárið, nilli er búin að smíða 3 nálhús fín fyrir það á Smáhömrum nú er ráðgert ef haldi kemur ekki að senda suður að vitja um hann þetta skrifar nilli.

10. Nú er búið að gefa kindum í 13 vikur 1 dag 3 1/2 hneppi það var sóttur mór frá Kirkjubóli á 4 hestum (Grímur og Þorbjörn) leifi og magnús og nilli hjálpuðu þeim að binda og tókum í tvo poka með okkur heim.

11. Í dag er búið að gefa kindum í 13 vikur 2 daga 3 1/2 hneppi Jón í Túngugróf kom í gjær og ætlaði suður en snjeri aptur á selholtunum og fór út að Heydalsá að fá giktaráburð því Sigríður liggur. nilli er búinn að smíða kónginn og Biskupinn eins og er á Leiðarþræðinum.

Leifi og nilli eru búnir að tefla 1 tafl og nilli vann. Taflíð er frá Gröf. nilli fór fram í sel með mjólk í dag.

12. Í dag er búið að gefa kindum í 13 vikur 3 daga 3 1/2 hneppi. „Haldi kom heim“ Þetta hefir nilli skrifað frá 5. martz. nú birja jeg aptur og seigi: Heim er jeg komin og halla undir flatt o.s.frv. Það var slæm færðin jeg var tæpa viku í ferðinni og 4 nætr á Brekku og 2 á Kveingrjóti jeg kom með 7 glös fyrir Kristján og 4 fyrir Guðbjörgu jeg kom með 10 arkir af pappír og brjef til Björns á klúku og 6 spæni og brjef til Sigurðar Snikkara á Kleifum.

13. Í dag er búið að gefa kindum í 13 vikur 4 daga 3 1/2 hneppi. Babbi fór yfir að túngu, með meðölin og ljet Kristján firir ferðina 3 kr. og fjeck jeg 1 þeirra jeg keipti firir 30 aura til 2 ☛ af Anilínslit grænum og kaffibrúnum og fildi jeg 2 merkur flöskur með bleki.

14. Föstudagur: Í dag er búið að gefa kindum í 13 vikur 5 daga 3 1/2 hneppi nilli er að minda ríðandi mann eftir mind sem Leó í Túngu á, nú er farið að vinna ull í reipi sem kom frá Túngu í viðbót við það sem áður var komið.

15. Laugardagur. Þá er búið að gefa kindum í 13 vikur 6 daga 3 1/2 hneppi. Í dag sóttu þeir mó í pokum magnús og nilli. Nilli er búin að draga upp ríðandi manninn. jeg bjó til Stafrof fyrir halda í Heiðarbæ. Það er búið að jeta og var það eins og vant er fiskur kaka flot og smjer. babbi kom upp með ketilinn nú fer jeg að drekka kaffið og hætta að skrifa.

16. Sunnudagur í Miðföstu. Þá er búið að gefa kindum í 13 vikur 3 1/2 hneppi. Í dag gaf Halldór gamli öllum brauðsmjer og magálspart hánginn á hádegi og svo var elduð kjötsúpa í dag og heitt kaffi 3 á dag og pönnukökur með. Jeg er búin að skrifa upp blöðin sem hann nilli kom með norðanað jeg sit á halldórs kassa og skrifa þetta við ljósið hans. kl er að gánga 8. em og nilli og leifi eru að tefla.

17. Í dag er búið að gefa kindum í 14 vikur 1 dag 3 1/2 hneppi. Brandur í túngu kom í dag og babbi fór ofan að Gestsstöðum og sótti 4 fjórðunga af korni til daða upp í meðlag með Halldóri kallinum. Leifi er að farfa skápin hans nilla en nilli er að speingja disk fyrir Daða á Gestsstöðum.

18. Í dag er búið að gefa kindum í 14 vikur 2 daga 1 hneppi. Það var dreigin mór frá Heiðarbæ 4. sóttur mór á 4 hestum frá Kirkjubóli og sleða 5. og svo kom Benedikt í seli og Sigmundur Guðmundsson hann kom sunnan vatnadal. Nilli er að skrifa brjef til Torfa á Sandnesi nú er jeg búinn að skrifa blöðin og titilblaðið líka. jeg ljeði Bensa Ísafold. magnús fór ofan að Heiðarbæ og kom aptur.

19. Miðvikudagur. Nú er búið að gefa kindum í 14 vikur 3 daga og 1 hneppi. Babbi fór fram í sel með mjólk í morgun. jeg fór ofan að klúku með skrifaða kverið mitt og með pappírinn og brjefið til Björns. hann gaf mjer veski fyrir burðinn á honum jeg kom með Hugvekju sálma nýinnbundna frá birni sem nilli átti. Magnús fór ofan eptir til Hákallsróðra. Smjer úr lind 3 fjórðungar og 8 ☘.

20. Fimmtudagur. Í dag er búið að gefa kindum í 14 vikur 3 daga 11 hneppi. nú birjuðum við að tæa spottana hans babba jeg festi örk inn í veskið mitt. Gvendur í Seli kom í dag og magnús kom heim og feingu þeir ekkert jeg ljet Leifa fá grænt blek fyrir blíant. Valdi á Gestsstöðum kom í kvöld og ætlaði að sækja sokka sem Daði litli átti að fá því hann á að fara vestur á morgun.

21. Leifi fór á stað kl. 7.25 fm. suður að Bæ. jeg smíðaði í dag stökk fyrir blek-glösin mín nú er búið að gefa kindum í 14 vikur 4 daga 6 hneppi Kristján í Túngu kom hjer og ætlaði suður að Kveingrjóti og nilli filgdi honum suður á brún og hann taldi sporin til baka og voru þau 14584. Gvendur í seli kom í dag og fór ofaneftir og babbi filgdist með honum og fór inn að Húsavík Leifi kom aptur kl. 7.30 em og var 12 klukkutíma og 25 mínútur nilli fór á stað kl. 11.30 fm. kom aptur kl. 6 em. babbi kom með nýja Ísafold.

22 v.v. 22. Í dag er búið að gefa kindum í 14 vikur 4 daga 10 hneppi. Í dag var sóttur mór frá Heiðarbæ 3 og Nilli dró með því ofan eftir. Sóttur mór frá Gröf sem babbi ljet Grím fá það var 4. Sóttur mór frá Kirkjubóli á 4 hestum Guðm. og Mangi hann verður hjer í nótt. jeg fór ofan að Kirkjubóli og Heiðarbæ til að fá sleða Helga í seli kom hjer og björg filgdi henni frameftir. Kæa og gunna fóru fram í sel nilli kom með farfa krús svarta frá Halla.

23. Í dag er búið að gefa kindum 14 vikur 5 daga 10 hneppi. Gvendur í Seli kom í dag og Magnús kom heim þeir feingu 2 hákalla. Mangi verður kir í dag. jeg ligg á kistlum fyrir framan rúmstokkinn.

24. Mangi fór ofaneftir í dag það var sóttur mór frá Heiðarbæ 4. Margrjet á

Gestsstöðum kom í dag jeg bjó til mánaðardag í dag og nilli er að búa til mánaðardag og nú er hann að gera við burðarmeisinn jeg las söguna af stígvjelaða kettinum. núna nílaga er dáinn Jón Jónsson á Brekku í Bitru og Guðrún Jónsdóttir á Drangnesi. Í dag er búið að gefa kindum í 14 vikur 6 daga 5 hneppi. Leifi fór fram í Sel í dag. babbi er að sníða í sundur hálfa Rauðflekku húð og tekur þar af skjæði firir leifa hann á að fara inn í Staðardal á morgun með útgerðina sína og skinnklæðin. jeg las í Ísafold í dag. Gvendur í seli kom með skinnstakk sem h. saum.

25. Í dag kom Brandur í túngu hingað. Leifi fór á stað inn í staðardal með útgerðina sína jeg hljóp með sleðann ofan firir ormsdý. Magnús fór ofanefrir eitthvað við sóttum eina móferð í dag. Kristján í Túngu kom sunnanað í dag. Guðbjörg fór ofan að Gestsstöðum í dag. Nú er búið að gefa kindum í 15 vikur.

26. Í dag er búið að gefa kindum í 15 vikur 6 hneppi. Babbi fór fram í sel í dag með mjólk og björg fór ofan að Gestsstöðum. Leifi kom heim í dag var í nótt á Hrólfbergi, jeg skrifaði upp Smárit eftir G. Ólafsson, fyrir Guðbjörgu og sel jeg það á 20 aura. Guðbjörg Kæa og gunna eru að þrjóna nilli að smíða mánaðardag babbi að bregða gjörð jeg að skrifa halldór er að lesa í Þjóðviljanum og björg briddir skó og leifi sefur. Magnús kom heim og feingu þeir 5 Hácalla. 104 Hácallar hafa feingist inn í Hrutafirðinum róði frá Kolbeinsá frjettist með Jóni Tómassyni á Kollá.

27. Í dag er búið að gefa kindum í 15 vikur 1 dag 6 hneppi. jeg bjó til mánaðardag í dag og birjaði á öðrum nilli er búin að smíða 2 mánaðardaga.

28. Í dag er búið að gefa kindum í 15 vikur 2 daga 6 hneppi nilli er að smíða 3 mánaðardaginn og jeg er búin með trjedd af 2 mínum, Mangi í Kirkjubóli kom í dag hann fór fram í sel hann sagði lát Ingveldar á Kálphanesi hún er nídáin.

29. 23. v.v. Í morgun var sóttur kusi ifir að Túngu. babbi og nilli fóru og var lind haldið og jeg fór með babba með hann til baka babbi kom með höfuðleður og reiða sem nilli fjekk fyrir stokkana og það kostaði 4,25 og líka fjekk hann sjóskóskæði á 1,80 og pakkóllur fyrir halldór. Sóttur mór frá Heiðarbæ í dag og Magnús fór til Hácallsróðra. Nú er búið að gefa kindum í 15 vikur 3 daga 4 hneppi nú er komin innistaða eins og varð í fyrra og 1 dagur framyfir. Gestsstaða kisa er hjer úti kúahlöðunni og hefir verið hjer í 3 daga nú er lind búin að mjólka 1000 potta og 8 umfram gunna fór framí sel með trefil í dag.

30. Í morgun kom valdi á Gestsstöðum hingað með boð frá Sjera Arnóri að hann vill finna babba ifrað túngu hann messar þar í dag. Valdi kom með Galdrakverið sem Björn er búin að binda inn fyrir mig og kostar bandið 10 aura. nilli fjekk vínkil framan úr selinu með gunnu í gjærkveldi sem Bensi smíðaði firir hann nú eru komnir upp 2 mánaðardagar sem jeg á 3 sem nilli á og 1 sem leifi á og svo er jeg að smíða þann 3 firir mig. Í dag kom Samúel á Brekku og Jón í Múla sunnanað og fóru ofanefrir. Gvendur í seli kom með babba frá Kirkjunni nilli fjekk brjef frá Torfa á Sandnesi og 9 hringjur með. Nú er búið að gefa kindum í 15 vikur 3 daga 9 1/2 hneppi (jeg hreinsaði mig í dag) nú var í dag 31°+ á móti sól.

31. Í morgun kom Kristin í Heiðarbæ framan úr seli hann kom með Sálmaþók

sem jeg á að skrifa í fyrir Gvend í seli. Guðbjörg og gunna fóru ofan að gröf. Sóttur mór frá Heiðarbæ 4. Sóttur mór á 3 hestum frá Kirkjubóli (líklegast Guðmundur). nilli er að smíða höndur á brúðu fyrir það á smáhömrum. (Í dag var jarðsett Guðrún frá Drángsnesi). Nú er búið að gefa kindum í 15 vikur, 4 daga, 3 1/2 hneppi. kl. er 7,58 em. Í kvöld kl. að ganga 12 þegar allir voru sofnaðir komu þeir Samúel og Jón og verða hjer í nótt.

Aprilis

1. Nú er búið að gefa kindum í 15 vikur 4 daga 7 1/2 hn. Samúel og Jón keiptu sinn mánaðardaginn hver á 50 aura þeir fóru kl. 9 fm. Sóttur seinast mór frá Heiðarbæ. Babbi fór ofanað Gestsstöðum. Nú erum við búnir að skipta blekinu sem var í flöskunni og varð það 7 1/2 bitta ágóði á blekkaupunum miðað við í bittum varð 80 aurar. hrútarnir fóru first út í dag og leifi varð að sækja þá fram á selholt og hestarnir fóru frameftir og jeg sótti þá fram undir Litlahraun.

2. Í dag fór babbi fram í sel, í dag er búið að gefa kindum í 15 vikur og 5 daga. Babbi fór yfrað Tungu með reipi og gjarðir sem Finnur átti. ekki get jeg látið fara vestur nema 2 mánaðardaga því að jeg gat ekki límt á bréfin. jeg skrifaði minnismiða fyrir mig og 2 mánuði Apríl og Mai og setti í gluggakistuna hjá mjer. Dreingirnir eru að láta niður hjá sjer og búa undir burtförina þeir fara á morgun ef veður hamlar ekki inn í Staðardalinn nú er jeg búin að lesa 11. Númer af Isafold nema sögu neðanmáls „á Hermannaspítalanum“.

3. Skírdagur. Nú fóru dreingirnir á stað vestur kl. 12 á hádegi og babbi með þeim ofanað Heiðarbæ í dag kom Guðbjörgin í Túngugröf og Guðbjörg fór fram í sel. nú er jeg búin að jeta ketsúpu jeg skrifaði í dag mjólkurtöflu yfir 2 1/2 mánuð. galtin sprakk í sundur í miðjunni og steiptist inn í þvergeilina stór spilda og stóð uppá rönd þegar dreingirnir voru komnir út að lindinni heimri og kindurnar hrukku í burtu. Nú er búið að gefa kindum í 15 vikur og 5 daga 4 hneppi.

4. Í dag kom gvendur í seli með mánaðardaginn hans Bensa og jeg farfaði hann líka skrifaði jeg 3 blaðsíður í bókina hanns gvendar. Halldórs Hrútur lätin heim á baðstofugólf í dag. Búið að gefa kindum í 15 vikur 5 daga og 8 hneppi. Í dag var skamtað brauð fiskur spaðflot smjer og Guðbjörg gaf kaffi á nóninu nú er kl. 4,50 em. Halldór kallin gaf mjer glas í dag. Jeg las í kvöld Söguna „Á Hermannaspítalanum“ og skrifaði 2 blaðsíður í viðbót af bókinni nú fer jeg að láta inn hestana kl. er 8 em það á að fara að mjólka babbi er að mala kaffi.

5. 24. v.v. Babbi fór fram í sel í morgun með mjólk. jeg leisti 20 meisa af heyi og svo mokaði jeg hesthús og alla drullunu af húsahlaðinu. Bjarni í Gröf kom hjer hann fór suður til að fá meðöl fyrir Bjargey í gröf hún liggur jeg seldi Björg blek fyrir 15 aura, og Gunnu 2 1/2 örk af pappír fyrir 5 aura og blek í uppbot því að önnur örkin var klikkuð. Það voru búnar til pönnukökur í kvöld sem á að gefa í firra-málið. Nú er búið að gefa kindum í 15 vikur, 6 daga. Mangi kom í kvöld og verður hjer í nótt.

6. Páskadagur. Í dag kom Magnús heim norðanað, og feingu þeir 17 tunnur af lifur og líka kom Pjetur í Túngu með kaffi til babba. Babbi fór ofanað Kirkjubóli og Heiðarbæ. Í morgun var gefið kaffi og pönnukökur með, og morgunmaturinn Hnausþikkur grjóna og mjólkurgrautur og einn biti niðrí, nónmaturin súpa úr korni og 2 ketbitar niðrí, mangi fór á stað með babba ofaneptir hann kom með kaffi til babba. Magnús gaf mjer skonroksköku. Sigurður í Þorpum kom hjer og með budduna hans nilla og er búið að gera við hana og ljet jeg hana í skápinn skorna. Búið að gefa kindum í 15 vikur 6 daga 6 1/2 hneppi.

7. Babbi fór ofan að klúku til að skjóta kú kálfurinn var komin úr kálfsleiginu og var innanum inniflín kálfslegið var rífið í sundur. í dag var skömtuð ketsúpa jeg sótti mó í 2 pokum í litla kirkjubólssleðanum með gunnu og magnús sótti mó í poka. Búið að gefa kindum í 16 vikur 1 1/2 hneppi. babbi er að gefa kúnni og kl. er 5 og 40 mínútur eftir miðdag. jeg skrifaði í dag sálm og annan í gjær, og núna var jeg að skrifa sunnudagbrjefið jeg á eftir að sækja hestana þeir eru úti grafarparti. í morgun var 7° – en á hádeigi 1° – nú skrifa jeg ekki meira.

8. Í gærkvöldi fjekk jeg brjef frá Guðm. Guðnasyni í Hlíð hann biður mig um mánaðardagslista, jeg skrifaði í gjær kvöldi 1 blaðsíðu í bókina og 2 í morgun búin alls með 7. mjólkkin úr lind í gærkveldi heltist á hlaðið það sveik kilpur úr fótunni og er giskað á að hún hafi verið 16 1/2 merkur eða meir og jeg skrifaði 16 1/2 í mjólkurtöfluna. kl. er 8,29 fm. nú er Babbi komin á stað hann ætlar út að Smáhörmrum og fór með 2 hesta undir reiðing og reið 3. hann fór að sækja fisk kom hákall. Gvendur í Seli kom og fór ifrað Túngu með fötur 3. nú fer jeg að láta út kindurnar og svo fer jeg að lesa þriðja dagslesturinn. babbi kom aptur kl. 7.40 em. en fór kl. 10. fm. hann fór á bát frá Kirkjubóli úteptir. Sóttur mór frá kirkjubóli á 4 hestum og Guðmundur kom hjer heim jeg fjekk brjef frá Manga og hann biður mig um mindir og ljet jeg hann fá hrút hest úlfalda Tjald búið og stafa miða 3. Búið að gefa kindum í 16 vikur 7 1/2 hneppi Magnús sótti mó í 2 pokum á kirkjubólssleðanum. Það vantaði 12 kindur þegar jeg fór að láta inn og þær voru frammí Hvítulækjahjöllum nú er farið að dimma svo að jeg sje valla til að skrifa þetta.

9. Jeg skrifaði manga brjef og sendi það með Björg hún fór ofanað Kirkjubóli með reiðing á sleða og svo fór hún með 11 No. af Ísafold. nú er jeg búin með 11 blaðsíður af bókinni og á eptir 9. Gvendur í Seli kom í dag og sagði að Maður hefði fyrirfarið sjer í Reikjarfirði hann sagði líka að leifi yrði hjá Magnúsi nokkrum Tírfingssyni, Magnús fór ofanað geststöðum, jeg fjekk brjef frá Manga og skrifaði jeg honum aptur. Búið að gefa kindum í 16 vikur 1 dag. Valdi kom á gluggan hjá mjer í kvöld kl. 10 e.m. og var að láta Magnús vita að hann ætti að fara úteptir babba hestar liggja úti í nótt, babbi tók af hrút.

10. Magnús fór til norðurferðar í morgun jeg fór fram í sel með bókina hans gvendur og mánaðardagin hans bensa og mjólk. Guðmundur á Kirkjubóli kom í dag hann sótti mó á 3 hestum. Nú er búið að gefa kindum í 16 vikur og 1 dag 5 hneppi hestarnir liggja allir úti í nótt, jeg skrifaði það sem vantaði í miðjuna á bókina skrif-

uðu. Bjarni í Gröf kom á gluggan í kvöld hjá mjer og spurði að hrútum 7 sem hann vantaði.

11. Guðbjörg fór fram í sel í morgun og kom með suddarímu sem jeg er birjaður á að skrifa upp. Babbi fór ofan að Gestsstöðum og Daði og hann rifust mikið held jeg. babbi kom með 6 blöð af Ísafold og las jeg partinn af sögunni „Á hermannaspítalanum“ líka kom hann með 4 Þjóðviljablöð, í dag var gefin ketsúpa og kírket sem Bogi á Klúku gaf babba. Skip er sagt að sje komið í Stöðina frá Birni. Nú er búið að gefa kindum í 16 vikur 1 dag 7 hneppi. jeg kláraði mánaðardaginn í dag. Kæringur og Bæarhirna látin ofaneftir til Lambánna. nú erum við gunna birjuð að tæa spottana.

12. 25 v.v. Í morgun sóttum við 3 jeg gunna og Björg mó í pokum á sleða, gestsstaða sauðirnir voru reknir frameptir (fram á dal.) Sólin kom upp kl. 8 fm. í morgun. Babbi fór yfrað Hlíðarseli og Túngu hann kom með 2 bækur til mín það eru „Ný fjelagsrit“ 4.-9. ár sem jeg á held jeg. Guðmundur á Kirkjubóli kom að sækja mó á 3 hestum hann kom með brjef frá Manga og mindirnar sem jeg ljeði honum og jeg er búin að skrifa honum aptur. Búið að gefa kindum í 16 vikur 1 dag 9 hneppi í gjær og í dag hefur verið gefið bara annað málið. Það frjettist að maður hefði fyrirfarið sjer á Sandeiri Jónatan að nafni á Laugardaginn fyrir Páska. Halldór er að mala grjón sem babbi kom með í dag.

13. Í dag kom Bjargei í gröf riðandi á Grásteini, og Guðbjörg filgdi henni eitt-hvað ofaneptir, Gunna fór ofan að gröf. jeg bjó til mánaðardagslista fyrir Guðmund í hlíð og skrifaði honum brjef. Búið að gefa kindum í 16 vikur og 2 daga.

14. Jeg er nú að smíða mánaðardag fyrir Bjarna á Gjögri. jeg er búin að lesa 2 blöð af Ísafold, Gvendur í Seli kom hjer í dag og fór ifrað Vonarholti. sóttur mór í 3 pokum á sleða í morgun kl. 6,40 fm. Jeg bjó til villuletur í dag sem er með öllum stöfunum í sem til eru í Íslenzku. Jeg sótti hestana frameftir bæði hjerna hestana og Selhestana og Nasi á Gestsstöðum elti. Búið að gefa kindum í 16 vikur 2 daga 5 hneppi. nú er kl. 7,40 em.

15. Í dag kom Magnús heim þeir kómu norðanað í gjærkveldi og feingu 1 1/2 tunnu af lifur. jeg er búin að lesa 17 No af „Ísafold“ og 11 af „Þjóðviljanum“. Búið að gefa kindum í 16 vikur 3 daga og 5 hneppi. innistaða í dag. kl. er 8.25 em.

16. Í morgun fór jeg fram í sel með mjólk og bensi gaf mjer öskjur fyrir farfa á mánaðardag og Þjóðvinafjelsalmanakslán, jeg ljet Gunnu fá grænt blek fyrir 2 aura svo nú á jeg hjá henni 7 au. Einn sauðurinn hans Daða drapst í selinu í nótt (hann var skilin eftir fram á stöllum þegar hinir voru sóttir í gjær og bensi sótti hann og reiddi á hesti því hann gat ekki geingið það var svartu sauðurinn „ójá þettað var altjend deifðar skitur“. Búið að gefa kindum í 16 vikur 4 daga 1 hneppi. Það er búið að gefa rosknu kindunum 1393 hneppi; En í firra var alls gefið 1074 hneppi.

17. Nú er Lind búin að mjólka í 3 mánuði 12 vikur og er það: 1303 pottar og þeir kosta 182,42 kr. en fódrið 142,80 kr. ágóði 39,62 kr; Nú er jeg að búa til lista í mánaðardaginn hans Bjarna á Gjögri. kl. er 10 fm. jeg er nú að búa til mánaðardags-skifu. jeg sótti kindurnar fram undir skálargil. Gvendur í seli kom handan að í dag

og fór heim. Búið að gefa kindum í 16 vikur 4 daga 9 hneppi. 15. þm. fjettist að hefðu veiðst 5 grásleppur á Hvalsá.

18. Í dag er búið að gefa kindum í 16 vikur 5 daga og 9 hneppi. jeg bjó til vísíra og skífu á mánaðardaginn úr fjöl sem Leifi átti og svo var jeg að búa til hjól og þá skar jeg mig svo blaðið á nilla kuta hvarf inn í fingurinn á mjer svo jeg á óhægra með að skrifa það var kl. 7 em. sem jeg skar mig. Guðbjörg fór ofanað Gestsstöðum, það er búið að fá eina grásleppu á kirkjubóli og kóp í net á Hvalsá og 4 grásleppur á Kollafjarðarnesi. 4 ær og 1 gemlingur er borið á Heydalsá, guðbjörg fór með Ísafold, og Þjóðviljann, ofanefstir. Mest frost í Janúar þann 9. 8°–, mestur hiti þann 11. 2°+. Mest frost í Febrúar: 49°–, mestur hiti þann 20. og 23. 5°+. Mest frost í Mars 11°– þann 8. mestur hiti 30. á Pálmasunnudag 13°+. mesti hiti í vetur á móti sól 32°+ og það var á Pálmasunnudag nú er kl. 9 em. og jeg er háttaður.

19. Magnús fór ofan að Heiðarbæ í dag. Gvendur í seli sótti spítu að móhlaðanum niðri stikilsholtunum en kom ekki heim jeg ljet listana í mánaðardaginn í dag. Búið að gefa kindum í 16 vikur 6 daga. Horhnífla látin heim í bæ til hrútsins og stífan var stúngin út það var orðin skóflustúnga í henni. Valdi á Gestsstöðum kom hjer með 18 merkur af mör frá Daða, og líka kom hann með tvo Fundarboðsseðla frá Arnóri og G. Bádarsyni, sem á að haldast á Kollafjarðarnesi. Magnús kom kl. 8,50 em. hann sagði að Stefán í Húsavík hefði feingið í dag 2 seli. Guðrún á Gestsstöðum gaf babba dálítið af hálfgrjónum í gjær. Jeg sendi brjef til G. Gs. í hlíð með magnúsi ofaneptir. Nýlega er dain (c: seint í Mars) Herdýs dóttir Jóns Tómassonar á Kollá af blóðlátum það rann úr henni alt blóð.

20. Í morgun fór Björg ofanað Gestsstöðum með mjel sem malað var hjarna og sendi jeg með henni Kirkjusöguna Smásögurnar og Þorlákssker sem það á Gestsstöðum beiddi mig að ljá sjer. Magnús fór af stað til norðurferðar í þriðja róðurinn og með honum sendi jeg 2 mánaðardaga til Andrjesar og Bjarna. Jeg seldi Gunnu 3 stafa miða og 1. Hestmind á 0,3 svo nú á jeg 10 aura hjá henni. Ingibjörg og Guðrún dóttir hennar komu hjer og fór fram í sel. Guðbjörg og gunna fóru ofan að gröf og Gudda No 2 filgdi þeim ofan á Stórholt. nú er kl. 3,30 em. Guðbjörg kom með skräðuna skrifuðu neðan frá Heiðarbæ jeg á hana núna og gunna kom með mindabók og er jeg nærri búin með 1 mind það er veiðihundur. Guðbjörg fór með súr ofan að gröf. jeg skrifaði hitan á hverjum klukku tíma í dag. í kvöld vantaði 5 lömb. nú er kl. 10 em. Sólin gekk undir Tindskollin í dag. hestarnir liggja úti í nótt. 1 ær er borin í gröf. Búið að gefa kindum í 16 vikur 6 daga 2 h.

21. Sóttur mór í 2 pokum í morgun. Babbi fór fram í sel. Guðmundur á Kirkjubóli kom og sótti mó á 3 hestum. Magnús kom heim þeir gátu ekki farið í róðurinn því hann kvesti Norðan. Þórey Felixdóttir í Hamri í Kollafirði dó á Fimmtudagskvöldið þann 18. Mesti hiti sem komið hefir í vetur var í dag 39°+ kl. 2 em. Lömbin komin sem vöntuðu í gjærkveldi. jeg hef búið til 5 mindir í dag: Kú, Hana, Naut og Ísbjörn og Önd með úngum. stúngin út stífan í fjósinu og Golsusynir látnir til hrúttanna en Halldórs hrútur látin í fjósið. kl. er 9,30 em. Búið að gefa kindum í 16 vikur 6 daga og 4 hneppi. Hestarnir liggja úti í nótt, 2 tóur höfðu komið ofanaf fjalli

mórrauð og hvít og Jón í Þorpum drap þá mórauðu jeg heirði í heilóunni í morgun í första sinni í vor.

22. Í dag er búið að gefa kindum í 17 vikur 4 hneppi jeg mindaði úlfalda í morgun búið að tæa spottana. jeg sótti brún og gránu fram í hóla hinir voru komnir heim í morgun. Daði sótti sauðina fram eftir þeir hafa verið í honum hraundal; það er harðviðrismoldkafald daði er að fara hjer á móti núna kl. er 6. 2. em.

23. Síðasti vetrardagur. Jeg skrifaði upp Ábóta kvæði úr skruddunni sem var nærri orðið ónótt trosið og skítugt. nú er verið að lesa jeg ætti líklega að hætta að skrifa. Babbi fór ríðandi á Val út eftir á fundinn. Gvendur í seli kom í dag og Björg fór með mjólk fram í sel í kvöld. Búið að gefa kindum í 17 vikur 1 dag. fundust ekki í gjær nema milli 10 og 20 sauðir hina vantar, jeg skrifaði upp úr skræðunni Kvæði af Gunnari á Hlíðarenda. ekki er babbi kominn enn af fundinum nú er kl. 10 em.

24. 1. v.s. Sumardagurinn fyrsti: Babbi kom í nótt kl. 12 af fundinum og voru á honum 13 úr Tungusveit 7 úr Kollafirði og síra páll á Prestsbakka. síslumaðurinn hefir feingið hann til að koma á sættum sem líka varð, með þeim skilmálum að: það á að leita að Steinadalsrjett og eiga Kollfirðingar að sjá um hana að hún sje svo í standi að rjetta meigi í henni og svo má leita heimaleit fram að Hraundalsá og fram í gestsstaða múla og fram í Horngil á Heydal og reka heim og draga í sundur og svo þarf einga menn að senda sudur hjeðan í leit, en Kollfirðingar verða að láta 7 eins og vant er, en ef Kollfirðingar halda ekki loford sín svo er þetta eins og ólofað og ótalað og eins ef Sunnlendingar vilja þetta ekki þá er þetta ónótt; það hefir frosið saman sumar og vetur í nótt 1° – í gjær kveldi og 1 1/2 – í morgun alt alhvítt úti og kafaldsfjúk þoka og kvass norðan, kl er 7 og 40 fm. og nú fer jeg að gefa kindunum innistöðugjöf. Það er heldur snjóflótið og hefir leist nokkuð af sólbráð undanfarna daga, nú er verið að mjólka, kl. er 8 og 20 fm. aflalaust er sagt að sje firir vestan núna. Lind er búin að mjólka 2813 m. Búið að gefa kindum í 17 vikur 2 daga. Árið 1887 var á Sumardagin första svona veður: Logn um morguninn svo Norðan hvass kafaldslitill. 1888 var: Logn og Heiðbjartur. 1889 var: Vestan stormur fp. logn bjartur sp. 1890 er: Norðan kvass og kafald. Daði leitaði að sauðunum, sem vöntuðu og kom kindalaus heim í kvöld, í morgun var skamtaður mjólkurgrjónagraudur og 2 bitar niðri og á nóninu hángiket feitt og magurt brauð og smjer, jeg fjekk 6 1/2 mörk af mat jeg viktaði það að gamni mínu, jeg skrifaði upp Búmannskvæði það af því sem er í skræðunni. nú er frostið 3 gráður, nú hætti jeg að skrifa og er nóg komið af svo góðu kl. er 9.0 em.

25. Í morgun fór Magnús fram í sel og frjetti að Daði fann alla sauðina nema 3 í honum hraundal og gat ekkert komið þeim neitt, vegna brinju og klaka sem var firir augunum á þeim. Magnús ætlaði að leita að sauðunum hefði þeir ekki fundist. nú er hann að sækja mó og í gjærdag sótti hann mó í þoka. kl. er 10 fm. það var klárað að draga heim móin í dag. Daði og Gvendur í seli sóttu sauðina frameftir í dag ekki veit jeg enn hvert þeir hafa verið allir eða ekki. nú tók jeg nían penna jeg skrifaði 3 1/2 opnu í annað Kvæðabindið. Búið að gefa kindum í 17 vikur 2 daga 7 hneppi. kl. er 9,40 em. Jeg ætla að taka til láns hjá Leifa 3 arkir í nauðsín minni, til að skrifa á

í bókina okkar nilla, og líka í brjef ef jeg skrifa þeim vestur, og með það hætti jeg að skrifa.

26. Í dag er búið að gefa kindum í 17 vikur og 3 daga. Gvendur í seli kom í dag og sagði að þeir hefðu orðið að skilja eftir 2 sauði sem voru fentir og þeir fundu af því þeir gátu ekkert rekið þá; allir fundust þeir, líka kom Guðmundur Ketilsson hjer og ætlaði nordali hann var með hest Guðmundar á Kirkjubóli sótti mó á 3 hestum. Magnús fór úteftir eitthvað kannske til norðurferðar. nú er jeg að klára Ábóta kvæðið sem jeg skrifaði í dag og nokkuð af Suddarímu sálmunum svo skrifa jeg Registríð í kvöld líklegast. Bjarni í gröf kom í kvöld hann var að leita að hrútum, nú eru allir sofnaðir nema jeg og er að skrifa blaðsíðutal á bókina og registrið nú er klukkan líklegast nærri 11 em.

27. Sunnudagurinn fyrsti í sumri er í dag. Búið að gefa kindum í 17 vikur og 3 daga og 2 hneppi. jeg er klár með 2. bindið af skrifuðu bókinni, jeg heirði í honum lán gasaung í morgun c: þúfutitling, og andir eru komnar á ána jeg skrifaði hitan á hverjum klukkutíma í dag jeg sendi Fjelagsbækurnar með Guðm. Ketilssyni í gjær klukkan er nú 5,40 em.

28. Þetta er nú fyrsti dagurinn sem kindunum hefir ekkert verið gefið síðan 22. Nóvember. jeg braut niður á Oddalæknum það er farið að sjást einstaka strá grænt núna. Gvendur í seli kom hjer á hlaðið hann fór ifrað Túngu, jeg rak hestana fram eftir í morgun kl. 6 fm. þeir eiga að liggja úti í nótt hvað sem leingra verður. jeg skrifaði 2 kvæði stutt í dag og 1 1/2 í gjærkvöldi uppúr skruddunni, sem voru ekki vel skrifuð líka birjaði jeg að skrifa brjef til nilla. Sólin gekk undir klukkan 6,48 em. Það vöntuðu 2 lömb í kvöld.

29. Í dag kom Guðmundur á Kirkjubóli að sækja mó á 3 hestum, og hann sagði að Solveig kellingin á Smáhömrum sje dain, og líka sagði hann að skipið sem hingað á að koma sje komið á Borðeyri. líka sagði hann að það sje bezti afli fyrir vestan, vantar Kæring 1 og leitaði jeg og stelpurnar dauðaleit að honum í hvern pitt og læk hjer út frá og komum heim kl. 10 em. og fundum ekki. jeg tók 2 umslög sem leifi átti önnur var óhrein og lúð, jeg borga þær í vor. Gunna fór ofanað Gröf í morgun lömbin fundust, sem vöntuðu, jeg skrifaði brjef til Leifa í gjærkveldi á 11. tímanum.

30. Babbi fór út að Heidalsá og Kæa og gunna ofan að gröf. kindunum háraði í morgun svo nú er búið að gefa þeim í 17 vikur 3 daga 4 hneppi. gudda No. 1 og 2 eru að spinna haldór kallin er að mala og jeg skrifa þetta nú leiðist mjer jeg vildi að mangi væri komin. jeg skrifaði honum brjef með babba jeg hlóð 2 vörður í gjær og 1 í dag í stekkarholtunum og oddanum jeg vildi að það kæmi einhver nú fer jeg út og hætti að skrifa kl. er 1.12 em. Kæringur er í gröf. Magnús kom heim úr róðrinum og feingu þeir 1 tunnu af lifur en 7 hákalla. nú kom eirbiggja loxins frá Heydalsá eftir 3 missiri. jeg kláraði að skrifa dreingjunum nú er kl. líklegast 10,30 em.

Maí

1. Sólin kom upp kl. 7 fm. Jeg var með kindurnar fram á dal í dag frá því kl. 9,40 fm. til kl. 7,30 em. og vantaði eitt lamb og vona jeg að það hafi farið ifrum. Gestsstaðagemlingarnir voru reknir fram á dal í dag.

2. Jeg fór fram í sel í morgun (um leið og jeg rak kindurnar fram á dal til að liggja úti,) með mjólk og ljeði Bensi mjer kvæða bók og blöð með kvæðum á, jeg er búin að skrifa 32 erindi af „Vina Spegli“. Gunna fór ofan að klúku og gröf hún fór með brefin til dreingjanna í dag kom Anna Jónsdóttir (að mig minnir) frá Arnkötuladal hún fór fram í sel. kindurnar sem fóru frameftir voru 109 og 1 lamb er fram frá það 10. litli dorri var látin í fjósið til hans „sumsje“.

3. Í dag komu Guðmundur og Mangi frá Kirkjubóli að sækja mó. Babbi og gunna fóru ofan að Gröf til að stínga þar út hús, og Magnús fór ofan að Kirkjubóli og fram í Sel. jeg pældi niður dálítið í flaginu og rak kindur tvisvar frameptir sem komu heim. Drapst gemlingur í gröf núna nýlega. Grímur í Gröf kom vestanað í gjær og sagði að Leifi væri í vinnu á Tanganum og að það væri aflalaust fyrir vestan. Kvalfángararnir búnir að fá 11 kvali. 1 skip komið.

4. Það er farin að sjást grænn litur sumstaðar á túninu og komnar hættur sumstaðar. nú á jeg eingan pappír til að skrifa á kvæðið „Vinaspegil“ og er búin með 47 erindi. Gvendur í Seli kom handan frá Túngu og hann sagði að það væri nídáin Kristján Albert Stefánsson á Saurhóli í Saurbæ. Margrjet á Gestsstöðum kom í dag með korn og grjón held jeg til babba fyrir Lambfóður. Guðbjörg fór fram í sel og kom með 1 1/2 örk sem jeg fjekk til láns hjá Bensa. Magnús rakaði af sjer allt skegg í dag. Jeg rak kindur og braut niður. nú er kl. 9.40 em.

5. Jeg fór með Bjarna í gröf framá dal að brjóta niður á lækjum. Babbi ljeði grím í gröf hann brún í vesturferð. Þeir fóru á stað vestur í dag til að sækja kval. jeg fann dauðan gráan sauð í ánni hjá Hvítulækja hjalla eirinni og gemling sem babbi átti (Geiru) í læknum sem rennur framá Sikiseirina. Babbi fór ríðandi ofan að gröf og Björg ofanað Gestsstöðum og Magnús inn að Húsavík. Bensi í Seli kom í dag við gunna sóttum gemlinginn og Margrjet sauðinn. Gimbrin sem er á gólfinu bar í dag og átti hvíthirndan hrút.

6. Gvendur í Seli kom í dag og fór ifrað Túngu. Jeg smalaði í dag og vantaði Húsavíkr móru. Stúngið út Siðsta húsið (yfirstúngan) frá kl. 10 - kl. 1. jeg er klár með Vinaspegil og skrifaði annað kvæði á blaðið sem afgangs varð. jeg kom við í Selinu þegar jeg fór heim. 4 hrúta skildi jeg eptir framfrá viljandi. trippin komu heim og voru látin inn og kindurnar líka.

7. Björg fór ofanað gestsstöðum og gröf og gunna fram í sel og ofan að gröf. Grímur og Björn komu að skoða kindur og hei. feitastar kindur á Kirkjubóli af því sem þeir voru búnir að skoða. Jeg leitaði að móru fram um allan dal og fann ekki, kindurnar verða inni í nótt. Guðrún Ólafsdóttir í Gröf kom í dag og ljet jeg mindablöðin fara og með þeim 1 blað eftir mig með hund og kú. Kæringur rekin frameptir og Smáhamralambið ofan að gröf. jeg tók nærri heila örk uppúr Veðráttufarsbók-inni minni til að skrifa á kvæði. 40 kinda fóður afgangs núna.

8. 3 v.s. Tekið frá fóðrarfje. Hriðja að Heiðarbæ og ær úr selinu. Lamb að Húsavík og lamb úr selinu. Lamb að Gestsstöðum og Lamb að Klúku og 2 lömb og ær úr selinu að Kirkjubóli. Jeg fór fram í sel í morgun um leið og jeg rak kindurnar (98) fram eftir og 4 hrútar eru fram frá og 3 heima alls: 106. Jeg rak kindurnar ofan að Gestsstöðum, Klúku og Kirkjubóli, en Gunna inn að Húsavík, og filgdi Björg henni ofanað gröf, jeg er búin að skrifa á örkina sem jeg tók úr Veðráttufarsbókinni minni, No. 3 varð veik af ferðalaginu í gjær það gekk heldur illa með reksturinn.

9. Jeg fór fram á dal að brjóta niður hættur og sá að Blesa var köstuð hún hefir kastað í gjær svo reið jeg Val heim í sel og fjekk 3 arkir til láns hjá bensa, Guðjón í Hlíðarseli kom í dag og Guðrún og Sigríður Jónsdóttir frá gröf. Samúel kom líka og hann ætlar að fá Blesu folald, líka kom Kristín Einarisdóttir frá Vonarholti með ærnar hans gvendar, hún verður hjer í nótt, 32 kindur komu heim og voru látnar inn og Gvendarkindur líka. Áin er fjarska mikil.

10. Jeg fór fram í sel í morgun með fyrirvaf. og bjarni í gröf kom með brún og dálítið af kval sem babba var gefin, Babbi ljeði Grími í Gröf hann Val suður að Ólafsdal. Jeg sljettaði niður dálítið stikki af flaginu í dag og nú var birjað að vinna á túninu. reist taðið úr Siðsta húsinu, 42°+ var á móti sól fyrir nónið í dag, jeg er búin að skrifa á 1 örkina sem jeg fjekk hjá bensa. Sólin kom upp kl. 6 fm. en gekk undir kl. 7.15 em.

11. Í dag kom Sigvaldi Sigurðsson í Heiðarbæ með 7 kindur (3 ær 4 gemlinga) sem Pjetur á, og nú er móra komin í kindurnar svo þær eru 113. Magnús kom í dag og fór aftur inn að Húsavík nú á jeg hálfa örk eftir óskrifaða og er að skrifa kóngshugvekju jeg hef skrifað 1 1/2 örk í dag.

12. Jeg fór fram á dal að brjóta niður hættur og kem heim með blesa og babbi reið honum ofan að Kirkjubóli, Bjarni í Gröf kom í dag. Babbi fór fram í sel í morgun með firirvaf. og mjólk, jeg sendi með babba skrifuðu bókina til innbindingar ofan að Klúku, nú eru farnar hætturnar í selflóanum.

13. Stúngið út miðhúsið frá kl. 10.15 fm. til kl. 2.15 em. Bensi í Seli kom með vefjar verkið og gunna fór fram í sel í morgun. Haldin Axion á Brekku í Bitru í dag. Kindur sem komu heim í dag voru látnar inn þær voru 69. Nú er farið að grána framan til við tindin uppí brúninni. nú á jeg eingan pappír búin að skrifa á bensa pappír. Blesi járnaður í dag.

14. Vinnuhj.sk.d.: Í dag kom Gvendur í Seli og Pjetur í Túngu, Guðmundur á Kirkjubóli sótti mó, babbi fór ofan að Gestsstöðum og Mangi kom alfarin frá Kirkjubóli, við mangi sóttum í 2 pokum mó sem babbi fjekk hjá Grími á Kirkjubóli, jeg sljettaði niður í flaginu og er eitt hornið eptir ósljettað, í morgun voru heima 89 kindur sem jeg rak frameftir og braut niður á torfgilinu um leið.

15. Uppstigníngard. Við mangi fórum fram á dal að brjóta niður hættur og rákum með okkur fram eftir kindur sem heima voru, Mangi fann Heilóarhreiddur úti Stekkjarholtunum með 4 eggjum. Lind er búin að mjólka 3396 m.

16. Babbi fór fram í sel með mjólk í morgun, nú er búið að sljetta niður í flaginu og tírfa með þeim torfum sem voru orðnar þíðar. Mangi tók eggid sem hann skildi

eptir í heilóarhreidrinu því að hún yfirgaf. Hlaðið saman í hrauka taðinu úr Siðsta húsinu (5,30 - 6,30 m).

17. Babbi fór ríðandi ifrað túngu, við bárum á það sem búið var að tirfa af flaginu, reist taðið úr Miðhúsinu. Frjettist í dag að dreingur frá Felli hefði drukknað í Fellsá þann 14. þm. hann hjet Magnús Björnsson og var um 9 ára.

18. Í dag er 6. sunnudagur eptir páska: nú er úti norðan vindur svalur og þoka svört sem bik og 1°+ á Hádeigi margar kindur eru heima og á ekkert að reka þær það hefir orðið að reka kindurnar á kverju kvöldi síðan það var látið fram eftir nú er kl. 2 em. kindurnar voru látnar inn í kvöld og voru 83. Við mangi fundum (þegar við vorum að reka saman kindurnar) gemlíng frá gröf niðri oddalæknum nærri dauðan en lifnaði þó við þegar hann var komin heim í hús.

19. Nú vantar 25 kindur því 6 komu í morgun nú er kafald og þoka og jeg fer að leita að því sem vantar, grafar lambið er orðið frískt, kl. er 10 fm. Jeg fór fram á dal og fann 15 kindur. Gunna fór ofan að Gröf og kom með 4 kindur. Bjarni í Gröf kom í dag og Babbi fór fram í Sel og fjekk 17 merkur af grjónum hjá Gvendi til láns. Hlaðið saman Siðsta hústaðinu úr hrukum í hlaða nú er kl. 5 em. kindurnar látnar inn og vóru 102 vantar 12 (6 ær og 6 gemlínga).

20. Við mangi ristum 200 þökur í þúfunum fyrir framan flagið. Lambastúrnar voru stúngnar út eftir nónið (16 börur). Sólin gekk undir kl. 7.26 em. hitin í dag varð mest 40°. Guðmundur sótti mó í dag á hestum. Nú er hætt að lesa á kvöldin.

21. Í morgun hlóðum við mangi í skörðin á innrekstrargarðinum svo ristum við 104 þökur og fórum svo á stað að smala á Hádegi. við brutum niður um leið og vantaði 11 kindur, svo fórum við fram í Stallahlíð og rákum kindur heim í sel, og feingum þar 6 kindur sem Guðjón í Hlíðarseli á að velja úr þegar hann kemur. Babbi fór fram í sel með mjólk og fjekk fjórðung af korni til láns hjá Bensa. Sóley mín bar í dag og átti hvítan hrút og var dauður undir henni.

22. 5. v.s. Guðjón í Hlíðarseli og Mangi í Túngugröf komu að sækja biggjingar ærnar og tók Guðjón Spjótu, Björtu kollu og eina Pjetursána sem kom um daginn og svo tóku þeir gemlíng sem rekin var hínagað með pjeturs kindum svo nú eru kindurnar 110. Við mangi erum búnir að rista 55 þökur í dag og svo var tekið saman taðið úr Miðhúsinu. Nú er farið að sjást dálítill grænn litur á eingjum. Reknar fram eftir kindur og sóttir um leið Valur og Blesi. 3 ær bornar í selinu, ein tvílemd. Gestsstaðakírnar látnar út í dag. jeg risti 25 þökur svo það urðu 80 alls sem við ristum í dag.

23. Babbi fór ofan að Kirkjubóli og Heiðarbæ og fjekk til láns 43 ⚔ af korni. Tómas í Húsavík kom og sagði að Ólafur Jónsson á Grænanesi (þrítugi) væri dainn hann hefir dáið snemma í þessari viku. Babbi tekur 2 ær af Tómasi til undan gerðar í sumar. Við mangi ristum 350 þökur í dag, og fórum svo í kvöld ríðandi að reka kindurnar og komum í selið, mangi datt af val í ána og fór undir fæturnar á honum niðri ánni en komst þó sjálfur uppúr allur renn votur og höfuðfatslaus. Babbi tífði nokkuð af flaginu í dag. Petta er þriðji dagurinn sem ekki hefir verið til kaffi. Nú áttu kindurnar að fara að bera í dag.

24. Smalaði í dag vantaði 5 gemlínga. Svarthirna hefir borið í gjær og átti svarta

gimbur með hvít hár í krúnunni. Stóra kolla átti 2 hvíta hrúta annan kollóttan, Skurfa átti 2 hrúta annan kollóttan, Skakkhirna átti hvítan hrút hirndan, Spök átti hvítkollótta gimbur. Stúngin út í dag undirstúngan úr öllum húsunum útfrá. Björg fór ofanað Gestsstöðum að fá föt og sendi Guðrún með henni korn og grjón nálægt 1 1/2 fjórðung sem hún gefur honum. Guðmundur sótti mó á hestum og sendi Grímur á Kirkjubóli babba kaffi og hann kom líka með nýinnbundna bók sem jeg á frá Birni á Klúku bandið kostar 30 auro. Babbi gaf mjer örk af pappír og mangi aðra. Mangi fór ofan að Gestsstöðum til að fá sjer slopp til kirkjunnar á morgun. Guðbjörg fór fram í sel, Hestar 3 sóttir og fluttir út á Hærri mÍrar, Gunna fann snjóttu-hreiður í innrekstrargarðskampinum, nú eru fyrstu sóleiar farnar að spretta og nú er búið að vinna á tÚninu að mestu leiti.

25. Hvítasunna. Embættað í Túngu og allir fóru hjeðan nema Halldór og Kæa margt fólk var við kirkjuna svo það komst ekki í hana og þó vóru margir strákar í loftinu. 7 Börn voru staðfest. Guðmundur Guðbrandsson, Steinólfur Eyjólfsson, Ragnheiður Halldórsdóttir, Steinun Jakobína Þorsteinsdóttir, Guðný GÍsladóttir, Anna Jakobína Sigmundardóttir, Guðbjörg Jónsdóttir. við Babbi feingum brjef frá nilla í dag skrifað 16. Maí og jeg fjeck 2 blíanta rauðan og bláan frá nilla, verð: 35 aurar. Jeg skrifaði brjef til Leifa í morgun fyrir babba. nú er Lambskinnið mitt orðið þurt, (Hnífla sem var á gólfinu var látin út í gjær og var látin fara með 2 höltum kindum og Hlíðarselsmóru útá odda og þar eru þær enn. við mangi rákum kindur fram eftir og brutum niður í torfgilinu.

26. Smalað í dag vantaði margt, 2 ær hafa borið í dag. Hreiðurkolla átti Hvít-hirndan hrút. Gráhetta átti gulrefbeinótta gimbur. Babbi fór fram í sel í morgun. nú var first rekið inn í stekkin. Skipið kom í kvöld klukkan að gÁnga 8. Sokka á Gestsstöðum hefir kastað í gjær og á skjótt folald, í kvöld voru í firsta sinni gerðar ábrist-ir úr kinda mjólk.

27. Hlaðið saman taðinu úr Lambastífunum í morgun, reist taðið sem eftir er. Mangi og Björg þæfðu vaðmál. 14 ánlir hvert. Babbi fór ofanað Gröf og fjeck þar í einn bolla af kaffi. Grímur í Gröf og Daði fóru inn á Skip í dag. Það vóru látnar fyrst út í dag Grafar og Klúku kírnar. Jeg sótti 3 hesta fram á Hrosseirar. 1 ær hefir borið í dag nl. Kört og á Hvíthirndan hrút. Jeg háttaði kl. 6.15 em. af því jeg var votur uppúr ánni og af rigningunni hún var mikil í gjær áin og hefir 2. orðið eins mikil eða meiri nl. 3. Mars og 9. Maíus. nú skrifa jeg ekki meira hjer.

28. Smalað í dag. vantaði 5 gemlinga og 1 á og þessar hafa borið. Gunnuhirna átti kvíta gimbur. Marselía átti hvítan hrút hirndan. Kúpa átti hvítan hrút með grá-mórauðan blett á hægri afturfæti, Fera átti gulrefbeinóttan ferhirndan hrút, Bjargar-hirna átti hvíta gimbr. Túnguhirna átti hvítan hrút stórhirndan. Aumingja kolla átti hvítkollóttan hrút. Bjarni í Gröf og Sigvaldi í Heiðarbæ komu hjer í dag. ærnar vóru látnar útífirir en gemlingarnir fram á dal. 9 lambær eru fram á dal en 7 eru heima með henni Sólei mini. og Hnífla sú 8. alls bornar 17. í nótt hefur snjóað ofaní á hjer fram frá, Mangi og gunna sóttu Blesa hans Gvendar og mangi fann Andaregg eitt.

29. 6. v.s. Babbi og jeg fórum inn á skip og tók jeg út á 4,57. og svo sóttum við

kúna upp að Vatnshorni. Babbi ljeði Val inn á skip. Grúska hefir borið í gjær og átti: gulrefbeinóttan hrút hirndan. Í dag báru þessar: Hlíðarselsmóra átti 2 gulrefbeinóttar gimbrar hirndar. Músin átti hvítan hrút hirndan. Grána er köstuð og á rauðsokk-óttan meri. Mangi og gunna leituðu að Brúsku því það var ærin sem vantaði í gjær. spjóta er komin handanað, kom í gjær. Skipið heitir IDA. Kapteinnin heitir Larsen. Stírimaðurinn heitir Hansen og flutningsmaðurinn Hans.

30. Smalað í dag vantaði 7 kindur 2 hafa borið í dag: Halldórs kúpa átti hvíta gimbur, P. Stróka átti gulsprektótta gimbur hirnda, Guðbjörg fór fram í sel, Kæa og Gunna ofanað Gröf. Kírnar látnar first út í dag. Tekið saman það seinasta af taðinu í kvöld. Sóttir hestar 4. og látnir útfyrir. Jeg sendi Bensa 5 arkir fyrir pappírinn sem hann lánaði mjer, jeg birjaði í morgun að skrifa Tólfsonakvæði, nú vóru 5 merkur í Gránu. Baðstofan var þveigin í dag af No 2. Kisa gaut í nótt og átti 2 ketlínga. Það er fjarska mikið Vestanveður núna og hristist baðstofan. Leifa hirna bar í dag átti 2 hvítar gimbrar hirndar.

31. Babbi Mangi og Björg fóru inná Skip í dag. Þrjár hafa borið í dag. Eldri hníflla átti hvíta gimbur. Marínarhníflla átti hvíta gimbur. Snild átti hvíthirndan hrút. Það voru mjólkaðar leifar úr 8 ám og vóru 11 merkur. Það var fjarskalegt veður í nótt og reif dálítið af heyi úr efri galtanum og nokkuð af þakinu á brunhúsinu og taðið ofanaf hlöðunum út um allt. nú er kl. 3 em. Jeg fjeck úr kaupstað fyrir 1,26 aura. Súttansían mín er svona sú nýja.

Júníus Trinitatis

1. Babbi fór fram í sel í morgun með mjólk og sendi Gvendur mjer með honum 1 krónu fyrir það sem jeg skrifaði í bókina fyrir hann í vetur. Smalað í dag vantaði 2 ær. Þrjár hafa borið: Mókolla átti gulrefbeinóttan hrút, hirndan, með svartan blett fyrir neðan hnje á hægri fæti. Ófeig átti hvíta gimbur, Viktoría átti gulhæklóttan hrút. nú er hann að snjóa uppí fjallinu hjerna fyrir ofan. Gemlingarnir voru ekki taldir. Mjólkkin úr kindunum var 18 merkur. Það var tóa í henni Sljettuhlíð og örguðum við Spurða á hana uppá hraun á milli krossagiljanna. Nú er kl. 6 em. Kafaldið varð svo mikið (og snjóaði ofan í sjó) að babbi ljet okkur manga sækja það óborna og var það allt látið inn og gemlíngar líka. Það roska er allt. Við fundum Kempu níforna og á svarthirndan hrút, svo nú eru 28 ær bornar 29 með Sóley 30 með Hníflu, nú er klukkan 10,30. Kindurnar eru 109, 71 ær og 38 gemlingar.

2. Í nótt hafa borið 2 ær Pjeturs: Petrína átti hvíta gimbur. Gleidhirna átti gulrefbeinóttan gimbur (31). Óbornu kindurnar 25 eru inni og er jeg búin að gefa þeim. Björg og Mangi eru að gá að Kempu nú er kl. 7.40 fm. Í dag báru þessar. Pjeturs Hringhirna átti hvíthirndan hrút. Barnið átti hvíthirndan hrút. Grámóra átti hvíta gimbur. Kríma átti hvítan hrút. Siggu kolla átti hvíta gimbur, og eru 36 bornar. Babbi fór fram í sel og drap Móra og honum var gefin fjórðungur af keti. Magnús kom og sótti ruslið sitt. Kempu lamb var dautt þegar Mangi og Björg fundu hana. Óbornu kindurnar eru inni og ærnar sem báru í nótt og dag. Hestarnir komu heim og voru fluttir út á mírar. Lambærnar flestar reknar ofaní bakka því þar er orðið

nokkuð autt, alveg snjólaust fram undir kothóla. nú er 2°– og kvass. Jeg bjó til borg með blíöntunum mínum og skrifaði hann Júní. nú er klukkan að ganga ellefu og jeg er háttaðr nú fer jeg að skrifa veðrið.

3. Skrækja bar í nótt og átti svartbotnótta gimbur. Babbi fór ofan að Kirkjubóli. Jeg fór inn að Húsavík með Eiglu hans Magnúsar og Móru, og Björg fram í sel. Gestsstaðakolla bar í dag og átti svartfleckóttan hrút. Pjeturs Breiðleit átti hvítan hrút hirndan, Gulakúpa átti (hvíta) gimbur með svartleitan eða gráar fæturnar gulrefbeinótt og nú eru 40 bornar og kindurnar eru alls 107 og eru óbornar 29 ær ef Gleiðhirna er óborin því hana vantar og vórum við að leita að henni í kvöld. 6 Lambær eru inni, í dag tók upp fönnina nærri fram undir stekkarholt af mírunum og er orðið dálítið grátt aftur og 3°– nú er kl. 11 em.

4. 2 ær hafa borið í nótt: Móbílda átti svarthöttótta gimbur. P. Svarthirna átti hvítan hrút. Ættarpríðin átti gulan hrút hún bar í morgun nú ætluð við Mangi að fara að leita að Gleiðhirnu fram á dal, nú er kl. 9,20 fm. Við mangi sóttum hesta og jeg fann Gleiðhirnu fram undir Háahrigg og á hún hvíta gimbur hún hefir borið í gjær, svo eru þessar bornar síðan í morgun: Eldri golsa átti hvítan hrút og svartan hrút. Tómasarhirna átti 2 hvíta hrúta og annar er með svartan blett firir neðan hnje á vinstri fram fæti. Guðbjörg fór fram í sel með mjólk og Valdi á Gestsstöðum kom og fjeck annan tvílembinginn undan Skurfu. Hnífla Pjeturs bar í dag átti hvíta gimbur og eru nú 47 ær bornar. Jón Jónsson (vinur) frá Einfætíngsgili kom hjer og fór suður vatnadal. Nilla móra átti 2 gimbrar önnur gul en hin hvít með svartan blett ofan til við hnjeð á hægri framfæti. Ljótun átti gulhæklóttan hirndan hrút, Mjóleit átti hrút og gimbur hvít bæði. Dúða átti 2 hvíta hrúta hirnda. Dreigið í eiru á þessum lömbum: Hárautt í hægri eira á. Manga og Bjargar. Grænt og Gult (spreingt í hægri eira á Halda og Gunnu lambi Grænt dreigið í vinstra eira á Kæu lambi og Kaffibrúnt í hægri eira á Halldórs lambi. 17 merkur af mjólk feingust úr kindunum í dag. 51 borin 18 óbornar. Gulhirna átti hvíta gimbur með svartan blett á hálsinum vinstra meigin. 52 ær eru bornar, Litlukollu vantar leituðum við Mangi að henni í kvöld og fundum ekki, hún er líklega borin, í dag hefir tekið upp fönnina hjer fram undir bæ og frostið var núna 1°–. Hárautt dreigið í hægri eira á Nilla lambi (Hárautt dreigið framan í hægri eira á Guðbjargar lambi). Nú eru kindur 107.

5. Brotinhirna (Einhirna) átti gula gimbur, hirnda. Nú er búið að láta inn allar lambærnar og á að fara að leita að henni Litlu kollu frameftir. 53 ær eru bornar. Babbi og Haldi fóru frameftir og fundu ána sem vantaði (Litlu kollu) fyrir heiman selholtin og var borin átti hvíta gimbr. Mangi fór ofan að Gröf og fann 6 hrúta niðri lánakvammí. Nú eru allar kindur inni nema þeir. 2 gimbrar feingnar vantar hitt geldruslið hefur ekki verið talið. Lind er nú í 11 mörkum og er búin að mjólka í 19 vikur. 3931 mörk, en Grána er í 5 1/2 mörk. Innistaða firir allar kindur nema geldruslið og áður var komið 17 vikur 3 dagar og 4 hneppi en er nú 17 v. 4 d. og 43 hneppi. í dag hefur verið kvassviðri og með mold á gaungum og 1 1/2°– um morguninn 0 á Hádeigi og 1°+ sp. jeg dró upp 3 mindar ómindir í dag (núna er hann kafaldslaus úti) kl. 10 em.

6. Í nótt hefur verið rigningarbleita og hefir tekið upp dálítið fönnina. Lambærnar voru láttnar út snemma í morgun og það óborna líka. 10 merkur af mjólk var í kindunum í morgun. Maðra bar í dag átti hvítan hrút og Læra átti hvítan hrút og Kirkjubólshirna átti hvítan hrút allir hirndir. Bjarni í Gröf kom í dag og fjekk hrútin undan Mjóleit. Fríða kolla átti hvítkollóttan hrút og eru nú 58 ær bornar en 11 óbornar. nú er kl. 7 em og enn báru þessar. Ingri Golsa átti hvítan hrút hirndan. Litla hirna átti hvíta gimbur. (Spjóta átti hvíta gimbur.) Nú er orðið mikið nokkuð autt og er farið að grána uppí tindinum, allar lambær eru úti en þær óbornu 9 eru inni jeg dró upp mindir á 2 blöð í dag.

7. Í nótt hafa 2 borið: Pína átti svart botnóttá gimbur. Mosakolla átti 2 gulhæklóttar gimbrar. (hrúturinn hennar Möðru var gulhæklóttur, hitt var ekki rjett.) Mjólk úr kindunum í gjærkveldi og morgun var 12 1/2 m. Rekið saman fjeð og mjólkað og mjólkin var 11 merkur. Kápu vantar og gemlinga og á að fara að leita að henni. kl. er 3. Jeg fann kápu fram undir hvítu lækjahjöllum og var óborin. Guðmundur á Kirkjubóli kom hann sótti mó. Kindurnar voru reknar útfyrir. Ristar í dag 206 þökur og babbi tirfði dálítið af flaginu. Babbi fór fram í sel í morgun með mjólk (í nótt hafði snjóað ofan firir hærrafell en hefir tekið það upp að mestu leiti í dag og er orðið mikið autt.

8. Nú er Sunnudagsmorgun og jeg er í rúmi mínu hann er allur Heiðbjartur úti og dálítið frost hefir verið í nótt. Mangi er að sækja hesta fram á dal. Kl. er 6,50 fm. Reknar saman kindurnar og voru mjólkaðar. Þessar hafa borið í nótt: Kápa átti svart-botnóttá gimbur, Illakolla átti hvíta gimbur. Hrefna átti svarta gimbur, Stiggvakolla átti gulrefbeinóttá gimbur.

Kempudóttir bar átti svarta gimbur. Guðbjörns gimbur átti hvítan hrút hirndan. Halldór gamli fór ofan að Gröf og reið Gránu, nú er kl. 12 á hádeigi. Björg fór ofanað Gestsstöðum og Gunna fór fram í sel að sækja reiðing. Babbi rakaði af hestunum sem eftir var að raka af og svo voru þeir fluttir útfyrir. Björg kom með Ísafoldarblöð og Bækurnar, sem jeg ljeði henni Guðrúnu Ólafsdóttir. Kírnar voru láttnar út í annað sinni í dag og nú er Lind búin að mjólka 4000 merkur og 8 umfram, nú er kl. 10.30 em.

9. Babbi fór inná Skip og jeg með honum og tók jeg út á 3,15 aura og Brauð firir Lambskinn sem gekk á 20 aura. Babbi fór fram í Sel í kvöld. Priggja pela flaska full af Brennivíni datt niður úr vasa hans babba hjerna á gólfinu og mölbrotnaði. Jeg er búin að taka út á 8,98. 10 merkur voru mjólkaðar úr kindunum í dag, í gær hefir borið Hnífla íngri og átti gulhæklóttá gimbur. Í dag bar og átti gulrefbeinóttan hrút hún Mjöll. Drapst Lambið undan Stróku.

10. Smalað í dag ekki talið brugðið til marks á Pjeturs lömbum og dreigið í Leifa lömb undir „U“ hárautt aftan í bæði eiru, Svarta kúpa bar í dag átti gulan hrút hirndan. Litla Móra átti svart hirndan hrút. 32 merkur mjólkaðar úr kindunum, nú eru allar ærnar bornar nema Smáhirna. Guðbjörg fór fram í sel og Gvendur í seli kom hjer hann fór ifyr að tungu. í gjærkvöldi bar Svört niðri á Klúku og í dag Stórhirna fram í Narfeingi. Gufuskip kom hjer inná fjörðin í dag líklegast Ingólfur og fór inn

undir Víðirdalsárhöfða og úteftir aftur og liggur fram undan Hafnarhólmi þar fram á Álbrún.

11. Babbi fór inná skip í dag og við mangi rákum inn að Víðirdalsá 5 ær firir kúna. No. 2 filgdi okkur ofan undir Stórholt og No. 3 innfirir Heiðarbæ og vóru ærnar sem láttnar voru þessar: Spök, Aumingjakolla, Fríða kolla, Gestsstaða kolla, og Breiðleit. við Mangi feingum brjef vestanað jeg frá Leifa skrifað 1. Júní en mangi frá nilla brjef sem er skrifað 5. Júní. Daði á Gestsstöðum kom með þingboðs-seðil og Hreppskilaseðil og svo leitaði hann að Sauðum og smalaði og er tekið þar af í kvöld. Kindurnar hjerna vóru reknar saman og tekið af hrút sem Daði átti og svo var tekið frá geldrusl sem á að taka af á morgun og fjeð svo rekið frameftir nema tvílemburnar. Bjarni í Gröf kom og tók seðlana ofanestir. Björg og Gunna fóru fram í Sel til að hjálpa til að reka þar inn. Smáhirna bar í dag og átti hvítan hrút hirndan og Gulleit átti hvítan hrút. Daði á Gestsstöðum og Björn á Smáhörmrum fóru fram á Ingólf. 2 gufubátar líkt stórir og áttæringar filgia skipinu og sendir það bátana í allar áttir. Þeir eru að mæla hæð á fjöllum (bæarfelli og Grimsei og víðar) og hlaða þar vörður. 20 merkur voru í kindunum. Við mangi ristum í gjær 130 þökur, jeg gleimdi að skrifa það.

12. Tekið af 18 kindum í morgun. 1 sem jeg átti 2 sem Pjetur átti 1 sem Þorbjörn átti og 1 sem leifi átti og var Kæringur markaður. Við Mangi erum búinir að rista 236 þökur og eru sumar 7 fet og 5 og 1 er 20 fet. Nú er „IDA“ að sigla út fjörðin og hefir lítin bir nú er kl. 3.10 em. við ristum eftir nónið 52 torfur alls í dag 388 og nú er búíð að tirfa flagið og bera á það og var gefið Súkkulaði og pönnukökur þegar það var búíð. Reifið af Sólei var 11 merkur. Það hefir þurft á flagið 1234 þökr firir utan torfið sem til var. Ingólfur fór útaf firðinum í morgun.

13. Babbi fór fram í sel með mjólk og við mangi tókum upp úr galtanum efri uppfrá hei sem á að þurka í dag og líka niður frá og úr kúa hlöðunni og nú er farin taðan sem kúnum hefur verið gefin með. nú er kl. 10 fm. Smalað í dag ekki talið. þessar Lambgimbrar hafa borið. Bjartahnífla átti hvítan hrút, Hæglát átti hvíthirnda gimbur. Það var rekið í stekkin í dag. mangi fór ifrí sel þegar farið var af stekknun með fróð og svo fórum við mangi fram í Sel að hjálpa því til að reka inn, mjólkinn úr kindunum var 27 merkur. Breiðhirna bar og átti gulrefbeinótta gimbur.

14. Babbi fór á Hreppskilin í dag og Gunna fór ofan að Gestsstöðum. jeg er búin að borga í dag firir Ísafold og í Lestrarfjelagið og 40 aura til Björns á Klúku firir bókbænd. Mangi fór fram í Sel, Marselía ingri bar í dag og átti svartan hrút hirndan, við mangi þurkuðum hei úr hlöðunni útfrá og bigðum veggj hjá neðri galtanum. Leifi kom heim í dag (í kvöld kl. að ganga 10).

15. Í dag kom Grímur í gröf og fór með babba og Manga fram á vatnadal að at-huga Landamerki, Valka á Klúku kom í dag. Jeg sótti kírnar ofan á Klúku eiri í dag.

16. Í morgun sljettuðum við Mangi niður þúfnarenning firir framan sljettuna nýju. Leifi er að stúnga upp garðinn sinn. Babbi keipti á uppboði sem haldið var Hreppskiladagin (14.) kistil á 4,50 kr. Grímur í gröf mældi flötina neðri í honum bolavelli og var hún 148 fadmar. Nú er þoka og suddi og við Mangi eigum að

fara að smala. kl. er 10,15 fm. Babbi beiddi mig að skrifa framtalið sitt á Hreppskilunum og var það 49 ær, 32 gemlingar. Smalaði í dag ekki talið 1. gimbur fanst borin nl. Manga hirna og átti hvíta gimbur. Steinólfur sókti Spjótu og Bjarni og Júlíana sóktu kindur hingað. Babbi fór fram í Sel með firirvaf. mjólkinn úr kindunum var 19 merkur. við ristum og tífðum renningin sem við sljettum í morgun og er það 6 ferhírnings faðmar. Lambið hennar Brúsku er farið að maðga á mölunum.

17. Í morgun sáði leifi í garðinn sinn fræi sem hann fjekk frá Grími í gröf í gjær og er að láta í kringum hann núna. kl. er 9,10 fm. Jeg fór suður að Brekku og sótti 2 ær sem valdi á Klúku á, og fann andarhreiður fram hjá gullfoss. Babbi fór inn í Skeljavíkurtánga og sótti 4 lektur. Leifi Mangi Guðbjörg Björg og Gunna fóru til grasa fram í Hærridal. Leifi og Mangi fóru fram í Sel að hjálpa því til að reka inn.

18. Smalað í dag og markað undir öllum ánum nema Brúsku, þessar Lambgimbrar hafa borið. Loðinfóta átti hvíta gimbur. Varta átti gulrefbeinóttan hrút, Ögnin átti hvíta gimbur. Björg fór fram í Sel og jeg með ærnar ofan að Klúku og leitaði að svört og fann ekki. Guðmundur á Kirkjubóli sótti mó á hestum. Margrjet á Gestsstöðum kom í kvöld. Babbi fór fram í Sel með mjólk, og yfir að Túngu til að fá markajárnið í dag nú eru allar kindur bornar ær og gemlingar, nema 1 gemsi sem Pjetur á. Birjað að hreinsa í firradag túnið, látan lektur á hlaðið til bráða birgða. Nú er leigið við grös frá Heydalsá og Kirkjubóli, Dreigið rautt og ljósblátt (spreingt) í manga dilk. Nilla lömb, undir Móru, voru mörkuð með: Hamrað hægra og slft vinstra.

19. Í dag gerðum við 3, við náthagann fram á nónið og er verið að tala um að fara til grasa. Það er norðan stormur og rigning núna og kl. 3.50 em. við Leifi rákum kindurnar fram eftir í kvöld. Mjólk úr Gránu var í kvöld 7 merkur rúmar.

20. Í dag fórum við 5 til grasa fram í Hærridal og smöluðum um leið og vantaði 2 ær. Grímur í Gröf kom hjer í dag að sækja grafarstúlkurnar þær fóru til grasa í gjærkveldi. Leifi og Mangi ætla að vaka eftir grafarfélkinu. Jeg tók egginn undan öndinni því hún yfirgaf. Mangi og Leifi fóru fram í Sel og ætluðu að hjálpa til að reka inn en varð ekki af því. Við mangi fundum Selningshreiður fram í Hærridal nú er kl. 10.10 em.

21. Sólstöður: Í dag var skorin ofan kúahlaðan eða 4 stafgölf en 2 eru eftir og farið að biggja neðri vegginn. Mangi og Leifi sóttu Svört ifir ána og Friðrik á Klúku kom með hana fram á bakkana og urðu þeir að elta hana mikið. Þeir náðu henni í Selinu og ráku þar inn um leið og galti bensi 4 Lömb. Leifi sótti Brúsku fram eftir og er hún hjer heima. Það var tekið af Svört í kvöld og markað Lambið. Björg fór ofan að Gestsstöðum og kom með milliskirtuna mína. Nú er búið að hreinsa túnið. Bjarni í Gröf kom í dag með Landamerkja seðilinn og annan Seðil sem á að skrifa á Mörkin og skrifaði jeg mitt mark og Leifa og brennimark firir Grím í Gröf. Leifi fann andarhreiður með 2 eggjum fram í Hvítulækjahjöllum. Grafarféلكið kom í morgun kl. 5 og fjekk hjer mat og kaffi. Það fjekk 5 tunnur af grösum nú er Laugardagskvöld. Það sem fór til grasa frá Gröf voru Sigríðar 2 og Guðrún og Grímur og Bjarni en hann fór firri heim en það. Lambið undir Svört er gulhæklótt gimbur hirnd.

22. Í dag er 3. sunnudagur eftir Páska og Gvendur í Seli kom í morgun handan frá Arnkötludal og Mangi fór ofan að Kirkjubóli með grána reifi og kom með 19 merkur af fiski frá Daða. Gunna fór ofan að Gröf eins og vant er og kom með klukkuna hans Hólts og Mangi kom með Nankinssloppin minn frá Klúku. Nú ötlum við 3, og Björg til grasa í kvöld.

23. Við komum heim kl. að gánga 10 fm. en fórum kl. 8 í gjærkveldi og fjekk Leifi 3 af grösum. Mangi 27 og jeg og Björg 25 . Nilli kom heim í gjærkveldi. Í dag var rekið geldrusl frá Heiðarbæ fram á Vatnadal og ráku það Guðrún Halldórsdóttir og Sólveig. Benedikt í Seli kom í dag og Grímur á Kirkjubóli. jeg fjekk 1.25 aura fyrir Rímurnar.

24. Jónsmessa. Í dag var Smalað og tekið af ám og gimbrum fáeinum og mörkuð Lambgimbrar lömbin öll og svo var rekið geldruslið frá gröf og hjeðan af Bjarna og Manga framá Vatnadal. Kóngsmóðirin er orðin vitlaus í höfuðsött og hljóp ifirum á í dag. Bjarni kom hjer tvisvar í dag. Pjetur kom í dag og birjaði að stinga skurð ofan úr Mógröfunum. Nilli fór á stað vestur í morgun með gránu og brún undir reiðing. Ingólfur kom inn að Hafnarhólmi og lagðist þar í gjærkveldi og fór í morgun inn á Skeljavík. Í dag voru skorin ofan 3 stafgólfin sem eftir voru á kúahlöðunni og klárað við veggpartin fyrir framan dirnar. Spök kom hingað í kvöld og var mjólkuð. Guðbjörg fór ofan að Gröf.

25. Í dag fór Kæa og Gunna ifir að Hlíðarseli og Babbi ofan að Kirkjubóli á þín-gið. Mangi og Leifi sóttu Kóngsmóðirina frameftir og var látin í Náttthagann. Babbi bigði í morgun nokkuð af itri kampinum. Við 3 ristum 100 af grundartorfi á Kúahlöðuna í undir þak. Skorinmór frá Heiðarbæ í dag. Í morgun kom Ingólfur innan af Skeljavík og lagðist út hjá Grímsey.

26. 10. v.s. Smalað í dag vantaði 5 ær og 3 lambgimrar. tekið af ám og lambgimbrum. Bjarta kolla er komin frá Hlíðarseli. Benedikt á Brekku kom í dag og fór suður. Ingólfur fór inn fjörðinn í dag. Nilli kom úr Vesturferðinni kl. 6 em. Jeg keipti af Leifa Munnhörpu á 90 aura. Frjettist að Stúlkan hans Jóhans á Laugabóli hefði átt 3 börn: 1 pilt og 2 stúlkur.

27. Smalað í dag ekki talið tekið af mörgum ám og 3 úr gimbrum. Skorin mór frá Heiðarbæ og Kirkjubóli og Grímur og Krístrún frá Kirkjubóli komu hjer í dag ullin af Barninu var óþveigin 12 merkur. Ingólfur fór út fjörðinn í dag snemma. Nilli fór ifir að túngu í dag og Björg og Gunna fram í Sel að hjálpa til að reka inn. Skorin mór í Gróf í dag. klárað við norðari kaplann á hlöðu. Babbi fór fram í Sel með mjólk. Leifi saði í garðinn sinn um dagin. 1. beð 50. 2. 50. 3. 65. 4. 70 alls 235 korn. Ullin af Leifa hirnu 11 merkur og Snild eins af Nilla móru 7. en 9 af Skakkhirnu. 12 merkur af Barninu og 10 af Bjargarhirnu. 8 og 9 af Manga kindum allt óþvegið þetta.

28. Smalað í dag var alt tekið af mörgum ám. Skorin mór frá Heiðarbæ, Kirkjubóli og líka í Gröf. Guðrún í Heiðarbæ og Sigvaldi komu hjer og Krístrún J.d. frá Kirkjubóli. Leifa ull er hrein og þur 11 ? mín ull er nærri orðin þur, nú er eftir að taka af 7 ám sem Babbi á. Nilli fór í dag til norður ferðar með Pjetri og Sigurður í

Vonarholti kom í morgun. IDA sigldi inn í dag við ósköp lítin bir. í dag er Laugar-dagur.

29. Daði á Gestsstöðum kom í dag og Sigríður í Hlíðarseli sótti ærnar hans Guð-jóns Guðmundur Magnússon kom í dag og Björg fór fram í sel. Ullin mín varð 8 1/2 hrein og þur af ánum mínum. Björg og Gunna eru búnar að borga mjer það sem jeg átti hjá þeim. Fært frá Gröf í kvöld.

30. Í dag fór babbi út á bæi að fá við í hlöðuna. Magnús Guðmundsson kom og sótti ruslið sitt. Kóngsmóðirin var skorin í morgun. Búið að aka moldinni úr hlöð-unni. Smalað í dag. átti hálfpart að færa frá en varð ekki af því vegna Norðan bleitu kafaldsúrfelli sem var á milli í dag. Lambgimbrannar reknar fram í Hærridal. Bjarni í Gröf kom og Margrjet á Gestsstöðum sótti á sem var hjer frá Gestsstöðum.

Mánuðunum júlí, ágúst og september úr árinu 1890 er hér sleppt vegna stærðar bókarinnar. Segja má að þessir mánuðir séu ekki sérlega viðburðaríkir „dagbókarmánuðir“ og réðist niðurskurðurinn af því.

Október

1. Veður: Norðan hægur, kafaldsfjúk á milli fp. kafaldslaus sp. Í dag fór babbi útað Þorpum og Gunna út að Heydalsá (Babbi að sækja spítur) og Júlíana og Sig-ríður Fr.d. komu hingað og Sigríður Magnúsdóttir í Hlíðarseli. Sóttur mór frá Heið-arbæ á Hestum og Sólveig kom hingað Heim. Við leifi hnoðuðum mör úr 6 dilkum í dag og britjuðum „Snotru“mör. nú er 1-2° – á hverri nótt og heyið er freðið og ekki hægt að breiða þó einhver þerrir flæsa væri og nú er komið 4° – af því hann er að Heiðbirta úti.

2. 24. v.s. Veður: Norðan hægur þur fp. bleitu kafald á milli sp. Smalað í dag og rekið ifir geststaða fjeð og hjerna kindur reknar ifir frá Gestsstöðum og vantaði hjer 3 lömb af þeim heimtu. Bjarni í Gröf kom í dag Gvendur í Seli, og Bensi með fund-ar boðsseðil. Breiddir þessir gömlu 12 kaplar á Holtinu og rakaðir upp aftur í galta eftir nónið og þornaði dálítið. Sóley mín tapaðist úr kindunum á Kirkjubóli og veit eingin um hana, svo ekki fæ jeg Peninga fyrir hana úr Pöntunarfjelaginu. Nú í dag kom Golsu sonur logsins frá Gestsstöðum.

3. Veður: Norðan hægur þur fp. kvass sp. og rigning um kvöldið. Í dag breiddir 12 kaplar og á Siðri hólnum og vóru hirtir 14 kaplar og látnir fyrir framan gaflin á Fjárhúsa hlöðunni og rist torf á það og tirft, hitt var rakað upp í galta sem ekki var hirt. Við leifi hnoðuðum og britjuðum 2 hrúts mörva, líka var skrokkurinn af Hlíð-arselshrútnum látin í kæfu og Selhrútsmörin látin í hana. Björg fór ofan að Gröf með fundarboðsseðilinn. Tekin saman Grafarmörin í dag og Babbi fór með kaffi ofan eftir til þess. Í dag hefur tekið upp nokkuð snjóinn. Sigurður í Þorpum kom hjer og verður hjerna í nótt.

4. Veður: Logn, bleitu kafald um morguninn þur sp. Babbi fór á fundin á Kirkjubóli og Björg fór ofan að Kirkjubóli líka. Smalað í dag og jeg fór ofan að Gestsstöðum og voru þar 3 lömb saman við og hafa þá vantað 7. Jeg seldi Gunnu Munnhörpu mína á 90 aura, sem hún ætlar að borga mjer í vor í ull. Bjarni í Gröf kom í dag og sótti kindur. Í gjær ljet jeg Leifa fá rauða Lambið (eða Sólei) og ætlar hann að kaupa fyrir mig úr í vor fyrir vestan á 16 kr.

5. Í dag er Sunnudagur. 18. e. Tr.tatis. Veður: Austan kvass bleitukafaldsillveður snjóaði til fjalla, betri í kvöld. Nú hef jeg ekkert til að skrifa í dag nema að Daði litli kom hjer í morgun og líka það að Kæringur hans Leifa var inní Hrutafirði og daði á Gestsstöðum rak hann inná Borðeyri og seldi hann Riis hrútin fyrir 13 krónur.

6. Veður: Logn um morguninn svo norðan stormur og moldkafald fp. kafaldslítill sp. Smalað í dag ekki talið. Leifi fór ofan að Gestsstöðum og Gunna ofan að Gröf. Bjarni í Gröf kom og tók hjer kindur: Teknir frá rosknu hrútarnir og á að skjera þá á morgun. Leifi fór líka fram í Sel og rak ifir þar 3 lömb sem voru saman við á Gestsstöðum. Við Leifi ristum í morgun 24 torfur; í dag hefur snjóað ofan undir Gröf svo það er alhvítt en grátt þar fyrir neðan ofan að sjó.

7. Veður: Norðan hægur þikkur þur. Í dag voru skornir 5 hrútar og var svona ket og mör. 1. Stóri dorri. ket 68 🐾 mör 24 🐾. 2. Illukolluson ket 53 🐾 mör 27 1/2 merkr. 3. Hollur ket 54 🐾 mör 28 m. 4. Ljúfi ket 48 🐾 mör 16 1/2 merkur. 5. Hvítur, ket 47 🐾 mör 22 merkur og með magál og lundum var ket af Stóra dorra 72 pund. Babbi fór fram í sel og skar þar kindur Gvendur í Seli kom í dag með nýja sög sem babbi á, Nilli og Mangi komu norðan að í dag og Guðbjargir 2 komu hjer í dag, þær verða hjer í nótt.

8. Veður: Norðan bleitu kafald um morgunin svo þoka og suddi á milli. Í nótt hefur komið ökla snjór og var snjóhvítt ofaní sjó í morgun. Leifi sótti hesta fram á dal í morgun, og við babbi fórum með 3 reiðingshesta ofan í Naustavík að sækja fiskinn dreingjanna. Jeg seldi nilla Slagklútinn minn fyrir 1 krónu og fer hann með hann norður.

9. 25. v.s. Veður: Norðan stormur bleitu kafaldsillveður í allan dag og hefur tekið upp snjóinn hjer fram fyrir bæinn. Leifi fór fram á dal og rak heim fjeð og útfirir. Í dag og í gjær hef jeg skrifað upp alt ærregistrið.

10. Sunnan hægur rigning á milli fp. þur sp. Í morgun smalaði Leifi og Mangi hjer í kríng og rekið inn og Bjarni kom og sótti kindur. Svo fór Leifi fram á dal að leita og fann margt. Jeg fór ofan að Gestsstöðum og voru þar 4 Lömb svo að nú fjeckst allt í firsta sinni í haust. Daði á Gestsstöðum kom í dag og Guðbjörg fór fram í Sel. Í dag klárað að tirla undir þakið á síðsta húsinu og gert við gatið á Lambahlöðunni og gert upp fyrir galtna útaf hlöðunni þar. Fiskurinn dreingjanna er 388 fiskar nokkrar skötur og lok og smásíli og höfuðin. Nilli fór norður.

11. Veður. Logn kafald á milli fp. loft þunnur sp. og snjóaði hjer ofanefir fp. Tómas í Húsavík kom í dag Mangi fór ofaní Naustavík að sækja það sem eftir var af Blautum fiski og skötum á 2 hestum dálítið trúss. Við Leifi ristum 30 torfur í dag og

var tirt yfir þakið á síðsta húsið og borið á það. snjóin hefur tekið upp hátt uppí hlíðar núna sp.

12. Sunnudagur. 19. e.Tr. Veður. Logn og rigning mikil. Í nótt hefur snjóað ofan í á en hefur tekið upp mikið aptur. Babbi fór ifir að Túngu og Inn að Hrófá. Valdi á Gestsstöðum kom í dag með Barðastrandasíslu markatöfluna og svo kom hann aftur með Jóni kennara hann verður hjer í nótt.

13. Veður: Vestan stormur rigning á milli og er nærri farin snjórinn breitt í dag mikið nokkuð af Heyi og liggur það. Smalað í dag og teknar frá kindur sem áttu heima fyrir sunnan og lamb frá Hlíðarseli Marínar lamb og svo ljet babbi botnu undan Pínu suður að Litlubrekku og rak mangi það með Daða ifrað Arnkötludal. Jeg fór tvisvar fram í Sel í firra sinni með Jóni kennara. Svo fór jeg ofanað Gestsstöðum og Bjarni í Gröf kom í dag að sækja kindur. Frjettist í gjær að það er búið að selja lamb með babba marki inni Hrutafirði og komu fyrir það 3 krónur og fáir aurar og 2að lamb er sagt að babbi eigi suður í Saurbæ og eftir því á ekki að vanta af fjalli nema Bæarhirnu. Í dag seint kom hingað Hallfreður Eyjúlfsen til að spirja eftir kindum. Föstudaginn 10. október fjekk jeg Gulkollótta gimbur fyrir Hrutinn minn gimbrin er undan Einhirnu Móbotnudóttur. Gunna fór fram í Sel í kvöld.

14. Veður: Norðan hægur fp. kvass og kafaldsfjúk sp. Í dag var borið ofaní neðri galtan út frá og vóru það 3 galtar svo vóru hirtir 2 galtar fyrir ofan bæinn (eða það sem þurt var í þeim) og látið í Kúahlöðuna, svo var rakað upp alt sem flatt var af heyi og var það orðið beinfreðið seinast. Mangi kom aftur frá kindarekstrinum um nón og var í túngu í nótt í allan dag hefur verið 1 gráða frost og 3 gráður í kvöld.

15. Veður: Norðan kvass með moldágaungum. Og var smalað og fórum við Leifi framí Hraundal, var talið fjeð og vantaði 23 lömb. Mangi sótti 3 Lömb ofan að Gröf og Bjarni kom hjer tvisvar í dag. Kindurnar vóru reknar upp með oddanum að fram-anverðu. 4°— í dag.

16. 26. v.s. Veður: Norðan kvass kafald á milli. Við leifi fórum fram á dal að leita og fundum nokkrar kindur Leifi fór fram í Ófærugilsbotna. Svo fór Leifi ofan að Gestsstöðum og rak kindurnar fram í Sel og þar ifir og varð Gulkolla mín eftir þar. Leifi hafði skipti við Bensa á Mangahrút og eiglóttu gimbur. Nú vantaði 2 lömb, en aungva roska þær eru 83. og Lömbin eiga að vera 60 en eru 58.

17. Veður: Norðan stormur. Loptbjartur. Rekið saman fjeð í morgun og tekið frá 3 Lambhrútar Pjeturs og gimbur veturgömul og Siggu dilkur og rákum við Leifi það ofanað Heiðarbæ og hjálpuðum til að skera það svo fór Leifi inn að Húsavík. Babbi fór ofan að Gröf og Guðmundur á Kirkjubóli kom í dag með Sóley frá Klúku og Lamb frá Kirkjubóli og líka kom hann með Hreppskilaseðilinn. Leifi fór fram í Sel í morgun.

18. Veður: Lognboka fp. þur. Í dag Smöluðum við Leifi og voru tekin frá 6 lömb og Sóley og skorið og var ket af Sóley 45 ☹ mör 16 1/2 m. ull. 9 merkur. En af lömbunum svona 1. ket 23 ☹ mör 4. m. 2. ket ☹ 20 mör. 3. m. 3. ket ☹ 18 mör. 3. m. 4. ket 22 ☹ mör. 4. m. 5. 23. ☹ mör 5. m. 6. ket. 22 ☹ mör 3. m. Gunna fór ofan að gröf með Hreppskilaseðilinn og kom með Steinolíu sem jeg fjekk nokkuð

af.

19. Í dag er 20. Sunnudagur eptir Tr.tat. Guðjón á Ljufustöðum kom hingað til að mæla Bæarhólin og Daði með honum. Gunna fór ofan að Gröf og Björg ofan að Gestsstöðum. Brandur í Vatnshorni kom í dag (og sagði að Jón í Túngu færi á stað á morgun) og filgdist Leifi með honum fram á dal að sækja hestana því Brandur fór ifrí Kollafjörð. Mangi fór snemma í morgun ofan að Kirkjubóli. Svo kom Sigríður Jónsdóttir frá Gröf hingað. Fæddist barn í Gröf í nótt kl. 4 og er stúlka. Veður: Logn þoka á milli þur.

20. Veður. Logn þikkur og frostlaust. Smalað í dag og vöntuðu 17 Lömb. Leifi fór fram í Sel og Guðmundur á Kirkjubóli kom og sótti mó. Í morgun kl. 9 fór Haldi á Stað vestur með 2 reiðingshesta hjeðan og 1 frá Gestsstöðum.

21. Veður. Sunnan kvass og rigning sp. Það var breitt og saxað upp aftur mestallt á túninu. Við Mangi ristum í gjær og dag líka torf.

22. Veður. Sunnan Heiðbjartur fp. þikkur og rigning sp. Það var breitt á Balanum Hesthúshólnum og Norðari hólnum og nokkuð á Holtinu og siðri hólnum og var fangað upp alt nema á Hesthúshólnum er nokkuð flutt af því það kom ofaní það. Brandur kom.

23. Veður. Vestan rigning um morguninn svo mold kafald. Í dag kómu þeir Síra Ísleifur á Stað. Magnús á Hrólfbergi og Finnur í Kálfanesi að tala um hana Rauð-flekku og á babbi að láta 20 kr. enn þá firir hana svo hún verður á 80 kr. Gvendur í Seli kom í dag og gerði við siðstu húsdírnar. Bjarni í Gröf kom í dag að vita um kindur. Við mangi smöluðum og vantaði 20 kindur. 12 lömb og 8 rosíð. Babbi fór fram í Sel Halldór kallin fór inn að Hrólfbergi með Halda þegar hann fór vestur og fór upp að Þiðriksvöllum en kom heim í dag. allt fjeð látið útfirir í gjær.

24. Veður: Norðan hægur kafaldsfjúk og frost. Babbi fór á Hreppskilin á Kirkjubóli. Guðbjörg og Gunna fóru ofan að Gröf og Mangi fór fram í sel og jeg leitaði fram um dal og fann ekkert. Þetta frá 19. til 24. október hefur Leifi skrifað á meðan jeg var í vesturferðinni en nú fer eg að skrifa aftur og kom jeg heim kl. 4.30 e. og var á fimta dag í ferðinni var 2 nætur á Laugabóli og 2 á Kirkjubóli í Staðardal.

25. 1. v.v. Veður. Norðan kvass kafald á milli. Babbi fór ofan að Gestsstöðum og jeg fram í Sel og Bjarni í Gröf kom í dag „Komin er Kaldur Vetur“. Jeg fór fram í Selið með kaffi og sikur til Helgu. Babbi kom með 20 No. af Ísafold. Kindurnar vóru láttnar inn í kvöld. Í dag var Haldin Niðurjöfnunin á Gestsstöðum og er Babba útsvar 28 kr. og Nilla 1,50 kr. Jeg las í Ísafold í kvöld.

26. Sunnudagurinn 21. eftir Trinit. Veður. Útsinníngur með jeljum. Daði á Gestsstöðum kom í dag. Kindurnar vóru firir utan í dag og Leifi smalaði því í kvöld og var það látið inn $(40 + 40 + 30 + 23 = 133$ með því sem saman við er.) en 11 kindur vanta sem hjer eiga heima. Kæfan hans Leifa var soðin í dag (jeg las í Ísafold).

27. Veður: Vestan stormur rigning á milli. (Norðan hægur um kvöldið) 2°+ Í morgun gert nokkuð upp firir neðri galtann. Bjarni í Gröf kom í dag og Gunna fór með honum ofan að gröf og sótti kindur. Svo var smalað og teknar frá kindur úr Selinu og rákum við babbi þær fram eftir og hjálpuðum þeim til að skera lömb. svo

kom jeg með Núma Sögu. Í morgun fór Mangi með 2 lömb upp að Fjarðarhorni Litla og eitt að Klúku. Daði á Gestsstöðum kom í dag og Leifi og hann fóru suður með kindur. (Siggukollu Músina og Grábotnu að Gróustöðum.) Svo smalaði jeg aftur í kvöld og var látið inn og talið og vóru rosknu kindurnar 78 og lömbin 48 með svarta lambinu litla hanss Pjeturs. Í dag kom ær frá Gröf í fóður og Lamb frá Guðmundi á Heydalsá.

28. Veður: Sunnan stormur rigning á milli fp. Norðan stormur kafaldsfjúk á milli. Í dag fór babbi út að Kollafjarðarnesi og kom með 2 ær og 1 veturgamla kind uppí útsvar frá Guðmundi á 36 kr. og veturgamla kind frá Kirkjubóli fyrir Rauðku litlu. Jeg akaði moldinni frá Siðsta húsinu og svo Smalaði jeg í kvöld og vantaði 9 kindur. Leifi kom sunnan að í kvöld og Mangi kom með babba. Fángað upp í kvöld á Hesthúshólnum. Jeg á núna fulla merkur flösku af Steinolíu sem mjer hefur verið gefið. Nú er kl. 8,30 em. og er verið að mjólka.

29. Veður. Norðan hægur kafaldslítill 4°– Í dag vóru skornar 3 kindurnar sem kómu í gjær en Kirkjubóls kindin er látin lifa. Jeg leitaði fram á dal og fann ekkert. Guðrún í Heiðarbæ kom í dag með fóðrar lamb frá Guðjóni. Mangi og Gunna fóru ofan að Gröf með Lamb frá Gröf og Tómasar lamb og Blettu litlu fyrir hrút sem babbi fjekk hjá Grími til að láta norður og 4da Óskilalamb (með mark Blaðstíft framan hægra og 2 ben lítill aftan vinstra, lígt og biti og fjöður.) Benidikt Árnason kom í dag og sótti Blesu og Stjörnu fram á dal og Mangi með honum svo fór jeg með honum í kvöld ofan að Gröf og kom með Blesu fram eftir. Rekið saman í kvöld fjeð og látið inn og vantaði eitt Lamb (rjómadall.). Nú er búið að gera upp fyrir galtann útfrá.

30. Veður. Logn og kafalds mugga sp. 5-3°–. Í morgun tekin frá Lömbin öll og vóru þau pössuð heima í dag en það roskna látið fram á dal. við Mangi fórum fram á Hvítulækjahjalla og gerðum upp fyrir galtann þar. Babbi fór fram í Sel og sótti rjómadall hann var þar. Björn á Klúku kom hingað í dag. Líka vóru tekin frá 2 lömb og látin heim í Hús. Síðan nokkru fyrir nón hefur einlægt verið mikið muggukafald og er alt orðið snjókvítt.

31. Veður. Útsinníngur kafaldslaus á milli frostlaust fp. (eða 2°+) en frost sp. 3°–. Lömbunum kent átið í dag. Og rekið saman fjeð og látið inn í kvöld. Það hefur muggað niður fram á nóttina er var og svo hefur hann skafið dálítið af uppí hlíðum en ekki niðri. Við mokuðum ofan af Húsunum útfrá af því við hjeldum að hann mundi bleita. Kindurnar sem Babbi fjekk frá Guðm. lögðu sig svona 1. Gelda gimbrin með 40 ☹ ket. 23 1/2 mörk mör. 8 merkur ull. 2. Gulhnakka með 35 ☹ ket. 8 merkur mör og 5 1/2 merkur ull. 2. Kúpa með 36 ☹ ket. 11 merkur mör og 6 1/2 mörk ull.

Nóvember

1. 2. v.v. Veður: Norðan kvass með moldágaungum og 5 1/2 - 6 1/2° – í dag er Allra heilagra messa. Allar kindur hafa verið inni í dag og Lömbin eru búin að læra átið. Í dag átti að taka manntal en varð ekki af.

2. Veður: Norðan hægur um morguninn og kafaldsfjúk. Loftbjartur sp. Logn 7 - 9° – . Í dag fór Leifi fram í Sel og sótti flettu og sagaði babbi 2 legtoparta niður í rár og setti jötubönd í bæði Lambhúsin. Lömbin látin út og gefið með en því roska ekkert tekur frá ær til að skera í kvöld. Gunna fór ofan að Gröf. Skírt barn í Gröf heitir Þórbjörg. Guðmundur Bárðarson og Jón Bjarnason í Túngugröf komu að taka Manntalið. Í dag er 22. Sunnudagur eftir Tr.tat. Seðill kom í dag innihaldandi Fundarboð: á að Halda fund í Lestrarfjelaginu á morgun (3/11) á Kollafjarðarnesi.

3. Veður: Logn Loftbjartur. Í dag skornar þessar ær. 1. Hlíðarsels móra. 2. Móbílda. 3. Kirkjubólshirna. 4. Eldri golsa. 5. Illa kolla. (6. Petrína). 7. Dilksuga (Kempudóttir.). Borið saman heyið af Balanum og sett í Lön fyrir norðan galtann norður af Lambahlöðunni. Sett jötubönd í Síðsta húsið úr spírum. Pjetur í Túngu kom í kvöld og verður hjer í nótt. frost í dag frá 2 - 4 gráður.

4. Veður: Logn bjartur fp. Vestan stormur sp. Í gjærmorgun fór jeg á Lestrarfjelagsfundinn og vóru á honum 19 fjelagsmenn. í Fjelaginu vóru 31 og var því skipt í 2 deildir í Kollafirði og Túngusveit og voru kosnir þessir hjer Formaður Ásgeir á Heydalsá. Bókavörður Grímur á Kirkjubóli og Gjaldkeri Grímur í Gröf, en í hinni deildinni þeir sömu og vóru. jeg kom heim kl. að gánga átta í morgun. Leifi fór fram í Sel með flettuna hans Gvendar. í dag var látin jata með gaflinum í Húsinu og vóru Lömbin Svörtu látin þar í Stíu svo vóru látin jötu bönd í Miðhúsið. Hjer í Túngusveit út að Heydalsá vóru 165 manns en í Felssókn vóru 170 manns í firradag. 2. Nóv. þegar talið var. (Nú er búíð að skera það sem á að skera í Haust (að jeg held.).

5. Veður: Logn fp. Sunnan kvass bleitu kafald á milli sp. Leifi fór fram í Sel að hjálpa Bensa til að skera ærnar hans. Og Mangi fór ofanað Heiðarbæ með skrokkinn af Petrínu hún var skorin í firradag (3.) hann kom með Eya Blesa fram eftir og var hann látinn inn. líka kom mangi með kaffi Sikur og hitt og þetta. Stúngið út Lambhúsið og taðið borið á Balann og blettinn. Lambið tekið úr kindunum sem hefur verið í þeim, og látið inn með Lömbunum niður frá. 21 hrútur og 1 geldingur. 22 gimbrar niður frá og 3 lömb hjer heima því nú var 1. látið heim. Hiti í dag hefur verið 1 1/2 - 2 gráður.

6. Veður. Útsinníngur um morguninn svo Logn Loftbjartur. Jeg fór á Stað Suður að Bæ kl. 8.10 fm. og kom aftur kl. 5.15 em. og kom með 1 Meðalaglas og Lúsalvi sem kostaði 2.00 kr. Svo vóru galtarnir á Holtinu færðir nokkuð að Náthaga-veggnum og sumt að hlöðuvindauganu síðra en það sem þurt var látið í garðdirnar á síðsta húsinu og Hesthúsinu.

Og af Hesthúshólnum var galtinn settur ofan á Hólbarðið fyrir neðan götuna. Eyablesi er hjer heima og er látin inn að nóttunni. Babbi beiddi mig að skrifa Skuldina Læknisins og er hún svona. Frá 23. Mars 2,83 og núna þann 6. Nóvember. 2.00

Samtals 4.00 kr.

7. Veður. Logn. Loptbjartur 3 - 4°. Í dag var borið saman heyið á Guðjóns flötinni og látið á Litlulækjar flötina af Hesthúshólum á barðið hjá götunni og af mírinni á Litlulækjarflötina en með nokkru var gert upp fyrir hlöðuvindauga af Norðari hólum út í röndina á honum og af síðri hólum fram fyrir lækinn. Elín í Túngu kom í dag og fór fram í Sel. Svo í kvöld komu Benidikt frá Kleppustöðum og kona hans Salóme Jónsdóttir með 7 kindur sem voru látnar í húsið frammi. Þaug verða hjer í nótt þessi hjón. Bjarni í Gröf kom með þeim hingað.

8. 3. v.v. Veður. Logn. Loptbjartur. Babbi og Mangi fóru ifir að Hlíðarseli. Benidikt og Salóme fóru suður í dag og filgdi leifi þeim suður á brún. Gvendur í Seli kom í dag og Guðjón í Arnkötludal. Jeg birjaði að skrifa Kvenna muninn í dag. Nú kom loxins kúpan á Olfulampann og var kveikt first á honum í kvöld. Babbi er núna að raka gæru Guðbjörg að spinna Gunna að bæta treyu Kæa er að kemba ull Mangi að britja mör Björg er að spinna og Halldór að lesa í Ísafold og jeg að skrifa þetta en Leifi er ekkert að gera því hann er nú komin sunnanað. Kl. er 7.30 em. Sólin gekk undir það Hærrefell í dag. Frost í dag 2 - 4°.

9. Veður. Logn Heiðbjartur frost 5 - 3°. Mangi fór útað heydalsá og fjeck þar skíði á 3 kr. Gunna fór ofan að Gröf. Babbi fór fram í Sel. Ingibjörg á Gestsstöðum kom í dag og hún kom með Þjóðvinafelags Almanak 1891.

10. Veður. Logn Loptbjartur Norðan kul sp. Frost 3 - 4°. Babbi fór ofanað Heiðarbæ og Gröf og fjeck þar kláfa. Jeg fór fram á dal og sótti Val og Gránu og eru þau inni í nótt. Í gærkveldi og í morgun skrifaði jeg Almanak og brjef til Guðnýr Magnúsdóttir og er farin að birja annað fyrir babba. Ekki kom Gunna fram eftir í dag hún ætlar víst að verða í Gröf nokkuð á þriðja daginn. Við hnoðuðum 3. mör í kvöld nú hef jeg ekki meira til að skrifa hjer í þessa bók í kvöld kl. 7.50 em.

11. Veður. Vestan kul um morguninn og þikkur. Svo Logn Loptbjartur 2°+ til 3°-. Borið á völl í dag og mokaðir 3/4 af Fjóshaugnum sem var látið á hólana bæarflötina brunnhúsmírina flatirnar og Bolavöll ofan jafn neðri enda á Krók. Gunna kom frá Gröf í dag og kom með Gústafssögu og er jeg farin að lesa hana búinn með 40 blaðsíður. Nú er kl. 8,40 em. – og jeg fer að háttá.

12. Veður. Suðaustan hægur væta um morguninn og Hiti 1 - 2°. Í dag borið á völl frá kl. 9.30 fm. til kl. 4.45 em. og var kláraður Fjóshaugurinn og Haugleifarnar niður frá og 2/3 af Hesthúshaugnum útfrá, þetta var látið á Stórumírina og þúfna skottið fyrir neðan hana úr fjóshaugnum úr haugleifunum niður frá á þúfurnar fyrir utan blettinn og á Fornastekkin og þúfur hjá honum og úr útfrá haugnum á holtið og fyrir ofan hlöðuna. Í gjær var borið á völl frá kl. 9.15 fm. til kl. 3.40 em. Benidikt í Seli kom í kvöld og sagði að Bæarhírna var skorin óvart á Heydalsá í gjær svo ekki var von að hún kæmi af fjallinu. Hjerna um daginn drapst Hestur í Vonarholti og Kír þar líka núna níflega og 2ar hestur á Smáhömrum var að drepast um daginn og núna hafði drepist hestur úr miltisbruna á Felli. Hestarnir hjerna eru látnir inn að nóttunni og gefin taða og moð. Nú skrifa jeg ekki meira hjer nema að jeg las í Gústavssögu 74 blaðsíður eða 27 Kapítula. klukkan er nú 8.40 em.

13. Nú er búið að bera á völl og var núna borið á Uskúmó og Hesthúshólinn mikið af því sem eftir var af Hesthúshaugnum og er eftir rönd dálítill neðst í haugstæðinu það var verið að bera á núna frá kl. 10 - 11,30 fm. svo að alls hefur verið að bera á völlinn första daginn 7 kl.tíma 15 mín. annan daginn 6 kl.tíma 25 mín. og þriðja daginn 1 kl.tíma 30 mínútur, er það alls $7.15 + 6.25 + 1.30 = 15$ kl.tíma 10 mín. Nú er klukkan 1.40 em. þegar jeg skrifa þetta. Firsti bloti eða Hlaka á þessum vetri birjaði í gjær og helst enn en þó leisir lítið því hann er einlægt þur og þessi austan stormur. Veður. Austan hægur fp. Sunnan kul sp. rigning um miðjan daginn. Hiti frá 2° - 4°. Babbi fór fram í Sel með 2 skóflur sem hann fjekk þar. Líka kom hjer Hálfðan Brinjólfsson frá Hlíð í Kollafirði að sækja hundinn sinn sem kom hjer þegar jeg kom af Lestrarfjelagsfundinum. Jeg er búin að Lesa 122 blaðsíður eða 46 kapitula af Gústavssögu. Það er verið að mjólka og klukkan er 8,20 em. þegar jeg skrifa þetta. Hálfðan verður hjer í nótt.

14. Veður. Sunnan hægur um morguninn svo Logn. Loptbjartur 2°+. 3°-. Í dag gerðum við 4ir upp fyrir móinn og bárum heim mó í pokum. Kindurnar fóru fram á Hvítulækjahjalla og Skál í dag og smalaði Leifi eins og hann er vanur en Mangi passar Lömbin þaug eru látin ofan í Bakkana á daginn. Jeg las í kvöld í Gústafssögu og er búin með 153 bls. eða 58 Kapitula. Sólin gekk undir það Troffell í dag. Nú í dag sást first að Nilla lamb er komið og það er vænt 6 kr. Lamb. Jeg sendi með Hálfðani Brjef og Almanak til Guðnýar. Í kvöld var Blesi látin einn inn því við Mangi fundum ekki hina af því það var orðið svo dimt.

15. Veður. Vestan stormur rigning fp. þur og Loptbjartur sp. og Hitinn 1 - 2°. Jeg las í dag það sem eftir var af Gústavs Sögu og í kvöld las jeg Bertholds Sögu sem er þar aftan við. Gústafs saga er 199 blaðsíður og 70 kapitular, en hin frá því til 243 bls. og jeg ætla að segja hjer Titil bókarinnar og er hann svona. „Þess Svenska Gustav Landkrons og þess Engelska Bertholds Fábrentilegir Robinsons, Eður Lífs Og Efé Sögur, Úr Dönsku útlagðar Af Sr. Þorsteini Ketels Syne, Prófaste i Vaðla-Pijnge. Selst Alment Innbundenn 10. Unum. Prycktar á Hólum í Hialltadal Af. Halldore Eriks=Syne – ANNO. MDCCLVÍ (= 1756).“

16. Í dag er 24. Sd. eftir Trinitatis og Veður. Norðan hægur fp. logn sp. rigning á milli. Hiti 0 - 2°. Babbi fór í morgun ofan að Gröf með kláfana og Rauðku litlu ofan að Kirkjubóli og út að Heydalsá. Hann fjekk Gelda Gimbur Veturgamla firir Bæarhirnu. Í gjær var haldin Búnaðarfjelagsfundur. Í dag frjettist að Evlalía Ásgrímsdóttir er nýdáinn. Lömbin voru ekkert látin út í dag. Jeg skrifaði það sem jeg átti eftir af Almanaki fyrir babba. Og svo gerði jeg við skrána á skápnum hans Leifa. Í morgun snjóaði ofaní á hjer firir framan Bæ. Enn helst sami blotinn síðan á Miðvikudaginn (12.) að heita má þó að það hafi komið dálítill frost stírníngur (3°-) Nú skrifa jeg ekki meira.

17. Logn fp. og þur. Norðan bleitu kafald sp. Babbi fór ofan að Gestsstöðum í dag með Ull sem hann ætlar að fá Steinolfu firir. Jeg las í Níum Fjelagsritum. Frjettir frá Heklu þegar hún brann 1845. Í dag frjettist að Kír hefur drepist á Hrófbergi og önnur er að drepast þar að sagt er. Líka drapst kír á Ásmundarnesi í Bjarnarfyrði. Í

dag hefur einlægt verið frosts og hitalaust eða 0. Í gjær komu norðan af Gjögri Þor-
björn á Kirkjubóli, Kristmann og Jón á Gestsstöðum og var nærri aflalaust fyrir
norðan þegar þeir fóru.

18. Veður. Vestan kvass fp. og bleitukafald þur sp. Hiti 2 - 0. Alt snjókvítt í
morgun en hefur þornað dálítið af í dag. Babbi gaf mjer 1/2 mörk af Steinolíu í dag,
nú er jeg farin að birja 3dja Almanakið og ætla jeg að eiga það sjálfur. jeg vakti í
gjærkveldi við að skrifa Janúar og Nú í kvöld eru allir sofnaðir nema við Mangi og
er jeg að skrifa Almanakið núna er jeg að bíða eftir að Júlíus þorni. Jeg las í kvöld í
Þjóðviljanum. Lömbin voru ekkert látin út í dag.

19. Veður. Norðan stormur bleitukafald um daginn. Vestan stormur sp. og þur.
0° - + Lömbin ekki látin út í dag því það er gráhvítt og bleitu húð á jörð og verður
haglaust ef fristi að því. Nú í dag kláraði jeg Almanakið mitt. Jeg hef lesið í kvöld
það sem eftir var af Þjóðvilja blöðunum sem eru hjer. Jeg er í rúmi mínu og er að
skrifa þetta og mangi les í Vatnsdælu og klukkan er að ganga 12.

20. Veður. Norðan kafaldsfjúk á milli fp. Vestan sp með rigningu á milli. -1° -
3°+ Gunna fór ofan að Gröf í dag. Búið að hnoða allan mörinn. jeg kláraði að skrifa
Kvennamuninn og er birjaður á að skrifa Sögu. Fjenu gefið í morgun 1 1/2 hn. í
Húsi áður 3 hn. alls 4 1/2 í Húsi í haust. Ekki fóru lömb út í dag. Jeg er í rúmi mínu
og er að skrifa kl. er líklega orðin 12.

21. Veður. Norðan þikkur kafaldslaus fp. Vestari stormur sp. Hiti 2 - 1°-. Babbi
fór inn að Túngu gröf og Leifi yfrí Sel og kom með Draum sem jeg er að skrifa upp í
kvöld, og las jeg hann í kvöld. Við mangi mokuðum hesthúsið niðurfrá og ökuðum því
á túnið (á þúfurnar fyrir utan blettinn.) klukkan er víst orðin 12 þegar jeg skrifa þetta.

22. 5. v.v. Veður. Norðan stormur kafald á milli. Frost 1 - 2°. Gvendur í Seli kom
hjer í dag og sendi jeg með honum almanakið sem Daði ljeði mjer. Nú var borið
Lúsasafi í Hrutana og Steinolía í lömbin hin. Jeg smíðaði 2 mjólkur mælira í dag.
Sigvaldi á Gestsstöðum kom í dag. Kindunum gefin í morgun 1 hneppi í húsi. áður:
4 1/2 alls í húsi 5 1/2. 3 blotar eru búnir að koma á þessum vetri. Nú í kvöld á að
láta 7 ær í húsið hjerna frammi og eru það þessar: Kápa Nillamóra Leifahirna Þjet-
urshnífla Eldrihnífla Ljótunn Ættarpríðin. klukkan er að ganga fjögur.

23. Veður: Norðan hægur kafaldslaus 3°- . Í dag kom Bensi í Seli og Valdi á
Gestsstöðum og Daði með 13 No. af Ísafold frá 71.-84. og 2 Þjóðv.blöð og Lestrar-
fjelags bókalista. Mangi fór út að Heydalsá. Í dag er 25. Sd. eftir Trinitatis. Eftir
filgja LF bækurnar.

Listi yfir bækur lestrarfjelagsins í Kirkjubólshreppi

No.

1. Þjóðfundartíðindi
2. Þriðja þing
3. Sjötta þing
4. Norðri þrír árgangar
5. 1. árgangur af Þjóðólfi og Ingólfi

6. 18. 19. 20. árgangar Þjóðólfs
7. 21. 22. 23. árgangar Þjóðólfs
8. Njála
9. Karla magnúsar Saga
10. Lúthers Saga
11. Smásögur eftir Magnús Stephensen
12. Gaman og Alvara
13. Æfisaga Jóns Eiríkssonar
14. Grágás
15. Fornmannasögur 6ta Bindi
16. Biskupasögur og Illijóns kviða
17. Íslenzkt Fornbrjefasafn
18. Biskupa sögur
19. Leikrit Sigurðar Pjeturssonar
20. Kvæði Sveinbjarnar Eigilssonar
21. Ný Fjelagsrit 6. til 8. árgangur
22. Ný Fjelagsrit 13. árgangur
23. Ný Fjelagsrit 18. 19. 20. 22. árgangur
24. Ný Fjelagsrit 25. Árgangur
25. Klausturpóstur 5. og 6. Ár.
26. Bóndi
27. Varningsbók
28. Fornaldar Sögur Norðurlanda 1. 2. 3. bindi
29. Andvari 6. til 8. Ár
30. Andvari 11. Ár
31. Saga Gunnlögs Ormstúngu
32. Smásögur Torfhildar Hólm
33. Minningarrit Sigurðar málara
34. Siðabótasaga Íslands
35. Efnafræði
36. Lærdómslista Fjelagsrit
37. Lærdómslista Fjelagsrit 12ta Bindi
38. Auðfræði Arnljóts Ólafssonar
39. Lýsing Íslands
40. (Kvæði Stephans Ólafssonar). Óthelló
41. Kvæði Bjarna Thorarensens
42. Smásögur úr Norðanfara
43. Ráðgjafa Sögur
44. Stjórnaróður
45. Handbók fyrir hvern mann
46. Grísk Goðafræði
47. Dírafræði Benedikts Gröndals

48. Steinafræði
49. Gullþóris saga
50. Mannkinssögu ágríp
51. Forn norðræn Lestrarbók
52. Frjettir frá Íslandi árið 1885
53. Minnisverð tíðindi og Fornbrjefasafn 1871-75
54. Höldur. Búnaðarrit og Saga Finnboga ramma
55. Eigilssaga Skallagrímssonar
56. Jónsens jarðatal
57. Eyrbyggja
58. Klausturpóstur 3. og 4. ár
59. Ármann á Alþingi
60. Bindindisfræði
61. Hvern eiðinn á jeg að rjúfa
62. Saga af Klarusi Keisarasynti
63. Andvari 4da Ár
64. Búnaðarrit Hermanns 1. Ár
65. Almanak Þjóðvinafélagsins frá 1875-80
66. Almanak Þjóðvinafélagsins frá 1881-85
67. Andvari 13. Ár
68. Almanak Þjóðvinafélagsins frá 1885-89
69. Presturinn á Vökuvöllum
70. Jarðamat eftir síra Friðrik
71. Auðnuvegurinn og Smásögur Pjeturs
72. Njóla Björns Gunnlaugssonar
73. Tímarit um uppeldi og menntamál 1. h.
74. Búnaðarrit Hermanns 2. ár
75. Sameiningin
76. Vatnsdæla Saga
77. Þjóðvinafélags almanök 1889-90
78. Gátna safn
79. Íslands landhagsskýrslur
80. Kloppestokks messías
81. Brinjúlfur Biskup
82. Utanfór Kr. Jónssonar og Reikjavíkurlífið
83. Skin og skuggi
84. Undirstöðuatriði búfjárræktarinnar
85. Bragða mógusar saga
86. Um æðarvarp
87. Um menningar skóla
88. Sögusafn Þjóðólfs
89. Andvari 15. Ár

90. Höggni og Ingibjörg - Skáldsaga eftir T. Hólm
91. Þrjár Sögur eftir Gest Pálsson
92. Sögusafn Ísafoldar
93. Saga Konráðs Keisarasonar
94. Andvari 16. ár Stjórnaðarmálið - B. Sv.s.
95. Þjóðvinafjelags Almanak 1891
96. Reikjavíkurlíf
97. Notkun manneldis í Harðæri
98. Rímur af Hálfðáni gamla og sonum hans
99. Andvari 8. ár. 9.-10.
100. Andvari 14. ár.

24. Veður: Norðan stormur fp. logn sp. Heiðbjartur. Frost 4-5°. Jeg fór ofanað Kirkjubóli sótti gimbur gelda fyrir Bæarhimu og bækur 1. Utanför Kr. Jónssonar og Reikjavíkurlífið eftir Gest Pálsson. 2. Þrjár sögur eftir Gest Pálsson. Bensi í Seli fór innað Húsavík og fjekk eyablesa til að reiða á Hnísu. hann kom hjer aptur í kvöld með Blesa. Í kvöld bar Grána og átti svart hofóttan kálf og annar kom dauður og úldin held jeg, hún bar klukkan 6.40 em. Jeg las í kvöld Nokkuð af Reikjavíkurlífinu. Í morgun var mjólk úr Gránu 2 merkur ení kvöld var hún 5 merkur. jeg á að vaka með Guðbjörgu í nótt yfir kúnni.

25. Norðan hægur fp. Vestan stormur sp. Frost 1-6 gráður. Guðmundur á Kirkjubóli kom hingað og sótti mó á tveimur hestum, hann varð að bera mópokana yfir ána því hún er svo uppbólgin. Jeg las það sem eftir var af Lífinu í Reykjavík og Utanförina. Sólin sá seinast í firradag eða 23. þ.m. Í morgun gefið í húsi 1 1/4 áður 5 1/2 alls 6 3/4.

26. Veður. Vestan stormur rigning fp. bleitukafald sp. Hiti 1-3°. Í morgun var kindunum gefið 1 hneppi og 1/4 í húsi áður búið að gefa 6 3/4 og með þessu 8 hneppi í húsi eða 1. innistöðu dagur og 2 hneppi. Jeg las í dag 1. og 2ra söguna í kverinu hinu og 3ju í kvöld. svo jeg fer líklegast ofaneftir með bækurnar á morgun ef gott veður verður. Það er glaða túnglskin úti núna og kvass vestan með kafalds hriðjum og er líklega komið frost úti. klukkan er að ganga 10 og allir eru að hátta. Jeg elti skinn í dag og birjaði annað það voru ærskinn.

27. Veður. Vestan kvass með bleitu kafalds illviðri á milli. Hiti 0-1°. Jeg fór ofan að Kirkjubóli með bækurnar og kom með Almanök Þjóðvinafjelagsins frá 1875 til 1880. Margrjet og Kristín Kristmannsdætur komu hjer í dag og Leifi fylgdi Kristínu suður fyrir þreingsli. Babbi fór fram í Sel með Ábristir í fötu þær voru gefnar hjer í morgun, en í dag Hnýsuket sem Bensi í Seli gaf babba. Líka kom jeg með Gátnasafn neðan frá Kirkjubóli. Grímur í Gröf og Grímur á Kirkjubóli kómu að setja á í dag. Jeg las í kvöld tvær smásögur í Almanökunum. Í morgun var kindunum gefið 1 1/4 hneppi í húsi áður 1. dags og 2 hn. nú 1. d. 3 1/4 úr hneppi. Babbi fjekk 7 kr. 55 au. fyrir 10 dagsverk unnin við jarðabætur í firra. Þar af voru teknar 2 kr. fyrir tillaginu í Búnaðarfjlagið. Leifi kom í Selið þegar hann kom framan af dalnum. Nú er

klukkan líklegast orðin 11 em. og þá skrifa jeg þetta við týruljós í rúmi mínu. Í gjær var Fjórði blotin á þessum vetri, eða þó reindar Fimm því einn ótalin var 20. þessa mánaðar.

28. Veður. Vestan kvassviðri og rigning fp. bleitu kafald sp. Hiti 3-4. Í dag kom Magnús Benidiktsson hingað og kom hann með mind af skipi sem jeg var beðin að minda eptir og gjörði jeg það í kvöld í rúmi mínu. Jeg las í Ísafold í kvöld 3 blöð. Búið að gefa kindum í 1 dag 4 1/2 hneppi. Sjötti bloti í dag.

29. Veður. Vestan kvass fp. hægri sp. kafald á milli um daginn. Frost 1-0. Við mokuðum bæði hesthúsin í dag og úr hesthúsinu niðurfrá var akað fram í Rafnsvöll. Jeg mindaði 2 skip í dag, nú er klukkan líklega orðin 12 em. Kindunum er búið að gefa í 2 daga. Jeg las í kvöld í Ísafold nú fer jeg að sofa því týran mín er að verða þur.

30. Veður. Vestan stormur fp. kafalds logn sp. Frost 6-9°. Samúel kom hjer í dag 1. jólasveinn. Nilli kom heim í kvöld norðan að. Kindum er búið að gefa í 2 daga 1 1/4 úr hneppi. í fyrra var búið að gefa kindum í 1 viku og 1 1/2 hneppi ení hitteð fyrra 5 daga við enda þessa mánaðar. Kindunum 7, sem eru í húsinu er gefið bæði kvöld og morgna. Ekki fjekk jeg lampann norðanað eins og jeg vonaðist eftir svo jeg tók nú af Steinolúmörkinni sem jeg geimdi og ljet á týruna mína. Í dag er 1. Sd. í Aðventu. Það eru allir háttaðir þegar jeg skrifa þetta. jeg er að eiða þesari blaðsíðu og það tóks mjer vel.

Desember

1. Veður. Norðan hægur loptbjartur fp. þikkur sp. Frost 6 - 9 1/2°. Babbi fór ofan í Naustavík og sótti dótið hans nilla. Kindunum gefið í morgun 1 hn í húsi alls 2. d. 2 1/4 úr hneppi. eingin Jólasveinn kom í dag.

2. Veður. Logn loptbjartur. Frost 7 - 9 gráðr. Í dag komu 2. Halldór í Heiðarbæ. 3. Sigvaldi Sigurðsson í Heiðarbæ og sóttu þeir mó á hestum. Babbi og mangi fóru inn að Húsavík. 4. Magnús Benidiktsson. Kindum er búið að gefa í 2 daga 2 1/4 úr hn. Jeg sendi með Manga B.s. skipsmindina til Guðjóns í Arnkötludal. Á morgun á jeg að fara Suður að Bæ fyrir Elíni í gröf eptir meðölum ef gott veður verður.

3. Veður. Vestan hæglátur þikkur fp. hvassbjartur sp. Frost 2 - 0°. Bjarni í gröf kom í morgun með brjef og 3 kr. í peningum sem á að fá meðöl fyrir. Haldi fór á stað í morgun 8.50 fm. með 2 krónur uppí skuld til Læknisins. 1 kr. frá Halldóri gamla fyrir Svefnmeðal og 50 aura frá Leifa til að kaup fyrir Spil. og grafar brjefið. Eyólfur Bjarnason og Steinólfur í Hlíðarseli komu í dag og skildi eyólfur eptir hjer bók til Halda. Nú eru komnir 7 Jólasveinar. Í morgun voru gefin 2 hneppi 1 í hverju húsi. Alls 2 daga 4 1/4 úr hneppi. Þetta skrifar nilli fyrir Halda á meðan hann var fyrir sunnan.

4. Veður. Vestan kvass rigning á milli bleitukafald um kvöldið. Hiti 4 - 2°. Nú er jeg komin heim og kom kl. 2 að Bæ fór þaðan um dagsetur og að Valshamri kl. 6 og þar var jeg um nóttina fór svo þaðan um morguninn kl. 10. kom að gröf kl. 2 og heim kl. 3.50 em. Jeg kom með ný spil fyrir Leifa á 40 aura. Líka kom jeg með

Þjóðólf frá Gröf. Bókin sem jeg fjeck fyrir Rímkverið var Ágrip af Landafræði á 1 kr. 50 au. í góðu bandi. Búið að gefa kindum í 2 daga 5 1/4 úr hneppi. Jeg las í Ísafold í kvöld. Lömbin vóru látin út í dag og Lömbin 3 úr Húsinu færð inn á gólf. Nú eru 8 ærnar í Húsinu síðan lömbin fóru og var það gulhirna. Nú skrifa jeg ekki meira í þessa bók í kvöld.

5. Veður. Vestan kvass og kafald á milli. Frost 1 - 2°. Í dag kom 8. Jólasveinn Guðmundur í Seli með blesa sinn og er blesi hjer í nótt því Gvendur fer með hann á morgun. Samúel á Brekku kom hjer í dag og fór suður. Babbi fór fram í Sel. Nilli fór yfir að Túngu og kom með fötin sín nýu og Björg fór ofanað Gestsstöðum og verður þar í nótt og kannskje leingur. Kindunum er búið að gefa í 3 daga og 1/4 úr hneppi. Jeg las í Ísafold í kvöld og skrifaði dálítið að draumunum nú er kl. 6 em. Jeg keipti af Nilla í dag 2 ánlir af giltum ramma 0/30 = 60 aura. Í gjær (4) var 7. Blotinn á þessum vetri. Hrutarnir eru búnir að vera inni í 5 vikur og 1 dag. Og Kírnar eru búnar að vera inni í 9 vikur og 4 daga í dag.

6. 7. v.v. Veður. Vestan hægur kafald á milli fp. hvass sp. Frost 1 - 0. Í dag komu þessir Jólasveinar af því það var dreiginn mór frá Heyðarbæ í första sinni í haust eða vetur rjettara sagt. 9. Pjetur. 10. Guðjón í Heyðarbæ. 11. Sólveig. 12. Guðrún. Líka kom Gvendur í Seli og fór með blesa sinn yfir að Vonarholti. Björg kom neðan frá Gestsstöðum í dag. Jeg las í Þjóðólfi sögur í gjærkveldi og líka í kvöld. Hrutur einn hjerna er veikur og var tekið blóð. Það er stærri tvílembingurinn hennar Stórukollu. Í dag vóru kindurnar látnar inn fyrir nón og var þeim gefið 1 hneppi í morgun og 1. þegar það kom inn og er því búið að gefa kindunum í 3 daga 2 1/2 hneppi. Í dag skrifaði jeg nokkuð af Draumnum og Nilli er að draga upp mannsmindir. Borið á Hrafnsvöll (rafnsvöll) úr Hesthúsinu niður frá. Í kvöld eru 18 dagar til Jóna.

7. Sunnudagur er í dag og Veður. Vestan stormur væta á milli. Hiti 2°. Og er í dag 8. blotinn á vetrinum. Gvendur í Seli kom í dag handanað. Babbi fór fram í Sel með mjólk í morgun. 3 ær vöntuðu í kvöld. Í firradag vóru komnir 10 Hákallar á Smáhörmum.

8. Veður. Útsinningsbleita á milli. Hiti 1 - 0. Í dag var skotin Tvílembingurinn hirndi undan Dúðu. Jón í Túngu kom í dag og tók lind blóð og Babbi filgdi honum ofan í Bót í túngu hálsinum. Búið að gefa kindum 3. 4 1/2 hn.

9. Veður. Vestan stormur fp. Logn sp. Frost 1°. Babbi fór ofan að Kirkjubóli og Heyðarbæ. Steinun á Geststöðum kom í dag hún kom með Ísafold. 85. 86. 87. 88. 89. 90. Kindum er búið að gefa í 3 daga. 5 1/2 hneppi. Í dag kom seðill um Uppboð á eigum Evlalíu heitinnar, sem á að verða 12. Desember.

10. Veður Sunnan stormur væta á milli. Hiti 4°. Mangi fór ofan að Gröf í dag og leifi fram í Sel. Búið að gefa kindum í 4 1/2 hn. Í firradag var Hrutunum fyrst gefið úr galtanum útfrá. Lömbin og hrútarnir hánkaðir í dag. Jeg las í kvöld í Gátnasafninu og í dag hef jeg skrifað nokkrar blaðsíður af Draumnum og er að því núna í rúmi mínu og klukkan líklega 11 og allir sofa utan eg. Í dag hefur verið góð hláka og er snjólaust niðri og ekkert fjarska mikil hátt en svell eru lágt nokkur og er þetta nú 9. blotinn á vetrinum. 9 kindur er sagt að sjeu dauðar úr Bráðapest í Heyðarbæ.

11. Í dag er Veður svona. Vestan stormur suddi á milli fp. $1^{\circ}+ - 1^{\circ}-$. Nilli fór fram í Sel og Gvendur kom með honum hingað. Mangi fór fram í Sel. Valur var skafllajárnaður í dag og ætlar babbi að ríða honum á morgun útá uppboðið. Kindum ekkert gefið í dag. Nú kláraði jeg drauminn í kvöld og ætla að birja á öðrum Draum.

12. Veður. Útsinníngur með jeljum 1 - 0° . Babbi fór á uppboðið í dag og keipti kvennbol eða kot á 40 au og firir Leifa Liklahríngr á 70 a. og Gleraugu firir Bensa á seli á 1.20 a. Mangi fór fram í Sel með fyrirvaf. Búið að gefa kindum í 4. d. 1 1/2 hn. Babbi fór með fjelagsbækurnar. No. 65. 78. Uppboðið var haldið á Kollafjarðarnesi og var sagt að fjármunir Evlalíu hefðu orðið á 146 krónur.

13. 8. v.v. Veður. Logn um morguninn svo Norðan hægur og fannfergjukafald hvass um kvöldið. Frost 0 - 1° . Nilli fór ofan að Kirkjubóli og sótti Steinolíu sem babbi fjekk norðanað líka kom hann með 2 bækur. No. 39. 66. Sigurður í Þorpum kom í dag hann verður hjer í nótt. Babbi fór fram í sel í morgun með fyrirvaf. jeg fjekk til láns hjá Leifa eina örk í dag. Nú er búið að gefa kindum í 4 daga 2 1/2 hneppi.

14. Veður. Norðan stormur kafaldslítill. Frost 6 - 5° . Í dag fóru til kirkju hjeðan Babbi, Nilli, Leifi, Björg og Siggi fór með þeim. Jeg fór fram í Sel í morgun með Númasögu, Drauminn og blöð sem bensi og Gvendur ljeðu mjer og fjekk aptur að láni annan Draum og Kvæðabók skrifaða af Bensa. Haldin fundur í Túngu eftir embætti og rætt um Vörupöntun og Sparisjóð og fleira. Nilli kom með Danska bók og Díravininn. Búið að gefa kindum í 4 daga og 4 hneppi um fram því í morgun voru gefin 1 1/2 hneppi í húsi.

15. Veður. Vestan kvassviðri og rigníng á milli fp. bleitukafald sp. og hægur. Hiti 3 - 2° . Jeg fór ofan að Gröf og fjekk þar hvítasikur, og Rjettritunarreglur fyrir Nilla. Presturinn síra Arnór kom hingað í húsvitjun í dag og Daði með honum. Í dag er 10. blotin á vetrinum. Kindum er búið að gefa í 4 daga og 5 hneppi. Nú er klukkan 6 nærri, og jeg skrifa þetta á meðan babbi er úti að gefa kúnum, svo fer jeg að lesa í Ísafold aptur.

16. Veður. Suðaustan hægur kafaldsfjúk um kvöldið. Frost 3 - 1° . Í dag kom Jón Þorsteinsson og fór suður. Björg fór in að húsavík og kom með Almanaks grind frá Heiðarbæ sem jeg á og 4 blöð af Þjóðólfi til okkar babba No. 53 til 56. Babbi fór framí Sel með mjólk. Gunna fór framí sel með seinasta fyrirvafshnikil í þetta vaðmál. Búið að gefa kindum í 5 daga. Við hjeldum tombólu í kvöld og ljet hver okkar 50 aura virði. N. Þvottaskál. 17. Firspítustokk með dóti í. 10. Mánaðard. og 3. Nafar. 5. H. Klút 25. Spjald 25. Í. Kanna 25. Glas með grænu bleki. 15. Bitta með rauðu bleki. 10. M. Spil. 40. Bitá 10. Svo voru þessir hlutir skrifaðir á miða með númeri og svo dróum við sína 3 miða hver því nr. voru 12 og fjekk N. Spil Mánaðardag og glasið H. Klútin sinn, Könnu Nafar. L. Blekbittu Klút Firspíturstokk, M. Þvottaskál, Bittu Spjald. svo fjekk mangi Spilin aptur hjá nilla, firir Pennadósir. og jeg seldi honum Könnuna firir 5 []¹ 5. = 25. sem hann borgar mjer á morgun.

1 Bregður fyrir sig leyniletri.

Númerin voru svona. 1. Spjald. 2. Klútur 3. Spil 4. Bitta 5. Kanna 6. Blekglas. 7. Bitta bleks 8. Klútur b. 9. Firspítust. 10. Mánaðard. 11. Þvottaskál 12. Nafar. og græddi 8 aura hann nilli, jeg 5 aura. mangi 2 og leifi tapaði 15 aura virði.

17. Veður. Norðan kvass kafald verri sp. Frost 3 - 5°. Bensi í Seli kom í dag með vaðmálið og þæfðu mangi og björg það í dag. Kindum er búið að gefa í 5 daga 2 hneppi. Við hjeldum aðra tombólu í morgun voru No. 16 þessi. 1. Hugvekjusálmar 75. 2. Bænakver 30. 3. Mánaðardagur 05. 4. Glas 05. 5. Glas með rbl. 6. Glas með gr. bl. 08. 7. Klútur 25. 8. Farfakrús 35. 9. 3 Firspítust. 0.10. 10. Klútur 15. 11. Bitta tóm 05. 12. Bitta með rbl. 10. 13. Pennastöng 05. 14. Fjalir 15. 15. Þvottaskál 20. 16. Spil 40. og kostaði það sem hver ljet (var) 75 au. Leifi fjekk 1.33 aura virði, jeg 75. Nilli fjekk 32. Mangi 70 aura virði. Svo gaf babbi Mjer Skegghníf. Leifa Olú-lampa. Nilla Silfur teskeið og Manga Svipu í morgun, og dróum við það á miðum. Jeg las í kvöld í Ísafold og Þjóðólfi okkar babba. nú er kl. líklega 12 og allir sofa.

18. Veður. Norðan mold um morguninn. Vestan kafald og kvass um daginn á milli. 0-1°.

Jón Þorsteinsson kom sunnanað í dag. Kindum er búið að gefa í 5 daga 5 1/2 hneppi. Jeg skrifaði part af Skilnaðarskrá í dag og las í Þjóðólfi og „Lísing Íslands“ í kvöld. Við hjeldum litla tombólu í kvöld 30 a. virði frá hverjum og hafði gunna og Leifi 15 a. skaða hvert en við mangi þar á móti 15 aura ábata hver. Svo bjó jeg til miða með stöfunum M.F.D. á fyrir guðbjörgu klukkan er líklegast rúmlega 12 og allir sofa nema jeg.

19. Veður. Norðan stormur. kafald á milli. Frost 3 - 4°. Gunna fór ofan að Gröf í dag og er þar í nótt. Búið að gefa kindum í 6 daga 1 1/2 hneppi. Mangi sótti Brún fram á dal í dag. Jeg keipti af Ísleifi Olúfúlampa fyrir 2,00 virði og logar nú á honum hjá mjer kl. er líklega nærri 12 að kvöldi. Jeg las í kvöld í Lísing Íslands og var nú að skrifa Almanak fyrir mig í grindina mína.

20. 9. v.v. Veður. Norðan stormur kafaldslaus 5°-. Gunna kom neðan frá gröf í dag. Búið að gefa kindum í 6 daga 3 1/2 hneppi. Við hjeldum Tombólu 50 a. virði frá hverjum gróði hjá nilla 12. mjer 10. leifa 17 a. skuld og hjá manga 5 a. tap. Babbi gaf mjer í gjær nærri mörk af steinolú og lampaglas. Nilli ljet mind af S. Guðmundssyni málara í gilta ramma hjer á þilið. Jeg fjekk nýar nærbuxur í kvöld. Jeg las í Lísing Íslands í kvöld og er nærri klár með hana. Þetta skrifa jeg í rúmi mínu og kl. er að gánga 11. mangi reiknar í Deiling í Margskonar tölunum. allir eru háttaðir og logar ljós hjá mjer á lampanum mínum.

21. Sólhvörf. Fjórdi Sunnud. í Jólaföstu. Veður. Sunnan kvass rigning á milli. Hiti 3 - 4°. Babbi fór fram í Sel með nýmjólk og líka fór hann ofanað Geststöðum. Búið að gefa kindum í 6 daga 5 1/2 hneppi. Ellefti bloti eða hláka er í dag. nú skrifa jeg ekki meira hjer. kl. er 10 em.

22. Veður. Vestan hægur loptbjartur. 1°+ - 0. Nilli fór ofan að Heiðarbæ og Mangi fór fram í Sel. Búið að gefa kindum í 1 viku 1/2 hneppi. Nilli er að láta gilta ramma kringum 2 stúlkumindir undir gleri sem hann lætur hjer á þilið. Klukkan er

nú 7 em. og jeg skrifa þetta uppí rúminu mínu við ljós á olfulampanum mínum uppí fir skápnum við rúmbríkina mína.

23. Þorláksmessa: Veður. Útsinníngur með jeljum. Frost 3°. Kindum er búið að gefa inni í 1 viku 1 dag og 1/2 hneppi. Firsti innistöðudagur er í dag fyrir rosíð fje því þó það væri inni 1. Nóvember þá var því ekki gefin nema hálf gjöf eða 3 hneppi í húsi um daginn.

24. Aðfángadagur Jóla: Veður. Lognmugga um morguninn svo Vestan kvassviðri og rigning síðast kafaldsfjúk á milli og frost. Hiti 4 - 0 - 3°. Gunna fór ofanað Geststöðum og Gvendur í Seli kom hingað í dag. Kindum er búið að gefa í 1 viku 1 dag 4 1/2 hneppi. Í dag kómu hingað 2 númerin fyrstu af „Morgunstjörnunni“ þeirri kollfirðinga, kl. er nú 8.20 em. Í firra, 89, var búið að gefa kindum inni í 3 vikur þenna dag og 1888 var búið að gefa í 4 vikur og 3 daga um sama leiti¹⁰ og er það nærri fullur kistillinn minn skorni. Nú fer jeg bráðum að lesa lesturinn í Víðalínspostillu nú er klukkan nærri 9 em. Í dag er 12. Blotinn á þessum vetri. Frjettst hefur bátstapi vestanað druknuðu 4 menn. Þetta skrifa jeg kl. 10 em. og er nú búið að lesa. Nú í dag eru Hrútar búnir að vera inni í 7 vikur og 6 daga og Kír 12 vikur og 2 daga. Það eru komnir 14 blotar á þessum vetri til Jóla (að meðtöldum blotunum 27.-28. og 12. Nóv. þó þeir væru litlir). Þegar jeg skrifa þetta er kl. 10.30 em.

25. Jóladaður. Veður. Vestan kvass fp. skafkafald hægri sp. Loftbjartur. Frost 3°. Búið að gefa kindum í 1 viku 2 daga 1 1/2 hneppi. Við vöktum í nótt ekki þó alla nema leifi einn. jeg var að skrifa greinir sem eiga að fara í blað sem við ætlum að búa til um nýárið. í kvöld hef jeg verið að því líka og dró upp mind af kind.

26. Veður: Sunnan hægur fp. hvassviðri sp. rigning um kvöldið. Hiti 3 - 4°. Björg fór fram í Sel í dag og kom með Sálmaþók en átti að koma með Þorlákskver sem jeg ljeði þangað. Búið að gefa kindum í 1 viku 2 daga 4 1/2 hneppi. Mangi datt á svelli útundir brunnhúsinu og kendi til fyrir brjóstinu og er bólgin á honum hægri kinnin og jeg datt líka en meiddi mig ekki til muna, við vorum að fara í fuglaleik, jeg las Morgunstjörnuna 1. og 2. Númer í kvöld. Í dag er 15. Blotinn á vetrinum.

27. 10. v.v. Veður. Sunnan hægur fp. kvass sp. rigning á milli. Hiti 4 - 2°. Búið að gefa kindum í eina viku og þrjá daga 1 hneppi. Kristinn í Vonarholti kom í dag og fór fram í sel. Jeg hef skrifað í dag það, sem jeg átti eftir af skilnaðarskrá og skrifaði Heimsádeilu og byrjaði 3. kvæði.

28. Veður. Vestan stormur með jeljum. Frost 1°. Babbi fór fram í Sel með mjólk. Bensi í seli kom í dag og Jón í Túngu og fjekk hann leifa fyrir vinnumann að ári. Búið að gefa kindum í 1 viku 3 daga 4 1/2 hneppi. jeg skrifaði 2 kvæði í dag er Sunnudagur milli Jóla og N.

29. Veður: Logn loftbjartur Frost 6°. Babbi fór útað Heydalsá og fór með LF. bækurnar ofan eptir og kom með 3. Klausturpóst og Þjóv.fj.almanak. Nilli fór inn að Hrófa með skinn í skinnklæði til að láta sauma þar. Dreigin mór frá Heiðarbæ og kom það heim 5. Líka var sóttur mór frá Kirkjubóli á hestum. Guðm. og Hallgr. þeir komu heim líka var sóttur mór hjeðan á sleða í dag. Bensi í Seli kom hjer tvisvar í

dag og Kristin kom hjer með honum í firra skiptið. Búið að gefa kindum í 1 viku 4 daga og 1 hneppi. No. 3 af Morgunstjörnunni kom hingað í dag. Kæa fór ofanað Gestsstöðum og gunna með henni eins og vant er. Í kvöld sást hjerna lítill vígahnöttur.

30. Veður. Sunnan kvass suddi sp. á milli. Hiti 5°. Búið að gefa kindum í 1 viku 4 daga 3 1/4 úr hneppi. Sóttur mór frá Heiðarbæ. Gunna fór ofan að Gröf og Guðrún Ólafsdóttir kom með henni hingað. Heiðarbær fólkið kom hingað heim. Mangi sótti mó í poka á Sleðanum. First hleipt til í dag. Í dag er 16. Blotinn á vetrinum.

31. Gamlaársdagur. Síðasti dagurinn í árinu 1890 og þá er Veður svona: Vestan kvass fp. hægri sp. væta lítil á milli og orðið mikið autt. Hiti 4 - 3°. Nilli fór ofan að Gestsstöðum og reið Val og kom Ingibjörg á Gestsstöðum með honum og var hjer nokkuð af deiginum að búa til „Bakkelsi“. Búið að gefa rosnum kindum í 1 viku 4 daga 5 1/4 úr hneppi. Hrútar búnir að vera inni 8 vikur og 6 daga. En Kír eru búnar að vera inni núna í 13 vikur og 2 daga. Í dag komu 3 No. af Isafold. c: nr. 91-3. Nú er verið að skeinkja kaffi og klukkan er nærri 6 em. Jeg skrifaði í gjærkveldi 2. nr. af Dalbúanum viðaukablað er á að koma út á miðvikudaginn 7. janúar, en það fyrsta 3. janúar. með þessu enda eg árið 1890.

Dagbók októbermánaðar 1894¹

1. Mánudagur. Veður: Logn, ákaflega mikil rigning, og þoka á milli síðast um kvöldið kaldi á vestan, að mestu þur.

Í dag var leituð 3. leit, og leitaði jeg fyrir Samúel í Gröf, fundum ekkert, smöl-uðum við um leið bæði á Tind og í Gröf. Í kvöld fór jeg fram að Tind, og er þar í nótt. Samúel tekur af mjer 4 kindur, 2 fyrir leigur undan ánum, og aðrar 2 uppí kaup mitt í sumar. Jeg fjeck stóra hvíthyrnda gymbur veturgl. hjá babba fyrir aðra sem hann skar og lagði sig sem hjer segir:

35 ♂ skrokkurinn og með magál og lundum 38 ♀. $0/15 = 5,70$ mör, 15 merkur $0/40 = 3,00$, ull 3 ♀ $0/40 = 1,20$, skinn 1,00, slátur og svið 0,80. alls: 11 kr. 70. Nú er minni afli en verið hefur að undanfögnu, (frá 40-120 á skip) hjer innan til á fyrð-inum, en betri afli út frá.

2. Þriðjudagur. Veður: Logn þykkur þur.

Í dag hef jeg verið með Benedikt í Gröf og Jóhannesi frá Valshamri sem er til róðra í Gröf, tyrfdum báða Grafarmóhlaðana gerðum upp með öðrum og vórum byrjaðir á að gera upp með hinum. Jeg er á Tind í nótt.

3. Miðvikudagur. Veður: Logn þykkur þur fp. kældi á sunnan með skúrum sp.

Jeg var í morgun fram á skattinn að smíða hæla í torfið á móhlöðunum, var svo við að klára að gera upp með þeim og hæla torfið til kl. 1. eptir það fór jeg ofan að

1 Lbs 1860 8vo – Halldór Jónsson: Dagbók.

Gröf og fór að rífa þar úr vegg og hlaða gildingu uppí hann aptur, og er í Gröf í nótt. Nú er farinn að reka smokkur í Húsavík og Tungugröf.

4. Fimmtudagur. 25. v.s. Veður: Vestan kvass fp. hægur sp. með skúrum.

Í nótt var ákaflega mikið veður. Í dag risti jeg fram á skattinn rúma 60 af grundartorfi, eptir það var jeg að byrja á veggjum að smiðjunni og eru komin 2 grjótt og torf lög.

5. Föstudagur. Veður: Sunnan hægur þykkur þur, nema suddi um morguninn, kvesti um kvöldið.

Í dag hef jeg alltaf verið að aka grjótt þangað sem jeg á að fara að byggja smiðjuna. hún á að vera 6 ánl á lengd og 4 al. 1/2 á breidd innan veggja.

6. Laugardagur. Veður: Austan kul og logn á milli, rigning í allan dag og þoka.

Í morgun moldaði jeg grjóttlag á smiðju veggjunum og lagði torflag, annað hef jeg ekki gert í dag (nema hjálpað til að reka inn fjeð og slátra 2 hrútum) af því að jeg hef verið lasinn.

Fjármark mitt sem jeg ætla að taka upp er: Stýft hægra stig aptan, stýft vinstra stig aptan.

7. Sunnudagur. Veður: Vestan og suðvestan kæla og rigning á milli, heldur kaldara í veðri en að undanfögnu.

Í dag hef jeg skrifað í dagbók mína og dálítið í „Samtíning“. Eptir nónið fór jeg yfir að Tungu, og verð jeg þar þessa viku. Margt nokkuð fólk fór til kyrkju en presturinn kom ekki.

8. Mánudagur. Veður: Sunnan og austan hægur með skúrum að öðru hverju.

Í dag risti jeg og Mangi bróðir hjelt í, til kl. 5, 240 af grundar torfi, eptir það var jeg að jafna til undir þakið á syðri hliðinni á baðstofunni sem jeg á að fara að tyrfa. Jón hjerna fór af stað í vesturferð í dag.

9. Þriðjudagur. Veður: Suðaustan stormur með skúrum fp. kvass vestan með miklu illviðri sp.

Í dag tyrfði jeg syðri hliðina á baðstofunni og fjósið, í kvöld las jeg í Þjóðólfi og Þjóðvínafél. bókum.

10. Miðvikudagur. Veður: Logn bleitu kafaldsúrfelli framanaf deginum kældi svo á norðan með mold kafaldi, í kvöld orðið alhvítt ofaní sjó (snjóaði af útsynningi á fjöll í nótt).

Í dag risti jeg fyrst með Manga 100 af grundartorfi svo fórum við að rífa kampana á „Ráðagerðinni“ og leggja þar undirstöður að veggpörtum, það á að lengja húsið um 2 faðma á jötu eða 20 kinda rúm. Síðast gerðum við upp fyrirgerð á heyjum og búnkuðum torf. Þessa dagana eru kýr víðast algerlega teknar á gjöf. Lítið gefið með áður.

11. Fimmtudagur. Veður: Norðan stormur þykkur kafaldsfjúk lítið á milli, frost (1°)

Í dag hef jeg verið að byggja veggina á Ráðagerðinni, og kláruðum við þá, en þeir eru hlaðnir úr grjóti og torfi að neðan og að ofan úr klumbu.

12. Föstudagur. Veður: Norðvestan stormur heiðbjartur frost hart (4 - 1° á Pv).

Í morgun vorum við Mangi að bera grjót í bálkinn í Ráðagerðinni, svo gátum við ekkert gert vegna frostsins, nema gert við gáttir á eldhúsinu og fjósinu. Jeg var slæmur í dag fp. af kveisu og svo er megent kvef í mjer.

13. Laugardagur. Veður: Logn þykkur framan af deginum, svo loptbjartur þur, frostlaust að mestu.

Í dag hef jeg verið að moka haug, frá morgni til kvölds.

14. Sunnudagur. Veður: Vestan stormur loptþunnur þur.

Í dag fór jeg frá Tungu ofanað Húsavík fram að Heiðarbæ, Gröf og fram að Tind, og er þar í nótt. Jón í Tungu ljet mig fá uppí kaup mitt 6 kr. á Arngerðareyri svo vís-
aði hann mjer að kindarfóðri hjá Samúel í Gröf og 20 kr. hjá Grími á Tind alls 32 kr. Hjá Grími í Húsavík fjeck jeg lamb á 4 kr. Í Heiðarbæ var jeg beðin að fara suður og leita að kindum sem það vantar. Samúel lætur mig fá roskna kind sem hann tek-
ur af mjer.

15. Mánudagur. Veður: Vestan stormur þoka og rigning á milli.

Í morgun fórum við Björn í Múla af stað að leita, hann fyrir Samúel í Gröf, riðum fram í Runatagl, gengum svo fram Hraundal, og leituðum báða Ranghalana, jeg Garpsdalsrangh. og fann í honum þessi 6 lömb sem vöntuðu í Heiðarbæ og 1 lamb sem jeg veit ekki hver á; rákum þau ofan að Múla, svo fór B. inn að Brekku en jeg að Gróustöðum og Garpsdal til að vita hvert ekki væru þar kindur norðan að, og er jeg á Gróustöðum í nótt.

Í gær keypti jeg af Steinólfi 10 penna á 30 au. og bittu með súttansíu á 15 au. = 45 au.

Í gær markaði jeg fyrstu kindina undir mitt nýja mark: Lambið frá Gr. á Húsavík.

16. Þriðjudagur. Veður: Vestan stormur þoka rigning á milli fyrir sunnan en þur og loptbjartur fyrir norðan.

Jeg fór í morgun frá Gróustöðum að Múla, og rak Björn kindurnar, en jeg gekk upp á Múlahyrnu og norður Máfadal, fann ekkert enda var mirkviðris þoka og rign-
ing. rákum við svo báðir lömbin norður, fór jeg með þau ofanað Heiðarbæ og er jeg þar í nótt. Jeg fjeck 3,50 au. fyrir leitina og skóna sem jeg brúkaði, svo borgaði Sig-
ríður mjer fyrri leitina, allt í peningum.

Nú er tekinn upp að mestu snjórinn sem kom í kafaldskastinu í fyrri viku.

17. Miðvikudagur. Veður: Austan kvass bleituillveður um morguninn, svo þur, frost stynningur er á leið daginn, gránaði á fjöll.

Í morgun fór jeg frá Heiðarbæ fram að Tind, lagði þar fyrst torf og grjótlag á smiðju veggina stakk svo 320 af klumbu, síðast risti jeg 100 af streng.

18. Fimmtudagur. 27. v.s. Veður: Norðan hægur loptþunnur, frost.

Í dag hef jeg verið að grafa vörslu skurð niðri Bolahvammi, 13 eða 14 faðma, 6 fet tæp á breidd. Svo hnoðaði jeg 1. fj. af mör í kvöld fyrir babba.

19. Föstudagur. Veður: Logn lopt-bjartur fp. þykkur sp. þur. Vestan kæla um kvöldið.

Í dag hef jeg verið við skurðinn, og stakk 14 faðma eins og í gær. Borið á völl hjer í dag.

20. Laugardagur. Veður: Vestan stormur loftbjartur, þur, þykknaði um kvöldið.

Í dag hef jeg verið að moka haug, og síðast að stinga út hús, sem borið var á líka. Jeg skrifaði Grími á Kirkjubóli brjef með babba og beiddi hann að taka af mjer lamb fyrir það sem jeg á hjá honum, og fjekk lofun á því. Í dag voru haldin hreppskil, og svo var líka haldin fundur til að tala sig saman um hvort sinna skyldi tilboði Björns kaupmanns í Stöðinni um að versla hjer á Skeljavík að vori.

(Hef jeg því fengið að meðaltali yfir þennan tíma eða um 30 vikur 8,90 au. á vikuna. (Húsavíkur vera mín dregur svo mikið úr.)

Það sem jeg hef unnið mjer inn síðan á páskum í vor er:

Í Húsavík í 7 vikur og 4 d.	25.00	í Heiðarbæ 1 dag (leit). ...	1.50
- Heiðarbæ í 3 daga.....	5.00	á Tind í 5 daga	6.50
- Miðdalsgröf í 2 daga.....	3.00	- Kirkjubóli í 3 daga	4.50
Á Tind 1 dag	1.50	- Klúku í 3 daga	4.50
Í Tröllatungu 2 vikur.....	24.00	í Miðdalsgröf í 3 daga.....	4.50
á Tind í 11 daga	22.00	á Tind í 2 daga	3.00
Suður í Gilsfirði í 2 vikur	30.00	í Tröllatungu í 1 viku	7.00
á Tind í 1 viku	12.00	- Heiðarbæ 2 daga (leit) ...	3.50
- Felli 1 viku	12.00	á Tind í 4 daga.....	4.00
í Vonarholti í 4 daga	8.00	fyrir meðalaferð suður að Hv	2.00
á Tind í 1 viku	12.00	fyrir meðalaferð að Bæ ...	2.00
í Tröllatungu í 2 vikur.....	12.00	fyrir ferð suður í Gilsfjörð	1.25
á Tind í 3 vikur	36.00	Samtals	266,75
í Miðdalsgröf í 2 vikur ...	20.00		

21. Sunnudagur. Veður: Norðan hæglátur þoka og kafalds hjúfringur á milli svo gránaði á fjöll.

Í dag hef jeg skrifað í dagbók mína og „Samtíning“ og lesið í „Andvara“. Svo tók jeg á móti tveimur veturgömlum kindum hjá Grími fyrir vinnu mína hver á 11 kr. líka hafði jeg skipti við babba á vænum gelding og lítillfjörlegu lambi til að jafna upp mismuninn á gimbrunum sem við skiptustum á um daginn. Jeg fæ kindar fóður hjá Grími frá Guðbjörgu hjerna sem jeg borgaði henni á Arngerðareyri. Jeg fjekk skinn hjá babba sem jeg ljet búa mjer til skinnsokka úr. Kindurnar sem jeg fjekk frá Grími voru, önnur hníflótt gulleit en hin svart höttótt, kollótt, er hún ómerkt en sú hníflótt og hringhirna hornmarkaðar mjer.

22. Mánudagur. Veður: Austan hvass þykkur kafald á milli fp. kafaldslaus sp.

Jeg fór yfir að Tungu og sótti þangað stakk sem jeg gleymdi þar um daginn; fór svo yfir að Gröf og tók þar á móti veturgamalli kind hjá Samúel á 11 kr. svo nú á jeg eptir hjá honum 1.50 au. Svo fór jeg yfir að Klúku og tók út lambið hjá Finnboga fyrir vinnu mína þar í haust. Líka keypti jeg þar lamb á 5 kr. í peningum og kom með það hingað frameptir. Bjargey er búin að sauma strigafötin fyrir mig og kostar

saumaskapurinn á þeim 2 kr. svo nankinsstakkurinn er nú borgaður. Í kvöld skrifaði jeg Nilla bróður brjef. Jeg var á fæði hjá babba í dag.

23. Þriðjudagur. Veður: Logn heiðbjartur frost 6° í morgun.

Í dag hef jeg verið með að bera á völl. Í kvöld kom Leifi bróðir hjer, og verður hjer í nótt með honum fjekk jeg heilmikin bagga af Ísafold. Leifi ljet mjer eptir kindarfóður á Kirkjubóli hjá Grími svo nú get jeg sett á 15 kindur, 9 ær og 6 lömb.

24. Miðvikudagur. Veður: Norðan stormur þykkur kafald á milli um morguninn.

Jeg smalaði með Friðrik gamla í dag, jeg væri nú komin á stað inn eptir ef jeg þyrfti ekki að bíða eptir að gert sje við fót mín og þrjónaðir sokkar, sem jeg fæ hjá þeim hjónunum. Nú er fátt um fisk, þetta 20 - 40 á skip.

25. Fimmtudagur. Veður: Vestan stormur bleitukafalds úrfelli á milli.

Í dag stuttu fyrir hádegi fór jeg af stað frá Tind og inn að Stað, kom hvergi við nema á Hrófbergi. Með mjer tók jeg meiri part af fötum mínum hin sem eptir eru sæki jeg seinna. Hjer er nú Oddur Jónsson læknir, sem nú er búíð að veita auka-læknisembættið í Stranda sýslu (það er ekki rjett) - settur.

26. Föstudagur. Veður: Austan stormur loptbjartur fp. þykkur sp. Í dag hef jeg verið með að bera á völl. Leifi bróðir er hjer í nótt; hann er nú komin á leið vestur, verður fjármaður í Ögri í vetur. Hann ljet mig fá 1 sokka nýja og kosta þeir 1,20 au. Svo borgaði hann fyrir mig 0.45 au. til Steinólfs í Tröllatungu fyrir penna og blek sem jeg keypti af honum.

27. Laugardagur. Vetrardagur fyrsti: 1. v. v. Veður: Logn þykkur þur frost hægur, norðvestan kæla á milli sp.

Í dag hef jeg verið að moka hesthús og fjárhús fp. dagsins en sp. hef jeg ekkert gert.

28. Sunnudagur. Veður: Logn loptbjartur frost. Fátt af fólki kom til kyrkju og seint, ekki messað. Oddur læknir var sóttur hingað frá Kambi í Króksfyrði. Í dag hef jeg ekkert gert nema lesið bæði í „Kirkjublaðinu“, „Kristilegum smáritum“ og „Gretti“.

29. Mánudagur. Veður: Logn loptþunnur (hjela í nótt), þykknaði í kvöld.

Í dag var jeg að aka frá húsunum á túnið því sem við Ingimar mokuðum útúr þeim í fyrra dag, og moka eitt húsið sem eptir var. Jeg skrifaði brjef til Finns í Kálfanesi fyrir Sigríði á Gróustöðum.

30. Þriðjudagur. Veður: Logn um morguninn og frostlaus, kvessti svo á norðan með kafaldshjúfringi á milli, svo nú er orðið grátt í rót, og frost talsvert.

Í morgun mokaði jeg fyrst hesthúsið fyrir framan bæinn og akaði því á túnið, svo fór jeg með Ingimar og Bjarna að leita að 5 lömbum sem vöntuðu og fundum þau. Allt fjeð var látið inn í kvöld.

31. Miðvikudagur. Veður: Norðan kvass með mold ágöngum.

Í dag var jeg til nónsins að færa taðhlaða úr búrinu og fram á baðstofugólfið með Ingimar, því það á að hafa kindur í búrinu. En eptir nón var jeg að smala tjenu með Bjarna og láta inn. Í morgun var gefið 2 hn. í húsi og farið að kenna lömbum át. Í kvöld las jeg 20 bls. af sögu B. Hítðælakappa fyrir fólkið, hún er á dönsku.

Dagbók ágústmánaðar 1899¹

Augustus

1. Þriðjudagur. Veður: Norðan stormur rigning um morguninn, byrti og hægði um hádegi. Logn heiðbjartur eptir það til kvölds.

Í dag sló jeg fram á nónn, svo fórum við heim að breiða og rifja, rökuðum svo til kl. 8, eptir það hirtir 6 kaplar af töðu.

2. Miðvikudagur. Veður: Vestan alhvass loptbjartur ágætis þerrir.

Í dag rifjuðum við og breiddum töðuna og veituheyið og svo var hirt það sem eptir var af töðunni. 76 hestar af túninu alls. Rökuðum svo frá hádegi til nóns. Hirtum svo veituheyið 43 kapla, og rökuðum eptir það til kvöldsins.

3. Fimmtudagur. Veður: Norðvestan hvass optast loptbjartur, ágætur þerrir. Í dag hef jeg lengstaf rakað, rifjað og verið með að hirða náttuga töðuna 4 kap. alls taða 80 hestar. Bundnir 38 kaplar.

4. Föstudagur. Veður: Vestan sláttur á milli fp. innlagnar kæla sp. gerði þoku með kv.

Í morgun slóum við fyrst húsin gömlu. Svo slegið framyfir miðaptan, hirt eptir það mikið af því sem heim var reitt í gær. Bundnir 36 kaplar.

5. Laugardagur. Veður: Logn fp. loptbjartur, svo innlagnarkæla og þoka. Í dag hreyktum við fremri mómum og hlóðum þeim heimri saman mestöllum. Hirtum svo mikið af því sem reitt var heim í gær. Tún alhirt þessa daga víðast hjer í plássu spretta með betra móti. Fiskvart orðið hjer.

6. Sunnudagur. Veður: Logn fp. norðan hæglatúr sp. þoka um kvöldið, loptbjartur yfir.

Í morgun fór jeg ofanað Heiðarbæ svo fram að Tind. Síðan jeg kom heim hef jeg skrifað í dagbókina mína og viktað til L.br. 125 🐾 hveiti, 125 🐾 bankabigg, 10 🐾 hrísgrjón, og læt jeg þetta á 30 krónur, sem eiga að borgast með 2 ám framgengnum í vor. Svo ljet jeg Samúel fá 100 🐾 hrísgrjón fyrir á að vori. Jeg fjekk 5 🐾 smjör frá Guðjóni í Heiðarbæ og 10 Z tæp frá Grími á Kirkjubóli uppí vinnulaun mín hjá báðum.

7. Mánudagur. Veður: Logn, þoka um morguninn, byrti svo og kældi lítið eitt á vestan síðast norðan kæla og þoka um kv.

Í morgun snemma fór jeg fram að Tind, var þar með að taka saman mó fram undir hjádegi og tyrfa þá klárt. Svo var jeg við slátt eptir það til kvölds. Jeg var hjá babba þenna dag, hann er mjög vesæll og getur ekki gengið til vinnu.

8. Þriðjudagur. Veður: Logn þykkur þoka, rigning að öðruhverju eptir hádegi.

Í dag fór jeg frá Tind og heim, hef svo verið að undirbúa mig til norðurferðar. Jeg hef með mjer 30 🐾 hveiti, 25 🐾 haframjöl, 15 🐾 hrígrjón, 4 🐾 kaffi og 15 🐾 sikur. Babbi ljet mig fá 3 🐾 smjör. Svo jeg hef nú í verið með mjer 28 🐾 smjör. Jeg gaf

1 Lbs 1865 8vo – Halldór Jónsson: Dagbók.

babba eptir gjaldið fyrir næstliðið ár, sem mjer ber eptir 2 hundruðin í Tindinum.

9. Miðvikudagur. Veður: Logn þykkur, kældi á sunnan sp. með skúrum.

Í dag fór jeg af stað til norðurferðar, reiddi dót mitt á 2 hestum (heldur þungt á einn). „Skálholt“ kom eptir hádegi, fór af stað kl. 6 1/2. Jeg fjeck 1 fj. smjör hjá Ásgeiri á Ósi. Á Reykjarfjörð kom það kl. 9.45! Þar var Níels bróðir á jullu P. og fórum við Júlíus í Hb. með honum útá Gjögur komum þar kl. 1. Jeg gat komið öllum farangri mínum með mjer.

10. Fimmtudagur. 17. v.s. Veður: Vestan hvass fast að roki með rigningar hryðjum á milli hægði heldur um kvöldið.

Í dag hef jeg ekkert gert, nema lesið í blöðum. Jeg er óráðinn og veit ekki hvort jeg get nokkurstaðar fengið að fljóta, engin beita fæst heldur nú sem stendur, og gefur ekki með handfæri. Jeg gaf N. br. 3 ☹ smjör.

11. Föstudagur. Veður: Logn og þoka fyrst um morguninn hvessti svo á vestan sem hjelst svo til kvölds, þur að mestu loptbjartur.

Í dag fór jeg með N.br. norður á Árnes að sækja lítinn bát, sem hann fær þar ljeðann í sumar, fengum hann hvassan, komum við á Finnbogastöðum og Stóru ávík. Svo eptir að við komum úteptir hjálpaði jeg N. br. til að hirða það sem hann átti eptir óhirt af töðunni. P. frændi reri með 3 lóðir á fjörðinn (gamla sýld) fjeck 60 á skip meðalstór þorskur.

12. Laugardagur. Veður: Vestan stormhvass loptþunnur þur.

Í dag hef jeg lesið í Nordstjernen skrifað mikið í dagbókina mína og vitjað um spröku lóð með N. br. sem hefur legið lengi frami og var ekkert á henni.

13. Sunnudagur. Veður: Logn loptbjartur eptir hádegi góður þerrir.

Í dag hef jeg helst lesið í blöðum og bókum. Svo í kvöld fjeck Pjetur frændi vel af sýld voru þá strax kl. 9 beittar 13 lóðir og lagðar í tvennu lagi, góður afli 1/3 þorskur góður meðalfiskur, gerðum svo að lóðum en ógert að fiskinum. Þeir sem reru voru P. Júl., N. br., jeg, Eiríkr á V. og G. Gríms. Vorum búnir að þessu kl. 2 1/2. Lagt hjer á fjörðinn. Jeg er ráðinn hjá Pjetri.

14. Mánudagur. Veður: Norðan stormgjóla myrkviðrisþoka og suddi að öðru hverju.

Í dag lögðum við 11 lóðir, 7 á fjörðinn og 4 á grynninguna hjer framundan, lítið að fiska, mest þorskur fremur vænn og lok. Gerðum svo að öllum fiskinum og varð um 100 í hlut þegar allt er talið. Síðast dró jeg upp haukalóð, og flutti dót mitt og rúm úr bænum, þar sem jeg hef verið þessa daga síðan jeg kom, og úti Br.nesbúð. Þjónustu og matreiðslu fæ jeg samt í bænum. Afli í dag c: 100.

15. Þriðjudagur. Veður: Norðan stormkæla þykkur þoka, suddi er á daginn leið.

Í dag rerum við 3 með 7 lóðir og lögðum út með Hlein, afli er 150 mest ýsa fremur væn. Pjetur gerði að fiskinum en við Júlíus fórum inní Kaupstað eptir 3 t. salt ein áður = 4.

Jeg tók 25 ☹ rúgmjöl, 2 ☹ Export, 2 ☹ grænsápu, 1 ☹ soda.

16. Miðvikudagur. Veður: Norðan stormur þoka í lopti suddi á milli, byrti heldur sp.

Í dag rerum við með 14 lóðir á hnúkana grunt og djúpt, lagt í fernu lagi stundum ekkert að fiska, særðist upp með þessu móti 150 meira ýsa meðalfiskur. Lögðum svo fram sýldarnet. Jeg var lengstaf í landi við að beita.

17. Fimmtudagur: 18. v.s. Veður: ýmist logn eða suðaustan sláttur loptbjartur þur, þoka til fjalla fp. þerrir góður sp.

Í dag rerum við með 12 lóðir lögðum í tvennu lagi afli 130 fremur vænt tæpur helmingur þorskur. Tókum upp net, ekkert í því, og fengum lánaða sýld hjá N. br. hann fjekk c. 300 í nótt.

18. Föstudagur. Veður: Sunnan örhægur logn á milli, gerði lítið úrfelli sp. loptbjartr fp. þykknaði sp.

Í morgun þvöðum við fyrst af nokkru af fiski sem við ætlum að þurka ef veður leyfir. Beittum svo 6 lóðir og lögðum út eptir Uglum. Afli 18 drættir ýsa, lögðum svo aptur 2 lóðir út með Rifskerjum ekkert á þær. Síðan lögðum við fram net og tókum saman fisk.

19. Laugardagur. Veður: Vestan stormkæla fyrst í morgun svo suðaustan örhægur logn á milli, loptbjartur fp. en þykknaði er á daginn leið af landsuðri.

Í morgun beittum við 6 lóðir og lögðum á fjörðinn afli c. 30 mest þorskur fremur vænn. Svo fórum við Júlíus, G. og J.M. í Litlu ávík inn í kaupstað með saltfisk sem P. átti og blautan fisk (245 🐟 ýsa, 118 🐟 smáf.) sem við áttum allir saman. Hlutur minn úr því varð 2 kr. 39 au. og tók jeg útá hann 4 🐟, 7 arin, 2 🐟 Biscuits, 1 handklæði, 1 greiðu, 3 penna. Lögðum svo sýldarnet. Í morgun tókum við upp netin og var yfir 100 af sýld í þeim. Jeg fjekk brjef frá Leifa bróðir og segir hann mjer lát babba okkar, hann dó að morgni hins 14. þ.m. eða á mánudag síðast liðinn. (2 tunnur salt áður 4 nú alls 6).

20. Sunnudagur. Veður: Vestan hvass, logn hægur og rigning um morguninn byrti svo úr lopti þornaði og hvessti.

Í dag hef jeg lesið í Nordstjernen og í morgun dróum við upp sýldarnet um 40 síldar í þeim, svo saumaði jeg skinnsokk fyrir mig og las í Eir, Þjóðólfi og Fjallkonunni.

21. Mánudagur. Veður: Sunnan kæla á milli sá til sólar að öðruhverju fp. landsynnings þykkni í lopti og sudda skúrir um miðjan daginn.

Í dag rerum við með 10 lóðir lögðum úteptir Uglum, afli 100 af fremur smárri ýsu 1/3 þorskur sem var heldur vænn. Svo lagt sýldarnet, og jeg saumaði að mestu seinni skinnsokkinn minn.

22. Þriðjudagur. Veður: Suðvestan stormkæla, lygndi sp. þykkur þur.

Í dag rerum við með 10 lóðir lögðum í tvennu lagi aðrar grynna hinar eptir „Uglum“ út, afli 200 fremur vænt margt, helmingur þorskur. 26 sýldar í öðru netinu ekkert í hinu, bæði lögð aptur í kvöld.

23. Miðvikudagur. Veður: Norðan stormur þoka til fjalla, sudda rigning á milli, og landsynnings troðningur í lopti.

Í dag beittum við 14 lóðir og lögðum í 3 lagi ekkert í fyrsta og síðasta kastinu 6 og 3 lóðir (20 drættir í hvert sinn) afli 210 mest allt ýsa fremur væn. Vel af sýld í

stærri netið sem lá dýpra (um 500 sýldar) þau lögð aptur í kvöld.

24. Fimmtudagur. Veður: Logn þykkur þur fp. mikil rigning sp. og norðan kæla á milli.

Í dag lögðum við 14 lóðir í þrennu lagi (30 - 20 - 80) afli 130 mest ýsa nokkrir vænir þorskar innanum. 400 af sýld í net, lögðum það aptur í kvöld. Guðm. Pálsson í Kjós reri fram í flóa og aflaði ekki rjett vel, mikið ýsa. $1/2$ t salt = $6 + 1/2 = 6 \frac{1}{2}$.

25. Föstudagur. Veður: Sunnan hvass, rauk á milli, hægri er á daginn leið, gerði smá skúrir um miðjan daginn.

Snemma í morgun fórum við á fætur þegar fór að hvessa til að ná upp netunum, N. br. fór með okkur á bátnum vel af sýld hjá öllum, hjá okkur 330. Svo sótti jeg mó og las mikið af ýmsu tagi, mest þó í Nordstjernen.

26. Laugardagur. Veður: Norðan hæglátur þoka og fúlviðri er fram á daginn leið, þungringdari sp.

Í dag rerum við með 11 lóðir lögðum í tvennu lagi á Hnúknum afli 220. Sýldarnetinu lögðum við í kvöld. Við Júlíus fórum inn í Kaupstað eptir 3 tunnum salt áðr $6 \frac{1}{2} = 9 \frac{1}{2}$. Jeg tók 1 axlabönd á 1 kr. og 2 vasaklúta á 20 au. hvern. Svo í kvöld eptir að við vorum búnir að gera að fiskinum, beitti jeg með N. br. 4 lóðir og lögðum fram, afli á þær um 60, meira ýsa, vorum við búnir að gera að því kl. 11.

27. Sunnudagur. Veður: Norðan örhægur, logn að öðruhverju þoka til fjalla og þykkur, þur.

Í dag hef jeg lesið mikið í Nordstjernen, og dró upp sýldarnet með P. voru í því um 300 sýldar eða meir. N. br. fór með aflann okkar þann í gærkveldi inni kaupstað og varð í hlut ② smáf. og ② af ýsu (verð á blautum fiski er hjer 5-4-3 au.) fjeck jeg 1 kr. 90 au. Þar fyrir tók jeg $1/2$ ② kúmen og 4 ② melis.

28. Mánudagur. Veður: Norðan stormhvass suddi fp. hægri sp. og þurrari. Þoka mikil.

Í dag rerum við með 11 lóðir afli 130 mart fremur smátt fátt af þorski. Dregið upp sýldarnet 16 í því. Í nótt fengu allir hjer lítið af sýld og sumir ekkert.

29. Þriðjudagur. Veður: Norðan stormkæla, logn á milli suddi um morguninn, byrti til er á daginn leið orðinn loptbjartur um kvöldið, en þó þoka hjer útfrá, sá sól gegnum.

Í dag lögðum við í tvennu lagi 11 lóðir afli 140 fremur smátt og mest ýsa. Svo lagt sýldarnet og þvegið upp trosfiski sem við áttum að senda inneptir með „Skálholti“. Síðast skrifaði jeg 2 brjef annað til L. br. en hitt til Samúels í Gröf, honum sendi jeg trosruslið.

30. Miðvikudagur. Veður: Logn þoka um morguninn, byrti svo til og gerði góðan þerrir lítil kæla á norðan sp.

Í morgun fórum við Pjetur inni kaupstað með trosið, það sem jeg sendi er 70 ②. Jeg tók innfrá ein leðurskæði og 25 umslög. Þegar við komum úteptir lögðum við 2 lóðir á grynninguna, en Júlíus lagði 3 lóðir yfir í álinn afli um 40 flest fremur vænn þorskur. Ekkert í sýldarneti. Þar var svo lagt aptur í kvöld. Júlíus fór með handfæri fjeck 17 smáfiska, en Oddfr. gamla og G. á Vígenesi fengu mikið á 2. hundr.

31. 20. v.s. Fimmtudagur. Veður: Logn og norðan sláttur á milli, þokumyrkur í allan dag.

Í dag rerum við með 11 lóðir lögðum í tvennu lagi, djúpt, afli (20 + 50) 70, flest allt vænn þorskur. 1 sýld í netinu í morgun, við lögðum það aptur í kvöld. „Skálholt“ átti að koma í gærkveldi, en er ókomið enn. Júlíus og G. fóru til handfæra í dag fengu sama sem ekkert. Í gær tókum við 3 tonn salt, þar af gekk 1/2 t til að borga saltskuld, er því okkar salt nú 12 tonn.

Minnisbók yfir árin 1888–1891¹

1888

1. Jeg keipti hjá Babba Hnakk á	20.00
hann borgaði jeg með 5 Lömbum á	20.00
2. Jeg keipti úr Lestrarfjelaginu þessar Bækur 27. Nóvember	
1. Leiðarvísir til að lesa Nýa testamentið	0.16
2. Dönsk bók „Breve“	0.10
3. Einn árgangur af Reikjavíkurbósti	0.04
alls	0.30
Og þær borgaði jeg til G. Bárðarsonar með peningum 9. September 1889	0.30
3. Jeg seldi G. Magnúsdóttur þetta 20/12	
1. Bittu með Fjólubláu bleki á	0.10
1. Penna	0.02
.....	0.12
Borgað með 6 Lóðum af ull 30. Maí 1889	0.12
4. Jeg gekk í Lestrarfjelagið 1887 og borgaði	
Sjera Arnór Árnason tillagið sem er	1.00

1889

1. Jeg kaupi á móti Daða Ísafold á	1.00
Og borgaði jeg hana 27. Júní með	1.00
2. Jeg seldi Leifa Skáp. 24. Janúar á	2.00
Borgaður 3. Júlí sama ár með	2.00
3. Jeg seldi Magnúsi Jónssyni 6. Marz	
1 Bittu af Fjólubláu bleki á	0.10
Borgað 1. Janúar 1890 með	0.10
4. Jeg keipti hjá Ísleifi Jónssyni. 8. Apríl	
1 Örk af pappír	0.02
Rauðan farfa firir	
Blek firir	0.06
alls	0.10

¹ Lbs 1857 8vo – Halldór Jónsson: Dagbók.

Borgað af Magnúsi Jónssyni 1. Janúar 1890	0.10
5. Babbi á hjá mjer fyrir Hnakkviðgerð 2. Apríl	2.50
og fyrir Beisli höfuð leður 15. Apríl	2.00
alls	4.50
Þetta gaf babbi mjer vorið 1889	
6. Jeg tók á Skipinu í vor fyrir Ísleif Jónsson 3. júní. 6 penna á	0.12
7. Jeg keipti hjá Stefáni Jakopssyni 12. Apr.	
1 Staf á	0.60
Og borgaði jeg hann sama dag með	
1 Píluboga á 10 aura og Gestapraut 50 á	0.60
8. Jeg ljet Babba fá kistu þann 13. Apríl á	1.25
Og fjekk jeg fyrir hana Skáp virtann á	2.00
en mjer var gefin mismunur	0.75
9. Jeg seldi B. Magnúsdóttir 21. Apríl	
1 Örk af pappír á	0.02
og Guðrúnu Magnúsdóttur seldi jeg s.d. 1 Örk á	0.02
Borgað 6. Júní sama ár	0.04
10. Níels Jónsson sendi mjer þetta vestanað 21. Apríl. 22 arkir pappír á ...	0.50
og 25 Pennar á 50 alls	1.00
11. Jeg seldi G. Magnúsdóttir 24. Apríl 1 Eirhring	0.08
Borgað með 5 Lóðum af Smjeri 25. s.m.	0.08
12. Jeg fjekk hjá Ingibjörgu Magnúsdóttir 10. Maí. Bænakver á	0.50
Og borgaði það með bandi á kveri	0.25
Mismunur	0.25
13. Jeg seldi G. Eyjólfsdóttir 18. Apríl	
Brjósthlíf á	0.20
Borgað 16. Júní með 20 Lóðum ull á	0.40
Mismunur	0.20
14. Jeg seldi S. V. Magnússyni Hatt á	1.00
Borgað fyrir hann af Ísleifi Jónssyni 8. Júlí með Pennum á	1.00
15. Jeg keipti af Ísleifi Jónssini Klút 8/7	1.00
og borgaði jeg hann í ull 10. júlí	1.00
16. Jeg keipti af Ísl. Jónssini Blíant á	0.10
borgað sama dag	0.10
17. Jeg seldi M. Guðmundssyni Surtarbr	0.50
Borgað með 2 1/2 ⚔ Haustull á	1.25
18. Jeg seldi G. Eyjólfsdóttir 19. Desember Trefil á	1.00
Borgað í kaupstað með peningum	1.00
19. Jeg seldi B. Magnúsdóttir 16. Desemb. Fjólublátt blek fyrir	0.10
Borgað í vor með ull	0.10
20. Jeg keipti af Níelsi Jónssini 19. Desemb.	
Hitamælir	1.00
Borgað í Peningum 1. Janúar 1890	1.00

21. Jeg keipti af Babba Veturgamla gimbr.....	12.00
Borgað með 1 Lambi á	6.00
Smjer fjórðung á	6.00
alls	12.00
22. Jeg seldi Isleifi Jónssyni Blekbittu á	0.10
Borgað með Fírspítum á	0.10

1890

1. Jeg seldi Isleifi Jónssini 4. Janúar	
Ný fjelagsrit á	1.50
Borgað með hinu og þessu á	0.50
1 ☹ Haustull. 4. Febrúar	0.55
Til Björns á Klúku fyrir bókband	0.50
alls	1.55
2. Jeg seldi Leifa Pennadósir í Janúar	0.03
Borgað sama dag með Penna	0.03
3. Jeg ljæt Babba fá 2 1/2 ☹ Haustull 30/1	1.37
Borgað í kaupstað í vor með	1.37
4. Jeg ljæt Babba fá 1 ☹ Haustull á 2. Apríl	0.55
Borgað í kindarfóðri	0.55
5. Jeg seldi Eyúlfi Bjarnasyni Fingrarím.....	1.00
Borgað 3. Desember með Landafræði á	1.50
gefinn mism.	0.50
6. Jeg er í skuld við Björn á Klúku fyrir band á kveri 30. Marz	0.10
Borgað í sumar	0.10
7. Jeg keipti af Í. Jónssyni Blíant á	0.10
Borgað s.d. með 1 glasi af grænu bleki á.....	0.10
8. Jeg seldi Guðbjörgu Skrifaða Örk á	0.20
Borgað með peningum í vor	0.20
9. Jeg seldi Gunnu Pappír og mindir á.....	0.10
Borgað með ull í vor	0.10
10. Jeg seldi Björg Magnúsdóttir Blek fyrir	0.15
Borgað með ull í vor	0.15
11. Jeg skrifaði 10 Blöð í bók fir G. í Seli	0.60
Borgað með peningum	1.00
12. Jeg keipti af I. Jónssyni Munnhörpu	0.90
Borgað með peningum s.d.	0.90
13. Jeg seldi Í. Jónssyni Penna fyrir	0.02
Borgað með Fírspítustokk á	0.02
14. Jeg seldi Í. Jónssyni mánaðardag á	0.02
Borgað með 1 Örk af pappír	0.02
15. Jeg seldi Guðfinni Kárasyni á Hjöllum Skrifadar Rímur á	1.25
Borgað í peningum	1.25
16. Jeg seldi Vestur Mánaðardag	0.50

Borgað með Blíant á	0.35
Skrift á Dalbúanum að nokkru á 15 a.	0.15
.....	0.50
17. Jeg seldi G. Magnúsdóttir Munnhörpu 4. októb. 0.90	
Borgað með ull 17/7 1891	0.90
18. Jeg seldi G. Eyúlfsdóttir smokka	0.20
Borgað með ull 17/7 1891	0.10
19. Jeg seldi B. Magnúsdóttir 25 Umslög 10.okt. 0.25	
Borgað með ull 16/7 1891	0.25
20. Jeg seldi G. Magnúsdóttir mindir	0.05
Borgað með 1/2 mörk Steinolíu	0.05
21. Jeg seldi Ísleifi Jónssini Gelda Á.....	16.00
22. Jeg seldi Í. Jónssyni Farfa krús	0.55
borgað með Sikti 5 a. og 50 aurar færðir til N. 0.55	
23. Jeg seldi N. Jónssyni Hálsklút 8. okt.	1.00
Borgað með 2 ánl rama og skrift á Dalb. 40	1.00
24. Jeg keipti af B. Magnússyni 4 1/2 Örk	0.09
Borgað með 5 Örkum pappír	0.09
25. Jeg ljet Babba fá Lambhrút á	5.00
og fjekk firir hann Lambgimbur á	5.00
26. Jeg keipti hjá Magnúsi Guðlögssyni 10. Marz	
Til 1 ☞ af Kaffibrúnum lit	0.15
Til 1 ☞ af Grænum lit	0.15
alls	0.30
Borgað í peningum 10. marz	0.30
27. Babbi tekur af mjer Lamb í vetur 1890 - 91 firir	5.24
Og er jeg búin að borga það með:	
4 Ánlir Nankin	1.80
4 Ánlir Tau	1.52
3 1/2 ☞ Haust ull	1.92
alls	5.24
28. Jeg seldi G. Magnúsdóttir 9. Nóvember 5 Arkir af Pappír	0.10
Borgað með ull 17/7 1891	0.10
29. Jeg keipti af Ísleifi Jónssini þann 13. Nóvember. Siktisgarm á	0.05
og er jeg búin að borga það með 5 aurum af Farfakrúsar verðinu	0.05
30. Jeg gerði við Skáp firir Ísleif 14. Nóv.	0.10
borgað 11. Desember með Bittu á	0.10
31. Jeg keipti af Nielsi Jónssyni 5/12	
2 ánlir af giltum ramma á	0.60
Borgað með 60 aurum af klúts verði	0.60
32. Jeg seldi Guðrúnu Magnúsdóttir 12. Desember. Glas með súttansíu á . 0.10	
borguð sama dag með ímsu á	0.10
33. Jeg keipti af Ísleifi Jónssini sama d.	
Blekbittu á	0.10

Og er það borgað með skápviðgerð.....	0.10
34. Jeg seldi M. Jónssyni. 16. Desemb. Könnu	0.25
borgað sama dag með ímsu á	0.25
35. Jeg keipti af Ísleifi Jónssyni. 19. Desember Ólfulampa	2.00
Borgað sama dag með þessum bókum.	
1. Landafræði	1.50
2. Bæna kver	0.50
Samtals	2.00

1891

1. Jeg seldi Magnúsi Jónssyni 5. Jan.	
Stafamiða	0.20
Borgað með ull 17/7 1891	0.20
2. Jeg seldi Guðrúnu Magnúsdóttir 5. Janúar Stafamiða	0.20
Borgað með ull 17/7	
3. Jeg seldi nilla 14. Janúar. Bittu á	0.10
Borgað með Bittu á 10. og 3 örkum papp.	0.15
gefin mismun.	0.05
4. Jeg fjekk hjá Karítas Nielsdóttir 19. Febrúar í peningum	0.20
Borgað 15/5	0.20
5. Jeg kaupi lestur á Morgunstjörnninni árið þetta fyrir	0.25
Borgað í peningum 19/7	0.25
6. Jeg kaupi Þjóðólf á móti Babba í ár það sem jeg á að láta er	2.00
Borgað í peningum 18/7	2.00
7. Jeg er í Lestrarfjelaginu og er tillag	1.00
Borgað 5. Apríl með peningum	1.00
8. Jeg kaupi skrift á Dalbúanum	0.50
borgað 17. Janúar með 40 aurum af klútsverði og 15 aurum af	
Mánaðardagsverði	0.55
Mismunur gefin	0.05
9. Jeg ljet Ísleif Jónsson fá þetta þann 20. Janúar í peningum	0.20
Borgað sama dag með 9 örkum papp.	0.18
mismunur	0.02
10. Jeg seldi Guðbjörgu Eyjólfsdóttur 20. Janúar. Almanak	0.02
Borgað með einni örk af pappír	0.02
11. Jeg keipti band á 2 bókum hjá Byrni á Klúku 31. Janúar	
Skrifuð bók eftir mig	0.40
Ljóðmæli Gríms Thomsen	0.30
.....	0.70
og fyrir band á kveri í firra vor	0.10
alls	0.80
Borgað 23/3 í peningum	0.80
12. Jeg skrifaði á 2 arkir fyrir	
Ísleif Jónsson (Ættartölu)	0.70

Borgað með ull 17/7	0.70
13. Jeg á hjá Nielsi Jónssini	0.50
Borgaðir 45 au. 18/7 og	
14. Jeg skrifaði tvö eintök af 5 Nr. Dalbúans fyrir Niels Jónsson 24/	0.05
Borgað 4. Febrúar með blíant á	0.05
15. Jeg skrifaði 7. Nr. Dalbúans fyrir Niels Jónsson 7. Febrúar	0.02
Borgað sama dag með Fírspítu st.	0.02
16. Jeg seldi M. Jónssyni 9. Febrúar Söguna af Feðgunum í Fagradal ...	0.10
Borgað með ull 17/7	0.10
17. Jeg keipti af Grími Benidiktssyni 4 arkir af pappír	0.08
Borgað 14. Apríl með 4 örkum pappír	0.08
18. Jeg skrifaði Dalbúa No.8 fyrir Niels 14. Febrúar fyrir	0.06
borgað sama dag með 3 örkum	0.06
19. Jeg keipti af Nielsi Jónssyni 24/2 3 Arkir á pappír	0.06
20. Jeg er í skuld við Halldór Hjálmarsson í Heiðarbæ fyrir Kúpu smíði ...	0.30
Borgað 8. Júní með peningum	0.30
21. Jeg fjekk hjá Benidikt í Seli 1/3 4 Arkir af pappír	0.08
Borgað 8/3 2 arkir og 5/4 aðrar 2 arkir	0.08
22. Jeg er í skuld við Björn á Klúku fyrir band á 3 bókum 19/2	0.30
áður bundið inn fyrir	0.80
alls	1.10
þar af borguð 1 kr. 23. Marts og 10 au. 5/4	1.10
23. Jeg er í skuld við Björn á Klúku fyrir band á Skrifaðri bók 10/3	0.40
áður bundið inn fyrir	1.10
alls	1.50
Borgað 23/3 1 kr. og 50 aurar 6/4	1.50
24. Jeg er í skuld við Niels um 6 arkir	
og pappír undir Dalbúann	0.12
Jeg skrifaði Nr. 11 af Dalb. fyrir Ísleif	0.02
Borgað með Steinolíu	0.02
25. Jeg seldi Ísleifi Jónssyni Merkur flöskur	0.10
Borgað með 1/2 pott af Steinolíu.....	0.10
26. Jeg fjekk til láns neðan í glasi blek	
hjá Grími á Kirkjubóli 15/3	0.05
Borgað	
27. Jeg seldi Ísleifi Jónssyni Ísafoldarblöð	0.10
Borgað með ull 17/4	0.10
28. Jeg Skrifaði 20 Sparisjóðsbækur 4/10	2.00
22 Marts borgað af því í peningum	1.00
30. sama mánaðar borgað í peningum	1.00
alls	2.00
29. Jeg keipti á Arngerðareyri 30. Marts	
1. Bók pappír 0/45. 10 penna 0/20	0.65
12 Umslög 12 í peningum 0/11 6 arkir póstpappír 12	0.35

.....	1.00
Borgað sama dag með 2 ☞ hvít h.ull á 0/50	1.00
30. Jeg seldi Guðrúnu M. 10. Apríl 1 Umslag	0.01
Borgað 12 sm. með 1/2 örk pappír	0.01
31. Jeg seldi Magnúsi J. 10. Apríl 1 örk af	
póstpappír og 1 umslag og 1 penna	0.06
Borgað með ull 17/7	0.06
32. Jeg keipti band á Stúrmshugvekjum	0.50
Borgað 5. Apríl með peningum	0.50
33. Jeg seldi á Laugabóli Rímur á 30/3	1.00
Borgað með peningum	1.00
34. Jeg seldi Ásgeiri á Laugabóli 3/3 rímur	1.00
borgaðir 52 au. í Júní og hitt gefið eptir	0.48
35. Jeg seldi Ingibjörgu á Gestsstöðum	
2 stafa miða hvern á 20-40. 19. Apríl	0.40
Borgað 3. Ágúst í peningum	0.45
36. Jeg er í skuld við Björn á Klúku fyrir band á Ættartölu 7. Maí	0.25
Borgað 14. Júní með peningum	0.25
37. Jeg fjeck til láns hjá Níelsi Jónssyni 2 penna 23. Apríl	0.04
Borgað 8. Júní	0.04
38. Jeg er í skuld við Björn á Klúku	
fyrir band á Ljóðasafninu 17. Maí	0.40
Borgað 14. Júní með peningum	0.40
39. Jeg fjeck til láns hjá Ísleifi Jónssyni 11. Maí 2 penna	0.04
Borgað 8. Júní	0.04
40. Jeg seldi Guðbjörgu Eyjólfsdóttur 15/5	
Ljóðasafn skrifað 102 bls	0.50
Borgað með ull 17/7 einingum	0.50
41. Jeg lánaði Níelsi Jónssyni 18/6 í peningum.....	0.50
Borgað með Rím kveri skrifuðu	0.50
42. Jeg seldi Guðbjörgu Eyjólfsdóttir 8. Júní 5 lóð af kanel berki	0.20
43. Jeg keipti af babba hálfan Þjóðólf	2.00
Borgað 19. Júlí	2.00
44. Babbi tekur af mjer lamb í vetur	
Meðgjöf með því er 28 ☞ ket. 18. sept.	4.20
í peningum 12. September s.á.	0.90
.....	5.10
45. Jeg seldi Magnúsi Jónssyni skinn af rosknri kind 6. Október	1.00
borgað með vísna bókinni í Nóvember	1.00
46. Jeg keipti af babba eina þriggjaþela flösku af steinolíu 17. október ...	0.15
47. Jeg bjó til 2 rósir á sendibrjef fyrir Björg 30. Október og kostaði það	0.20
48. Jeg skrifaði 9 sparisjóðsbækur	0.90
Borgað í peningum 2. Október	1.00
49. Jeg fjeck til láns hjá babba 3 pelaflöskur með steinolíu	0.15

50. Jeg fjekk til láns hjá babba mörk af steinolíu 12. nóvember	0.10
borgað í sama 25. nóvember	0.10
51. Jeg seldi manga 3 🌀 ull 30. nóvemb.	1.30
(30. nóv.) borgað í peningum 80 og fl.	0.95
52. Jeg keipti af Ísleifi í Tröllatúngu 30. nóv.	
1. Postulasögur 0.20 Njólu	0.40
Vasakver 0.30	0.90
Piltur og Stúlka 0.50 Krossgángen 0.15	0.65
Samtals	1.55
53. Jeg seldi Magnúsi Jónssyni 3 🌀 ull 30. nóv. 0/45	1.20
Paraf borgað í peningum 17. des.	0.80
2 1/2 kerti 5. jan. 1892	0.15
.....	0.95
54. Björn á Klúku batt inn fyrir mig	
Ljóðabók og vísnaðbókina gömlu 20. des.	1.15
Borgað sama dag í peningum	1.15
55. Jeg seldi Daða á Gestsstöðum almanak 12. des.	0.50
Borgað í peningum 20. desember	0.50
56. Jeg seldi M. Jónssyni almanak 6. des.	0.50
eptir af ullarverði	0.25
alls	0.75
57. Lestrarfjelagstillag fyrir árið 1892 borgað í peningum 12. des.	1.50
58. Jeg lánaði Níelsi Jónssyni í peningum.....	0.07
borgað með 1 fírsþítust.	
59. Jeg seldi Guðbjörgu almanak 22. des.	0.50
og 21. des. Lampaglas	0.25
.....	0.75
60. Jeg seldi Aðalsteini á Heydalsá almanak 28. des.	0.50
61. Jón Torfi á Gróustöðum seldi lamb fyrir mig á	5.00
Par af borgaðar 3.50 í peningum 20. des.	3.50
62. Sveitarútsvar mitt árið 1891 er	1.00
Borgað til babba með 4 🌀 mör	1.00
63. Jeg á hjá babba eftir af arfi afa míns	6.35
64. Björn á Klúku batt inn Dagbókina mína árið 1891. 28. des.	0.50
Par af borgaðir í peningum fyrirfram	0.15
síðar borgað	0.35
65. Jeg seldi M. Jónssyni beisliskeðju	0.25
66. Jeg keipti af Íngólfi í Tungu skíði	3.00
borgað strax í peningum	3.00

Úr dagbók Níelsar Jónssonar

Níels Jónsson hóf dagbókarfærslur sínar 1893, hinn 21. febrúar. Dagbók hélt hann í 40 ár, en í lok nítjándu aldar féllu út tímabil í færslum hans. Það var stuttu eftir að þau Guðrún Bjarnadóttir frá Gjögri gengu í hjónaband.

Dagbók yfir árið 1893¹

Febrúar

21. Þriðjudagur. Veður: Norðann fyrripartinn, loftbjartur frostlítil; seinni partinn hvass og kafald. Guðjón Guðlaugsson frá Ljufustöðum og Guðmundur Árnason, smiður komu að Tind. Halldór bróðir fylgdi Guðmundi suður á Vatnadal, hann ætlaði suður að Ólafsdal. Jeg og Magnús bróðir fórum á stað vestur, og drógum á skíðasleða farangur okkar, við fylgdumst með Jónatan Árnasyni frá Miðdalsgröf og fleirum við vorum 9 á ferðinni, jeg Jónatan Daði og Magnús bróðir vorum nóttina á Kirkjubóli í Staðardal.

22. Miðvikudagur. Veður: Norðann svælings kafald um morguninn fyrst og töluvert frost, en birti og gerði gott veður sem hjelst til kvölds. Við fórum vestur yfir heiðina 10 samann og drógum farangur okkar, biðum eptir kaffi í Bakkaseli og Brekku fórum svo að Arngerðareyri með farangurinn og fengum hann geimdann hjá Lambertsen. Jeg fjekk 20 kr. 77 aura lánað hjá Ásgeiri Guðmundssyni bónda á Arngerðareyri sem jeg tók fyrir tauvöru til fata fyrir mig; svo fórum við fjórir J.D.M. og jeg inn að Laugabóli og vorum þar um nóttina. I rite sweetheart my letter.

23. Fimmtudagur. Veður: Norðann hvass 12° frost og skafkafald á milli um daginn. Mangi bróðir fór frá Laugabóli yfir í Langadalinn til heimferðar, hann tók það sem jeg keypti á Arngerðareyri og ætlar að koma því að Króksfjarðarnesi ásamt a letter, við hinir þrír fórum, um daginn út að Arnagerðareyri, jeg bar minni kæfubelginn minn sem jeg átti á Laugabóli þangað. Kristján Þorláksson kom heim utan úr Bolungarvík á Val, hann lenti hjer, og sagði fisklaust allstaðar, við vorum á Arngerðareyri um nóttina.

24. Föstudagur. Veður: Útnorðann stormur, við vorum allir 5 kurrir á Arngerðareyri, en Jón Elís fór að Rauðamíri, við höfum ekkert gert nema þrifið Val upp hann er hjer. Lambersen hefur gefið okkur tvisvar kaffi, og við höfum einlægt verið hjá honum í dag, en verðum í nótt heima.

25. Laugardagur. Veður: útnorðann hvass og 10° frost. Jeg var að lesa um merki Íslands eptir Pálma Pálsson (Andvara 1883; 9. ár) og bæta net fyrir Ásgeir, þangað til á hádegi, þá fór jeg inn að Múla, því Kr. Þorláksson bauð mjer að koma þangað, þegar hann lenti á Arngerðareyri, þar var jeg um nóttina, hann sýndi mjer húsið og allar kindurnar og í heystæðurnar.

26. Sunnudagur. Veður: Útnorðann stormur og dimmur í djúpinu af kafaldi.

1 *Lbs* 2503 4to – Níels Jónsson: Dagbók.

Kristján fór á stað til úteptir ferðar, við biðum eptir kaffi á Laugabóli fórum svo út að Arngerðareyri fengum þúngann á móti, jeg flutti stærri |¹ 16 minn, við settum bátinn upp á Arngerðareyri, og ljetum farangurinn í Val. Kr. fór upp að Rauðamíri, en Laugabólsmenn og Sigurgeir fóru heim aptur, en við vorum hinir kurrir á Arngerðareyri hjá Lambertsen og verðum hjer í nótt.

27. Mánudagur. Veður: Norðann bilur fyrri partinn, en bjartari seinni partinn. Laugabólsmenn og Sigurgeir frá Múla komu hingað í morgun og fóru aptur heim, við þrír þeir sömu verðum hjá Lambertsen í nótt, við höfum kaffi og brauð með því hjá honum 4 og 5 sinnum á dag fyrir ekkert. Jeg hef verið að skoða Landhags skýrslurnar, mannanafna töfluna og jarðamats töfluna. Jeg seldi skipsmyndina mína fyrir 50 aura og keypti fyrir þá reikningsspjald á 35 au. og 15 aura fjeck jeg í peningum.

28. Þriðjudagur. Veður: Norðaustan þikkur og logn sp. Kr. Þorláksson kom frá Rauðamíri og Jón Elís; og þeir piltarnir innan að og Hjálmar Hafliðason ofan frá Fremribakka, við fórum á Val úti Bolungarvík, fengum leiði útað Hólmum, þar lentum við og sleptum Guðjóni Guðmundssyni þar upp, en tveir aðrir voru teknir þar, þaðan fengum við logn við vorum 12 alls á skipinu, lentum kl. 6 um kvöldið í Bolungarvík. Jeg verð í nótt í búð hjá Kristjáni Jónssyni frá Laugabóli.

Martz

1. Miðvikudagur. Veður: Hæglátur austan út djúpið. Jeg reri með hásetum Kr. Jónssonar því hann er vesæll; fjeck 29 í hlut, og varð að láta það frjósa, af salt leysi. Flestir fiskuðu vel. Hvaladamparnir voru margir hjer í djúpinu, einn skaut hval.

2. Fimmtudagur. Veður: Austan út djúpið. Jeg fór með þeim sömu, lögðum lóðirnar niðri á Bakkadal eins og í gær. Jeg fjeck 53 í hlut. Jóhann Pálsson lánaði mjer salt í kassa, jeg saltaði fiskinn. Jeg rjeðist í gær hjá Kristjáni Jónssyni yfir vorvertíðina, Jóhann Pálsson var búinn að útvega mjer skiprúm þetta ef jeg vildi. Jeg verð í búð hjá honum til páska þó jeg rói með öðrum. Flestir fiskuðu vel í dag sumir hlóðu næstum. Jónatan og Daði reru í dag.

3. Föstudagur. Veður: Hæglátur austann út, fyrst um morguninn, allir fóru á sjó. Kl. 3 um nóttina, eins og vant er, svo færði vindurinn sig að norðrinu og hvessti mikið, sumir gátu ekki dregið allar lóðirnar, allir komust í Bolungarvík og lentu inn á mölum nema Benedikt Gabríel, hann hleypti í skálavík, Jón Elís var með honum, fjeck 30 í hlut, sumir lentu í Ósvör, seinni partinn gerði hann bil og ofsaveður. Jeg seldi í gær manni 11 pund af kæfu á 40 aura pundið, sem hann borgaði strags 4 kr. 40 aura. Svo seldi jeg Jóni Jóhannessyni 12 pund af kæfu á 40 aura pundið, hann borgaði mjer 2 krónur í peningum strags en hitt á jeg hjá honum.

4. Laugardagur. Veður: Norðann kælinn allann daginn og kafald fyrri partinn, öngvir fóru á sjó nema tveir sem áttu lóðir í sjó, margir gengu inn á Ísafjardarkaupstað og jeg einn þar með. jeg tók út á 5 kr. og 48 sem pabbi átti inni þar, og svo lán-

1 Bregður fyrir sig leyniletri.

aði Níelssen mjer um 4 a. sem jeg tók fyrir 1 pund kaffi 2 pd. sikur 1/2 pd rót, sjóhatt leður í sjóskó og brauðseðil. Þetta kostaði allt til samans 5 kr. og 5 aura. Svo borgaði jeg fyrstu blöðin af Sunnanfara fyrir Halldór bróðir 1,50 aura, og fjekk leiðrjett það sem vantaði í árganginn sem kominn er, og gekk í ábyrgð fyrir hann, fyrir næsta ár. Svo keypti jeg Mállýsingu H.B. á 90 aura hjá Þorvaldi lækni; svo beiddi jeg Leó frænda að selja mjer sprota á mittisbandið mitt, og útvega mjer signet hjá Guðm. Viborg, og setja lásinn á buddupokann minn, Guðmundur V.b. sýndi mjer stokk sem hann er að skera fyrir frú Ásgeirsen. Jeg fylgdist með Guðm. Jóhannessyni úteptir komum í vikina kl. að ganga 9 um kvöldið.

5. Sunnudagur. Veður: Norðann hvass og kafald á milli seinni partin, eingir fóru á sjó til að draga lóðir. Jeg hef ekkert gert nema skrifað í dagbókina mína, frá 26. febrúar, en allt hefur verið á flugi í kringum mig og verið að lesa og rífa blöðin af mjer, alltaf hefur verið troðfullt hjer í búðinni af utanbúðar mönnum.

6. Mánudagur. Veður: Vestan kæla fr.p. austann hvass og mold kafald sp. Jeg fór inn á Ísafjörð með Kr. Jónssyni á skipi Alberts, og fór með fiskinn minn, ljet hann til Níelsen fyrir 6 aura pd. af þoskinum hann var 206 pund og 20 pund af ísu á 3 aura pundið, fiskurinn varð 12 kr. 96 aur. Jeg tók út 1/2 tunnu salt 1/4 rúmjel. Á Apótekinu keypti jeg fyrir peninga þá sem jeg fjekk fyrir káfuna „Fyrirlestur um hagi og rjettindi kvenna“ eptir Briet Bjarnhjeðinsd. á 25 aura. „Um Eggert Ólafsson“ eptir Bjarna Jónsson á 60 aura. Tvö lek af Póstpappír annað gylt í sniðum, á 12 a. hitt eins og vanalega er á 10 aur. Jeg kom í húsið til Skúla Thoroddsen, og í prentsmiðjuna til Jóhannesar Vigfússonar og keypti þar draum Elísabetar Þorleifsdóttur í Unaðsdal á Snæfjallaströnd á 5 aura, verið var þá að prenta Kvennamuninn. Við fengum logn og leiði úteptir. Jeg kom smjerinu fyrir til brauðgerðar hjá konu Jóns Jónssonar Thorsteinssonar. Nokkrir reru og fiskuðu mjög lítið, fengu hvasst og kafaldsmold, en krusuð inn í vikina.

7. Þriðjudagur. Veður: Norðvestann hvass og bilur fyrri p. birti seinni partinn og gjörði austan vind út djúpið. Jeg hef ekkert gjört í dag nema skrifað daginn í gær og í dag í dagbókina mína, mig vantaði blek og fjekk jeg það hjá Jóni Jónssyni Ths. í bittu á 15 aura. Svo hef jeg verið að skrafa við Jónas Jónssen farmann sem hefur verið í 8 ár í siglingum. Hann er skemtilegur í tali, talar alveg óbjagað og er hreint tilgerðarlaus, hann hefur siglt til Asíu, Ameríku, Afríku og Kyrrahafseyanna og um alla Evrópu, hefur aldrei komið til Íslands þess á milli. Svo hef jeg verið að skrafa við snikkara, sem er að smíða Ameríku ferða koffort fyrir Jón J. Ths.

8. Miðvikudagur. Veður: Vestann hvass á milli, með bleitu kafaldsjeljum. Einir reru fiskuðu 103, um 20 vel saltandi fiskur þrennir fóru í kaupstað á bát, en margir á göngu, hvaladampur kom hjer á vikina og liggur þar en þrír fóru inn yfir vikina á Ísafjörð. Jeg hef ekkert gjört í dag nema skrifað leirburðinn (Rassalingsraunir) um Lárus sýslumann, og lesið fyrirlesturinn eptir Briet Bjarnhjeðinsdóttir, og svo ætla jeg að lesa í kvöld fr.l. eptir Bjarna Jónsson realstd. um Eggert Ólafsson. Jón Jóhannesson borgaði mjer tvær krónur í peningum fyrir káfuna sem jeg seldi honum svo nú eru eptir 80 aurar sem hann skuldar mjer.

9. Fimmtudagur. Veður: Norðan hvass og kafaldsbilur fyrst, en birti dálítið eptir hádegi. Jeg nóteraði fimm lög fyrir Jóhann Pálsson. Eitt pund sikur fjekk jeg til láns hjá Jóni Jóhannessyni. Jón Jónsson Th. kom hjer í dag með brauð sem jeg fjekk gert hjá honum. Hvergi á mölonum get jeg fengið pappír í dagbókina mína, svo jeg verð að skrifa það sem við ber með blýant á reikning, þangað til jeg get fengið hann innan af Ísafirði. Margt hef jeg heyrð nýtt um Lárus Hákonarson sýslumann í dag.

10. Föstudagur. Veður: Hæglátur út djúpið loptbjartur, fyrst um morguninn 14° frost, en þokuís út mitt djúpið, og hvass á hann, svo hvessti hann út suðaustann og gjörði drif og sp. hægði hann og fylltist kafaldi, og þykknaði upp. Fáir reru. Jeg fór á sjó með Sigurði Jónssyni í Koti fjekk 4 í hlut. Tvennir dróu ekki lóðirnar, allir fiskuðu lítið hæðst 130. Tvennir fóru á sjó inn á Ísafjörð tveir hjeðan úr búð. Jón Jóh. og Ingólfur Jónsson.

11. 21. v.v. Laugardagur. Veður: Norðann hvass og mold kafald. Tvennir fóru inn á Ísafjörð á sjó, tveir hjeðan úr búð Kr. Þorláksson og Sigurgeir Kristjánsson. Jeg beiddi Sigurgeir að kaupa fyrir 25 a. pappír í dagbókina mína. Jeg hef ekkert gert í dag nema lesið í Idunni 5 bindi. Sögurnar: Kona byggingameistarans. Ósannsögli: Jóhanna. Í misgripum og Vonin. allar fallegar að einhverju leyti. svo las jeg kvæðið Skemtigangan eptir Schiller (Str. Th.) og fleiri sögur heyrði jeg lesnar. Öngir komu af þeim sem fóru í kaupstað. Jeg var að tala um þrýði og þrif hjá bændonum og reglusemi, í búskapnum áður en jeg sofnaði.

12. Sunnudagur. Veður: Norðan hæglátur og koldimmur nema á víkinni fr.p. hvessti útnorðann sp. og gerði mold snögvast, en slæmur altaf til kvölds. Jeg fór að finna Guðm. Ólafsson kunningja minn, hann lánaði mjer ljóðmæli eptir sig og Svívirðing eyðileggingarinnar í Útah. eptir Eyrík Ólafsson áður á Brúnum. pr. í Rv. 1891. (eða um hneykslið eptir Brigham Young). Þeir sem áttu lóðir í sjó fóru að draga þær og fiskuðu á annað hundrað. Og þeir sem fóru í kaupstað komu eptir hádegi. Dampur stór nokkuð fór inn á Ísafjörð, líklega saltskip frá Englandi. Sedill gekk hjer um malirnar, að kenna ætti söng í barnaskólanum og birjar það í kvöld, öllum er boðið að njóta kennslu þar ef þeir vilja. Sigurgeir kom með 5 arkir af stórum pappír og 9 af pósti pappír fyrir aurana, svo nú skrifa jeg á þann pappír. Margt frjetti Kr. Þorláksson af Lárusi og ferðum hans norður á ströndina, og fleira, hann er enn inn í djúpi.

13. Mánudagur. Veður: Norðan harðviðris mold allan daginn. 17° frost. Jeg ekkert nema las í fimmta byndi af Idunni söguna af Jóni Bola fróðleg saga svo skrifaði jeg frjettakafla í brjef til B. Sæmundssonar á Gjögri, frá mála kröggum Skúla Thoroddsens. Svo vorum við Kr. Þorl. lengi að tala um alþýðu menntun hver í sínu plássi. Söngflokkurinn kom saman, gjald fyrir klukkutímann er 5 aurar, sem hver fjelagsmaður borgar.

14. Þriðjudagur. Veður: Norðann harðviðris mold, mikið frost, öngvir fara neitt nema milli búða til spilamensku og annarra erinda. Söngflokkurinn kom saman kl. 3 e.m. Jeg hef illa notað tímann í dag sem fyrri las fyrst í Mállýsingu H. Briem svo

tálgaði jeg riddara í tafl fyrir Jón Jónsson frá Skálavík. Jeg seldi eitt lek af póstpappír, og fimm penna sem jeg tók 25 aura fyrir.

15. Miðvikudagur. Veður: Norðann harðviðrismold og mikið frost. Jeg hef ekkert farið út í aðrar búðir, eða gjört neitt nema reiknað svolítið í brotum, Magnús Eggertsson lofaði mjer að lesa brjef frá Ameríku frá pabba hans, og líður þeim vel. Hjálmar Guðm.son frá Vls. og þrír aðrir fóru inn á Ísafjörð á göngu. Söngfjlagið kom saman kl. 12 á hd. Við Kr. Þorl. vorum lengi að skoða landkorta bókina mína, og svo að tala um kennslu, einkum á stúlkum, á kvennaskólum. Og praktisk heimili.

16. Fimmtudagur. Veður: Norðan hvass, og dimmur fyrst í morgun, en svá hægði og birti hann, svo sól sá seinni partinn og 15° frost var. Tvennir fóru á sjó, fiskuðu fátt um 100 annar hinn færri og allt smár fiskur. Jeg hef ekkert gjört í dag nema las 16 bls. í Goðafræði Gr. og Rómv. og reiknað dálítið í brotum. Jeg seldi Sigurgeir Kristjánssyni 12 1/2 pund kæfu, sem hann ætlar að borga eptir páskana. Jeg fjekk innan af Ísafirði með Guðmanni Hermannssyni, Ferðaáætlun landpóstanna, og Verði ljós fyrirlestur eptir Ólaf Ólafsson, í Guttormshaga, sem kostar 40 aur. Hjálmar Guðm.son, borgaði hann fyrir mig. Guðmann gekk í morgun inn eptir, öngvar frjettir segir hann nema pósturinn kom á þriðjudaginn úr Vigur, og málþráðurinn er slitinn það átti að tala í hann í morgun á Ísafirði en ekki var svarað, svo maður var sendur úteptir, eitt trje var fallið, erindið var að fá menn til að bringja salti úr dampinum sem kom með saltið til Nielsen 500 tunnur, dampurinn braut sig inn á poll svo nú er brinkt frá borði í vagni á ís. Hvaladampur fór út í dag. Jeg var að tala við Jónas Jónsson, farmann í dag og Kr. Þorl.s. Kr. J. er nú að lesa V.I. Það eru allir sofnaðir. Verst er nú það, að jeg fjekk ekkert brjef frá my lower sweethart. jeg vona að það sje einhverstaðar á leiðinni. Jón Jónsson frá Sk.v. lánaði mjer goðafræðina, jeg lánaði honum reiktóbak. d.l.

17. Föstudagur. Veður: Suðaustann út djúpið hvass margir reru, og fiskuðu fátt og smátt, nema ystu skipin um hundrað til tvö rúmlega. Jeg fór á sjó með Jóni Jónssyni frá Skálavík fjekk í hlut 23 en 5 tók jeg í soð fyrir mig og hitt var svo smátt að það var valla fletjandi, allir sem út fóru fengu þunga baráttu, því frostið var svo mikið 15° að ekki var hægt að krusa inn. Margir kvaladampar voru á ferð um djúpið. Hjálmar Guðm. og Árni G. komu innan af Ísafirði. Jeg fjekk brjef frá a sweethart, dagsett 6. martz. Mjer þótti mikið vænt um að fá það, og las það um kvöldið við ljós. Söngfl. kom saman í norzka húsinu. Hjeðan af ræ jeg með Jóni Jónssyni í staðinn fyrir Árna Gunnlaugsson, sem fer á morgun inneptir, alfarinn á þilskip „Sig-ríði“ sem Árni Jónsson á.

18. 22. v.v. Laugardagur. Veður: Austann hvass út djúpið logn á víkinni tvennir lögðu fram, svo gjörði hann mold firir hádegi, og vesta veður Kr. Þorl. og M. Eggertsson gengu inná Ísafjörð, og einir fóru á bát. Jeg las brjefið mitt aptur. Jeg seldi eða lánaði Jóhannesi frá Laugabóli 6 pund af kæfu. Jón Jóhannesson fór út í Skálavík heim til sín. Jeg fjekk lánað „Vasakver handa alþíðu“ til að sjá hvað burðar eyrir er undir bækur sem jeg ætla að senda með pósti. Jeg las 4 blöð af Þjóðólfi í dag, 4-8 nr., þar var um drauma, nýtt er að fá svoleiðis efni upplýsingu. Þeir sem lögðu

lóðirnar fram í morgun, fóru í dag til þeirra fiskuðu fátt. Magnús Eggertsson kom í kvöld og fleiri, hann sagði að damparnir frá Langeiri væru búnir að fá einn kval og eins eru þeir fyrir vestan búnir að fá 80 ánla milli skurða, og einn dampurinn hafði strandað á Sauðanesi þar fyrir vestan. Heylaust eða fátækt er orðið víða á Langadalsströndinni, svo sagði hann að Ari Magnússon frá Hrófsbergi ætli fyrir Strandir í vor, með bát Jóns Jónssonar í Tröllatungu. Veðrið snerist í vestan bleitu sletting eptir miðjan dag.

19. 5. Sunnudagur í sjövikna föstu. Veður: Logn fyrst um morgun og úrfelli, en eptir hádeigi birti hann og hvessti vestan en var úrfelli á milli. Jeg hef skrifað þrjú brjef í dag eitt til pabba, og beiddi hann að útvega mjer fjórðung af smjöri og vetlinga og sokka. Og eitt til Bjarna Sæmundssonar á Gjögri og eitt til my lowe sweetheart og með því Íslenska mállýsing og fyrirl. eptir Briet Bjarnhjedinsdóttir, um kvennfrelsið, og Verði ljós og 4 krónur í peningum, og í Bjarna brjefi var draumur Elízabetar Þorleifsdóttir. Þessi brjef skrifaði jeg út í ystu búð, þar var haldið bekravelsi eptir móður Sveins. Brjefin bið jeg Þórð Guðnason fyrir. Jeg keipti fiskihnif í gær af Hjálvari Guðmundssyni sem kostar 75 a. Þórður tók brjefið til my sweethart og bækurnar, og hin brjefin, jeg borgaði 25 aura undir þau. Jeg lánaði Sigurði V. Magnússyni frá Gestsstöðum 3 pund af smjeri.

20. Mánudagur. Veður: Vestan sláttur og flygsu kafald. Jóhann Pálsson flutti lifrarföt inn á Ísafjörð og nokkrir fluttu saltfisk. Jeg lánaði Kr. Þorlákssyni 8 pd. af mör. Jeg fór í morgun upp í hús Jóns J. Th. og þáði þar trakteringar, svo var jeg að tala lengi við snikkarann um hitt og þetta sem við kemur smíðum, svo sýndi hann mjer það sem hann var að smíða. Hann á heima []. Þeir sem reru í dag fiskuðu fátt. Kr. J. ljet sníða seglið á Dúó í dag. Tómas Jónsson realstudent hefur verið hjer við peninga spil. Jeg borgaði Guðm. Jóhannessyni 25 aura fyrir smá rit um búnaðarfjelög og kyrkjutíðindi. Veðrið er nú bjart og hæglátt vestan.

21. Þriðjudagur. Veður: Hæglátur suðvestan í átt, ímist logn eða vindur úr ímsri átt. Þórður Guðnason fór á stað frá Ósi inn á Ísafjörð. Ósbátarnir sáust báðir við lóðir, öngvir reru hjer tvennir fluttu saltfisk inná Ísafjörð. Guðjón Arnórsson sem verið hefur formaður í Kálfadal dó í nótt, hafði verið fullur í tvo daga, og var afklæddur, í gærkveldi, en í morgun var hann dauður, og vissi það ekki sá sem hjá honum svaf fyr en átti að vekja hann. Dampurinn sem kom með saltið fór út í dag. með honum hafði komið Íslendingur frá Ameríku, sem búinn er að vera þar 9 ár að sagt er, og ættlar hann aptur með strandferdaskipinu, þegar það kemur. Á „Tombólunni“ voru 900 munir og 14 núll sem haldin var á Ísafirði. 15 aura kostaði inngangurinn, en 25 aura drátturinn. Jeg reiknaði dálítið í alm. brotum, skrifaði nafnið mitt með rós neðanundir, og svo var jeg lengi uppi húsi Jóns Jónssonar Th. og sýndi Ellindi snikkara uppdrættina mína, og talaði hann margt um þá og mig, mest þókti honum gaman að hnattkortinu, og ríðandi Prússanum. Tveir kvaladampar komu á vikina í kvöld og ætla að liggja þar í nótt.

22. Miðvikudagur. Veður: Vestan hælátur fyrst, en kvessti og gjörði byl, margir reru, en fiskuðu mjög fátt, sumir gátu ekki dregið allt, og Kr. J. og J. Jónsson fóru í

land frá lóðunum og fóru ekki til þeirra fyr en seinni partinn af deginum, því þá linaði hann og gjörð logn um kvöldið og birti úr loptinu, fleiri fóru þá til lóðanna líka. Jeg fór með Jóni Jónssyni og Guðmundur Magnússon frá Brekku við Gilsfjörð við fengum í hlut 8. Við vorum klárir um dagsetur.

23. Fimmtudagur. Veður: Hæglátur austan út og loptbjartur, margir reru, og sumir fóru til lóðanna sem þeir áttu síðan í gær flestir fóru seint, við kl. 9 og Kr. Þ. en Kr. J. löngu fyr. allir fiskuðu fátt hæðst um 200 en það var smár fiskur, hjá okkur var 18 í hlut af meðal fiski, einn maðurinn hjá Jóni var veikur, Jörundur og fór Gunnlögur í staðinn hans, við fengum leiði út en svo hvessti hann út mikið, okkur tók undir Hvassaleitið og þaðan fengum við þunga baráttu inn í Vík. Nokkrir tangabúar komu hingað til að fá sjer í soðið og fóru inneptir aptur, því hann linaði í kvöld útvindinn og korgaði sig, í dag var hann loptbjartur. Við mistum hjerumbil 5 lóðir í gær og fengum 3 hákarla, það var í sundur í hverju tengsli og það dýpsta vantaði nema uppihöldin. Jakop J. Th. fór alfarinn í gærdag frá Jóni Jónssyni, inn á Ísafjörð til að útrústa skipið sem hann verður fyrir í sumar.

24. Föstudagur. Veður: Hæglátur út austann, og loptbjartur, flestir reru, Kr. J. fór ekki en beitti, Jón Jóhannesson fór út í Skálavík með Sigurði í Koti. Flestir fiskuðu fátt, hæðst 190 hjá okkur er váru 3 í hlut (margir fiskuðu fátt) og sumir mistu lóðir Árni Gíslason 12 og 2 uppi höld. Við mistum 3 og eitt uppi hald, því fossandi straumur var útfra, veðrið hefur verið gott í dag logn og sp. inn úr norður hafi og loptbjartur að mestu. Jón Jóh. kom áðann, Þorvaldur læknir Jónsson kom til að skera í kinn á manni og var fluttur aptur áðan.

25. 23 v.v. Laugardagur. Veður: Innlogn og sjólæða í nótt fram á morgun en þá gerði hann út vind og birti margir reru fiskuðu fátt þrennir fengu um 200 og lítið þar yfir. Jeg beitti með Jóni, en fjekk Jónatan í staðinn minn á sjóinn hann fjekk 18 í hlut. Jeg fór með Níelsi Níelssyni inn á Ísafjörð og Hjálmar Guðmundsson, og Sigurður V. Magnússon og fjöldamargir. H. ætlaði að fara með bát inn að Arngerðareyri, en það var búið að koma honum. Jeg tók út hjá Níelsen 4 pd Caffi, 4 pd Candís, 2 pd Cicoriu. 3 kr. í peningum. 12 tölur og tvinnakefli, og nála brjef. 1 pd. grænsápu. 1 pd. púður sikur. Svo keypti jeg viðgerð á Úrinu hans Manga bróðirs, hjá Skúla hún kostar 1 kr. og viðgerð á löminni á úrkassanum hjá Birni Árnasyni gullsmið á 15 aura. Hjá Óla Ásmundssyni, eða L. A. Snorrasyni keipti jeg 8 kr. skó, sem Sigurður Jónsson í Koti lánaði mjer fyrir, svo jeg skulda honum 8 kr. Hjá Kristjáni Jónssyni frá Laugabóli fjekk jeg lánaða „Ávísun“ upp á 21 kr. en jeg held hún sje rangt stífluð svo hún verði ógyld, hún átti að fara til Ásgeirs Guðm.sonar á Arngerðareyri, fyrir fatafnið. Jeg drakk Caffi á Norska bakarínu hjá Hjálvari Guðm.syni, og svo keypti jeg sjálfur þar Caffi seinna. á Danska bakarínu keypti jeg fyrir 1 kr. kökur 50 aura og 2.25 aura kökur. Jeg fór úteptir með Kolbeini Jakopssyni í Dal við vorum 21 á skipinu úteptir ekki gat jeg fengið Úrið með mjer og ekki fjekk jeg 1 pd af Rjóli fyrir pabba en H. ætlaði að reyna að útvega mjer það, þetta þurfti jeg samt að fá vegna þess að jeg ætlaði að senda það heim með S. V. Magnússyni frá Gestsstöðum og lítillræði annað.

26. Sunnudagur. Veður: Vestan hvass og bráða hláka og þurviðri. Jeg borgaði Guðmanni 10 aurana sem hann átti hjá mjer síðan í fyrradag. Jeg afhenti Margrjeti sem er hjer þjónustu kona í búðinni 1 pd Caffi og 1/2 af Cicoriu 1 pd af Sápu. s.v.g.h. 25 aur fj. Jeg gleymdi að skrifa í gær úttekið hjá Níelsen 10 pd. hálfhris og 1 bók af pappír, hann ætla jeg að senda Halda bróðir en grjónin afhenti jeg í gærkveldi Margrjeti. Jeg skrifaði halda brjef og sendi 3 pd Caffi og 3 pd. Candís 1/2 pd. Cicoria og 1 pd Rjól og úrið hans Manga ef það kemur hvortveggja, innan að og þetta ætla þeir Jónatan og Siggi að taka af mjer norður, jeg bý um það í kvöld. Svo skrifaði jeg brjef Ásgeiri Guðmundssyni á Arngerðareyri og sendi honum Ávísun 21 kr. fyrir fatafnið sem jeg tók út í hans reikning hjá Lambertsen. Ávísunin var frá Árna Jónssyni, en úr reikning frá Ágúst, eða verzlun L. A. Snorrasonar.

27. Mánudagur. Veður: Logn og þikkviðri rigning á milli og þokukafi; margir reru fiskuðu fátt, nema þrjú, sem fiskuðu 200, og á þriðja, nokkrir reru þegar hinir komu í land sem ekki fóru í morgun, en fiskuðu fátt líka. Jeg fjekk í hlut 18 en margir af þeim voru smáir, jeg lánaði Daða Halldórssyni í austurtrogi af salti, jeg fjekk ráð hjá Kr. Jónssyni, og festi upp átta hausana mína sem hafa legið í skafli. Jeg borgaði Jóni Jónssyni Th. 15 aurana fyrir blekið sem hann seldi mjer. Úrið hans Manga bróðir kom innan af Ísafirði með Guðmundi Jóni svo það fer ekki með Jónatan norður, því hann fór í morgun á stað inn á Ísafjörð, og úr þeirri ferð alfarinn heim, hann tók Caffið og pappírinn fyrir mig og ætlar að koma því heim. Hjálmar Hafliðason lánaði mjer eitt stikki af Mossrós í gær. Guðm. Ólafsson ljeði mjer vasabókina sína útskrifaða með ljóðmælum eptir hann, í gær og beiddi mig að skrifa upp eptirmæli eptir konuna sína, því hann segist vilja eiga þau skrifuð eptir mig. Jeg ljet Guðríði Aradóttir fá 3 pd. af kæfu.

28. Þriðjudagur. Veður: Logn í nótt klukkan að ganga 11. Þá fóru flestir að beita og niða mirkur af þoku, en hana birti upp um dagmál og var þá kali norðan, og svo út seinni partinn sami andinn; margir fiskuðu fátt, jeg fjekk í hlut 26. Jón Ebbeneson fiskaði á þriðja hundrað mikið, margir eru nú að búa sig undir heimferð, og flitja milli búða dót sitt; hvaladampur lá hjer á víkinni í nótt, og tveir fóru út í morgun, og annar skaut, á kval. Lárus slm. kom að Ósi í gærkveldi, og svo veit jeg ekki um hann meir. Tómas Jónsson real-student kom hjer í búðina í gær og í dag og var hjer stundar korn.

29. Miðvikudagur. Veður: Suðvestan í átt hæglatúr og út djúpið en logn hjer á víkinni eptir hádegi hvessti hann suðvestan og ríkur sumstaðar nú, og úrfellis sletting er á milli. Margir reru fiskuðu sumir um 400, en sumir fátt. Jeg fjekk í hlut 23. Kristján Þorláksson, og Kristján Jónsson fóru, heim á Val og hásetar Kr. P. með þeim. Jóhann Pálsson fór líka á Hring. Guðmann fór líka sjer á bát og Guðm. J. á öðrum, margir fleiri fóru í morgun á stað inn í djúp, hvaladampur fór áðan inn, með fljúgandi ferð. Jeg verð annað hvort einn í búðinni í nótt eða jeg verð hjá Jóni Jónssyni formanni mínum sem nú er. Einstöku maður er farinn að leggja hrognkelsanet, en lítið er um þau.

30. Skýrdagur. Veður: Suðaustan út, stormgjóla frp. en hægur og dimmu kafald

sp. Einir reru fiskuðu 400. Jeg fór inn á Ísafjörð og Jón Elís, og Gunnl. söðlasm. með Jóni Jónssyni frá Skálavík fengum þyngsli á móti; Gunnlaugur fór með hlutinn sinn úr fiskinum sem Jón hefur fengið í sex róðrum, það urðu 21 kr. Jeg fór ekki einn af þessum róðrum, en þá var 18 í hlut hjá hinum. Jeg var inn á Ísafirði í nótt hjá Leó frænda, en Jón Jónsson kaupir fæði handa mjer á vertshúsinu, hjá Jóni Viðhólmi frænda sínum. Jeg ljet Leó fá blautan fisk í soð fyrir sig. Leó fjeck mér mittisbandið mitt og budduna sprotarnir á bandinu kosta 75 aura en hringjan 1,00 kr. og 25 aura að negla undir budduna, Lói saumaði pokann upp aptur undir budduna og selur það ekki. Margir komu í dag innan af strönd hrútfirðingar, og Sunnlendingar, til veru hjer en sumir snöggva ferð einn af þeim var Jón Val Sveinbjörn, og beiddi jeg hann fyrir úrið hans Manga bróðurs. Nú er verið að setja ofan fiskiskipin hjer, hvaladamparnir af Langeyri eru hjer, sagt er að Lárus systumaður vilji fá annan hvorn til að fara með sig suður í Reykjavík. Verið er hjer í óða önnum að safna undirskriptum, undir skjal sem afþakkar Lárus fyrir sýslumann.

31. Föstudagur langi. Veður: Logn og loptbjartur fyrst í morgun, en gjörði inn vind og þiknaði eptir dagmál. Jeg tók út í reikning minn hjá Nielsen 2 pd Candís. 1 pd Melis. 2 pd. Kjeks, 2 pd. Tvíbökur, 1 pot Brennivín og 1 vasaklút og á bakrfinu danska keypti jeg 8 aura kökur fyrir 50 aura, jeg fór úteptir úti í B.vík með Jóni, hittum Fensmark á firðinum í skittirfi, svo lentum við í Hnífsdal, og biðum eptir kaffi og góðgjörðum, í skólahúsinu, svo fór Jón Elís með okkur úteptir hann var í Hnífsdal í nótt við fengum þyngsli á móti og norðan báru, og kafaldsmold, barómet-in standa ákaflega illa, svo sumir muna valla annað eins. Enginn er nú í búðinni hjá mjer nema Ellindur snikkari, og erum við að spjalla saman að öðru hverju. Jeg sef í nótt hjá Jóni Jónssyni. nú er hann útnorðan og mold kafald. Daði Halldórsson fór inn á Ísafjörð.

Apríl

1. 24. v.v. Laugardagur. Veður: Hæglátur úr ýmsum áttum og moldkafald á milli; nokkrir reru fiskuðu fátt hæðst um 200 hjá Jóni Th. Ellindur fór á sjó með honum. Jeg fór með Jóni Jónssyni og fjeck í hlut 9 fiska. Guðb. Ólafsson fór með okkur og Jón Elís, við lögðum ekki allar lóðirnar, og fengum hvasst uppundir hlífðina og þunga foráttu inn með, Reisuskip fór inn „Famelian“ halda sumir. Marís Marisson kom hjer í dag innan af Ísafirði; og Guðjón Ólafsson frá Skálholtsvík, held jeg. Jeg hef setið hjer í búðinni lengi í dag og drukkið heitt kaffi. Benedikt Árnason, og Jón Elís voru hjer og Finnbogi Bæringsson. Jeg verð hjá Jóni Jónssyni í nótt, nú er hann allur hæg-látur og norðan í átt, þó út kali enn eimur af veðrinu því í dag.

2. Páskadagur. Veður: Loptbjartur og kæla út djúpið fr.p. en vestan og kafald á milli sp. mikill í hafi. Guðjón Ólafsson og Marís komu í búðina í morgun. Jeg hef verið lengst af í minni búð í dag og Gumi Ólafsson hann afhenti mjer púltið sitt og biður mig að koma því til [].

Jeg má fá lánað úr því ef jeg ætla að skrifa upp, flest, en skila því til þeirrar sömu. Í gær datt nótbátur sem Niélssen átti á síðuna út af sleskunum, og brotnaði ekki var

samt manntjón. Jeg sýndi G. Ó. Uppkast af brjefi til my sweethart honum þókti það vel orðað þar sem lýst var nátturu fegurð. Við vorum lengi tveir einir í búðinni, jeg beiddi hina að fara í burtu. - Svo kom kunningi minn Ellindur snikkari og vorum við lengi að tala saman tveir einir, og læstum að okkur. Daði Halldórsson kom innan af Ísafirði og sagði fjölda mans kominn þangað sunnanað og norðanað sem ætlar til sjós og róa fyrir kaupir margir hafa 7-8 kr. á viku, og sumir stúf 1/10 af hlutum. Daði sagði líka þrjú mans lát stúlku í Bitrunni og báðir drengirnir synir Gríms á Kirkjubóli drukknuðu í gilinu sem rennur eptir túninu, og eru ófundnir enn. Nú er mold kafað en hægur.

3. Annar dagur páska. Veður: Loftbjartur og hæglátur út djúpið fyrst, en þikkn-
aði svo og eptir nón gerði hann drifkviðu út og svo hríðar kafald, nú er hann hvass og mold í djúpinu. Nokkur skip komu innan af Ísafirði hingað, margir hafa fært sig til í búðunum í dag og tvennir lögðu fram lóðir eptir nón, og margir lögðu net, Jón Jóhannesson kom heimanað, og við lögðum rúm 200 faðma trossu í samlögum við Albert Sigurðsson, fengum líðilegustu ágjafir inn með og urðum hundvotir við vöskuðum fötin okkar úr heitu vatni en svo fór illa fyrir mjer, jeg brendi skástu ytri buxurnar mínar stór mikið.

4. Þriðji dagur páska. Veður: hvass út djúpið, og færði sig svo að vestrinu, allur subbaður með úrfelli. Einir hafa lagt fram, og Jón Th. fór til lóðanna sem hann lagði fram í gær. Jeg býst við þá og þá, að verða kallaður til sjóferðar.

Nú er morgun og jeg sit einn í búðinni Kr. J. og er vongóður um að jeg fái í dag brjef heimanað frá bræðrum og svo frá my sweethart, því nú koma allir inndjúps-
menn, ef þolanlegt verður veðrið. Jeg hef verið að binda inn þessar tvær arkir aptan við og strika þær í morgun. Aldrei gat jeg sent pabba 1 pd af Rjóli það fjekest ekki. Guðmundur Ólafsson kvaddi mig í rúminu hjá Jóni frá Skv. í gærmorgun og óskaði mjer með ljómandi orðum heilla og hamingju. Jón Elís fór með honum inn á Ísa-
fjörð, hann fór með pípuna mína svo nú get jeg ekki reikt.

Nú hafa ákaflega margir komið í dag út í vikina og margir mínir sveitungar Krist-
mann kom í gær innan af Ísafirði, Ísleifur bróðir minn kom í dag með Þórði Jóns-
syni út í Hnífsdal og varð þar eptir, hann sendi mjer 10 pd af mör, sem jeg veit ekkert hvernig stendur á, Kr. Þorl. borgaði mjer mörinn sem jeg lánaði honum, í sama. Ekkert brjef fæ jeg með þessum ferðum og þykir mjer það mjög slæmt því jeg vonaðist eptir brjefum. Margir hafa farið á sjó með lóðir og margir til neta og með net og allir fiskað vel. Fiskiskip hafa verið að fara út í dag, og Jóhann Pálsson fór alfarinn inn á Ísafjörð til sjós, hann lánaði mjer skrínu, Kr. Þorl. og Þórður Jónsson komu út í dag eptir nón og Kr. Jónsson kom með þeim, Guðm. kom á Ísfríðingnum líka og verður í búð sem Guðni frá Geirastöðum á. Í dag hefur hann verið að smá hæja og nú má heita logn og lopt þunnur og fostlaust. mikið hef jeg ráfað í dag að leita að frjettum og brjefum. Dampur tók skip niðri á hafi opið formaður Kristján [] og dró það inn á Sugandafjörð. Þetta var á Fimmtudaginn.

5. Miðvikudagur. Veður: Hæglátur vestan í átt sló úr ýmsum áttum og logn á milli og dimmur í djúpið. Jónatan Árnason kom norðan að og Gm. M. og Guðm.

Guðm. son frá Smáh. og S.V. Magnússon frá Gestsstöðum; þeir komu með brjef frá Halda bróðir, og eitthvað af sokkum og vetlingum, það er hjá þeim enn nema brjefið, líka kom Ísleifur bróðir hingað, og var hjer í nótt, hann ætlar að fá sjer vinnu á Ísafirði til hvítasunnna, en eptir hana fer hann líklega að Kr.bóli fyrir fjárm. til Þórðar Jónssonar, og hefur 8-9 kr. á viku. Margir reru fiskudu sumir vel við 60 alls. Ísleifur bróðir seldi mjer 10 pd. af mör, pd. á 45 aura, það er óborgað. Tveir dampar voru hjer á víkinni í nótt við töluðum við aðra þegar þeir voru að fara út. Við lögðum 200 faðma langt net í morgun, út við Grjótleti hjá hinu.

6. Fimmtudagur. Veður: Hæglátur vestan mikið af hafi, og loptbjartur fyrst í morgun. Allir reru fiskudu fátt margir; við 230 drógum lengra netið fengum 20 grásleppur, og eigum nú 20 lóðir í sjó með afbeiting og ljósubeitu, hjer fram af í dag hefur hann verið með hvössum hviðum norðvestann og gerði koldymt jel svo valla man jeg annað eins en optast lá vindurinn hjer innfrá ofan af víkinni. Tveir fiskibátar silgdu út aðrir töluðu við okkur, og fim hvaladampar eru nú hjer á víkinni, og þrír menn af þeim hjer í landi. Jeg las brjefið frá Halda bróðir það er ágætt brjef. Ísleifur bróðir fór í morgun inn á Ísafjörð aptur. Brjefið frá Halda bróðir er skrifað á Skýrdag, og er margt í því. Nú er hægur andi vestan og mikið lopt bjartur, slíkur hjer og hvar.

7. Föstudagur. Veður: Vestan hvass, og rok á milli sumstaðar, var fyrst sunnan og þá rok á milli. Við fórum á sjó drógum lóðirnar sem voru í sjónum en gátum ekki lakt hinar, fiskuðum 140. Margir fiskuðu fátt, og margir sneru aptur því þegar út veðrið linaði kom hann strags vestann jafn hvass eptir litla stund við sigldum inn undir Öshlíð og börðum undir Kálfadal, og silgdum svo yfir víkina. Amerikana voru að sigla til og frá, og lögðust svo fram og út af Hólonum, „Dorí“ kom utan fyrir Ófæru og var með 6-8 menn á og sigldi svo fram til skipsins. Hvaladamparnir fóru í morgun inn eptir eitthvað.

8. 25 v.v. Laugardagur. Veður: Hvass vestan með mold jeljum á milli, en lopt þunnur fr.p. seinni partinn hæglátur. Einir fóru á sjó fiskuðu fátt mörg fiskiskip silgdu inn amerikana fóru sem láu hjer fram af. Margir gengu inn á Ísafjörð, Hjálmar Hafliðason hjer úr búðinni. Jeg fjekk þrjú brjef innan af Ísafirði. 2 frá my lower sweethart, dagsett 20. febr. og 26. martz og eitt frá Sakariasi Einarssyni frá Kleifum. Bátur kom innan úr djúpi, frá Ármúla, á honum voru tveir menn norðan úr Trjekillirsvík, frá Ávík. Jeg skrifaði brjefkafla, sem lýsir tilfynningum mínum til my sweethart, og las í gærkveldi brjefin. Jóni Jóhannessyni gaf jeg upp það sem hann átti óborgað af kæfunni, og hann gaf mjer sikur pundið, sem jeg fjekk hjá honum. hann fór heim til sín í kvöld.

9. Sunnudagur. Veður: Vestan hvass og lopt bjartur, en þó með mold kafaldsjelum. Jeg skrifaði brjef til my sweethart, og til Bjarna á Gjögri, og jeg fjekk frá honum brjef með Ávíkur mönnum sem komu í gær. Jeg kláraði kompás skífuna sem Þórður Jónsson á Kirkjubóli beiddi mig að búa til í gær. Margir fóru að leggja fram, og á sjó. Jón Jóhannesson kemur víst í kvöld og Hjálmar innanað því nú eru skip að koma fyrir Hólana. Dampur stór fór inn áðann. Nú er hann hæglátur en mikil fönn er komin.

10. Mánudagur. Veður: Vestan andkast fyrst um morguninn og loptbjartur. Við lögðum í nótt kl. að ganga eitt, fram lóðir, og fórum svo í land. Fjelags saltampurinn (Stamford) kom hjer á víkina og lagðist far, í morgun, fjöldi formanna tóku salt, svo hann sást stórum ljettast. Skipið er frá Stafanger í Norvegi það á að fara á fimm hafnir enn, og skilja restina eptir í Reykjavík. Fjöldi fiskiskipa silgdi út í dag, um eða yfir 20 öll nærri í hóp, og eitt lagðist hjer á víkinni. Jeg hef verið í morgun, að bringja salti úr Dampinum og allir hjer úr búðinni. Kr. J. tók 20 tonn og Kr. Porl. eins. Við fórum til lóðanna sem lagðar voru í nótt og fórum til neta, drógum styttri trossuna upp hún var öll í streng, fengum eina grásleppu og drógum upp lóðirnar, fiskuðum 80. Flestir reru fiskuðu sumir ágætlega, en fl. parturinn illa, og enginn grásleppu til muna. Dampurinn og nótbáturinn fóru af víkinni um nón. Dampurinn inn í Hnífsdal, og djúp, en báturinn út, en er kominn inn aptur og lagstur hjer, og hvaladampur líka. sp. í dag gerði útvind, en hvast far hefur verið á skýonum norð-vestan í dag, og nú í kvöld er hann kominn vestan. Jón Jónsson Th. kom með það síðasta, af brauðum úr kvartilinu sem jeg tók í vetur, og fylgir því pokinn; gerðin á þessu er óbörguð enn.

11. Þriðjudagur. Veður: Vestann hvass, og rok með köflum, en linaði við kvöldið, og birti í háloptið. Í dag hefur leyst mikið svo alauðar eru malirnar, sem áður voru huldar fönn í hnje og kálfa. Nokkrir reru og lögðu fram lóðir. Kr. Halldórsson varð að liggja lengi undir Ós hólunum vegna roks (T) þeir sem dróu lóðir fiskuðu mjög fátt, og lítið er um Hrognkelsi, og net öll í óstandi. Við förum ekki á sjó úr þessari búð, en höfum verið að greiða og bæta net í dag. Bátur kom innan af Langa-dalsströnd í gærkveldi seint, sögdu þeir mikinn afla í Hnífsdal, um 400, og meir og minna. Fjórir hvaladampar hafa legið hjer á víkinni í dag og Nótbáturinn, sem kom í gær, inn aptur; mörg fiskiskip hafa farið inn í dag sum höfðu bara stafnfokku eina af seglum. Bátur fór hjeðan af mölonum inn á Ísafjörð, og kom jeg með þeirri ferð brjefi til B.S. á Gjögri og a letter my sweetheart innan í, báturinn kom aptur í kvöld, með honum frjettist að einn maður fyrir utan sýsluna hefði komið á sýslufundinn í gær mig minnir að þá ætti að halda hann, þessi eini var, fylgifiskur Lárusar: Hjálmar Hafliðason, fjeck að skrifa eptir minni dagbók veðrið síðan á hvítasunnu, í dag. Jeg fjeck lánuð þrjú blöð af „Fjallkonunni“ hjá J.J. frá Skv. í dag. Líka fór jeg með kompásskifuna til Ellindar, til að fá hjá honum lím í hana.

12. Miðvikudagur. Veður: Logn og loptbjartur fyrst í morgun, svo þykknaði hann og gjörð útvind snöggvast, en var þó vestan á farið hvass, og norðvestan fyrir utan, hvass, og rok á milli svo í kvöld, var hann vestann og dálítið úrfelli, með hörðum byljum. Fiskiskipin gjöra ímist, að þau sigla inn eða út, vegna óveðurs, en mikill fiskur er hjá þeim ef þau hafa næði. Margir hafa fiskað fjaska mikið í dag, bæði inn frá og útfrá grunt hjer að vestanverðu, sumir á ljósa beitu og smokk, hjá mörgum eru netin nú í óstandi. Við dróum löngu trossuna upp, hún er stórrifin og kljáa laus, svo nú eigum við öngva netatr. í sjó, í þessa voru 28 hrognkelsi og beittum við 10 lóðir með þeim, og fiskuðu 360 á þær og svo eru þær, með útbeitings rusli í sjónum núna hjer fram af. Hvaladampar eru komnir á víkina 4 eða 5 og lagstir þar.

13. Fimmtudagur. Veður: Hvass vestan, og þykkur optast illviðri, en linaði við kvöldið, en sama rigning og grúað loptið, og suðvestan í átt. Margir reru í nótt og fyrri part dagsins, þó hvasst væri fiskuðu fátt sumir, sumir ágætlega, á fjórða hundrad, við fiskuðum 120, og drógum upp lóðirnar, þær voru í samþvætting við aðrar, eins og í gær. Nú í kvöld eru margir að fara á sjó, sem ekki fóru í morgun. Hvaladampar voru hjer 8 í morgun á vikinni, og einn nótbátur, og hafa þeir legið í allann dag kurrir, hafa mennirnir af þeim verið að fara milli þeirra á þrómmum. Einir Ameríkana hafa verið inn undir Stigahlíð og voru þræmmar frá því eða (doriur) þar við spröku lóðir sínar.

Jeg setti í dag skífuna á nálina úr Kompásnum hans Þórðar, en hann er enn hjá mjer. Í dag höfum við einlægt staðið við að greiða net. Í dag kom Jón E. frá Garðstöðum út á Ísaf. með salt dampinum (Stamford) og þaðan á bát hingað, sagt er, að senda eigi undirskriftirnar, sem safnað hefur verið hjer, til að afþakka Lárus fyrir systlumann, með þessum dampi, svo þær verði komnar á undan pósti.

14. Föstudagur. Veður: Inn í nótt og þoka og hrímkaftald, svo útnorðan hæglátur fyrst, svo hvass eptir dagmál, og allann daginn til kvölds, og þikkur af lausa þoku, sá hjer og hvar til lopts, og kafalds jel, og frost, töluvert.

Margir reru fiskuðu vel 300-400, við 220. lágu upp yfir ljósabeitu lóðum út í Nesi, þær fóru í samþætting við lóðir Kr. Þ. og J. Ebbenessonar, við fengum leiði í land. Ameríkana tvennir voru þar að makka og hvaladamparnir fóru allir út hjá okkur sem lágu á vikinni í nótt, en nótbáturinn sigldi inn á Ísafjörð. Fjelags salt dampurinn fór áðann út. Jeg afhenti Þórði kompásinn eða mönnum hans. G. Ó. sendi eptir púltinu sínu í kvöld, han fór ekki til Ameríkana og er nú ráðinn háseti hjer á mölonum.

15. 26 v.v. Laugardagur. Veður: Logn í nótt og fyrripart dagsins, sló þó vindanda hjer og hvar á sjóinn úr ímsum áttum, og heiðbjartur fram á hádegi; seinnipartinn gjörði kala út, og þykknaði af vestanátt og hrannaði dimukafald í hafið og inn á grænuhlíð. Allir hafa róið í dag, einstaka maður tvisvar, og fiskað ákaflega vel sumir um 400 og þar yfir, bezt grunt að vestanverðu, við fiskuðum 170, við lögðum lóðirnar út á Kömbum, svo lögðum við tvö net fram 150 faðmar hvert. Jeg sendi Leó og Ísleifi bróðir í soðið með Guðmanni; margir fóru í kaupstað eptir sjóferð í dag, en með öngum gat jeg farið, og flutt fiskinn minn sem jeg á síðan fyrir þáskana.

16. Sunnudagur. Veður: Suðvestann kæla og þikkur fr.p. en heiðbjartur og logn seinni partinn, og var að gera kala út, yndælt veður og frostlaust.

Nótbátur lagðist hjer á vikina í gærkvöldi, og fór í morgun, með þeim sem fóru inn á Ísafjörð í gær frjettist að Skúli Þóróddsen hefði farið með salt dampinum suður í Reykjavík og Guðm. skipasmiður, og Grímur Jónsson ætlaði, en varð að snúa aptur við borðið. Mikill var aflinn hjá þeim sem reru í gærkvöldi og nú eru sumir að leggja fram, og líklega draga lóðir. Í dag borgaði Jóhannes á Lb. mjer 6 pd af kæfu, sem jeg lánaði honum, með 7 pd. af hángiket, hvert pd. 35 aura, svo fjekk jeg 2 pd. af Candís hjá Þórði Jónssyni á Krb. að láni. Í dag komu að hitta mig Guðjón Ólafsson frá Skálholtsvík, og Ellindur snikkari, og var jeg lengi hjá honum heima, og

þáði trakteringar (Konjak og þess háttar). Í dag kom Margrjet þjónustan mín með buxurnar sem illa fóru bættar. Þetta er hlægilegt.

17. Mánudagur: Veður: Kæla sunnan út djúpið í allann dag, en linari eptir nónið, en kældi þá aptur og gjörði dimmu og subbu. Allir hafa róði í dag og fiskað vel, flestir, þó er nú færra hjá sumum en í gær, og suma vantar lóðir 9-7 og þar um og uppi höld suma, gjörir það, að straumar hafa verið svo miklir, og lóðaslagurinn. Þeir sem fóru í gærkveldi fiskuðu ágætlega, og fóru aptur í dag og gerðu ekkert til fyr en í kvöld, Jón Jónsson frá Skv. fór með fimm á sex æringnum úti nes og krussaði svo inn fyrir aptur. Við beittum 19 lóðir með rikling í landi, og lögðum fram í nótt, og fórum svo í land, svo fórum við í net þegar við fórum fram, fengum 20 Hrognkelsi, beittum út 6 lóðir og drógum þær aptur og bættum þá fjórum við með rikling svo nú eigum við 10 í sjónum. Kr. Þ. menn fóru að leggja net, og drógu annað fengu 40 í það, nú er heldur vel um grásleppu, sumir hafa fengið seli og hnísur í netin. Í gær var slept manningum úr tukthúsinu, sem Lárus setti í það, og er sagt að sjái á honum, og að hann sje veikur. Guðmundur skipasmiður var sendur með skjalið, sem á að afþakka Lárus, og undirskriptirnar úr öllum hreppum sýslunnar eru á. Við fiskuðum í dag 230.

18. Þriðjudagur. Veður: Sunnann stormhvast með skúrum á milli, loptþunnur.

Allir reru fiskuðu misjafnt 20 - 400 og meir víst sumir ystu sexæringarnir og þeir sem fá vel í beituna, 40-80 hrognkelsi. Við fiskuðum 60 og fórum í bæði netin fengum 8 hrk. beittum því út hjer framaf en drógum það ekki aptur, fiskirífið var á hinar lóðirnar 10 sem voru í sjónum, straumur var til óhægðar, margir krussuðu inn í víkina, því hann var svo hvass. Reisuskip kom inn.

19. Miðvikudagur. Veður: Logn og þoka svo ekki sá til miða, og að öðru hverju kali inn fram á nónn, svo gerði kvassa þotu af vindi út af víkinni suðvestan og nú er loptþunnur og kali inn, en orðinn dimmur aptur á út hlíðarnar. eptir nónið gerði hrím hagljel, en í dag komu endur og eins smá skúrir. Allir reru í dag, fiskuðu færra en í gær og hina dagana, þó var frá 200 til 300 víst hjá þeim sem mest fiskuðu. Við rerum, beittum 18 lóðir í landi, með rikling, og drógum svo lóðirnar síðan í gær, þær voru í samþætting, og allra handa ólagi, og uppihald og lóða partar voru í þeim sem Kr. Halldórsson átti, og skiluðum við honum því á sjónum svo rerum við útundir ytstu skipin, norðarlega (náum í Hestinn, framaf Hvassaleitisbótinni) og lögðum þær þar og lágum tvo kl. tíma uppyfir þeim, drógum svo fjórar lóðir og hættum þá við því ekkert var af fiski á þeim, beittum svo út norður þrjár lóðir aftur, rerum svo hvíta logn í land; straumur var mikill inn eins og hefur verið, svo það var erfitt að róa út. Jón M. sem Sigurður V. rær hjá fór í kaupstað, að sækja salt, hann sagði öngvar frjettir, ekki var póstur kominn, skipið sem fór inn í gær var „Lovísa“ og sagði Jón M. að hún væri bara með salt farm. Við fiskuðum í dag 90 en það var fremur smátt. Nú er hann held jég norðvestan í áttinni, en mjög stýltur sem stendur.

20. Fimmtudagur. Sumardagur fyrsti. Veður: Norðvestann hvass að utanverðu og mold kafald og þoka, en hjer í víkinni var hann með hvössum kviðum, og moldjeljum. Seinni partinn birti hann dálítið upp og gerði hvassa kviðu út suðaustann og

úrfelli, svo línaði hún og dimmdi að utanverðu, svo er nú kominn góð kæla inn, en mikið illviðri er enn og innlagnar þoka í núponum, og allur dimmur og subbaður, loptið er allt grúað og grátt. Töluverður snjór var kominn í morgun og var með mold skafkafalds jelljum, sem er nú leistur. Í dag hafa margir farið á sjó en fáir fiskað vel, P.J. um 200. Það held jeg hafi verið hæst, sumir sneru aptur gátu ekki dregið allar lóðirnar. Kr. P. fór tvisvar til lóðanna, hann gat ekki dregið vegna veðurs í fyrra skiptið fiskaði 60-80 í seinna sinn. Við fórum til neta og drógum annað en hitt urðum við að slæða upp, við vorum ákaflega lengi við þau, en nú eru þau með góðu lagi, duflin voru sokkin og farin af. Jón Ebbinesson fann aðra en hin voru full af sjó, við fengum 18 hrognkelsi í þau og eru þau á seil hjer fyrir framan.

21. Föstudagur. Veður: Vestann hvass með skúrum á milli fyrri partinn, en loptbjartari seinni partinn og þur.

Um 7 skip fóru í dag fyrir nón, einir sneru aptur, flestir fiskuðu fátt hæðst um 200 hjá P.J. Dampur var hjer á víkinni í morgun með hval og er enn. Skip sigldi inn með annað mastur laust aptan í sjer og hvaladampur fór inn líka. Preunir fóru í kaupstað og getur verið að þeir frjetti af þessu eitthvað. Pósturinn átti að koma í dag á Ísafjörð, en ekki fyrri, eins og jeg hjelt. Jeg hef verið hjá Ellindi lengi í dag. Í nótt dó dóttir Jóns Ebbinessonar á besta aldri. Í kvöld kl. að ganga 5 förum við á sjóinn og Kr. P. og fleiri því þá gerði hann þvínær logn aðeins kali út sem hann er nú að græða, og er þjett úrfelli og dimmur allur og grúaður. Þeir sem fóru á sjó núna hafa fiskað heldur vel. Við beittum út með hrognkelsum 10-12 lóðir jeg held að fiskiríði sje um 200. Hvaladampurinn fór jafnt og við á stað með hvalinn vestur fyrir, svo fór dampur út og allstaðar voru þeir með hafinu að kynda. Þilskip fór rjett með borð hjá okkur, voru 10 manns uppi, það hjet: „Hilda Maria“ og annað fór út frá Ísafirði. Straumur var ákaflega mikill í dag, inn og norður, svo sumir fundu ekki og okkar dufl voru rjett í kafi.

22. Laugardagur. Veður: Hæglátur vestann, fyrst, en gjörði kviðu hvassa um miðjann daginn hægði svo, og kom sunnann seinni partinn, um miðjann daginn var hann með skúrum. Í morgun gerðum við til fiskinn og Kr. P. svo förum við að beita, og svo á sjóinn, fiskuðum 70 og eigum nú 20 lóðir með ljósubeitu í sjó. Margir reru fiskuðu vel allir, sumir nærri hlaðið um 300 hundruð. Jeg fór inn á Ísafjörð með fiskinn minn hann varð 3,30 ⚡ og verðið held jeg hafi verið 7 a. ⚡ og hefur hann orðið 23,10. Jeg tók út í reikninginn minn 1/4 Tunnu rúgmjel 2 ⚡ Caffi 2 Candís, 2 ⚡ Púðursikur, 1/2 Valborð, 3 Lek póstpappír og 10 umslög. Jeg tók fyrir aðra fullan boka af brauðum og 1/4 Skp af kolum. Jeg færði Leó frænda og Leifa bróður í soðið, Leó gaf mjer 2 krónurnar sem jeg átti að borga honum fyrir bandspotana kringluna og buddu þoka. Leifi bróðir gaf mjer kaffi á Norska bakaríinu, svo var jeg í nótt hjá Magnúsi Árnasini skósmið og Leó við vorum þrír í rúmi. Leifi bróðir hefur öngva vinnu fengið að það heiti enn, hann keypti Úr; og skó á 11 kr., hann sýndi mjer bækur sem hann keypti hjá Þorvaldi, fyrir 15 kr. Jeg hitti Hjálmar Guðm. hann er ófarinn út til sjós. Masturlausa skipið er frá Bíldudal og liggur á Ísafirði allir mennirnir komust lifandi af.

23. Sunnudagur. Veður: Logn fyrst í morgun svo hvessti hann vestann og gerði rok á inndjúpinu, og Ísafirði út að Óshólunum, um nón linaði rokið, og gerði rumbuskúrir, og nú er hann þur, og loptþunnur, og hægur vestann. Jeg fjekk far með Guðm. Jóni og flutning á öllu dóti mínu þó var báturinn hlaðinn með salt, við vórum 11 á honum út í Bolungarvík fengum rífandi leiði og rok, svo lítið varð haft af segli á milli, en þó var lens, undan því. Leifi bróðir gaf mjer Glicerine soap stikki, og fjekk jeg bestu trakteringar hjá honum og M. A. Jeg afhenti Margrjeti f.g. 1 pd. Caffi og 1/2 Export 1 pd Sóta, og borgaði Þórði Jónssyni (2 ☞ Candis í sama). Jeg keypti 2 pd Sóta hjá Sólý á norska bakaríinu og átti jeg annað, sem jeg afhenti Margrjeti, í fötin mín því hún vaskar þau.

Líka kom jeg mjelinu þangað sem gert er úr því, og flatninginn fór jeg með til Ellindar.

Guðmundur Pjetursson í Ófeigsfirði kom nýlega á Ísafjörð og fór þaðan vestur á Bíldudal. Guðm. á Finnbogastöðum var á Ísafirði en jeg vissi ekki af honum. Magnús Kristjánsson Hafnarhólmi kom í gær á tangann og fleiri á bát innan af strönd, hann sagði öngvar frjettir. Póstur er ókominn enn.

24. Mánudagur. Veður: Logn fyrst í morgun fram á hádegi; en þá kældi hann vestann, og gerði kafalds jel dimt, og kom svo inn útr hafi og birti nokkuð til lopts nú er hann hafvestann kælinn fyrir utan Ófæru rjett inn og norður.

Allir hafa fiskað vel í dag, hæðst um 400, hjá okkur var 210 af vænum fiski, og 28 hrognkelsi sem við beittum á 10 lóðir og drógum aptur, en 20 áttum við í sjónum; lóðirnar okkar voru í samþætting við þórðar J. frá Kirkjubóli.

Jeg borgaði kaffi lánið Guðríði Aradóttir í dag, og jeg fann Ellind og sagði honum frá borðinu sem hann ætlar að smíða úr kassann fyrir mig.

Guðmundur frá Ófeigsfirði var hjer á mölonum í nótt, og Guðmundur G. frá Finnbogastöðum, en jeg vissi ekki af þeim fyrr en í kvöld að þeir voru farnir inn á Ísafjörð. Skúli Thoroddsen heyri jeg sagt að sje kominn á Ísafjörð, hann kom með „Díönu“ á Dyrafjörð, frá Reykjavík, og Guðmundur (hómi) með honum og svo þaðann landveg.

Tveir kúttarar silgdu inn í dag, þeir hafa líklega komið frá Noreigi.

25. Þriðjudagur. Veður: Logn og heiðbjartur og dálítið frost fyrst í morgun en svo gerði kala út austan um miðjan daginn; en seinni partin gerði hann ífulausann slátt norðann, og nú er dálítill kæla komin, og þoku bakki í hafið og á nokkur fjöllin.

Margir hafa fiskað mjög vel hæðst hjá J. E. 400, hjá okkur var 340; sumir fiskuðu fáa tugi eins og vant er. Við fengum 32 hrognkelsi í dag og beittum þeim á 8 lóðir, nú eigum við 23 í sjó, lóðirnar sem við drógum voru í samþættingi við þrennar lóðir. Suma vantar lóðir, mest eru 5 sem Albert vantar.

„Díana“ danska herskipið fór inn á Ísafjörð í dag um nón, og í kvöld silgdu tveir stórir kúttarar inn líka, kvaladamparnir hafa verið að fara út og inn í dag, og reykirnir úr þeim hafa einlægt sjest með haf sjóndeildarhringnum. Nokkrir hafa farið í kaupstað í dag, og eru nú að koma og komnir sumir.

26. Miðvikudagur. Veður: Loptbjartur og lagdi upp norðann með sólar upp kom-
unni, en linaði það og gekk inn á djúpið, og nú er nær logn, en hulu þikkni.

Allir reru fiskuðu færra en í gær margir, og sumir fóru ekki til neta, og þar af
vorum við einir; við fiskuðum 90 hæðst hefur verið um 300. Margir fengu brjef frá
Amríku, innan af Ísafirði í gær, póstur kom á Ísafjörð á sunnudaginn. Ekki fjeck jeg
brjef með þessum pósti.

27. 2. v.s. Fimmtudagur. Veður: Suðaustann drifkæla og subbu þikkni fr.p. seinni
partinn illviðri og drif kæla mikið upp frá fjörðum.

Flestir reru fiskuðu vel, sumir mistu lóðir; við fórum í net fengum 12 hrognkelsi.
Pjetur Oddson kom með þrjár lóðir í búnti sem við beittum úr í dag. Kr. Þ. fór í
kaupstað í dag eptir salti og er ekki kominn enn, og Jón Jónsson frá Skálavík, og
hann kom áðann, Guðm. Tómasson fór með honum, með stúffiskinn okkar, en kom
ekki með honum aptur, við gerðum til fiskinn fyrir Kr. Þ. 320. Hvaladampur fór inn
áðann, og tvö fiskiskip sigldu út.

28. Kóngsb.d. Veður: Útnorðann hæglátur og moldkafald fram á nó n - þá birti
hann dálítið.

Kr. Þorláksson kom í gærkveldi kl. 12 og G. T. með honum hann tók út á stúf-
fiskinn 2 🐟 Rullu 2 🐟 Candis 4 🐟 Púðursíkur, jeg fjeck 4 🐟 P. og 1 🐟 Candis.
Jeg keypti ein skæði af leðri hjá Hjalmarí Hafliðasyni. Jeg lánaði Guðjóni Hjal-
marssyni undir bréf og skriffæri hann skrifaði heim.

Kóngsbænadagurinn haldinn í dag af flestum með ráfi og búða slangri, og sumir
formenn hafa verið einlægt að salta fisk. Lárus stemdi Skúla í gær en hann var ves-
all og gat ekki mætt. Jeg skrifaði letter my lover sweethart.

29. Laugardagur. Veður: Útnirðingur eða rjett inn úr hafi hæglátur og moldkafald
einlægt, nema stundarkorn milli hádegis og nóns. Þá fóru flestir á sjó, fiskur í með-
allagi margir, um 100 hæðst 300 og á fjórða. Við fiskuðum 98, fáir fóru í net sumir
fundu ekki allar lóðirnar, við hittum 8 dufl saman nærri hjá okkar lóðum. Jón
Jóhannesson fór heim í kvöld, og Kr. J. var líkmaður að dóttir Jóns Ebbínessonar í
kvöld. Nokkrir inndjúpsmenn fóru heim í gærkveldi. Jón Magnússon fór í kaupstað
í kvöld og Guðjón frændi með honum, jeg beiddi hann fyrir brjef til my lower
sweethart; og í soð til Leifa bróðir, sendi jeg með honum.

30. Sunnudagur. Veður: Útnorðann kælinn og kafald á milli, skefur hjer, og kom-
in töluverð fönn; í ökla. Í dag skrifaði jeg Bjarna á Gjögri brjef. Preunnir fóru á sjó í
kvöld fiskuðu um hundrað. Jeg skrifaði brjef til Halda bróðir, og Leifa hann fer nú
á föstudaginn með póstinum af Ísafirði, jeg fjeck 10 aura lánaða hjá Kr. J. undir
brjefið til Bjarna, Þorkell í Vatnsfirði tekur þaug af mjer inn á Ísafjörð. Jeg fjeck
brauð lánað hjá Kr. Þorlákssyni í dag.

Maíus

1. Mánudagur. Veður: Útnorðann hvass fp. og mold kafald optast svo hægur, og
birti nokkuð en hvesti eptir nó n rjett norðann úr fjörðum, og er með heiðbirtu rifum
hjer og hvar. Nokkrir reru í nótt eins og vant var, og við einir af þeim fengum þunga

baráttu til lóðanna en nærri logn frá þeim, við fórum ekkert í net, fiskuðum 100. mest sem jeg veit um er 200 en margir eru nú á sjó sem seinna fóru, og fiska víst vel. Jóhann Pálsson kom í gærkveldi innan af Ísafirði hann var lagður upp af fiskiskipinu á Tálknafirði vegna þess, að honum er svo ilt í handleggjum af gikt; hann verður hjer eitthvað. Jeg var lengi að skrafa við Ellind í gærkv. og nú kom jeg fyrst í Garðstaðabúðina til Guðjóns frænda í gær. Í dag kom Friðrika með leðurskóna gerða það kostar víst 32 aur. eins og vant er hjer.

2. Þriðjudagur. Veður: Norðann hæglátur með kafaldsjeljum í inndjúpinu fyrir hádegið, þikkur, og þunga far austann; sp. hæglátur og heiðbjartur orðinn nú. Fagurt veður.

Allir reru fiskuðu færra margir en að undanfögnu margir um hundrað, mest held jeg 200, hjá okkur voru 45. við drógum annað net fengum 25 hrognkelsi, beittum út 10 lóðir og lögðum 14 ljósabeitu lóðir, og eigum þær þvert yfir lóðir margra. Prennir fóru inn á Ísafjörð eptir salti, sögðu öngvar frjettir, nema Skúli var fyrir rjett í gær hjá Lárusi. Díana fór út í dag. Sagt er að landshöfðingin og tveir lögfræðingar aðrir. ætli að koma með pótskipinu um helgina. Nú fóru þrjú brjefin í dag inn á Ísafjörð, með Þorkeli, sem jeg skrifaði á sunnudaginn.

3. Miðvikudagur. Veður: Suðaustann út djúpið báru laus, kæla og heiðbjartur fr. sp. nær norðrinu. Allir reru fiskuðu margir um hundrað hæðst um þrjú hjá okkur var 270, við fórum í net, fengum 25 hrognkelsi, beittum því á sex lóðir, og drógum þær aptur, svo við höfum dregið 33 lóðir í dag, sexdán af því með hrognkelsum. Nú eigum við 21 lóð í sjó. Í dag komu menn úr Skálavík að utan, og fóru aptur með fjelagssalt. Jón sendi með þeim tros heim. Nú var í kvöld sett nýtt segl á „Dúó“ það fer mikið vel og er gríðar stórt. Nokkrir hafa farið í kaupstað í dag eptir salti.

4. 3 v.s. Fimmtudagur. Veður: Útvindur, austann hæglát gola og heiðbjartur allann daginn, en í kvöld gerði hann logn. Allir reru fiskuðu vel, hæst um fjögur hundruð. Við fiskuðum 210 fórum í net fiskuðum í það 15 hr.k.

Ísleifur bróðir kom með kaupstaðar ferð hingað, jeg bað hann fyrir brjefin, sem áttu að fara norður, hann tók eina bók af pappír og lakkstöng úti minn reikning, sem jeg sendi Halda bróðir. Jeg gaf honum líklafesti og vasaklút, og bauð honum að fá fleira út í minn reikning ef hann vildi; honum Leifa. Dekkbátur kom með 100 tunnur af salti hingað á víkina, og fóru þær strags svo hann er nú kominn inn undir Óshóla til baka. Nú loksins á að vera klárt með stefnur og rjettar höld milli Skúla og Lárusar, frjetti jeg og allt út búið undir hjeradsóm.

5. Föstudagur. Veður: Suðaustann bálhvass út djúpið og þikkur og subba, og þoku ruddi mikill í Óshlíð og Stigahlíð, sem tætladist yfir hnúkana og klettana, svo linaði hann, og gekk að vestrinu, var þó hæglátur og birti vel í loptið, eptir hádegi var komin suðræna og hún er enn, og er mjög stillt, hulu þikkni.

Nokkrir reru snemma, og margir í dag seinna sumir fóru í kaupstað, flestir fiskuðu færra en í gær, hæðst um þrjú hundruð, hjá Þórði, á ljósa beitu. Við fiskuðum 70, og fengum 5 hv.k. við fórum snema meðan hann var hvass, silgdum frá netinu, norður sem tók með rifuðu forsegli svo upp, þá linaði hann, og svo til lóðanna. Við

eigum 20 lóðir í sjó, nú í dag festum við upp hausana sem hafa legið síðan um helgi. Jeg fjekk lánað rúgbrauð hjá Kr.m. Nú er stórt reisuskip að fara inn; hvaladampur fór út hjá okkur, við lóðirnar.

6. Laugardagur. Veður: Hæglátur út og báru laus heiðbjartur fr.p. sp. hvass sunnann, en suðvestann hvass á farið og þikkur, gerði mikið illviðri um miðaptan, sem hjelst fram á nótt.

Allir reru fiskuðu vel margir um þrjú hundruð hæðst hjá okkur var 180 að fiska og 19 hrognkelsi, við drógum upp 20 lóðirnar sem við áttum að vestan verðu og silgdum svo norður á Kambabörð um gilin og beittum þar út 9 lóðir, og drógum 5 aptur og var á þær af fiski. Við fórum á sjóinn kl. 10 í gærkveldi og þá voru sumir að koma að, við fengum kala í land frá fjörðum og logn þegar vestur kom. Kr. Þ. og Kr. J. sendu okkur sex á Val eptir salti, við fengum á móti inneptir, og rok leiði með köflum inn fjörðinn. Við tókum saltið hjá Ágúst, en hann fékk það hjá Níelsen og tókum við það upp í Bót, en pokana 25 sem Ágúst lánaði okkur undir saltið mistum við frá brigginni sem Valur var við, meðan mæld voru kolin sem við tókum, svo við urðum að hafa aptur seglið af val í skutnum og hella þar í salti, og svo fengum við brauðfat sem tók 4 tunnur en alls á skipinu voru 14 t. af salti, við fengum leiði og rigningu út eptir komum kl. að ganga 12, svo við höfum vakað rúmann sólarhring við erfiði altaf. Jeg tók út í minn reikning 4 Púðursikur og 2 billitr. Leifi bróðir fór með póstinum af Ísafirði inneptir, í gær eptir hádegi. Reysuskipið sem fór inn í gær, er „Árni Jónsson“, sem venti hjer í hitti fyrra. Nótbatúr var sendur með 100 tunnur af salti frá Níelsen út á víkina, og fór það alt og þó meira hefði verið, hann er búinn að senda norður í Jökulfrd. og inni djúp með salt, til verzlunar manna sinna.

7. Sunnudagur. Veður: Vestann hvass á milli með skúrum allann daginn og lopt bjartur með köflum hvass á farið. Nú frjettist til pokanna, þeir fóru inn að Tungu í Skutulsfirði með bát þaðan, líklega í ógáti. Nú er farið að gróa hjer, og farið að vinna á túnnum. Við erum búnir að salta úr 23 t. Reisuskip fór inn, tveir kv.d. kómu á víkina.

8. Mánudagur. Veður: Vestann kæla með kviðum, og hvass á farið vestann fr.p. og þikkur; sp. hægur nærri logn, og milli kali inn og úr ímsum áttum, og heiðbjartur svo sem. Allir reru fiskuðu margir færri en að undan fögnu hæst rúm tvö hundruð. Hjá okkur var 110 og 12 hrognkelsi, sem við beittum út og drógum ekki aptur, fórum í bæði netin.

Hvaladamparnir fóru í morgun af vikinni út, mörg skip hafa silgt út og inn í dag, og var eitt sem inn fór reisuskip, Sigurður Jónsson í Koti fór inn með því utan af miðum, fyrir lóss. Svona er þessi mánudagur.

9. Þriðjudagur. Veður: Suðaustann fyrst, svo sunnann hvass, rjett að roki út alt djúpið, og þikkur, svo linaði veðrið um nón, og færðist nær vestrinu, og er nú hvass suðvestann á farið.

Nokkrir reru í dag fóru eins og vant er í nótt kl. um 2, en þá var hann fyrst að hvessa, altaf hefur hann verið báru lítill, flest eða öll skipin krusuðu innfyrrir, og við líka með rifuðu forseglinu sem hann þoldi þó valla. Við fórum ekki í net, en silgdum

norður að lóðonum og drógum þær undann, þær liggja út og inn með rifinu. fiskuð-um 220 af vænum fisk mest part. Hæðst held jeg sje um hálf þriðja hundrað. Við lögðum ljósubeitu lóðir 17, tvær af þeim beittum við útmeð st.gorm. Reysuskipið sem fór inn í gær, var saltskip til Árna Jónssonar. August sendi menn eptir pokonum sem hann á í láni hjer í víkinni. Mörg skip hafa farið inn og út í dag, alt fiskiskip, jeg veit þó ekki um eitt.

Lára kom inn í dag um nón. Hvaladampur brunaði á eptir henni. Jóhann Pálsson fór í morgun á Ísafjörð og ætlar af fara túr aptur. Preppir eru nýfarnir núna á sjóinn.

10. Miðvikudagur (Eldaskil dagi). Veður: Vestann kæla og loptþunnur fr.p. hæg-ur og gerði snöggvast út eptir nón svo stundarkorn logn hjer á djúpið svo kali úr norður hafi nú er hann suðvestan þikkur með skúra leiðingum í inndjúpinu, og smá úrfelli hjer á milli.

Allir reru í dag, sumir, sem fyrst reru í nótt sneru aptur vegna hafvestan veðurs, við rerum um dagmál, en beittum kl. að ganga 2 í nótt Guðmundur Tómasson var vesall af gikt svo hann gat ekki farið og fengum við mann frá Sigurði Jónassyni þegar hann kom í land, við fórum ekki í net en silgdum út vind norður fiskuðum 110, fengum logn og svo kala inn í land. Við hittum reisuskip það var „Pálminn“ til Nielsen og töluðum við kašteinninn, hann er með allsslags vörur. Dampur stór þríma-straður fór inn og tveir kvaladampar, og fiskiskip, skipið silgdi inn á Hesteyrarfjörð. Mörg Ameríku brjef kómu með Lauru, og komu mörg hjer á malirnar með Þórði Guðnasyni í morgun.

Hæðst hefur verið að fiska í dag hátt á þriðja hundrað hjá Þórði og Jóni Ebbinessyni.

11. 4 v.s. Fimmtudagur. Uppstigningardagur. Veður: Norðvestann hæglátur hjer á djúpinu, hvass úti fyrir, og með kafaldsjeljum loptbjartur á milli, fenti á fjöll en þiðnaði í byggð og varð að vatni.

Um næstu helgi var farið að láta út kýr hjer og allsstaðar er farið að vinna á, og farið að grænka tún og lautir. Díana var skipið sem fór inn í gær, hún fór út í dag fyrir miðaptan, og Laura fór í nótt út, með henni kom Óli Ásmundsson frá Khöfn með vörur, sem hann ætlar að versla með, og Lárus A. Snorrason kaupmaður. Dampur stór fór inn í dag með fullum farmi víst. Hvaladampur hefur legið hjer á víkinni í dag og liggur enn.

Í dag hafa öngvir farið á sjó og ekki í kvöld, jeg hef verið með harmóníkuna hans Jóhanns Pálssonar og Guðjón frændi inn í timburhúsi.

12. Föstudagur. Veður: Útnorðann hvass fyrst um morguninn, hægði svo dálítið um miðjan daginn, og gerði hvassan út um kvöldið rjett drífa veður.

Öngvir reru fyrir en um kl. 6. því hann var svo kvass nema Þórður og Jón. Við rerum ekki fyrir en um nón vegna þess að við gátum ekki farið í net, en vantaði beitu en fengum hana þá, hjá Jóni Ebbinessyni, svo fórum við í net, því þá var hann hæg-ur, fengum 19 hrognkelsi, rerum hæglátan norðann, norður á Hest hornið grynna og silgdum svo út, við höfum átt, og eigum enn lóðirnar og reystum Kambabörðum og Giljonum, út og inn, ná í Öskubakinn vel; við beittum út 5 lóðir drógum hinar og

þær sem við beittum út, lögðum 16 lóðir á eptir okkur, við fiskuðum 200. Þegar við fórum í land var hann orðinn hvass út rjett drif, það var um lágnættið. Þegar við komum í land voru margir að fara á sjó, við tókum fram [] undan Ófærunni utan til. Við settum bátinn með því, sem við fiskuðum, svo fórum við að sofa um kl. 3-4. Falleg skúta sigldi rjett hjá okkur út, við lóðirnar.

13. Laugardagur. Veður: Hvass út, til nóns svo lagði hann upp norðan og varð drif hvass rjett að roki frá fjörðunum eptir Marfuhorni en hægri inn af því.

Allir reru í morgunn fiskuðu færra heldur en vant hefur verið hæðst um 200 hjá Þórði. Hjá okkur var 112 við fórum á sjóinn um nón rerum baráttu norður á Hest, sigldum þaðann til lóðanna með rifuðu forseglinu og urðum að hafa það á höndum, við drógum lóðirnar og lögðum aðrar eptir okkur, komum þeim aldrei á hjól, sigldum svo með rifuðu forseglinu vestur á Kjöl þá fór að lina inn af Marfuhorni. Við fiskuðum 100 og gerðum það til þó seint væri og stokkuðum 18 lóðir í búntum, vorum búnir kl. 12. Kr. Þorl. sendi piltana sína eptir salti inn á Ísafjörð, þeir komu seint kl. 11. Þá var hann austann hvass. Skip sigldi út áðann um kl. 9 það er Kúttur. Dampurinn sem fór inn þann 11 var salt skip til Árna, kom með 5000 tonn, og seglskipið sem Sigurður lóssaði inn var til hans, og var með um 2000 t. sagt er að hann eyði 300 tn af salti á hverjum deigi.

14. Sunnudagur (Vinnuhjúa skild.) Veður: Austann hvass og heiðbjartur, nema korgur eða móða í loptinu og kaldur, í allann dag.

Jeg hef skrifað tveggja daga veður, og rusl í dagbókina mína, margir hafa fengið hjá mjer undir brjef í dag og skriffæri.

Guðjón frændi frá Heiðarbæ var hjer stundarkorn að spila á harmoniku. hann lánaði mjer 2 1/2 smjör kostar 2 kr. Bernótus fjekk mjer 2 Candís fyrir káfuna sem jeg ljet hann fá.

Lárus sýslumaður fór suður í Reykjavík með Díönu, og er sagt að hún komi með hann aptur, grein er í Þjóðólfi frá Skúla Th.

15. Mánudagur. Veður: Austann út nokkur kæla fyrri partinn, en hægði og gerði rjett logn sp. og þikknaði, var svo með smá irjuúrfelli á milli.

Allir reru fiskuðu flestir færra en að undanfögnu, lang hæðst hjá J. M. á þriðja hundrað. Við fiskuðum 95 fórum ekki í net, sigldum góðann bir norður lögðum 16 lóðir eptir okkur, og beittum þrjár út fengum svo kala dálitinn vestur yfir undir Grjótleititið. Jón Jóhannesson fór í dag og kom aptur. Jeg fjekk lofun á að þeir Ávíkur menn tækju af mjer dálitla sendingu til Bjarna á Gjögri, en það er ótekið út enn.

16. Þriðjudagur. Veður: Sunnann kælinn út fram á hádegi, en suðvestann á farið, til loptsins, en hægur sunnan djúpt, og suðvestan grunt, seinni partinn, og irju úrfelli á milli.

Allir reru fiskuðu allir færra en að undan fögnu, hæðst hálf annað hundruð. Hjá okkur var 100, við sigldum norður góðann bir, og drógum lóðirnar, og lögðum svo á eptir okkur, sigldum svo undir Grjótleititi og rerum þaðan inn í vik.

Þjetur í Hafnardal kom hingað í dag á göngu úr Hnífsdal. Eggert Bjarnason og kvennmaður komu með honum á bát innan af strönd. hann sagði öngvar frjettir,

nema ágæta tíð upp á landið, hann hefur farið tvær víðar ferðir norður á strandir, í seinna sinni um bænadaginn, var að reka þar inn hafís.

Pósturinn kom í gær hef jeg frjett, jeg vona eptir brjefi með honum. Þórður Guðnason fjeck Dúó til að sækja á honum salt, og er ekki kominn inn aptur. Stór dampur, herskip fór inn í dag, það var lengi hjer á grjótleitisbótinni, við fórum rjett hjá því, kannski Lárus hafi verið með því. Nú seldi jeg seinasta stikkið af kæfunni minni, sem var skemd, fyrir 35 aura. Það var 3 en restina gaf jeg Margrjeti.

17. Miðvikudagur. Veður: Logn og þikkur, inn lagnar þoka í hlíðonum, og bakki fyrir hafinu, í nótt. Í dag hefur verið suðaustan landsinningur, kali út báru laus hreint allur grúaður og þjett og smátt úrfelli optast. Þórður Guðnason kom í nótt kl. 11 hann kom með síld sem veiddist í gær á Ísaf. og var okkur sendar 2 skeffur við beittum 16 lóðir í landi, og lögðum þær áður en hinar voru dreignar, sem í sjónum voru, við fiskuðum 530 en það var smátt margt af því. við drógum 38 lóðir, 20 komu í land við fengum bir frá lóðonum í land. Margir fengu síld, og fiskuðu grófheit sumir, margir lögðu hjer rjett fram af vörinni grunt, fiskuðu smáan fisk. Hæðst hjá Jóni E. var hjerumbil 600.

Nótbátur kom hjer á vikina til að taka Guðmund Ólafsson. Díana fór út í dag og salt dampurinn, sem kom til Árna Jónssonar á Ísafirði, og hvaladampur. Jeg fjeck brjef frá Arnóri Árnasyni á Felli.

18. 5 v.s. Fimtudagur. Veður: Andkast út suðaustann, allur grúaður og þjett á felli einlægt fram á hádegi þoka í miðjum hlíðum með stikkjum og ofan á fjöllonum svo valla sá til miða, fyrir subbu og þoku.

Margir reru, en öngvir höfðu síld, sumir drógu upp lóðirnar; margir fóru í kaupstað. Það hafði verið dreigið á fyrir síld í nótt á Ísafirði en ekkert fengist.

Við beittum 15 ljósabeitu lóðir í landi beittum 5 út með hrognkelsum, við fengum 14 af þeim í bæði netin; hinar lóðirnar drógum við upp, og var 160 af fiski á þær, við fengum leiðis slátt báðar leiðir. Fjórir kúttar eru nú að fara inn einn með flaggi, kannskje Ögurvíkur báturinn.

Jeg fjeck 4 kr. til láns hjá Kr. Jónssyni og keypti smjer fyrir það hjá Guðjóni Hjálmarssyni, fjórðungurinn kostar 8 kr.

19. Föstudagur. Veður: Logn þikkur og þokubakki fyrir hafinu og þokuræmur í miðjum hlíðonum. Eptir hádegi birti hann og fór að gera kala úr norðurhafi nú er hann heiðbjartur nema þokubakkinn er fyrir hafinu og þoka í fjörðonum, og góður vindur inn.

Margir hafa farið heim í gærkveldi fór Þórður Jónsson í morgun fór Kr. Porláks-son og Halldór Halldórsson frá Ármúla fór heim í morgun ekki gat jeg komið á hann sendingunni til Bjarna á Gjögri.

Fáir reru fiskuðu fátt þeir sem fóru við 120, við ætluðum í kaupstað, en varð ekki af, við hjeldum hann mundi hvessa norðann. Jeg fjeck lánað brauð hjá Guðjóni Sigurðssyni frá Hamri og 1/2 stikki af mosrós hjá Boga Bæringssyni. Mörg skip hafa verið að sigla inn í dag og eru enn, eitt er alhvítt gróflega stórt að fara inn núna það eru frakkar held jeg.

20. Laugardagur. Veður: Innvindur úr norðurhafi og þikkur; seinni partinn logn hægur, norðlægar, og úrfelli dálítið á milli.

Mjög fáir reru fiskuðu fátt hæðst um 60. Margir fóru í kaupstað en hinir voru komnir heim og búnir að draga upp lóðirnar og fara til þeirra í morgun. Við fórum í kaupstað á Dúó og Jens í Túngu og Sigurður í Koti með okkur, og Margrjet, þjónustan okkar. Við fengum góðann bir inneptir, tókum 10 tunnur af salti í hæðsta kaupstaðnum, það var þó frá Ágúst, við fórum með stúffisk sem við áttum hann varð 3 kr. 80 aur, jeg tók út á hann þrjón nærskirtu 2.50, 3 🍷 púðursikur og rúm 1 🍷 Candís.

Í hæðsta kaupstaðnum tók jeg 5 🍷 Caffi 4 🍷 Candís 1 🍷 Export, 2 🍷 Cicoria, 4 🍷 Skonrok, 1 blekbittu 24 umslög, 1 Lek póstpappír 1/2 🍷 Mosros, 1 Milliskirtu. Jeg pantaði hjá Árna Sveinssyni 42 króna föt og saumamaskinu á 50 kr. Ekki gat jeg látið taka mynd af mjer því Águst er á förum, suður í Stikkishól, til að taka þar ljósmyndir í sumar, en Björn Pálsson kemur nú með Lauru í dag eða þegar hún kemur.

Hannes blöndal er orðinn bókhaldari hjá Nielsen, þetta einkennilega og viðfeldna skáld er nú komið hjer. Þeir sömu S. og J. fóru úteptir með okkur aptur, við fengum baráttu út fyrir miðhlíð svo báru dólþung og logn, gaf samt lítið á, Ásgeir litli dró Pálmann út af Skutulsfirði í dag það var fullt af skipum inni þar, víst 30 eða meir, dekkbáturinn af Reykjarfirði var þar, þeir á honum eru búnir að fiska rúm 7 þúsund. Ásgeir Litli fór út í Öskubak og sneri þar aptur vegna norðan sjós, og fór víst norður í Aðalvík eða Jökulfirði. Nóg er nú um vín hjer, og trakteringur; og margir eru fullir sumir síðan í gær, það er einlægt hálf fult hjer af mönnum.

21. Hvítasunnudagur. Veður: Suðaustann út, loptbjartur fyrri partinn, hvass rjett drif og loptbjartur sp. Jeg skrifaði brjef til Bjarna Sæmundssonar á Gjögri, og fjeck tvö pund rjól til láns. Jeg tók víst í gær eitt rjól en það er ekki í dótinu mínu, annað hvort hef jeg ekki tekið á móti því, eða það hefur eitthvað farið í misgripum til annarra. Jón Jónsson Th. lánaði annað st., en Magnús Tírfingsson annað. Jeg gaf pappír undir þrjú brjef í dag. Jeg borgaði líkla festina með 30 aurum, sem jeg fjeck fyrir skrifað almanak, sem jeg seldi Ásgeiri, sem hefur verið kaupam. í Tröllatungu, hann bauð mjer heim að Hóli og setti mig þar við veizlu, sama var hjá Jóni Th. Jeg hef haft meira vín í dag en jeg hef viljað þiggja hjá ímsum hjer.

Ásgeir litli fór inn í dag um nónn, tveir bátar hafa komið út í dag, annar úr Æðey, hinn víst af Ísafirði. Haldið er að mikið sje af síld inn í Seyðisfirði og fara víst einhverjir á morgun þangað, ef gott verður veðrið.

Jeg ljet 1 🍷 Caffi og 1/2 🍷 Export í fjelagið, eða tillögnina, og eins 1 🍷 Caffi, 1/2 Export fæ jeg Margrjeti uppí þjónustu kaup.

22. Annar dagur hvs. Veður: Austann kælinn út fram á hádegi, svo logn og altaf loptbjartur, og hiti, svo inn vindur hæglátur, báru laus. Ég bjó um það sem jeg ætla Bjarna Sæmundssyni, í dag og fór með það yfir að Ósi og beiddi að koma því á Eyri. Jeg hitti Jón Th. og Jón son hans og konu hans, við ósinn, þau voru að spáss-

era, svo sat jeg lengi í innstu búðinni hjá Rakel, og þáði þar trektingar, við vorum að spjalla saman um bækur, og mentun á unglingum.

Þrír bátar hafa farið inneptir eitthvað í dag, öngvir tangamenn eru komnir þeir eru víst að bíða eptir að dregið verði á, fyrir síld. Strandferðaskipið fór inn í nótt um kl. 4 í nótt, og fór út aptur áðann um miðdaptan. Margir hafa verið glaðir yfir þessa hátíð, og jeg hef fengið nógar traktingar.

23. Þriðjudagur. Veður: Innvindur fyrst, svo logn, svo gerði hann aptur þýðann inn, alveg báruleaus, hulu þikkni hefur einlægt verið og þokubakki í hafið, svo ekki hefur sjeð sól, en þó hefur verið hlýtt.

Við fórum á fætur kl. eitt í nótt fórum þá í netin bæði fengum 20 hrognkelsi, rer-um norður að lóðunum og beittum 19 lóðir út, drógum 16 sem voru í sjónum, og 8 lóðir aptur, með hrognkelsum, fiskuðum 180 af vænum fiski. Hvaladampur dró út nótbát hjá okkur norður frá þar slitnaði úr honum, svo dampurinn sneri aptur til að festa hann við sig. Við fengum logn í land. Margir hafa fengið dálítið af síld, og eru þeir að ólmast með hana, við höfum öngva fengið enn, nú kom Jón Magnússon og er að bera af skipinu, sagt er að hann sje með síld, vel getur skjeð að við förum nú innan skamms á kreik, ef N. Kristján fær nú síld. Fjaska mörg skip eru nú að sigla út djúpið. Margir inndjúpsmenn eru komnir, þeir komu í nótt, og dag, tvennir með dálítið af síld innan úr Seyðisfirði.

Margrjet kom nú með Jóni hún segir ekkert í frjettum nema barn sje að deyja á Ísafirði, eða dáíð. Ekki eru Laugabólsmenn komnir. Jeg læt nú bíða að skrifa kannskje við förum nú á sjó það er um nón núna, þeir eru að lenda núna með síldar fiskiri, eru vel fiskaðir. Engin síld kom með Jóni Magnússyni. Piltar Kr. Þorlákssonar komu á Val en Kr. fór úr Hnífsdal inn á Ísafjörð, og er þar, Þórður kom á Hring. Guðmundur Magnússon, færði mjer brjef frá Halda bróðir, sem er merkilega gott, og þar með ættartöluna mína skrifaða eptir honum og ljómandi miða, sem hann sendir mjer til að skoða, og þar með ljóða safnið sem jeg hef skrifað sjálfur.

Svo er nú þessi dagur liðinn hann er blíður og góður, en mig vantaði þó brjef, frá þeim sem mjer er allra kærast, til að afmælisdagurinn gæti orðið yndislegur. Nú er jeg 23 ára gamall.

Ólafur Bárðarson kom nú rjett þegar jeg var að láta niður dagbókina mína, og færði mjer brjef frá Bjarna Sæmundssyni dagsett 15 mai, veri hann blessaður fyrir komuna. Nú eru allir löngu sofnaðir, jeg búinn að vaka langt í sólarhring. Nú leggst jeg glaður til svefns.

24. Miðvikudagur. Sælvika byrjar hér. Veður: Logn heiðbjartur fram á hádegi, þá gerði hann skarpann innvind, og þoku inn miðjar hlíðarnar, í ræmu, og niðapöku fyrir utan ófæru yfir djúpið upp í miðjar hlíðar en heiðbjartur, og hiti alltaf bezti þerrir. Móða var með sjónum að sjá við ströndina og sýndist eins og skaflarnir stafa, og brotna, eins og í vatni. Við förum á fætur klukkan 3 í nótt og vorum að vona eptir síld því það átti að draga á fyrir hana í gærkveldi, en hún kom ekki, við lögðum okkur upp aptur stundarkorn. Kr. Þorláksson kom og sagði síldarlaust eða því nær,

það fengust heldur ekki nema 2 tunnur. Svo sendu formennirnir okkur 8 á Val með lifrar fötur þau voru 9. 5 sem Kr. Þ. átti og 4 sem við áttum með, 3 með vorlifur. 20 k. 17 k. 15 k. samtals 52 kútar. Við tókum fat til baka undir lifur, borð ofan á fisk og vask kosta fengum við ekki. Kr. Þorl. fjekk nokkur borð, og 5 tunnur af salti. Jeg missti skinnklæðin mín eins og þaug vóru, skóna brókina, og skinnstakkinn. Það varð eptir á brigginni í miðkaupstaðnum. Jeg fór ekkert í búð hún var lokuð.

Jeg fór til Árna Sveinssonar kaupmanns, hann geimir mjer fötin sem kosta 42 kr. þau voru of lítil fyrir Teit vert. Svo fór jeg til Skúla Eyrikssonar, úrmakara, og fjekk tekið frá, og geimt nýtt kvenn Úr sem kostar 28-30 kr. 28 í peningum borgað og festi. Svo fór jeg til Björns Árnasonar gullsmiðs, og bað hann að smíða kvennfesti úr hreinu silvri, og fínt kapsel við hana, það mun kosta eptir hans sögn 11 kr. festin og 6 kr. kapselið. Svo fór jeg til Magnúsar Árnasonar skósmiðs og ljét taka mál af fætinum af mjer og bað hann að smíða hnje há stígvjel fyrir mig. Líka pantaði jeg saumamaskínu hjá Árna Sveinssyni, hann fær hana í sumar í júlí.

Ásgeir Litli dró reysuskip út í gær. Svo kom hann á vikina um miðaptan og tók saltfiskinn, af Jóni Jónssyni Th. hann var vigtaður í landi og fór víst með hann inn á Ísafjörð.

25. 6. v.s. Fimmtudagur. Veður: Logn og þoka fyrst í nótt, kl. 3. og heiðbjartur að mestu leyti, svo birti hann og þikknaði fljótt af vestri og fór að gera slátt vestann, hefur verið storm kæla í dag en er nú drifkæla, úrfelli á milli, og allur subbaður og grúa þikkur.

Við beittum í nótt, en á meðan setti hann yfir sjólæðu svo ekki sá til miða, við lögðum okkur upp aptur stundarkorn svo birti hann og þá fórum við fengum dólpuungs slátt á milli norður, en logn og óhægt leiði fyrst svo baráttu um hnífíl norðan af Hesti, lina heldur; við fiskuðum 100. Þeir sem hafa röið í dag hafa fiskað fátt og smátt, engin síld kom. Bernótur kom í morgun, síldarlaus.

Kr. Þ. og Þórður J. eru farnir að flitja út á Bogabúðarreit saltfisk, fóru til í morgun, hafa flutt tvo farma fleiri eru í tilbúning að fara að vaska hjer.

Í fyrradag var Skúli Th. fyrir rjetti hjá Lárusi. Tveir stórkúttarar fóru inn, og reisuskip var úti fyrir, að jeg held. Jeg fjekk lánuð skinnklæði á sjóinn í dag, og á von á skinnklæðum hjá Bernótusi á morgun. Mikið hefur nú grænkað hjer nú um tíma, algræn tún og grænir orðnir víðugeirar í hlíðonum.

26. Föstudagur. Veður: Hæglátur vestann þikkur fyrst, svo heiðbirti hann og gerði inn rjett af hafi, í kvöld gjekk hann yfir sig net þikkni, og var hraður vestann á það.

Við fórum snemma í morgun á fætur, og eptir nokkra stund fórum við að hlaða upp reit hjer neðan til við búðina, kláruðum 37 ferh. faðma, jeg ættlaði inn á Ísaf. til að vita um skinnklæðin mín, en Sumarliði vildi ekki lofa mjer með þó var ekki búið að íta því á flot, honum þókti töf að kippa mjer úti.

Fernir eru farnir að vaska á mölunum, Jón E. Þórður og Kr. Þ. og Eggert frá Vigur, fleiri eru í til búningi sumir hafa verið að flitja í dag óvaskað inn á Ísafjörð einir fóru alfarnir heim í dag, Magnús Einarsson. Hvaladampur var hjer á vikinni í morgun, og fór með mesta skruðningi og skarkala út, um hádegis.

Herskip kom út af Ísafirði í dag, líklega „Díana“. Ákaflega stórt seglskip fór inn í dag. Fáir reru allir fiskuðu þeir fátt, og smátt og ekkert fæst í beitu.

27. Laugardagur. Veður: Austann út góð kæla um hádegisd, þikkur, með smá úrfelli á milli.

Margir reru fiskuðu gróflega fátt allir, við rerum fiskuðum 17 svo fórum við til neta drógum annað upp, en annað er enn í sjónum, við fengum 26 hrognkelsi í þau, og beittum þeim út, en drógum það ekki aptur, vegna straums og áherzlis, lóðirnar eigum við norður í ál eins og við höfum átt um tíma. Á Giljunum og Kambabörðunum rjett fyrir innan saltskipið sem sökk hjer um árið, margir hafa mist lóðir í því, það er á dýpra Hesthorninu og ysta gilinu.

Jeg fór á göngu inn á Ísafjörð til að vita um skinnklæðin mín, og fjekk þau, þau voru geimdrátt hjá manni þar.

Jeg kom peningnum mínum sem mamma gaf mjer til Björns Árnasonar og fleiru silfri í uppsteypu, í festi og kapsel fyrir my lower sweetheart. Út í minn reikning tók jeg 2 ⚔ Rjól 2 ⚔ Candís 1/2 ⚔ Export og fjekk leiðrjett það sem mig vantaði afhent næst, nl. 1 ⚔ Rjól. nú ætla jeg að afhenda í dag Rjólíð, þeim sem lánuðu mjer það. 1 ⚔ af Rjóli læt jeg Margrjeti fá af þessu 1/2 ⚔ Export 1 ⚔ Candís, hitt var hún búin að fá, fyrir þjónustu, og fataþvott. Jeg hitti Jón Benidiktsson frá Reykjafirði, hann er að biða eptir dampferð austur á Eyjafjörð. Líka hitti jeg Guðjón Ólafsson frá Skálholtsvík, hann er að fara alfarinn heim. Jeg fór á skipi úteptir með mönnum Sigurðar Jónassonar, og hafði nógar trakteringar hjá þeim.

28. Sunnudagur. Veður: Útvindur, þikkur fram á hádegi þá birti hann og hægði útvindinn, í dag eptir nón gerði hann innvind og hefur verið hreinn og heiðbjartur, ljómandi gott og hjart veður.

Margir fóru til kirkju því börnin voru staðfest. Jeg hef verið hjer kjur í búðinni í dag, jeg hafði engin fót að fara í. Jeg hef verið að gæta hvernig reikningar mínir stæðu við aðra. Jeg skulda um 50 kr. en á inni hjá öðrum um 40 krónur rúmlega, fyrir utan kaupstaðar reikning minn. Þórður Jónsson breiddi saltfisk í dag, og nú er Kr. Þorl. að bera í sundur sinn. Jón M. fór inn á Ísafjörð með flutning áðann, það var dregið fyrir síld í gærkveldi á Ísafirði, og fjekkst ekkert, nema ufsi. Mörg skip hafa verið að fara út og inn í dag, og Ásgeir litli fór norður í Jökulfirði og dró seglskip norður djúp sem á að fara til Lambertsen. Hvaladampur fór út í dag með brunandi gangi.

í dag var:

Trinitatis, þrenningarhátíð.

29. Mánudagur. Veður: Innvindur fyrst, svo út fram undir nón, þá snerist útvindurinn í vestann slátt, altaf hefur verið heið birta í dag nema fyrst í morgun var þokuslæðingur í hlíðum hjer og hvar. Nú er hann víst hvass nokkuð úti fyrir og þokubakki lár vestann í hafið.

Við rerum í dag fórum kl. 11 í nótt beittum 15 lóðir með ljósubeitu, og beittum svo nokkrar út með sama, við fiskuðum 100. Jón Jóhannesson fór út í Skálavík til að ná 2 kindum úr klettum í Öskubaknum, og er ókominn enn. Ásgeir Litli kom

norðan úr Jökulfjörðum hingað á vikina, og tók fiskinn og alt sem Magnús Bárðarson átti hjer og fór með það heim til hans, að Kálfavík, og sexæringurinn var aptaní honum. Nótbátur kom núna á vikina sem Árni Jónsson á. Margir hafa verið að flitja í dag. Jeg beiddi Sigurð V. M. fyrir reima skóna mína til Magnúsar skósmiðs, hann fór vestur víst með hvaladampinum þeim í gær. Fjöldi er nú farinn að vaska, og nú hefur verið góður þerrir í dag. Þeir sem reru í dag fiskuðu mikið fátt, líklega mest hjá okkur. Reysuskip fór inn í morgun og fleiri stór fiskiskip. Reysuskip fór út og stór kúttur, sitt hvoru megin við okkur. Við fengum nauðugann bir í land undir Snjálsgjá, rerum inn norður frá. Jeg hjálpa Þórði að taka saman fisk og Kr. Jónsson í kvöld, jeg skrifa þetta áður.

30. Þriðjudagur. Veður: Út fyrst, en norðvestan far á þokuna í loptinu, og sólskin á milli, svo hefur hann slegið ímist út eða inn í dag, opt vestann hjer á vikinni, nú er hægur andvari vestann.

Við fórum á fætur kl. 6 í morgun, beittum 15 lóðir, og fórum svo og drógum upp netið, sem eptir var í sjónum fengum 8 hr.k. í það, svo fengum við linan bir norður, og logn við lóðirnar, svo ómyndar vind úr ímsum áttum, settum tvisvar upp. við hittum kúttur sem Árni Jónsson átti nr 6. og fengum brennivín hjá þeim á honum, mörg skip hafa farið út og inn í dag. Í morgun kom Jón Einarsson á Garðstöðum á Helming, til að taka fiskinn sinn hjer og bringa í Ásgeir Litla hann kom á eptir, Guðjón frændi kom og fann mig, hann sagði fiskirí úr Ögurnesinu. Ásgeir L. fór áðann, og var Helmingur aptan í honum, með rusl og tvo menn. Stúlka hafði komið af kvennaskóla með póstskipinu seinast, og fór með Ásgeiri L. norður í Jökulfirði heim til sín í fyrradag, hún hafði alið stúlkubarn þegar hún kom á gras í land af Ásgeiri L. Jón Jóh. kom kl. 3 í nótt, hann náði kindunum úr Öskubaknum. Margir hafa flutt í dag, og flestir eru farnir að vaska þrjú eða fjögur skip róa bara, Beni Þorkell Jón Skv. við og Manni á milli Kr. Þ. klárar að vaska í kvöld, Þórður er langt kominn, og nokkuð í pressu hjá honum, en ekkert hjá Kr. Þol. Við fiskuðum í dag 80 og vel í beitu af smálökum, hinir fiskuðu sára fátt líka, mest Beni 120.

Mikið dæmalaust er nú góð tíð til lands og sjóar hjer, nú eru tún orðin algræn, og geirar víða uppundir brúnir.

31. Miðvikudagur. Veður: Hægur norðvestann í átt, var fyrst kali út, að vestan verðu út á vík en inn eptir Öskubak, og þoka á hlíðunum og Bjarnanúp, og þoku þikkni í loptið, en nú er hann hægur hjer ofan af vík en kælinn inn djúpt, og þoku ás inn á strand að norðan verðu.

Við rerum fiskuðum 60 fengum kala norður á milli, en góðann bir í land af Hesthorni og á Kjöl, rjett sem þoldi, og ífu laust.

Jeg afhenti Magnúsi Tírfingssyni 1 ⚔ Rjól sem hann lánaði mjer um daginn.

Kr. Þorl. sendi piltana sína að draga upp net, og beittu þeir 3 lóðir út með 8 kr, svo hafa þeir verið að búa til reit hjer fyrir neðan búðir. Mörg skip hafa farið inn í dag. Ásgeir Litli kom hjer á vikina um hádegí, og er enn hann tekur nú fisk fyrir Gunnar í Skálavík og Ögurvíkinga, ferðin þessi kostar 130 kr. en hinar 100.

Jón Jóhannesson er dauðvesall síðan hann kom í land.

Júníus 30
(Fardagar byrja)

1. 7. v.s. Fimmtudagur. Veður: Logn og þoka í hlíðum fyrst í morgun og hulu þikkur í loptið, svo fór að koma andkast inn, norðlægur, og svo er hann nú.

Við höfum verið að kippa hausa og skipta þeim í morgun, og nú kom Þórður Jónsson, og sagði okkur til síldar, sem við eigum inn á mölum, nú förum við víst að koma okkur á sjóinn.

Við beittum 22 lóðir og stúfir okkar með síld, hún var gróflega stór, við fengum 2 skeffur af henni; og svo lögðum við hjer fram af um Kjölinn, og lágum uppyfir 1 1/2 kl.t. fiskuðum 114 í salt og vel af bútung og smá lokum og steinbít. Þeir sem fengu síldina, hún kom til viðskiptamanna Nielsen's; lögðu allir hjer að vestanverðu, og fiskuðu fátt, þeir sem komnir eru.

Vindurinn færði sig að norðrinu og er nú rjett norðann kælinn þokubakki í norður hafið, og í fjörðunum, en heiðbjartur að öðru leyti. Mörg skip hafa farið inn, einir Ameríkana, einn nótbátur var hjer á víkinni í morgun, fór í dag og Ásgeir Litli. Kr. Þ. fór inn á Ísafjörð kom nú aptur kl. 10 1/4.

2. Föstudagur. Veður: Norðann hægur hjer fyrir innann Maríu horn fyrst, en bál hvass úr fjörðunum fyrir utan í allann dag, og heiðbjartur, bezt þerrir, en þoku bálkur í norður hafinu og fyrir Jökulfjörðunum og á jöklinum inneptir.

Við beittum ljósu beitu í landi á 15 lóðir, og rerum svo mótvind hægann norður á Hesthornið grinnra, inn og fram af víkinni, sigldum svo út að norðasta dufli en fundum það ekki, förum svo inn og vestur að því vestasta og drógum norður að miðdufli þar var í sundur, við lögðum á eptir okkur, og hjeldum áfram með það út, svo ætluðum við að krussa norður fyrir og gæta enn að norðasta duflinu, sigldum þó norður undir Bringur grunt, og svo inn en þó tók okkur ekki, svo var hann svo hvass, að ekki þoldi rifað forseglið, nema það væri haft á höndum svo við hættem við, og sigldum liðugra, vestur í vík við fiskuðum 26 á 10 lóðir okkur vanda 10 eða 12 lóðir og uppi hald.

Fáir hafa fiskað vel, á síldina í gær hæðst víst um 200 fáir reru í dag. Mörg skip hafa farið inn fá út nema Ameríkana, eru nú að sigla út. Ásgeir Litli kom í morgun, að taka fisk fyrir inndjúps menn og Halldór Gunnarsson frá Skálavík kom með honum, hann ætlar að hjálpa Benjamín og Gunnars mönnum að koma fiskum í gufubátinn á morgun. Malirnar hafa verið nærri hvítar afenda og á af breiddum fiski í dag, ekki hefur sem bezt þornað vegna hráslaga næst sjónum.

3. Laugardagur. Veður: Austnorðann kælinn og heiðbjartur, nema yfir fjörðunum var þoka og í hafinu, sp. útnorðann inn og al heiðbjartur.

Við rerum sigldum bir góðann báðar leiðir, drógum lóðirnar sem við lögðum í gær upp, og slæddum svo á hinar sem vöntuðu síðann í gær, og fundum þær. niðri staðan var grunn höggvin, og duflið farið. Nú eigum við öngvar lóðir í sjó, og förum víst að vaska, á mánudaginn. Við fiskuðum 70 af vænum fiski. Jón Halldórsson á Laugabóli kom í morgun hingað, eða gærkveldi, var hjer þegar við komum í land, hann fór inneptir með Ásgeiri Litla því hann kom að sækja fiskinn sem Gunnar í

Skálavík á. Kr. Þorl. fór á Val með hausa heim, og fjekk að vera aptan í Ásgeiri L. inneptir fyrir 5 kr. og annar bátur til og sexæringur, og Guðm. Jón líka einn pass-iseri.

„Aðalvikin“ sigldi með borði hjá okkur í morgun, mörg skip hafa siglt út, hvaladampur fór inn, og annar út hjá okkur með brunandi ferð. Stór þrímastraður dampur fór fyrir djúp kjaptinn, og var með seglum, nótbátur kom hjer á víkina og er nú að taka fisk í sig hjá Árna Gíslasyni, stór dampur fór áðann inn, með ákaflegri ferð, hafði segl á aptur mastrinu, sumir halda það sje spröku veiða dampur, enskur, eða amerikanskur, hann fór inn á Ísafjörð.

Malirnar hafa verið hvítar af fiski í dag, og vel hefur þornað. við hjálpuðum Kr. Þorl. mönnonum Bernótusi og Hjalta, að staka fiski. Þórður Jónsson skrifaði brjef hjer heim, með pabba sínum.

4. Sunnudagur. Veður: Út austann fyrst í morgun, svo færði hann vind inn í norðrið, og svo er hann nú, norðlægur inn þýður vindur, í allann dag hefur verið heiðbirta, og glaða sólskin.

Jeg skrifaði Magnúsi Árnasyni skósmið brjef og Birni Árnasyni gullsmið í dag og sendi Magnúsar brjefið með Leó frænda, hann kom hjer og Hallfreður minnir mig jeg sendi með brjefinu skóna mína. Jeg fjekk lánað lek af póst pappír í gærkveldi hjá Bergi.

Jeg fjekk lánað sikur hjá Albert Sigurðssyni í fl. Margir hafa breitt og tvennir fóru alfarnir inn á Ísaf. Árni Gíslason, og annar til. Stórt seglskip reisuskip er að fara inn, við ætlum nú að fara að bera sjó í bátinn sem við vöskum upp úr á morgun.

5. Mánudagur. Veður: Logn fyrst, svo inn vindur þýður, og um miðaptan logn, og andkast út, nú er hann orðinn grúaður, og subbufullur, en var glaða sólskin til nóns þá fór hann að þikkna af vestri.

Við fórum á fætur kl. 3 í nótt og fórum strags að vaska, jeg kom brjefinu til Björns gullsmiðs með ferð inneptir. Nokkrir fengu síld í dag, og fiskuðu rusl fisk á hana steinbít, lok og smáfisk. Þórður Jónsson sendi piltana sína með hausafarm heim um hádegi þegar hann var að leggja inn, en Sveinn fór með sinn farm um miðaptan. Kr. Þorl. kom áðann, sagði öngvar frjettir hann fjekk einlægt á móti og logn. Margir breiddu í dag og margir eru að vaska nú. Skipið sem fór inn í gær, var fjelagsskipið með allsslags vörur. Það er tveggja mánaða gamalt, á að bera eða er lestað fyrir 1300 sk. af saltfiski, sem á að fara til Genua. Það er þrímastrað. Ekki reistu kaupmenn flagg fyrir því. Mörg skip hafa farið inn og út í dag. Ásgeir L. liggur framundan Kálfadal, er að taka þar fisk. Nú er naumast tími til að skrifa, jeg verð að stytta svefntímann fyrir það. Nú getur vel komið síld þá verður róið með hana.

6. Þriðjudagur. Veður: Þykkur og logn optast, sló þó ímist út eða inn, var suðvestann á farið hægur. Kolþikkur í inndjupið um tíma, og úði úr honum.

Við kláruðum vor fiskinn, nema síldar fiskinn, öngvir breiddu fisk, nokkrir reru fiskuðu dálítið af steinbít, lokum og fiski. Kúttur kom og tók fisk hjá Jóni Jónssyni frá Sk. en bar ekki allann vetrarfiskinn, svo hann fór með flutning á sexæringnum.

Í dag hefur verið að bringja úr fjelagsskipinu á Ísaf. Andrjes á Hrófb. kom með sokka til mín, frá Jóni Magnússyni á Inb. í Staðardal, jeg á þá þeir eru slitnir og mitt mark í þeim.

Kristmann og allir hans hásetar eru komnir á vinnu til Árna Jónssonar þessa viku. Mjer er ilt af bóllum á báðum kjálkabörðonum, það er að grafa í þeim, jeg hef Kjöns-plástur við þær.

7. Miðvikudagur. Veður: Logn optast, kali út og inn, rjett ímist, nema um hádegi gerði hnit hvassa hviðu út úr hólum, í morgun var hann lopt bjartur, nokkuð, nú er þoku grubb, og þoka á fjöllum, og úrfelli, fínt þó, á milli.

Strandferðaskipið „Tíra“ kom í morgun um hádegi og fór inn á Ísafjörð, áður í morgun var komið hingað norskt skip með trjávið „Fortune“ nokkrir hafa keypt af honum við, Kr. J. og Kr. Þ. og fleiri keyptu af honum. Kristjánarnir ætla viðinn í salt króna, norðmaðurinn tekur ísu og þorsk smáan og stóran til samans. 45 kr. skp og ísuna á 35 skp. Jeg fór fram í Hlíð að sækja hjörur á búðargluggann hjá Árna „gráa“ nei, „drukk“ kalla þeir hann.

Jeg beiddi Andrjes á Hrófbergi að taka fyrir mig 4 út í minn reikning í morgun þeir eru alklárir hjer til heimferðar. Árni Gíslason og hans menn. Margir hafa vaskað í dag, fáir breitt en þeir tóku saman strags aptur.

Fjelagsskipið er ókomið enn á víkina á þó víst að koma. Við höfum ekkert gert nema Kristjánarnir hafa verið frammi hjá norðmanninum, og flytja viðinn í land. Þórður Guðnason kom með póstskipinu í morgun og áðann kom hann hjer, hann sagði, að Lárus ætlaði að fara að dæma Skúla en hann fengi þriggja daga frest enn.

8. 8. v.s. Fimmtudagur. Veður: Logn og þoka í stikkjum í hlíðonum, og ofan á fjöllum, og þikkur í loptið, smá úrfelli á milli, fr.p. sp. eins nema inn góð kæla snöggvast, svo logn, og andkast út úr Óshólum, glaðnaði til sólar snöggvast um miðjan daginn en dimdi aptur eins og áður.

Laugabólsmenn rifu búðina út frá í dag, og byggðu neðri gaflinn í hana, og reystu hana að mestu leyti. Jeg fór inn á Ísafjörð með Eggert Reiginbaldssyni í morgun, fengum logn inn eptir en báru á móti, hann var að flytja olúföt, við rerum rjett hjá norzka viðar skipinu hjá Óshólunum, það ljetti í morgun, en bar þangað inn af straum, í logninu, svo hann lagðis þar, og felldi spruð seglin, svo fór það inn í djúp í dag þegar innvindurinn kom. Svo rerum við með borði á fjelagsskipinu það heitir „Helge“ það er þrí mastrað, og fimm segl á spruði, og ákaflega stórt og fallett, „lóssinn“ sagðist ekki hafa sjeð jafn fallett skip, það var á Hnífssdalsvík í morgun en fór í dag út á Bolungarvík, og er nú búíð að taka að mestu leyti vörurnar úr því. Það gengur fljótt hjer.

„Tíra“ fór út í nótt, nótbátur var að taka fisk úr Kalfadal í dag. Nokkrir hafa flutt fisk í dag, og sumir vaskað tvennir fóru inn á strönd með hausafarm.

Sigfús Bjarnason Konsúll kom í gær með skipi sínu og voru allstaðar uppi flögg. Maður hafði drukknad af pramma, af einu fiskiskipinu, á Dýrafirði.

Jeg hitti Guðm. Ólafsson og Jóhann Pálsson, hann fór ekki út aptur á fiskiskipinu, þeir fiskuðu 13 þúsund á þessum bát suður í breiðubugt. Jóhann gaf okkur kaffi

á N. bakarfinu. hann tók klukkuna hans Jóa á Lb. og ljet Skúla setja á hann vísir fyrir 15 aura.

Jeg tók í hæðsta kaupstaðnum þetta út, í verzlun Lb. ávísun til Árna Sveinssonar 42 kr. tók þar föt, sem kostuðu þetta. Helgi Sveinsson gaf mjer tvent smávegis eld-sps. og r. hann sýndi mjer líka Jarðlíkann. Jeg var líka að tala við Englending, mjög þægilegann, þar fyrir neðan búðina. Svo fjeck jeg 30 krónu ávísun til Skúla Eyríks-sonar úrmakara, fyrir tvenn úr. Og til Björns Árnasonar 20 kr. fyrir silfur festi og silfur kapsel, sem hann ætlar að smíða fyrir mig nú þessa dagana. úrið tók jeg nú hjá Skúla, og eins fötin hjá Birni og kom með þau út í vík, en úrið er hjá Birni Árnasyni. Svo fjeck jeg 25 krónu innskrípt til Kristjáns Jónssonar, fyrir það sem hann lánaði mjer, til Ásgeirs á Arngerðareyri 21 kr. en 4 kr. fyrir 1/2 fj. af smjöri, lánaði hann mjer til Guðjóns frænda um daginn og það eru til samans 25 kr. Svo fjeck jeg 1 ☼ Caffi 1/2 Export, 2 ☼ Púðursikur, og blikkbogs utanum eldspítustokk 10 au. Jeg fór á Apótekið, og fann Þorvald, og fjeck leiðrjett það sem hann ljet mig ganga í ábyrgð fyrir borgun á „Sunnanfara“ sem er borgaður fyrir fram, eða í tæka tíð. Jón sonur Þorvaldar er kominn til hans, er útskrifaður af læknaskólanum ytra. Sagt er að Oddur læknir sje settur nú frá en það getur verið lygi.

Björn Árnason gaf mjer uppdrátt Íslands, það er slæmt að eiga við hann, hann er skemdur af raka, og orðinn svartur. Líka trakteraði hann mig á brennivíni, hann þakkaði mjer ynnileg fyrir brjefið sem jeg skrifaði honum, og sagði að jafn nett og vel orðað brjef hefði hann ekki fengið frá sveitamanni fyr og eins segði kona sín. Magnús Árnason skósmiður var búinn að smíða stígvjel handa mjer en þau voru of lág að mjer þókti, svo hann ætlar að smíða önnur handa mjer, sem kosta líklega 30 kr. hann var farinn að sóla skóna mína.

Hvaladampur stór og fallegur var inni á Ísafirði í dag, sem jeg hef aldrei sjeð fyrri, hann hjet „Leif“ minnir mig. Mörg skip voru inni útlend og innlend.

Jóhann Pálsson fór út í vík á undan mjer með Eggert, en jeg kom með Guðmundi Jóni.

Hjálmar Hafliðason fór með Eggert inneptir og úteptir aptur. Jeg gleymdi að taka Reykt tóbak fyrir mig, og fl. fyrir aðra.

9. Föstudagur. Veður: Logn og lopt þunnur með köflum, þikknaði um hádegi og gjörði útvind, og skúr, nú er hann út kælinn þokulaus á fjöllum, og sígandi far suð-vestan komið, sjer til lopts með köflum; í morgun var þoka á fjöllum.

Við breiddum í morgun fyrst af fáeinum börum, og tókum það nærri strags saman aptur undan skúr, sem kom, fleiri breiddu, en enginn til gagns, tóku allir saman aftur strags. Við lögðum dálítin reit í morgun, svo hef jeg ekkert gjört í dag annað. Preन्नir reru fiskuðu gróflega fátt af steinbít, lokum og þoski. Jón Magnússon kom innan frá Múla úr hausa ferð áðann, hann hefur fengið lint leiði og dólpung báðar leiðir. hann sagði grófasta fiskirí í Nesinu, bátarnir voru að fara að landi sökkhlaðn-ir. Og farið er að fiskast inn á Ísafirði um 100 í Múla Laugabóli, Gjörfudal, og víð-
ar.

Margir hafa verið að vaska í dag. Jóh. P. var að vaska með Jóni Jónssyni frá S.kv.

hann er nú klár með vor fiskinn. Nú var reyst búðin út frá og sett á hana súðin mest-öll. Í dag hafa margir verið að flytja fjelagsvöru heim til sín, nú var verið að skipta henni. Fjelagsskipið fór inn í djúp í dag var með seglum hjer á víkinni þegar við komum á fætur í morgun. Herskip fór áðann inn og er nú að fara út aptur. Með næsta pósti komu Þjóðvinafjelagsbækurnar (eða strandferð „Tíru“.) og dagblöð úr Rvík. Tíra fer nú austur um land. Jeg mældi mig í fötin sem jeg keypti af Árna Sveinssyni á 42 kr. í dag þau fara vel, nema Jakkin pokast á brjóstinu. Jón Thorsteinsson gaf mjer í dag „Líf og lífsvon sjómanna,“ 11 b. eptir sr. Odd Gíslason.

10. Laugardagur. Veður: Út vindur hvass á milli og skúr löng fyrir hádegið og um það, þikkur sá sjaldan sól, og suðvestan til loptsins.

Jeg hef lítið gert í dag var á milli að leggja reit hjer fyrir innan búðina, og Kr. Jónsson tveir aptast. Jeg las 23, 24, 25 nr. af Þjóðólfi í dag, mikið er þar um vist á skildu af námið.

Öngvir hafa breitt í dag, en einlægt eru menn að flytja inn á Ísafjörð, og fara al-farnir sumir, fáir þó enn. Kristmann kom hingað og hans menn, þeir hafa verið í vinnu á Ísaf. hjá Árna og ætla nú heim víst þegar gefur.

Björn Árnason gullsm. kom hingað, og verður líklega hjer í nótt, á mölonum. Tvennir reru fiskuðu aðrir 30 af fisk og dálítið af smá lokum, aðrir S.J. í K. misti 4 lóðir og uppihald. Hlað fiskiri er inn frá, hefur frjettst. Laugab.m. hafa verið að þekja búðina útfrá í dag hún er tvö stafgólf. Jóhann Bjarnason hefur verið að útbíta fjelagsvöru í dag. Í dag var jarðsett barn, sem Hálfán (átti) Örnólfsson.

Tveir hvaladampar fóru út í dag, og fleiri fiskiskip út og inn eins og vant er. Kr. Þ. fór inn á Ísafjörð riðandi í dag, með Guðmundi Ólafssyni, búfræðing, sem hjer var.

Hjálmar Hafliðason gerði vísu um mig í gærkveldi, hún er svona: Niels skrifar mjer prent, Niels kaupir ritin, Niels stundar næga ment, Niels er forvitinn.

11. Sunnudagur. Veður: Vestann kæla þikkur fyrst, svo bjartur sá sól optast eptir hádegi, þvert á farið, og þoka á fjöllonum að norðan verðu, kalsa meiri en hefur verið að undanfögnu.

Jeg hef ekkert gjört í dag. margir hafa breitt fisk en lítið hefur það víst þornað. Kr. Þ. breiddi hjer á reitinn okkar í dag. Jón Jónsson frá Skv. er nú að flytja blautann fisk út á reit.

Kristmann er hjer albúinn til heimferðar, hann hafði 15 kr. upp úr 5 daga vinnu á Ísaf. hjá Árna. Niels Hjaltason fer heim með honum, og ætlar norður á Gjögur með bát þegar hann kemur norður, hann bauð mjer að koma til sín, þó jeg yrði sá 5 er jeg kæmi norður. Jeg fór inn á grundir í hús Jóns Ebbinssonar, til að skoða púltið sem Ellindur smíðaði fyrir Kr. Þorl. það átti að kosta 14 kr. en á nú að bjóðast upp á ax-ión á fimtudaginn.

Þórður Guðnason fór með flutning í kvöld inn á Ísafjörð. Tveir leikir voru haldnir hjer á Drymlu mýrinni, annar: Borið brjef til páfans, hinn var Risaleikur nokkuð vænn.

Mikil dæmalaus blíða er nú úti, nú heyrir valla báru niður og er hvítt logn að

heita má, bara landsunnan andkast, en lækirnir sem fossa gjöra dálítinn nyð, enginn fugl hvakar en náttúran lætur ein heyra til sín, sú dauða. Æ! mikið væri nú indælt, að vaka, þegar glaumurinn er hættur, og lofa huganum að fljúga á vængjum vindanna, þangað, sem honum er kærastur hvíldar staður, fyrir handan sjóinn að baki suður fjallanna bláu. Nú sleppi jeg pennanum úr höndinni, og legg augun aptur, en hvort hugurinn og sjónir hans liggja í dvala; stendur ekki á þessu blaði.

12. Mánudagur. Veður: Suðvestann drif hvass út og hvass á farið og þikkur og áttarlegur, en hægur hjer á víkinni, fr.p. Sp. hæglátur suðvestann, sá víða til lopts.

Jeg hef ekkert gjört í dag, nema lesið dálítið í „Sæbjörgu“ og „Kirkjublaðinu“.

Í dag var haldin „Axíón“ framm í Tröð, á innanhús munum Jóns Helgasonar, og nokkrum skepnum. Ær voru keyptar, eða boðið fyrir, frá 14 til 18, og eins boðnar 21 kr. fyrir. Alt sem boðið var upp af munum hafði verið mjög ómerkilegt. Bækur voru, aðeins ruglið eptir Símon dalaskáld, og Lestrarbók handa alþýðu eptir sr. Þórarinn Böðvarsson. Fjöldi mans fór á axíónina.

Árni Jónsson (dr.) og Kristjánarnir hafa verið að láta þakið á salt króna í dag og er það nú búið, en eptir að negla pappa ofan yfir það, og láta dyraþilið fyrir.

Jeg fjekk 1 1/2 Candis til láns hjá Friðriku í dag. Niels Hjaltason kom hjer í búðina og var að skrafa við mig í dag og Jóhann Pálsson jeg fann líka Jón Jónsson son Maríu fóstur minnar, og skröfuðum við margt. Í alt kvöld, þangað til kl. 11 1/2 vorum við Kr. Þorl. og Hjálmar að tala saman.

Nótbátur kom hjer á víkina sá sami og misti manninn fyrir vestan úr prammanum, tveir náðust, af Frökkum sem lágu þar inni. prammanum venti, þó voru þeir ófullir; þessum sama pramma venti í morgun og töpuðust úr honum árnar, á útsiglingunni af Ísafirði, báturinn sigldi svo út í dag, fjekk árar.

Á Ísafirði fengust í nótt 10 tunnur af síld, og tóku fiski skipin hana.

13. Þriðjudagur. Veður: Kælinn út og loptbjartur fyrst í morgun, svo hægði hann, og setti þoku í núpana og þokuræmur í miðjar hlíðar, og sló inn þíða kælu, snöggvast, og þoku sló loptið, hægði svo, og gerði logn, snöggvast, svo hvesti hann suðvestann, og gjörði þúng vind, og stórgjörða skúr, er nú hægur suðvestann, þur og grisku þoka í loptinu, sjer víða til lopts.

Í dag hef jeg ekkert gjört síðan á hádegi, fyrst í morgun vöskuðum við síldar fiskinn og bar jeg á með Kristmanni, hann fór nú alfarinn heim. jeg ætlaði að biðja nafna minn fyrir brjef norður, og garðfræ en í morgun beiddi jeg mann að útvega það, svo það var ókomið. Mörg skip fóru með hausa farm. Jón Magnússon á Ísaf. Þórður Guðnason, Jón Jónasson og fleiri. Nótbátur kom og tók fiskinn fyrir Þorkel Guðmundsson í Vatnsfirði og höfðu þeir bátinn aptan í honum, hann fer inn í Vatnsfjörð. Kolbeinn Jakobsson frá Dal kom á sexæring „Þorskinum“ til að sækja vetrarfisk og fór með hann inn á Ísafjörð og vaskar hann þar.

Nokkrir breiddu fisk í morgun en tóku saman strags aptur. Nú er búið að smíða salt króna, og setja hurð fyrir, og negla á helminginn af henni sandpappa.

Í dag frjettist að maður hefði slegist af bommu út, af nótbátum sem við hittum hjer á víkinni um daginn; hann hjet Þórarinn Jónatansson, bróðir Guðmundar Viborg.

Jeg skrifaði my lower sweedhart letter and fadör in lo tilv. eptir að allir voru sofnaðir, jeg setti þau í sama umslagið. en læsti því ekki, jeg göri það á morgun.

14. Miðvikudagur. Veður: Suðaustann út og lognbjartur, nema móða allsstaðar, sló á milli út af sandi hjer á víkina, þikknaði svo eptir nónn, og gjörði smá úrfelli, birti svo til aptur snöggvast, en þikknaði svo mikið hjer yfir víkina, og korgaði sig og gjörði skúrar slettú dálitla, sá ekki sól eptir kl. 4 í dag.

Við fórum snemma á fætur í morgun, breiddum allann vor fiskinn í fyrsta sinni, hjer á reitinn. svo tókum við hann samann fyrir nónn í smá hrýjur, og í kvöld bárum við þær saman í 5 stórar hrýjur, og breiddum yfir þær segl.

Hjálmar Thorsteinsson kom á stórum nótbát, hjer á víkina og var með flaggi, hann var að fynna Jón gamla frænda sinn og kveðja hann í síðasta sinni, áður hann fer til Ameríku. flaggið var dregið þrisvar niður á dekk og upp aptur, þegar hann kvaddi, það er síður.

Jeg bjó um fræið sem jeg fjeck í apótekinu það var fyrir 20 aura Radiser og Bortf.r. svo læsti jeg brjefinu, og kom því með Benidikt Árnasyni inn á Ísaf. á póst húsið og fjeck honum aura til að borga undir það. Guðm. Tómasson fór líka inneptir, og er ókominn enn. Tvennir komu sem fóru inn á ströndina í gær. Jón M. og Bárður Jóhannesson. Tvennir reru fiskuðu mjög fátt. Mörg fiski skip hafa farið út og inn í dag.

15. 9. v.s. Fimmtudagur. Veður: Suðaustann hvass og þikkur fyrst í morgun hægði svo og birti um hádegi svo að sá sól optast í dag um nónn lagði hann inn skarpar dálitla stund, en er nú mjög hægur og hulu þikur víðast, einlægt hefur verið korgað loptið.

Jeg hef verið að negla lista á króna í dag, og hjálpa til að bika þakið með koltjöru, sem var heitt, og sáð sandi yfir á þakinu. Við sendum skúffiskinn okkar með Albert og nokkuð með Guðmann, því Albert fór á stað áður enn við vorum búinir að láta í seinni pokann, jeg beiddi Guðmann fyrir hvartils poka undir sikur, sem átti að koma fyrir st. fiskinn, og tunnu, sem jeg ætlaði að fá brennivín á fyrir minn part úr stúfn-um, til þess að hafa í heim ferðina eða norður ferðina. Peir eru ókomnir enn að innan.

Jeg fór inn á Grundir til að lesa auglýst brjef frá Lárusi Bjarnasyni sýslum. og Hjálmar Hafliðason og fleiri jeg tók afskript af því, og nú er verið að lesa hana hjer af mörgum, og skrifa jeg það líklega betur upp, svo allir geti lesið það, því hitt er illa skrifað, fyrir almenning. Ekki er Benidikt búinn að láta mig vita hvort hann kom brjefinu á póstinn, sem hann tók af mjer í gær, en jeg hef frjett að hann hafi komið því.

Kolbeinn í Dal kom og sótti seinni flutninginn, og fór með hann inn á Ísaf. til að vaska hann þar.

Einir fóru alfarnir heim inn í djúp í dag. Nú er Eggert líklega að gipta sig í dag, hann hafði tekið 30 vinfl.sk. í gær á Ísafirði, póstur fór í gærkv. á stað inneptir hann átti að fara í dag.

Mörg fiskiskip hafa farið út í dag, fá inn og einn hvald. fór út.

Margir breiddu dálítið af fiski í dag. Þórður á Krl. hefur verið að vykta frá fjelagsfisk (smá fisk) í dag og flitja inn að búðinni sinni og stakka þar hann flytur ekki neitt inn á Ísafjörð núna, og eins Kr. Þ. hann stakkaði í gær smáfiski hjer inn í búð.

16. Föstudagur. Veður: Suðaustann, kælinn út og lopt hjartur, gerði inn eptir nón, og var heiðbjartur að mestu þá um stund nú inn, og þikkur og þoku þikkur neðst ofan í hlíðar.

Við fórum snemma á fætur en breiddum ekki fyrri en kl. að ganga 6. nokkuð af fiskinum, og fleiri breiddu þá, Kr. Þorl. hefur verið á milli að vykta smá fiskinn sem var hjer inni í búðinni og stakka honum úti, svo breiddum við seinna fisk, og Kr. Þ. líka, og fleiri, samt breiddum við ekki allann fiskinn okkar. Þórður Jónsson flutti í dag tvo farma inneptir, utan af reit. Jón Magnússon, og Jóhann Pálsson fóru tveir á sexæring inn á Ísafjörð, fóru hjeðan um nón.

Mörg fiskiskip fóru út í dag, og reisuskip fór inn í morgunn.

Í gærkveldi kom Sölfi Thorsteinsen og kona hans, Guðm. Jón, og Árni Gíslason innan af Ísafirði á axíonina sem haldin var hjer í dag, og er enn á sjóarútveg Jóns Jónssonar Th. og húsgögnunaraxíonin hefur verið síðan kl. 11 í morgun, hún verður uppá margar krónur.

Púltið sem Ellindur smíðaði fyrir Kr. Þ. var boðið upp, og komst á 10 kr. og nokkra aura. Það var dágott verð (í uppboðinu). Flest var dírft á axíoninni nema rjett einstöku númer. Guðmundur Tómarsson hefur orðið í tveimur númerum. og var annað skúffa með ístöðum, og smokkaunglum 4, en hitt bækur, og þess háttar rusl. hann lætur mig fá ritreglur V. A. og ljósmynd af mölonum.

17. Laugardagur. Veður: Vestann hæglátur og rigning á milli fram á hádegi, þá þornaði hann, og birti í loptið svo sól sá á milli en enginn þerrir var samt.

Í dag hef jeg ekkert gjört, nema lesið nr. Þjóðviljans unga, og Þórðar Geirmundssonar sögu. Þórður Jónsson frá Krb. fór í kaupstað og Bernótus með honum. hann kom nú en ekki B. með. Og Þórður Guðm. son, Margrjet fg. fór með honum heim, inn á Ísaf. og flr.

Prennir fóru til handfæra. Ólafur og Jóhannes hjeðan úr búð.

Eggert kom áðann, hann er nú giptur, kominn með hring. Axíonir tvær voru haldnar í dag á Grundarhóli, og hreppskil, Jón Jóh. kom í dag utan úr Skv. og var á hvsk, og er hjer í nótt hann og flr. eru búnir að færa frá, nú grær, eða sprettur vel á hverjum degi.

Í fyrra kvöld kom Guðmann með Candís 13 og brenni vín til mín fyrir minn part, til heim ferðarinnar, og seðil ávísun til G. T. 2 kr. 76 aur.

Stór dampur fór inn í morgun, getur skjede að hafi verið strandferðaskipið, það átti að koma á morgun. Það tekur vestur fara sem vilja fara nú, líka fór inn herskip stórt, óvíst Diana. Mörg fiskiskip hafa farið út í dag.

18. Sunnudagur. Veður: Vestann kælinn og rigning smágerð við og við, mjög sjaldan sjeð sól.

Í dag hef jeg ekkert gjört, og ekkert farið í búðir, jeg skrifaði upp auglýsinguna

frá Lárusi sýslum. í dag, og jeg brendi „recollection“ to my lower sweetheart, í dag. Í dag borgaði Benótus Örnólfsson mjer kæfuna til fulls 2 🍷 púður sikur, og 1 🍷 Candís.

Jeg fjekk lím frá Ásgeiri Jónssyni til að líma r. pípuna mína saman með, og er hún í brasinu nú. Jeg fór að leita uppi staðinn þar sem photographinn hafði staðið þegar hann tók myndina af mölonum, hann hefur verið við kálgarð sem Jón Sakka-son á. Nú er Björn Pálsson kominn, hann tekur nú 24 myndir á 10 mín. og alklárar þær, nú ætla jeg að sitja fyrir þegar jeg fer nærst inn á Ísaf.

Hvaladampur fór út áðann og annar kom hjer á víkina og liggur hjer, þeim hefur gengið vel að veiða hvali á vestandömpunum.

Franska herskipið var það sem fór inn í gær, og hitt var Laura, á að fara á morg-un. Tvennir fóru áðann til haldfæra eru hjer á víkinni nú. Bernótus hjeðann. Ekki kom Margrjet með skipsferð, sem varð af Ísaf. Messað var hjer í dag fáir malamenn komu til kirkju.

Áðann þrifum við upp bátinn og fylltum hann hreinum sjó, nú á víst að vaska á morgun vetrarfiskinn, nú vildi jeg færi að koma þerrir.

Jeg seldi Halldóri Hávarðssyni 1 1/2 pela brennivín, á 35 aura.

19. Mánudagur. Veður: Vestan kæla ofan af heið bjartur að mestu eptir dagmál, nema mikill bakki í hafið, og hvass víst þar, og inn á Grænuhlíð, þoku stikkjuð í brúninni.

Tveir kúttarar voru hjer á víkinni í morgun, og hvaladampur, hann fór í dag en kúttararnir eru kyrrir enn, það eru færeyingar á þeim, þeir hafa verið landi á milli, kúttararnir eru stórir.

Líka kom hjer nótbátur til Guðm. Jóns, og setti hann fiskinn sinn í hann, og fór svo alt inn á Ísafjörð.

Allir breiddu í dag, því nú var svo góður þerrir sem getur verið allur vorfiskurinn komst í pressu í kvöld, við vöskuðum líka mestann vetrarfiskinn. Kr. Þorl. piltar hafa flutt í dag mestallann vorfiskinn utan af reit hing og stökkuðum hjer, og Þórður Jónsson frá Krb. þeir eru nú í kapstaðarferð.

Nú er jeg svo sífjaður, að jeg er að dotta ofaní bókina og ætla jeg því að hætta við í þetta synn, nú er ákaflegt mistur fyrir norður fjöllin, Barometer stendur ekki vel.

20. Þriðjudagur. Veður: Suðaustann kæla út fyrst í morgun, svo logn og andkast úr ímsum áttum, optast inn, og heiðbjartur í allann dag, hreint lopt. Síðan fyrir nón hefur verið þokubakki fyrir hafinu og inn á Grænuhlíð víst garðgjúra haf vestan fyrir utan.

Fyrst í morgun kl. 4 fórum við að vaska vetrarfiskinn, stundarkorn, svo að breiða vorfiskinn, og svo kláruðum við vetrarfiskinn fyrir hádegi, Gm. T. var í staðinn Guðmans, hann var líka að vaska síldar fisk, og var líka ílt af gikt. Nú erum við alklárir að vaska bæði vetrar og vorfiskinn. Nú voru eins og í gær alhvítar malirnar af fiski, við breiddum helminginn af vorfiskinum úr pressu, og settum hann í pressu aptur.

Þórður Jónsson og Kr. Þorl. eru alklárir til heimferðar. Þeir fluttu í dag seinast utan af reitnum, og stökkuðu við búðirnar.

Hjálmar frá Bakka og Hjalti frá Múla fóru inn á Ísaf. í dag. Hjalti tók út í minn reikning 3 billitti.

Nótbáturinn eða kúttararnir fóru um miðaptan hjer af víkinni, út, Ásgeir Litli dró stórann kúttar út áðann, en í baka slag tók hann nbt. Grím Öfjörð, og dróg hann inn því mikil síld er í vörpu þar gsk. um 30 tn.

Örlögsskipið franska og stóra fór út í dag, það sjest stærðar fleinn niður við sjóinn, hann er eins og spruðið langur.

Jeg fjeck 10 kr. í gulli til að borga mjelgerð fyrir mig, 4 skuldaði jeg, en 6 komu til baka, ef jeg vil fá meira til láns.

Jeg tók sparifötin mín til mín. Jeg ljet G. T. fá smér.

Milli mín og H. H. eru sljettir reikningar bókin (Náttúrusagan) kom fyrir leður skóna sem jeg er með á fótunum.

Jón Th. færir sig algjörlega hjeðann úr Víkinni á morgun, ef gott verður veðrið.

21. Sólstöður. Miðvikudagur. Veður: Þikkur ofan í miðjar hlíðar og innvindur fyrst, í morgun framá hádegi en norðlægðist þá og er nú norðann og al heiðbjartur nema bakki til hafsins og yfir Jökul fjörðunum þó linlegur.

Svo sem öngvir hafa breitt fisk í dag nema blautann. við breiddum ekkert, tókum saman vetrarfiskinn í tvær hríur, sem við snerum undan í gærkveldi.

Þórður á Kirkjubóli fór heim alfarinn í morgun og Kr. Þorl. Guðmann fór hausa flutning í morgun og Guðmundur Jón fór áfram inn að Arngerðareyri. Halldór Halldórsson kom frá Ármúla hann sagði slysför. drengur þar druknaði í Selá af hestbaki, 10 vetra gamall, var að sækja hesta fyrir stúlkur, sem voru að þvo þar í laugum, en meðan hann var að beisla hestinn, og fara á bak fóru hinir yfir ána, og svo var þessi svo ólmur að hann hljóp með drenginn út í ána, og á kafsund, því hún var mikil. líkið rak daginn eptir fyrir innan ósinn. Jón á Seljalandi fór inná tanga og margir með honum með hausa og dót.

Jón Jónsson Thorsteinsson fór með sína familíu alfarinn hjeðann í morgun inn á Ísafjörð, skipið sem á að taka fólkið kemur eitthvað um 7.-8. júlí, beina leið frá Englandi.

Halldór Halldórsson borgaði mjer smjörið sem jeg ljet hann fá 70 aura pd.

Jeg skrifaði ávísunar seðil fyrir Bernótus Örnólfsson í morgun, til L.A.S. verzlunarinnar, og svo reikninga tvo fyrir Kr. J. annar fyrir Dúó til A. Riis, hinn til Árna Jónssonar dr.

Í gær kom Ámi Sveinsson kaupmaður hingað, til að fá fisk þurrann 400 skp. fyrir milliðnerann fyrir vestann á [] sem á að borgast í peningum allur, margir hafa látið fisk eða boðið honum 20 til 5 skp.

22. 10. v.s. Fimmtudagur. Veður: Logn og heiðbjartur svo um dagmál gjörði hann innvind skarpann og er nú að lina hann.

Við breiddum vetrarfiskinn og annann stakkinn af vorfiskinum, hann er langt kominn, vetrarfiskurinn komst í pressu við tókum samann síldar fiskinn sem Guðmann átti breiddann, og settum hann í pressu.

Jón á Seljalandi fór heim í dag og með honum Sigurgeir Kristjánsson, ekki gat

hann borgað mjer það sem jeg átti hjá honum og svo bar hann á móti því að það væri eins mikið og jeg sagði, og hafði skrifað í dagbókina á 21. blaðsíðu svo jeg gef þetta á hans vald hvort hann vill vera leiðilegur eða hitt. Kristján Halldórsson fór með hausa farm áðann, og fóru þeir nú alfarnir Daði Halldórsson og Benidikt Árnason, heim, þeir fá linan bir.

Jeg beiddi Jón Jónsson frá Skv. stórrar bóna, og hann hafði góð orð um að hjálpa mjer.

23. Föstudagur. Veður: Hæglátur inn fyrst í morgun fram á dagmál svo skarpur innvindur alheiðbjartur það sem augað eygir, og hreint lopt.

Við breiddum allann vorfiskinn og sorteruðum það smáa úr honum, og ísuna og hlóðum því inn í hjalla í stafla, hann á að fara í fjelagsskipið, hinn fiskurinn sá stóri er mestur þar getur verið honum verði slegið í sundur seinna. Vetrar fiskurinn er í pressu hann verður breiddur á morgun ef þerrir verður, við vorum nú alklárir eptir 2-3 þerrir daga, vel getur skjéð að við förum hausaflutning á morgun ef innvindur verður.

Frjett hef jeg í dag, að frúin á Felli í Kollafirði sje dain af barnsförum, hafði hjer-aðslæknir Ólafur Sigvaldason verið sóktur, og náði hann barninu og nokkru af fylg-unni, svo var homöophathi Magnús Guðlögsson sóktur til hennar, og kom hann eptir þrjá daga og náði fylgjinni allri, en svo dó hún rjett á eptir, ekki veit jeg hvaða dag.

Skúli Thoroddsen fór á stað í alþyngisferð í gærkveldi kl. 12, og er sagt að frúin hans, Theódóra (sr. Guðm. Einarsson Breiðabóli á Skógarstr.) (Guðmundsdóttir)¹ Thóroddsen hafi farið með honum.

Nú er jeg mjög ánægður yfir veðrinu og þerrinum, og flr. því jeg vona að jeg geti nú fært my lower sweetheart eitthvað eigulegt, ef alt fer ekki ver en jeg vona. Í dag keypti jeg leður skæði af Guðna Sveinssyni, og fæ þau gerð þar, það kostar 33 aura hjer að gera bridda skó. Vel getur skjéð að Guðni láti mætast skæðin og hnappa-ana sem jeg ljet hann fá.

Guðmann kom innan frá Hafnardal í nótt kl. 2 og sagði frjettina að norðan hann fjekk mótvind, og krussaði mikið af leiðinni. Halldór Halldórsson flutti vetrar fisk vaskaðann í dag inn á Ísafjörð, á bátnum. Jón Jónsson frá Skv. fór inn á Ísafjörð í morgun, og Kr. Þorkelsson, jeg beiddi hann að taka fyrir mig 12 anlir af taugi í sum-arföt og hnappa og buxnapör út í minn reikning, samslags tau og Ísleifur bróðir fjekk lánað hjá mjer úr reikning mínum.

Tvennir eða þrennir reru með síld í gærkveldi komu í morgun snemma, höfðu fiskað fátt. Þrír drengir fóru til haldfæra komu áðann og syglðu með skautinu af seglinu hann var svo skarpur inn úr Ófærunni, það vóru, Guðm. Guðnason sem stýrði fyrir innan kristni og Guðm. Steinsson 16 ára og Sveinn Guðnason, á 9.-10. árinu, þeir fóru með syld til haldfæra, og stráka hópur setti upp og ofan með þeim.

Við höfum fiskað í vor 6.435 fiska eptir því sem mig minnir samanl. úr db.

1 Það sem hér stendur innan sviga er ritað neðanmáls.

Jeg keypti af Guðmundi Tómassyni þetta: Smokkongul á 75. Ritreglur V.Á. og ljósmynd af innri hluta af Bolungarvíkur mölum, á 40.- Hneif 25, 1 🌀 línu 120 faðma á 25. Til samans 1.65 aurar sem er borgað með 2 1/2 🌀 mör 25 aurum, sem jeg lánaði honum, og 30 aura borgaði jeg nú í peningum.

Nú er hann að lina innvindinn. Hvaladampur er að fara út, nú veiða þeir fjarska af hvölum, því nú er svo stilt til hafsins.

24. Laugardagur. Veður: Útvindsgráði fyrst nú logn og skafa heiðbjartur það sem augað eyir, og yndislegt veður.

Við breiddum vetrarfiskinn í morgun, og stæðstu fiskana af vorfiskinum.

Margir bátar eru nú undir Óshlíð víst með síld, frjettst hefur að sumir fengju 10-12 kr. hlut á sólarhring úr skutulsfirðinum.

Jón Jónsson kom í nótt innan af Ísaf. og Kr. Þorkelss. ekki fjekk hann tauið fyrir mig, það var farinn sá strangi.

Nú er jeg búinn að skrifa Guðjóni Haraldssyni brjef í morgun, og bið hann að velja fyrir mig tau í fót. Svo verð jeg að neiðast til að láta sauma þau hjer. Við erum nú búnir að draga ofan hausana okkar, og förum ef hann gjörir inn með þá. Eptir hádegi fór að leggja vind útnorðann, og dálitla báru upp frá fjörðunum, og um nón var hann orðinn bálhvass norðann, og þokubakki kominn til hafsins og á norður fjöllin, en allur skafa heiðbjartur í loptið, og er svo nú.

Jeg keypti af Guðna Sveinssyni leðurskó á 100 a. og ljetum við þá og hnappana mæstast.

Við stökkuðum vetrarfiskinum, smá fiskurinn er rjett nærri þur, svo settum við grjótlag á hann. Jón Jóhannesson fór heim í dag, en þrjár stúlkur hjálpuðu okkur að taka saman. Þrímastrað skip fór út áðan.

25. Sunnudagur. Veður: Útnorðann drifhvass framundir miðaptan, en sló þá inn, sást þó norðlægt vind band inn og norður frá, hann er allur heiðbjartur, og bakka laus í hafið en mikill bakki var fyrir djúpinu í morgun, og Jökulfjörðunum, nú sjest þoka bara á inn fjöllonum, af útnirðing.

Við breiddum vetrarfiskinn í morgun, og sorteruðum og mældum smá fiskinn, sem átti að fara í fjelagið, og köstuðum honum í sundur svo vyktuðum við hann, og vorfiskinn líka, og stökkuðum honum inn í timbur króna, vorfiskurinn var 7 skp. 8 lýsi p. 12 pd. en vetrarfiskurinn 4 skp. 11 lýsi p. 4 pd. þetta er smái fiskurinn, sem fjelagsskipið sem kom um daginn, tekur, og flytur til Guinea. það kemur hjer eptir þessa helgi.

Við erum nú albúnir að þurka vor og vetrar fiska honum er stakkað saman vetrar fiskinum ofan á og er ísan uppi lopt, skilrúm á milli, svo nú er stakkurinn útbúinn eins og hann á að vera þángað til hann verður tekinn.

Nú frjettist að Árni Sveinsson hafi hætt við kaupin við miliónerann á Flateyri, kaupmennirnir höfðu skrifað honum, svo ekki gat gengið saman, fjelagið hjer. Mörg fiskiskip hafa siglt inn í dag, flest kúttar. Jón Jóhannesson kom í dag fyrir nón, hann sagði mikinn afla úr Skálavík á síld sem þeir fengu af Ísaf. hjá öðrum sem reru var í tveimur legum 6 1/2 hundrað af vænum fiski, en hinn fiskaði 90 af gríðar þoski

og báðir steinbít og lok. sá fyrir varð að skilja eptir 6 lóðir í fyrra dag báturinn bar þá ekki, en 1 1/2 hundrað var á þessar 6.

Þeir fundu Færeyinga á kúttur og höfðu þeir fiskað á tveimur sólarhring 12 og 13 þúsund af þoski.

26. Mánudagur. Veður: Vestann andkast á milli og logn, og hulupíkkur en birti það af norðvestri um dagmálin og gjörði innvind, besta þýðasta vind.

Við fórum á Aberts skipinu heim að Laugabóli, og fengum rakinn bir alla leið. Jón Jónsson frá Skv. fór líka inn að Arngerðareyri. Guðjón frændi kom frá Garðstöðum að Arng. og fór heim í nótt ríðandi hafði 2 hesta heimanað. Við vorum 7 tíma inneptir jeg fjekk hest á Lb. og reið yfir að Kr.bóli til að finna Ísleif bróðir, og fylgdi hann mjer ríðandi yfir á háls til baka á Blesu sinni hann fer heim annað kvöld, að Tungu, kemur við á Stað fyrir mig, að finna sr. Hans. Jeg gerði pabba boð með Guðjóni að lána mjer hest norður. Í kvöld var fært frá á Laugabóli og víða hjer á ströndinni.

27. Þriðjudagur. Veður: Út norðann lognlegur í nótt fram á dagmál þá hvessti hann og þíkknaði, og er nú rubb þoka í loptinu og hvass útnorðann.

Við fórum frá Laugabóli út í Vík fengum logn út að Melgraseyri svo bir tókum bóg undan Skarfaskeri og svo í víkina. Jón Jónsson var á undan okkur út eptir, hann hafði lagt upp 10 hundruð í Vigur, var ofhlaðið.

Fjelagsskipið fór frá Æðey út á Álptafjörð, þar var spególant, líklega Sigfús þau voru þar bæði í gær. Eggert kom í dag innan að Guðmann fór heim í dag. Mörg skip fóru inn í dag og tvö út, hvaladampur fór inn í gær víst með 3 hvali. Í kvöld fór jeg inn á Grundir og þáði þar trakteringar og var að skoða ýmislegt.

28. Miðvikudagur. Veður: Útnorðann garður, og þoku rubb, og gjörði grátt á fjöll af snjó, en birti til hafsins í kvöld. Barometin hafa fallið fyrir þessu ofan á vegu, en stigu aptur í gær og í dag á óstöðugt.

Jeg hef pakkað saman dótið mitt í dag og tekið póst áætlunina ofan og almanakið mitt. Nú er búíð að sauma stakk úr tauinu sem jeg fjekk með Guðmanni og kostaði saumurinn 1 kr. sem jeg borgaði strags jeg fjekk hana lánaða hjá Finnboga Bæringssyni. Jón Jónsson frá Skv. lánaði mjer 50 kr. í ávísun frá Ágúst Benidiktssyni í dag og ætla jeg að borga þær í peningum í sumar.

Jeg fór inn á Grundir til Elisabetar konu Jóns Ebbinessonar, og beiddi hana að sauma buxur úr tauinu sem jeg hafði í stakkinn það var 12 ánlir, og ætlar hún að vera búin í fyrramálið með þær.

Jón Jóhannesson fór heim í dag og kom áðann aptur. Hvaladampur fór út í dag hjer yfir víkina.

29. Fimmtudagur. Veður: Útnorðann kæla fyrst í morgun svo logn í dag, og suðaustann út er hann nú og allur píkkur.

Við fórum í kaupstað í morgun og Albert Sigurdson með okkur og Bogi Bæringsson. Jeg tók það sem jeg átti hjá Birni Árnasyni gullsmíð úrfesti og Capsel úr silfri sem kostar 17 kr. en 5 kr. átti jeg inni eptir hjá honum, og ætlar hann að smíða signet fyrir mig úr kopar, fyrir þessar 5 kr. og senda mjer í vetur. Svo keypti jeg úrfestar

hjá Skúla Eyriksyni, 2 á 4,25 a. sú mjóa var á 3 kr. en hin á 125, jeg fór með 5 króna ávísun frá Ágúst Benidiktssyni til Skúla, og borgaði hann mjer á endanum 75 aur. í peningum til baka. Úrið tók jeg hjá Birni í dag, en Uppdrátt Íslands, sem hann gaf mjer tók jeg ekki.

Jón Jóhannesson borgaði mjer 7 kr. í ávísun fyrir færeiskku treiuna, og svo borgaði Kr. Jónsson mjer 5 krónur fyrir verkun á hlut úr 16 tunnum af salti, sem sr. Stefán í Vatnsfirði á, svo fjekk jeg 25 aura í peningum. Það var uppbót á stúfinn okkar síðast. Þetta til samans er 12 kr. 25 aur. Jeg tók út á 18 kr. hjá Ágúst af þeim 50 sem Jón Jónsson lánaði mjer og hinum við lögðum alls 62 kr. það var tvær millum skirtur á þriðju kr. hver 8 ánlir bómasía, 6 ánlir stakktau. 1 Mosrós eldspítubund og vindla fyrir 80 aur. hver á 8 aura m. á 2 kr. pd. Svo fjekk jeg af þessum 62 kr. 5 til Skúla, 8 til Sigurðar Jónssonar á Koti, 1 kr. í peningum, og 30 krónur til Árna Sveinssonar. út á þær tók jeg 16 ánlir enskt Leður 1/60 alinin, 4 rúllur tvinna 2 svartar og 2 hvítar, á 12 aura hver allar 48 aura. Skæri 85 aura, Axlabönd 1 kr. 35 aura, 1 Brossia 1,75. 2 vasaklútar 25 og saumamaskina 37,00. svo jeg skulda honum 37,77 a. en mjer reiknast ef jeg man rjett að rl. eru fjórar að það sje 37,53 a. Jeg fjekk lánuð stígvjel hjá Magnúsi Árnasyni sem kosta 30 kr. sólar undir skó 4,50 sjelfblank á 1 kr; skóreimar 24 aur. úrfesti 25 aura. samlagt 35.99. Svo borgaði jeg Elisabet Árnadóttur 1.60 fyrir buxnaum. Svo fjekk jeg til láns hjá Kr. J. 54 aura til Friðriku, fyrir 1 1/2 pund af Candis, jeg tók fötin mín hjá henni. J. Jóh. lánaði mjer 10 aura til E. Ad. alt svo skulda jeg nú Kr. J. 6 kr. 24 aura fyrir mjelgerðar pen. 400 fyrir 2 smjör 1.60 nú 54 og áður undir brjef 10 aura. Og í dag hef jeg skuldað þetta Jón J. 50 kr. Árni Sv. 37,77. Magnúsi Á. 35.97, samanlagt er það 130 kr. úttektin er um 114,00 kr. fyrir utan hjá Birni gullsm. Svo skulda jeg G.T. brauðbl.

30. Föstudagur. Veður: Norðann hvass eða austnorðann fyrst, gekk svo út í og lá út norðan stundarkorn svo nærri logn eptir miðaptan, og andkast inn á milli, fyrst var hann lopt þunnur, en sp. grúaður og úr felli og þoka á fjöllum.

Við fórum heim að Laugabóli og Leó frændi með, en Jón Jóh. fór heim, við fengum bir á milli, og dólþung. Mörg skip voru í djúpinu, fjelagsskipið var að fara norður í Jökulfirði hvaladampur fór inn með hval. spególantsskip Sigfúsar var fr. Sandeyri. Við komum að Laugabóli kl. að ganga fimm um morguninn, fórum inn að norðanverðu, við lögðum okkur fyrir þangað til morgunkaffið kom.

Vegna stærðar bókarinnar eru hér felldir úr júlí-, ágúst-, september- og októbermánuðir, en sama tímabil var felld úr dagbókum Halldórs, bróður Níelsar.

Nóvember

1. Miðvikudagur. Veður: Norðann með jelljum fyrst í morgun, en svo vestan útnyrðingur litla stund en ákaflega ljótur bakki í flóanum og foráttu sjór og brim, en um nó nón eða fyr gerði hann bil svo að kalla, skipti þó jelljum, og er drif hvass eða að roki hátt norðann.

Við settum bátana upp að Tóptar þili og að kálgarðsveggnum því sjórinn gekk upp að haug, Gestar julla var sett inn að kofavegnum hans. Jeg hef ekkert gjört í dag nema límdi flónel innan í stóru budduna mína, jeg kippaði hausana mína svo nú er engin haus til óþur, því langt er síðan seinast fjeckst hlutur.

2. Fimmtudagur. Veður: Útnorðann hæglátur lopt bjartur og nokkuð frost, en nú í kvöld þikknaði hann af útnorðri og er nú dimmur í flóann. Mikið er brim eins og í gær, valla út farandi.

Jeg hef ekkert gjört í dag nema límdi olíumyndirnar á brjef og setti þær í grindina, hengdi hana svo fyrir framan Bjarna rúm, svo fór jeg upp í mó, en síðan hef jeg verið að smíða lúður úr Eik víðann og langann, en hann gat aldrei gefið hljóð.

3. Föstudagur. Veður: Austann hæglátur fyrst í morgun, en sp. útnorðann golu kæla heiðbjartur að mestu leyti nema móða í kring í austrinu og fyrir firðinum, og töluvert frost.

Jeg hef ekkert gjört í dag nema bjó til penna kóst, og skrifaði Ísleifi bróðir brjef, og skrifaði kvæði eptir Hannes Hafstein fyrir mæ sweethart „Pá sólin hnígur“. Pjetur þreif upp bátinn sinn og Reykjanesmenn. T. G. kom að norðan úr Víkinni held jeg Ávíkur menn fóru í kaupstað frá Kjörvogi. Bjarni hefur verið að saga 8 ánla spítu inni í tópt. Nú er hann orðinn sjó laus svo sem, við það, sem í gær og fyrradag. Bjarni hefur verið að lesa Hrólfrar sögur þessi kvöld. Jeg sá inn í Br. búð „Safn til sögu Íslands og íslenskra bókmenta að fornu og nýu“. Það er mikið fróðleg bók, hún er úr Bókmenntafjelaginu prentaðar 1855-1861, þær eru um örnefni og fjölda margt, um lögmanna æfir held jeg.

4. 3. v.v. Laugardagur. Veður: Útnorðann kælinn og mikið frost og lopt bjartur, en í kvöld og um nó nón lagði hann ofann norðann kælinn og þykknaði allur, og er enn svo nema [].

Jeg hef ekkert gjört í dag nema fór upp í mó og Pjetur Guðmundsson svo skaut jeg á hrafn, náði honum ekki, tálgaði þrjá lúðra, skrifaði brjef til Jóns Árnasonar á Fitjum. Pjetur fr. Jón Jörundsson fóru yfir í Veidíleysu og inn í kaupstað og Kjós og R.fjörð, og Hjálmar, Jens á R.nesi Gestur komu aptur og maður með þeim til liðs frá Veidíleysu, hann verður hjer í nótt. Mæ lower sweethart fór norður að Ávíkum með Ingveldi, og kóm seint í dag. Eyfíkur í Ávík ætlaði að róa með Reykjanesmönnum í dag ef gefið hefði, hann og Guðjón fóru heim í morgun snemma.

5. Sunnudagur. Veður: Útnorðann hægur fyrst í morgun, en kælnari sp. og heið bjartur að mestu hörku frost.

Jeg skrifaði brjef fyrir P.G. til Jóns Magnússonar bónda í Litlu Ávík inn í Hrútafjörð. Bækur komu til mín frá Theódór, en þær voru þær sömu og í fyrra svo jeg skrifaði í kvöld með þeim til hans, og ætla að koma þeim með Thorarensen og skrif-

aði jeg honum líka brjef og beiddi hann að taka þær af mjer, og að lána mjer 130 aura í peningum fyrir fjörutíu tíma í dönsku sem komu með þeim.

Hjálmar Gestur og maðurinn frá Veiðileysu fóru inn í kaupstað í morgun, komu áðann og Jón Jörundsson og Pjetur með þeim þeir voru vel kendir, með þeim komu Finnbogastaða systurnar og fóru þær norður að Reykjanesi í kvöld.

Samson Magnús og Jens frá Reykjanesi fóru yfir að Kambi í dag og komu fljótt aptur. Ávíkur og Reykjanesmenn komu til róðra í kvöld.

Þorsteinn frá Kjörvogi kom í dag með bækurnar sem jeg lánaði honum. Hannirða bókin sem mín sweethart in frá R.f. í dag og brjef með henni frá Línu.

6. Mánudagur. Veður: Vestann kælinn á milli lopt þunnur, ekki fallegur, eða áttarlegur, það er lausa þoku rubb, og ljósleitar skýrákar hæra í loptinu frostlaust.

Öngvir reru í dag nema Guðjón hann fór fram á Blæju, fiskaði heldur fátt líklega um 80 af ísu dávænni, og dálitla meiju.

Bjarni fór með Kjörvogsmönnum Gestur Friðrik úr Ávík, inn í kaupstað í dag. Bjarni fór með 7 brjef frá mjer og eitt skrifað eptir mig frá P.G. og bækurnar sem komu til mín í gær.

Í kvöld kom Friðrik og allir þeir sem fóru í kaupstaðinn nema Gestur, hann fór inn í Reykjarfjörð og Bjarni hann varð kur í nótt í kaupstaðnum. Friðrik útvegaði mjer romm á flösku fyrir Tómas Guðmundsson fyrir eina krónu frá honum.

Nú er hann drif hvass vestann og þykkur og ljótur, alveg báru laus.

7. Þriðjudagur. Veður: Vestann hvass optast tók upp rokhnúta hjá Byrgisvík á milli, sá opt nokkuð til lopts, og þýða.

Jeg hef ekki nokkurn hluta gjört í dag nema í kvöld fór jeg að reina að draga upp kortið, eptir mælingonum, en það gat jeg ekki, jeg ruglaðist í því.

Bjarni kom í kvöld og kom með bækurnar aptur því Thorarensen gat ekki tekið þær. Og brjefið sem við Bjarni sendum hafði komið aptur með póstinum, vegna þess að það var ekki með peninga umslagi, og sendi Thorarensen það aptur og setti umslag og frímerki á það.

8. Miðvikudagur. Veður: Suðvestann kælinn fyrst í morgun, en svo hægur í mestallann dag en eptir nón lagði hann upp sunnann og var rok optast við Skeiðið, og nú er hann á milli með rok hviðum grúaður allur og vindlegur en í morgun var hann lopt bjartur.

Jeg hef verið að mæla hjer innfrá í dag og var búinn að Broddanes búð og út að Hjallhól. Jeg fór seint upp í mó. Jeg las í „Þjóðólfi“ 46. 47.-48. og 45. nr. og var þar margo, óargadýra verð, um marmara við Fáskrúðsfjörð, og um hvernig maðurinn varð tvíføttur.

Reykjanes og Ávíkur menn nokkrir af þeim fóru í saml. á Jóns bát inn í kaupstað og M.J. Kjörvogsmenn reru seint í dag og fiskuðu fátt um 50. Grímur á Víganesi kom hann tók bækur sínar hjá mjer, svo kom Helga frá Kjörvogi og smalinn frá Rn. drengirnir voru að sigla bát dálitlum á vognum í dag og optar fyrri. Dagur augasteinalausi kom til að þæfa (eins og vant er) í dag.

Sólin kemur upp hjer kl. 35 mínútur í 10 á morgnanna í Húna opnu að sjá, en gengur undir kl. 48 mínútur í 3 um nónn, eða rjett nærri þessu.

Penna dag hef jeg skrifað með penna festann í lakkstöng.

9. Fimmtudagur. Veður: Vestann kælinn og þykkur, og smá úrfelli, sp. grubbaði hann sig mikið og gjörði drýfu storm opt rauk hann við Byrgisvíkur land.

Jeg hef altaf verið að mæla Plássið í dag og er nú búinn ofan jafnt búðum, og ofan í kletta svo sem gras nær út að Fjelagsbúð.

Reykjanes og Ávíkur menn fóru heim í dag, Tómas Guðmundsson kom, jeg af henti honum „Pípu“ fulla af rommi sem jeg útvegaði honum fyrir 1 kr. frá honum sjálfum.

Nú má heita að alautt sje hjer og kindur lágu úti í nótt, og hinna í fyrri nótt og allra í nótt.

Hreinan marmara hefur sænskur steinafræðingur fundið í sumar, millum Kol-freyjustaðar og Höfðahúsa í Fáskrúðsfirði. (Þjóðólfur, Nr. 47. 1893, bl. 186. Og „Austri“ 22. tölublað, 22. ágúst).

Dýraverð

Gíraffinn er nú sem stendur dýrastur, af því lítið er orðið um hann í Mið-Afríku, þar sem hann á heima, líka halda menn hann eyðileggist, þegar landið byggist, svo er mjög ilt að flytja dýr þetta hina löngu leið úr frumskóg Mið Afríku til sjáfar hina löngu leið. Gíraffin þolir líka illa loptið jafnvel í heitustu löndum álfu vorrar.

Gíraffinn kostar 36.000 krónur eða meir, en fyrir skömmu 360. (karldýr og kvenndýr). Svo er nærst Nashyrningurinn og vatnahesturinn, þetta frá 9.000, til 12.600 kr. hvor.

Ljónið sjaldan nema 4.500 kr. þótt borgað hafi verið fyrir eitt eintak 8.460 kr. Fæði handa „konungi dýranna“ kostar 3.60 auro á dag, en ýmissa annarra dýra um 5 kr. eða meira. Tígrið dýrið kostar hr.b. 1.440 kr. jagúar helmingi minna, en leópardar ekki nema 450 kr. Indverskur höggormur „pýþóns“ 30 fm.l. ummáls og 15 feta langur 22 kr. 50 auro og „cobra“ höggormurinn fyrir 9 kr. Hvítabirnir um 100 kr. eintakið, fílar 180 kr. á Indlandi, en flutningur á honum til Evrópu 360 kr.

Af fuglum er strúturinn dýrastur, um 7.200 krónur parið, en fágætar uglutegundir sjaldan meira en 180 kr., en svarthálsaða svaninn 540 kr.

Hvernig maðurinn varð tvífættur

Drummond, hinn nafnkunni enski háskólakennari (höfundur ritlingsins „Mestur í heimi“), komst svo að orði nýlega í ræðu, er hann hjelt í Boston. „Maðurinn skreið í fyrstu á fjórum fótum, því næst náði hann í spýtu til að verja sig með og til þess að nota hana neyddist hann til að standa upp, og með því að nota hana opt, vandist hann á að standa upprjettur. Vjer erum fæddir ferfætlingar, og höfum með erfiðis-munum lært að vera tvífætlingar“.

Háskóli fyrir konur, er stofnaður af kvennfjelagi einu í Brüssel og á að taka til starfa nú þegar. Engum nema konum leyfist að hlusta á fyrirlestra þar, og aðeins 18 ára konur og stúlkur meiga koma þangað, en ekki yngri.

Vísindagreinir þær, er kenna á, eru: náttúrufræði með tiliti til notkunar hennar við heimilissvinnu, undirstöðuatriði lífsafla fræðinnar og byggingarfræði mannlegs líkama, heilbrigðisfræði, tilbúningur húslyfja, sálarfræði, siðafræði, uppeldisfræði, frumatriði almennrar lögfræði og þjóðmeigunarfræði, söguleg heimspeki og málara-list.

10. Föstudagur. Veður: Vestann hvass rokhnútar á Veiðileysufirði og hjer inná firðinum á milli, og allur þykkur og grúaður, reif hjer og þar til lopts allstaðar hvass á farið. Alautt er nú orðið hjer á öllu láglendinu og jörð alþýð.

Jeg hef verið að mæla í dag til nóns og kláraði alt gras að fjöru, og mældi húsin innan frá Nesbúð og útúr.

Guðrún Bjarnadóttir skaut í mark, kómu 4 högl í það, og eitt í púnktinn, á 12 fm. færi, hún hlóð byssuna sjálf og var mikið skót.

Plásmenn fóru að byrja að byggja brunnhús, eða stýnga það gamla niður.

Tómas var drukkinn í nótt að slarka í Nesbúðinni, svo þeir gátu lítið sofið Þjetur og Jón Jörundsson.

Guðmundur Arngrímsson frá Eyri í Ingólfsfirði kom hjer. Jens á Reykjanesi kom að sækja Caminuna sína og fisk á hestum, Jón fór heim með honum.

Hjálmar fór í skyttiri fjekk 4 teistur og einn poka.

Bjarni les einlægt sögur fyrir okkur á hverju kveldi.

11. 4. v.v. Laugardagur. Veður: Sunnan kælinn og lopt bjartur, og þoka á fjöllum, en nú er hann kominn vestann og rok á milli víst.

Jeg hef verið að byggja brunnhús í dag með þeim Bjarna Gest, Þjetri Guðmunds-syni og Magnúsi, við vorum búnir að byggja stokkinn, sem vatnið rennur um og búa um ræsin og láta ofanyfir þau og bunadi lækurinn laglega í þessum nýja umbúnaði.

Grímur á Viganesi kom í dag. Enginn hefur gjört neitt í dag nema við þessir fimm, hjer á plássinu.

12. Sunnudagur. Veður: Vestann rok í dag og ákaflega mikið snemma í nótt lopt þykkur nema í háloptið, og kafaldskrapi úr honum fenti í nótt á fjöll og í morgun, alauð byggd.

Enginn hefur hafst neitt að í dag nema jeg ætlaði að skjóta Fálka en gat ekki. jeg gjörði við spennu á Harmoniku, og svo hef jeg verið að trekkdraga fángamörk. Samson fjekk skriffæri hjá mjer.

13. Mánudagur. Veður: Norðvestann hæglátur og svo sem logn um miðjann daginn, en kolþykkur allur og farlaus, og rjett biksvartur í austrinu og jeljadrög, um miðaptan var hann farinn að setja þoku á Kálfatindana, og gera hrím kafald, en ekkert að mun, er alt var farið að frjósa. Nú er hann kælinn norðann og mikið kafald og sjer ekkert, og er nú fyrst að leggja á vindinn. Aldeilis loár ekkert við steini.

Við fimm þeir sömu og í gær kláruðum brunnhúsið í dag, nema að troða í gáttir, og fleira smávegis.

Porleifur á Kjörvogi kom og Grímur á Viganesi, þessir báðir fóru inn að Kjörvogi að bera á völl. Jón Jörundsson kom og Sigvaldi smalinn þeir voru að gá að fé. Jón sagði að tóann hefði bitið vænt geldingslamb á Laugardaginn, og drapst það í morg-

un minnir mig, hún hafði bitið af því efri vörina og rífið það á bringunni nær á hol.

Ekki gátum við byrgt Tóptina í dag og fennir þar nú inn. Margar stúlkur sóktu mó í dag og voru þær þar og hjer úr Bænum.

Jeg dróg upp í trekk þessa stafi fyrir stúlkur á Finnbogastöðum. EEG. GRG. ÞfS. ÞE. ÞE. GG.

Pjetur frændi sagði mjer í dag að hann ætlaði heim á morgun ef ekki yrði ágætt sjóveður, en gæfi heim. Jeg skrifaði með rúnum á stafa miðann þetta: „Jeg get ekki trekkdregið stafina ykkar, svo lag sje á.“

14. Þriðjudagur. Veður: Austann kælinn og dimmur, og nú seinast hvass og kafalds, suðaustann fyrst í kvöld og í dag eptir nófn. Nú er frost lítið og bárulaust.

Jeg fór upp í mó og Bjarni, og svo stakk jeg skurð milli læksins sem rennur ofan með M.J. kálgarði og brunnhúslækjarins, og rennur eptir honum nokkuð af innri læknum.

Jeg skaut skot í dag með Samsonar byssu og fjekk ekkert. Svo var jeg að sprengja knallhettur og drepa með því ljósið. Bjarni hefur verið að gera við brunnhús hurðina, sem á að verða, og svo nelgdi hann firir gatið á ustur veggnum á tóptinni.

15. Miðvikudagur. Veður: Útnorðann storm gjóla bjartur fyrir firðinum og birti það af útnyrðingi, en koldimmur í austrinu, og norður í og sýndist það mold kafalds bakki.

Um hádegi var þessi bakki kominn inn á Kálfatinda og það þvert yfir flóann, og var hann hroðalegur að útliti, hann var bogadreginn upp á hálopt, og með hvolfum og bungum inní sig, og svo svörtum hníklum, og þetta stóð beint ofan á jörðina svona, og jeg áfram með hægð, en norðvestann var hann hjer yfir firðinum um þetta skipti. Klukkan hálf tvö stóðu öll ský kur sem áður færðust af nv. vestanvindi, og þessi hrikalegi bakki kom þá yfir Reykjaneshyrnu og óðara var kominn hjer sortabylur og vindur töluverður, enn eptir stundarkorn birti til aptur svo sá yfir fjörðinn, en svo sirti að aptur og óx veðrið, og nú er veður svo að skjelfur baðstofan einsog af vestann vindi, en ekki nema á milli, og svo er svartur bylur að ekki sjer á sjóinn hjer af hólnum. Þetta er hættu veður, rjett áhlaup.

Jeg var hjá Bjarna við brunnhúsið og setti hann hurðina fyrir það og svo tróðum við í gáttirnar svo það er alklárt.

Dagur augasteinalausi kom og Sveinn í Naustvík og kona hans og dóttir sú yngri. hann kom á bát, einn frá Kjörvogi en þær þaðan á göngu. Svo kom Steindór frá Melum, og hann fór með Sveini á bátum inneptir, dóttir Sveins er konuefni hans.

Ávíkur og Reykjanesmenn komu í gærkveldi og fóru aptur í dag.

Jeg fjekk Andvara hjá Bjarna til að lesa ferðasögu adjúnks Þorvaldar Thoroddsen og jeg las æfisögu síra Sigurðar Gunnarssonar á Hallormsstað í kvöld hún er góð, eins og allar æfisögur, fyrir mig.

16. Fimmtudagur. Veður: Norðann hvass rjett drifaveður, ofankafaldslítill sá stundum til lopts helst í hálopti og vestri og útnorðri. grimdar frost og sjólitill.

Í dag hef jeg ekkert farið út og hef bara lesið lítið eitt í ferðasögu Þorvaldar Thoroddsens, um Barðastrandasýslu, Patreksfjörð og Rauðasand, og um Látrabjarg.

Bjarni hefur verið að snúast við ýmislegt niðri, og las ekkert í kvöld, en lagði á hnífa.

Jeg las líka í Nýrri sumargjöf um þjóðverjann og einglendinginn sem gengu logs-ins á hólum og um bæinn Nasaret, og um línuleikarann Blondin. Og svo söguna af 2. Perseif. Hann reið vængjaða fáknum Pegasus, sem spratt upp af jörðinni, sem enn rak að blóði Medúsu. hún var af Gorgóum. Perseifur átti að sækja höfuð Medúsu, var hún ein í tölu þeirra þriggja systra er Gorgóar hjetu, og var hún svo ógurleg ásýndum, að hver maður varð að steini, sem leit hana, voru systurnar dætur drekans Forkyns og nöðrunnar Ekidnu. Sendiguðinn Hermes, kom og vísaði honum leið til hinna ógirnilegu systra, er Græuz hjetu, voru þær og komnar af drekanum Forkyns, voru þær fæddar með hærum, og áttu saman eitt auga og eina tönn, skiptust þær á um hvortveggja til að sjá um víða veröld og tyggja mat sinn. Gátu þær systur einar haft gagn af auganu, og sáu þær með því um víða veröld, hvað leynt sem fór. Perseifur náði gripum þessum og fjekk þeim þá með því móti þær vísuðu sjer leið til Gorgónna, vísuðu þær honum til þriggja yndisfagra dísa þar skamt frá í grend við jarðarstrauminn, þær fengu honum vængjaða ilskó poka og huliðshjál. hann fór svo yfir jarðarstrauminn og að takmörkum nætur heims, þar bjuggu Gorgóarnar.

17. Föstudagur. Veður: Vestann útnyrðingur heiðbjartur í allann dag í háloptið, en kolþykkur fullur með kafald í norðrinu, en nú seinast um dagsetur og fyr gerði hann mold kafald alt í kring, lítið hjer þessa stund, en sjer nú ekkert frá. Frost á „Reaumur“ 10°, en 9° í gær.

Guðmundur Guðmundsson frá Bæ kom í morgun Pjetur gekk út á strönd í morgun, til að []¹ og sama gjörði Gestur og Hjálmar í gær, og kól þá H. á báðar stóru tærnar, og meira á aðra, þær voru berar útúr skóm og sokkum.

Jeg gekk með byssu norður strönd í morgun og fór að Reykjanesi þar stóð jeg við fjekk 3 kaffi og brennivín, og svo fjekk jeg spítu í bát sem jeg ætla að smíða, og var nú farinn til jeg bar mó í poka um leið heim. eitt skot skaut jeg og fjekk ekkert.

Tóan drap í fyrrinótt tvö lömb á Reykjanesi aptur, hvert hjá öðru fyrir ofan Hákalavogs hausinn, væn lömb. Á Reykjanesi var verið að draga mó.

Ekki eru vikarar farnir að hýsa enn. Nokkrir ísjakar (Hafís) sáu í flóanum í dag jeg sá 5.

18. 5. v.v. Laugardagur. Veður: Austann hæglátur og lopt þunnur fr.p. En vestann útnyrðingur, þykkur frost lítill nú.

Í dag hef jeg verið að smíða jakt 3 kvartil á lengd úr einum kubb. Jeg tók br.v. sem jeg átti hjá Hjálvari Guðm. syni, mæ lower sweetheart hefur verið mikið vesöl í dag af flökurleika og máttleysi.

Bjarni bar ofaní lömbin sín sósu í dag, hún var úr hlandi og sósunni sem höfð er í rullu og tóbak, og gaf þeim svo lýsi inn.

Samson og Magnús liggja nú í sama skothúsi fyrir tóur. Jens á Reykjanesi kom og fór heim aptur, og Guðrún frá Ávík.

1 Bregður fyrir sig leyniletri.

19. Sunnudagur. Veður: Suðvestann hvass og úrfelli á milli, rauk lengi á Veyðileysufirði og milli hjer nú er hann vestann hvass, og þur, hvass á skýin, en sjer víða til lopts. Fjarska hefur leyst í dag, því nú er orðið mikið autt hjer niðri.

Í dag skrifaði jeg gátuna „Fór jeg eitt sinn á fiskum víða“, fyrir Hjálmar og svo í dagbókina mína um Perseif. Nú í kvöld var jeg að tálga og hefla bátsefnið, og er klár með það að utan.

Magnús og Samson fengu mórauða tóu í gær kveldi, komu aptur fyrir háttatíma.

Við ventum upp bátonum í dag og settum þá upp í sund hjá Reykjanes búið, þegar hann fór að hvesa. Tómas G. fór inn að Kjörvogi P.J. T.G. og jeg vorum lengi að skrafa saman undir R.nes skipinu.

20. Mánudagur. Veður: Sunnann hvass fyrst en eptir nón vestann og rok mikið optast, og nú illviðri á milli.

Jeg hef verið altaf að tálga bátinn í dag gjörði gaflinn kúptann bjó til stýrið og kjöllinn og var nú seinast farinn að kola hann.

Bjarni fór upp í mó einn, og norður að Reykjanesi um leið eptir bug hnífnum sínum.

Kjósar menn komu á stóra bátnum í dag og Guðmundur sjálfur, hann fór norður í Vík og Pjetur frændi, og verða þeir þar í nótt.

Þorsteinn á Kjörvogi kom í dag og Lína á Reykjanesi.

21. Þriðjudagur. Veður: Vestann drifhvass og rok víða á milli, heldst á Veyðileysufirði lopt þunnur og með jeljum, og kúptur og sljettur bakki fyrir firðinum, og inn fjöllin, af kafaldi.

Í dag eptir nón hægði hann, vestann vindinn og kom strags norðann kælinn og rik kafald og hart frost sá bara yfir á miðjann fjörð. Nú er hann mikið loptbjartur kafaldslaus kælinn nokkuð sjólaus og ljómandi bjart af túnglskyni. Frost var í morgun og var orðið þurt um, og alutt að heita mátti, og víða þýtt svo stynga mátti.

Jeg hef holað bátinn til fulls í dag byrjaði um nón áður í morgun skaut jeg pokaönd, sótti mó með Gísla frá Kjós, Jón Björnsson og August fylgdust með okkur þeir fóru norður að R.nesi og Jón með mórauða á að Ávík, kom ekki aptur, en August kom.

Bjarni byrgði Tóptina einu sinni enn. Pjetur frændi kom. Mæ lower sweethart var að hnýta í dag garn. Jeg bjó til grindina, það á að vera klútur.

22. Miðvikudagur. Veður: Útnorðann kælinn á milli fyrst svo hægur, og eptir nón eða um nón vestann og nú er hann hvass nokkuð vestann, altaf hefur hann verið lopt þunnur, nú er hann hvass vestann á lausa þokuna en hægur á fasta þykkni ofar í loptinu. Snemma í morgun var hann alheiðbjartur.

Við beittum 10 lóðir í morgun í samlögum við Ágúst, Jón var ekki kominn, en kom í dag en svo ljótkaði hann svo við hættum við og fórum fjórir á Pjeturs bát, (frænda) inn í kaupstað A.G.H. og jeg. H. fiskur varð [] enn minn 360 og svo fór G. með lífið um 50 pd. Ísa var ekki tekin, þoskur á 5 aura pundið, þosklifur á 2 aura pundið, jeg átti 54 pd af þoskl. og varð hún 108.

Úttektin. 5 krónur skrifaðar inn til Steingríms í Hólum, fyrir hest lán hingað norður í sumar.

6 ánl hvítt vaðmv. ljereft í lak 30 a. 180. 1 1/2 al. nankin 45 a. - 68. 4 pd. jarðol-íu, 30 pd 120. 2 pennastangir hver á 10 au. 20. 1 blýant 10. Firspítur 20 búnt. 25 umslög 18. p. pappír 2 lek 12 a. Trjelím 5 pd. 13 a. (⚡ á 50 au). Smásaumur pakki 30. 1/4 pd. rauð menja 10. Anilin blátt til 1. 25 a. Fernisolía 1 1/2 peli 45.

23. Fimmtudagur. Veður: Vestann hvass fyrst en svo hægði hann smátt og smátt eptir því sem leið á daginn, altaf lopt þunnur, hvass á farið á lausu þokuna norðvest-ann frostlaus og yrju úrfelli á milli, fyrst. Nú eptir dagsetur seint í kvöld sneri hann sjer í austann, hæga grúu, og smátt úrfelli grúaði sig í loptið svo bara sá túngl skjöldinn, og setti þoku í hlíðar rjett eins og í innlögn á sumri, og teygði þokurana ofaní sjó fyrir utan Kjörvogsmúla.

Veðrið hefur verið í dag líkast sumarveðri að blíðu, en ekki vetrar veðri, nú er alautt upp á hæðstu fjöll og alt þýtt, svo að kalla.

Í dag hef jeg sett neðra dekkið í skútuna og bitana undir það efra, heflað til mastr-ið bjó til lestar lúkugatið og setti skilrúmið milli í efri lestinni. Ekkert hef jeg gjört annað - nema undir bjó dekkið.

Mæ lower sweethart fór inn að Kjörvogi, Bjarni var að lesa í kvöld. Gísli og Ágúst hafa ekkert getað skotið í dag. Jón Jörundsson kom, hann sagðist hafa sjeð ís í dag. Þorl. á Kjörvogi kom líka. Hjálmar hefur verið bágur í tánni í dag, sem hann kól á.

24. Föstudagur. Veður: Austnorðann kælinn ofan kafald og dymmur á milli en þoka ofan í miðjar hlíðar en víst lopt þunnur undir henni, frostlítill, og alveg sjó-laus.

Jeg hef sett efra dekkið í skútuna í dag og tvær „lúkur“ eða til hálfis káetu kapp-ann. Jeg bjó til reiti undir tafl á brjef fyrir Hjálmar, og jeg fór upp í mó með Bjarna, hann hefur verið að lesa sögur í dag og kvöld.

Enginn af klm. hefur gjört neitt í dag að heita má hjer.

25. 6. v.v. Laugardagur. Veður: Austnorðann kælinn kafaldsfullur í morgun, en bjartur eptir hádegi og birti þá til lopts frost mikið alveg bárulaus svo ekki lóar við steini, nema eins og í litlum læk suða. Nú er glaða túnglskyn og hægur á farið norð-ann.

Við rerum í dag í samlögnum Hjálmar var í landi, því honum er ílt í tánni sem kól. Lóðirnar voru 10, þær sem við beittum á miðvikudaginn, og fórum við með þær fram á Eyjahyrnu birjuðum þar, Matarfell var yfir Grenþúfu, við fengum 8 í hlut í 10 staði held jeg, og svo í beitu ýsu og þrjú smá lok, svo sem á 14 lóðir á skip 1.10. hjerum bil. Þrjá flatti jeg í salt einn vænann.

Ís hroði, eða jaka stangl var hingað og þangað að sjá í flóanum ekkert að mun.

Pjetur Guðmundsson fór inn í kaupstað í dag með Kjörvogsmönnum hann kom með brjef til Hjálmars frá manni, Páli Guðm. á Helgafelli, sagði hann þrjú skip strönduð í Ólafsvík. Þessi var á „Sveni“ í sumar. Guðjón Jónsson – m. Gb. kom frá Reykjanesi og fór heim aptur. Samson skaut í Tríni á Kóp!! – og kom ekkert á.

Magnús Jónsson kom þar einnig með „Kanonu“ og vildi hleypa af, á hinn mikla Sel, en vegalengdin til hans var um of, svo ekki var skynsemi gæddri veru ætlandi að hleypa af á því færi, þó hin gjörði það að miklum hugmóð, og líkams og sálar þreki.

Jeg fór að rjála við skútuna í kvöld, og kláraði káetulukuna. Bjarni las sögur í kvöld.

26. Sunnudagur. Veður: Vestann útnyrðingur þykkur, svo suðaustann og svo sunnann drif hvass og mold kafalds dimma, og nú rokhvass vestann, og frost laus nú seinast.

Jeg bjó til blek úr anilíni fjólubláu, (til eins punds) í þriggja pela flösku af vatni heitu, og er það gott. svo bjó jeg til dökkt blek úr blekpúlveri, svo snoðklipti jeg Gísla í Kjós og Bjarna Sæmundsson. svo skrifaði jeg brjef fyrir Hjálmar G. annað til Tómasar Jónssonar á Kollsá en hitt til Medúsalem Páll Guðmundsson á Helgafelli í Dalasýslu. Svo nú í kvöld smíðaði jeg hlerann fyrir káetuna og hlerann ofan yfir lestar lúkuna. Bjarni las riddara sögur í kvöld.

27. Mánudagur. Veður: Austnordann hæglátur koldimmur alt í kring, og gerði mold kafald eptir hádegi.

Við rerum í samlögum, Hjálmar var í landi, við vorum með 12 lóðir, fiskuðum 14 í hlut, og vel í beitu af lokum, sumum vænum, og hákarl, þrír fiskar voru jetnir eptir hann. Við hittum hafis spöng hjá Rífskerjunum og rerum við norður með henni komumst fyrir hana hjá Hákarlavogs hausnum autt var að öðruleyti í flóanum, nema jakastangl, alveg var bárulaust eins og á tjörn. Við sáum sjaldan land og lögðum miða laust, höfðum 3 lóðir á milli dubla, ekki sáum við hvað djúpt við vorum, en svipað norðarlega og í gær.

Bjarni sókti mó í dag byrgði það, sem rífið hafði af Tóptinni, og færði bátinn sinn heim á hól og kvolfði honum þar.

Magnús og Samson fóru hjer fram að leita að spítum fundu dálítið rusl, einn 4 ábla rapt.

28. Þriðjudagur. Veður: Norðann kælinn og ákaflega mikið ofan kafald, sortabilur eptir nónn, en vondur í allann dag, ekki hart frost sérlega, sjólaus alveg.

Jeg hef ekkert gjört í dag nema bjó til lukuna með glugganum og svo fór þá fremstu nema lokið. Bjarni hefur lesið í dag og kvöld söguna af Vilhjálmi sjóð, hún er afar lýgileg. Jeg lét Hjálmar fá karbólólíu á lítið glas í dag. Jeg kveikti kl. 3 3/4 en nú er hún 10 og 1/4.

29. Miðvikudagur. Veður: Norðann kælinn og mikið ofan kafald fr.p. en sp. bjartari sá til lopts lítið, og lítið frá nema yfir í landið, hart frost og skafmold.

Ekki sást vel hvort hafisinn er mikill og lítið er enn hjer á fyrðinum, frostreykur var mikill á sjónum í dag mest hjer fram af vogonum.

Í dag smíðaði jeg fremsta lúkuhlerann, spilið og byrjaði á lunningunni.

Jeg fór einn upp í mó, og varð að draga mópokann á eptir mjer ofan Löngubrekku, jeg fór inní Br. búð Þjetur lánaði mjer stóran trefil. Ágúst lánaði mjer litla sög til að saga luninguna með, þá bognu að framan. Bjarni las í riddarasögonum í kvöld.

30. Fimmtudagur. Veður: Vestann útnyrðingur kælinn eptir hádegi heiðbjartur í háloptið, en bakki í austrinu, og á milli fyrir firðinum 19°–C.

Við beittum 10 lóðir rerum svo og fór Hjálmar með okkur, en Pjetur varð eptir í landi til að gæta að hafis í flóanum. Við fórum norður á Búrfells brún á ljósu stikki af Kaldbakshorni snerum þar aptur og inn, komumst ekkert fyrir hafis, nema inná Byrsvíkarmið, fórum svo í land, og í dag hringuðum við upp lóðirnar.

Við Bjarni sóktum mó á sleða tvo poka og var ilt vegna ófærðar. svo smíðaði jeg lunninguna aftur að miðju á skútunni. Bjarni las í riddarasögonum, eina stóru ligandura, og ónátturlegu söguna, af Jarlmanni. Þorl. á Kjörvogi fann 6 lömb, sem hann átti í hretinu - inn á hlíð tvö voru dálítið bitin af tóu. Magnús Jónsson sá för eptir tóu og var blóð í þeim, hún hefur verið skotin, nú liggur hann og Samson út á strönd í skothúsinu hjá Hákarlavogshaus.

Desember

1. Föstudagur. Veður: Logn allrafyrst svo vestann útnyrðingur loptbjartur nema bakki í austrinu og móðu korgur í suðrinu og vestrinu, frost linari mikið en í gær, í kvöld um miðaptan var hann moldfullur af útsynningi inní firðinum, en birti það aptur að mestu.

Við rerum í dag hjer yfir á fjörðinn fram af Kambinum, byrjuðum Biskups nefin blind vorum 6 Hjálmar og P.G. fóru á Gestar jullu inní kaupstað komu aptur í kvöld. Við fiskuðum 2 ísur í hlut. Samson og Magnús fóru í skyttirí fengu ekkert sáu noga seli, og eins við.

Jens og Magnús í Ávík komu í dag og Guðjón á Reykjanesi, Magnús og Samson lágu í nótt að var, fengu öngva tóu.

Bjarni var búinn að missa tvær ær ofaní glufu við bakkana hjer útfrá.

Jeg skaut eina pokaönd með afgömlu skoti misti aðra, úr því sama. Jeg kláraði alt í kring um lunninguna en lista vantar ofan á hana, svo var jeg að búa undir spruðið.

2. 7. v.v. Laugardagur. Veður: Logn nema andkast aðeins úr ýmsum áttum niða þoka fram á nón birti hana þá dálítið, nú er seinast í kvöld bleitu kafalds úrfelli lítið kolþikkur frost lítið, í dag var lítið frost.

Í dag hef jeg ekkert gjört nema setti lunninguna á skútuna og spruðið og listana á síðurnar. Jeg færði með Bjarna julluna hans á kvoftrjen á hólnum við bátsíðuna, hún var undir skafli utan til við kálgarðinn hans.

Pjetur og Hjálmar fóru norður að reykjanesi á Gestar jullu eptir eldi við. Jón Jörundsson kom með þeim Hjálmar skaut einn skarf og 2 háellur. Magnús og Samson fóru í morgun í skotsnuður komu eptir nón fengu ekkert.

Ágúst Jón B. og Gísli fóru í skotsnuður á jullu Gríms á Vígenesi fengu ekkert, nema þrjá fugla, Á. skaut á gransels kóp, sem lá upp á hafísjaka, og misti hann, hann sá líka hringa nóru ljónstiggva, og marga láturseli.

Gestur hefur verið að freta hjer af plássklettonum á æðifugl, en hefur ekkert fengið nema jeg held eina.

Jón Jörundsson fór einn í kvöld inn í kaupstað á Gretar jullu.

Hafísinn er nú kominn hjer rjett upp að plássi mikill, hann er nú sem stendur svo gísinn að smjuga má hann á jullum.

3. Sunnudagur. Veður: Þver vestann kælinn loptbjartur fyrst, en svo korgaður og grúaður grár í loptið og lítil skýjadeili, sjer öngva stjörnu nje túngl.

Hafísinn hefur rekið út í flóann og austur svo hann sjest ekki hjeðan af plássinu nema hroði sem er hjer á grunnonum og á Brandsvík.

Í dag hef jeg lengst af verið að koma krókum á lúkugötin, en það hefur alt farið sem verst, samt er það klárt.

Gunna á Viganesi kom, hún fjeck hjá mjer blek og penna og svo kom með henni stúlka frá Kjörvogi.

Pjetur þreif upp bátinn sinn. Hjálmar beiddi mig að gera við pappakassa vænann. Magnús Jónsson fór út með sjó í skyttirí, hann og Gestur sóktu mó í morgun sinn á hverjum sleða. Gísli var að freta úr byssu í dag fjeck ekkert.

4. Mánudagur. Veður: Suðvestann fyrst til hádegis, en eptir það vestann, og var rok optast með hviðum til nóns, en drif hvass eptir það og eins á meðann hann var suðvestann, illviðri var á milli í dag og nú er það krapa slettingur, allur er hann grár og þykkur í loptið og hefur verið það í dag. Sunnann hefur hann verið í flóann.

Í dag gerði jeg öngvan hlut til miðaptans, og var lengst af í illu skapi, fyrst setti jeg bát með Á, svo vorum við Bjarni að búa að bátnum hans og jullunni á kvolfonum hjer á hlaðinu, svo eptir langa stund fór jeg og Ágúst eptir mó hjeðan úr bænum al skinnklæddir en síðan hef jeg verið að smíða stýrið á skútuna. Hafísnum hefur þokað frá í dag víst vel, en mikið er enn hjer á grunnonum fyrir innan hleinina og á Rn.vík. Þorleifur frá Kjörvogi kom og ætlaði að ráða plássmennina á Bjarna sexæring enn þeir voru þá ráðnir hjá Pjetri frænda, þó hann þættist ekki vilja ráða þá Bjarna í nein.

5. Þriðjudagur. Veður: Vestann kæla og loptbjartur nema útsynningsbakka inn frá að sjá, og eins hjer fyrir firðinum, og töluvert frost. Nú er hann orðinn hvass norðann, eða aust norðann kolþykkur og þoka ofaní hlíðar neðst, þenna vind hefur hann gjört síðan áðan á rúmum 2 kl. tímum.

Í dag var ágætt að ganga mikið autt og alt hjelt uppi og var eins og múr, hafísinn sem hjer var á grunnonum, er nú að reka frá landi, ekki er kafald enn þá.

Í dag hef jeg klárað stýrið og stopparann á spilið og smíðað bommuna og gaffalinn og rent með trjelími alt í kring á dekkinu.

Jeg fór uppí mó með Bjarna og áður var hann búinn að fara eptir mó.

P. Guðmundsson kom í kvöld norðan að í dag frá Norðurfirði. J. Jörundsson kom á G. jullu úr kaupstaðnum í dag, og fylgdi Hjálmar honum norður á vatn, hvorugur þeirra sagði neitt í frjettum.

Ágúst hvessti upp sög hjer í dag og hefur svo verið að smíða stýri fyrir stóra bátinn. Ímsir hafa verið að skjóta í dag og fengið optast lítið. H. skaut samt fálla.

Mæ lower sweetheart hefur verið dauð vesöl af flökurleik í gær og í dag og er það enn.

6. Miðvikudagur. Veður: Norðann hvass og sortabylur af ofankafaldi og skafmold, og ekki grimdar frost, sá á milli rjett fram fyrir vogana.

Í dag hef jeg verið að smíða að skútunni altaf síðann kl. 8 í morgun og nú er hún 11 og kveikti kl. 3 3/4.

Jeg kláraði gaffalinn svo setti jeg rústjárnin, og allar líkkjurnar í bommuna og mastrið og svo í gaffalinn, Hjálmar sagði mjer til með þetta og etti sýnishorn af vantí á skútuna.

Bjarni las Hávarðarsögu Ísfirðings, og svo birjaði hann Krókarefssögu.

Mæ lower sweethart is wik in day and in yesterday.

7. Fimmtudagur. Veður: Norðann hvass þó kælnæstur í kvöld, kafalds lítill nema skafkafald með rofum, en dó altaf við, mold kafalds bakki alt í kring, en sá til lopts í háloptið.

Ágúst fór heim í dag á stóra bátum og þeir þrír Gísli og Jón, með alt sitt dót. P.H.M. jeg og Gestur hjálpuðum þeim að þrifa upp bátinn og bera á, það var dálítill sugur á milli við móðinn og 2 hafísjakar voru þar og var alt fram af þeim og einn stór var í miðjum vognum frami.

Benedikt Gabrel drukknaði með 5 menn.

Í dag hef jeg smíðað „jómfrúnnar“ og sett líkkjur margar í mastrið gaffalinn bommuna og spruðið, og svo margt smávegis málaði lengd bommunar og gaffalsins, og mátaði gaffal toppseglið, Hjálmar sagði mjer til með þetta. Nú er skútan allklár að öðru leyti en því að eptir er að setja alla fali, og sníða og sauma seglin, og etja hlaupbomm, og nafnið á skútunni og mála hana.

Bjarni las í dag Krókarefssögu, og birjaði Hellirmannasögu, þess á milli hefur hann verið að smíða lítinn meis. M.J. gaf mjer aptur mjóann vír til skútunnar.

Mæ lower sweethart has verið hressari í dag.

8. Föstudagur. Veður: Austnorðann hvass og mold skafkafald og ofan kafald mikið, svo ekkert sá frá á milli rjett fram fyrir vogana þegar verst var. 13° frost var í dag á Reaumuren um 10 í gær.

Við Pjetur frændi fórum norður að Reykjanesi og skipti Jón Jörundsson rekaviðnum síðan í vor, og kom í hlut síra Hans á Stað 15 raptar.

Hjálmar setti vantinn á skútuna fyrir mig og sneið seglin og gaf mjer í þau, svo faldaði mæ sweethart þau, svo í kvöld smíðaði jeg lestabátinn við hana.

B. las sögu Finnboga ramma. Mæ sw. var að sauma buxur úr leðri fyrir mig.

9. 8. v.v. Laugardagur. Veður: Hátt norðann mikið hvass og sortabylur og grimdar frost, sá aldrei í sjóinn.

Í dag hefur enginn farið út hjer nema Bjarni eptir einum fötum af vatni, samt var mólaust því nær, drepkalt er í fjárhúsinu og í fjósinu og hjer uppi frýs, ef ekki væri kyndt í Camínunni.

Í dag hef jeg einlægt verið að dútla við skútuna, setja landtern á hana stoppara á spilið, klussgöt hegti attan á hana, og festa endanum á staffokku falnum, smíða farviðinn á skipsbátinn, og setja festalíkkjur í hann og hektin, svo límdi jeg sumt sem

þurfti, stýri með krókum og sveif er á jullunni seglin voru saumuð í dag á hana, eru þau sprit og fokka.

Bjarni hefur verið að smíða meis, og lesa sögur þess á milli í kvöld. Mæ sweet-hart hefur verið að sauma buxur úr leðrinu svarta fyrir mig í gær og dag, meðan sást til en það var stutta stund. Jeg kveikti kl. að ganga fjögur og nú er hún að ganga ellefu.

10. Sunnudagur. Veður: Hátt norðann hvass og harðneskju mold, litlu skárri en í gær, sá sjaldan nema fram fyrir vogana, þegar skást var rjett í land hinumegin og Kjörvogsmúla, í þetta grilti, frost hart, og töluvert brim.

Fórst bátur með 6 mönnum í Jökulfjörðum.

Í morgun fór jeg seint á fætur kl. um 10 og stuttu eptir það fór jeg með Magnúsi upp í mó drógum á Bjarna sleða sína 2 pokana hvor, og var gott að draga, svo var jeg að færa kistur til í Tóptinni og svo var jeg að þrýsta snjó í stæðstu rifurnar á norðari gaffli hennar svo venti jeg upp jullu með Gesti og H. og færðum hana á hriggskafli fyrir innan haugjinn á kvolf. Jeg ljet H. fá Karbólólú á glasi.

Nú í kvöld bjó jeg mjer til pensla úr busta skúfum og málaði jeg dekk skútunnar rautt lukurnar hvítar og spil og stýri og skrokkinn ofan á síður svart, en þar fyrir neðan á að vera rautt, það sem í sjó er, lunningin á að vera hvít ofan og listinn, á síðunni.

Bjarni las í kvöld Marteins sögu málara, og byrjaði Mýrmannssögu.

11. Mánudagur. Veður: Hátt norðann hvass og harðneskju mold af skaf kafaldi mest, sá opt yfir í Kamb og inn í K.múla brim minna en í gær en grimdar frost eins og áður.

Í dag hef jeg svo sem ekkert gjört, málaði hvíta taflmenn fyrir Hjálmar, málaði hvíta lunninguna og listann á skútunni minni og ráa og masturs endann, og hana sjálfa rauða neðann, en svertuna þurkaði jeg af hún var ónít. Jeg skrifaði saman úr Db.m. dags hlutina. B. las Villifersögu í kvöld og kláraði meisinn, 2 lömb ljet hann hingað upp á lopt.

12. Þriðjudagur. Veður: Hátt norðann kælinn ofan og skafkafalds laus, fyrr en í kvöld, nú er hann koldimmur sjer ekkert frá að mun og töluvert fjúk, frost mikill en þó víst vægri en hina dagana.

Jeg sókti mó með Bjarna á sleðanum hans, við höfðum 3 poka og hlóðum líka á sleðann, dagott var að draga.

Gestur sókti mó á sínum sleða, Magnús líka. Pjetur Guðmundsson, og Grímur og Gunna d. hans frá Viganesi þetta var allt í einu nema M. á undan.

Magnús hjelt sig sjá eitthvað í hafísnum og fór hann og P. frændi og Hjálmar úteptir en sáu þá að það var jaki, áður voru H. og P. búnir að fara úteptir, og sáu ekkert.

Í dag komu hjer Eyríkur úr Ávík og Magnús gamli sem voru í haust hjá P.G. og voru þeir að sækja sig og hjer kom Óli í Norðurfirði og Herdís frá Kjörvogi.

Hafísinn er mikill og sjest hvergi í auða vök nema fjörðinn og innfrá hjá Birgisvík og rifa er undan Hyrnnunni og austur við Barm.

Í kvöld málaði jeg skútuna aptur neðan og innan og lunninguna það rauða, svo er jeg nú farinn að hugsa um nafnið búinn að búa til skjöld sporbaugslagaðann.

13. Miðvikudagur. Veður: Norðann hæglát kæla þykkur af þoku í loptið, en nú er hann dimmur og slítur úr honum kafald að mun kælinn þver útnorðann.

Við Hjálmar fórum í skotsnuður í morgun á Gestar jullu, við fórum inn jafnt Kjörvogi og svo út með ís skörinni um hana Glissu, og út að Rífskerjum lengra komumst við ekki, við sáum einn kóp, en náðum honum ekki. Hjálmar skaut 4 skarfa, 2 í fyrsta skoti og einn í tveimur, en 4 skot þar á eptir misti hann, og í kvöld skaut hann eina pokaönd af landi, jeg fjekk einn skarf í hlut, einn blika goggaði Hjálmar sem var að drepast, svo var hann að reyna að skutla teistur með rá.

Magnús og Samson fóru á S. jullu fengu 12 p. andir og 6 teistur, voru lengur en við mistu 4 skot.

Pjetur frændi hefur verið að búa sig undir heimferð í dag hann setti bátinn sinn upp með Reykjanesskipinu, og P.G. sinn upp með B. sexæring.

Gestur fór á stað norður í Reykjarfjörð í morgun eflaust til að taka á móti hálfri jörðinni.

Porleifur á Kjörvogi kom í dag og stúlkur frá Reykjanesi.

Í kvöld skar jeg nafnið skúttunnar á sporbaugslagaðan skjöld hún heitir „Níelína“.

14. Fimmtudagur. Veður: Norðann hæglátur dimmur af þoku alt í kring ofan á fjöllum og stundum í miðjum hlíðum, nú er hann nokkuð kælari, en að öðru leyti eins.

Í dag fór Pjetur frændi á stað heim á göngu kringum fjörð, og með honum Samson alla leið en ekki veit jeg um Pjetur Guðmundsson.

Jón Jörundsson var í nótt í broddanesbúðinni piltarnir þrír frá R. nesi komu og sóktu dóttur Jón tók bátinn sinn undan skablinum í sundinu hjá R. nes búðinni hann var freðin niður, og setti hann út á skabl fyrir utan hjallstólpa.

Nú eru allir hjer skotfæralausir R. nesmenn lánuðu H. dálítið, en M. er alslaus. Í dag fór jeg með honum í skotsnuður fjekk 8 fugla 1 skarf 1 svartfugl 3 teistur og 3 poka, hann skipti til helminga, og var þá allur skotpeningurinn frá honum.

Nú setti Hjálmar seglin á „Níelsínu“ og fara þau dá vel nú er nafn skjöldurinn að þorna. Bjarni las í kvöld riddarasöguna eina, með þessum viðkunnalega stílmáta!!

Steini á Kjörvogi kom í dag með mjólk.

15. Föstudagur. Veður: Útnorðann kæla og loptþunnur í austrinu og suðrinu, sp. gerði hann austann vind kælinn og frost linaði og gerði svo í kvöld kafald, og er nú svo, og dimmur allur; í dag var hvítapoka á fjöllum og í miðjum hlíðum. Síðann hann kom austann í dag hefur hafísinn rekið hjer svo að kalla upp í land og fyllt alt, aðeins mjó vök, en í morgun var hafísinn rekinn langt frá - yfir og út á fjörð.

Í dag lögðum við Hjálmar fuglanet, og settum lifur undir. Pjetur frændi á það, það liggur í Sigurðar vog í sundinu vestan til við umflokna steininn í honum, og var ein p.önd í því áðann.

Nú er Níelsína alklár að öðru leyti en að í hana vantar lestina og jullan alklár, jeg hef altaf verið inn í Br. búð hjá H. að smíða seinast að henni og setja fali.

Ekkert markvert hefur verið gjört hjer í dag.

16. Laugardagur. Veður: Skagrænu andkast fyrst svo logn og nú norðann andkast lítið, þykkur í allan dag af þoku og nú er hann svo að stutt sjer frá fyrir þoku, frost vægur.

Jeg klúðraði sóla lappa undir stígvjelin mín, og Bjarni gaf mjer stígvjela boli í sólar sem jeg læt seinna.

Svo fórum við Hjálmar í skotsnuður, jeg fjeck 2 skarfa 2 p.andir úr netinu 1 poka blika 1 háellu eina önd, alls 7 fugla, H. gaf G. Bóasdóttir hlut fyrir julluna og tók svo ein sjálfur, Gr. á Víganesi gáfum við 3 andir, alls fengum við 5 skarfa.

Mangi Jónsson er skot peningslaus, og Hjálmar var það þegar hann kom í land, en þá lánaði G. Bó. honum 60 kvint af höglum og 1/4 púður, og um 20 knallhettur.

Nú setti jeg flagg á Níelsínu og bikaði vantinn og spruðstagina, og fjeck mjer lest í hana út í sandi, og var hún þurkuð í pott eða þýdd.

Mangi Jónsson skaut skarf á móðnum í Halldórs vog í morgun. Í dag tókum við fugla netið upp alveg.

Friðrik Friðriksson frá Ávík kom, og Guðr. á Víganesi.

17. Sunnudagur. Veður: Útnorðann norðann og Austann og logn, sitt hverja stundina og dimmur af þoku stundum ofaní sjó, og hrím úr henni, nú er hann útnorðann kælinn, en í dag var hann altaf hæglatúr nokkuð frost var, og töluverð alda og brim sog.

Jeg setti [] í Níelsínu 5 pd. og 10 kv. en sjálf er hún 3 pd. 90 kv. meðan hún er þur, svo fórum við Hjálmar á Bjarna jullu og sigldum þeirri litlu en ekkert varð úr því sjór kom í lestina, svo hún lagðist á hliðina, við fórum inn og út með plássinu. H. skaut 3 skarfa og 1 p.a. blika, jeg fjeck 2 skarfa, við krussuðum B. jullu.

Tómas Guðmundsson kom í dag frá Kjörvogi, og fór þangað aptur, hann beiddi mig fyrir eykarskeiðar af stórum hníf, hann sagði veika 2 menn Jens á Felli og Hermann á Kr.nesi.

Jens á R.nesi kom og ætlar hann með M.J. á göngu inn fyrir fjörð í kaupstað á morgun ef gott verður.

Í kvöld setti jeg lappa sóla undir stígvjelið mitt, jeg las æfargamalt höfðaletur á rúmfjöl úr Fj.búð. (Jónas sat undir einum lund öngra meina sjer kend.) afskræmis hestmynd og rósir voru líka.

Jeg las í Andvara æfisögu ágrip af Sigurði málara, svo málaði jeg stafi á spegilbak fyrir Bjarna „L. B.D.“ en það sneri rangt ellið og var B. þar sem P. átti að vera.

18. Mánudagur. Veður: Norðrænn bilur, rok hvass og sortabylur af skafmold mest töluvert frost, nú í kvöld eptir dagsetur birti hann af því hann hægði svo nú sjer yfir á fjörð og allstaðar og er kafaldslaus, en þoka mikil í loptinu, hafis er hjer uppí land en þó er stór vök af firðinum auð.

Í dag fór jeg á fætur kl. að ganga 11 og eptir skattinn fór jeg að sækja vatn og var fennt alveg uppfyrir bæjardimar en nýja brunnhúsið kláraði sig vel, því ekkert var fennt að því. Jeg fór og mokaði frá Fjelagsbúðinni fyrir Guðrúnu, svo fór jeg útí Br. búð H. gaf mjer kaffi og svo fórum við að setja rá upp þar sem Gestar julla kvölfdi

framan til við Ræpu voginn, við saúm skarf, og hljóp jeg til og hlóð bissu og skaut jeg á hann, og misti, hann sat á móðnum á ytri Sigurðarvogstanganum og grilti í hann á moldinni.

Nú í kvöld heflaði B. upp spegil bakið, og setti á það „Lilja“ og málaði jeg það rautt, svo sólaði jeg annað stígvjelið mitt í kvöld. B. las riddara sögur. Alveg er nú mólaust.

19. Þriðjudagur. Veður: Norðrænn bilur hjerumbil eins og í gær, sá valla milli búða stundum ekki, drif hvass, núna sá lítið eitt fram fyrir vogana.

Í dag hef jeg ekkert gjört nema sólaði seinna stígvjelið mitt, fór ekkert út, en Bjarni sókti einar vatnsfötur, og sagði hann að brunnhúsið væri nær því komið í kaf. Hann fjekk mó í hálfann poka hjá Magnúsi, Magnús hefur í dag mokað frá öllum búðonum og fundið alla að máli, helds konurnar sem mannalausar eru nú, hann gekk líka út með sjó og náði 7 fuglum sem legið höfðu uppá móðnum. Bjarni las sögu í kvöld.

20. Miðvikudagur. Veður: Austann og austnordann sorta bylur, sem fyrst í morgun sá yfir í land hinu megin, og um hádegi endur og eins grilti í Kjörvogsmúlann, en frostlítið var fyrst í dag svo að það hnoðaðist fönnin, en ofsinn af veðrinu gjörði moldina og ofan kafaldið.

Hafísinn rak hjer rjett upp í land en undan honum kom mikill sjór svo brim var eins og það verður í meira lagi hjer. Nú í þrjár nætur hefur altaf fennt uppfyrir bæjardir að nóttunni og nú er það hennt síðan í dag.

Við Bjarni skinnklæddum okkur í morgun og sóktum vatn nú er brunnhúsið komið í kaf. Í dag hef jeg öngvan hlut gjört nema límdi með trjelími staup skjeggubústa og spegilbak svo var jeg að trekkdraga stafi IG. GS. ÞJ.

Magnús Jónsson mokaði upp allar búðirnar eins og í gær, og sókti vatn, og fleira. Jeg fór inn í Br. búð til H. og var lengi að skrafa við hann jeg ljet hann fá fírspítu stokk og Elísabet annan í gærkveldi.

Í dag lagði jeg saman allann fisk, sem jeg hef fengið í haust, og er það 784 fiskar í alt fyrir utann fingurslanga bútunga.

21. Sólstöður – Styztur dagur. Fimtudagur. Veður: Austann drif hvass þó ekki altaf jafn hefur alt af sjeð vel til fjalla að neðan en þó töluvert skafkafald en þoka mikil og kafald á fjöllum, frost lítill um 4° á Celsíus. Barómeter standa um mikið regn. Það hefur lítið stigið enn.

Hafísinn er bara bridding með ströndinni og fullur fjörðurinn svo hvergi er auð vök en flóinn allur auður og mikill sjór brýtur á öllum grunnum. Fuglarnir hafa verið á flugi um ísinn og margir dauðir hjer í mulningnum við landið vel má ganga þvert yfir voginn svo er barinn samann mulningurinn og hár mulnings bakki er fram á útfjarinu eptir brimið síðan í gær.

Í morgun varð Bjarni að fara út um Tóptar gluggann eystri sem er uppi á loptinu og var aðfennið svo að þar var ánlar þykt útúr snjónum, og þetta var upp fyrir dir, og mokuðum við þær upp.

Við sóktum mó í dag á sleða höfðum 3 poka svo ljetum við í þá og fórum svo norður að Reykjanesi eptir hangiketi sem Bjarni átti þar í reykingu við biðum eptir kaffi og svo gaf Jón Jörundsson okkur 2 staup af einirberja brennivíni, færðin var dá góð.

Mangi Jónsson sókti mó fyrir Karitas í dag.

Jeg fór með brjef frá Hjálmar til Jóns Jörundssonar þess efnis að hann vill fara að fara inn í kaupstaðinn, til að sitja þar um jólin.

Stúlka kom frá Kjörvogi og fór Mæ lower sweethart með henni inneptir, hún fór með brjef frá mjer til Þorleifs, í því beiddi jeg hann að láta mig fá jarðolíu upp í 125 sem jeg á hjá honum fyrir bækur. Hann kom í kvöld með 2 3 pela flöskur og var hann þó fátækur af olíu.

Bjarni fjekk Ísafold hjá Jóni á Reykjanesi og las hann lýsinguna á „Víking“ norska drekaskipinu sem fór á sýninguna í Chicago. Jeg las í Andvara part úr ferðasögu Þorvaldar Thóroddsens um Bolungarvík og það inn í Ísafjörð þann rjetta.

22. Föstudagur. Veður: Austann bál hvass eins og hina dagana að undan förnu, kafalds lítill nema rik kóf að skafmold, en í morgun var hann slæmur svo aðeins sá um plássíð í dag miðjan var hráslagi svo hnoðaðist fönnin og maður varð gjegn votur, og varð þegar á daginn leið að ísingu en nú er komið frost og er lítið skaf kafalds rik.

Í morgun ljet jeg Hjálmar snoðklippa mig, svo var jeg á fugla veiðum fjekk alls 10 p.a. í einu skoti en hitt með staf eitt af þessum var svartfugl en hitt sama pandr. svo fór jeg einn upp í mó með sleða og 2 poka gott var að draga því þá var ísingar skelin að koma, svo málaði jeg borðið í Bænum, og nú er alt klárt.

Hafísinn er eins fullur fjörðurinn af smá mulning og hefur sjórinn mulið hann langt inn á fjörð í smá mola mest sem má kasta, og svo hefur sjórinn eða brimið rutt upp mulnings móð fram á útfjari jafnt fremstu tögum, svo háum að víst er yfir 2 mannhæðir þar sem hæðst er, þetta er eins og hvöss brún þver hnýp að framan víða, og þar opt stórir jakar í, en af hallandi upp vogarnir fyrir ofan þetta eru fullir af mulning svo þjettum að víðast má ganga þá, og eins víkurnar út að Hlin, og eins fyrir framan móð bakkann, er svo þykkt að manni heldur þó það gangi upp og niður á öldunni, og jeg er viss um að ganga má á skíðum mulninginn yfir fjörð þó aldann sje undir meðan þessi hróðasjór og vindur eru framan á skörinni.

Í dag kom hjer Guðjón [Json frá Reykjanesi, og Grímur frá Viganesi.

Mangi Jónsson sókti mó fyrir það í fjelags búðinni, og sig.

23. Laugardagur. Veður: Austann hvass, en þó mikið hægri en hina dagana, frost vægur, og svo að kalla kafaldslaus, nema jel um miðjann daginn og lítið skaf kafalds rik.

Í dag fór Hjálmar Jón Jörundsson og Jens frá R.nesi inn í kaupstað. Jón beiddi mig að skrifa lukku ósk á „vísikort“ til Ól. Th. og konu hans, Jens kom aptur þeir gengu ísinn af Kjörvogshlíð og undir Hólmana, Jens kom með 1pd. högl og 1/4 Þúður, sem átti að fara til Gestar upp í lánið um daginn jeg vikaði 60 kv. af höglon-

um og fjekk Guðrúnu og púður pokann, hitt er geimt hjá mjer, nl. skotfærin og biss-an hans.

Jeg fjekk 1 pd. dýra högl frá Ólafi eða Hjalla gefins held jeg. – Svo fjekk jeg Reikning frá Ólafi dagsettann 12. desember er í honum nokkuð af úttektinni minni, jeg á inni í honum 3 kr. 17 a. Fiskurinn minn seinast 22. nóvember er 360 5 18 kr.

Í dag skaut jeg skotinu úr Hjálmars byssu á skarf og kom ekki á svo undir eins skaut jeg skoti á annann úr Bjarna byssu og drap hann þó voru aðeins 9 högl í henni, og þau drif högl, en svo var jeg að elta poka önd og sló byssunni ógætlega niður og þver kubbaði skjeptið um handbjörgina, Bjarni reiddist af þessu og sagði „það tókst bölvanlega og helvittlega, jeg hefði heldur viljað að þú hefðir aldrei á henni tekið“ svo talaði hann ekki neitt, jeg læt ekki alt á mig fá, jeg reyni að gjöra við byssuna aptur.

Jeg drap 10 fugla 9 poka og 1 skarf gekk á ísnum langt fram fyrir voga.

Jeg fór tvær ferðir upp í mó aðra með Bjarna en hina einn meðann hann sókti Skjónu norður í Múla.

Júlíus Jónsson frá Stóru Ávík kom hjer í dag. Mangi Jónsson gróf upp julluna sína út í Halldórsvog í morgun og var rúmur faðmur ofan að henni, jeg og Bjarni hjálpuðum honum að ná henni upp úr þrónni.

24. Aðfangadagur jóla. Sunnudagur. Veður: Logn hægur optast vestann í átt loptþunnur spr. en dymmur og bleitu mugga fr.p. nú er glaða tunglskin og hart frost nokkuð.

Í dag gjörði jeg ekkert nema fór yfir dagbókina mína að 88. bls. til að geta að kaupum mínum og sölum, jeg lagði líka saman hlutinn minn að krónu tali í haust og varð hann 62 kr. 28 au. fyrir utann 5 skötur og um 30 ísur heldur smáar, sem jeg ætla til soðs.

Við Mangi Jónsson skutum púður skotum úr tveimur byssum hver öllum jafnt, í kveld upp í loptið. Mangi skaut líka skarf á Broddanesbúðinni í dag.

Í gær límdi jeg saman skeptið á Bjarna byssu og nú setti jeg hana í lag og skaut úr henni.

25. Jóladagur. Mánudagur. Veður: Logn hægur og loptbjartur fyrri partinn, en þykknaði upp af austri og gjörði eptir nón flygsu kafald, ýmist vestann eða austann andkast hefur verið eða logn.

Í dag hef jeg ekkert gjört, og lítið hefur verið um skjemtun, jeg las stundar korn í Andvara um ferð Þorv. Th. um strandirnar, og trekkdró stafina JG. GS. PJ. fyrir Jón Guðmundsson á Finnbogastöðum.

Ágætar veiðingar hafa verið hjer, nó bakkelsi kaffi og brennivín alt frá Bjarna.

Nú er þessi blessaði jóladagur liðinn, svona fer hver dagurinn af öðrum.

26. Annar í jólum. Þriðjudagur. Veður: Austann bálviðri, og niðviðris bleytu mold svo ekki sá yfir fjörð, en skánaði og birti um hádegi og var þá ekkert úr honum, og ljós sást í Húnaopnu, og undir eins var komið rokfar suðvestan á skýin og

þau þutu áfram í svörtum hnikkum og síðan hefur verið rokveður með kviðum og hraglandi úrfelli á milli, ekkert hefur hafísinn samt hrærst svo sjáist.

Í dag hef jeg ekkert gjört nema jeg las um ferð Þorvaldar Thoroddsens, hjer um strandirnar til enda, og auka greinina um þær aptan við. (Andvari 13. ár. 1887. bl. 145-203.).

Samson kom í gærkveldi kl. að ganga 7, hann sagði hval reka á Gautshamri og Höfrungar í Tungugróf. Dáin er Margrjet Jónsdóttir frá Hlíðarseli systir Hjálmars í Heiðarbæ, og Björns bónda í Tungugróf. Steingrímsfjörður er auður fyrir innan Kálfnanesborgir, og eru þar 2 hvalir fyrir innan hafísinn.

Bjarni fór inn á Viganes og að Kjörvogi, Þorleifur fór í morgun á stað suður í Saurbæ, að sækja systur sína til að kjenna hjer í vetur í sveitinni. Tvær stúlkur komu hjer, G. frá V. nesi, og Kristín Þorst. frá Kjörvogi.

Samson hefur verið að leita að móhlaða, sem hann á í Löngubrekku, í dag og fann hann ekki.

27. Miðvikudagur. Veður: Vestann hæglátur fyrst í morgun og mikið til heiðbjartur, en um birtinguna fór hann að hvessa og gerði moldjel, og í dag hefur verið rokveður og rok með kviðum og sorta mold jel á milli en altaf sjeð til lopts í há loptið.

Hafísinn hefur verið að reka út af firðinum í dag og var autt langt inn í morgun - nema bridding hjer út með landinu, og hefur hún mjókkað mikið nærri upp að töngum, nú er alautt yfir í Snasir og Birgisvík og það inn með landi.

Í dag hef jeg ekkert gjört nema lesið í Andvara um Barðaströnd, og inn í Gilsfjörð. (Andv. 13. ár 1887. bl. 117-144.).

28. Fimmtudagur. Veður: Sunnann rjett að roki og ákaflegt illviðri þó regn, en eptir miðdegi optari þur, en sneri sjer þá í suðvestann, og stundar korn þver vestann og rok þá, nú sjer til lopts í háloptið.

Í gær kveldi voru mikil norður ljós, mest í vetur.

Í dag hef jeg ekkert gjört nema hjálpaði Bjarna að bera vatn, sem hafði runnið inn um vindaugað á hlöðunni hans, svo var jeg lítið að hjálpa honum við sexæringin að þrífa hann upp, svo tálgaði jeg mót af hnífskapti, sem er eins og kindar fótur.

29. Föstudagur. Veður: Rok með kviðum og að roki altaf fr.p. en linari spr. dálítið úrfellislaus og mikið loptbjartur nema móðu korgur í suðrinu og þoka og kafald í vestrinu og korgur mórauður í norðrinu.

Í dag þreif jeg upp Gestar jullu hún var hálf af krapí og náði henni upp úr svelli svo fór jeg með Sams. og M. til að leita að mónum hans og fann M. hann, svo fórum við Bjarni með sleða og sóktum 5 þoka af mó og hlóðum líka á hann, jeg tálgaði uppstandara á rokk sem kom frá Kjörvogi. Hafísinn er kjur þvert yfir fyrir innan Hólma og í Kv.hlíð og hafa jakar altaf verið að slíta úr honum í dag og reka út.

Nú er klukkan nærri 1 1/2 um nótt.

30. Laugardagur. Veður: Þvervestann hvass og heiðbjartur, hægði seinni partinn lítið og kom út norðann, storm gjóla, og nú er hann orðinn hulu þykkur allur, svo fáar stjörnur sjer. í dag var 2° frost á Reómicr.

Í morgun kl. 8 3/4 fórum við á stað þrír Magnús Bjarni og jeg inn í kaupstað, komum að Kjörvogi, gengum svo inn hlíð og yfir ísinn undan Kýrvíkur nesjunum og í kaupstaðinn, komum þar kl. 10 1/2.

Jeg tók út 21 🐾 Brenni, 63, 2 🐾 Grænsápu 35=70, 2 látúns skráfur, og 2 járn skráfur fyrir 28 aura, og [] smáar látúns skráfur fyrir 11 aura, allar skráfur á 39 a. 1/4 🐾 Púður 50 a. 30 hrint látún á 60 aura. Þetta til samans er 3,22, en jeg átti inni 3.17, svo nú skulda jeg 5 aur. og svo varð jeg að borga skíðin sem jeg fjekk lánuð í fyrra á þriðja dag jóla inneptir svo nú skulda jeg 2,05.

Dágott var að koma í kaupstaðinn, eða hitt, þar fjeckst enginn hlutur, sjer til gamans til hátíðarinnar ekki br.vín, eða neitt. Kobbi var þar og Hjalli og Jón Jörundsson og verða þar um nýárið.

Mangi Jónsson tók út á eina á og hálf tóuskinn það var á 15 kr.

Við gengum út ís og komum heim í hálförkri, jeg fór að saga og högva til brennis kubbinn í kvöld.

31. Gamlársdagur. Sunnudagur. Veður: Lognhægur vestan útnyrðingur og heiðbjartur nema andaði suðaustann í kvöld seinast, en var með smá harðari þotum, og sló úr ýmsum áttum, og gekk neðan í loptið.

Í morgun fyrst skaut jeg byssunni sem jeg kom með í mark á 20 föðmum og komu 18 högl í lóða kassa botnin alveg kraplaust, svo fór jeg eptir hádegi að leita að rjúpum og fann öngvar gekk út að Björgum og upp í Kjörvogsmúla og fann ekkert.

Í kvöld var kyntur viti í kaupstaðnum, og skotin stór skot sást eldurinn úr bissonum góðri stund áður en skot hljóðið heirðist jeg heyrði 18 skot, jeg skaut 6 skot á móti, og skaut tveimur og tveimur jafnt, ljet hálf annað púður mál í hverja heyrðist suða í fjöllum, Magnús var háttaður svo jeg gat ekki fengið hann með sínar tvær byssur til að skjóta, ekkert vaki jeg því engin er skemtun, kl. er 12 núna.

Í dag komu hjer litli Magnús úr Ávík og Sigurlaug dóttir Ingv. frá Reykjanesi Ríkey Guðrún og Guðjón, jeg snoðklipti hann.

Við frjettum eptir Elieser sem kom norðan frá Dröngum að bjarndýr hefði komið í Drangavík um daginn eða nóttina áður en Gjestur kom þar og náðist ekki, það hafði rekið trínið inn um glugga og fór eptir það voru hjá bæjardýronum.

Dagbók septembermánaðar 1899¹

1. Föstudagur. Veður: Norðann hægur og þoku dimma svo ekkert sá frá um tíma birti eptir nónn til, en þornaði þó ekki af fyr en í kvöld. Í gær og fyrra kvöld reri jeg og konan fiskuðum 40 og 50 stk. af heldur vænum þoski hjer út frami á handfæri.

Í dag slóum við til nóns svo rökuðum við 35 föng.

2. Laugardagur. Veður: Norðann örhægur þerrir sp. sá þá altaf sól.

1 Lbs 2506 4to – Níels Jónsson: Dagbók.

eg fjekk lánaðan hest á Kjörvogi Rauð batt heim 27. Júlí batt 3 ferðir seinast og urðum að raka á seinustu ferðina, alt autt á engjum.

Við fórum með handfæri í kv. seint fengum 40 af þoski vænum. Í netinu hans Munda voru 60 sýldar.

3. Sunnudagur. Veður: Norðann kæla og heiðbjartur bezti þerrir.

Allir hjer í kring og hjer voru við hei jeg hirti 40 hesta sem Haldi bar upp vórum búin kl. 9 1/2 þá reri jeg einn og lagði net fjekk 7 þorska væna. Í morgun voru rúmar 100 sýldar í M. net hann kom og tók sýld.

Jonni og Júla fóru á Ld inn í Kjós komu í dag.

4. Mánudagur. Veður: Austnorðann kælinn í kvöld en logn í dag, þikkur fyrst og smá úrfelli birti svo um hádegi og gjörði þerrir og var bjartur eptir það.

Jeg reri og konan fram á fjörð fjekk ekkert fór svo upp í mó og konan tókum saman mó í tóptina. Böðvar í Árnesi kom fjekk 5 sýldar í M net voru 20.

5. Þriðjudagur. Veður: Austnorðann kælinn og grenjandi úrfelli og hraglandi í allann dag.

Jeg var heima og allir rakaði níðvott heiið upp í morgun sem þurkað var í gær og sneri svo fáeina tauma.

Árni á Rnesi kom og sneri tauma hjer.

6. Miðvikudagur. Veður: Norðann og Austann kælinn þikkur fanst á milli úrfelli.

Við konan og Haldi tókum saman móinn allann vórum búin á nóni.

Þá fórum við inn í kaupstað með þurra saltfiskinn sem varð 200 Z smáfiskur og Málfisk og konunnar 14 ☹ smáfisk og blauti fisk. varð 300 pund á 8 aura og 9 ☹ Ísa á 4 aura.

Út á blauta fiskinn tók jeg 12 ☹ Candís 8 Z Caffi 4 ☹ Export fyrir helminginn af honum en fyrir hinn 5 (áln) milli skirtutau á 35. 175. Sápust. fyrir 7 aura. 50 ☹ Bankabigg. 38 ☹ Overhead 11 a.

Fyrir 14 ☹ tók jeg 1 búnt eldspítur og 3 1/4 al. fódurtau á 35 a.

Helminginn minn af harða fiskinum skrifaði jeg inn í reikning Jóns Jörundssonar fyrir stígvjelin það varð rúmar 18 kr.

7. Fimmtudagur. Veður: Vestann hæglátur fyrst næri logn þikkur og úrfelli á milli sá opt sól.

Kúttarar sem hjer voru á Brandsvík fóru út annar var No. 934. jeg kom á hann í gærkveldi með miða frá Einglendingi sem er í kaupstaðnum. Þeir Ensku reru tveir og lentu hjer drukku kaffi hjá okkur fiskuðu fátt.

Við konan slóum út í vikum frá hádegi til miðaptans hinir hjer hafa rist torf og bundið.

8. Föstudagur. Veður: Vestann fyrst svo útnorðann kælinn, og mikið úrfelli en þerrir flæsa fyrri pt.

Jeg og konan rifjuðum fl. í lautinni og rökuðu hann upp svo fór jeg fram og færði sýldarnets duflið hjer út að vogum og lagði. Hjálmar Guðjón og Árni fóru í kaupstað. Enskir reru lentu hjer kúttarar koma á Brandsvík 2.

9. Laugardagur. Veður: Suðræna kæla nokkur sp. loptbjartur bezti þerrir. Við

breiddum fisk og þurkuðum heiið og rökuðum upp í galta. Í morgun fór jeg fram fiskaði 50 af heldur vænum þoski. Enskirnir reru fiskuðu vel.

10. Sunnudagur. Veður: Suðvestann þikkur með skúrum á milli og altaf innfrá. Jeg hyrti galtana og Haldi og Júli með mjer, svo fóru þeir fram fiskuðu fátt, Odda fiskaði vel í dag. Englendingurinn eldri kom í morgun á jullu fór heim að Rn á 1 Teistu og Hjálmar með, ætlaði inneptir og jeg með sneru aptur. Var í nótt hjá okkur.

11. Mánudagur. Veður: Suðvestan drif hvass þikkur, þur.

Magnús í Str.Ávík kom og Guðni á Rnesi fóru inneptir og sá enski með, jullan er hjer. Jeg risti 20 af torfi fór svo fram og Haldi og Júli fiskuðum 10 í salt í hlut á þjá staði. Frændi fór fram í dal með Manga.

12. Þriðjudagur. Veður: Logn hægur þikkur og grúaður kaldi vestann sp.

Jeg reri fiskaði 40 margir reru flr. Þeir ensku komu eptir jullunni jeg fór með þeim með saltfisk og blf. sem varð 230 ₧. Út á þetta tók jeg olíu kápu enska á 9 kr. og 25 ₧ af rúgi tók svo á móti 12 ₧ af Overhead hveiti sem jeg átti inni fjekk svo 150 a. hjá Guðr. Indiönu út á það tók jeg 1 fl. brenniv. og 2 ₧ Melís.

Sá enski gaf mjer að borða sem hjer var nóttina og gaf mjer bogs og kvöddu mig með virtum báðir niður á briggju. Villiam and Jorg úttalið.

Skálholt kom kl. 9 1/4. Jeg ljæt Sigvalda fá 2 pela af olíu keypt af Einari skóa skeifur og nagla og nokkra busta fyrir 30 aura.

13. Miðvikudagur. Veður: Norðann kælinn og úrfelli á milli þikkur.

Jeg dútlaði ýmislegt, svo fór Júlíus inn í kaupstað að sækja Margrjeti systir sína, á Árnesbátnum og með honum kom eldri englendingurin með fót sín til mín og verður hjer.

14. Fimmtudagur. Veður: Vestan fyrst svo logn svo aptur vestann sá optast sól.

Jeg reiddi torf heim á Teistu og Skjónu og í kveld seint tírði jeg heyið Jonni Ps. og Halli með mjer.

Böðvar í Árnesi kom með boð frá klerki hvert jeg vildi koma í smíðar.

Konan þurkaði heyið í víkunum og rakaði upp í sæti.

15. Föstudagur. Veður: Norðann hæglátur þikkur þur.

Jeg og sá enski riðum norður í Árnes og vórum við að plæja frá kl. 2 í dag sofum í kirkjunni í nótt.

16. Laugardagur. Veður: Suðvestann hvass og úrfelli til hádegis þá þur eptir það og hægri nokkuð þar til í kvöld.

Jeg og sá enski fórum heim frá Árnesi kl. 7 í kvöld komum kl. 10 heim. Prestur-inn borgaði þeim enska 150 fyrir vinnuna.

17. Sunnudagur. Veður: Norðann og útnorðann hægur til nóns hvessti þá með úrfelli og er nú garður.

Barómetin hafa fallið í tvo daga, eru niður við storm.

Jeg fór með þeim enska inn að Kjörvogi og Þorleifur rjedi hann á bátinn sinn, svo fór sá Enski einn norður að Rnesi að skila hestinum sem honum var ljeður og var reiddur aptur. Konan og Jens hjer bundu heim töðuna úr víkunum 3 hesta og hirtu í hesthúsið.

Jeg og konan fórum upp í mó og tyrfdum hann að mestu og hlóðum hrauconum saman, sá Enski kom frá Rnesi var reiddur. Jónarnir frá Ávíkonum komu og Kristján fóru með fisk inn í kaupstað.

18. Mánudagur. Veður: Norðann hvass og krappa úrfelli mikið.

Jeg var að plæa í allann dag og Friðfinnur með mjer, Magnús setti járn á glugga.

19. Þriðjudagur. Veður: Norðann hvass og fjarska krappaúrfelli fenti ofan í hlíðarlaggir.

Jeg plægði með Friðfinni M. setti járn á glugga. Rjettað var í dag allir skinnvotir sumir voru skinnklæddir jeg heimti alt.

20. Miðvikudagur. Veður: Norðann hvass og hraglandi fyrst svo þur og frost snjóhrafl heim á túnum.

Jeg og Friðfinnur plægðum til miðaptans þá fórum við að setja klæðning fyrir ofan glugga og settum sexæringinn sem fjeð var flutt á í eiuna. Magnús kittaði glugga í dag.

21. Fimmtudagur. Veður: Norðann hvass þur og með hagl og kafaldsjeljum á milli.

Jeg og við allir settum þak kassa dekkseiborð og nokkuð af þaki. Jeg fór heim í kvöld á hesti úr Ánesi síra Eiúlfur fór norður að Felli að skíra og Böðvar.

22. Föstudagur. Veður: Norðann hvass nokkuð þur, frost.

Jeg leitaði Kjörvogshlíð og Jens fundum 3 lömb kom á hádegi líðandi kl. 12 1/2 fór þá strags í vinnu. fjekk tommustokk frá Norðurfirði á 40 aura sjera Eyólfur ljet mig fá hann.

23. Laugardagur. Veður: Norðann hvass og frost fjaska kaldur.

Við vorum við kvist þakið í morgun og kláruðum það og settum svo pappa og járnþak á hann.

Jeg fór heim í kvöld á Teistu var dauðkalt í allann dag.

24. Sunnudagur. Veður: Norðann og austann fyrst kælinn nú logn hægur en þikkur farlaus, frostlaus.

Magnús borgaði mjer 1 kr. 25 aura í gærðag fyrir sóla á stígvjelin áður borgað um 80 aurar. fjöl og 10 aur.

Sá enski kom og reið að Rnesi á teistu.

Jonni hjer Júli og Halði fóru í kaupstað tóku fiskinn minn hann varð:

175 🐟 Ísa 29 🐟 Smáfisk 18 🐟 Malfisk. jeg keypti fyrir 25 aura brvín 1 pela fyrir 25 aura tóbak. ljet Júla fá 45 aura í aurum áður 20. á föstudaginn þá fór hann fram í Ánes með Teistu og Ánes hestinn fyrir mig. Jeg borgaði Manga 2 flöskur af olíu áður einar 5 eru eptir.

25. Mánudagur. Veður: Norðann kælinn þikkur.

Jeg fór norður í Ánes snema og hef í dag verið með þeim að láta járn á þakið.

26. Þriðjudagur. Veður: Norðann kælinn þikkur og jel á milli.

Við settum rennu milli húsanna og þakið að mestu.

27. Miðvikudagur. Veður: Norðann hvass þikkur.

Við kláruðum þakið settum járn á mænirinn og byrjuðum á hliðinni.

28. Fimmtudagur. Veður: Útnorðann kælinn þikkur.

Við settum járn á hliðina og byrjuðum á kvistinum.

29. Föstudagur. Veður: Vestann kæla þíkkur sá stundum sól.

Við lukum við hliðina með járnið settum gerekti á gluggana á kvistinum og kíflista og vindskeiðar. settum glugga í alla hliðina.

30. Laugardagur. Veður: N. Vestann kvass nokkuð, þur.

Magnús fór á göngu og jeg ríðandi. fjekk upp í kaupið mitt gimbrina sem hjá mjer var í vetur hjá presti.

Dagbók októbermánaðar 1912¹

1. Þriðjudagur. Logn og blíða andaði úr ýmsum áttum helst austrænu, sá sól aðeins, þokupíkkur bárulaus. B 775.

Jeg hlóð upp norðari vegginn á fjárhúsbrunnhúsinu og þakti hliðina yfir, risti torf á hlöðu vindaugað og flr. Mundi fiskaði um 6 Kr. fiskrí í á handfæri í dag einn og flr. dálítið. Hjálmar sókti hlaðinn Fálka af eldivið á Rnes reka.

2. Miðvikudagur. Logn fyrst þíkkur þoka en birti um hádegi og var skýjaður og sólskin gjörði skúr sp. gekk upp báru og þiknu kældi vestanum í B 771.

Við fórum margir á Fálka norður á Norðurfjörð. Mundi Gísli Eiríkur Nonni Jenson og jeg, og lentum á Rnesi í báðum leiðum. Jón Jón og Nonni hans voru þaðan með, svo kom á hlaupum norður Jens á Vnesi og Pjetur Ólason og komu mat vöru í bátinn og Jens var með til baka.

3. Fimmtudagur. Sunnann og vestann hæglátur bjartur sólskin um miðjann dagin en þó með skúraleiðingum hjer og þar. B 765.

Við breiddum blauta fiskinn stundarkorn tókum hann svo saman undan skúr lítið þurari. Svo fór jeg í kv. upp að mó að hlaða upp í skarð í veggnum. Flestir reru með handfæri á hnúkana fiskuðu allvel sumir 100 á skip á handfæri með fugl í beitu, og ágætur afli er á krækingslóðir. Frændi Jens Sig. og Babbi með þær á milli. Saumaungfrúr komu hjer í gærkv. Gunna á Seljanesi og Gunna á Eyri. ætla að sauma hjer föt á Nonna Magnússon.

4. Föstudagur. Logn fyrst svo sunnann og suðvestann stinnhvass sá sól á milli nú hægur og logn í kvöld og grúaði sig. B 76.

Jeg fór einn á Heru til handfæra stund í morgun fjekk 14 fiska, fór svo í kaupstað með fisk sem jeg átti einn frá því fyrst í sumar og svo úr tveimur legum sem við Jens Vn áttum saman, fisk sem konan átti og Beta, stúf sem Jens og Guðjón átti og fisk sem Guðjón átti úr tveim úrlegum og af stúf tvisvar. Svo fór jeg einn á Heru til handfæra fjekk 19 fiska flestir vænir og margir fóru fram fengu fátt nema Gísli 50.

5. Laugardagur. Logn en sunnann og austann báru gjúa kældi austann fyrir hádegi svo sunnann svo logn um nón og sp. vestan drif og rok hróði í flóann. B hrapar nú í 74.

Í gærkv. lagði jeg net í það var engin sýld og dró það upp í morgun fjekk 12 fiska

1 Lbs 2516 4to – Níels Jónsson: Dagbók.

aðeins misti ágæta hneif. 11 bátar voru frammi og enginn fiskaði meir en 20. Í rokinu fóru allir að setja báta og skipið og flr. Tveir trollarar komu inn á Rf. og Kjósarvík.

6. Sunnudagur. Norðann hvass og kafalds dimmu ágöngur alhvítt í sjó nú í fyrsta sinni í haust og hauga sjór B 75.

Trollararnir fóru út í morgun í sjó og moldina. Efri briggjuparturinn sprakk upp og rak upp. Jeg bar smávegis úr bátonum inn í sjóarhúsið niðurstöður og flr. Jeg er alveg frá af gigt í bakinu ligg mest í rúminu.

Sumar ungfrúrnar eru hjer og sú þriðja kom í dag frá Rnesi; Gunna á Felli, hún er þar að sauma, kom að fynna hinar hjer og Nonni á Rn með henni ríðandi. Nú eru Nonna Magnússonar föt að mestu búin, Nonna Jóns á Rn eptir og flr. Stjórinn hans Gísla sjest ekki.

7. Mánudagur. Norðann hæglátur með kafalds jeljum sá til sólar en dimmur þó alt í kring og haugasjór, en þó minni en í gær og gekk hann nokkuð niður í dag; og sunnan áttar skýja útlit og sunnann suðaustan sláttur B 755. var í morgun á 76 en fjell er á flegiferð.

Jeg lagði inn fiskinn úr kassanum hans Triggva og lítilsháttar úr öðrum. Það gerði í alt. Margskonar skipti voru á því.

8. Þriðjudagur. Logn og kafa úrfelli smá gert en þjett, birti og kældi vestann seint í kv. B 748. Jeg var við að smíða handfærishjól fyrir mig, sókti mó og fór fram í Rn einn á Heru fjekk 9 fiska dró þá upp í sjólokum. Hjálmar og Mangi H. Lögðu sýldarnet og voru svo við handfæri í Rn, fiskuðu þóftafullann Dísu.

Kæruskjal í Trollarann samdi Gísli í dag og fór með inn á Rf. Trollarinn var hjer að veiðum í gærdag allann, út jafnt Gjögri og innfyrir Kjörv. hann heitir Friesland. G.Y. 459. hann fór í morgun út.

9. Miðvikudagur. Sunnann og suðvestann hægur á milli en drif að roki á milli, úrfelli talsvert og kafi B 747.

Jeg var við færishjólið lengstaf í dag og sókti mó og flr. Engin sýld var í netið hjá H. og Manga. Í fyrra dag veiktist Gunna á Eyri af krampa svo vaka varð yfir henni fram á miðja nótt. Það gjörði Friðný í Sth. Í gær var hjer að sauma í hennar stað Guðrún konan á Kjörv. en í dag er hún skárri mikið og hefur saumað, með Gunnu á Seljanesi.

10. Sunnann og suðvestann drif og rauk á milli, skýjaður með skúrum en sá þó sól optast um miðjann daginn B 75. Jeg breiddi út sýldarnet og flr. og tók inn í kv. Smíðaði í smíðju plötur í færishjólið, risti torf sókti mó flr. Fjekk nýar bugsur úr Nf. efni sem Beta hefur saumað. Sauma frúrnar eru nú langt komnar með Nonna J. Jör. föt. Vaka í nótt.

Sunnann og vestann drif og rok með úrfellis hryðjuskúrum fenti í fjöll ofan í miðjar hlíðar.

B 754.

Sauma ungfrúrnar fóru heim eru nú albúnar með tvenn föt og flr. Jeg ljet fisk upp úr salti til Jóns Jörundssonar í Sölud. 50 🐚 smáf. 6 🐚 mál. 4 kr. 60 a. sem jeg fæ

rapta fyrir. Svo risti jeg torf stundarkorn í kv og akaði heim að fjárhúsinu. Jeg er dag eptir dag kvalinn af gikt í bakinu. Vigdís Klara og Friðný fóru inn í Naustvík á göngu og komu aptur í kvöld þær sögðu Slysfarir bátstapa af Steingrímsfirði; formaðurinn Sigurður Kárasen vestan úr Bolungarvík og Sæmundur Benidiktsson, sonur Benidikts heitins á Finnbogastöðum og svo [hér vantar framhaldið].

11. Laugardagur. Sunnann og suðvestanndrif og rauk víða nema stund um miðjann daginn hægri slag í morgun en þur í dag. B 755. Jeg var lengst af við færishjólið það er ekki klárt. Konan og Beta sóktu mó í kv. Guðjón á Gíslab. kom og fór. Sauma ungfrúrnar fóru í gær.

12. Sunnudagur. Sunnann drif og hroði í flóann en opt hægur hjer á firðinum og logn inn á honum, sá sól lengi í dag. Austann sjór svo grunnin brjóta. Blikubakki inn og austurí B 754.

Jeg færði blauta fiskstakinn að hinum og breiddi nokkra fiska rennblauta, sem skánuðu ögn. Hjálmar fór í kaupstað með þurrann fisk og flr. á Fálka 6. Mangi H. fjekk 4ar sýldar.

Kvalafulla frjett fjekk jeg í dag um nónbilið inn á reit við Viganesnáthagann, sagða af Jens á Vn. Minn hjartans elskulegi bróðir sem mjer var allra kærastur: Halldór Jónsson frá Miðdalsgröf. Fórust af siglingu um 200 faðma að sagt er undan landi frá Drangnesi og höfðu þrír sjest örlitla stund á kjöl þar til kvöldi aptur, og þá sást ekkert. Rok og æðandi sjór vestann út af Steingrímsfirði.

Jeg hef verið svo eiðilagður og angraður í huga að jeg hef ekki getað skrifað í þessa bók, og fátt gert nema sem jeg hef þvingast til og ekki sofið eða haft matarlist, þar til nú um þessa helgi viku eptir harma fregnina og sú huggun sem jeg hef fengið er mjer óskiljanlega komin síðan jeg fór að lesa brjefin sem jeg á frá þessum mínum ástkæra bróðir. Jeg hef fengið huggun og hugfró af þeim. Og nú rugla jeg upp einhverju af þessari liðnu viku.

13. Mánudagur. Lognhægur fyrst, svo sunnan stinnhvass á milli með skúrum.

Jeg fór og Jens og Guðjón með þurann fisk að nafninu inn á Rf. til Jensens, hann vigtaði Málf. 396 ⚡ á 52 kr. skippundið. Smáf. 770 ⚡ á 46 kr. skp. Ísa 167 ⚡ á 36 kr. skippundið. Það er 6 kr. minna verð en Jensen telur sig gefa fyrir fullþurann fisk. Þessi fiskur fer inn í minn reikning nema hálfur hlutur Jensar á Vn. sem fer til hans. – Og svo er sami fiskur að þurk til lagður inn í Söludeildina þar er Guðjóns hlutur og hálfur Jensar og eitthvað meira máskje.

Konan lagði inn til Jensens samslags fisk að þurk Málf. 10 ⚡ Smáf. 25 ⚡ Ísu 7 ⚡. Og Guðjón og Jens stúffisk Mál 7 ⚡ Smf. 17 ⚡ Ísa 3 ⚡.

Í Söludeildina hjer lögðum við inn í kvöld hálfþurann fisk með sama verði og Jensen gaf Mál 96 ⚡ Smáf. 391 ⚡ Ísa 654 ⚡.

Svo fisk sem slept var ofaní pundum á vigtinni og svo talinn fullþur og Nr. 1. Málf. 232 ⚡ skippundið á 56 kr. Smáf. 451 ⚡ skp 52 kr. Ísa 549 ⚡ skp. 42 kr. Þessi síðari skiptist í 5 staði jeg á 3 hluti.

14. Þriðjudagur. Austnordann hæglátur gerði kafaldsjel í kv. Jeg fjekk skorin 9

lömb og 1 hrút veturgamlann af honum var skrokkur 47 af lömbonum. Mörinn 24 úr öllu. Eitt mórautt gimbur, 4 svört 2 gimbrar og tveir hrútar 4 hvít. Jeg gerði upp með mónum í kvöld fullkomlega.

15. Miðvikudagur. Hægur vestann í átt þur bjartur. Guðm. Pjetursson fór hjeðan Gísli Mundi Nonni Jensson fóru norður á Nrf. á bát úr L.. Ávík fundu ágætann neta- stjóra Belg vírstren anker. Jeg britjaði og saltaði ketið sókti mó og flr. Pjetur frændi fiskaði vel hjér á hnúkonum á 2 1/2 lóð með kræklingsbeitu um 3ar börur af bezta fiski ótilgert og ísu og lok um hálfar börur. Aðrir Hjálmar Mangi og Jón M. drógu í gærkv. og morgun um 60-70 af fiski og flr. all vel um 50. Babbi [Vantar framhald- ið].

16. Fimmtudagur. Sunnann kælinn í flóann en slompandi hjer grúaður og ljótur. B 745.

Jeg búnkaði torfinu inn í brunnhúsið innfrá og flr. bar inn í sjóarhús þar við og flr. margt, altaf er jeg angraður af (bróður slisinu) nótt og dag.

17. Föstudagur. Sunnann og vestann hæglátur þur að mestu þikkur og tvíátta. B 738.

Guðjón kom og við settum Færeyinginn og G bát á kvolf upp á hól við hjallinn hjer. skiptum út salti og á Jens Vn 2 trjefötur fullar í karinu af salti saman við mitt en Guðjón sitt í poka. Pjetur frændi reri með krækling fiskaði lítið 1bir.

18. Laugardagur. Hæglátur sunnann og vestan bjartur sólskin fenti alhvítt í nótt. B 74.

Guðjón kom kl. 9 og bar grjót með mjer til hádegis upp að fjárhúsinu úr rústinni við lækinn og fór svo heim en jeg byrjaði vegg kamp norðan til við brunnhúsið hann varð í bugsnavasa hár í kv.

19. Sunnudagur. Norðann hæglátur þur þikkur aðeins hrímjel á milli frost lítills- háttar. B 763. Jeg skrifaði heila viku í dagbókina, sem jeg gat ekki sint að skrifa af óánæju og saknaðar víli. Svo lagaði jeg til dót í suðurendanum flr.

20. Mánudagur. Austræna hæglát báruleaus bjartur sólskin froststirningur. B 765.

Jeg byrjaði syðri vegginn milli fjárhússins og brunnhússins, búinn með þrjú grjót- lög. Skrifaði Hestnes um frysti kassa og flr. P. frændi reri með 3 lóðir aflaði 60 af bezta fiski á handfæri varð ekki vart.

21. Þriðjudagur. Lognhægur optast austann og norðann slátt þikkur grúaður úr- fellisbleyta bárlútill. B 752. Jeg lauk við smíðið á færishjólinu sókti mó og gerði við kjallara stigann. I.ýður og Eiríkur dróu 30 á handfæri sumt bezti fiskur, sáu sýldar uppi tak.

22. Miðvikudagur. Lognhægur hjer á firðinum fr.p. og bjartur sólskin en hvass suðaustann frammi, og lagði upp nokkurn vind í kv. en kippti undir sig og örhægur á milli túnglskin. B 76.

Vestri kom innanað í kv. og hjer á víkina og tók Söludeildarfiskinn fór svo inn á Reykjarfjörð og margt hjeðan með honum sumt vestur, sumt til Norðurfjarðar. Mart var með honum. Jeg fjekk kassa með mör [] frá Leifa bróðir en nú kom engin

lína því minn hjartans bróðir er dáinn sem altaf skrifaði mjer. Jeg risti torf til nóns og akaði svo heim að fjárhúsinu stakk svo klumbu og hlóð eitt lag á siðri vegginn yfir sundið milli fjárhússins og brunnhússins.

23. Fimmtudagur. Austann hvass fyrst og bjartur fr. sá sól, svo blikukorgur mikill ljótur og austnordann en hægur hjer á firðinum á milli, svo ofsi í kv. og vonsku úrfellishriðjur. B 765.

Vestri fór á Norðurfjörð í morgun. Jeg hlóð tvö klumbulög á siðri vegginn var við það í allann dag. Elisabet liggur altaf, jeg mjólka fyrir hana á Rnesi.

24. Föstudagur. Austann ofsaveður bjartur fremur sá sól lausapoka bliku innýfir fr.p. B 773. Jeg kláraði syðri vegginn og eitt klumbulag á hinn stakk meiri hnaus og akaði heim.

25. Laugardagur. Austann kaldur hvass og suðaustann birti og hægði sp. er nú frágangslegur en B. fellur þó lítilsháttar nú 768. Jeg kláraði veggina á fjárhúsviðbótinni, og nú er að kólna og frysta. Mátulega búið. 2eir reru í dag fiskuðu reitu á hnúkonum 20 - 30 á handfæri.

26. Sunnudagur. Austnordann fremur hæglátur sjólítill kaldur frost, fr.p. en hvessti ofsaveður sp. austann með kafaldsdimmu. B 768.

Sólin kemur upp á fjallinu utantil við Opnurnar og gengur undir upp á Kleyfahakinu miðju frá Háafelli. Vestri fór í morgun af Norðurf. kl. 6.

27. Mánudagur. Austnordann ofsaveður dimmur og moldjeljum kjór mikill B 77.

Jeg sat við að reikna út fiskinn af bátnum mínum og skipta honum.

28. Þriðjudagur. Austnordann ofsi með moldjeljum fr.p. en hægri og bjartari sp. B 775.

Við konan fórum norður á N.fjörð jeg til að skipta hlutum úr Jensar á Vn og Guðjóns. skuldaði 28 kr. og hálf olúfat að auk ófært inn. Konan átti inni rúmar 40 kr. tók út á 20, innraver í yfirsæng og flr. til fata og í fót. Fórum heim í kv.

29. Miðvikudagur. Austnordann hæglátur bjartur barylítill fremur. Kaldur frost. B. 775.

Jeg tók á móti rapta rusli sem Jón Jör ljet mig fá í fjárhúsaukann voru það 2 segsalna raptar 2 fimmalna og 8 þrigja ánla og örfá smásprek flr. Pettað kostar 4ar kr. Jeg ljet hann fá fisk fyrir 4ar kr. og 60 aura. 50 🐟 smáfisk upp úr salti og 6 🐟 málfisk. Jeg á því 60 aura eptir af þessu. Db bls. 153 - 10 okt. Svo tók jeg á móti olúkarinu okkar Munda Sv það vygtar [] 🐟. Mundi tók úr því [] 🐟 olú og jeg [] 🐟 olú. Vonin fór í legu.

30. Fimmtudagur. Lognhægur fyrst svo sunnann gjóla og svo útnyrðingur kaldur bjartur sólskin. Jeg endaði raptana og dró 3 út að söguninni á Byrginu.

31. Föstudagur. Hægur sunnann og utnyrdingur logn nær í kv. B 775. bjartur sá sól hún kemur upp í Opnonum gengur undir Háafell. Jeg skrifaði brjef inn eptir Ísleifi bróðir, og Elínu ekkju Halda sál. bróður míns, og fjellu mörg tár á meðan. Elli póstur tók þaug hjer, hann reri með Pjetri frænda í gær og dag. um 50 - 60 fiskar á skip og smáisa auk. Viganesmenn róa á milli í gær fengu þeir 20-30 og svo róa þeir Babbi og P.Ó. og Siggí og Jóí fiska álfka og Pjetur frændi. Allir beita krækling.

4. Bréf

Það er skemmst frá því að segja að bréf Níelsar Jónssonar til Guðrúnar Bjarnadóttur eru einstök í íslenskri bréfasögu. Það sem fyrst vekur athygli er bréf það sem Níels nefnir „Recollection – Enginn hittir horfna tíð“, en þar rekur hann upphaf kynna þeirra og þær tilfinningar sem bærðust í brjósti hans frá því hann leit Guðrúnu fyrst augum og þar til hann hafði náð ástum hennar nokkrum árum síðar. Bréf þetta, sem er meira í ætt við skjal eða yfirlýsingu, opnar okkur óvenjulega sýn inn í sálarkíma ungs fólks í lok nítjándu aldar.

Hin eiginlegu ástarbréf sem eru birt í þessari bók gefa lesendum enn frekar færi á að skyggnast inn í hugarheim bæði Níelsar og Guðrúnar þar sem þau eru mikið að ræða framtíðina og hvaða leiðir þeim séu færar. Ástin er skilyrt í huga Níelsar; hún hefur veraldlegt innihald og merkingu ekki síður en tilfinningalegt.

Form bréfanna er athyglisvert ásamt tjáningarmáta bréfitara, þar sem fyrirmyndir virðast hafa verið fáar. Mörg eru bréfin fagurlega skreytt og eykur það enn á áhrifamátt þeirra.

*Ástarbréf Níelsar Jónssonar*¹

„Recollection – Enginn hittir horfna tíð“

Hvert er það ljós sem lýsir
oss lífs um þyrni braut,
og skuggum öllum eyðir
og alla mýkir þraut,
og gráti snýr í gleði
og glæðir von og þrótt
og svalar særðu geði
um svarta rauna nótt.

Það ljósið himin hreina
í hjörtum manna býr;
sú lífsins eygló eina
er ástin hrein og skýr;
hún prýðir æsku árin
og aldurs þroska skeið,
þótt hvítni af elli hárin
er hún á vorri leið.

1 *Lbs óskráð* – Bréf Níelsar Jónssonar til Guðrúnar Bjarnadóttur.

Þessa minningu horfinna stunda (recollection) læt jeg byrja á því, að haustið 1890 fluttu nokkrir sjómenn sig norður á Gjögur við Reykjarfjörð til fiskiróðra; einn af þeim var Pjetur Jónsson frá Heiðarbæ, og var jeg þá háseti hjá honum, þetta haust fjekk hann verlsi fyrst í bænum hjá Bjarna Sæmundssyni.

Optari hafði jeg verið á Gjögri við róðra, og var þá í hinum og þessum búðum, en þó áhangandi Pjetri.

Alltaf var mjer þessi starfi leiður, því jeg var svo sjósjúkur, en þó var hún að minnka. Enginn var þar, sem mjer fanst vera jafningi minn, og jeg gæti verulega unað mjer hjá, því þó jeg sægi þig (sem nú ert mín elskulega unnusta) varstu þá svo þurleg og gafst þig ekki mikið út í sollinn, enda var jeg þá ekki uppburða mikill.

Þetta fyrsta haust, sem Pjetur fjekk að vera í bænum kynntist jeg þjer fyrst, en ætíð var gaman okkar, orðaglettur og þess háttar, sem jeg ætíð varð undir í, því ekki var kall mælskur fremur en annað; en þó fjell mjer þú einlægt vel í geð, en ekki veit jeg af hverju, því fíflaskapurinn hjá mjer, mat þú víst ekki mikils, mat þitt á gleðinni, eða kurteislega framgöngu, sem þú hafðir þó ætíð, þó unglingur værir, enda narraðir þú mig fyrir hitt og þetta; klaufalegt orðtak feimni og margt, en jeg tók þessu ætíð með því, að brjóta þá nærst miklu meir. En þó hefur nú siðvendi þín, og jafna híra lunderni orðið til þess, að jeg fjekk hlýrri huga til þín, en annarra, svo að seinast um haustið kunni jeg hvergi eins vel við mig, og hjá þjer, og jafnvel þráði að þú gæfir mjer þeiandi rólegt augna tillit; mjer fannst þá eitthvað vanta sem betur talaði til hjartans; og hin leinda ást var þegar vakin, en vantaði aðeins eitthvað, sem hún gæti komið niður á, en aldrei var einurð mín svo mikil, að jeg gæti komið mjer til, að láta þig ráða í þetta, og þegar mjer var það fulljóst, að þú varst mjer kærust allra, sem jeg þekkti, forðaðist jeg að láta þig eða aðra vita það, en bar þó sárann kvíða fyrir skilnaðinum og vonleysunni. Svo endaði sú samvera okkar, en þó þegar við kvóddumst, var skilnaðurinn öðru vísi en vant var, því þá kysstir þú mig í fyrsta sinni innilega, og jeg sagði svona við þig: „Jeg vona að jeg eigi eptir að sjá þig seinna“. Mig minnir þú segðir: „Jeg veit ekki“. Það var eins og skilnaðar stund þessi, hefði einhver áhrif á tilfinningar hjartans. Og þegar jeg kvaddi Elísabet, sagði hún við mig: „Jeg vona að þú skrifir okkur mæðgunum brjef þegar þú ert kominn heim“. Það var líka nú í fyrsta sinn, sem jeg fann mig hryggja hvarf Gjögurs og Hleinarinnar, þegar það smá sjer uppundir Byrgisvíkurfjallið, og jeg var þannig fluttur burt, frá sjónum og návist þess vinar, sem mig langaði til að vissa mig á, hvort jeg mætti halla hjarta mínu að. Svona var fyrsti aðdragandi í þessa átt, þessar tilfinningar þekkti jeg ekki fyrri, svo var ferðinni lokið, og jeg var heima fram á veturinn.

Já, opt um veturinn renndi jeg vonarblíðum augum, og jafnvel tár votum á milli, norður á fjöllin, sem huldu þá sem jeg þráði að sjá og láta tilfinningar mínar í ljósi við. Og svo fyrir hátíðarnar, skrifaði jeg þjer brjef, það var fysta brjefið, sem jeg hafði skrifað þjer, og var víst ekki uppburða mikið, enda vildi jeg ekki flana út í þetta, því þá var jeg viss um að fyrirgera vináttu þinni, ef þú hefðir ekki haft tíma til að sjá þig um hönd, og aldrei bjóst jeg við öðru en gisi af þjer fyrir þetta. Nú beið

jeg eptir brjefi frá þjer, með sárri löngun, hvernin svo sem það yrði; og þann 3. marts fjekk jeg brjef frá þjer, dagsett 28. desember (1890) það var gott brjef, jeg varð viss um að þú mundir muna mig, og jeg fann að þú þráðir fund minn, nokkrir stafir stóðu einstakir bæði við upphaf og endi, sem jeg ekki vissi hvað þýddu fyrir víst en rjeð það þó, líka var skrifað neðanundir brjefið þetta: „Vantar þó ei vangi o.s.frv. til mín“. Og frá þessari stund elska jeg þig, og hef svo síðan lifað í gleðilegri von um að meiga njóta ánægju af sambúð þinni síðar meir er tímar leifðu.

Sunnudaginn 3. marts, fjekk jeg brjef frá þjer og sending, það var brjósthlíf með hjarta mynd og G. saumað inan í, með glófögnum hárlokk af þjer (yndæl gjöf) brjefið var sannarlegt svar, upp á brjefið (sem jeg var búinn að skrifa áður.) og að hjarta þitt væri mín eign svo framarlega, sem jeg hefði mælst til að meiga eiga það; eða látið þig ráða í það, að mitt væri þín eign, svo framarlega sem þú vildir nýta það. 30. Janúar (1891) fjekk jeg þriðja brjefið frá þjer dagsett 18. janúar, það er yndælis brjef og gott, en samt er sár vonleysu meining í því, og endar með tári, blessuð saknaðar tári.

Hvað eru tár?	Saknaðar tár
Innra manns talandi tunga	afleiðslulind vorra harma
tæmandi hjartnanna þúnga,	logandi falla um hvarma,
það eru tár.	saknaðar tár.

Og nú leið veturinn, og vorið fram undir slátt, og ekki hafði jeg skrifað þjer neitt brjef, gjörði það, það að jeg vildi ekki fara undir eins svo geist máskje pabbi þinn vildi ekki gefa mjer þig, og að þú yrðir að fara eptir ráðum hans, í þessu efni, líka ætlaði jeg mjer að hitta þig, og þá beinlínis færa þjer hönd mína og hjarta og ástar koss, og staðfesta svo yndælisvonardrauminn. Og nú kom sú stund, 29. júní fór jeg með Boga Benediktssyni á bátnum hans Pjeturs norður, komum við um morguninn um fótaferða tíma, var þá sólin búin að gylla haf og land, og draga á það sinn töfrandi rúnastaf, sem blikaði allur af ljettum suðrænu anda, þannig vildi Ljósguðinn gjöra mjer yndæla þá stund, sem jeg ætlaði að hitta mína elskuðu heitmey á, og gjöra andann viðkvæmari, og lotningarfyllri fyrir unaðsemdarverkum drottins. Vorum við fyrir norðan 1 viku og 5 daga.

Og þann 6. júlí sendi sólin árgeisla sína til að verma og lífga blómin, sem þráðu hana með tárperlum næturdaggarinnar, og hver maður gat ekki orðið hrifinn af þessari blíðu og náttúrufegurð. Einmitt þennan dag, hitti jeg þig eina, færði jeg þjer þá hönd og hjarta mitt af einlægri og sannri ást. Og við hvort öðru. En það sama var fyrir mjer þá og áður, jeg bjóst við að pabbi þinn væri á móti þessu, og sagði því einu sinni við þig, „hvað heldur þú hann pabbi þinn segði ef hann vissi þetta“. Þá sagðir þú: „Þetta er nú ekki útgert okkar á milli, kannskje við eigum ekki saman. Jeg er svo ákaflega frí, þá nær þetta ekki lengra“. „Nei“ sagði jeg en þetta nei var fyrir utan nokkra meiningu. Jeg get ekki lýst, og vil ekki lýsa þeim tilfinningum mínum, jeg hef heldur ekki til orð yfir þær, hjer varð því þögn, sem optar þegar eitthvað kemur fyrir, stærra en orðum eða tárur taki. Þögnin - þessi spekinnar og heimsku-

nnar forni og nýi hjálpar engill. „Æ svikin tryggð og tínd von“ var fyrsta sem jeg hugsaði, „þarna hef jeg þá fengið vissuna. Jeg get þá farið alfarinn og hvatt hvern hlut og hverja endurminningu, um sælu von í sálu minni, af að njóta þín“. Og var fastráðinn í að koma aldrei norður frammar, eða gjöra þjer neitt til niðrunar með vina hótum mínum, en samt fjellstu mjer aldrei úr minni, jeg elskaði þig, jeg gat ekki annað. Svo kom 11. júlí og við þrír Pjetur og Bogi fórum heim um kvöldið; leið svo allt sumarið og margar stundir. . . .

10. September fór Pjetur norður til róðra og var jeg þá með honum, vorum við þá í 13 vikur og 4 daga á Gjögri, breyttist þetta þá allt um haustið, svo það varð einhver yndælasti tími sem jeg hef lifað. 14. desember fór jeg heim með Pjetri. Varð það sár skilnaðarstund, því ávallt verður hún sár og alvarleg fyrir þau hjörtu sem unnast heitt. 31. desember fjeck jeg frá þjer fjórða brjefið dagsett 18. desember 1891. Það er elskulegt brjef, þar ávarpar þú mig fyrst „Ástkæri hjartans unnusti minn“ og biður mig að gleyma þjer ekki, þess varst þú líka verð, enda lá ekkert nærri því. Eptir það brjef hef jeg fengið fimm brjef, eins góð og betri en jeg gat átt skilið eða var verðugur, þetta tala jeg af hjartans einlægni og sannfæring. Þau eru dagsett það fyrsta 21. desember 1891, annað 20. janúar 1892, þriðja 8. febrúar 1892, fjórða 25. febrúar 1892, fimta 1. apríl 1892 frá Reykjarfirði það var síðasta brjefið sem jeg fjeck frá þjer áður en jeg fór vestur. Jeg fór vestur 9. marts og var þar í 12 vikur og einn dag; kom heim 2. júlí um nóttina. Ekki man jeg eptir að jeg fengi neitt brjef vestur, en ef það er, er það það síðast talda. 19. júlí 1892 fjeck jeg brjef frá þjer með Jóni í Túngugröf, en það var mjer fremur til angurs en gleði, að fá það, hvert orð úr því flaug sem tvíeggjað sverð gegnum tilfinningar mínar, og meðan jeg las það fanst mjer áhyggju eða mótlætisský draga sig upp yfir ókomna tímann, og jeg var sokkinn niður í að hugsa um hverfuleik mannlegra hugsana, og hinar margvíslegu töframyndir lífsins. Þó reyndi jeg af mætti að yfirbuga geðshræringar mínar og skoða þetta með skynsemi, og fann jeg þá eins og opt verður, þegar svo er að farið, að þetta var eðlilegt, þar sem þú hafðir heyrt þetta kjaptaslúður um mig, af svo mörgum. Þetta var samt sárt, að vera orðinn fyrir lygi annarra, hræðilegur tryggða svikari og hverflyndur sem allt fanst leitt sem lengi var. Jeg þóttist vera búinn að segja þjer þetta greinilega áður, eins og það var, og ástæðurnar, og rjeði jeg það af að skrifa þjer ekki brjef, og láta það ráðast, hvernin það færi, þó logandi sárt væri, að þola þann tíma allt sumarið. Jeg hjelt það væri ómögulegt, að þessi ófullkomna jörð, gæti geymt ást, sem ekki væri endurnærð á von, óumbreytt í svo langann tíma, en það varð, slík ást er verðug gleðitára.

9. September kom jeg norður með Pjetri á landi, og var á Gjögri 12 vikur og 5 daga fór heim 7. desember. Þetta haust leið í yndælum æskudraum, eptir fyrsta hálfann mánuðinn.

En gleðiblandið áhyggjuský, sýndist mjer yfir andliti þínu, og augun töluðu meir þenna tíma en varinnar; og mjer hefur víst brugðið ofurlítið til þegar augu okkar mættust, mjer fanst við líta hvort á annað spyrjandi vonaraugum, um einlæga ást, en jeg gat ekki komið mjer til þess að tala um þetta við þig, því jeg hafði aldrei

breytst, hvorki í brjefum eða öðru. En svo græddir þú þetta, mín heitt elskaða unnusta, og ljómandi vonarmyndir blöstu nú aftur við æskulífi okkar í hjarta mínu, og hamingjan hafði nú fljettað blómsveiga að höfði okkar, mjer fanst lífið, eða það mótdræga, ekki fremur snerta mig, en vatnið svaninn, og eptir þetta leist þú mig vonarblíðum augum, og það vóru líka mínar mestu unaðastundir, þeim stundum hefði jeg ekki getað unt neinum að njóta. Nei, því hvað jafnast á við ástríka unnustu; Skáldskapurinn er óneitanlega blóm vísindanna, og hvað er sem fremur hrífur anda skáldanna en þetta, og tignarlig svipmikil fold. Það eru til svo fögur og svo unaðsrík augnablik, að tungan á ekki orð, og hjartað eins og lokar sjer fyrir útmálun tilfinninganna, og eitt af þeim, hafa jafnan liðið yfir mig, þegar jeg hef verið hjá þjer. Jeg veit vel að þú ert búin að þola , og horfir nú vonglöd fram á æskuframtíð okkar, nú elskumst við gegnum alvarlega reynslu og hættustundir; en barns ást og ungdóms kærleiki er ásta heitastur, er málsháttur. Þú verður því mín sterkasta starfakvöt, og góð kona gjörir manninn ötulann, og það eru mín bestu verkalaun, ef starf mitt getur orðið að þínu skapi. Jeg vildi geta beðið guð heitt og innilega að hann sneri fyrirtækjum okkar til hamingju, og styrkti okkur bæði að standa á hálli braut lífsins.

Tind 18. febrúar 1893

Níels Jónsson

Bréf til Guðrúnar Bjarnadóttur, 13. janúar 1892

Mín ástkæra elskulega ógleymanlega unnusta !

Guð gefi þjer alla ólifaða æfidaga gleðilega og farsæla; þessi miði á að færa þjer kveðju mína og brennandi ástar koss, elsku vina! nú hef jeg lítið brjefs efni, en af því jeg veit að þjer er ánæja að fá miða frá mjer þó ómerkilegur verði, eins og mjer frá þjer hjartans vina, – þá fer jeg að krafsa út þenna miða. Það er þá mesta efni hans að þakka þjer fyrir brjefið þitt sem mjer þótti mykið vænt um. Ó að jeg gæti sent þjer brjef á hverjum deigi og við svo talað saman í þeim, nei! það er ekki hægt jeg á öngva dúfu öngva svölu sem flogið geti til þín. En þó öllu fremur átti þessi miði að sýna þjer og segja að „jeg man þig mykið vel“ og þú mátt vera óhrædd að það fynnist ekki, því jeg elska þig heitt af einlægu hjarta, []¹. Jón Bjarnarson kom á gamlaárstdags morgun hingað með brjefið þitt innan í umslagi til hans, hann fór með mjólk út að Húsavík og fór svo þaðan framm að Tind bara til að skila brjefinu sjálfur og átti ekkert annað erindi, frá Húsavík og að Tind er nærri eins langt og af Gjögri og að Finnbogastöðum. Jeg gat líka gjört bón hans sem honum kom vel þá, fyrir ómakið, og er hann mjer kærkomnari en áður, fyrir þetta. Nú er á fleira að minnast nefnilega: brjefið að „Ytriey“, jeg skrifaði brjef eins og jeg sagði þjer á þriðja dag jóla, og orðaði jeg það eptir því sem jeg gat bezt, til þess sem það var ætlað, jeg vona eptir svari með annari pósthferð, mjer ánægjulegu, því mjer fynnst jeg

1 Bregður fyrir sig leyniletri.

aldrei hafa lofað því sem haldandi væri uppá þó þetta væri bara í gamni og hef jeg sýnt það að jeg hef aldrei álitid það alvöru, og er jeg því rólegur með sjálfum mjer því jeg slýt öngva ást, en fyrir þetta sama hef jeg fengið óbeit á henni, þó hún líklega eigi það ekki skilið, en að því get jeg ekki gjört; og endar svo þetta mál. Enn hef jeg ekki sagt pabba frá: að jeg elski þig en mig grunar að hann hafi eitthvað frjett um það og ætla jeg að láta það bíða þangað til er afskorið eða óviðrjettandi það fymefnda. Jeg á eitt hjarta og það hef jeg gefið þjer, glaður af að fá þitt í staðin; og þetta mitt hjarta og hönd mátt þú vera viss um að er þín einnar eign frá mínum hug og innstu tilfynningum; betur get jeg ekki lýst tilfynningum mínum í þetta sinn, því nú er ekki rólegt að skrifa brjef til unnustu sinnar því allstaðar er maður sem sjer þetta kannskje, svo kann jeg ekki að orða brjef til þín eins og jeg vil, eða þegar jeg er hættur að skrifa þá fynn jeg bezt hvernin það hefði átt að vera jeg get ekki lýst tilfynningum mínum (eins og þær eru) á blaði eða með orðum og pennasporum; mín elskulega hjartans unnusta jeg elska þig og man þig hvort jeg er í gleði-glaum eða einn við ógleði; jeg gleymi þjer aldrei. Jeg skrifaði líka fyrir hann pabba þinn, ritstjóra Ísafoldar og svo skrifaði jeg austur á Akureyri Friðbirni Steinssini og sendi í brjefinu 5 króna seðil sem á að koma fyrir bók fyrir þig elsku vina; og svo skrifaði jeg Theódór á Borðeyri fyrir þá sem gjörðust áskrifendur að Íslendingasögunum. Brjefin sendi jeg með pósti þegar hann kom norðanað eptir hátíðarnar. Nú er á fleira að minnast. Jeg fer ekki vestur fyrr en undir páska og er jeg í tilbúningi að fara út að Smáhömrum til Benidikts Guðbrandssonar; því hann ættlar að segja mjer til í reikningi og svo einhverju sem mig þá helst langar að læra; líklegast landafr. eða rjettritun, jeg þarf þess. Pabbi ættlar að lofa mjer að vera þar 5 eða 6 vikur og fer jeg líklegast á sunnudaginn; hann getur kennt fleira en tíminn er of stuttur til að hafa fleiri greinir undir hann getur kennt Landafr. og sögu þeirra dönsku munnlega og skriflega og ensku og enska málfræði jafnvel, sjálfur er hann að læra af dönskum bókum þýsku og er það þúngt mál og torvelt næri eins og enska, hann er yfir höfuð gróflega vel að sjer. Nú er hjer í sveitinni komið á gang sveitablað sem heitir: „Unglingur“ og er Björn Jónsson í Tungugröf ritstjóri hans, og er Benidikt búinn að skrifa fyrir bón margra „Veglínu“ og er hún í ungling og svo er hann búinn að senda talsvert af lýsingu á ýmsu sem hann sá á ferðinni og svo sagði hann mjer að hann ættlaði að senda meira við tækifæri, jeg fann hann á helginni sem leið og var nærri heilan dag þar að tala við hann og fór á stað kl. 6 um kv. og fylgdi hann mjer langt inná haga og töluðum margt að gamni okkar jeg kom heim kl. 8. Jeg sló fram við hann pabba í dag að það væri alveg rjett fyrir mig að fara til hans frænda míns að vori að læra að smíða en það var í gamni; og tók hann vel undir það og sagði: „ef biskupinn kemur í sumar, þá er alveg rjett fyrir þig að láta berast í tal svo hann heyri að þig langi til að læra að smíða þegar hann veit að þú ert frændi hans, því sjera Arnór segir honum það, undir eins“. En jeg held að jeg gjöri það valla, jeg vil heldur skrifa bróður hans, og biðja hann að taka mig, hann væri vís að gera vel við frænda sinn; hann húsasmiður í Reykjavík og hafa stundum verið greinir í Ísafold eptir hann um fyrirkomulag á timburhúsum. Nú hætti jeg þessu rugli, jeg held þú

viljir nú aldrei sjá frá mjer brjef framar af því þetta sje svo leiðinlegt; æ jú! jeg skal reyna að skrifa þjer betra brjef seinna helst vestan að og svo ómynd áður en jeg fer vestur, optar get jeg það ekki nema vestan að. Þó kem jeg því ekki með strandferðaskipi, því Thýra ættlar aldrei að koma á Reykjarfjörð í ár, en að ári fer hún kannskje innum allan flóa, máskje á Steingrímsfjörð. Nú hefði mangi bróðir minn beðið að heilsa Elisabet og þjer hefði hann verið heima og látið þakklæti fylgja því hann var æði glaður þegar hann fjeck að sjá hana og blessaði ykkur fyrir gjöfina, nú á hann úr, alveg nýtt (verkmannsúr), sem hann fjeck vestan að og kom það til hans á Nýársdag. Hann er nú á ferðinni inn á Borðeiri og Jónsi Guðbr.son og gefur þeim illa. Nú fer miðinn að minka óðum, þó veit jeg að á eptir man jeg margt sem jeg hefði viljað skrifa þjer, en það verður að vera svo; svo er tíminn liðinn því nú er kl. að ganga eitt, mjer þykir nú sárt að hætta að tala við þig á þessum miða, því nú er mjer mesta unun að lesa brjefin þín og horfa á orðin skrifuð og hugsuð af þjer því þó þaug sjeu núna hjá mjer var einhvern tíma þín mjúka hendi á þeim og lýsti þar hjartans tilfinningu þó með hulu blæju yfir á fyrstu brjefunum; og þín hreingerðu einarðlegu augu (spegill sálarinnar) horfðu á þessi brjef, ó að jeg hefði verið brjefið og mátt horfa á þig þegar þú skrifaðir hjartans fyrstu tilfynningar í þeim stíl sem brjefin ef til vill voru. Jeg á líka lokkinn sem þú gafst mjer jeg kyssi hann opt, en þó mjer vökni um augu eða hrjóti eitt hagl þá tími eg jeg ekki að þurka það með öðru en brjefinu utan af honum. Jeg bið þig að fyrirgefa þetta brjef því jeg get ekki sýnt þjer tilfinningar mínar rjett eins og jeg vildi vel. Jeg bið hjartanlega að heilsa Elisabet og færðu henni koss; og svo endar miðinn með því að jeg faðma þig í anda að mjer og kyssi þig jafnt og þú les þessi orð; og bið jeg svo af einlægu hjarta: að guðs forsjón leiði þig og stiðji alla þína æfi braut og gefi þjer gleðilega framtíð, þinn heittelskandi unnusti meðan lifir.

Tind 13. janúar 1892

Niels Jónsson

Bréf til Guðrúnar Bjarnadóttur, 1. janúar 1893

Tind á Nýársdag 1893

G. B.

Mín hjartkæra ástmey!

Guð gefi þjer gleðilegt þetta

N. J. *ný þirjaða ár, og sjertu ætíð sæl
og blessuð!*

Hjartans þakklæti á þetta brjef að bera þjer, fyrir brjefið sem þú sendir mjer, með Jónsa í Tungugróf. Jeg tók við því af honum þegar jeg kom norðan að það var á fjórða dag jóla. Ekki gaf okkur norður daginn sem þú fóst suður; og þókti mjer það slæmt, að jeg skyldi ekki geta fylgt þjer á leið, svo var jeg líka svo hræddur um að þig kæli, eða þjer yrði eitthvað ilt, af svona miklum gangi, þótti mjer ósköp vænt um þegar Haldi kom og jeg frjetti af þjer, að þjer hafði ekki orðið ilt til muna, þó þókti mér hann hafa farið of fljótt til baka, því hann vissi ekkert um hvernig þjer

leið um morguninn eptir; en guði sje lof, það hefir verið vel. Nú ætla jeg að segja þjer norðurferðar söguna og hún er svona: Við fórum á stað á fimtudaginn í vikunni sem þú fórst suður; við vorum fjórir, Jónsi í Heiðarbæ var sá fjórði en Bjössi kom þó ekki; við Jónsi vorum á borð saman; ekki komumst við nema að Eyjum, og var þá orðið dimt og farinn að kvessa norðan. Daginn eptir var dryf norðan það var á Þorláksmessu, leist Þjetri svo illa á veðrið að ekki mundi gefa fyrir jól, svo við gengum frá öllu þar, og fengum lofun á mönnum í Kaldbaksvíkinni til að koma bátnum norður þegar leiði kæmi; við vorum um nóttina í Kolbeinsvík, af því við töfðumst við að búa um dótið á Eyjum, um morguninn, svo var ókleyf ófærð, nema á skíðum, sögðust þeir þar verða að skríða á þaug ef þeir fóru útaf þeim. Við höfðum einlægt braut nema yfir Veiðileysuháls, og komumst í hálfðimmu í kaupstaðinn, jeg bar dálítið af ull og svo höndluðum við það sem við ætluðum, við Jónsi, svo fjeck Þjetur jullu og fórum við á henni þrír út á Gjögur, en Jónsi frá Heiðarbæ var eptir hjá pabba sínum. Við komum um vökuna á aðfangadagskvöldið út á Gjögur voru þar alstaðar komin ljós, við settum julluna þrír, svo fóru þeir Jón og Þjetur inn í búð til Þjeturs Guðmundssonar, og voru þar lengi að ræða um ferðina og bátinn; enginn okkar hafði neitt meðferðis, og jeg þá strags að bæjardyrnum og lauk upp og gekk mig uppá lopt, var Bjarni þá að ganga um gólf þokkalega klæddur, berhöfðaður og á milliskirtunni en Elisabet var við Camínuna að hita kaffi. Jeg heilsaði uppá þaug, og stansaði þá Bjarni, og mig minnir þau tækju kveðju minni, víst var það, að mjer fanst jeg þá alt í einu vera kominn í foreldra höndur. Alt var í kyrð og ekkert hljóð heyrðist neinstaðar frá þegar jeg kom, en nú var sú þögn rofin, og lá nú betur á þeim en jeg nokkurn tíma hafði sjeð, þegar þaug frjettu af þjer, það sem jeg gat sagt þeim. Jeg var hjá þeim þangað til á annan dag jóla, og fanst mjer sá tími líða æði fljótt, því það lá svo vel á þeim, og mjer fanst alt brosa móti mjer, af minningu liðna tímans, en þó saknaði jeg þín, því hvergi var þig að hitta. Á jóladagskvöldið vorum við Bjarni fjóra klukkutíma tveir á tali fram í húsi, og skildum þar mjög ánægðir hver við annan. Ekki kom jeg í neina búð nema Þjeturs því hann beiddi mig, og drakk þar tvo kaffibolla hjá honum; hann er búinn að setja gaflinn í hana, og er vel bjart þar hjá honum. Opt var Bjarni að spila á Harmonikuna þína, og æfinlega þegar kaffi var drukkið gaf Bjarni mjer úti bollann brennivín. Öllum leið vel þar fyrir norðan, og Guðrún Bóasdóttir var búin að eiga barn það er piltur og var óskírður, verður líklega látinn heita“, „Bóas“, hún átti það daginn eptir að við fórum, og leið því vel og henni. Á annarsdags morgun flutti Þjetur mig inn í kaupstað, og kvaddi jeg foreldra þína glaða og fríska á klettunum austan til í vognum; alt var sokkið í fönn firir norðan og á Gjögri, en furðanlega átti pabbi þinn eptir í hlöðunni af heyi þó það væri of lítið. Skjóna var komin inn og var hún á gólfinu.

Jeg og Jónsi frá Heiðarbæ fluttum Þjetur yfir í ytra Kýrvíkurnes, og svo var jeg í kaupstaðnum um nóttina, var þar glatt með mönnum, og sofnaði jeg ekki fyr en klukkan var að ganga þrjú, sat jeg þar við drykkju með fólkinu, þar var Hjálmar líka, höfðum við Cherri Portvín og Romm, eptir vild og vindla, líka mælti jeg fyrir skál Líðs og Rannveigar, þaug eru trúlofuð, og sat hann undir henni í samsætinu.

Sigvaldi lofaði mig fyrir það, hvað það hefði tekist vel af óvönum. Daginn eftir fórum við fimm á skíðum inn heiði, klukkan var að ganga tíu þegar við fórum á stað og var þar þá vestan rjett að kalla rok. Þetta var á þriðja dag, og komst jeg þá að Kálfanesi um kvöldið og Jónsi þá var rjett logn hjer. Hinir þrír fóru vestur Hjálmar alfarinn til róðra en Sigurður og Sigvaldi úr kaupstaðnum ættluðu að koma aptur. Daginn eftir komst jeg heim, og er nú reisan búin.

Daginn eftir sat jeg kyr heima, og gjörði ekkert, á fimtudaginn kom Guðjón Ólafsson innan frá Guðlaugsvík, að finna mig, og var hann með tvö brjef frá Sistir sinni til mín, einhver agent hennar hjer, hefur talað við pabba í haust, og svo skrifað henni sam []¹

Bréf til Guðrúnar Bjarnadóttur, 18. janúar 1893

Tind 18. janúar 1893

Mín elskulega kæra Guðrún Bjarnadóttir

Jeg kyssi þig í anda hjartans unnusta
blíðum heilsunar koss! og guð gefi mjer
þá gleði að þetta brjef hitti þig glaða
og heilbrigða! óskin er frá innstu til-
fynningu hjartans.

Nú af því ferðin fellur svo vel, með Kristjáni Jónssyni frá Bæ rispa jeg þessar ómerkilegu línur, og gjörir tíminn það, því hann kom hjer í dag seint og fór yfir að Túngu og verður þar í nótt, jeg ætla að reyna að ná honum þar á morgun áður en hann fer suður, og koma á hann þessu brjefi. Jeg fjekk brjef frá Sigríði frænku á Litlubrekku, og sagði hún mjer að þjer liði ekki eins vel og hún vildi, og þótti mjer þetta slæmar frjettir því ekki get jeg vonast eftir, að þú hafir veruleg not þessa tíma, sem þú átt kost á, að njóta náms á, fyrst þjer getur ekki orðið hann ánægjulegur tími; en það var einmitt sem gat orðið mjer sannarleg gleði, hefði þjer fallið námið vel, og þá var það kvöt til þess að reina síðar meir eftir ástæðum að komast áfram í því efni. En þetta vona jeg til að lagist, því það varðar miklu, og þú verður að reina að fella þig við náms síðina, og skoða þenna tíma sem vor anda þíns, og að á því eigi blóm vizkunnar að vaxa upp sem seinna yrðu þjer æfinleg gleði, og þeim, sem kynntust þjer, og þessi tími líður fljótt, en er þó dírmaður tími, og svo hefur þú góða hæfileika til að menntast, aðeins þú getur notið þeirra. Margur hefur víst átt hart í skóla, en það er nú ekki hjá þjer, en þeir hafa borið það mótlæti með ánægju, og sýnir það að þeir hafa margir orðið lærðustu menn, og beztu landsins, sem kuldi og sultur og harðir kennarar hafa þjáð. Kennslutíminn er ekki fjörugur skjemti tími, að öðru leyti en því að námið getur orðið það sumum og flestum, en heimilis hættir og svoleiðis á ekkert að vera manni viðkomandi, því þetta er ekki víst. Og ekki mátt þú heldur gjöra þjer óánægju af því, þó allt gangi ekki sem bezt, svona fyrst, það er

1 Endinn vantar á bréfið.

engin vissa fyrir að þú getir ekki lært seinna, því „fáir eru smiðir í fyrsta sinn“ og jeg er sannfærður um að þetta lagast, þegar þú ert búin að sjá þig um. Eins er það, að þú þarft ekki að ímynda þjer að jeg vonist eptir miklum lærdóm hjá þjer þenna tíma, þegar þú varst öngva undirvísun búin að fá áður, svo vissi jeg það á mjer, að mjer gekk vest fyrst, en skárri í fyrra vetur, því þá lærði jeg fyrri partinn, svona ekki þó vel, og landafræði hafði jeg, og sögu í hjáverkum í 6 vikur og kvaldi mig þó kuldi því það fraus opt á pennanum blekið. Stúlkur á Kvennaskólunum eru sumar ekki einu sinni búnar fyrra árið með fyrri partinn af Eyríks bókinni í reikning. Jeg hætti nú þessu stagli og segi þjer nú sögu mína sem ekki er markverð. Jeg fór daginn eptir að jeg skrifaði hitt brjefið sem þú ert nú víst búin að fá, og gekk jeg þá innað Ljótunarstöðum, en hefði náð háttum á Borðeyrartanga um kveldið; daginn eptir fór jeg að Þambárvöllum, og svo þaðan heim þriðja daginn. Ekki var Theódór búinn að fá bækurnar fyrir mig eða áskrifendurnar sunnan að, hann lofaði mjer eða bauð mjer að skoða bókasafnið hjá sjer, en ekki keypti jeg neitt af bókum, enda var jeg peningalaus, svo hafa bóksalarnir verið hjer á ferðinni einlægt, en engin nýt bók hefur verið hjá þeim, nema fyrirlestrarnir eptir Ólaf Ólafsson í Guttormshaga. Mikið þætti mjer vænt um að fá brjef frá þjer og frjettir hvernig þjer líður, og hvort þú hefur fengið dönsku lestrarbókina eptir Jón, son Þórarins Böðvarssonar, höfund „Alþýðu“. Jón er kennari við Flensborgarskóann í Hafnarfirði. Jeg hef nú hingað til einlægt verið að skrifa upp ýmislegt af blöðum hjá mjer til þess að hafa sem minnst af þess háttar rusli; en nú er jeg búinn að því og ætla nú að fara að lesa upp „Brímu“, svo hef jeg sögu Íslands eptir Þorlák Bjarnason og Lísing Íslands eptir Þorvald Thoroddson, en ekkert kort, og er það það vesta, en raunar er reikningurinn nóg fyrir mig, og að læra gramma viktina, þetta er mín dagleg vinna, og ekki annað, jeg hef aldrei átt aðra eins frítíma og vildi jeg feginn geta notað þá sem bezt, því tíminn er dír-mætur, sje honum vel varið, og guð gleðji þig og stirkji í þínu fyrirtæki, því nú vinnum við bæði það sama, að auðga sálina, og það er það dír-mætasta, og yndælasta, því svo er lífinu varið, að maður má minnstan tímann brúka til slíks, nema við og við, og þá nýtur maður ávaxtanna af yðni sinni og (velbrúkun) tímans, með gleði yfir því að hafa brúkað hann vel, og varið honum betur en þessi, eða þessi, sem hægt er að sjá til samanburðar eptir ástæðum, því margir gá ekki að því að tím-inn flýgur eins og ör, og ætla sjer einlægt að gjöra mikið þá og þá, en sú stund kemur aldrei, þeir eru svo vanir við að tíminn líði án þess að birja á því að þeir geta ekki annað enn dregið það, en ekki fleikt frá sjer þessu móki, þessu bölfada ætlunar móki! og deyrja svo þýðingarlausir limir á þjóðlíkamanum eða þjóðarheildinni. Æ guð styrki okkur í fyrirtækjum okkar, og þá von hef jeg að við eigum gleðilega framtíð fyrir höndum elskulega hjartans unnusta! jeg vinn glaður fyrir mig og lifi í þeirri von að þú einnig getir verið glöð, og notið þín og tímans þessa góðu stund. Haldi bróðir skrifaði sjera Arnóri á Felli, og beiddi hann að taka sig að vetri og ætlar hann víst að gjöra það, því hann fann þabba og spurði hann hvort Haldi mundi ætla að læra latínu og sagði að hann þyrfti þess ekki þó hann færi á Möðruvallaskólan (Sigurgeir Ásgeirsson er nú í M. skólanum, sagði Ásgeir mjer að hann hefði

fengið 4 og 4 1/2 einkunn í öllum greinum sem kendar eru þar, lakast í söng, en í Íslenzku og Dönsku 4 1/2 jaft í báðum en 6 er bezt. Næstur honum í bekk er Jón Jónsson frá Stórholti fyrir neðan Sigurgeir er sá 5. að ofan, hann kann mjög vel við sig þar, og ætlar ekki að koma neitt í sumar að hann kemur hingað vestur.) Jeg hef ekki skrifað Arnóri enn, vegna þess að fá frá þjer bréf áður ef hægt væri, og vita hvernig þjer hefði fallið næsta brjef mitt. Og ekki hef jeg skrifað pabba þínum, jeg var einmitt að bíða eptir brjefi frá þjer frá Bakka, en nú fór pósturinn þessa dagana norður, og veit jeg hann hefur vonast eptir brjefi með honum. Allt er hjer tíðinda-laust að öðru en því að allar úngar stúlkur eru ærðar að koma sjer að Felli til kennslu og er þar nú fullt, þó er Arnór ekki lipur kennari, hann er stuttur í svari og fljótur, en Stefanía er sjálfsgagt dágóð að kenna það sem til hennar kemur. Mikið hefur verið góð tíðin og færðin til að ferðast samt hef jeg ekkert farið nema inná Borðeiri, og svo fylgdi jeg manni suður á Vatnadal, á laugardaginn, og hefði jeg verið öðruvísi klæddur hefði jeg komið að Brekku til að fynna þig, en jeg er svo fatalaus að jeg get ekkert farið, samt máttu eiga það víst að jeg kem suður áður en jeg fer vestur, það verður líklega ekki fyrri, en undir páska, þá á jeg að vera búinn að fá grá föt, það var kemt í þaug í maskinunni á Nauteiri. Nú er ekki meira til í þetta brjef, sem markvert er, enda er ekki langt síðan jeg skrifaði þó nokkuð skjal, svo orðin eru nú nokkuð mörg, en ekki öll sem gagnlegust. Hjer á bænum er allt eins og vant er, allt eins og mjer líkar illa og allt er „domm“ hjer í sveitinni, ekkert sveitablað en þó er Dalbúinn orðinn 20 númer hjá Halda, og hreint ekki „domm“ hjá okkur, dagblöðin koma með lifandi lopt utan úr heimi, og það gleypum við, og svo hressir okkur lestrarfjelagið dálítið, svo andinn er hvergi nærri frosinn enn í skroknum, en úr þessu fer hann víst að hitna og gott ef ekki kviknar í honum á endanum!!! Húrra þá (?) Jeg bið kærlega að heilsa Sigríði á Brekku með kærri þakklæti fyrir brjefið frá henni. Jeg vona eptir brjefi frá þjer og þar segir þú mjer vona jeg til allt þitt með og mótlæti í rjettri mynd, þó jeg líklega geti ekki bætt úr því, en jeg vil þá bera það á sálunni með þjer, því hvort sem þú grætur eða gleðst, aðeins að jeg viti það, gengur það sama yfir hjarta mitt, það veit guð. Nú enda jeg þetta brjef með mikið betri hlýari og viðkvæmari hjartans tilfynningum en jeg get hjer með orðum lýst, jeg get bara ekki málað þer með orðum. Jeg óska af heitu hjarta og innstu sálarrót, að guð gleðji þig og styrki og farsæli hvert þitt fyrirtæki atvik og spor, og snúi öllu þjer til yndis gæfu og blessunar, og þú verðir til gleði og farsældar öllum vinum þínum og aumum aumingjum.

Farsælt er að fylgja góðum vini
feril blóma stráðann kærleikans,
í gleði sólar gullnu morgun skini
gæfu vonir fylla hjarta mans,
alla sálar unaðs parta hreifir
ástarblóm þá lífgar, friðar vor
ein, sú staða sterkum elskhug leifir
að stíga á jörðu himneskt gleði spor.

Vertu nú sæl mín heittelskaða
unnusta ! jeg kyssi þig heitum
ástarblíðum kossi, í anda þegar
þú lest þetta. Guð gleðji þig.
Jeg man þig með trú
Níels Jónsson

Rósin er ljót og lítil jeg hafði öngvan tíma til að búa þess háttar til, en allt fyrir það

kunni jeg betur við að það væri frábrugðið öðrum brjefum eins og optari hefur verið því fáir munu skrifa svona, minnsta kostiveit jeg af öngvum, eða hef heyrt getið um. Nú er nótt kl. 2 rúmlega. Vertu heitara kysst en hjartað getur hugsað. Og dreymi þig blíða engla, er beri þig til ástvinar.

Bréf til Guðrúnar Bjarnadóttur, 14. janúar 1894

Á Stað sunnudaginn 14. janúar 1894.

Mín heittelskaða hjartfólga unnusta! – guð gefi að línur þessar hitti þig glaða og heilbrigða, þess óska jeg að einlægu hjarta.

Nú er jeg hjer kominn, jeg fór úr kaupstaðnum á miðvikudagsmorguninn, og fjekk bezta veður yfir heiðina, nema það var þoka fyrst inn á hæðirnar fyrir innan Háfell, en eptir það heiðbirta og sólskin og landsynnings blika niður við suðurfjöllin, færðin var ágæt eins og bezt getur hún verið, og rendi jeg mjer langann veg inn af hæðunum og inn á Ás, á skíðasleðanum, en ekki gat mjer orðið það til gamans, því mjer var þungt fyrir hjartanu, þó jeg gæti ekki grátið, mjer til hægðar, og svölunar, nema fá tár við og við, og svona er það enn, þó jeg sýnist kátur á milli er það í raun og veru, því þungur söknuður býr undir henni, og sár þrá eptir fjarlægum hjartans ástvin.

Á miðvikudaginn kl. hálf tólf var jeg kominn inn úr þokubakkanum, og kl. að ganga þrjú kom jeg að Bólstað, og stóð þar ekkert við nema fjekk að drekka mjólk, nestið borðaði jeg á heiðinni, en skilaði hjer því sem af gekk, jeg hef hjer ágætt fæði, svo var jeg á Stað um nóttina, og svaf fyrir ofan sjera Hans og Ingimar til fóta.

Daginn eptir, á fimtudaginn fór jeg frá Stað og að Tind og fylgdist með Ingimar og flr. sem voru að sækja hval á hestum út í Hólmavík, jeg fann Pjetur frænda hann var að reka á eptir nauti með Eyjólf frá Hrófa, inn að Kálfaresi, svo kom jeg að Heiðarbæ, og stóð þar lengi við og fjekk bestu góðgjörðir, þaðan fór jeg fram að Tind á föstudags kvöldið, og var þar um nóttina hjá pabba í góðu yfirlæti.

Allstaðar var verið að sækja hval og grútar pestina lagði allstaðar fyrir á hverjum bæ, þvestið er alt nærri ónýtt, en það var svo bundið skilmálum með söluna á hvalnum, að enginn fjekk vogarhval sem ekki tók þetta líka, nógu margir sóktust eptir að kaupa þetta svo seljendur gátu boðið birginn hverjum, sem möglaði um, rengi und-

anfláttu og spik til samans var selt á 50 aura (fjórðungurinn) en þvestið tunnan á 2-3 kr. og alt átti að borga í peningum og vera klárt fyrir páska, seinast höfðu sumir farið til baka með gull og silfur hvallausir, það sýnist svo, sem að einhverjir hafi átt eyrir, einn dag hafði Stefán tekið á móti á annað hundrað krónum, og ágiskun er að hver þeirra Þórðar, og hans, hafi fengið um 600 krónur eða meir. Þetta kom mátulega fyrir Þórð, því innan skams átti að taka lögtaki Hallærislánspeninga, heyrði jeg sagt, hjá honum, og svo skuldaði hann heyrði jeg sagt pöntunarfelaginu mikið nokkuð.

Samúel í Miðdalsgröf stakk sig á hníf í kálfann um sokkabandið, víst djúpan stýng, og var hann ekki kominn í gær heim, þetta var annað hvort á mánudaginn eða þriðjudaginn út á Smáhömrum.

Á föstudaginn var jeg kjur á Tind hjá pabba, nema jeg fór ofan að Gestsstöðum og keypti af Daða 2 sauðaskinn á 2 kr. hvert og 2 lambskinn á 1 kr. og borgaði þau með 5 kr. í peningum strags, svo keypti jeg eitt kálfskinn af Grími Ormssyni og svo gaf pabbi mjer eitt af veturgömlu og svo átti jeg tvö sjálfur af veturgömlu, þetta er í brók, og skinnstakk fyrir mig, og svo kom jeg því fyrir til eltingar og að sauma það hjá Grími í Húsavík og kostar líklega um 6 kr. eða meir að sauma og elta þetta. Pabbi var búin að skjera báðar veturgömlu kindurnar mínar aðrar átti jeg ekki og á jeg kjötið og mörinn hjá honum. Haldi bróðir beiddi pabba fyrir 10 kr. sem jeg átti hjá honum, og borgaði jeg Daða skinnin af þeim, en hitt á jeg eptir, en Leifi hafði látið geima smjör fjórðung í Heiðarbæ, sem jeg átti að fá, og ætla jeg, ef hægt væri að koma honum til pabba þíns, jeg á eptir hjá Leifa 16 kr., og fæ jeg þær fyrir vestann, annað hvort í peningum eða innskrift. En hjá Manga átti jeg 10 kr. og ætlaði hann að borga það í smjöri, en það var hvergi til þar sem jeg átti von á því, en jeg fann hann ekki, eða þá bræður mína.

Úr ullinni minni af þessum 2 kindum haust og vor, fæ jeg unnið á Tind í sokka og vetlinga jeg á hjá Grími 5 krónur og koma þær upp í það og kálfskinnið. Pabbi gaf mjer góða handvetlinga, og skíðin, sem jeg fjekk í fyrra hjer í kaupstaðnum og varð að borga í haust 2 kr. eru á Tind, en jeg hjelt þau væru töpuð, þau eru dágóð. Á föstudagsmorguninn skrifaði jeg 2 brjef til Kristjáns þegar jeg kom að Stað, hluturinn minn varð 201 kr. Þeir biðja mig báðir að róa hjá sjer í vor en jeg er ráðinn hjá Kristjáni. Margir eru að fara vestur eptir kaffi og ull kemdri úr maskinunni, það kostar 25 a. að kembera pund af ull.

Á laugardaginn fór jeg frá Tind og tók með mjer 2 reikningsbækur gamlar og Oddsens orðabók, og tíðastokkinn, og svo vafði jeg Heimskringlu blöðum utan um spegilinn okkar stóra og kom með hann, og svo tók jeg spjaldið sem jeg hef átt í Heiðarbæ, og hef svo hjer tvö þetta ætla jeg að koma með norður fyrir páskana, eða þegar jeg kem í vetur.

Á laugardaginn mætti jeg Þjetri frænda með þeim Torfa Einarssyni og Elíasi Helgasyni í Tungugröf þeir voru að sækja tvo sunnanseli og fara með yfir að Hellu, eitthvað ætlar Þjetur að vera þar við, hann hefur í hug að koma á göngu norður að sækja bátinn sinn, og svo segist hann ekkert ætla að róa í vetur fyrr en í vor, hann

beiddi mig að róa hjá sjer að hausti og lofaði jeg því ef ekkert kæmi fyrir annað en jeg vissi nú.

5 kr. eru sveitarútsvarið mitt hjer, en hjá Halda bróðir 4 kr. en Leifa 6 kr. Leifi skrifar sig í Tröllatungu en Haldi á Tind, þeir eru tveir á Felli hjá sjera Arnóri og eru búnir að vera síðan um veturnætur eða fyrir þær, þeir voru í Tungu á jólnum. Halda gengur vel að læra dönskuna en ekki eins reikninginn en Leifa þvert á móti. Arnóri þykir þeim ganga vel.

Benidikt á Smáhömrum gipti sig Elínborgu stúlku sinni í haust, og vissi engin af því fyr en alt var búið, sjera Páll kom og gipti þau á Smáhömrum. sr. Arnór hafði hitt Elínborgu kanski einu sinni og farið að tala um krakkan sem Bensi átti áður, en það hafi henni þókt við hann, svo hún vildi ekki að hann gæfi þau saman.

Margir ætla að panta töluvert og við meir en í fyrra, og nú margir upp á hluti sína fyrir vestan, það getur vel verið að jeg panti eitthvað lítið, kanskje olfu og hveiti, olían var á 15 aura í sumar, og hveitið hálfsekkurinn 125 til 130 pund á 9.55, en hjá Riis á 13 kr. 100 pund og mikið verra hveiti.

Jeg verð á Stað til páska eða eins og jeg vil lengi, og eru allir svo góðir og skemtilegir við mig sem hægt er, og sjera Hans gróflega skemtilegur, jeg vildi bara að þú værir hjer líka en það eru ekki ástæður líklega til þess hjer. Gunnlaugur frá Hrófbergi verður hjer líka jafnt og jeg og er hann held jeg skemtilegur, hann kann víst meir en jeg og skal jeg reyna að nota það, en ekki skal hann samt tefja mig með nám. Sjera Hans er í mörgu mikið góð fyrirmind. Gunnlaugur fylgdi mjer frá Hrófbergi í gær kveldi og hingað að túngarðinum, það er þó langt, svo fjekk jeg fyrirtaks greiða þar, alt af var hann og Magnús að spurja mig hvað jeg ætla að læra, því Gunnlaugur ætlaði að hafa bækur til þess sama, mjer er svoddan raun að því að allstaðar var verið að tala um, hvað jeg væri vel að mjer, það er leiðinlegt að verða þegar á að reyna einskis nýtur, og kunna þá ekkert. Núna fyrst verð jeg líklega að skrifa skýrslur með sjera Hans, sem honum liggur á að koma á póstin til baka.

Nú fer jeg ekki að muna meira en þó veit jeg vel að eitthvað hefur gleymst. Það sem jeg ætla að læra hjer er reikningur, málfræðisreglur, og jeg veit ekki hvað verður nú um dönsku námið, sem og tímana, en jeg klára þá víst ekki. Stúlka er komin hingað að Stað sem verið hefur hjá Jóni kennara, hún er ekki óþriffin, en ekki heldur þriffin, en hún þjónar mjer ekki, og verð jeg því feginn, allir eru hjer þolanlega frískir sjera Hans er búinn að byggja út Finnboga Björnssyni á Drangnesi fyrir óvöndun á smjöri og prettum á landsskuldar borgun, og fer víst Jón kennari þangað.

Eitt er sem jeg var einlægt að hugsa um í haust, en gat aldrei vítað neitt um jeg veit þú getur ekki komist með neinu móti að því svo ekki beri á það er hvörnin Jón Jörundsson verður eptirleiðis, og hvort nokkur er farinn að kaupa það, eða hefur kauparjett nema Guðrún gamla, jeg veit þetta er þjer ómögulegt elsku vina.

Jeg bið hjartanlega að heilsa mínum góða og einlæga vin og Elísabet hjartanlega, og segðu Bjarna, að ekki hafi jeg haft efni eða tíma til að skrifa honum núna en jeg ætla bæði að skrifa honum, og þjer optari en nú því mjer fynnst það hugsvölun.

Mín heittelskaða hjartans unnusta láttu liggja vel á þjer jeg bið almáttugann guð

að annast þig og gleðja. Vertu nú sæl jeg kissi þig heitum ástar kossi í huga og vef að hjarta mínu, sem er hálf þjá þjer en hálf í brjósti mínu, jeg sendi huga minn til þín, á öllum tímum dagsins, og hann hvílir í faðmi þínum á nóttunni, í þeim eina stað er hann af hjarta ánægður og farsæll. Guð almáttugur varðveiti þig hjartans yndið mitt, og lífsins ánægja. Tilfinningunum get jeg ekki lýst með orðum. Æ guð annist þig!

Pinn lífs og liðinn elskandi unnusti af heitu hjarta.
Níels Jónsson

Þetta brjef ætla jeg með ofan að Hrófbergi í kvöld, og Ingimar með mjer. Það er svo lítið að það er ekki til neins þó jeg sendi þjer 4 kr. en reindu að hafa þær eitthvað þjer til skemtunar eða gamans.

Pinn e. u. t. f.

Almenn bréf¹

Þessi bréf sem hér eru flokkuð sem almenn bréf eru fyrst og fremst rituð af þeim Halldóri og Ísleifi og send Níelsi. Þau eru hvort tveggja í senn persónuleg og almenns eðlis. Þau lýsa ágætlega innilegu sambandi bræðranna en þeir Halldór og Níels voru sérstaklega samrýmdir. Allir sóttu þeir bræður greinilega styrk til Níelsar enda var hann tilfinningaríkur alvörumaður, auk þess sem hann var þeirra elstur.

Loks er eitt bréf frá ekkju Halldórs, Elínu Samúelsdóttur, sem hún sendi Níelsi til að skýra frá láti yngsta sonar þeirra Halldórs. Bréfið er átakanlegt í alla staði og lýsir varnarleysi fólks gagnvart sjúkdómum á þeim árum er barnaveikin gerði oft mikinn usla í hinum dreifðu byggðum landsins.

Athygli skal vakin á þeim möguleika að lesa bréfin með dagbókunum og bera saman tjáningu bréf- og dagbókarritara þegar um sama manninn er að ræða. Slíkur samanburður gefur tilefni til áhugaverðrar aðferðafræðilegrar umræðu.

Bréf Ísleifs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 14. nóvember 1912

Tindi 14. nóv. 1912

Kæri bróðir!

Hjartans þakklæti fyrir þitt bróðurlega brjef með síðasta pósti.

Ekki ætla jeg samt að verða við þeirri bón þinni í þetta sinn að skrifa þjer langt brjef vil heldur skrifa þjer stutt brjef nú enn ekkert.

1 *Lbs óskráð* – Bréf til Níelsar Jónssonar.

Þú ráðgerir að koma og finna mig, það ættir þú að gera elsku bróðir, jeg sje ekki annað enn þú hafir ástæður heima fyrir til þess, því þó eitthvað kæmi fyrir þá er svo stutt til bæjar. Fyrir alla muni láttu nú verða af að koma og vera um kyrt hjá mjer 2-3 daga, við höfum nóg til að tala um, jeg get sagt þjer margt í frjettum, og því þori jeg nærri að lofa þjer að þú skalt fara ljettari í lund heim enn að heimann.

Nú hefi jeg von um að geta útvegað þjer ágætann viðskiptamann sem þú getur fengið hjá hvaða landvöru sem þú vilt, hvort heldur er skinn, skir, kjet, mör eða smjör. Þessi maður er Jón í Tungu, það er minn besti vinur hjer í sveit, og hefur altaf verið mjer sem faðir síðann hann kom að Tungu og þau bæði hjónin. Jeg sje að þjer er nauðsinlegt að geta fengið góðann viðskiptamann. Svo er jeg að hugsa um að útvega þjer feitmeti með miðsvetrar ferðinni, það hefi jeg von um að geta.

Ekki ætla jeg að minnst neitt á okkar kæra bróðir sem við mistum enn það get jeg sagt þjer að við sem eptir lifum sjáum eptir honum mikið allir. Enn það er ekki til neins annað enn bera harm sinn í hljóði, þessu má maður altaf búast við.

Það skal jeg geta á við hvern hvað sem fyrir mig kann að koma. Jeg skal segja þjer dæmi uppá það þó þjer þyki það kannske ekki merkilegt, enn þá var jeg ungur. Jeg ætla að segja þjer það munnlega.

Guð leiði þig og þína farsællega elsku bróðir vertu sæll, og mundu eptir að koma.

Ísleifur Jónsson.

Bréf Ísleifs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 26. janúar 1916

Dagverðarnesi 26. jan. 1916

Kæri bróðir!

Jeg þakka þjer hjartanlega fyrir bæði brjefin sem þú hefur skrifað mjer síðan jeg skrifaði þjer hrakfarir mínar 8. febr. f.á. Nú var farið að fyrnast yfir það óhapp, jeg er sjálfur alveg hissa á hvað jeg gat verið rólegur með það alt saman. Ef þú vissir æfisögu mína frá því að brann og fram að slætti í sumar, þá mundir þú ímynda þjer að jeg væri orðin þrútin og raunalegur á svip, enn svo er ekki. Ekki er jeg enn búinn að afla mjer aptur margra hluta sem þarf þó til daglegs brúks. Jeg er búinn að koma upp timburhúsi sem er 7 X 12 ánlir með steypu-kjallara og portbyggt, en alt óþiljað í sundur og engin viður til enn í það. Þetta sem komið er gat orðið alveg ótrúlega dýrt, þó heyri jeg sagt að viður og járn eigi að hækka enn, svo mjer líst nú ekki vel á að jeg klári það nokkurntíma. Nú sem stendur er jeg yfir 1000 kr. skuldugri enn jeg var og var þó valla ábætandi, þar við bætist að við erum flest hálf nakin enn. Ofaná það sem jeg er nú búinn að telja bættist nú það, að 11. þ.m. misti jeg blessaðan Eggert minn! Hann dó úr lungnabólgu. Hann var fermdur í vor, var þríflega vel að sjer og talinn af þeim sem kendu honum gáfaður. Þar að auki var hann langfríðastur af öllum mínum krökkum. Ekki get jeg nú sætt mig eins vel við þann missi og brunann en jeg læt þó engan sjá annað.

Nú þori jeg ekki lengur að minnst á það einu orði að þú komir að finna mig, því

jeg er hræddur við að það verði þjer að einhverju leyti til ils. Jeg hef ekkert á það minnst enn, að margir hafa rjett mjer hjálpar hönd og það stórkostlega, enn þrátt fyrir það eru ástæðurnar svona. Að endingu ætla jeg að segja þjer það, að það sem gerir mjer lífið ljettbært er að jeg trúí á guð, hef góða heilsu og alltaf meir en nóg að gera.

Guð blessi þig og þína elsku bróðir minn!
Ísleifur Jónsson

Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 5. nóvember 1891

Tind. 5. Nóvemb. 1891.

Elskulegi bróðir minn alla tíma sæll og blessaður.

Nú hripa jeg þjer þessar ómerkilegu línur að gamni mínu af því að jeg hef heirt að ferð verði norður.

Babbi ætlar að senda þjer sængina og þá vona jeg að þú fáir það sem ekki kom til þín í haust og jeg nefndi í brjefinu sem jeg skrifaði þjer þá. Frjettir verða litlar í þessu brjefi því það skeður ekki mikið markvert nú um stundir.

Gísli á Pambárvöllum er dain þú verður víst búin að frjetta það þegar þú færð þenna miða. Babbi biður að heilsa þjer og hann er búin að koma fyrir 2 lömbunum þínum og 3ja er gefið með öðru þeirra en fiskurinn þinn með hinu en það vantar eitthvað lítið til að dugi, jeg veit ekki enn hvort Grímur í Gröf tekur þau bæði eða ekki nema annað en ef hann tekur þau ekki bæði þá verður annað hjá babba.

Leifi á 4 rosknar kindur hjá babba og 1 lamb, jeg set á ærnar 2 veturgömlu gimbrina mína og eitt lamb og Mangi 2 ærnar. Jeg held að babbi setji á 10 hrúta 11 geldinga og 18 gimbrar, en það roskna líkt og í fyrra. Hrútarnir skárust ver en í fyrra það var í þeim nú 10 1/2 - 23 merkur af mör, en ket: 40 til 53 pund, annað lambið mitt ætla jeg að selja fyrir peninga fyrir sunnan. jeg er búin að skrifa 8 sparisjóðsbækur sem voru hjá mjer síðan í vor og fjekk 1 krónu fyrir þær og þá sem jeg skrifaði í vor eina. Líka er jeg búin að búa til bók í 16 blaða broti yfir 70 blaðsíður sem er með þrennslags villu lettri villustílnum og rúnum, og er það ímislegar vísur sem gaman er að framan til í henni svo koma mindir einlægt í annari hverri opnu og eru þær yfir 30 í henni og vísur um 80, í einni opnunni er t.a.m. mannanafna-vísur eintómar og eru 100 nöfn í opnunni 4 af vísunum eru eptir mig ein eptir Manga og ein eptir Leifa. Nú er jeg búin að læra rúnirnar nokkurnveginn [bregður fyrir sig leyniletri].

Tómas Guðmundsson kom hjer og var mikið vesæll hann var hjer í viku. Jeg er nýlega búin að fá brjef frá Guðfinni Kárasyni á Hjöllum og biður hann mig að láta sig fá bók með mindum því sjer hafi þótt svo falleg mindin af Hreindýrinu á Indriðarímunum sem jeg skrifaði. Babbi alheimti í haust en það hafa lengi vantað 2 lömb og eru þau ekki fundin, fje hefur slangrað mikið í haust lömb hjeðan hafa farið suður. Nú er búíð að taka lömbin frá og eru þau pössuð heima. 3var hefur gert

mikin nokkuð snjó í haust hjer og nú er besta leising og þurviðri Sunnan og allur snjór svo að kalla farin en beit er orðin nærri ónýt lágt við það sem vant er að vera að haustinu og er það af því að grasið spratt svo snemma.

Það er komin nýr gluggi gluggagrind og rúður í gluggan okkar og ein er bjargar gluggi. Grímarnir báðir komu í dag og mældu hey, og flatir sem sljettaðar hafa verið hjer í vor og haust og var ein 24 ferhirlingsfaðmar önnur 74 faðmar og þriðja 136 faðmar, samtals 236 ferhirlingsfaðmar. Hey er til fyrir 140 kindur 6 hesta og 2 kýr. Jeg ætla ef jeg fæ peningana fyrir lambið mitt að kaupa Þjóðvinafjelagsbækurnar og borga Þjóðólf og tillagið í lestrarfjelagið og ef jeg get reina að fá mjer stórt islands-kort. Grána kýrin er nýborin og átti rauðhúóttan kálf og er hann nú dauður (búið að skera hann eins og vant er en jeg held að babbi ætli að láta Lindar kálf lifa ef það verður kvíga). Grána er komin í 9 merkur og bar hún í gjær seint. Allir eru sofnaðir þegar jeg skrifa þetta við olíulampan minn í rúmi mínu jeg fjeck 3 pela flösku til láns með steinolú hjá babba. Mangi biður að heilsa hjer og beiddi mig að segja hjer að sjer þætti vænt um ef þú gætir útvegað honum brennivínið. Nú eru komin Sveitar útsvörlin og er babba 20 kr. 10 kr. minna en í fyrra því það hafa öll útsvör lækkað mikið þitt er 1,50 og nú á jeg að láta krónu eina til sveitar og leifi eins 1 kr.

Jeg er búin að fá ljóðmæli eptir Guðrúnu Þórðardóttir og mikið safn af ljóðmælum síra Hjálmars Þorsteinssonar afa Björns á Klúku sem hann ljeði mjer til að skrifa upp og enn nú, fleiri rósir og er ein þeirra ljómandi falleg að mjer þikir. Mindirnar okkar eru komnar aptur frá Júlíusi og lagði jeg þær niður og pressaði svo þær eru farnar að lagast, fara úr hringunum. Nú er Guðmundur Bárðarson að þilja innanum baðstofuna á Gestsstöðum og láta loptið í hana, en Guðm. smiður smiðaði gluggana. Babbi fjeck brjef frá Þórði á Laugabóli og biður hann um þig fyrir útgerðarmann í vetur og lofar að hann skuli taka þig í vor en ekki veit jeg hvort babbi sinnir því nokkuð (jeg held helst ekkert). Fiskiafli er lítill hjer optast um 20-40 stundum meira dálítið, eitthvað lítið af smokk fjeckst í firradag á Kirkjubóli.

Ekki eru Íslendingasögurnar komnar til mín og er þó farið að selja þær. (Gísli Hjaltason kom að selja bækur og hafði þær til sölu.) og veit jeg ekki hvernig á því stendur.

Það eru vetlingar niðri sængurpokanum merktir Sigurði Magnússyni Vagn. sem Guðbjörg biður þig fyrir að koma til hans og brjefinu sem er hjer innan í. Barnið hanns Sigga er á Gestsstöðum og held jeg að Guðbjörg hjálpi honum til að gefa með því og er jeg hræddur um að babbi hafi gefið henni eitthvað til þess og þykir mjer það leiðinlegt ef svo er, jeg held að þjer mætti vera farið að leiðast að lesa þetta formsámar bull úr mjer því jeg held að jeg hafi aldrei skrifað annað eins rugl í brjefsmind eins og þetta nema hafi það verið þegar jeg var á Felli sællar minningar og eptir því er það illa skrifað eða þá brjefs lagið jeg er viss um að eingin hefur skrifað öðrum til bók, eins og jeg þjer núna, jeg bið þig að forláta mjer þetta ljóta brjef, en ekki ætla jeg að tala um hvað mjer þætti vænt um að fá svar uppá það ef þú mögulega gætir.

Að endingu bið eg góðan guð að annast þig í vöku og svefni og farsæla allar þín-

ar ólifaðar æfistundir þess óskar einlæglega þinn ónítur bróðir
[]¹

Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, á skírdag 1893

Tind á Skýrdag 1893.

Heilsun vanda af hlýjum anda hjer eg vildi
bróður góðum blíðum fróðum bezt sem skildi.
Guð þjer breiði gæfu leið og gleðji í stríði
lifðu í frið þess ljúft eg bið, í ljóða smíði.
Öll þín verk sem eru merk þess eg vil biðja
lið þjer guð þar ljái við svo lánist yðja.
Pappírspakkan þjer jeg þakka og þitt bréf góða
frjetta skrá því eg til má þjer aptur bjóða.
Í brjefið tína frjettir fínar ef föng ei meina
bæði af mjer og brögnum hjer eg bezt skal reina.
Óðar smíðin er ófrið og illa framin
ljóðin þín því likta ófín í leti samin.

Þá ætla jeg nú að byrja á því að segja þjer frá hvernig mjer gekk að koma til skila því sem þú beiddir mig: Jónasar ljóðabók kom jeg yfir að Hlíðarseli. Jeg skrifaði mansöngin fyrir tímarímu og sendi með kverinu til Bjarna á Gjögri. Jón á Gestsstöðum beiddi jeg fyrir landafræðina norður og brjefið. Brjefin sem suður áttu að fara fóru dagin sem þú fórst af stað vestur. Dalbúan sendi jeg norður eða 16 nr. af honum hitt sendi jeg seinna. Tómas Guðmundsson kom hjer og beiddi jeg hann fyrir að taka Landafræðina á Gjögri og koma henni til skila því hann ætlaði norður að Dröngum en Guðmundur á Dröngum á bókina. Engar bækur hafa komið til mín frá Theódór nl. Íslendingasögurnar fleira man jeg ekki eptir að þú beiddir mig þegar þú fórst.

Af sjálfum mjer hef jeg lítið markvert að segja. Jeg fjekk mikið safn af allslags ljóðmælum frá Þuríði í Gröf sem jeg er búin að skrifa upp og bætti jeg við tíunda ljóðabindið sem jeg var að safna í þegar þú fórst svo að það varð á endan 400 blaðsíður. Seinast í það ljet jeg það skársta af því sem jeg hef verið að bulla. Svo skrifaði jeg efnisyfirlit og registur yfir bindið og þar á eptir ljet jeg koma Efnisyfirlit yfir allt sem er í þessum 10 ljóðasögnum sem jeg á, skipt niður eptir efni í flokka svo nákvæmlega sem jeg gat og hafði vit á og setti binda og blaðsíðutölu við alt svo eptir því má fljótlega finna í bókunum. Flokkarnir eru þessir: Kvæði andlegs efnis. Sögukvæði. Gaman kvæði. Kvæði ýmislegs efnis. Sálmar og vers. Erfiljóð. Ljóðabréf. Brúðkaupsvísur. Fæðingardagsvísur. Vísnaflokkar andlegs efnis. Vísnaflokkar ýmislegs efnis. Um tímann og náttúruna. Kvæði um Ísland. Ort fyrir minnum. Um

1 Bregður fyrir sig leyniletri.

tímann og náttúruna. Ljóðmæli ýmislegs efnis. Stökur. Um skepnur. Gátur. Þetta eru fyrrisagnirnar á flokkunum, en jeg man ekki hvernin þeim er raðað hverjum eptir annan, því bókin er ekki hjá mjer því Björn er að binda hana inn. Svo skrifaði jeg eptirmála við ljóðasöfnin til skýringar, og er þetta síðasta bindi 448 bls. með öllum registrunum og fl.

Jeg skrifaði fyrir Guðjón Guðmundsson í Ólafsdal fyrirlestur Torfa „Um fódur-jurtir“, sem til mín var komin þegar þú fórst og stóð pappírinn heima undir það og í brjefið sem jeg skrifaði honum með því. Jeg vandaði skriftina á Fyrirlestrinum sem mest jeg gat og varð það á 150. setti jeg upp 3 kr. og beiddi jeg Guðjón í brjefinu sem jeg skrifaði honum að lofa mjer að borga honum pappírinn og bókarlánið en jeg mætti halda eptir ritinu, ef honum þætti jeg setja of mikið upp. En það var öðru nær því strax eptir að hann var búin að fá það sendi hann mjer 4 kr. í peningum og alúðlegt brjef í því kemst hann svo að orði: „mjer líkar skriftin ágætlega og vildi að jeg ætti skrifað eptir þig fleiri fyrirlestra, því „ágirnd vex með eyri hverjum“ segir gamall málsháttur. Ekki þykir mjer þú setja mikið upp fyrir skriftina því jeg er viss um að svona vönduð skrift getur kostað mikið meira. Jeg læt 4 kr. innaní. Jeg vildi að þú ljetir mig vita hvert þú ert ánægður með borgunina, einninn vildi jeg óska að þú ljetir mig vita hvert þú gætir skrifað fyrir mig annan fyrirlestur þó ekki væri fyr en að hausti.“ Þessu svaraði jeg honum aptur með brjefi þar sem jeg sagði honum að mjer þætti hann borga of mikið, og bauð honum að skrifa meira fyrir hann, svo veit jeg nú ekki um það fremur. Dalbúann hef jeg skrifað og eru komin út af honum 18. nr. þar af 16 norður á Gjögur og hefur opt verið lítið um efni í hann jeg ætla að láta hann verða 20 nr.

Svo er jeg nú byrjaður á að skrifa upp Ættartöluna fyrir þig eins og þú beiddir mig. Lítið hefur viljað verða um pappírinn hjá mjer, jeg fjekk 5 arkir til láns hjá Bensa í Seli 6 arkir gaf Guðmundur smiður mjer og hjá T. Guðmundssyni fjekk jeg 3 ark. fyrir blek og miða. Svo keipti jeg 8 arkir hjá Ólafi í Bæ þegar jeg sótti meðöl suður fyrir Elini gömlu í Gröf. Hef jeg með þessu móti optast haft nógan pappír, blek dágott fjekk jeg hjá Grími í Gröf en með pennana er jeg í slæmu standi, en það getur verið að einhver geti lánað mjer þá. Jeg hef nú orðið æði margorður um skriftirnar mínar enda er það, það helsta sem jeg get sagt þjer af mjer, dálítið smávegis mig snertandi ætla jeg þó að tína til fleira:

Jeg ætla að selja Grími í Gröf það sem jeg fæ í Tindinum sem hann borgar í peningum í vor eða sumar, og sama held jeg leifi geri. Grímur fjekk 12 ára byggingu fyrir jörðinni svo leifi er alveg hættur að huxa til að komast á Tindin eptirleiðis og þá vil jeg helst ekkert eiga í honum.

Jeg er búin að tala munnlega við séra Arnór um veru mína á Felli að vetri og er ráð fyrir gert að jeg verði þar allan veturinn og læri reikning, rjettritun og dönsku, og kannske fleira ef mjer gerist vel. Bækur sem jeg þarf að fá eru þessar: Briem Reykningsbók 2 partar, Jóns Þórarinssonar Dönsku lestrarbók. Ritreglur V. Ásmundarsonar og Fjörutíu tímar í dönsku og kannske fleira. Jeg er búin að biðja Leifa fyrir 5 kr. í peningum til að kaupa fyrir þessar bækur og held jeg að hann ætli að

hjálpa mjer um það sem vantar til, sem jeg veit að mun verða mikið, en peninga er ekki neitt þægilegt að fá núna.

Jeg keipti pott af fernisolú hjá Jóni í Túngu á 1 kr. og kláraði við að bera á fötin mín og á svo mikinn afgang til að bera á þau aptur. Jeg er búin að láta sauma fyrir mig buxur og vesti úr Fellsvaðmálinu en vantar til að geta komið upp jakkanum. 2 kr. gaf Guðmundur Árnason mjer þegar jeg fylgdi honum suður á brúnina, dagin sem þú fórst vestur. Þútið mitt er orðið ljótt það hefur gisnað svo að lokið er orðið heldur mjótt lamirnar lausar og uppum botnin má hæglega koma á milli fjalanna 2 brotnum örkum í átta blaða broti samhliða.

Pá er næst að minnast á heimilið og skildfólkið. Guðmundur smiður þiljaði af eitt stafgólf hjer á gólfinu og stóð viðurinn heima í þiljurnar í kring og hurðina en svo ætlar babbi að fá borð hjá Guðmundi í húsið, gaman hefði verið ef þetta hús hefði verið komið á meðan við vorum hjer allir bræðurnir, smíðið á húsinu kostaði 12 kr., sem babbi má borga í ýmsum búshlutum í vor. Babbi selur Ásgeiri á Ósi Lind í vor. Grímur í Gröf fær Brún að jeg held. Gránu lætur Babbi líklega suður að Litlu brekku. Val ætlar hann að eiga sjálfur. Lítið verður hjer um hey ef hart verður og er búið að gefa hjer innistöðugjöf rosnum kindum í: 14 vikur 5 daga. Lömbum í: 21 viku 2 daga. Kýr eru búnar að vera inni í 22 vikur og 4 daga. Hestar í 13 vikur og 3 daga. Skepnuhöld hafa verið góð hjer í vetur aðeins eitt lamb skorið nú nlega sem var í höfuðsótt og voru í því um 3 merkur af mör og skrokkurinn eins og að haustinu, því fje er hjer vel feitt og er það gott ef mikið þyrfti að beita því í vor gjafar litlu. Heilbrigði er hjer góð, nema Kæa varð mikið veik hjer um daginn svo haldið var að hún mundi deyja, en nú er henni batnað að nokkru leiti, er þó hvergi nærri eins og áður. Jeg held að hún eigi að fara að Litlu brekku í vor, og jeg held að hún sje ekkert óánægð með að fara þegar hún vissi að þær mæðgurnar yrðu hjer kyrrar. Í dag fór Mangi í vistina að Tungu og fór babbi með honum og á hann að hirða gemlingana þar fyrst um sinn; og er jeg nú loxins einn eptir hjer á Tind af okkur þessum bræðrum, og dettur mjer nú ýmislegt í hug sem liðið er og liggur við að sakna liðna tímans að sumu leiti, en er það ekki heimskulegt. Jeg held að það sje hollara að gera sjer góða von um framtíðina og reina að drífa sig áfram í heiminum eftir megni og harma ekki horfna tíð, því hún fæst aldrei aptur.

(- 31. marts -)

Almennar frjettir eru þesar helstar. Tíðarfar var fremur slæmt fram á Góulok þó rak hafisin hjer af firðinum 7. marz eða miðvikud. í 20. viku vetrar og hefur hann ekki komið aptur eða neinn annar ís. Jörð kom hjer eingin upp fyr en 24. marts þá fór að leisa svo af sólbráð að nokkur jörð kom en Sd. 26. sm. kom algjörlega á sunnan með hlýrri þýðu sem hjelst til 29. sm. gerði þá dagin eptir dálítið kafald á norðan frostlíttill og í dag er logn og sólskin, er nú góð jörð þó þetta snjóföf sje. Daði á Gestsstöðum var búin að sleppa fram á dal öllu sínu fje og hestum á hlákunni. Fyrir þessa hláku voru sumir hjer farnir huxa um að reka suður heylausir eða heylitlir eru orðnir Sigurður í Vonarholti Aðalst. á Heydalsá og svo M. á Þiðriksvöllum Jón í Hrófárseli og Sigurður í Vatnshorni.

Mánudaginn 27. þ.m. vildi það hörmulega slis til á Kirkjubóli að 2 elstu börn Gríms og Sigríðar, Benidikt og Guðmundur drukknuðu í gílinu sem rennur um tún-
ið þar fyrir utan bæin faðir þeirra var í húsunum en þeir höfðu farið til hans, eða
annar þeirra kom til hans í húsin og var votur, kvartaði um að sjer væri kalt á fótun-
um og spurði faðir hans hann hvernig hann hefði komist yfir gilið, en drengurinn
sagðist hafa vaðið, svo sagði Grímur honum að fara á snjóbrú yfir gilið en gætti
ekkert að hvernig honum gengi að komast yfir það, þetta var núna í hlákunni og
gilið ákaflega mikið svo þegar Grímur var búin í húsunum fór hann heim og
drengirnir þá ekki komnir og engin vissi um þá var því farið að leita og fanst húan af
öðrum þeirra í gílinu en líkin fundust bæði dagin eptir neðarlega í gílinu og eru marg-
ir sem lá Grími og því þar að það skildi ekki reina að brjóta ísin strax og fá menn til
þegar það var víst um að þeir hefðu farið í gilið, það gat skeð hefðu þeir náðst eptir
svo sem tvo kl.t. að hefði mátt lífga þá við. Aðrar eins slisfarir og þetta hafa ekki
komið hjer fyrir í manna minnum drengirnir voru að mig minnir á 5. og 6. ári.

Heilbrigði hefur verið hjer góð í þessu plássi og engir aðrir dáíð. Skepnuhöld
ágæt. (Í Heiðarbæ datt niður dautt eitt hross þegar var verið að reka þar hestana á
sd. 26. þ.m.) Hákallsafli hefur verið hjer fremur rír og var farið frá Smáhömrum
norður á áttæringnum en af þeim hefur ekkert frjettst enn þá. „Ída“ liggur á Prests-
bakka víkinni, eða lá þar síðast þegar frjettist og ís alt í kringum hana er haldið að
Riis fari á Hausin ef hún strandar ekki. Guðmundur Árnason er altaf við að rífa
skipið þegar veður leifir og hafa stundum verið 3 og fjórir með honum. Guðjón í
Heiðarbæ meiddi sig í hendi svo hann var lengi handlama, af því barið var óvart á
hendina.

Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 22. febrúar 1895

p.t. Breiðabólstað í Ljótárdal. 22. febr. 1895.

Elskulégi bróðir! Jeg óska þess af einlægu hjarta að seðill þessi hitti þig glaðan
og heilbrigðan. Jeg þakka þjer innilega fyrir þitt langa og góða brjef sem jeg fjeck
í dag skrifað 12. þ.m. Nú verð jeg að sýna einhvern lit á að borga það, en lítið verð-
ur nú efnið eins og fyrri.

Almennar frjettir eru eingar merkar, nema helst sem telja mætti, að Sveinn á
Kirkjubóli er að missa stórgripi, vænstu kúna sína og hest sem hefur bráðdrepist, úr
einhverri pest líklega. Oddur læknir er nú orðin aðstoðarlæknir Ólafs í Bæ, hjer í
sýslu.

Nú nýlega eru þeir Sveinn og Stefán búnir að gjöra hey og fjenaðar skoðun hjer
í hrepp; og fengu þeir ekki að vita um fjárfjölda hjá sumum, sem eru líklega hrædd-
ir um að það komi eitthvað í bága við framtal sitt í vor, og sumir vilja jafnvel ekki
láta mæla hjá sjer heyin, og svo hafa menn hjer víða ásetningsmennina að háði og
narri, fyrir ásetning þenna, þó þeir víti að þeim er skipað að gjöra þetta, ekki eru
þeir þessir Staðsveitungar komnir lengra í menntalegu tilliti en þetta.

Nú er jeg ekki lengur pappírslaus því þegar M. í Hólum og Guðm. í Aratungu fóru norður á Reykjarfjörð snemma í þ.m. fjekk jeg 1. bók af dágóðum pappír, jeg var búin að frjetta að engin pappír fengist þar, en þó beiddi jeg rjett hinn segin Manga fyrir aura, og var svo heppin að fá þenna pappír; síðan hef jeg skrifað mikið í Ljóðasafnið mitt af ljóðmælum sem jeg held áreiðanlega að sjeu eptir Níels Jónsson skálda, eigin handar rit, það ljeði Eggert heitin á Króksfjarðarnesi mjer í fyrravetur, er nú Ljóðasafnið mitt orðið 205 blaðsíður. Dagbókin mín er orðin í kvöld 53 bls. og hef jeg aldrei skrifað eins mikið í hana eins og nú.

Síðan jeg skrifaði þjer næst hef jeg ekkert farið nema útað Ósi með Ingimar að sækja fisk og svo fór jeg út að Smáhömrum að sækja meðöl fyrir Bjarna hjerna til Odds, og fór hann á fætur 4 dögum eptir að hann fór að taka inn meðölin. Um leið fjekk jeg mjer Sturlungu í Lestrarfjelaginu í Kirkjubólshrepp, því jeg er enn í því. Ingimundur á Hellu og Gunnl. á Hrólfsbergi voru hjer í nótt um daginn og vöktu þeir þangað til kl. að ganga 5 um nóttina við að lesa Dalbúann og fleyra sem jeg sýndi þeim. Nú er jeg búin að leggja drög fyrir að fá Sunnanfara eptir leiðis sunnan úr Reykjavík, beiddi jeg Guðjón á Ljufustöðum að útvega mjer hann því hann hefur útsölu á Sunnanfara. Ekkert hef jeg fyrir stafni sjerlegt sem jeg geti nefnt hjer nema þessar skriftir mínar og svo hef jeg lesið upp dálítið af reikningi og þæft vaðmál milli 30-40 ál. Ekki leiðist mjer neitt nema einstaka sinnum, þó ekki sje glaðvært hjer því jeg hef þá skemtun af að skrifa o.þ.h. Mjer þykir bara vest óþrifnaðurinn, Jón gamli sem jeg sef nú hjá þvæar sjer t.a.m. aldrei um höndurnar og er þó í fjósinu, nema þegar svo vill til að hann vöknar um höndurnar þá þurkar hann bara af þeim. Því var það þegar jeg fór útað Smáhömrum að sækja meðölin þá spurði Oddur læknir mig hvert „kallin“ hefði aldrei þvegið sjer um höndurnar síðan hann var hjer í haust, eitthvað hefur honum synst hann vera kámugur – en sleppum nú þessu. Ekki er Camina hjer og flóir því allt í raka nema í 2 vestustu stafgólfunum því þar sitja allir að kvöldinu. Nú er jeg búin að ávinna það að lömbin eru ekki lengur uppá loptinu sem höfð voru þar í einu rúmstæðinu. Jeg vildi að styttra væri á milli okkar svo jeg gæti sýnt þjer það sem jeg er að skrifa og fleyra dót, en það er nú ekki því að heilsa, en hver veit nema við getum það þó seinna verði, eða það er jeg að vona nilli minn !

Mikið þykir mjer væntum að fá „Leiðar rímu“ (því hana hef jeg ekki fengið enn þá, jeg hef aðeins heyrt hana nefnda áður.) þó ekki sje hún öll. Eitt af því sem jeg hef nýlega fengið til að skrifa upp er „Sæfaradraumur“ með lagi sem við Víkinga-brag um formenn á Gjögri 1875, eptir Tómas Guðmundsson, það fjekk jeg ofan úr Kollafirði, hann byrjar svona: Þar sem ver fáka við, leika vaxandi rið, þegar bilvindur belgir upp lög, sá jeg segl vera þönd, heyrði söngluðu bönd, því að marhaukar geisðuð mjög. Er það rjett gott kvæði eptir Tumma. Einar Jochumson hefir illa skilið gamla Tumma út í einni „Röddinni“ sinni, lýsir æfiferli hans með sem dökkustum litum svo hann verður ekkert álitlegur, sem hann reyndar getur nú ekki verið þó satt væri sagt. Jeg las þetta á Brekku í Langadal.

Mjer þykir skemtilegt að heyra að þú skulir ekki hafa sömu ómennsku aðferðina við mósókninguna eins og þeir hinir. Þú þyrftir endilega að reyna að fá skárri kot

en þetta Gjögur ef þú ferð að reyna búskapinn, en það er kannske hægra sagt en gert; því mjer finnst eptir því sem þú lýsir því að lítt verandi sje þar. Ef þú hjeldir að jeg gæti hjálpað þjer með eitt hvað þá ættir þú ekki að hlífast við að nefna það því jeg er laus og liðugur andi! eins og þú veist og hef fyrir engu að sjá nema sjálfum mjer. Mikill skaði er það fyrir þig að þú skildir ekki geta lært trjesmíði því jeg veit fyrir víst að þú hefðir orðið besti smiður, þó jeg viti að þú getur smíðað flest sem til búskapar heyrir ef þú reyndir það, af því þú ert svo náttúruhagur.

Ekki þurfið þið Bjarni að vera að hugsa um hvað orðið muni af Dalbúarblöðunum sem jeg nefndi í brjefinu til þín, því jeg fann nú nýlega Pjetur frænda og sagði hann mjer að þau hefðu gleymst hjá sjer norður á Gjögri, og væru þar niður í kofforti hjá bókum sínum. Mjer þykir verst að geta ekki fengið hann því jeg ætlaði að biðja M. í Hólum að binda hann inn allan saman fyrir mig, en það er ekki hægt því Pjetur hefur víst líklana hjá sjer. Jeg hef skrifað fjölda mörgum brjef núna þessa dagana til að fá brjef aptur mjer til gamans. Nú ætla jeg ef veður verður bærilegt á morgun með prestinum norður að Nesi að gamni mínu og þá færi jeg þenna ómyndarmiða dálítið áleiðis til þín. Talsvert hefur aflast af hákarli upp um ís bæði hjer á Hrólfsbergi og Ósi. Mikil ágætis veðráttu hefur verið nú á þriðju viku að undanfögnu, er alveg snjólaust að heita má út með Steingrímsfirðinum, hjer er ágæt jörð í dalnum, en þó er æði svella mikið á eyrunum.

Mjer þætt nú von þó þú hefðir ekki eirð á að lesa þetta rugl og ætla jeg nú að fara að slá botninn í það því nú er ekkert eptir sem jeg man í svipinn að setja hjer, enda er jeg nú orðin hálf ruglaður í hugsununum af svefni því kl. er nærri 11, en jeg fór snemma á fætur í morgun og svo er kvefstibba í mjer eins og mörgum fleirum hjer.

Vertu svo guðs forsjón falin allar þínar ólifaðar æfistundir, þess óskar þinn einlægur en ónítur bróðir.

Halld. Jónsson

Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 10. janúar 1903

Miðdalsgröf, 10. jan. 1903.

Elskulegi bróðir!

Guð gefi þjer og þínum gleðilegt og farsælt þetta nýbyrjaða ár og allar ólifaðar æfistundir. Hjartans þakklæti á miði þessi að bera þjer fyrir alt gott og bróðurlegt mjer auðsýnt bæði nú og fyrri. Þar á meðal sendingar tvær aðra í vor með brjefi og svo síðar í sumar með Skálholti (nl. Selskinn og hákarl). Jeg lagði drög fyrir að þú fengir brúnbrís sem þú beiddir mig um í vor, hvort sem þú hefur þó nokkurn tíma fengið hann eða ekki. Við Leifi bróðir skiptum hákarlinum jafnt á milli okkar og smakkast hann ágætlega vel. Það hefur dregist allt of lengi fyrir mjer að skrifa þjer og svo var það orðið svo fyrir mjer að jeg átti nærri bágnt með að koma mjer til þess, af því jeg sárskammaðist mín svo fyrir hirðuleysið og hugsunarleysið í mjer með að

svara brjefunum þínum sem öll hafa verið svo góð. Jeg minnst ennþá með söknuði samverutíma okkar í æsku, þegar enginn skýhnoðri sást á hinum alheiða æskuhimni, og jeg er viss um það, að eins óblandaða gleði finn jeg aldrei framar á lífsleiðinni, eða svo finnst mjer það nú. Jeg hitti svo fáa á lífsleiðinni, sem eru nógu sjervitrir (eða jeg veit ekki hvernig á að koma orðum að því) til þess að mjer falli reglulega vel við þá. Það eru nl. svo fáir sem hafa ánægju af því sama og jeg. En því er jeg að fást um þetta góði bróðir, því mjer getur liðið og líður vel án þess.

Þú hefur nú í þremur brjefum þínum til mín alltaf sagt mjer af högum þínum, og gleður það mig að heyra að þjer líður vel eftir ástæðum og fallega hefur þú aflað í sumar og haust. Ef jeg man rjett þá skrifaði jeg þjer í vor um það leyti sem litli strákurinn minn fæddist og sagði þjer þá frá því og fleiru mjer og mínum högum viðkomandi. Nú ætla jeg að taka til þar sem það sleppir og segja þjer það helsta um athafnir og ástæður mínar síðan en það er nú bæði fátt og ómerkilegt eins og persónan sjálf. Jeg geri ráð fyrir að þú hafir heyrt að hann litli sonur minn heitir Alfréð. Nafnið hans hefur ekki þótt vel valið af sumum og læt jeg mig það einu gilda. Hafa sumir sagt að þetta væri ekki kristins manns nafn! En kæmu þeir sömu til Englands mundu þeir hitta nokkra menn með því nafni, því þar eru Alfréðsheiti næstum eins almennt og Jóns nafn hjer. Ólíklegt að enginn af þeim sje þá kristinn. En hvað um það strákurinn minn dafnar vel undir þessu nafni, hefur aldrei orðið lasinn nema þegar hann hefur verið að vista til sín vinnufólkið, hann hefur nú 6 manns í heimili og hef jeg heyrt að það væru kallaðar góðar fólksástæður hjá mönnum á hans aldri.

Það var seint sem jeg gat byrjað vinnu í vor eða ekki fyr en 1/2 mánuði eptir trinitatis vegna þess að jeg varð að vera heima við fjeð þangað til Samúel kom heim. Það helsta sem jeg byggði í vor var þetta: Kjallari undir Söludeildarhúsið á H.vík 6 x 10 ál. innanmál (húsið 8 x 12). Þar var jeg yfirmsiður! (en í orði kveðnu var það þó Sigurður á Broddanesi, en sótti mig að ráðum ef einhvern vanda bar að hendi.) Var svo heima næstu viku og grófum við Samúel þá skurð fyrir neðan alt túnið 6 feta breiðann og 160 faðma langann, en eptir er þó að moka uppúr honum ennþá. Svo stungum við framræsluskurð fyrir bæjarlækinn ofan frá bæjarhól og niður í á. Þar næst byggði jeg hús á Víðirdalsá með nýja laginu 26 ánla langt og 9 1/2 ál. breitt það á að taka 150 fjár. Er það komið upp, með timburhlið og járnþaki. Svo er von á hlöðu við það ef jeg lifi. Hann býr vel um Pál son sinn hann Gísli gamli. Svo var jeg í brynjingu hvíldarlaust í rúman sólarhring þegar 2 gufuskip komu undir eins með vörur til Söludeildarinnar og fjelagsins. Þá þótti nú Riis að jeg held nóg um, hann var þá á Hólmavík. Það var töluvert líflegt þá á H.vík. Næst eptir þetta byggði jeg hlöðutópt fyrir Jón Finnsson og Leifi bróðir með mjer, hún var 5 1/2 x 11 al. með kjallara undir 1 1/2 al. djúpann. Þar fjekk jeg 2 1/2 kr. í pen á daginn í peningum, annars er jeg nú farinn að setja það upp þar sem jeg vinn og fæ þó meir en noga vinnu. 3 1/2 kr. fjekk jeg í kaup við Söludeildarkjallara hleðsluna, en þar fæddi jeg mig. Fjós byggði jeg á Gestsstöðum. Svo hlóð jeg 18 ál. langan baðstofuvegg í Steinadal. Fór svo suður að Kleyfum og byggði þar hlöðu fyrir Stefán frænda. Hann hefur beðið mig nú í þrjú vor að vera hjá sjer. Svo gerði jeg ýmislegt heima og ann-

arstaðar sem ekki er teljandi. Þetta er nú vorvinnan. Við Sam. byrjuðum sláttinn miðvikudaginn 23. júlí. Tún voru sprottin í löku meðallagi og engjarnar eins, en nýting varð ágæt, hraktist ekkert hvorki taða nje úthey og fauk ekki heldur, er það alveg nýtt hjer. Jeg tók kaupakonu í sumar í 3 vikur vegna þess að jeg varð að fara frá heyskapnum til róðranna en lítill varð heyskapurinn hjá mjer. Fóður handa kúnni minni og 80 hestar fyrir kindur. Á það set jeg 18 ær og 4 lömb. Það er nú öll fjár-eignin. Svo er kríja sem búin er að eiga 2 kálfa (bar í haust og er nú í 6 mörkum). Tryppi á jeg á útigangi sem er nú á annan vetur, reiðhestsefni jarpskjóttur. Gráa reiðhryssu keypti jeg í vor af Stefáni á Kleyfum á 100 kr. Líkaði ekki við hana og seldi hana aptur í haust Grími á Gestsstöðum en líklega fæ jeg hana aptur í vor. Svo á jeg Val gamla enn þá. Hann er góður til áburðar, en er orðinn stíður til reiðar.

Til róðra fór jeg í lok ágústmanaðar og var vertíðin framí endaðan október. Jeg reri hjá Benedikt eins og fyrr. Hjá honum voru í haust auk mín Guðjón Brynjólfs-son, Mangi bróðir og Bjarni Oddsson í Þrúðardal. Vorum við álitnir best menntir af öllum sem reru hjer megin fjarðarins. Við ljetum allan aflann blautan og varð hlutur yfir tímann 167 kr. og ýsa að auki, líklega um 500 ₧ í hlut, sem jeg hef til matar. Það dró heldur úr Benedikt að sækja sjóinn í haust að kona hans lá veik svo lengi. Í sumar 20. september gaf sr. Arnór okkur Elínu saman í hjónaband og hjeldum við dálitla minningu. Fáum bauð jeg þó, því jeg hafði altaf hugsað mjer það ef fyrir mig kæmi að giptast þá ætlaði jeg ekki að vera sá bjáni að kasta út því litla sem jeg ætti fyrir veislukostnað, því vanalegast hefur maður ekki annað í staðinn en vanþakklæti og annað verra. Það voru 12 aðkomandi (Gestsstaða og Tindshjónin, Mangi bróðir o.fl.). Svaramenn M. bróðir og Grímur á Gestsst. Jeg óskaði mjer þó að þú hefðir getað horfið hingað þá stundina, þjer að meinalausu. En jeg vissi að ekki væri til nokkurs að fara að biðja þig að koma því þú mundir ekki geta farið um þann tíma frá heimili þínu.

Skilvindu keypti Samúel í vor og hef jeg fengið að skilja í henni mína mjólk. Nú eru komnar skilvindur á alla bæi hjer í sveit nema Tungugröf og í Arnkötuldalinn og í Kollafirði nema í Hlíð, Miðhúsum og Hamri.

Illa heimti jeg í haust, vantaði 3 lömb af fjalli. Heldur er jeg nú farinn að draga úr bókakaupum mínum þó kaupi jeg enn Þjóðv.fjel. bækurnar, Bókasafn alþýðu, Sunnanfara, Eimreiðina og svo kaupi jeg nýja blaðið sem Þorsteinn Erlingsson byrjaði að gefa út í fyrra á Bíldudal „Arnfirðing“. Við Þorsteinn erum orðnir nærri því kunningjar fyrir milligöngur brjefa okkar. Jeg ætla að gamni mínu að leggja innan í þetta brjef til þín, síðasta brjefið sem jeg hef fengið frá Þorsteini. Jeg sendi honum nokkuð af smásögum eptir mig, sem jeg get hugsað að þú sjáir ef til vill á prenti áður en langt um líður. Þær eru auðvitað ekki merkilegar en þó ekki verri en margar aðrar af sama tagi. Síðan jeg kom heim frá róðrunum í haust hef jeg lítið markvert gert nema hirt kindurnar mínar lesið ýmsar bækur fyrir fólkið og skrifað dálítið. Á jólaföstudunni var jeg 10 daga uppá Ljufustöðum hjá Manga bróðir við að hlada tún-garð fyrir framan túnið það urðu 90 faðmar af tvíhlöðnum grjótgardi sem jeg byggði þar. Það munaði um lúkurnar á M. við að afla grjótsins.

Um hátíðarnar var með minna móti um skemtanir. Það gerði mikið um veðrið og mest tunglsbyrtuleysið. Jeg vildi að við hefðum getað horfið annarhvor til hins jeg er viss um að við hefðum vel getað skemt okkur með einhverju, ekki síður en í fyrri daga. Svoleiðis skemtun fjelli mjer enn þá best í geð. Þú manst víst vel eptir hvað við undum okkur vel saman við að búa til villustflinn á einum hátíðunum ofl. Um og eptir nýjárið var jeg að rifja upp og skrifa nokkra ættliði sem eru viðkomandi okkar ætt eða í henni t.d. Afkomendur Jóns Þorleifssonar föður sr. Halldórs afa okkar. Niðjar Gísla Eiríkssonar í Þorpum. Nokkrir afkomendur sr. Jón Ólafssonar á Stað á Reykjanesi af honum erum við komnir í föðurætt og frá honum er komin hin mikla og margmenna sr. Björnsætt, sem jeg hef í huga að rekja til þessa dags, þ.e.a.s. frá síra Byrni. Svo hef jeg rakið kafla úr Ormsættinni því hún er önnur fjölmennust ætt hjer í plássi, og reyndar mesta ætt að líkindum á Vestfjörðum ef til vill. Það var nú vegna konunnar minnar sem jeg hugsa um hana, þá ætt því hún er af báðum ættunum komin sr. Björns og Orms. Sumir, og þeir eru æði margir, sem álíta ættfræði einskisverða, en hún er það ekki í mínum augum, það hefur mörgum verið hvöt til dugnaðar að verða ekki ættleri o.s.frv. Þá man jeg nú ekki eptir fleyru sem jeg geti sagt þjer af mínum högum nema að jeg er nokkurnveginn vel ánægður hef altaf verið heilbrygður og líður yfir höfuð uppá það besta. Þuríður móðir Samúels fór til mín í vor og er barnfóstra. Allar almennar frjettir hjeðan hafa smátt og smátt borist til þín þykist jeg vita, þó ætla jeg að minnast á það helsta ef svo kynni að vera að þú hefðir ekki frjett það greinilega. Eggert gamli á Kleyfum dó eptir miklar þjáningar 19. júlí, hann var áður búinn að ráðstafa svo fjármunum sínum að Stefán Eyjólfsson tæki við þeim nú þegar og svo átti hann að annast þau hjónin (Eggert og Ingvaldi) til dauðadags, Stefán verður líka að sjá um borgun á öllum skuldum sem á búi þeirri hvíldu. Sama dag (11. júlí) hvarf Björn gamli í Tungugröf um hádegisbilið og var safnað mönnum til að leita að honum fannst loks seint um daginn örendur á floti í sjónum fyrir framan lendingartangann. Hann hafði um tíma áður verið hálfringlaður og bar svo mikið á kvíða hjá honum fyrir framtíðinni. Það er ómögulegt að ímynda sjer annað en að hann hafi beinlínis fyrirfarið sjer. Hann hafði fáum dögum áður en þetta skeði komið kollvotur frá bæjarvaðlinum sagðist þá hafa verið væta á sjer hvirfilinn, því sjer væri svo ilt í höfði og hefði þá dottið í vaðalinn. Gæti það ekki hafa verið tilraun að drekkja sjer sem hefði mistekist vegna þess að þar er svo grunt. Elínborg kona Benedikts á Smáhömrum dó 23. október, hún lá þungt og lengi; það var einhverskonar brjóstveiki sem hún dó af. Líkmenn að henni voru hásetar Benedikts. Þau eiga 3 börn á lífi. Það elsta (Nonni) fór að Karldrananesi til Kristínar móðursystur sinnar; hún er nú gipt Ólafi Gunnlaugssyni (þau giptust milli hátíðanna). Næstelsta barn þeirra (Borghildur) tók Guðjón Brynjólfsson til uppfósturs fyrst um sinn og er það á Broddadalsá, en yngsta barnið Þórdís er á Smáhömrum hjá Birni og Matthildi.

Grímur á Gestsstöðum dó á sunnudagskvöldið milli jóla og nýjárs (28. des.). Það bar nokkuð fljótlega og óvænt að. Hann kenndi sjer einskis meins á aðfangadagskvöld jóla, og sat við skriftir um kl. 12 á jólanóttina. Fjekk hann þá alt í einu upp-

sölu og niðurgang fylgdi því krampi, skánaði þó dálítið aptur. Svo var sent eptir Scheving á jóladaginn og brá hann náttúrlega strax við og kom frameptir, gaf hann Grími sál. inn að sagt er 3 inntökur af Opíum, var hann kvalalaus eptir það. Svo sendi Sch. eptir að hann kom heim 3 skamta sem Gr. átti að taka inn og gerði líka. Brá svo við þær inntökur að hann sofnaði eða lá í einhverjum dvala lengstaf þar til hann dó. Hann vaknaði á laugardagsmorguninn og sýndist þá nokkurn veginn hress segir þá „Skárri er það nú svefninn! jeg held að jeg ætli nú að sofa mig dauðann“. Sofnar hann svo um kvöldið til fulls, í sólarhring þar til hann dó. Var þá sent eptir Samúel og þegar hann kom frameptir var Gr. sál. vakandi en þá svo af honum dregið að hann gat mjög lítið talað en vildi auðsjáanleg gera það, og dó svo stundu síðar. Þessi fljóti og óviðfeldni dauðadagi Gr. sál. hefur slegið óhug á marga og ekki trútt um það að sumir vilji kenna læknum okkar um það að meðölin frá honum hafi verið helst til sterk. Er nú verið að gera tilraun til þess að fá lækna sem geri líkskoðun á Gr. sál. til þess að komast fyrir ef hægt er af hvaða orsökum lát hans hefur verið. Fyrst er að fá sýslumann til að skipa fyrir að gera líkskurðinn og svo að fá lækna.

Sjaldan hefur verið eins jafn afli hér við Steingrímsfjörð eins og í haust og ímynda jeg mjer að meðalhltur sje yfir haustvertíðina rúmar 100 kr. Best aflaði Hrólfur Jakopsson Vatnsnesingur sem reri úr Grímsey hann var á sexæring er það fyrsti sexæringur sem róði hefur verið hér við fjörðinn er sagt að hlutur hafi verið hjá honum hátt á þriðja hundrað krónur. Smokkurinn var altaf í haust, en sýld fjekkst mjög lítil og ekki lagt fyrir hana neitt að ráði eptir að smokkurinn kom.

Heyskapur varð með rírara móti og heyin mikilgæf vegna þess að þau eru svo sinu mikil, en ágæt varð nýtingin bæði á töðu og útheyi.

Veðráttan hefur alla tíð síðan í vor mátt heita ómunalega góð, nema þessi stórviðra kafli seint í haust, en ekkert skemmdist stórkostlega af þeim hér við fjörðinn sem jeg man eptir nema bátur fauk á Kleyfum sem Ari Magnússon átti og brotnaði að heita mátti í spón og járnþak af hlöðu í Bæ á Selströnd.

Nú er Söludeildin farin að verða dáindis myndarleg verslun og rjett lagleg bygging verslunarhús hennar á Hólmavík. Helsti galli við hana þykir nú hvað afhending gengur þar stirt og seint.

Í haust ljet Scheving mæla sjer út lóð undir fyrirhugað íbúðar hús fyrir sig á Hólmavík.

Svo fjekk hann Þórarinn á Ósi til þess að taka að sjer uppá „akkord“ að taka upp grjót í kjallarann undir það fyrir 280 kr. Svo þegar Þ. var farinn að taka upp grjótið, var Scheving sagt það af skinsömum mönnum að hann mundi ekki hafa þurft að kostað það nema 150 kr. í það mesta að fá að grjótið. Olli það honum megnrar óánægju og hafði hann það á orði við marga að Þórarinn hefði illa snuðað sig með þetta (og að grjótið væri ónýtt). Þegar Þórarinn frjetti þetta varð hann æfareiður, hætti grjótvinnunni og rauk úteptir til Schevings með rokna skömmum, heimtaði 80 kr. fyrir það grjót sem hann var búinn að taka upp, sem mest alt er óhæfilegt í kjallara (hnöttótt holtagrjót) og sagði um leið upp samningnum. Fjekk hann það. Svo var Grímur sál. á Gestsstöðum kominn að akkorði við Scheving með að taka upp, koma

að grjóti og hlaða kjallarann og stjett kringum húsið fyrir 250 kr. og það var víst nærri lagi, þó ekki of hátt. Var Gr. búinn að fá mig til að byggja kjallarann. En nú er sá samningur fallinn með honum, og jeg náttúrlega laus allra mála, með það, því ekkert vil jeg eiga við Scheving sjálfann.

Lestrarfjelagsfundur var haldinn eins og vant er í haust en veður var ílt fundardaginn svo ekki kom nema rúmur helmingur fundarmanna, gátu þá nokkrir menn í ytri hluta sveitarinnar fengið það samþykkt að fjelögin í Kollaf. og hjer keyptu bækur í sameiningu þær sem dýrastar væru, líklega útlendar, þessu tóku Kollfirðingar vel. En þetta gæti jeg best trúað að yrði til þess að menn hjer úr innri parti Tungusveitar gengu úr fjelaginu. Þeim er í svo fersku minni enn fyrri ára sameign sveitanna, hvað hún gekk liðlega til. Það er held jeg best að hver búi að sínu. Jeg er svo argur yfir þessu að mjer liggur við að segja mig úr fjel. og þykir það þó mjög ilt, og enga bók hef jeg tekið enn í vetur.

Nú er risið upp nýtt sveitablað hjer í Tungusveit sem heitir „Skinfaxi“. Helstu hvatamenn þess eru Guðm. Guðm.son Bárðarsonar á Kollafj.n. Bárður, Bened. og Sigurgeir. 1 tölublað er komið út af því og annað á ferðinni. 1 blað á hálfsmán. fresti. Jeg fer nú að verða hræddur um að þú hafi ekki þolinmæði til að lesa þessa langluku mína af því innihaldið er svo lítið sumstaðar í því og kannske óþarflegur orðafjöldi um sumt en þó ætla jeg að rispa eitthvað á þessa örk, í þeirri von að þú lítir yfir það. Jeg get hugsað mjer að bræður mínir sjeu latir að skrifa eins og jeg og að þeir hafi ef til vill ekki skrifað þjer nýlega, og ætla því að geta líttillega um þá og þeirra ástæður eptir því sem jeg veit um það. Ísleifi bróðir gengur búskapurinn ágætlega. Hann er alveg skuldlaus í kaupstað og annarstaðar víst að mestu nema þar sem hann skuldar fyrir jörðina, en það er nú nokkuð mikið. Hann á sjálfur um 100 fjár. Fólki er fátt hjá honum Bjarni og Björg með 2 krakka og ein vinnukona önnur (Jóna). Hann heyjaði töluvert lakar í sumar en í fyrri af því bæði voru slægjur ónýtari og færri heyskaparfólkið en alt fyrir það mun hann hafa nægilegt hey fyrir skepnur sínar, hann er líka lægnari með að nota útibeit en nokkur annar hjer. Magnús bróðir drífur búskapinn á Ljufustöðum hún er líka vel sinnug konan hans, þó hún sje farin að eldast og gefur þeim yngri ekki eptir í því efni. Hjá honum er Bjartur og Sólrún með 2 krakka og ein vinnukona enn (Matthildur) og drengurinn uppeldissonur Guðrúnar. M. bróðir setur á um 90 fjár og 2 kýr og kálf. Hann segist ekki ætla að færa frá að sumri geti hann ekki haft 50 ær í kvíum. Hann hefur mikinn áhuga við búskapinn og verður sjálfsagt einhver fjárbóndinn ef engin hnekkir kemur fyrir hann.

Jeg beiddi Jón í Tungu um kragann fyrir þig og sagði hann að sjer væri það ekki hægt það væri búið að biðja sig um svo mikið af reiðtygjum og svo viðgerðir að hann stæði ekki á með það. Getur þú nú ekki fengið lánað bógtré eða búning hjá nágrönnunum til þess að hafa við grjótdráttinn, því það eru fáir um þann tíma að brúka þá. Jeg held nú að eins laghentur maður og þú gætir búið þjer til búning sem þú gætir notað við þetta svona til bráðbyrgða. Sjeð hef jeg líka einstaka mann brúka í vandræðum reiðing á hesti við drátt og festa dráttarböndin við klifbera bogann, en það er auðvitað neyðarúrræði og verður þá að hafa ljettari dráttinn. En þetta veist

þú nú eins vel og jeg, og er óþarfi fyrir mig að fjölyrða meira um það.

Pegar jeg fjekk brjefið frá þjer þótti mjer slæmt að vita ekki fyrri að þú hugsaðir til að fá mig til að byggja fyrir þig af því jeg var löngu orðinn svo ráðinn til næsta vors að mjer var ómögulegt að hjálpa þjer án þess að verða svikari fyrir loforð mín við aðra. Nú horfir þetta öðruvísi við. Jeg var ráðin hjá Grími sál. á Gestss. við hleðslu á kjallara undir „Doctorshúsið“! en nú er jeg laus við það, svo jeg get hjálpað þjer ef jeg lifi og verð heilbrygður í þess stað.

En nú er að minnast á húsbygginguna þína: Mjer lýst vel á tilhögunina að flestu leyti, það sem mjer þykir athugavert við hana er þetta. Það er varla gerlegt að hlaða svo háa vegg (6 al) allra síst stöpla sem engan stuðning hafa af öðrum veggjum og það úr tómunum hnaus; væri hægt að hafa þá að mestu úr grjóti og torfi þá væri það kannske gerandi, og veit jeg þó ekki. Jeg held að þú megir til með að hafa stafina styttri og skilst mjer að húsið gæti orðið nægileg hátt fyrir það; t.d. hefur ekkert að þýða að hafa meira en 2 al. undir lopt og er þá ekki nógu hátt port 1 1/2 til 1 3/4 al. Þá þyrftu veggirnir þó ekki að vera nema 5 al. eða frílega það. Svo kemur nú annað til ihugunar, ef hafa á kjallara undir húsinu, sem er auðvitað ágætt að hafa fyrir geymsluhús ofl. Þá er að fá byrtu í hann og hún fæst ekki með öðru móti að mjer skilst en að hækka upp grunninn undir húsinu um hjerumbil alin upp úr jörð og það gjörir árkar hækkan á veggjunum. Reyndar þyrfti nú kannske ekki að hafa svo háa kjallaragluggana, en valla yrði það að mun minna. Ekki yrðu heldur hægt að hafa nema sinn glugga á hverjum enda kjallarans ef hann ætti að vera undir öllu húsinu, sem jeg geri ráð fyrir að þú hugsir að hafa. Það má auðvitað vera alt eptir ástæðum. Af því jeg geri ekki ráð fyrir að þú getir komið svo miklu grjóti að sem þurfa mundi í kjallara undir húsið og líka í veggina, þá vil jeg langhelst og álít besta byggingar-efni (þegar ekki er gott grjót) að hafa klumbuhnaus, því hann bindur svo vel en jörðin sem hann er stunginn í þarf að vera sem þjettust, sandlaus og svo seig í sjer að hnausinn haldi sjer nokkurnvegin í meðferðinni (brotni ekki að mun af honum hornin). Torfið er sama hvort heldur er grundar- eða mýrrist en þó verður grundar-torfið drýgra ef hörgull er á rist. Jeg veit ekki hvort að þú hefur nokkurntíma stungið hnaus, en ef þú fengir einhvern til að leiðbeina þjer í því er jeg ekki hræddur um að þú gætir það ekki vel. Jeg ætla að láta fylgja á lausum miða leiðbeiningu um hvernig jeg vil helst að hnausinn sje stunginn. Ef hnausinn er ólögulegur og sendinn eða grýttur getur það munað alt að helming, hvað seinlegra er að hlaða úr honum heldur en besta hnaus, og svo ódrýgist hann svo mikið við það að skerast niður. Ef að þú vilt hafa kjallarann undir öllu húsinu þá má grafa holuna eins langa og breiða og húsgrindin er því hleðslan kemur innaní og upp undir fótstykkin. Best er að moka greftinum uppúr kjallaranum til beggja hliða og um 3-4 ál. frá gröfinni en láta grjót-ið við annan gaflinn svo moldin verði ekki fyrir þegar hleðslan byrjar og má svo hafa hana þó sendin sje saman við í veggina, og betra er að meira sje af moldinni þeim megin sem dyrnar eiga ekki að vera. Gröfin þarf að vera nálægt 2 ánla djúp ef þú vilt að kjallarinn sje um 2 a á hæð, sem raunar þarf nú tæpast. Ógjörningur er að grafa kjallarann eptir á, enda er best að gera það sem fyrst að hægt er vegna klaka.

Best er að hnausinn sje stunginn nokkru áður svo hann geti þornað ef hann er blautur. Að giska á hvað mikið þurfi af hnaus og torfi er ekki gott, því það fer svo mikið eptir því hvað hann er stór hvað stungan er djúp hnausinn þykkur, ef góð er stunga fara vanalega 4 hnausar á alin af vegg lengdinni og þá má reikna ef mældur er hnausinn c:hæðin á hn. eins og hann er í laginu í veggnum hvað mikið muni þurfa í þá (jég hef klumbu í hornin líka).

Þá er að gæta fyrst að hve margir hn. fara í lagið utan og innan og á endum beggja veggjanna ef 4 fara á alin og svo ef t.d. eitt lag af hnaus með torflagi gerir hálfa alin eða 3/8 ál. hvað þurfa þá mörg lög í vegginn svo og svo háan. Það má gera ráð fyrir að á veggnum sje einu lagi færra utan af hnausnum en innan. Fer því helmingi minna af hnaus í efsta lagið. Veggina verður að hafa 3 ál. breiða að neðan (og nærri 13. ál. lengri ef húsið er tólf ánla) við undirstöður. Af torfi get jeg hugsað að þurfi 3-4 hundruð sje það nálægt því 2 al. langt. Jeg vil heldur hlaða úr góðum hnaus, álit það endingarbetra, en úr smáu og ólögulegu grjóti.

Jeg ímynda mjer að jeg yrði hjerumbil viku með veggina eða kannske tæplega það ef hlaðið væri úr góðum hnaus og jeg þyrfti ekki annað að gera en leggja. Sje kjallari undir öllu húsinu verð jeg líklega lengur að hlaða hann en veggina, helst ef grjótið er smátt eða ólögulegt. Hornsteina þarf nokkra kringum gluggana þegar upp-úr jörð kemur á kjallaranum. Ef eitthvað væri fleira sem þú vildir spyrja mig að og þú hjeldir að jeg gæti gefið þjer upplýsingar um þá skrifaðu mjer um það í vetur.

Nú eru þeir á Smáhömrum að hamast við hákarlsaflann fengu nú í fjóra daga 130 hákarla og er hann með vænsta móti.

Mikil vandræði eru hjer víða með ólífuleysið þar er jeg einn með, má sitja í myrkrinu eða sama sem. Pykir mjer það leiðinlegt, en hjer er hvergi olíu að fá hvað sem í boði er. Nú er Leifi bróðir orðinn fjehirðir „Legatsins“ eða Einars Jónssonar Styrktarsjóðsins, Jón í Tungu stakk uppá öðrumhvorum okkar bræðranna, en jeg sagði honum strax að hann skyldi fá L. til þess, því hann væri miklu færari til þess en jeg. Nú verður hann sjálfsagður hey- og fjárskoðunarmaður ímynda jeg mjer þegar Gríms missti við.

Frjettst hefur nú nýlega að Hildur kona Eggerts Magnússonar sem var á Brekku (en nú er í Tjaldanesi) hafi ekki getað alið barn sitt, og var yfisetukona og Magnús Guðl.son fyrst sótt en þau gátu ekkert að gjört. Svo var Sigurður læknir á Hrappstöðum sóktur og hann limaði barnið í sundur. Nú er konan á góðum batavegi.

Jeg hef verið að grípa í að skrifa þetta brjef til þín góði bróðir minn og er ekki að marka mánaðardaginn fremst á því; nú í dag er 13. janúar. Búið er nú að senda til sýslumanns og hann að skipa Odd lækni til að gera líkskoðunina á fimtudaginn 16. þ.m. Þar verða sjálfsagt viðstaddir Scheving okkar og sýslumaðurinn. Það eru margir hjer farnir að hugsa um að safna glóðum elds að höfði Schevings með því að fara nú að rifja upp syndregistur hans frá eldri og yngri tímum. Aðalhugsun manna er þetta: Burt, burt með hann! Bara að það geti lánast og að við fengjum eitthvað skárra í staðinn aptur.

Nú ætla jeg að slá botninn í þessa brjef ómynd og bið jeg þig nú að taka viljann

fyrir verkið, því nú ætlaði jeg að skrifa þjer að minnsta kosti langt brjef og það held jeg að mjer hafi tekist! en það vantar það að vera gott brjef sem jeg vildi þó að það hefði líka verið.

Góður guð annist þig og þína alla æfi elskulegi bróðir og blessi öll þín áform! Þetta er ósk þíns ónýta en einlæga bróðurs

Halldórs Jónssonar.

Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 4. febrúar 1905

Miðdalsgröf 4. febr. 1905.

Elskulegi bróðir!

Einlægasta hjartans ósk mín og von er það að þú lesir þessar línur heilbrygður og ánægður. Jeg þakka þjer fyrir sjálfsagt tvö brjef góð og skemtileg sem jeg hef fengið frá þjer í haust og vetur. Jeg skil annars ekkert í b. letinni í mjer að skrifa nú orðið allra helst sendibrjef; þó mig langi til að gera það, og ætli endilega, þá dregst það opt svo og svo lengi, þangað til jeg fer að skammast mín fyrir það, svona er það opt.

Jeg vildi nú helst af öllu geta hvorfíð til þín og masað við þig um ýmislegt mín-um, þínum og okkar allra bræðra högum viðkomandi, skoðað húsið þitt o.fl. En þetta getur nú ekki orðið, síst í bráð, svo jeg verð að láta mjer nægja að senda þjer nokkur orð, svo þú getir þó dálítið vitað hvernig mjer líður og hvað jeg hugsa í mín-um stað. Jeg ætla nú ekki að teygja þenna formála lengur en komast að efninu, ef það verður þá nokkuð þegar til kemur.

Þá er nú að geta þess fyrst, sem mest er í varið að jeg hef verið heilbrygður og ánægður og er það nú, því þó smávegis komi fyrir sem gerir lítilsháttar óánægju í svipinn, þá get jeg sagt um það eins og Steingrímur Th. „á augabragði einu hjaðnar, óðar en fyrir sólu glaðnar“. Jeg á tvo stráka vel efnilega sem tognar hver í kapp við annan og svo getur vel verið að eitthvað bætist við, og er mjer ánægja í því aðeins geti jeg sjeð þeim fyrir því sem þeir með þurfa. Jeg hef haft nægjanlegt að borða fyrir mig og mína og dálítið tilbreyttar til þessa. En nú lítur illa út með matvöru-byrgðir seinni hluta vetrarins ef ekki getur komið hingað skip eins og áformað er með vörur, vegna hafíss eða annara tálmana; því nú er algjörlega matvörulaust í Hólmavík í báðum verslunum. Það lítið sem til var fór strax eptir hátíðar. Jeg er nokkurnveginn byrgur með grautarefni, en vantar þegar fram á kemur brauðamat, jeg hef ennþá dálítið af áti, blautan fisk (og það á jeg þjer að þakka góði bróðir) dálítið af slátri og keti, og þá eru nú upptaldar sortirnar. Konunni minni fer vel úr hendi matreiðsla, verður drjúgt í höndum og tekst vel að gera fæðið notalegt og gott, þó byrgðir sjeu ekki miklar eða margbreyttar, og í það er mikið varið að mjer finnst.

Um efnahaginn eða afkomuna hjá mjer yfir höfuð get jeg í rauninni ekki verið óánægður, þegar jeg lít á allar ástæður. Kaupmanninum skulda jeg um 130 kr. en svo öðrum ekki stórkostlega, nema Samúel, því jeg varð að fá svo margt hjá honum

af búshlutum og kaupa hús sem ekki fylgdu jörðinni. Honum skulda jeg hátt á annað hundrað krónur. Nú er svo komið, einu sinni var það á annan veg. Svo eru nú jarðarskuldirnar, en hún stendr nú fyrir þeim. En erfitt verður mjer að geta klárað mig af að borga rentur og afborgun af henni sem er nú fyrst um sinn alls um 70-80 kr. árlega, en minnar þó smámsaman. Jeg á að borga hana á 15 árum. Nú væri gott að eiga stórsummur hjá góðum skuldanautum, en ekki get jeg sagt að jeg eigi það.

Skepnur sem jeg hef nú á fóðrum eru þetta: 2 kýr og vetrungur, 4 hross og folald, 47 rosknar kindur og 25 lömb. Af þessu á jeg sjálfur 33 ær, með jarðaránum, 14 lambgimbrar og 10 hrúta. Kýrnar tvær (önnur bar 5 v. af vetri og er nú í 9 1/2 mörk komst í 13. Hún á að bera 8 v. af sumri og er nú í 4 1/2 mörk). Hrossin á jeg 3 og folaldið. Fólkið hjá mjer á 5 ær á fóðrum. Samúel 10 kindur, 1 hest og vetrunginn og svo tek jeg 1 kind af M. bróðir. Hey hef jeg von um að hafa nóg í meðalvetri og eins er jeg nokkurnveginn byrgur með eldivið að jeg held. Jeg fjekk 98 hesta af töðu af túninu í sumar og er það víst með besta móti sem af því hefur fengist. Þar af ljæt jeg til kúnna 70 hesta, 17 til kinda og 11 til hesta. Af úthevi fjekk jeg 377 hesta.

Það er nærri leiðinlegt að hafa höfuðið fullt umbóta hugmyndum, en geta litlu eða eingu komið í framkvæmd. Það er margt sem mjer hefur komið í hug að lagfæra og bæta hjá mjer bæði utanbæjar og innan, en það strandar alt á efna skortinum, eða margt. Jeg má segja að jeg gat um það síðast þegar jeg skrifaði þjer hvað jeg lagfærði í vor. Mikið þykir mjer vænt um vatnsbólið hjá mjer og haugshúsið. Þarna rennur altaf stanslaust í bænum hjá mjer blátær berglind, altaf jafnmikil, hrein og svalandi hvernig sem úti viðrar. Því lækurinn er allur jörðu hulinn og rennur í gegnum mól að uppsprettu. Þar má þvo allan þvott inni, og finnst kvennfólkinu það mun betra en fara út til þess í vetrarhörkunum. Jeg líka laus við vatnsburðinn í byljunum, sem optast er lakasta verkið. Fjósverkin eru líka ósköp þægileg, síðan að jeg færði fjósið aptur heim að hlöðunni, (þar sem það var, áður en Grímur sál. fjekk þá flugu í höfuðið að færa það lengra frá bænum, og svo að bera varð utan að bæði hey og vatn, er áður var hvorttveggja innangengt til.) Nú kemur vatnið fyrirhafnarlaust úr pípu í fjóshorninu ofaní vatnsílátið þegar þarf með, meisan tek jeg úr hlöðunni gegnum gang sem liggur í hlöðuna 2 1/2 al. langur milli hurða í fjósdyrunum (jeg hafði hann þar, svo hvorki kæmi slagi í hlöðuna af hitastraum úr fjósinu eða að kalda loptið úr hlöðunni eyddi fjóshlýindunum. Svo þarf ekki annað en kasta mykjunni af innri flórendanum gegnum dyr (sem hurð á hjörum er fyrir) inni haugshúsið. Þar geymist mykjan ófreðin og þvagið alt í, hæfilega blandað með salla og ösku, og getur strax farið að rotna, svo það verði hentugur áburður þegar til þarf að taka. Vera svo í tilbót laus við öll óprifin ólyktina og túnskemdinar af útflöttum fjóshaug með forarrensli hálfófæru yfirferðar langar leiðir útfrá. Haustverkin hjá mjer voru þessi: Fyrst byggði jeg haugshúsið, 6 al. á breidd og lengd og 3 á hæð undir ris, viðinn fjekk jeg hjá Jóni á Heydalsá og nafna hans í Þorpum. Hefði jeg orðið að kaupa torfverkið þá mundi húsið alþúið kosta 30 kr. Svo hlóð jeg 30 faðma langan túngarðsspotta úr sniddu, og ætla að láta ofaná hann eina gaddavírssnúru til frekari varnar. Byggði svo fjárbyrgi sem tekur 130 kindur. Lagði 7 faðma langa stjett útmeð

fjós hlöðuveggnum. Jafnaði niður tóptir. Gróf framræsluskurð með allri brekkunni fyrir neðan húsin 70 faðma langan 4 fet að ofan 3 á dýpt og 1 í botninn. Renna nú í hann allar kaldavermslulindirnar sem komu fram undan brekkunni, runnu yfir mýrina og gerðu meira ílt en gott. Þetta er aðeins byrjun á miklu verki, sem jeg verð fráleitt maður til að fullgera, en „hálfnað er verk þá hafið er“, segir máltækið. Þessi mýri gæti í höndum þess sem hefði bæði vilja og mátt til þess að gera umbætur, orðið að besta túni. Seinast var orðið svo þegar jeg var við skurðinn að moka mátti jeg snjónum fyrst ofanaf og standa svo í krapvatni uppí mjóalegg meiri part af deginum. Jeg var búinn að einsetja mjer það að klára þenna skurð í haust og gafst svo ekki upp við það meðan fært var. Hjá öðrum var jeg í vinnu aðeins 2 daga í haust og í vor í hálfan mánuð.

Jeg held bæði heygjafatöflur fyrir allar skepnur hjá mjer og mjólkurtöflur. Kúnum vikta jeg út. Önnur hefur 30 af töðu á dag og 6 af úthei; hin 18 töðu og 8 úthei. Vetrungurinn 3 töðu 7 úthei. Í vetur milli hátíðanna tók jeg mig til og mældi túnið hjá mjer nákvæmlega, var að því í 3 daga milli húsaverka, dró svo upp uppdrátt af því þar sem öll missmíði eru sýnd (hús, götur, lækir, garðar, hlöð, þúfur, sljettur ofl.) með skýringum á hálfri örk. Þetta varð til þess að jeg fjekk tækifæri til að vinna mjer inn rúmar 20 kr. í vetur, án þess að vanrækja nokkuð annað. Svoleiðis var, að á Búnaðarfelagsfundi sem haldin var 30. des. f.á. gat jeg um að jeg hefði mælt túnið hjá mjer og gert uppdrátt af því, og segi um leið bæði í gamni og alvöru: Þykir ykkur ekki leiðinlegt að vita ekki hvað stór túnin eru hjá ykkur og gefa svo altaf vitlausar skýrslur um þau á hreppskilunum? Þessu játuðu margir. Sigurður á Broddanesi, sem er nú formaður Búnaðarfelagsins, gerði þetta að fundarmáli og ljét mig bóka það sem uppástungu frá mjer um að mæld yrðu á þessu ári öll tún í hreppnum. Þessu var vel tekið og samþykkt með meiri hluta atkv. Svo var farið að hugsa um manninn, sem þetta verk skyldi gera, og vildu flestallir kjósa mig til þess. Jeg hafði á móti því svo sem jeg hafði vit á, taldi mig ekki færan til þess af því að jeg hefði ekki lært mælingar og bentu um leið á einn fundarmanna, sem væri mjer miklu hæfari maður til þessa (það var Finnur í Vonarholti) en því var ekki sinnt og bar hann það þó ekki af sjer. Nei, eindregið að fá mig til þess. „Jæa, fyrst þið viljið endilega koma því á mig, segi jeg þá er rjett að þið gjaldið heimsku ykkar og fáið túnin svo mæld í einhverri vitleysu. En það er þó dálítill bót í máli, að ef jeg mæli þau öll, þá verður líklega hlutfallslega líkt vitlaus mæling á þeim öllum, og er það kannske skárri en að þau sjeu ómæld“. Þeir sögðu að ekkert væri hætt við því að jeg mældi ekki rjett. Svo voru eyður eptir nýárið, greip jeg þá tækifærið og fór á hverjum degi, optast eptir að hafa gefið morgungjöf og látið í kýrmeisa og mældi eitt og eitt tún í senn. Tvisvar varð jeg að vera nótt að heiman og mældi þá 3 tún í hverri ferð. Nú er jeg fyrir nokkru búinn að mæla þau öll nema Hvalsár og Kollafjarðar-nestúnin, sem eru nýmæld af búfræðing og þarf ekki að mæla aptur. Hef jeg fengið, eða fæ rúmar 20 kr. fyrir verkið; því sumir hafa borgað mjer miklu meira en jeg hef sett upp. t.d. Fyrir Tungutúnið setti jeg upp 1,50 en Jón borgaði mjer 6,70 au. virði. Svo hef jeg unnið mjer inn með skriftum um 10 kr. (Hjá Birni á Smáhörmum og

Leifa bróðir skjöl skýrslur og brjef til sýslumanns. Sálmavalstöflu með 1 1/2 þuml. háum tölustöfum fyrir það fæ jeg 2 kr. 50 au. Stykki í Eggerts Ólafssonar ljóðmæli fyrir Bárð Guðm.son o.fl.)

Margt gæti jeg nú skrifað þjer þessu líkt sem komið er, en ætla nú ekki að láta það vera meira í þetta sinn, jeg ætla að skrifa aptur áður en langt um líði og masa þá fleira sem mjer dytti í hug.

Hjeðan eru engar almennar frjettir markverðar að skrifa; þú hefur löngu frjett lát Júlíönu sál. á Heydalsá og eins líklega þegar þetta brjef kemur til þín hvarf Ragnars, vinnumanns Jóns Finnssonar í Hólmavík. Hann fór suður Laxárdalsheiði og hefur sjálfsgagt orðið úti, er ófundinn enn. Dáin er líka Sigríður Magnúsdóttir tengdamóðir Halldórs Hjálmarssonar í Skeljavík (Hann kann ákafl. illa við sig þar, og verður þar ef til vill ekki mosagróinn).

Bjargar vandræði verða óvenjumikil og almenn hjer víða ef ekki koma vörur í vetur þó er ástandið en verra eða útlitið í Kollafirði og Nessveit að sögn. Blómaöld eða gullöld Kollafjarðar eða Kollfirðinga er nú um garð gengin og þeir í sömu sporum að efnahag til sem þeir voru áður en „stórmennin“ hófu þá yfir nágranna hreppana. Tungusveitungar eru hæglátir og hægfara í öllu en þybbast dálítið fyrir þó að harðni eða svo hefur það verið.

Mikið hefur verið rætt um niðurlagning Tungu- og Fellskirkna og byggja nýja, stóra og stásslaga kirkju á Kollafjarðarnesi. Nýi presturinn okkar fylgir því auðvitað; það er mikið hagræði fyrir hann. Tvo fundi er búið að halda um þetta mál, en ekkert orðið afgert, sumir Tungusveitungar sjá eptir sinni gömlu kirkju, og þar er jeg einn með.

Ekki get jeg endað svo brjefið að jeg ekki botni það með bænastagli til þín, ef þú værir ríkur af amboðavið, þá hefði jeg beðið þig um svo sem 4 hrífusköft, það má heita ómögulegt að fá þau hjer svo gagn sje í. Svo ætla jeg að biðja þig að heita á mig - nei, það er sjálfsgagt verra - jeg ætla að biðja þig að senda mjer eitthvert fiskrusl í soðningu ef þú aflar vel í vor, þegar hart er um, ef þá fengist sjóferð. Biddu mig aptur bónar ef þú heldur það sje til nokkurs, í staðinn.

Kveð jeg þig svo með einlægum bróðurhuga og óska þjer og þínum af alhuga gæfusamra og gleðilegra lífdaga bestu bróðir! Nær skyldum við sjást og talast við í næði;

Þinn elskandi bróðir
Halldór.

Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 2. febrúar 1907

Miðdalsgröf, 2. febr. 1907.

Elskaði bróðir ! Jeg óska þess innilega að þetta byrjaða ár verði þjer og þínum farsælt og ánægjulegt að öllu leyti.

Altaf þegar ferð hefur fallið, hef jeg verið að vonast eptir brjefi frá þjer, og nú

loksins fæ jeg það, og þá lofaði jeg guð í huga mínum, en það geri jeg nú ekki – því er ver – nema stundum. Það gladdi mig ósegjanlega mikið að fá að vita hvernig þjer líður, og því fremur þegar það er vel. Jeg þakka þjer brjefið þitt góði bróðir. Við skrifumst of sjaldan á, úr því að við höfum ekki ástæður til að hittast optar en við gerum. Mikið skyldi jeg nú masa um margt við þig ef jeg væri horfinn til þín þó ekki væri nema til kvöldsins í dag. En jeg sit nú hjer í Miðdalsgröf en þú á Gjögri, það er nóg til þess að þetta getur ekki gengið. Mjer finnst svo margt safnast utan að mjer í huganum sem jeg vildi skrifa þjer um að það er eins og mjer finnst þýðing-arlaust að fara að skrifa, því brjefið geti sama sem ekkert túlkað þjer af því öllu saman, og jeg veit valla hvað taka skal og hverju sleppa.

Jæja. Mjer og mínum líður vel, og það er þó aðalatriðið. Hef nóg enn sem komið er fyrir heimili mitt og hef von um að bjargast af í vetur nokkurnveginn þó ísinn banni siglingu hingað í vetur. En ekki er að treysta á kaupstaðinn, því þar er nú víst orðið matvörlaust, nema eitthvað af B. B. og Hrísgri. Jeg fór strax eptir nýárið og tók þá það sem jeg fjeck og vonaði eptir að mjer mundi treynast til vorsins af kornmat. Það er aðeins eitt sem mjer er stundum dálítið áhyggjuefni og það eru heybyrgðirnar mínar ef hart verður áfram í vetur; og það er líka það versta sem fyrir landbóndann kemur að lenda í heyþröng. Jarðbannir hafa verið hjer og algerð innistada síðan á jólafostu fyrir allar skepnur. Jeg ætla nú í stuttu máli að segja þjer búskapar sögu mína síðan í vor; þó hún sje ekki viðburðarík þá hugsa jeg að þú viljir heyra hana af því það er Haldi bróðir þinn sem í hlut á. Hún er svona:

Vorið 1906 átti jeg 34 ær þar af voru 2 algeldar. 2 misstu undan sjer og ein gekk með dilk, af því hún var veik um fráferurnar. Voru því 29 ær sem jeg átti í kvíum, og að auki 3 ær sem heimilisfólkið hjá mjer á, og jeg fódra fyrir sumargagnið af þeim (engin gróðavegur). Vorið var óvanalega kalt, en þó gaf jeg enga tuggu lambfje (L. bróðir ekki heldur). Við sinntum því sjálfir, vorum oft meiri hluta dagsins að móka við það hjer á milli bæanna, og fór alt vel. Hver einasta ær fæddi rjett vel. En það var líka í ágætu standi og þoldi því betur. (Sumir gáfu yfir allan sauðburðinn og misstu þó.) Jeg missti 4 lömb, tvö fóru ofaní, eitt króknaði, og það 4 drapst undan lambg. af sulti. Fjórar ær átti jeg tvílembdar og eina þrílembda. Sú ær er nú á 10 vetri, vel útlítandi og hefur altaf verið tvílembd. Hún hefur gefið mjer góðan arð. Einn þrílembingurinn dó af kulda, því hún hafði ekki getað sinnt þeim nógu vel öllum. 8 gimbrar átti jeg með lömbum. Heyskapurinn hjá mjer gekk nokkurnvegin vel. Töðu hef jeg aldrei fengið jafn mikla og líklega engin sem búið hefur í Gröf á undan mjer, eða 100 hesta af góðu bandi. Þakka jeg það túngirðingu minni og haugshúsaburði, því víðast spruttu tún með lakara móti á sumar. Taðan hraktist auðvitað nokkuð sumt af henni, er þó dágóð að reyna í heystæðunni. Engjar spruttu í meðallagi og fjeck jeg þetta mestan heyskap eða 438 hesta af votabandi. Útheyskapurinn varð endasleppur því ótíðin byrjaði hálfum mánuði fyrir leitir og hætti jeg algjört heyskap viku fyrir l. Hraktist nokkuð það síðasta af útheysi hjá mjer, en þó minna en víða annarsstaðar vegna þess að jeg hafði tjöld ofanyfir öllu, sem komst uppí galta. Töðu alhirti jeg 9. ágúst, og útheysi því síðasta náði jeg inn hálfum mánuði eptir leit-

ir. Kaupafólk hjá mjer var Samúel í 5 1/2 viku, Guðrún Björnsd. frá Heiðarbæ 7 1/2 vikur og Guðmundur Magnússon og Gróa kona hans eina viku. Kaupgjald til þessa alls var 140 kr. Guðjóni í Heiðarbæ lánaði jeg 88 hesta slægju fyrir 13 kr. og Samúel 50 hesta slægju fyrir ?

Jeg gleymdi að minnst á vorið, af því það varð mjer gagnsminna en verið hefur að undanförmu. Bar margt til þess. Jeg varð sjálfur að vera við fjeð fram eptir öllu vori, og gat á meðan lítið gert nema unnið á túninu. Stakk út húsin. Skar mó í 4 daga. Það eru hjerumbil 100 hestar af þurru mó. (Helming sauðataðsins bar jeg á.)

Fjóshlaðan hjá mjer var snöruð svo jeg varð að gera við hana. Ætlaði að reyna að rjetta hana við án þess að rífa niður viði. En þegar farið var að þoka henni til, þá tók ósóminn við öllu saman inni tópt. Sperrurnar voru úr eik svo þær brotnuðu ekki, en losnuðu úr krossunum áreftið var fúíð og varð mest allt að mjeli fyrir eldinn. Sperrurnar brutu alla bitana í miðju, þar fjeck jeg úr langbönd! Svo stóð jeg uppá veggjunum og horfði á alt saman í einni kássu viðarmulning og undirþakstætlur. Vegg-lægjurnar stóðu eptir á stoðunum. Mjer þókti nú súrt í brotið, enga átti jeg spýtuna, nei ekki eitt áreftis sprek og náunginn í þann veginn að fara að slá. Jeg gerði mig rólegan var þó argur inni fyrir. Fór að finna nágrannana og svo vel var jeg kyntur að nógan hafði jeg viðinn daginn eptir. Eptir 3 daga var hlaðan komin upp aptur, sterkari og stæðilegri en fyr með tveim góðum þökum. Svo fór jeg vel ánægður að slá. Hjá öðrum var jeg í vorvinnu samtals í 2 vikur. Við bræður Leifi og jeg tókum að okkur að byggja hlöðu fyrir Jón Finnsson uppí Vatnshorni. Hún var 10 x 6 al. og 4 al. háir veggir. Stungum og ristum alt efni í þá og hlöðum á 4 dögum. Þá hjeldum við nokkurnvegin vel áfram, því við þurftum að komast heim. Vinnutíminn þetta 18-20 tímar á sólarhring. Sváfum óristnir í hálfopinni heytópt í norðan kuldagarði og illviðri á milli. Kaffi einu sinni á dag. Nýmjólk keyptum við 3 pt. á daginn. Fyrir þetta verk fengum við 50 kr. í peningum. Ekkert dagsverk vann jeg að jarðabótum heima hjá mjer og það þykir mjer ekki gott.

Jæja, þetta var nú vorið og sumarið. Þá tók lítið betra við með haustið. Var við að rola úr heyinu lengi vel, svo að reka kindur mínar og skera í kaupstaðinn. Því með þeim átti jeg nú að borga allar skuldir til kaupafólks og í kaupstaðnum. Svo fór það að jeg skuldaði við nýjár 50 kr. í pöntuninni en ekkert sem talist getur við verslanirnar. Kaupafólkinu goldið að nokkru 2/3. Af fjalli vantaði mig 3 lömb. Já haustverkin, þau urðu lítil, jeg varð að smala sjálfur optast. Hlöð gafl í fjárhús. Reif hálft fjósið og gerði við það. Jafnaði niður c. 20 faðma af gömlum túngarði og 2 tóptir. Jeg líð enga tópt ári lengur. Vil heldur að þar sje túnblettur. Gerði upp með heyjum og mó. Bar á völl, hlynnti að húsum. Reiddi heim 30 hesta af mó, búið og punktum.

Til heimilis keypti jeg 8 hundruð af hausum og 1/2 vætt að verði af steinbít og trosið frá þjer 6 1/2 fjórðung hafði jeg afgangss viðbiti í sumar sem jeg ljet til kaupafólks og fyrir át. Mátti þó halda spart á feitmeti til þess að fá þetta lítilræði. Kú keypti jeg af Ísleifi bróðir á 100 kr. Hann keypti gripinn í vor, hafði af henni sumargagnið og seldi mjer hana þó eins dýrt og hann keypti. Var það bróðurlegt? Þú

hefði ekki gert það, jeg tæpast heldur. Borga fyrir nýár. Jeg varð fyrir því óhappi að önnur kýrin mín þó ung sje verður að fargast. Hún hefur þann stórgalla að mjólkkin úr henni verður óæt af þráa þegar fer að minka í henni á haustin. Ætlaði jeg að drepa hana í haust og keypti hina svo sem í skarðið. Átti líka 1 1/2 árs gamlan bola sem þá var áformið að láta lifa í vetur. En kýrtuskan átti að bera um hátíðar, svo jeg sá eptir að drepa hana utanaf kálfinum. Varð svo niðurstaðan sú að hún lifir en nautkálfurinn ekki. Nú er hún í 11 mörkum í mál og á nautsbásnum er mánaðargamall boli undan henni fallegur og stór eptir aldri. Sú kýrin sem jeg keypti bar um veturnætur og er nú í 7 mörkum. Sú þriðja á að bera á einmánuði. Þetta kúabú gerir mig ef til vill heyllausan ef hart verður.

Ketið af nautinu mínu var 230 Húðin væn. Kemur mjer hún vel í skóleðurseklunni. Nú fæst hvergi skinn þó boðið sje 2-3 kr. fyrir hvert. 2 lömb skar jeg til heimilis. Keypti ekkert slátur.

Í haust sett jeg á 3 kýr. 5 hross, af þeim á jeg 4. 36 ærefni. 1 hrút veturgamla og 17 lömb. Þar að auki 15 fódarkindur.

Stígstokk (hverfistokk) keypti jeg af Guðjóni í Heiðarbæ á 8 kr. 50 au. Þetta er nú búskaparsagan, efnislítill og illa sögð aðeins þjer til leiðinda að lesa, býst jeg við. Eptir er nú að minnast á smáhrafl af ýmsu mjer viðkomandi:

Sparisjóðinn hef jeg nú á hendi, er búinn að lýsa honum svo álitlega fyrir fólki og afla honum álits, að nú eru allir óhræddir að eiga fje á honum. Hefur hann vaxið úr 1 1/2 þúsund kr. uppí 3 1/2 þúsund á árinu sem leið. Þegar jeg tók við af sr. A. voru 70 kr. útistandandi af vöxtum en nú ekkert. Fæ jeg fyrir þann starfa mesta lof og 15 krónur á ári. Jeg gerði miklar breytingar á lögum hans og kom með þær og bar upp á síðasta aðalfundi í vetur. Það var samþykkt í einu hljóði.

Formaður er jeg kallaður Lestrarfjelagsins okkar. Skrifari Búnaðarfjelagsins. Fann þar 30 kr. sjóðþurð hjá reikningshaldara fjelagsins. Hef mestallar skriftir fyrir hreppstjórnann og oddvitann. Jeg segi þjer þetta ekki elsku bróðir í því skini að hæla mjer. En hefði jeg haft meiri kjark og áræði til þess að komast áfram þegar jeg var ungur, þá hefði sjálfsagt getað orðið eitthvað gagnlegt úr mjer. Jeg held annars að við höfum báðir gert minna úr efnivið þeim sem í okkur lá, en mátt hefði. En til hvers er að hugsa um það, alveg er óvíst að okkur hefði í raun og veru liðið nokkuð betur.

Einu má jeg ekki gleyma sem enn er ótalið: Jeg er orðinn ritstjóri!! Veistu hvað?

Eptir nýárið fjekk jeg þá flugu í höfuðið að fara að gefa út sveitarblað. Sem sagt svo gjört. 1 og 2 númer af því er á ferðinni um sveitina kemur eins og skratinn úr sauðarleggunum á hvern bæinn eptir annan. Heitir „Gestur“. 1 örk stór hvert númer. Lesturinn á að kosta 25 au. á hverju býli yfir veturinn. Það gef jeg Lestrarfjelaginu og svo blóðin á eptir. „Gesti“ hefur verið vel tekið það sem jeg enn hef frjett. Jeg er að vona að einhverjir skrifi í hann þjer í sveitinni og hef skorað á menn og konur að gera það, ekki svo að skilja að jeg treysti mjer ekki til að fylla hann með einhverju rusli frá eigin brjósti, en það er svo leiðinlegt að tala sama sem við sjálfan sig eða eins og við steina eða trjedrumba, en ekki menn. Fáí jeg ekki bráðum ans frá ein-

hverjum þá herði jeg á hnútnum, fer að finna að ýmsu sem ábáta vant er, og er reyndar byrjaður á því, nóg er til. Kollfirðingar nokkrir eru farnir að biðja um afrit af „Gesti“, en jeg veit ekki hvert jeg nenni eða kemst til að skrifa fyrir þá. Fáí jeg svo sem 5 kr. fyrir þá verð jeg að reyna það, annars ekki.

Altaf er jeg að grípa í að skrifa smávegis í „Tómstundir“ mínar ef þú manst eptir þeim. Eitt af því er löng nokkuð grein um Björn gamla á Klúku og tækifærisvísur eptir hann innanum til og frá. Nú er hann aumingja karlinn kominn í kör og orðinn ósköp sljór. Tekur litla hlutdeild í nútíðarlífi en talar mest um löngu liðið og þá helst við Helgu sína. Hættur að gera vísur. Nú er klukkan orðin hálf þrjú að nóttu, jeg er ekki dottinn en af baki með að vaka við púltið mitt, þegar aðrir sofa. Elsti strákurinn minn sefur hjá mjer og er að bröлта og bylta sjer í rúminu svo jeg á óhægt með að skrifa. Hann er nú á 5. ári. Jeg byrjaði fyrir jólin að sýna honum stafi. Nú kveður hann að fullum fetum og sá næsti þekkir flesta stafina. Litli babbi minn er æði óþægur nl. handóður klifrast upp um borð og rúm uppí skáp og teygir sig upp á hyllur, tekur bækur og segir: í á u.

Nú ætla jeg að hætta í bráð, því jeg er hræddur um að fótaferðin verði sein ef jeg sofna ekki bráðum. En með einhverju ætla jeg að sverta örkina á morgun ef jeg lifi.

Almennu frjettirnar hjeðan úr plássi eru litlar, þó ætla jeg að sýna lit á að flytja þjer þær að endingu í línun þessum og tek jeg til þess meiri hluta af yfirliti ársins sem leið, eins og það er stílað í dagbókinni minni:

„Yfirlit ársins 1906: Vetrarveðráttan mátti kallast fremur góð yfir höfuð. Jarðir hjeldust fram í miðjan janúar og hross sumstaðar hjer í plássi ekki fyr tekin af haga og er það óvanalegt. Eptir það mátti heita jarðlaust og óslitin innistaða fyrir allar skepnur fram yfir miðjan martsmánuð. Kom þá góð og hagstæð hláka, og tók ekki fyrir jörð algjört eptir það. En þó voru innistöður hjá fjenaði töluverðar eptir það vegna óstiltrar veðráttu og umhleyppinga. Vorið var afar kalt, en þó optast fannlítið, og eyddust mjög hey, því víða varð að gefa lambfje. Þó reyndust flestallir hjer í hreppi vel byrgir með hey. Fyrningar jafnvel með mesta móti hjá nokkrum. Skepnuhöld ágæt og lambadaði ekki teljandi hjer í hreppi nema á einum bæ (Húsavík). Hafís rak hjer inn, fjarðafylli í byrjun maimán. eða tæpan hálfan mán. af sumri, og lá hjer mánuðinn út. Innigjafatími hjer fram til dala mun hafa orðið hjerumbil þetta: Sauðfje 18 vikur, Hross 15 v. og Kýr 35 vikur.

Eðlilegar afleiðingar vorkuldanna urðu þær að mjög seint greri, en þó varð grasprettu vonum fremur góð. Sláttur byrjaði almennt í 13. viku sumars. Um það leyti gerði norðan kuldakast og snjóaði ofaní byggð, dag eptir dag, hjeldust þá óþurkar um tíma, svo töður hrökktust nokkuð, helst í útsveitinni. Í ágústmánuði gerði góðan þerrikafla í hálfan mánuð sem næst en opt var kalt, t.d. nóttina milli 20. og 21. ág. var 4°– á C. Flestir hættu heyskap viku fyrir leitir, því þá voru látlaus illveður, og hraktist hey talsvert, sem þá var úti og náðist víða ekki fyr en hálfum mánuði eptir göngur. Heyskapur varð í meðallagi.

Haustveðrátta mjög rosa- og umhleyppingasöm. Þó gengu kýr úti framundir veturnætur. En er á leið haustið gerði kaföld og komu skepnur hjer snemma á gjöf og

hafa jarðir verið sama sem engar frá því snemma á jólaföstu til ársloka. (og síðan engar til þessa.)

Afli varð hjer mjög rír. Fiskur gekk hjer inná fjörðinn seint í ágústmán. og var optast reita, ef beita hefði verið til fram eptir öllu hausti. Sýldarvart varð lítilfjörlega, en smokkfiskur kom ekki. Hausthlutur að meðaltali c. 40-50 kr. Til beitar var höfð fryst síld og kræklingur, sem sóktur var að nokkru suður yfir fjall, í Króksfjarðarnesfjöru. Reynt var talsvert með plóg fyrir kúfisk en varð árangurslítið.

Fje skarst fremur illa og hafa því valdið kuldar og illveður í sumar. Með mesta móti var látið af fje dauðu og lifandi í kaupstað.

Verslunin var í ár með besta móti. Flest innlend vara í háu verði t.d. vorull 1 kr. Haustull 0.60. Gærupundið 0.48. Kjötverð 18 og 20 au. Fjárverð á fæti 100 $\mathfrak{C}$ veturg. á 0.15.

Dilkar 90 $\mathfrak{C}$ 0.14 1/2. Hrútar 110 $\mathfrak{C}$ á 0.14. Ær 100 $\mathfrak{C}$ á 0.12. Fiskur: Málf. 6 1/2 smáf. 5 1/2. †sa 4 1/2 blautt. Útlend vara í líku verði og í fyrra, eða heldur lægri sumar vörutegundir. Því valla er teljandi lækkun við Riisverslun þó nokkrar vörusortir væru lækkaðar talsvert, þar sem aptur á móti var sleppt að gefa prósentur (10 %) sem verslunin gaf öllum viðskiptamönnum sínum í fyrra. Byrgðir til vetrarins eru mjög litlar. Matvöruskortur hefur ekki orðið tilfinnanlegur í ár því vörur komu með strandferðaskipi síðast í marts. Ef ís hefði þá tálmað mundu hafa orðið stórkostleg vandræði.

Jarðabætur urðu næstum engar í ár hjer í hreppi. Orsakir til þess eru aðallega tvær, nl. vorkuldarnir og svo það að nú var enginn maður ráðin af Búnaðarfjel. til þess að vinna hjá bændum. Hvergi er um aðra menn að tala en bændurna, og þeir verða víða sjálfir að hirða fje sitt sem þurfti mikillar umönnunar um sauðburðinn. Þegar loksins að tíðin breyttist til batnaðar og sleppa mátti fjenaði þá var ekki tími til annars en nauðsynlegustu voranna. Haughús eru nú komin á 7 bæi hjer í hreppi af 16 bæjum, nl. á Kollafjarðarnesi, Smáhömrum, Heydalsá, Tind, Miðdalsgröf, Húsavík og Tröllatungu og er það mikilsvert framfaraspor, því góð áburðarhirðing er aðal undirstaða landbúnaðarins. Byggingar hafa engar verið sem teljandi eru, eða aðrar verklega framkvæmdir.

Heilsufar fólks hefur verið gott. Dáið hafa hjer þetta ár Jón bóndi Magnússon á Kollafjarðarnesi, sem lengst bjó í Litlafj.horni í Kollafirði kominn á sjötugsaldur. Þóra Jörgensdóttir, ung stúlka trúlofuð Ingvari Magnússyni, á Hvalsá, og Benedikt sonur Jóns bónda í Porpum, varð bráðkvaddur(?). Vel efnilegur unglingur. Bátur fórst úr Grímsey með 5 mönnum á. Þeir voru allir úr Reykjavík nema einn af Selströndinni. Barn dó á Gestsstöðum, Daði Grímsson. Börn hafa fæðst mörg; það eru ekki lengur taldar frjettir í Tungusveit! (Ísleifur br. eignaðist 6. barnið í vetur, piltbarn óskírt). Unglingaskóli hreppsins er fremur illa sóktur eða notaður af hreppsbum, en þó eru í honum 16-18 nemendur fyrri hluta vetrar.

Búnaðarfélagið hefur 21 fjelaga og fjekk í ár 200 kr. styrk úr landssjóði.

Lestrarfjelaði á nú 700 bindi, skuldar bókaverði sínum talsvert fyrir bækur. Var

þó safnað gjöfum á fundi hjerumbil 50 kr.

(Sparisjóðinn hef jeg minnst á áður.)

Sveitarþyngsli aukast aptur. Mest vegna fjölskyldu Aðalsteins Halldórssonar og Ágústínu Sveinsdóttur sem á hjer sveit. Hæðsta útsvar í haust var 115 kr. (Björn á Smáhömrum). Mitt útsvar var 25 kr. Ísleifs 40 kr.

Kirkjusameiningin er nú loks eptir langa mæðu komin á í orði kveðnu og á pappírnum, en verklegu framkvæmdirnar eru eptir. Kirkjan nýja verður ekki byggð á þessu ári. Aldrei messað í Tungukirkju í vetur.

Þetta liðna ár hefur ekki verið neitt verulegt framfara ár að öðru leyti en því að efnahagur manna lítur út fyrir að hafa batnað eitthvað lítilsháttar, og verður þegar á alt er litið að teljast dágott hvað bjargræðisvegi snertir en með lökustu árum ef það er skoðað frá sjónarmiði framfaranna. Þegar jeg nú kveð þetta liðna ár get jeg ekki annað en verið hálf óánægður yfir því hve fá framfaraspor það skilur eptir hjá okkur hjer, og lít til ókomna tímans, nýja ársins, með þeirri innilegu ósk og von, að það verði auðugra í þessu tilliti.“

Svo mörg eru dagbókarinnar orð, og býst jeg nú við að jeg sje farinn að ofþreyta þig á að lesa aðra eins þulu og þetta. Þú gerir það þá kannske með hvíldum góði bróðir, og verð jeg að biðja þig að taka viljann fyrir verkið, því jeg ætlaði að skrifa þjer langt og þolanlegt brjef.

Jeg á margt ósagt enn, þó ætla jeg nú að hætta í þetta sinn, og kveð þig svo elsku bróðir í anda með einlægustu farsældar óskum til þín og þinna vina og vandamanna.

Þinn einlægur bróðir

Halldór Jónsson.

Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 5. febrúar 1909

Miðdalsgröf, 5. febr. 1909.

Elskaði bróðir. Það er mín einlæg ósk að línur þessar hitti þig heilbrigðann og glaðann, ásamt ástvinum þínum og að hamingja og ánægja verði hlutskipti ykkar í framtíðinni. Nú verður þú víst alveg forviða að sjá frá mjer línu, því jeg veit að þú hefur lengi lengi vonast eptir brjefi frá mjer, en sú von hefur altaf brugðist. „Jæa, nú kemur þá loksins brjef frá Halda, og það stórt, en – efnid er sára – aumt“, býst jeg við að þú munir segja, þegar þú hefur lesið það til enda.

Jeg þakka þjer góði bróðir fyrir öll brjefin þín góðu og bróðurlegu og sendinguna í haust, nl. hrognkelsatunnuna. Jeg er aumi viðskiptamaðurinn að hafa ekkert sent þjer í staðinn. Ótætistunnan hefur lekið mestöllum pæklinum, svo hrognkelsin hafa verið þur langt ofaní ílátid og eru því mikið þránuð. Jeg opnaði tunnuna fyrir viku. En neðst eru þau ágæt, þar sem pækillinn hefur flotið yfir.

Alt af hef jeg verið að vona eptir, annaðhvort að þú kæmir sjálfur, sem mjer hefði þótt vænst um, helst að vorinu, en alla tíma þó gott, til þess að geta sýnt þjer og sagt það sem brjef getur ekki greint frá svo gagn sje í – eða að fá langt brjef frá þjer þar sem þú segðir mjer í raun og veru hvernig þjer og þínum líður, og af þessu er það að

nokkru leyti sprottið hve lengi þú hefur ekki fengið brjef frá mjer. – Svo er önnur orsökín sú sem þú heðir einhverntíma átt bágt með að taka trúanlega um mig, leti að skrifa!?

Nú verð jeg, úr því brjefið er byrjað að reyna að segja þjer eitthvað í frjettum. Hver er sjálfum sjer næstur, og því mun jeg byrja á sjálfum mjer og mínum ástæðum og athöfnum, svo litlar sem þær eru. Því næst geta um fjelagslíf það sem jeg lifi í, og þar fram eptir götunum. Jeg get búist við að þú sjert búinn að frjetta fyrir löngu sumt af því, en það verður að hafa það. Mjer og mínum hefur liðið vel hvað heilsuna snertir, og ekkert brostið tilfinnanlega af lífsnauðsynjum, þó jeg hefði kannske getað kosið að mega hafa dálítið frjálsari hendur með brúkun ýmsra lífspæjinda, en efnahagurinn hefur leyft.

Búskapurinn hefur gengið þetta lakast hjá mjer síðan jeg fór að búa og er það aðallega versluninni að kenna. Jeg færi árlega inní bók hjá mjer sem jeg nefni „Búkollu“, allt ástand búskapar míns í stuttu yfirliti. Þar stendur meðal annars svona klausa:

Vorið 1908 átti jeg 4 hross 2 kýr 55 ærefni 1 hrút 2 vetra og 6 gemlinga (2 hr. 4 gimbrar) Ærnar voru 52 með lömbum, (ein missti undan sjer, 2 algeldar) 7 voru tvílembdar.

Jeg færði frá 6 ám, sem jeg kom fyrir til undangerðar í Heiðarbæ. Fjekk undan þeim 24 1/2 smjör og 3/5 tn súr. Undangerðin kostaði 8 kr. Missti 3 ær í reifum á fjall.

Fólk hjá mjer sama og áður nl. Við hjónin og krakkar okkar 4. Drengir - Samúels 2 (Grímur, Skeggi) Júlíana (vinnukona) alls 9 manns. Samúel og Þuríður móðir hans í húsmennsku og var Þuríður hjá mjer um sláttinn eins og 2 undanfarin ár.

Vorverk mín að þessu sinni: Sljettaði hjerumbil 500 faðma í túni. Byggði 50 kinda hús að viðum og veggjum í staðin fyrir heimri húsin tvö, sem jeg reif og sljett-
aði niður. Flóraði hesthús. Stækkaði fjárbyrgið. Gerði við hliðin og túngirðinguna víða. Var í vinnu hjá öðrum í 16 daga. (Kaup 48 kr.). Skar mó í 3 daga. Í vor tók jeg mann með hestum einn dag til að plægja, (plægði þó raunar sjálfur þegar til kom) og annan mann í 3 daga við sama og húsbyggingar. (Kaup til beggja kr. 11.00.)

Heyskap byrjaði jeg laugard. í 12. v. sumars (eða 11. júlí). Alhirti töðu 7. august, nema af sljettunum. Sló há; varð taðan alls 119 hesta. (Er það mesti og besti töðufengur sem jeg hef fengið og líkl. sem fengist hefur af Miðdalsgrafartúni.) Kaupafólk yfir sláttinn hafði jeg ekki nema Samúel í 4 vikur. Hætti að heyja 12. sept. (eða viku fyrir leitir). Útheyskapurinn varð 324 hestar votabands (opt vænt, því þurviðri gengur optast.) Þar af seldi jeg Jóni Samúelssyni á Hólmavík 10 hesta, sem jeg þurkaði reiddi inneptir til hans, verð kr. 15.00. Mál á heyjum mínum að meðtöldum fyrningum (60 al.) voru 824 al.

Slægjur lánaði jeg Guðjóni í Heiðarbæ 88 hesta kr. 13,20 og Samúel 56 hesta alls 144 hesta. Smjör keypti jeg til viðbits 2 fj. og aðra 2 til að borga með át. Hafði mör með til viðbits í alt sumar.

Við til húsabygginga keypti jeg fyrir 37 krónur. Folald keypti jeg í haust á 12 kr. 9 hndr. af hausum á 22 kr. 50 au. Fiður á 5 kr. 50. (5 pund).

Til heimilis hafði jeg slátur og mör úr 47 kindum, eða öllu sem jeg fargaði í haust. Heima skar jeg 5 lömb, og kjöt af 2 vetra hrút sem jeg missti úr bráðapest í haust seint. Mörinn alls 18 fjórð. og 18 skinn.

Í kaupstað ljet jeg kroppa af 2 rosnum hrútum 1 geldri á 38 dilkum 27 dilkagæru.

1 lamb á fæti (76 pund) og 60-70 pund haustull.

Haustverk mín voru þessi: Reiddi heim 60 hesta af mó; Þakti baðstofuna og 3 önnur hús að miklu leyti. Risti ofanaf c: 300 föðmum, og alkláraði þar af 27 faðma. Var hjá öðrum 8 daga. Kaup 18 kr. Af fjalli vantaði mig tvílemda dilká.

Kýr komu inn fyrsta vetrardag; var þá búið að gefa þeim með sem svarar 5 dagsgjöfum. Farið að hýsa snemma í nóvember. Lömbum kennt át um miðjan mánuðinn og fje kom á gjöf algjörlega fáum dögum síðar. Farið að hýsa hesta seint í sama mánuði.

Á aðfangadag jóla viktaði jeg vænstu og ljettustu ærnar alls 25 að tölu. Varð meðaltal af þeirri vikt 101 pund. Þyngst 112 pund. Ljettust 80. Fje þá mikið búið að ljettast.

Svona hljóðar búskapar pistill minn í „Búkollu“ það sem hann nær; þar við mætti bæta, að nú set jeg á vetur 2 kýr 4 hross og folald 70 kindur (þar af 57 ærefni og 13 lömb. Aðrir eiga á föðrum hjá mjer auk þess 7 kindur. Jeg skulda við nýjár í kaupstað 90 krónur. (Átti til góða í fyrra á sama tíma 60 kr.) Rentuskuldum er jeg í 789 kr. 80 au. og aðrar skuldir 215,45, alls: 1014 kr. 25. Hafa skuldir mínar vaxið í ár um 39 krónur. (Í fyrra minkuðu þær um 152 kr.). Útsvarið mitt var kr. 40.00.

Svo hef jeg nú ekki mikið meira af sjálfum mjer að segja. Nú geri jeg ekkert, nema sinni skepnun mínum skrifa dálítið og les mikið bæði fyrir mig og aðra, því töluvert kemur altaf af nýjum bókum í Lestrarfjel. okkar; það var orðið góð eign bókasafnið þess. Jeg uni vel hag mínum, þó margt gæti jeg fundið mjer til óánægju, ef jeg leitaði eptir. Ekki gat jeg náð í nokkuð af aflanum hjer við fjörðinn í haust. Gat ekki róið strags, meðan þess var kostur að fá skiprúm vegna þess að þá var jeg að flytja og reka fje mitt í kaupstaðinn – en þegar jeg var búinn að helstu haustverkunum þá fjekk jeg hvergi að fara á flot, ekki einn einasta róður. Fjekk aðeins tvisvar í soð. Nú er „Gestur“ minn ekki á ferðinni af því að ekki óskuðu svo margir eptir að sjá hann að mjer þætti gerandi að halda honum úti; því það er talsverð fyrirhöfn í alt og eitt. Hefði hann þó getað skemt dálítið, og nóg er um að tala, ef menn nenntu því. Deyfð!

Almennu frjettirnar byrja jeg með því að setja hjer „Yfirlit ársins 1908“. eins og það er í dagbók minni við 31. des. f.á. Það er að mestu leyti svona:

1. Tíðarfar: Góðviðri og ágætis hagar fyrir skepnur hjelst fram yfir miðjan jan., þá brá til rosa og umhleypinga, með fannkomu á milli, og tók fyrir haga. Fannðýpi þó aldrei mikið. Hjelst það veðurlag fram í febrúar. Eptir það optast við norðanátt með kafaldi að öðru hverju fram undir miðjan marts mánuð, síðan umhleypingar

aptur, þó smáfeldari til mánaðarlokana. Með aprílbyrjun (hinn 6.) kom góð hláka með góðviðri og hæggerðri leysingu á eptir, nærri hálfsmánaðartíma. Kom þá upp nægileg jörð, sem ekki tók fyrir eptir það. Síðari hluta mánaðarins hæglát norðanátt, úrkomulaust optast og frost lítið. Snemma í maí gerði norðan kulda með nokkru kafaldskófi, en hlýnaði svo aptur. Eftir það yfir höfuð ákjósanlegasta vorveðrátta, svo snemma greri. Sumarveðráttan var indælisgóð, mátti svo heita að heyfengur manna þornaði altaf eptir hendinni. - Haustveðrátta óminnilega góð fram yfir miðjan nóvember, svo ekki gat heitið að snjófól kæmi fyr á jörð. Eptir það óstilt veðrátta, blotar og norðan kóföld til skipta, og varð haglaust af áfrefða um desemberbyrjun víða til dala, en jörð optast við sjóinn til ársloka. Hafísinn ljet ekki sjá sig í ár, og gráta það víst fáir.

2. Heylausir urðu 3 búendur hér í hreppi, en flestallir hinir fyrntu meir og minna, sumir mikið, í sjóarbæjunum. Innigjafatími til dala varð nálægt þessu: Kýr 34-5 v. Ær 17 v. Lömb 19 v. Hross 14 v. En við sjóinn miklu minna. - Skepnuhöld voru góð, og lambadauði enginn hjer í hreppi nema á 3 bæjum fór talsvert af lömbum úr fjöru-skjögri (Húsavík, Þorpum (40) og Smáhömrum.) Fjenaður gekk vel undan vetri, og tók snemma vorbata. Málnytupeningur gerði ágætt gagn í sumar, og kýr mjólka með besta móti í vetur. Fjárheimtur almennt góðar, og fje skarst með besta móti. Kýr gengu úti fram á veturnætur. Fje kom á gjöf kringum 20. nóv. og hestar tæpri viku síðar fram til dala.

3. Grasspretta varð ágæt á túnum, en óskiljanlega ljeleg á úthaga, nema þar sem margfornar slægjur voru til (T.d. í Heydal mátti sumstaðar saxa úr hálfmúgum.) Töður því bæði miklar og góðar, og nýting heyja yfirleitt ágæt til sláttarloka. Heysskapur að vöxtum í betra meðallegi, og ágætur þegar tekið er tillit til þess, hve heysskaparfólk er orðið fátt. Sláttur var almennt byrjaður kringum 10. júlí og hætt viku fyrir og undir leitir.

4. Afli: Hákarlaafli varð lítill í vetur hjer við fjörðinn. Hrognkelsa afli talsverður í vor utan vert við fjörðinn, og fiskiafli ágætur um tíma eptir leitirnar. Mátti þá heita mokaflí viku tíma, eptir því sem hjer er að gera um, nál. 20 kr. hl. á dag hæðst. Var frameptir öllu hausti dágóður afli. Sýld fjekkst engin, en smokkfiskur dróst mikill um tíma. Hlutir yfir vertíðina 100-150 kr. almennt, hjá nokkrum nál. 200 kr.

5. Verslun var þetta liðna ár með erfiðasta móti. Flestöll útlend vara mjög dýr, en innlend vara (einkum kjöt og ull fjell ákaflega mikið í verði. Vorull 50 au. Haustull 35 au. Kjöt 17-18 au. pundið. Lifandi fjárverð að sínu leyti betra. Var með flesta móti látið á fæti, bæði á markað, og rekið til slátrunar inn í kaupstað. Slátrun fjekkst ókeypis við verslanirnar. Kaupstaðurinn er illa byrgur með matvöru til vetrarins og kaffi, sykur, tóbak, skinn, olía ofl. sem menn þykjast ekki geta án verið, hefur verið ófáanlegt um tíma, og verður þar til í vetur, að von er á skipi, ef hafís þá ekki bannar. Verslunarskuldir almennt með langmesta móti eins og eðlilegt er, og svo setja sumir líklega heldur fleiri skepnur á í vetur en áður. Á Söludeildina og pöntun minnist jeg síðar.

6. Jarðabætur voru unnar með mesta móti í vor. Búnaðarfjel. hafði mann við

jarðarbótavinnu í alt vor (Odd Lýðsson) og svo var annar maður (Jón H. Jónsson Tröllatungu) tekinn af nokkrum til plæginga. Alls voru unnin 622 dagsverk. Haugshús var byggt eitt hjer í hreppi þ. á. (í Þorþum). Þau eru nú orðin 9 í hreppnum.

7. Húsabyggingar voru engar á árinu sem teljandi eru, aðeins nauðsynlegar aðgerðir, en engar nýjar verulegar byggingar. Geta má um í sambandi við þetta að byggt var svonefnt slátrunarhús við Söludeildina á Hólmavík á hennar kostnað. Var slátrað í því í haust öllu því fje, sem til þeirrar verslunar var látið.

8. Heilsufar fólks hjer í hreppi hefur mátt heita dágott. Kvefsótt hefur þó gengið hjer, eins og venjulegt er í flestum árum, og lúgnabólga stungið sjer niður; en þó engir dáið úr henni. Barnaveiki barst í Hrófbergshrepp með norskum verkamönnum, og barst þaðan hingað lítulsháttar, dó úr henni hjer í hr. Björn í Húsavík, sonur Jón Björnssonar þar unglingspiltur og 2. dag nóvembermán. andaðist merkisöldungurinn Björn á Klúku, á 100. aldursári (fæddur 8. ágúst 1809.) (Með honum hverfur í gleymsku margt merkilegt og mörg spaugstaka m.fl. Lítilfjör. leyfar af því geymist hjá ættfólki hans og dálítið á pappír hjá mjer).

9. Þá er víst óhætt að telja það með framförum þessu hjeraði viðkomandi að í ár var lögð símalína frá Stað í Hrútafirði, sem liggur um meirihluta hreppsins áleiðis til Ísafjarðar með stöð á Hólmavík. Símastöðin er víst kostuð af Hrófbergshrepp og verslunum.

10. Kosning til alþingis fór fram í fyrsta sinn eptir nýju lögunum (leynilegar kosningar) 10. sept. hjer eins og annarstaðar á landinu og höfnuðu nú Strandasýslubúar sínum gamla og að mörgu leyti góða þingmanni Guðj. Guðl. orsökina til þess var víst aðallega sú, að hann tjáði sig þá eindregið vilja fylgja sambandslaga uppkastinu óbreyttu, sem leggja á fyrir næsta þing. Svo hefur víst sumum þótt hann hafa nægilegt starf fyrir höndum þó hann sleppti þessu. Kosinn var í hans stað cand. jur. Ari Jónsson með 99 atkv. Guðjón fjekk 87.

11. Heydalsárskólinn vel sóktur þetta liðna ár um 20 nemendur en miklu lakar það sem af er þessu ári 11-15 flest. Kennari sami og áður Sigurgeir Ásgeirsson.

12. Lestrarfjelagið okkar dafnar eptir öllum vonum. Meðlimir nál. 30, bætti það við sig í ár 14 bindum. Mikið bundið af bókum nýjum og eldri. Skuldar um 30 kr. En váttryggt fyrir eldsvoða uppá 1000 krónur.

13. Verslunarfjelagið get jeg lítið sagt um, því enginn ársfundur hefur enn verið haldinn fyrir þetta ár eða næstliðna. Er sumum fjelagsmönnum farið að leiðast eptir reikningsskilum frá fjelagsstjóranum. Nema hans eigin útvöldu, sem enga reikninga álíta þurfa.

Þingmaðurinn okkar kom hingað og hjelt þingmálafundi á þremur stöðum. Hjer var hann haldinn á Hólmavík yfir 30 kjósendur á fundi. Fáir voru hjerðan úr hreppi. (Við bræður jeg og Ísl. Jón í Tungu og Björn á Smáh. Magnús á Hvalsá og sr. Jón.) Bornar voru meðal annars fram 3 tillögur í Sambandsmálinu. 1. Frá Guðjóni fyrv. alþ.m. Aðal innihald hennar að fara fram á lítulfjör. breytingar í l. gr. Samb.laga frumv. en gera ekkert það sem orðið gæti til þess að frumv. ekki yrði samþykkt. Sú tillaga var feld með miklum meiri hluta atkvæða. Var sá gamli ekki ánægður með

annað en haft væri nafnakall, við atkvæðagreiðsluna til þess að vita með vissu hverjir væru með og móti. Það fjekk hann, en varð ekki svo merkt yrði að neinu ánægðari fyrir það. Hann var annars þungbúinn að svip karltetrið á því málþingi, og láí jeg honum það ekki. Þá bar þingm. fram aðra tillögu sem fór fram á að 1. gr. frumv. væri svo orðuð að full ríkisrjettindi Ísl. væru skýlaust viðurkend og að öll sameiginlegu málin væru uppsegjanleg nema konungssambandið; sú till. var samþykkt með svipuðum atkv.mun og hin var feld með; þar við vildi Guðj. endilega hafa nafnakall, auðvitað til að vita hve sjálfstæðir menn væru þegar augljóst yrði hverju megin þeir væru. Fáeinir dróu sig þá í hlje og greiddu ekki atkvæði veslingarnir! 3 till. í Samb.málinu frá Hannesi ráðunaut var ekki lögð undir atkvæði, því höf. tók hana aptur, hún fór í miðlunaráttina. Eptir það voru borin upp ýms mál, og stóð fundurinn fram á nótt. Lesir þú Ingólf þá kemur fundargjörðin að líkindum þar, svo jeg nenni ekki að skrifa hjer um hann frekar.

Búnaðarnámskeið var haldið á Heydalsá, eptir nýjárið, stóð það yfir tæpl. hálfan mánuð. Fræðendur þar voru Torfi í Ólafsdal og Hannes ráðunautur. Var margt ungra manna þar til að hlusta á fróðleik þeirra, en fáir bændur komu þar. Gerði það mikið, að námskeiðið var haldið um þann tíma, sem dagur var stuttur og tilhleypling stóð yfir, var aldrei óþægilegra fyrir okkur að skreppa þangað dag og dag, sem við hefðum sjálfsagt gert, allra helst ef við hefðum vitað hvert umræðuefnið var á degi hverjum. Þegar Torfi fór suður lá við að hann yrði úti, því byl gerði á hann og Lárus Jakopsson fylgdarmann hans, er ófærð var mjög mikil, viltust þeir og komust um kvöldið við illan leik að Gautsdal.

Nú man jeg ekki eptir fleiru í svipinn sem jeg geti týnt til í frjettaskini. Kaupstaðirnir eru nú hálfbágir. Verða menn að ganga margs á mis sem ílt þykir að vera án, t.d. fæst ekkert af sykri, kaffi, tóbaki, sápu, olíu o.s.frv. Eru margir alveg uppi með flest af þessu. Jeg er sykurlaus og sápullaus af hinu á jeg lítils háttar treyning. Matvöru hef jeg fram á sumarmálin að jeg held. Jeg vildi að þú gætir nú góði bróðir, útvegað mjer 2 handsápustykki ef hún fæst fyrir norðan og sent með pósti, jeg skal borga þjer það, þó ekki fáir þú neitt fyrir annað sem þú sendir mjer, þú ferð nú að venjast við það. Mjer þykir svo leitt af að börnin fúna undir óhreinindunum, þeir eldri eru vanari við sk..... og þola því betur.

Jeg fer nú að slá botninn í þessa romsu, og bið þig bara að fyrirgefa alt þetta bull og allan þennan vaðal sem fyllir þessi blöð.

Jeg óska þjer og þínum allra heilla og hamingju af einlægum bróðurhuga, mælir þinn einlægur, en alla tíma skuldbundinn bróðir.

Halldór Jónsson.

Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar, 15. desember 1910

Miðdalsgröf, 15. des. 1910.

Elskulegi bróðir! Jeg óska þjer og þínum af einlægum huga allra heilla og hagsælda. Nú er æði langt síðan að þú hefur fengið línu frá mjer, og jeg veit að þú skilur ekk-

ert í því hvað latur jeg er að skrifa þjer, þegar þú hugsar til þess, að jeg sat hverja stund með púltið á hnjánum í fyrri daga, sem jeg gat, og stundum optar en vera hefði átt, ef til vill.

Jeg ætla nú ekkert að fara að segja þjer orsakirnar til þessa, jeg býst við að þú sjert orðinn afhuga því að fá línu frá mjer, því fyrir víst tvö brjef hef jeg fengið frá þjer síðan jeg skrifaði þjer síðast, og nú þakka jeg þjer þau bæði og þá ekki síður fiskinn sem þú sendir mjer í sumar. Jeg hef enn ekki alveg gleymt honum, þó gleypstur sje hann að mestu. Þú ert farinn að venjast því elsku bróðir að jeg borga aldrei það sem þú ert altaf að senda mjer. Leifi bróðir sagði mjer að þú værir að ráðgera í brjefi til hans, að koma inneptir og finna okkur, en jeg er hræddur um að ekkert ætli að verða af því. Mig sárlangar altaf til að sjá þig og tala við þig um svo óteljandi margt, gamalt og nýtt, hef opt verið kominn á flugstig með að fara norður og finna þig, en altaf hamla því ýmsar heimilisástæður mínar. Það fer optast eitthvað aflaga hjá mjer ef jeg er ekki heima, og ekki gott að fá þann mann, sem jeg get vel trúað fyrir heimilinu meðan jeg væri í burtu. Jeg þykist vita að ekkert geti orðið af samfundum okkar fyrst um sinn og því ætla jeg nú að láta þenna miða segja þjer í fáum orðum hvernig mjer og mínum hefur liðið síðan jeg skrifaði þjer seinast, sem var að mig minnir í vor er leið.

Það er þá fyrst og fremst sem mest er um vert að við höfum haft góða heilsu öll, smá og stór, nema konan mín var lengi slæm í brjóstinu hægra, eptir að hún átti krakka í haust (þá eignaðist jeg pilt sem var látinn heita Samúel). Hann fæddist 13. október, en skýrður í fyrradag. Nú á jeg 4 stráka og stelpuna eina. Það sýndist nú svo að mjer mætti nægja þó ekki yrðu þau fleiri. Jeg finn að heldur verður mjer nú erfðara með að hafa fót og fæði handa þessum hóp mínum án þess að safna skuldum, af því skepnurnar vilja ekki fjölga hlutfallslega hjá mjer.

Jeg ætla ekki að fara að skrifa þjer neina raunarollu, enda þarf jeg þess ekki enn, þó ætla jeg að segja þjer eins og er, að mjer líst með lakara móti á afkomu mína eptirleiðis og ber margt til þess. Jeg heyjaði heldur illa í sumar, átti sama sem engar fyrningar frá f. á. Verð að fækka kindum mínum í haust (set ekkert lamb á) en ærnar eru heldur fleiri en í fyrra nl. 60. Varð að slá Val minn aumingjann af því nú var hann kominn á 30. árið og orðinn tannslæmur. Svo varð jeg að selja fola, sem jeg ætlaði að ala upp í stað hans, en það vesta var, að núna nýskeyð missti jeg allra besta reiðhest, sem mjer hafa boðist fyrir um 150 kr. Hann fór næturtíma ofaní snjóhús sem drengirnir höfðu grafið hjer við bæinn og fann jeg hann þar hálfdaðann um morguninn afvelta og illa útleikinn. Hef nú ekki nema 2 hryssur brúkunarferar og fola á þriðja vetri.

Þá er eitt ótalið af lakara taginu og það er að nú fer Júlíana, sem jeg hef haft fyrir vinnukonu síðan jeg byrjaði búskapinn, frá okkur í vetur eða vor, og óvíst hvort við getum fengið nokkra vinnukonu í staðinn. Þetta er nú eitthvað það lakasta. Jæja þetta er nú skuggahliðin mín sem jeg hef brugðið upp fyrir þjer, en ekki skaltu halda að jeg sje orðinn þunglyndur útaf þessu, nei, elsku bróðir jeg er með rólegum geðsmunum og sje miklu optar björtu hliðina, og til hennar tel jeg þetta: Gott heilsufar

(jég tel ekki gígtarstíngi) nóg að borða til þessa, skemtílegt heimíli eptír ástæðum og gott hreppsíjelag. Svo vona jég að vera skuldlaus í kaupstað og aðrar skuldir mínar hafa heldur minkað í ár. Þó hef jég lagt dálítið í kostnað. Byggði fjárhúsa-hlöðu fremur vel vandaða sem mun kosta um 150 kr. og vann að jarðabótum talsvert um 50 dagsverk. Var þó í vinnu hjá öðrum í 3 vikur. Það er mjer svo ósegjanlega mikil ánægja að geta eitthvað lagfært í kringum mig og jég er farinn að sjá það mjer til talsverðrar gleði að verkin mín sum verða við líði um ókominn tíma einhverjum til góðs. Jég meina helst endurbætur á túninu, þó það gangi smærri skrefum en jég vildi. Skyldi jég eiga eptír að sigrá allar ótætis þúfurnar í Miðdalsgrafartúninu, þá ef svo færi finnst mjer að jég ætti skilið að fá að liggja þar þegar jég er dauður, því nú tel jég mig ekki eiga neina kirkju lengur, sem mig langaði til að verða grafinn við. Bæinn langar mig til að byggja upp og er löngu búinn að hugsa mjer upp þægí-legt form á honum og draga upp mynd af honum, en ekkert víst í því fyrir mig að leggja í þann kostnað fyrst um sinn, úr því baðstofugarmurinn er ekki kominn að hrúni; en leiðinlegt er að búa við leka og óþrif m.m. sem fylgir ljelegum íbúðarhúsum.

Jég óskaði til þess í sumar að styttra væri milli okkar en var, þegar jég var að senda með mjólk og skyr að öðru hverju ofaní Ormstangann til Sigurðar Kárasonar, sem þar reri í sumar og haust og tók á móti nýjum hausum og fiski stundum. Já jég óskaði í huganum að þú yrðir fyrir þeim viðskiptum, því þau voru báðum góð. Jég reri 2 róðra seint í haust með Samúel og fjekk 60-70 fiska. Það er nú allur minn fiskiafli. Jég get aldrei ráðið mig í fast skiprúm vegna þess að engan hef jég heima sem gagn er í, en leiðist að liggja á bónbjörgum með að fá að fara með, því það gengur stundum ekki vel.

Mikið var veðráttan vond í haust framanaf, svo lítið varð unnið að haustverkum. Jég sljettaði þó tvær smáflatir og akaði burt miklu af moldar og veggja leyfum frá nýju hlöðunni svo nú er þar sljett flöt að vindauganu, sem áður var alt vellandi í mold og óþrifum hvernig sem jég reyndi að þrífa þar til. Verður að sumri hægt að ýta heyinu af þerrirvellinum beggja megin frá að vindauganu og ryðja inn í stað þess sem áður varð að saxa, binda og bera. Það er lítið sem lagar opt. Jég er enn ekki búinn að bera á völl, en það get jég með hægu móti nl. draga, er gott færi kemur því mykjan er ófrosin í haugshúsinu.

Kýrin mín önnur er nýlega borin, en mjólkur ekki vel (er í 12 mörkum) því taðan er með lakasta móti orðin, bæði af því að hún var hvít hálfilla þur og svo hefur skemst í hlöðunni af leka í haust. Hin kýrin bar í vor og er í 4 mörkum eða svo. Mat-vörulaus er jég á nýjári nl. kornmat en á tunnu af saltfiski, nægílegt af hausum til vors og 1 lambskropp af keti, og svo dál. af slátri. Jég hafði til heimilis slátur úr 50 en það hefur gengið mikið upp meðan jég var mjólkurlaus (eða sama sem) í haust. Kaffi og sykurl á jég sama sem ekkert, en á víst að fá það sem jég þarf að þessu eptír nýjár. Jég versla eingöngu við Riisverslun eða svo má það heita, og er þó óánægður yfir, skyldi skipta að öllu leyti við fjelagsverslunina, ef mjer líkaði verslunarstjórninn, eða ýms tilhögun hans með þá verslun. Jég ætlaði nú ekki að skrifa meira í þetta

sinn af högum mínum en vona eptir brjefi frá þjer góði bróðir og þá bæti jeg við því margt er ósagt enn. Jeg hef sterka löngun til að leggja af stað og ramba norður til þín ef gott veður og færð gæfist í vetur framanaf, því jeg get fengið Samúel til að sinna skepnunum fyrir mig á meðan. Það er því ekki ómögulegt að þú sjáir framaní mitt gamla snjaldur, sem þú ferð nú bráðum að gleyma hvernig er og að við getum malað saman og masað 1-2 daga, það yrði þjer vest, elsku bróðir ef af þessu yrði.

Jeg enda svo línur þessar með þeirri einlægu hjartans ósk að góður guð farsæli þjer og þínum allar ólifaðar æfistundir.

Þinn elskandi ónýtur bróðir

Halldór Jónsson.

Bréf Elínar Samúelsdóttur til Níelsar Jónssonar, 4. nóvember 1914

Miðdalsgröf 4 - 11 - 14

Kæri vinur !

Jeg sendi þjer örfáar línur, jeg get ekki skr. nema stutt, mjer líður ömurl. mig svíður svo sárt; en á ný hefur guði þóknast að særa mig djúpu sári, jeg er búin að missa ástkæra ljóshærða engilinn minn litla, yngsta blómið mitt. Ó! elsku vinur jeg get með engu móti lýst þeim söknuði, það er líka engin þörf. Þú getur máskje ímyndað þjer hve þungt mjer hefir fallið. Jeg var orðin dálítið þreitt, áður en sorgin særði mig, næstum til ólífs. Börnin voru búin að vera með kíghósta í allt sumar svo kom þessi skæði óvinur, barnaveiki áður en þeim gat batnað, byrjaði á hjartans litla barninu mínu, sem síst gat kvartað, eða gjört grein fyrir veikindunum, hún byrjaði líka mjög óþekktan. í honum. Kvöldið sem hann veiktist, var hann svo ósköp kaldur og kærkul, svo vaknaði hann um nóttina, með uppsölu svaf illa þá nótt. Þetta var á fimtud. kvöld kl. rúml. 10, sem þessi kuldaóvera kom í hann, var vel frískur um dagin, og svo fjarskal. listugur að borða svo jeg hugsaði að þetta væri umferðar vesöld, hann hafði uppköstin, altaf öðru hverju föstud. og laugard. og töluverðan hita, mátti heita að hann svæfi altaf nema meðan hann kastaði upp og setti sjer, síðast gekk uppúr honum grænt vatn þá var orðið gengið svo nærri maganum. á Sunnud. morgun sendi jeg eftir Magnúsi datt í hug að vissara væri að láta hann skoða hann, þó ekkert væri hættul. á ferðum. Það nagar og særir, svo óumræðil. mikið, að jeg sendi ekki strags. O ! en jeg var svo af hjarta grunlaus. M. innsprautaði hann og Purý hún var orðin veik, veiktist á Laugard. byrjaði í höfðinu og hálsinum á henni. Skófin í hálsinum ógs ákafl. mikið á Sunnud, en barna veikin varð ekki svo svæsin, hún varð ekki hans banamein, hann var ákafl veikur ástkæri elsku drengurinn minn, honum versnaði á Mánud. þá sendi jeg aftur inneftir, M vildi ekki koma, svona var hann kvalalífúll, en þó mikið veikur, bæði bólginn hálsinn, og allur hans kroppur altekinn, hann var altaf meðan hann lá rænulífúll, sinti ekki neinu sem í kringum hann var, angraðist þegar talað var við hann var þó altaf jafn blíður og góður við mömmu, lagði litla máttvana höndina um hálsinn á henni, með barnsl. blíðu. Það

var hann altaf vanur að gjöra. Litli ljósengillinn minn, var svo ríkur af blíðu og eftirlæti við mömmu, hann var efnilegur fjarska, fallegur og svo einstaklega vel greindur og skrytinn hann var svo bjartur framtíðar geysli fyrir mig, svo blíð og falslaus var ástin sem hann sýndi dálítið mæddri móðir. Þriðjud. áður en Sæmi dó veiktist Nonni, fórum við Júla með hann inneftir til M. jeg varð að fara líka vegna þess að jeg var svo hvalin af tannþínu, um svo langann tíma, jeg ljet draga úr mjer þrjár tennur, það var aðeins stundar friður.

Elskulega barnið mitt dó á Fimmtud.kveld kl. 10 lá veikur í viku, dó á sama kl. tíma og fyrst sást vesöld byrja, það var 22. okt., var fjagra ára þann 13. sama mánaðar. En hvað hann var glaður og hress á afmælisdaginn.

Nonni lá í rúma viku, var töluvert veikur. Þurý hrestist fljótt. Alli varð veikur á Mánud. næstan eftir að barnið mitt dó, var farið með hann, hann var lítið orðin veikur, aðeins höfuðverkur og þó nokkur hiti, en þegar inneftir kom, var kominn hvítur depill, lítið stærri en þróns haus. Alli var mikið veikur, á þ.d. hafði hita og á milli óráð, svo var hann nokkuð hress á Md., hafði matarl. leit út fyrir fljótan bata. Fd. var hann verri. Föstud. var hann orðinn fárveikur, hitinn svo ákaflega mikill, og óráð, og hálsinn hjelt áfram að bólna utan og innann, þá sendi jeg eftir M. eða óskaði eftir honum, hann vildi ekki koma, áleit það þíðingarlaust. Þá í huga mínum taldi jeg víst, að missa hann líka. Miðvikud. áður, slengdi Jenný niður aftur, bolnaði allur hennar líkami, var hún óroleg, með dálítinn hita, sem filgdi þessari bólgu, sem afmyndaði hana alla, hún var í rúminu tvo dag, var svo á fótum, Fd og Ld Sdags morgun var Alli dálítið betri en Þurý aftur komin í rúmið, ákaflega veik, hitinn ofsal. mikill, öll í rauðum flekkjum gat ekki opnað augun fyrir kvöl, hafði óráðs rugl, jeg sendi til M að tala við hann, sagði hann að senda eftir sjer, ef henni irði ekki farið að skána eftir tvö dægur, en á þeim tíma var komin bata von. Nú eru þau bæði sistkynin í rúminu P og A, en bæði á batavegi. Jeg hef sjálf verið lasin, að mestu leiti í alt haust, hef þó meira tekið út á sálinni. Jeg er lítil sigld altaf þunglynd, verður þess vegna, alt það mótstæða svo ervitt, tilfinninganæm svo ákaflega. En vinur minn! finst þjer ekki von að blæði hjartasárin hvert ofaní annað, jeg held þar grói aldrei. Guð veit hve lengi jeg fæ að halda blessuðum börnunum mínum sem eftir eru, eða hve lengi jeg fæ að vera hjá þeim.

Jeg get ekki skr. meir, jeg titra af tauga óstyrk, og riða til, jeg verð að hvíla mig bæti við ef hef styrk til þess. Guð veri með þjer.

Elsku litla barnið mitt, talaði við mig rjett á sömu mínútu og hann dó. Jeg spurði hann hvert hann vildi væta sjer, sagði hann, „já mamma mín“ en gat þá ekki rent niður, reis upp í rúminu, breiddi ástrýka faðminn sinn til mín, og dó samstundis í fanginu á mjer, til síðustu stundar sýndi hann mjer ástina. Nú geymir guð sál hans, hvíta og óflekkaða af heiminum, vinurinn okkar hefur nú fengið blómið sitt, engilinn sinn, að brjósti sjer, þeir eru sælli en við.

Kæri vinur minn! hefur þú ekki fengið brjef frá mjer í sumar, jeg sendi þjer línu, og mynd af hjartans látna barninu mínu. Jeg vona að þú hafir fengið það. Jeg hef ekki farið varhluta af veikindum þetta ár. Í vor var jeg lengi veik, lá í hálfan mánuð,

var bannað að gjöra nokkurn hlut í alt vor, mátti ekki borða neitt nema nýmjólk, átti að drekka 3 yfir sólarhr. en það gat jeg ekki jeg hugsaði líka um börnin. Jeg veiktist fyrir vestan, brúkaði fyrst meðöl frá Davíð, svo töluvert frá Magnúsi fór til hans 3var að láta hann athuga veikindin. Það var nýrnasjúkdómur. Jeg hafði kvöl í bakinu, þoldi engan kulda, var ákaflega horuð og lasin í öllum líkamanum.

Síðast þegar jeg fór til M. sagði hann að mjer væri batnað, en jeg hef í haust oft fundið til þess sama með fleiru, en ekkert síslað um, að tala um það við lækinn.

Jeg er búin að láta nokkuð töluvert fyrir meðöl og læknis hjálp, fyrirhöfn fjarska mikil í öllum þessum veikindum í haust. Það stóða engin þrif, eða hreinlæti þegar veikindi hertaka mann, guð einn veit hvert þetta er á enda. Eggi hefur ekkert veikst enþá, það er að segja í haust, hann varð vestur af hóstanum í sumar sögið var svo mikið, að hann ætlaði ekki að ná andanum, blóðið rann úr nösunum, og dálítið var farið að springa fyrir í augunum, hann fær skorpðu enþá, og Alli líka þá er svo hætt við að hlaupi í lungun eftir barnaveiki, ef kuldi eða eitthvað lítilsháttar ber útaf.

Jeg er hrædd um að bilun í lungum eða fyrir hjartanu, hafi verið dauða mein hjartans drengsins míns litla.

En vina mín! hvað eru ómök og tilkostnaður (meðan eitthvað er til) en sárara er að missa ástkær upprennandi æskunnar blóm. Það er sárara en taki nokkrum tárur. Jeg reini að treysta guði, fela alt á hans vald, hann veit hvað oss er fyrir bestu. Jeg er rík af tárur, og „drottinn telur tárin mín, jeg trúi og huggast læt“.

Jeg vonast endilega eftir brjefi frá þjer. Þú hefur sýnt mjer vináttu, virt mig þess að tala við mig og svo oft að senda mjer hughreystandi og góð brjef, jeg tel þig góðan vin minn.

Jeg get ekkert sagt þjer af efna hagnum, eða ástæðum, sem hann snerta, hugsanirnar eru svo á reiki, jeg get nálega hugsað um neitt, aðeins sökt mjer ofaní sorgina. Pabbi er farinn vestur til veru T fór snöggva ferð, Seinn að sinna því sem þarf og hann er fær um, Júla ætlaði líka, til veru, en þá kom þetta sorgl. fyrir, og börnin svo veik, og jeg svo lasin, svo hún verður hjá mjer, fram yfir hátíðar.

Ó, hvað það væri skemtil. ef þú hefðir ástæður til að skreppa inneftir, og tala við mig. Jeg vona að þú sjert frískur, og þínum yfirhöfuð líði vel.

Brendu brjefinu, og kærri vinur sendu mjer línu. Ef jeg lifi sendi jeg þjer línu seinna. Guð veri ávalt með þjer, biður þín vinkona.

Brjefið varð lengra en jeg hjelt, þegar jeg byrjaði. Fyrirgefðu ef það hefur orðið of langt.

Elín Samúelsdóttir.

5. Samtíningsbækur

Um efnahag Halldórs Jónssonar

Brugðið var á það ráð að skipta efni Samtíningsbóka Halldórs í tvo efnisþætti. Fyrri þátturinn snertir efnahag Halldórs eins og verðlagningu hans sjálfs á eignum sínum og að auki ýmislegt sem tengist búskapnum. Á unglingsárum hafði Halldór þann háttinn á að mæla allt milli himins og jarðar en síðar meir á lífsleiðinni urðu mælingar hans markvissari og beindust að búskapnum og rekstri býlisins. Allt kemur þetta ágætlega fram í þessum efnisþætti.

Halldór gerði að sjálfsögðu grein fyrir öllu sem hann keypti og seldi í kaupstað auk þess sem hann lýsir nákvæmlega kostum Miðdalsgrafar og á hvaða skilmálum og við hvaða aðstæður hann festi kaup á jörðinni. Þetta persónulega sjónarhorn viðskiptanna er afar áhugavert og vekur upp fjölmargar spurningar um eðli og virkni sveitasamfélagsins á nítjándu öld. Minna má á að hér er aðeins um yfirlitstöflur að ræða en í raun voru öll viðskipti svo og almenn mannleg samskipti margfalt fjölskrúðugri og fyrir þeim gerir Halldór grein í dagbókunum.

Efnaskrá, 16. september 1891¹

1. Föt

3 nærskirtur, ein af þeim ný.

3 nærbuxur, allar fornar.

2 itri buxur, einar nýlegar hinar fornar.

2 milliskirtur, önnur úr vaðmáli forn, hin úr taui nýleg.

1 peisa nýleg 1 stakkur nær og sloppur nýr úr vaðmáli og annar forn.

2 vesti nýleg annað úr klæði hitt úr vaðmáli og 3. garmur nær ónítur.

1 hálstrefil nýlegan.

2 hatta, annan nýan, hinn nokkuð slitin.

1 *Lbs* 1857 8vo – Halldór Jónsson: Dagbók.

- 2 nærsokka nítt neðan við 2 hálf sokka forna hvortveggja.
- 2 hálsklúta annan nýjan, hinn nær ónítan.
- 2 smokka aðra nýja hina nokkuð slitna og í rúm einn kodda og svæfil með nýjum itri verum.

2. Bækur

1. Biblía prentuð í Viðeyjarklaustri 1841.
2. Harmonía pr. Viðeyjarklaustri 1838.
3. Basthólms höfuðlærdómur, 1. og 2. partur, prentaður á Leirárgörðum við Leirá 1799.
4. Stúrmshugvekkjur 3 partar. Leirárg. 1797.
5. Sjóorðabókin pr. Hólum 1745.
6. Lærdómsbók pr. Reikjavík 1873.
7. Missiraskipta offur. Hrapsey. 1794.
8. Þrjár stuttar bækur. Tómas á Kempis, Hólum 1676.
9. Sálmasafn skrifað.
10. Passúsálmar. Viðeyjarklaustri 1836.
11. Hugvekkjusálmar Reikjavík 1860.
12. Vikuoffur. Viðeyjarkl. 1837.
13. Viku bæna og sálmaþing skrifuð.
14. Þorláksskver. Viðeyjarkl. 1837.
15. Ljóðmæli Gríms Tomsens, Reykjavík 1880.
16. Kirkjusaga 1-2 hefti. Reykjavík 1883-85.
17. Lútherminning. Reykjavík 1883.
18. Ný kristileg smárit. Reykjavík 1874.
19. Smásögur dr. P. Pjeturssonar. Rv. 1877.
20. Vatnsdæla saga. Akureyri 1858.
21. Ný Fjelagsrit 4-6 ár Kaupm.h. 1844-46.
22. Ný Fjelagsrit 7-9 ár “ “ 1847-49.
23. Ágrip af bókmenntasögu Íslands eftir Finn Jónsson, pr. Reykjavík 1891. 1. h.
24. Tímarit gefið út af Jóni Pjeturssyni. 4. bindi, prentað í Reykjavík 1873.
25. Fingra rím skrifað af Jóni Níelssyni á Grænanesi, 1837.
26. Gömul kvæðabók, skrifuð.
27. Dagbók mín yfir árin 1888-1891.
28. Sögusafn Þjóðólfs. II. hefti. Rv. 1890.
29. Sögusafn Þjóðólfs. III. hefti. Rv. 1891.
30. Sögur úr Ísafold, árg. 1889-90.
31. Almanak Þjóðv.fjl. Kaupm.h. 1880.
32. Almanak “ “ 1882.
33. Almanak “ “ 1889.
34. Ættartala H.J. skrifuð af Halldóri Jónssyni á Tind 1891.

35. Ættartala Karítasar Níelsdóttir, skrifuð af Byrni Björnssyni á Klúku, báðar ættartölurnar raktar af Gísla Konráðssyni.
36. Galdra kver skrifað af Halldóri Jónss. 1890.
37. Ljóðasafn skrifað af H. Jónssyni 1891.
38. Kvæðasafn skrifað af H. og N. Jónss. 1890.
39. Fornkvæði skrifuð af H. Jónssyni 1890.
40. Ljóðasafn og Draumar skrifað af Halldóri Jónssyni 1891.
41. Ljóðmælasafn skrifað af H. Jónssyni 1891.

3. Skriffæri m.m.

- 2 Pennastangir önnur ný hin brúkanleg.
- 3 Bittur af súttansú, mikið í tveimur merkurflöskum af anilinbleki (grænu og kaffibrúnu), einnig í bittu fjólublátt blek.
- 2 blíanta annan nýan, hinn hálfur.
- 84 Arkir pappír og 50 pennar.

4. Hirs lur

- 1 kista dönsk gömul, en óskemd. 1 skáp gamlan læstan og kistil ólæstan skorin. 1 púlt læst.

5. †mislegt

- 1 Olúlampi. 1 silfur matskeið. 1 teskeið úr silfri. 1 staup, kúpur litlar rendar. feitmetisdallur, 1 diskur, 1 skál, mind af Hannesi Finnssyni í umgjörð. Almanaksspjald. 1 lóðareisla.
- 1 Hnakkur vel brúkanlegur og beisli með koparstöngum og nfilegt höfuðleður.

6. Kindur

- 1 ær milkar. 2 geldar gimbrar. 2 lömb.

7. Skuldir

- a. Innistandandi skuldir eingar.
- b. Útistandandi skuldir eru þessar:
 1. Hjá Ísleifi Jónssyni Tröllatungu fyrir gelda á 2 vetra frá árinu 1890 16.00
 2. hjá föður mínum Jóni Jónssyni eptir af arfi afa míns sra Halldórs Jónssonar 6.35
 3. hjá sama frá 12. September í ár 0.90
 4. hjá Ásgeiri á Laugabóli fyrir skrifaðar rímur 1891 0.48
 5. hjá Guðbjörgu Eyjólfsdóttur Tind 0.20

23.93

Ath. Jeg á líka föður fyrir aðra gimbrina mína hjá föður mínum og ærnar báðar hafa mjólkað fyrir föðri í Sumar.

Efnaskrá, 1. október 1893¹

1. Íveruföt	Kr. au.
1 Búðskinnsföt nokkuð slitin	25.00
2 nýjar vaðmálsbuxur og 2 vesti ný	18.00
1 strigaföt lítið slitin	6.00
1 nankinsstakkur nýr	3.00
1 buxur og vesti slitið hvorttveggja	2.50
1 stakkur slitin, ljelegur	0.75
1 vaðmáls millumskirta nýleg	6.00
1 tau millumskirta lítið slitin	2.00
1 vaðmáls millumskirta slitin	1.50
2 nýjar ljerepts næskirtur	3.25
2 ljerepts næskirtur ljelegar	1.00
3 nærbuxur 1 nýleg hinar slitnar	8.00
2 nýir ullarklútar	4.50
4 pör sokkar nýlegir	7.50
3 sokkar ljelegir 0/10	0.30
1 húfa og hattur nokkuð slitin	2.50
1 brjósthlíf og 2 smokkar nýlegt	3.50
2 vettlingar, einir nýir, hinir slitnir lítið	1.00
1 hálsklútur slitin og 2 vasaklútar nýir	1.00
3 illeppar, einir nýir, hinir slitnir lítið	0.50
5 ánlir mórætt vaðmál 1/50	7.50
4 ánlir nankin grátt 0/45	1.80
1 alin ljerept 0/30	0.30
1 alin striga	0.52
1 olúföt nokkuð slitin	4.50
	112.92
2. Rúmföt.	
1 Undirsæng með brúkanlegu veri	14.00
2 línlok ný	3.00
1 koddur með nýlegu veri	4.00
1 ábreiða nýleg	5.00
	26.00

1 *Lbs* 1867 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók I.

3. Kindur

7 ær, hver á 14 krónur	98.00
2 veturgamlar gimbrar	24.00
1 ærdilkur	6.00
	128.00

4. Peningar

Á Sparisjóði Kirkjubóls og Fellshreppa 61 kr. 59 au. - 17 kr. 13 au ...	78.62
Í peningum hjá mér	16.25
	94.87

5. Hirzlrur

1 Kista, máluð, stór, gömul, óskemd	10.00
1 Skápur, gamall nokkuð fúin	2.00
1 Púlt nýtt rauðmálað, með skrá og lömum	4.50
1 Kistill, skorinn, gamall fúinn	0.50
	17.00

6. Bækur

1. Biblía. Viðey 1841, í dágóðu skinnb	4.00
2. Harmonía með Vikuoffri í g.sk.b	2.50
3. Basthólms: höfuð lærdómar nýb	2.00
4. Stúrmshugvekjur 3 partar nýb	1.50
5. Sjöorðabókin í gömlu skinnbandi	1.00
6. Missiraskipta offur í g.sk.b.	0.50
7. Lærdómsbók g.b	0.75
8. Þrjár stuttar bækur Tomas á Keppis nb.	0.25
9. Sálmasafn skrifað nb	0.50
10. Passíusálmar í nb.	0.50
11. Hugvekjusálmar í ljelegu b	0.50
12. Vikubæna og sálmaþók skrifuð gb.	0.75
13. Þorláksskver nb.	1.00
14. Njóra B.G. nýl.b	0.50
15. Ljóðmæli Gríms Thomsens nb.	1.00
16. Kirkjusaga I-II hepti nb. 1.h.	3.00
17. Lúthersminning nb	0.35
18. Krossgánga nb	1.00
19. Postulasögur nb	1.00
20. Smásögur dr. P.P. í g. skb	1.00
21. Vatnsdæla í sterku skb.....	1.00
22. Piltur og stúlka nb.	1.00
23. Íslendingabók og Landnáma ób.	0.85
24. Harðarsaga og Hólmverja	0.35
25. Ágrip af Bókmentasögu Ísl.I-II. h. nb.....	1.50
26. Sögur úr Ísafold árg. 1889-90 ób	0.10

27. Tímarit Jóns Pjeturssonar II. h. dgb.....	0.75
28. Vasakver handa alþýðu 2. útg. nb	0.25
29. Fingrarím skrifað nb	0.75
30. Þjóðólfur 2 árgangar 1891-92 ób.	4.00
31. Sunnanfari 1-2 árg. ób.	6.50
32. Almanak Þjóðvinafjel. 1880-82 ób.	0.50
33. Vísnaðabókin gamla. Hólum 1748 nb	2.00
34. Víðalínspostilla skb	1.00
35. Dagbók H.J. 1886-91 nb.....	2.00
36. Dagbók yfir árið 1892 nb.....	1.50
37. Ættartala H.J. nb.	0.75
38. Ættartala K.N.D. ób.....	0.20
39. Galdrakver skrifað af H.J. nb	0.25
40. Kvæðasafn skr. af H.J. og N.J. nb.	1.00
41. Forn kvæði skr. af H.J. 1890 nb.	1.50
42. Ljóðasafn skr. af H.J. 1891 nb.	1.00
43. Ljóðasafn og dr. skr. af H.J. 1891 nb.....	1.50
44. Ljóðmælasafn skr. af H.J. 1891 nb.	1.50
45. Ljóðmæli sr. H.Þ. skr. af H.J. 1892 nb.....	2.00
46. Ljóðmæli sr. B.H. skr. af H.J. 1892 nb.	2.00
47. Dalbúinn 1. ár 1890, skr. af H. og N. ób.	0.50
48. Dalbúinn 2. ár 1892, skr. af H.J. í.h.	1.50
49. Dalbúinn 3. ár 1893, skr. af H.J. ób.	0.60
50. Íslenskar skemtanir IV. h. ób.	1.00
51. E. Bríms Reikningsbók 6 p. nb.	3.75
52. Fjörutíu tímar í dönsku nb.	1.30
53. Ágrip af Íslenskri mállýsingu nb.	0.90
	67.55

7. Skrifffæri

1 Pennastöng 0/10 1 blíant heill 0/20	0.30
2 blíantar blár og rauður	0.20
10 pennar 0/20 1 bók pappír	0.70
1 bitta súttansía 0/25 1 bitta með fjólubl. bl.	0.45
grænt blek í bittu 0/10 rautt 0/05	0.15
kaffibrúnt 0/10 2 reglustikur hver á 5 au.	0.10
	2.00

8. †mislegt

Úr, 2 ára gamalt með kassa og festi	28.00
Klukka gömul sólarhringsverk slitin	1.50
Silfurskeið gömul	5.00
Oliulampi nýlegur, rúmbrennari	2.50
Nýtt orf 1/00 1 ljár hálfslégin 1/20	2.20

1 klossar nýlegir, járnaðir	3.50
1 handklæði 0/20, 1 greiða 0/15, sápa 0/20	0.55
Mynd af Hannesi biskupi Finnssyni í umgjörð með gleri yfir	0.50
1/2 pottur fernisolía.....	0.50
2 flöskur hver á 20 au	0.40
1 staup 0/10 kúpur litlar 0/20	0.30
2 bittur 0/10 Gestapraut	0.30
	45.25

Útistandandi skuldir

1. Hjá sr. Arnóri Árnasyni, sumarkaup mitt 12 kr. á viku í 10 v. 6 d.	130.00
2. - sama fyrir mórauða peysu	12.00
3. - Jóni Jónssyni í Tröllatungu uppí vorvinnu mína	36.85
4. - Ísleifi Jónssyni, Tröllatungu	5.75
5. - Magnúsi Jónssyni, Tröllatungu	2.00
6. - Samúel Guðmundssyni, Gröf	12.00
7. - Guðbjörgu Eyjólfsdóttur, Tind	7.50
8. - Jónasi B. Þorsteinssyni, Felli	1.50
9. - Jóni Einarssyni, Víðirdalsá	1.38
10. - Grími Ormssyni, Tind	10.00
.....	218.98

Þar frá dragast innistandandi skuldir

1. Níels Jónsson, Stað	10.00
2. Halldór Hjálmarsson, Heiðarbæ	1.50
3. Grímur Ormsson, Tind	1.00
4. sr. Arnór Árnason, Felli	1.00
	13.50

1. Íveruföt	112.92
2. Rúmföt	26.00
3. Kindur	128.00
4. Peningar	94.90
5. Hirzlur	17.00
6. Bækur.....	67.55
7. Skriffæri	2.00
8. Ímislegt	45.25
9. Útistandandi skuldir	218.98
Samtals	712.50

Innistandandi skuldir	12.50
Skuldlausar eignir	700.0

Efnaskrá, 1. janúar 1896¹

I. Íveruföt.	Kr. au.	1 púlt nýlegt	3.00
Búðskinnföt ný	43.00	1 kistill gamall, skorinn	0.50
Yfirfrakki nýr úr dyffeli	22.00		15.50
Tauföt lítið slitin	14.00	Rúmföt	
Búðskinnföt nokkuð slitin	15.00	1 undirsæng með nýlegu veri	20.00
Vaðmálsbuxur og vesti, nýtt	12.00	1 koddí með fornum verum	3.00
Vaðmálsbuxur og vesti, slitin	6.00	2 línlok ný	4.00
Vaðmálsbuxur slitnar, bláar	1.50	ábreiða ný	7.00
3 vaðmálsnærbuxur allar fornar ...	10.00		34.00
1 strigaföt ný	8.00	Rítföng	
Strigaföt forn	6.00	2 bækur, pappír	1.20
Strigaföt mikið slitin þó heilleg ...	2.00	70 pennar	1.40
2 nærskyrtur nýjar úr bomosfu ...	6.00	10 umslög	0.10
2 nærskyrtur slitnar nokkuð	4.00	Pappírs bók 6 arkir	0.20
2 milliskyrtur nýlegar	5.00	2 bittur með bleki í	0.20
1 milliskyrta forn	1.00	Blek grænt á flösku	0.20
Vaðmálsjakki forn mórauður	3.00	Pennastöng	0.05
Tau stakkur lítið slitinn	5.00	Blíant, lítið eyddur	0.10
Ullarklútur lítið slitinn	2.00	2 blíantar rauður og blá	0.20
Ullarklútur forn	0.25	1 blíant, nýr (blek blíant)	0.15
Ullarklútur nýr	0.60	2 stríkreglur, önnur úr surtarbr ...	0.10
1 Hattur nýlegur	2.50	Þerripappír	0.10
1 Hattur forn	2.00	Lakk	0.05
1 Húfa fornleg	0.25	Signet	1.00
8 pör sokka allir lítið slitnir	12.00		5.05
2 smokkar aðrir nýlegir h. fornir...	0.50	Reiðtýgi	
4 pör vetlinga nýir	1.75	1 Hnakkur forn	16.00
Olúföt, buxurnar nýjar	4.50	1 beisli með koparstöngum	6.00
3 klútar 0/25 4 leppar 0/40	1.15	1 svipa gömul látunsbúin	1.00
	191.00		23,00
Fríður peningur		Bækur	
22 ær hver á 14 kr.	308.00	1. Biblía	4.00
1 gemlingur	10.00	2. Harmónía	2.50
1 Hestur	70.00	3. Baslhólms: Höfuðlærd	1.00
	388.00	4. Stúrmshugvekjur allar	0.50
Hirslur			
1 Kista, stór og sterk, læst	10.00		
1 Skápur gamall	2.00		

1 Lbs 1868 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók II.

5. Sjöörða bókin	0.50	48. Dagbók yfir árið 1892	1.50
6. Lærdómsbók	0.50	49. Dagbók yfir árið 1893	1.40
7. Missiraskipta offur	0.70	50. Dagbók yfir árið 1894	1.40
8. Þrjár st. bækur Thóm á Kempis	0.20	51. Dagbók yfir árið 1895	1.50
9. Sálmasafn skrifað gamalt	0.50	52. Uppdrættir H.J. bundnir	1.00
10. Passúsálmar	0.50	53. Stafrofa bók þýsk æfagömul ...	8.00
11. Hugvekju sálmar	0.30	54. Ljóðabók skrifuð N.J. skálda	0.75
12. Viku offur	0.25	55. Samtíningur H. og B. presta.	0.10
13. Viku bæna og sálma bók skrif.	0.70	56. Almanak Þjóðv.fjel. 1880	0.10
14. Þorláks kver	0.50	57. Alm. Þjóðv.fj. 1882	0.10
15. Njóla	0.50	58. Sögur úr Ísafold 1889-90	0.15
16. Vídalíns postilla	1.00	59. Sögur úr Ísafold 1894	0.30
17. Sálmasafn sr. Þorv. Bjarnas ...	0.80	60. Sögur úr 1.-2. árg. Stefnis	0.20
18. Vikusálmar sr. G.G	0.20	61. Landnáma og Íslendingabók	
19. Kirkjublaðið I-V	2.80	62. Harðar saga og Hólmverja ...	1.85
20. Lúthersminning.....	0.25	63. Egils saga Skallagrímssonar ...	1.90
21. Kirkjusaga H.H. I-II h	3.00	64. Hrafnkelssaga freysgoða	
22. Eintal sálarinnar (skrifað)	0.20	65. Gunnl. saga Ormstungu	
23. Ljóðmæli Gr. Th	1.00	66. Kórmaksaga	2.45
24. Ljóðmæli H.S. Blöndal	1.00	67. Vatnsdæla saga	
25. Kvæðasafn skrifað af H. og N.	1.00	68. Hænsnaþórrissaga	
26. Kvæðasafn skr. H. og N. 2. b.	1.00	69. Piltur og stúlka	1.00
27. Nokkur forn kvæði 3 b. H. ...	1.50	70. Fingrarím	0.50
28. Ljóðmælasafn 4. b. H.	1.50	71. Vasakver handa alþýðu	0.25
29. Ljóðasafn 5. b. H.	1.50	72. Íslenskar skemtarnir	1.00
30. Ljóðmæli er H.Þ. skr. H. 6.b.	1.50	73. Ágrip af bókmentas. Ísl.....	1.00
31. Ljóðmæli er B.H. skr. H. 7.b.	1.75	74. Ágrip af sögu Íslands	1.25
32. Ljóðmælasafn 8. b. skr. H. ...	2.00	75. Mannkynssöguágrip	3.00
33. Ljóðmæli ort af ýmsu H.9.b....	1.00	76. Ágrip af Ísl. mállýsingu	0.90
34. Ljóðasafn 10. b. H.....	1.50	77. Ágrip af Landafraði	1.50
35. Ljóðasafn 11. b. H.	2.00	78. Kennslubók í flatamálsfræði... ..	1.25
36. Ljóðasafn 12 b. H.....	2.00	79. Kennslubók í dönsku J.Þ.	2.50
37. Dalbúinn 1 ár.....		80. Reikningsbók E. Briem	2.25
38. Dalbúinn 2 -	3.50	81. Sunnanfari I-III. árg.	8.50
39. Dalbúinn 3 -		82. Sunnanfari IV og 1/2 V. árg ...	3.75
40. Ættartala H.J. skrifuð	1.00	83. Andvari XX. ár.	1.00
41. Ættartala K. N. skrifuð	0.20	84. Dýravinurinn 6. árgangur	0.50
42. Galdrakver skrifað	0.20	85. Almanak Þjóðv.fjel. 1896	0.50
43. [] ¹ skrifuð.....	0.10	86. Eimreiðin 1. og 2. hepti	2.00
44. Samtíningur skrifaður 1. b ...	1.50	87. Þjóðólfur 1891-92 ób	2.00
45. Samtíningur skrifaður 2. b ...	1.50	88. Ísafold 1. árg. 1894	0.50
46. Samtíningur (brot)	0.75	89. Stefnir 1. og 2. árg.....	0.20
47. Dagbók yfir árið 1887-91	2.00	90. Suðri 1883-86	0.50

1 Ritað með rúnalettri.

91. Fjallkonan 1885-88	0.50
92. Ísafold 1883-86	0.50
93. Fróði 1 - 3. árg. 18	1.00
94. Norðanfari 1884-85, og fl. ...	0.40
95. Lögberg 1. árg	0.10
96. Norðurljósið 2. árgangur	0.20
97. Vísnaabók gamla	2.50
98. Kvæðabók gömul (skrifuð) ...	0.20
99. Ný kristileg Smárit ób	0.25
	772.05

†mislegt:

Úr með festi og kassa 4 ára	25.00
Taska	3.50
Silfurskeið	6.00
Orf nýtt	1.00
Vasahnífur	1.00
Olúlampi	1.00
Merkur flaska	0.10
4 blekbittur tómar	0.12
Útlendar trje kúpur	0.20
2 tvinnakefli	0.30
Tölur og hnappar	0.40
1 st. handsápa	0.12
1 greiða	0.20
1 handþurka	0.30
1 poki	0.50
1/2 al. Dyffel	1.25
1 al. Bómosía	0.40
1 al. stakkatau	0.90
1/4 pt. fernisolía	0.25
Borð með skúffu (gleymt fyrri) ...	1.50
2 skinn roskein	2.60
	46.64

Útistandandi skuldir:

1. Hjá Ísleifi Jónssyni Tröllatungu	72.75
2. - Grími Ormssyni Tind	33.97
3. - Finnboga Bjarnasyni Klúku ...	8.00
4. - Samúel Guðbr.syni Tind	17.00
5. - Bjarna Guðbr.syni Tind	18.50
6. - sr. A. Árnasyni Felli	12.00
7. - Guðjóni Guðm.syni Tröllat. ...	2.00
	164.22

Innistandandi skuldir	983.91
1. Jón Jónsson Tind	1.50
2. Guðrún Magnúsdóttir	2.85
3. Bjargey Símónardóttir	11.75
4. Daði Halldórsson Gestsstöðum	25.00
5. Fyrir Sunnanfara V. árg	2.50
6. Kirkjublaðið. VI. árg.	1.50
7. Eimreiðina I. - II. hefti	2.00
8. Þjóðvinafjlagsbækur	2.00
	49.10
	943.81

Ath.

Í þessari efnaskrá hef jeg sett niðurverð á mörgum bókum sem mjer þótti of hátt verð á í Efnaskránum að undanfögnu, á sumumum helming og dregur það mikið úr því hvað efni mín hafa aukist í ár.

Yfirlit

Fatnaður	191.00
Fríður peningur	388.00
Hirslur	15.50
Rúmföt	34.00
Ritföng	5.05
Reiðtygi	23.00
Bækur	106.50
†mislegt	46.64
Útistandandi skuldir	164.22
	983.91

Þar frá dragast:

Innistandandi skuldir	49.10
Eru því skuldlausar eignir:	934.81

Efnaskrá, 1. janúar 1897¹

I. Íveruföt	Kr. au.	1 skápur gamall læstur	1.00
Yfirfrakki nýr	22.00	1 púlt nýlegt með skrá og lómum	3.00
Tauföt lítið slitin	15.00	1 kistill gamall skorinn	0.50
Tauföt nokkuð slitin	12.00	1 borð með skúffu	1.00
Búkskinnsföt forn	12.00		16.00
Vaðmálsbuxur og vesti nýlegt.....	10.00	IV. Reiðtygi.	
Vaðmálsbuxur og vesti fornt	4.00	Hnakkur (ný viðgerður)	22.00
3 vaðmáls nærbuxur allar fornar...	9.00	beisli nýtt.....	12.00
1 strigaföt ný	8.00	svipa gömul með látúnshólkum ...	1.00
- strigaföt forn	6.00		35.00
- strigaföt mikið slitin	2.00	V. Skriffæri.	
2 nærskyrtur nýlegar (bómasíu) ...	5.00	4 bækur pappír	2.40
2 nærskyrtur (ljerepti) slitnar	2.00	50 pennar.....	1.00
2 milliskyrtur fornar og ein ný ...	4.50	25 umslög	0.25
2 vaðmáls milliskyrtur fornar ...	2.00	2 bittur níttan sífa	0.40
Vaðmálsjakki forn	2.00	2 bittur með grænu	
Taustakkur lítið slitinn	4.00	og fjóluþl. blek	0.20
Ullarklútur lítið slitinn	2.00	nafnstímpill nýr	1.50
2 ullarklútar fornir	0.50	blíant með strokleðri	0.10
2 hattar annar nýlegur	4.00	2 blíantar rauður og blár	0.10
Húfa forn	0.30	2 strikreglur	0.10
15 pör sokka þar af 6 pör ný		þerripappír	0.10
eða nýleg	20.00	sígnét úr silfri	1.00
5 pör vetlinga nýlegir og nýir	2.50	lakk	7.20
4 leppar nýir	0.50		
2 smokkar fornir	0.30	VI. †mislegt.	
2 hvítir klútar	0.40	15 dilkaskinn 1.70	10.50
	150.10	20 roskin skinn	21.50
II. Skepnur.		Silfur matskeið	6.00
1. Hestur 13 vetra gamall ?	70.00	Taska forn	2.50
1 ær 14.00 og 1 gemlingur		Vasahnífur	0.90
10.00	24.00	Belti.....	3.00
	94.00	Lás. 1 ljábakki og ljár	
III. Hirslur.		hálf slitinn	1.00
1 Kista stór máluð	10.00	2 flöskur	0.20

1 Lbs 1869 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók IV.

4 blekbittur tómar	0.10
Trjekúpur.....	0.20
2 tvinnakefli	0.30
tölur o.fl.	0.20
1 greiða 15. poki 0/50	0.40
1/2 al. dyffel tvfbreitt	1.20
1 al bómasfa	0.40
1 al. stakkatau	0.90
1/4 pt. fernisolía	0.20
Peningar	7.70
	57.40

VII. Bækur

1. Biblíá.....	4.00	34. Ljóðasafn 12. b. skr. H.....	2.00
2. Harmonía	2.50	35. Ljóðasafn 13. b. skr. H.....	1.50
3. Basthólms hófuðlærdómar ...	1.00	36. Ljóðavinurinn skr. H	1.00
4. Stúrmshugvekjur allar	0.50	37. Dalbúinn 1-3 ár	3.50
5. Sjöorða bókin	0.50	38. Ættartala H.J. skr. H	1.00
6. Lærdómsbók	0.50	39. Ættartala K. N. skr	0.20
7. Missiraskipta offur	0.70	40. Galdrakver skrifað	0.20
8. Þrjár st. bækur T. a Kempis ...	0.20	41. Ruslakista skr.	0.10
9. Sálmasafn skrifað	0.50	42. Samtíningur skr. 1. b.	1.50
10. Passúsálmar	0.50	43. Samtíningur skr. 2. b.	1.50
11. Hugvekjusálmar	0.30	44. Samtíningur skr. 3. b.	1.00
12. Vikuoffur	0.25	45. Dagbók yfir árin 1887-91	2.00
13. Viku bæna og sálmaþbók skr. ...	0.70	46. Dagbók yfir árið 1892	1.50
14. Þorláksskver	0.50	47. Dagbók yfir árið 1893	1.40
15. Njála	0.50	48. Dagbók yfir árið 1894	1.50
16. Víðalínspostilla	1.00	49. Dagbók yfir árið 1895	1.50
17. Vikusálmar sr. G. G. S	0.20	50. Dagbók yfir árið 1896	1.00
18. Lúthersminning.....	0.25	51. Uppdrættir H	1.00
19. Kirkjusaga	3.00	52. Stafrófabók þýsk æfagömul ...	8.00
20. Eintal sálarinnar	0.20	53. Ljóðabók skrifuð N.J	0.75
21. Ljóðmæli Gr. Tomsens	1.00	54. Samtíningur B. og H. pr	0.10
22. Ljóðmæli H. Blöndals	1.00	55. Alm. þjv.fjl. 1880	0.10
23. Kvæðasafn skr. af N. og H. 1. b.	1.00	56. Alm. þjv.fjl. 1882	0.10
24. Kvæðasafn skr. af N. og H. 2. b	1.00	57. Alm. Þjóðv.fjl. 1896	0.50
25. Nokkur forn kvæði skr. H. 3. b.	1.50	58. Alm. Þjóðv.fjl. 1897	0.50
26. Ljóðmælasafn skr. H. 4. b. ...	1.50	59. Sögur úr Ísafold 1889-90	0.15
27. Ljóðasafn skr. H. 5. b.	1.50	60. Sögur úr Ísafold 1894	0.30
28. Ljóðm. er. H. Þ skr. H. 6. b. ...	2.00	61. Sögur úr Stefni	0.20
29. Ljóðm. er. B. H. skr. H. 7. b ...	1.50	62. Landnáma og Íslendingabók...	
30. Ljóðmælasafn 8. b. skr. H. ...	1.50	63. Harðar saga og Hólmverja ...	1.85
31. Ljóðmæli 9. b. skr. H.	1.00	64. Egils saga Skallagrímssonar ...	1.90
32. Ljóðasafn 10. b. skr. H.....	1.50	65. Hrafnkelssaga freysgoða	
33. Ljóðasafn 11. b. skr. H.....	2.00	66. Gunnl. saga Ormstungu	
		67. Kormakssaga.....	2.45
		68. Vatnsdælasaga	
		69. Hænsnaþóris saga	
		70. Piltur og Stúlka	1.00
		71. Fingrarím	0.50
		72. Vasakver handa alþýðu	0.25
		73. Íslenskar skemtanir	1.00
		74. Ágrip af bókmenntasögu Ísl ...	1.00
		75. Ágrip af sögu Íslands	1.25
		76. Ágrip af Mannkinnssögu	3.00
		77. Ágrip af íslenskri mállýsingu	0.90
		78. Ágrip af landafræði	1.50
		79. Kennslubók í flatarmálsfræði	1.25

80. Kennslubók í dönsku	2.50	4. - Jóni Jónssyni Tind	200.00
81. Reikningsbók E.B. 1-2 p.	2.25	5. - Ólafi Eggertssyni Valshamri .	50.00
82. Sunnanfari I - III árg	8.50	6. - Magnúsi Guðmundss. Mýrat	30.00
83. Sunnanfari IV - V og 1/2 árg	6.25	7. - Guðmundi Sigurðssyni	
84. Andvari XX ár.....	1.00	á Hrófst.	25.0
85. Andvari XXI ár	1.00	8. - Jóni Björnssyni Húsavík	8.00
86. Eimreiðin 1 ár	2.00		570.72
87. Eimreiðin 2 ár	3.00		
88. Þjóðólfur 1891 - 92	2.00	Aðal samtal :	1.064.19
89. Ísafold 1894	0.50		
90. “ 1883 - 86	0.50	Innistandandi skuldir:	
91. Stefnir 1 - 2	0.20	Fyrir Sunnanfara (gamalt)	2.50
92. Suðri 1883 - 86	0.50	- Dagskrá 1/2 fyrsta árg.	1.50
93. Fjallkonan 1883 - 86	0.50	- 6 nr. af „Nordstjernen“	0.70
94. Fróði 1 - 3 árg	1.00	Skuld við Bjargeyju á Tind	2.40
95. Dagskrá 1/2 árg.	1.50	- í kaupstaðarreikningi	2.00
96. Nordstjernen 1895 - 96	7.00		9.10
97. Norðurljósið 2 árg.	0.20		
98. Vísnaðabók gamla	2.50	Útistandandi skuldir:	
99. Kvæðabók gömul skrifuð ...	0.10	Hjá Jóni á Tind	3.00
100. Hvers vegna! Vegna þess! ...	3.00	- Jóni í Þorpum	0.80
	493.47	- Bjarna á Tind	0.50
		- Finnþoga á Klúku	0.50
			4.80
Útistandandi skuldir		Áður talið útistandandi	570.72
1. hjá Ísleifi Jónssyni Hlíð	80.35	Samtals	575.52
2. - Grími Ormssyni Tind	163.37		
3. - Samúel Guðm. Miðdalsgr ...	4.00		

Efnaskrá, 1905¹

1. Bækur:		Kr. au.
10 bækur andlegs efnis 5/00; 103 fræði- og skemtibækur 70/00	75.00	
2. Fatnaður:		
Íverufatnaður o.fl. 100/00; Rúmfatnaður 60/00		160.00
3. Hirslur:		
4 kistur 17/00, 2 koffort, kistill, 3 kassar 4/00,		
bókaskápur 10/00		31.25
Matarskápur 4/50, Kommóða 21/00, Púlt 0/75.....	26.25	57,50

1 Lbs 1674 4to – Halldór Jónsson: Búkolla.

4. Verkfæri

6 orf 3/00, 5 hrífur 4/00, 1 skófla 1/50, torfljár 1/00,		
1 nafar 0/25, 1 sirkill 0/50	10.25	
1 rokkur 10/00, 1 saumavél 25/00, 1 ullarkambar 0/50,		
1 skæri 0/75	36.25	46.50

5. Reiðskapur

1 hnakkur 25/00, 1 söðull 40/00, 2 stangabeisli 5/00,		
1 bandbeisli 0/25	70.25	
3 reiðingar 4/00, 6 þör reipa 9/00, 15 pokar 8/00	21.00	91.25

6. Flát og áhöld

2 tunnur 9/00, 2 kaggar 2/50, 2 sáir 4/00, 1 kerald 1/00	16.50	
4 dallar 1/50, 5 fötur 6/00, 5 trog 2/50	10.00	
4 blikkfötur 2/25, 1 strokkur 1/00, 2 ratarföt 1/00		4.25
1 skilvinda 90/00, 1 Eldavjel 35/00, Malkvörn 3/00,		
Kaffiáhöld 8/00	135.00	
Steinólúsuðuvjel 4/00, 3 pottar 7/00, 1 skaptpottur 0/50,		
2 blikkmál 0/30	12.30	
1 járndunkur 3/00, 2 blikkdunkar 0/50, þvottafat ofl. 1/00,		
hnífabör og skeiðar 2/50	7.00	
4 hnífar 2/00, 2 vatnsglós 0/50, könnur, diskar, skálar 4/40 ...	6.90	
1 karlmannsvasaúr með festi 30/00, kvennúr með festi 18/00 ...	48.00	
1 loptvog 10/00, 2 olúlampar 3/00, 1 reisla 3/00, gólfkústur 0/80		
fatabusti 0/50	17.30	
1 reikningsspjald 0/25, 3 g. hestajárn 2/40, 1 þvottabali 0/60,		
Bretti 0/50, sigti 0/50	4.20	
5 kýrmeisar 2/50, 1 burðarmeis 1/00, 1 hjólbörur 2/00,		
1/2 baðkvörn 7/00	12.50	
Hverfisteinn 2/00, 4 grindur 2/00, gaddavírsrúlla 7/00, árefti 1/00	12,00	
1 Borð 1/00	1.00	286.50

7. Hús

Baðstofa 100/00, búr og bæjardyr 30/00, Eldhús og skúr 30,		
Skemma 25	185.00	
Skemmukofi 12/00, Fjós 30/00, Fjóshlaða 35/00	77.00	
Haugshús 20/00, Fjárhús 25/00, Do 20/00, Do 16/00,		
Fjárhúshlaða 30/00	110.00	
Hesthús 4/00, Hesthúshlaða 10/00	14.00	390.00

8. Búpeningur

2 kýr 200/00, 3 hross 170/00, 1 tryppi veturg. 25/00, 33 ær,		
15/00 hver	890.00	
23 gemlingar 10/00 hver		
.....	230.00	1120.00

9. Fasteign

Jörðin Miðdalsgröf (að frádregnu verði húsa- og kúgilda)..... 640.00

10. Búsafleyfar

40 🐖 hrígrjón 0/12, 30 BBygg 0/07, 70 🐖 saltfiskur 0/08,
 súrmatur 10/00 22.50
 1 kýrhúð 20/00, sauðskinn pr. 5/00, Þorskhöfuð pr. 1/00 26.00 48.50
 Samtals 2915.25

11. Skuldir

Rentuskuldir 900,00, Aðrar skuldir - útist. skuldir 300.00 1200.00
 Skuldlausar eignir: 1715.25

Kaupstaðarreikningar 1888-1891¹**1888**

24 arkir pappír..... 0.50
 1 Blekbitta 0.20
 12 Penna 0.24
 12 Umslög 0.12
 1/2 🐖 Skonrok..... 0.10
 1 Lakkstaung 0.20
 Blek fyrir..... 0.20
 5 Pennar 0.10
 1 Bollapör 0.25
 1.91
 Borgað með:
 3 🐖 hvít vorull 1.80
 Í peningum 0.11
 1.91

1889

1 Hatt 3.00
 1 Hníf 0.85
 36 arkir pappír..... 0.70
 20 penna 0.40
 1 🐖 Gráfíkjur 0.40
 Í peningum 2.80
 Samtals 8.15
 Borgað með:
 8 🐖 hvít vorull 5.20

1 Lbs 1857 8vo – Halldór Jónsson: Dagbók.

Frá Ísleifi Jónssyni	2.00
Frá Jóni Jónssyni uppbót á ullf. f. á	0.09
Í peningum	0.25
1 lambskinn.....	0.25
	8.15

1890

4 Ánlir Tau	1.32
4 Ánlir Nankin	1.80
3 Bækur pappír	1.35
1 Blekflaska	0.60
1 Axlabönd	1.10
1 Farfakrús	0.55
Peningar	0.40
1 Beisliskeðja	0.35
1 Klútur	0.25
1 Bollapör	0.25
1 Lakkstöng.....	0.20
1 Blekbitta	0.20
25 Umslög	0.15
1 Pennastöng	0.06
Brauð	0.20
1 Klút	0.35
Samtals	9.53

Borgað með:

10 1/2 ☞ hvít vorull	7.35
Frá Guðbjörgu Eyjólfsdóttur	1.20
Frá Jóni Jónssyni.....	0.43
Í peningum	0.25
1 Lambskinn	0.20
Frá Ísleifi Jónssyni	0.10
	9.53

1891

1 Hatt	3.00
4 Bækur pappír	1.80
55 Penna	1.10
3 Blekbittur	0.60
1 Pennastöng	0.06
1 Blíant	0.06
5 lóð af kanelberki	0.20
Peningar	3.10
Óúttekið sem jeg sleppi	0.45
	10.37

Borgað með:

15 1/2 🍷 hvít voru	10.37
1 Bók pappír	0.45
10 Pennar	0.20
24 Umslög	0.24
6 Arkir póstpappír	0.12
Samtals	1.01
Borgað með 2 🍷 hvít	
haustull	1.00
Það fyrra tekið út á Skeljavík	10.37
en það síðara á Arngerðareyri	1.00
.....	11.37

Kaupstaðarreikningar mínir¹

1888.....	upphæð	1.91
1889.....	–	8.15
1890.....	–	9.53
1891.....	–	11.37
1892.....	–	13.05
1893	–	27.01
1894.....	–	31.63
1895.....	–	153.52

Síðar viðbætt.
 Stað 19. jan. 1895
 Skeljavík

Kaupstaðarreikningur 1894²

	Úttekið	Innlegg
Júlí 23. Til Björns á Klúku.....	8,30	
1. Hattur 3,50	3.50	
2. Bækur pappír 0/60	1.20	
2. leg. Póstpappír 0/5	0.10	
10. al. Skirtuljerept 0/38	3.80	
10. al. hvítt ljerept 0/36	3.60	
1 Bríni	0.20	
2 Ullarklútar 2/10	4.20	
25 Umslög	0.25	
1 Lakkstöng 0/25	0.25	
1 Blíant 0/20	0.10	

1 *Lbs* 1869 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók IV.

2 *Lbs* 1869 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók IV.

	1 Vasabók 0/65	0.65	
	4 tvinna rúllur 0/17	0.68	
	6 al. tvisttau 0/25	3.10	
	2 lóð kamfóru 0/25	0.50	
	1 Skeið 0/25	0.25	
	Hnappar fyrir	0.52	
	1 Greiða 0/25	0.25	
	1 skonrog 0/20	0.20	
	1 Klútur	0.40	
21.	Frá Guðjóni í Heiðarbæ		5.00
	Til góða frá fyrra ári		8.26
23.	12 🍷 hvít vorull 0/65		8.12
	2 1/2 🍷 mislit vorull 0/42		1.05
	12 🍷 smjör 0/60		7.20
	Frá Jóni Einarssyni		2.00
	Til jafnaðar	0.58	
		31.63	31.63
	Arngerðareyri:		
	10 al. fatastriga 0/50	5.00	
	5 al. Leður í fót	5.00	
	Frá Ísleifi Jónssyni Felli		10.00
	10 al. hvítt ljerept 0/30	3.00	
	Frá síra Hans á Stað		3.00
		13.00	13.00
	Samtals	44.63	44.63
	2. marts '95		

Kaupstaðarúttektin¹

1907

1. Matvara	Kr.	158.34
2. Kaffi m. m.	“	73.03
3. Álnavara, fatnaður	“	145.76
4. Áhöld og efni ýmiskonar	“	21.17
5. Viður og saumur	“	46.57
6. Góðgæti	“	15.32
7. Útskriftir	“	137.11
8. Peningar	“	110.00
9. (Inneign við árslok)	“	61.00
	Kr	768.30

1 Lbs 1674 4to – Halldór Jónsson: Búkolla.

1908

1. Matvara	Kr	205.37
2. Kaffi o.þ.h.	"	89.34
3. Álnvara, fatn.	"	103.55
4. Áhöld og efni ýmisk	"	38.74
5. Viður	"	18.59
6. Bækur.....	"	2.45
7. Góðgæti	"	7.17
8. Útskriftir.....	"	64.37
9. Peningar	"	40.00
	Kr	569.58

1909

1. Matvara	Kr.	188.01
2. Kaffi og sikur m.fl.....	"	81.77
3. Álnavara.....	"	100.69
4. Áhöld og efni ýmisk.	"	71.60
5. Bækur.....	"	3.51
6. Góðgæti	"	8.66
7. Útskriftir.....	"	124.52
8. Peningar	"	40.00
	Kr.	618.76

1910

1. Matvara	Kr.	236.74
2. Kaffi, sykur, exp.....	"	96.07
3. Álnavara, fatn.	"	156.77
4. Áhöld og efni ýmisk	"	89.42
5. Bækur.....	"	2.00
6. Góðgæti	"	12.14
7. Peningar	"	40.00
8. Útskrift	"	150.71
9. Innicign við ársf.	"	2.77
	Kr	826.62

1911

1. Matvara	Kr	228.31
2. Kaffi m. m.	"	105.27
3. Álnavara, fatn.	"	134.96
4. Áhöld og efni ýmisk.	"	46.61
5. Bækur.....	"	2.10
6. Góðgæti	"	13.35
7. Peningar	"	3.40
8. Útskriftir.....	"	172.76
9. Skuld frá f. á.	"	2.19
	Kr	708.95

Jarðarkaupin á Miðdalsgröf¹

Miðdalsgröf hefur síðan einhverntíma snemma á öldum verið eign Prestsbakka-kirkju í Hrútafirði. Að fornu mati er hún 12 að dýrleika, en eptir núgildandi mati (frá 1871) 9,8 hndr.

Hefur hún um langan aldur verið leigð með 2 vætta landskuld, og leigur eptir 12 ær, sem jörðinni fylgja. 4 fj. smjörs. Í meðalári má hafa á henni c: 2 kýr, 100-120 fjár og 5 hestar nægja. Landrými er lítið, upprekstrarland ekkert, og búfjárhagar af skornum skamti. Vetrararbeit nokkur. Slægjur eru votar að miklu leyti, hey dágóð, en fremur snögglægt. Mótak lítur út fyrir að vera mikið og dágott. Túnið þýft, en fremur grasgefið.

Árið 1901 fimtud. 19. des. beiddi jeg Guðmund bónda Bárðarson í Bæ við Hrúta-fjörð, að leiða það í tal við Eirík próf. Gíslason á Prestsbakka, hvort jeg mundi geta fengið Miðdalsgröf keypta fyrir 1200 krónur, og líðun á helming andvirðis hennar um lengri tíma.

Árið 1902, í febr. fjekk jeg brjef frá Guðm. Bárðarsyni dags. 10. jan; í því skrifar hann mjer að próf. hafi tekið vel undir þessa beiðni mína og sagt að hann skyldi gera alt hvað í sínu valdi stæði til þess að það hefði framgang.

Sama ár, um vorið var jörðin virt eptir skipun próf. af virðingarmönnum hjer í Kirkjubólshreppi: Jóni hreppstj. Jónssyni í Tröllatungu og Grími Stefánssyni bónda í Húsavík. Virðing þeirra var kr. 1200,00.

Pá um sumarið hitti jeg próf. á vísitasíuferð í Tröllatungu, og talaði við hann um jarðakaupin. Lofaði hann mjer þá meðmælum sínum við stiptysfirvöldin, og sagði um leið, að hann væri ekki vís í því, hve langt þurfti að sækja leyfið, eða hverja leið fara skyldi.

Sama ár 17. des. fjekk jeg brjef frá Eiríki próf. dags. 8. des. Í því segir hann mjer að undirbúningur við söluna sje margbrotinn; getur um að hann hafi látið virða jörðina, lagt virðinguna fyrir hjeraðsfund og sóknarnefndir Prestsbakka- og Staðar-sókna. Svo eigi málið að ganga til stiptysfirvaldanna með umsögn sinni, þaðan til landshöfðingja, og svo til ráðgjafa. Þetta býst hann við að ekki geti verið komið í kring fyr en á næsta vori (nl. 1903).

Sumarið 1901, sunnud. 11. ágúst, seldi jeg Magnúsi bróður mínum 5 er jeg átti í Tindi hjer í hreppi fyrir 510 krónur (Borgað úti hönd). Pá peninga geymdi jeg hjá mjer rentulausa í því skyni að borga með þeim fyrnefnda jörð, ef jeg ætti kost á fá hana.

Sunnudaginn 20. júlí 1902 tók jeg í sama augnamiði 100 króna lán í Einars Jónsonar Styrktarsjóði, og láu þeir peningar arðlausir hjá mjer árlangt til 20. júlí 1903. Pá var jeg farinn að verða svo vondaufur um að fá nokkra áheyrn með jarðakaupin, þar sem liðið var meir en hálft ár, án þess að jeg fengi nokkurt skeyti frá próf., svo

1 Lbs 1674 4to – Halldór Jónsson: Búkolla.

að jeg skilaði aptur láninu, og bæði brúkaði mína eigin peninga til ýmsra þarfa og lánaði öðrum, þar til í nóv. 1903 að jeg hafði enga peninga handa á milli.

Þá fæ jeg (12. nóv.) loks brjef frá próf. dags. 30. okt. Í því biður hann mig að koma til sín svo fljótt, sem mjer sje unnt, svo að hann geti fullnægt fyrirmælum stiptyfirvaldanna, og afgreitt málið til fullnustu, eins og fyrir sig hafi verið lagt. Með brjefi þessu sendir hann mjer eptirrit af brjefi stiptyfirvaldanna til hans, og var það á þessa leið (dags. 9. okt.)

„Með brjefi dagsettu 5. þ.m. hefur landshöfðinginn yfir Íslandi skýrt stiptyfirvöldunum frá, að samkvæmt tilkynningu ráðgjafans fyrir Íslandi hafi hans hátign konungurinn 18. júlí veitt samþykki til, að selja jörðina Miðdalsgröf undan Prestsbakka prestakalli fyrir 1200 krónur, með því skilyrði, að söluandvirði jarðarinnar ávaxtist undir umsjón stiptyfirvaldanna, sem óskerðanlegur höfuðstóll prestakallsins; að 2 kr. árlegra vaxta leggist við höfuðstólinn, en að öðru leyti njóti beneficiarius vaxtanna, og að jörðin verði framvegis skoðuð sem bænda eign, að því er skatta og skyldur áhrærir. Um leið og vjer gefum yður, hr. próf. þetta til vitundar, skulum vjer fela yður að gjöra kaupsamning við kaupandann, er væntanlega greiðir jarðarverðið af hendi um leið og kaupin gerast, og að því búnu skrifa fullkomið afsal á samninginn fyrir hönd kirkjustjórnarinnar og senda undirskriftuðum biskupi andvirðið til ávöxtunar. Þess ber nákvæmlega að gæta, að það sje áskilið í kaupinu, að skattar og skyldur skuli framvegis greiðast af jörðinni sem hverri annari bændaeign. Staðfest eptirrit af kaupsamningnum sendist oss.“

Sama ár (1903) 24. nóv. fæ jeg annað brjef frá próf. Í því getur hann þess, að hann hafi sent mjer brjef með síðustu ferð „Skálholts“ á Hólmavík, og ítrekar um leið við mig að finna sig að máli, eða gefa sjer einhver skeyti þessu viðvíkjandi.

Priðjud. 1. des. fórum við Samúel Guðmundsson tengdafaðir minn, sem þá bjó á Miðdalsgröf af stað inn að Prestsbakka, og komum þar á miðv.d.kvöld 2 s.m. Sýndi próf. mjer þá frumrit tveggja brjefa frá stiptyfirvöldunum. Í fyrra brjefinu segja þau að æskilegast væri að jörðin yrði borguð öll út í einu, t.d. með því að taka lán í einhverjum sjóði, en þó mundi þess að líkindum kostur, að borgað væri hálft andvirði hennar strax, en hitt með fleiri ára afborgun mót veði í jörðinni. Síðara brjefið (sem afritað er hjer) sýnist aptur á móti gera ráð fyrir að hún sje þegar borguð að fullu. Þetta sá jeg mjer ekki fært að geta, og gat þess við próf. Hann rjedd mjer til að skrifa brjef, stílað til sín, sem við ljetum vera dags. 22. nóv. heima hjá mjer. Efni þess er að jeg óska eptir að próf. fari þess á leit enn á ný við stiptyfirvöldin fyrir mína hönd, að hvort jeg geti fengið jörðina keypta, með sömu skilmálum og jeg áður óskaði að fá hana. Þetta brjef sendi hann svo suður, ásamt ummælum sínum með desember pósti.

Færi nú svo, að ekki gæti orðið af jarðakaupunum, bauð próf. mjer að gefa mjer það skriflegt, að hann byggði mjer jörðina frá næstkomandi fardögum, þar eð Samúel hefði nú í dag sagt henni lausri frá sama tíma. Viðurkenning þessi hljóðar svo: „Pareð Samúel bóndi Guðmundsson, hefir sagt lausri jörðinni Miðdalsgröf frá fardögum 1904, þá læt jeg yður hjer með vita, að jeg, samkvæmt beiðni yðar, byggi

yður jörð þessa frá næstu fardögum að telja, með sömu byggingarskilmálum og núverandi ábúandi býr við. Prestsbakka 3. des. 1903. Eiríkur Gíslason.“

Hinn 20. maí 1904. Fjekk jeg enn brjef frá E. próf. dags. 13. maí. Getur hann þess, að biskupinn hafi látið sig vita fyrir hönd stiptsyfirvaldanna að jeg fái jörðina keypta með þeim borgunarskilmálum, sem jeg hafi óskað eptir. Segist muni koma hingað norður síðast í júní, og þá gera kaupsamninginn við mig; vonast eptir að jeg þá hafi helming jarðarverðsins á reiðum höndum.

Sunnud. 19. júní 1904 var E. próf. hjer á embættisferð, fór jeg þá að morgni hins 20. s.m. upp að Felli til þess að fá gerðan kaupsamning fyrir jörðinni. Jafnframt borgaði jeg þá út 400 kr. af verði jarðarinnar, svo borgaði Magnús bróðir minn 100 krónur, en þær 100 kr. sem þá voru eptir af helming jarðarverðsins borgaði jeg 3. júlí. Varð jeg að taka 250 kr. lán í Einars Jónssonar Styrktarsjóðnum, til viðbótar því er jeg átti sjálfur.

Kaupsamingurinn er svo hljóðandi:

„Við undirskrifaðir, jeg Eiríkur Gíslason, prestur í Prestbakkaprestakalli, sem seljandi, og jeg Halldór Jónsson bóndi í Miðdalsgröf sem kaupandi, höfum í dag gjört með okkur svofeldan kaupsamning:

1. Það, sem selt er, er samkvæmt allrahæðstu samþykki frá 18. júlí f.á. jörðin Miðdalsgröf í Kirkjubólshreppi innan Strandasýslu að dýrleika eptir jarðabókinni frá 1881 9.8 hundruð. Í kaupinu eru öll þau hús er jörðinni fylgja, samkvæmt síðustu úttekt, svo og 2 ásauðarkúgildi.
2. Kaupverðið er 1200 krónur, og skal kaupandi standa skil á því þannig:
 - a. nú þegar greiðir 600 krónur.
 - b. greiðir á næstu 15 árum með jöfnum afborgunum 600 krónur og ber honum að gefa fyrir þeirri upphæð 1. veðrjett í jörðinni. Svo ber honum og að greiða af þeirri upphæð 4% í ársvöxtu frá því í dag.
3. Kaupanda ber að greiða alla skatta og opinber gjöld af jörðinni frá síðustu fardögum svo sem af hverri annari bændaeign.
4. Kaupanda skal heimilt að heimta afsalsbrjef fyrir jörðinni jafnskjótt og hann hefur greitt andvirði hennar að fullu.
5. Rísli mál útaf jarðasölu þessari, skal það sókt og varið í Kirkjubólspinghá, þótt málsaðilar sjeu búsettir annars staðar, og þeim eigi gefinn lengri stefnufrestur en innanhreppsmanni.

Gjört að Felli í Kollafirði 20. júní 1904

Vitundarvottar: Eiríkur Gíslason Halldór Jónsson
 Arnór Árnason Jón Eiríksson.“

1. okt. 1905 undirskrifaði jeg með vottum veðbrjef fyrir skuld minni við Prestsbakkakirkju, (sem þá var að upphæð 560 kr.) áleiðis til próf. og var það þannig orðað.

„Jeg Halldór Jónsson bóndi í Miðdalsgröf í Kirkjubólshreppi játa hjer með að jeg skulda Prestsbakkaprestakalli 560 - fimm hundruð og sextíu krónur, og ber mjer að greiða árlega afborgun af skuld þessari 40 – fjörutíu krónur og 4% – fjóra af hundraði í vöxtu. Gjaldldagi er 20. júnímán. ár hvert.

Til tryggingar því að jeg greiði höfuðstól og vexti á rjettum tíma, svo og kostnað þann, sem kann að rísa af uppsögn, eða af málsókn ef jeg ekki stend í skilum, veðset jeg hjer með ofan nefndu prestakalli með 1. veðrjetti eignar- og ábýlisjörð mína Miðdalsgröf 9.8 hundruð að dýrleika með 2. innstæðu kúgildum og húsum þeim er jörðinni fylgja samkvæmt síðustu úttekt. Halda skal jeg jörðinni í góðri rækt, og sömuleiðis halda húsum á henni vel við. Bregði jeg útaf, eða láti fyrirfarast að greiða afborgun og vexti á ákveðnum gjaldldaga, skal mjer þegar í stað án uppsagnar skylt að greiða allan höfuðstólinn.

Þessu veðskuldabrejfi má þinglýsa á minn kostnað án þess jeg sje tilkvaddur. Til staðfestu rita jeg nafn mitt undir í viðurvist tveggja tilkvaddra vitundarvotta.

Miðdalsgröf 1. október 1905.

Vitundarvottar:

Halldór Jónsson Guðjón Guðlaugsson. Guðjón Hjálmarsson.“

Úttekt Miðdalsgrafar vorið 1904¹

(samkv. úttektarbók hreppsins)

Árið 1904 3. dag júlímánaðar, var hreppstjóri Björn Halldórsson staddur í Miðdalsgröf ásamt úttektarmanni Grími Benediktssyni á Kirkjubóli, til þess að taka út nefnda jörð af fráfaranda Samúel Guðmundssyni í hendur viðtakanda Halldóri Jónssyni, og fór úttektin fram á þessa leið.

1. Baðstofa í 3 stafgólfum 9 al. lengd 5 1/2 al. breidd innan stafa, portbyggð, nokkurn vegin stæðileg að viðum og veggjum, hefur fengið aðgerð á síðustu árum, en fyrir fyrningu (í 31 ár!) er álag gjört kr. 130.00.
2. Búr, 10 al. langt, 3 1/2 al. breidd, stæðilegt að viðum og veggjum, með skúrarlagi, samhliða baðstofunni, og er tvöfalt timburpil milli húsanna. Álag á það kr. 6.00.
3. Eldhús 6 X 4 1/2 al. er nýlega byggt; álagslaust.

1 Lbs 1674 4to – Halldór Jónsson: Búkolla.

4. Bæjardyr og skúr við eldhús. Álag á það kr. 10.00.
5. Skemmukofi í slæmu standi 4 X 6 al. Álag kr. 9.00.
6. Fjós nýbyggt yfir 4 kýr; er því álagslaust.
7. Leiguhús, gamalt; tekur 18 kindur, en stæðilegt að viðum og veggjum.
Álag á það kr. 12.00; Álagið alls kr. 167.00

Í ofanálág var virt og útlagt eptirfylgjandi:

1. Fjórða stafgólfið af baðstofunni uppi og niðri, og lopt í þremur stafgólfum, þiljur, rúmstokkar, og hús þiljað undir baðstofulopt	kr.	80.00
2. Fjóshlaða, vel stæðileg að viðum og veggjum virt á	“	30.00
3. Skemma á hlaðinu virt á	“	25.00
4. Fjárhús úti á túni yfir 36 kindur virt á	“	20.00
5. Hesthús og hlaða fram á túni	“	12.00
Samtals	kr.	167.00

Hús þau er viðtakandi kaupir eru:

1. Fjárhús yfir 28 kindur virt á	kr.	15.00
2. Hlaða virt á	“	30.00
	“	45.00

12 kúgildisær eru áður afhentar, og teknar gildar af viðtakanda.

Er svo úttektinni lokið, sama stað, ár og dag, sem fyr greinir.

Samúel Guðmundsson
(fráfarandi)

Halldór Jónsson
(viðtakandi)

Björn Halldórsson Grímur Benediktsson
(úttektarmenn)

Hvað skulda jeg?¹

31/12 1904	Kr. au	.	31/12 1905	Kr. au.
1. Prestsbakkakirkja % ...	612.00		1. Prestbakkakirkja %	572.00
2. Einars Jónssonar styrktarsj. %	230.00		2. Einars Jónss. styrktarsj. %	255.00
3. Samúel Guðmundsson ...	182.00 0		3. Hallgrímur biskup ?	100.00
4. R. P. Riisverslun	110.25		4. Samúel Guðmundsson	116.75
5. Uppboðsskuld á Ljúfustöðum	11.34		5. Jón í Tröllatungu	25.00

1 Lbs 1674 4to – Halldór Jónsson: Búkolla

6. Pöntunarfjlagið	24.70	6. Tryggvi Samúelsson	24.50
7. Bjargey á Gestsstöðum ...	15.00	7. Kirkjubólshreppur	20.75
8. Júlíana Samúelsdóttir ...	15.00	8. Guðm. Á. Sæmundsson ...	12.50
9. Jón E. Samúelsson	11.30	9. Ísleifur á Tindi	10.45
10. Ísleifur á Tind	11.22	10. Jón Brandsson prestur	10.00
11. Arnór Árnason prestur ...	6.16	11. Gísli í Víðirdalsá	7.60
12. Jón Guðmundsson, Þorpum	6.00	12. R. P. Riisverslun	6.59
13. Jón í Tröllatungu	5.70	13. Jón Guðm. Þorpum	4.50
14. Grímur í Húsavík	2.50 5	14. Bjargey á Gestsstöðum	4.25
15. Guðjón í Heiðarbæ	2.30	15. Finnbogi í Klúku	3.00
16. Þingjald	1.85	16. Grímur og Skeggi	3.00
17. Magnús í Hólum	1.86	17. Jón Samúelsson	2.24
18. Jón Þorsteinsson	1.50	18. Sigurgeir Ásgeirsson	2.07
19. Lestrarfjlagið	1.50	19. Pöntunarfjlagið	0.70
20. Sigurgeir á Heydalsá	1.00	20. Sigurgeir á Heydalsá	1.00
Samtals	1253.18	Samtals	1180.90
(1253.18 - 1180.90; minkað um	72.28	(1253.18 - 1180.90; minkað um	72.28

31/12 1906	Kr. au.	31/12 1907	Kr. au.
1. Prestbakkakirkja %	530.40	1. Prestbakkakirkja %	489.60
2. Einars Jónss. styrktarsj. %	255.00	2. Einars Jónss. styrktarsj. %	250.00
3. Hallgrímur biskup ? ...	100.00	3. Hallgrímur biskup	100.00
4. Samúel Guðm.son	88.00	4. Samúel Guðm.son	76.35
5. Pöntunarfjlagið	53.52	5. Jón Jónsson Tröllatungu ...	17.00
6. Guðrún Björnsdóttir	16.00	6. Júlíana Samúelsdóttir	24.27
7. Jón í Tröllatungu	18.00	7. Jón Brandsson pr	5.00
8. Kirkjubólshreppur	17.55	8. Ísleifur á Tindi	1.65
9. Sparisjóðurinn	11.90	9. Kristm. Gestsstöðum	3.35
10. Ísleifur á Tindi	7.45	10. Jón Guðmundss. Þorpum ...	4.50
11. Jón í Þorpum	4.50	11. Finnbogi á Klúku	3.65
12. Jón Brandsson prestur ...	5.00	Samtals	975.28
13. Stefán Guðmundsson Hrófá4.00			
14. Lögrjetta	3.00		
15. Finnbogi á Klúku	2.80		
16. Uppboðsskuld á Ósi	2.65		
17. Gísli á Víðirdalsá	2.50		
18. Bjargey á Gestsstöðum ...	1.75	Skuldir 31/12 1904	Kr. 1253.18
19. Sigríður Valgeirsdóttir ...	1.65	“ 31/12 1905	“ 1180.90
20. Sólveig Bjarnadóttir	1.40	“ 31/12 1906	“ 1127.07
Skuldir minkað 1907 um	Kr. 151.79	“ 31/12 1907	“ 975.28
Samtals	1127.07		

31/12 1908	Kr. au.
Peningalán:	
1. Prestsbakkakirkja %	448.80
2. Einars Jónss. styrktarsj. %	250.00
3. Hallgrímur biskup ? ...	100.00
	Kr. 798.00

Viðskiptaskuldir:	
4. Samúel Guðmundsson ...	43.255
5. R. P. Riisverslun	51.24
6. Söludeild V. S. Hólmavík	34.38
7. Júlíana Samúelsdóttir ...	37.08
8. Kirkjubólshreppur	24.25
9. Jón Jónsson Tröllatungu	17.00
10. sr. Jón Brandsson	5.00
11. Sparisjóðurinn	2.00
12. Finnbogi á Klúku	1.25
	Kr. 215.45

Skuldir samtals 1014,25
Skuldir mínar vaxið í ár um 38,97

31/12 1909	Kr. au.
Peningaskuldir:	
1. Prestsbakkakirkja %	408.00
2. Einars Jónss. styrktarsj. %	255.00
3. Hallgr. bisk. dánarbú ?	100.00
	Kr 763.00

Viðskiptaskuldir:	
4. Samúel Guðmundsson ...	25.25
5. R. P. Riisverslun Hólmav.	50.71
6. Söludeild V. S. Hólmavík	14.70
7. Júlíana Samúelsdóttir ...	28.78
8. Kirkjubólshreppur	27.50
9. Jón Jónsson Tröllatungu	18.00
10. Prestur og kirkja (1/2 árgj. 2.)	2.88
11. Ísleifur á Tindi	20.00
12. Sparisjóðurinn K.F. (pen.)	10.00
13. Jón Finnsson, Hólmavík	10.00
14. Lögrétta og Freyr (4.00+2.00)	6.00
15. Sigurgeir á Heydalsá (pen.)	3.00
16. Guðjón Brynjólfsson	1.41
Kr. 33.02	+ 763.00
Samtals	981.23

31/12 1910I.	Kr. au.
I Peningaskuldir:	
1. Prestsbakkakirkja 5% ...	367.35
2. Einars Jónss. styrktsj. 4%	255.00
3. Erfingjar Hallgr. biskups ?	100.00
	(Kr. 722.35)

II. Viðskiptaskuldir:	
4. Samúel Guðmundsson ...	25.25
5. Júlíana Samúelsdóttir ...	21.62
6. Jón í Tröllatungu	12.00
7. Kirkjubólshreppur	31.25
8. Björn á Smáhömrum	4.00
9. Páll á Víðirdalsá	2.65
10. Ormur Samúelsson	4.00
11. Ísleifur á Tindi	3.36
12. Grímur í Húsavík	2.00
13. Prestur og kirkja 1/2	3.40
	Kr. 109.53

+ 722.35 0
Skuldir samtals Kr. 831.88 7
Skuldir minkað um Kr. 149.35

31/12 1911	Kr. au.
I. Peningaskuldir:	
1. Prestsbakkakirkja 5% ...	326.40
2. Einars Jónss. skyrktsj. 4%	255.00
3. Erfingjar Hallgr. biskups	100.00
	Kr. 681.40)

II. Viðskiptaskuldir:	
4. Samúel Guðmundsson ...	19.25
5. Júlíana Samúelsdóttir ...	16.87
6. Jón í Tröllatungu	9.00
7. Elías Sigurðsson	8.00
8. Sparisjóður Kb. og F.hr.	7.00
9. „Lögrjetta“	4.00
10. Kirkjugjald 1/2	1.88
11. Björn á Smáhömrum	2.00
12. Finnbogi á Klúku	0.80
13. Kaupstaðarskuld	1.87
	Kr 70.67

+ 681.40
Skuldir samtals Kr 752.07
Skuldir minkað um kr. 79.81

Matvara og kaffi¹

1904			1907		
Tegundir		Kr. au.	Tegundir		Kr. au.
Ertur	50	8.00	Heilrífs	50	6.25
Hrísgrejón	300	33.60	Hálrífs	100	12.00
B.bygg	300	26.15	B.bygg	100	10.00
Rúgur	450	32.55	Haframél	50	7.75
Rúgmjöl	100	9.45	Rúgur	500	43.00
Hveiti	125	10.48	Rúgmél	300	27.90
Samtals	1325	120.55	Hveiti	352	35.20
Kaffibaunir	30	15.00	Samtals	1452	142.10
Export	6	6.80	Kaffibaunir	30	17.00
Kandís	81	19.80	Export	23	10.35
Melís	4	1.20	Kandís	152	41.74
Samtals		Kr. 42.80	Melís	10	2.60
			Samtals		Kr. 71.69
1905			1908		
Hrísgrejón	200	23.42	Kaffi	45	24.90
B.bygg	400	33.37	Kandís	177	50.72
Rúgur	400	31.30	Export	26	12.24
Rúgmél	375	38.25	Melís	9	2.52
Hveiti	155	14.44	Samtal		90.38
Kartöflur	15	0.75	Heilrífs	268	36.89
Samtals	1535	141.53	aframél	120	15.45
Kaffibaunir	38	22.50	B.bygg	100	11.00
Export	24	10.80	B.byggsmél	126	14.49
Kandís	124	38.09	Rúgur	450	42.75
Melís	12	3.96	Rúgmél	176	19.45
Samtals		Kr. 75.15	Hveiti	409	47.93
			Baunir	25	3.88
			Samtals	1674	191.84
1906			1909		
Hrísgrejón	300	35.30	Heilrífs	200	32.00
B.bygg	378	33.30	Flygsumél	150	27.00
Rúgur	100	8.25	B.bygg	50	6.00
Rúgmjöl	690	61.43	Rúgur	200	21.00
Hveiti	428	40.35	Rúgmél	575	61.25
Kartöflur	100	5.00	Hveiti	306	35.51
Samtals	1996	83.63	Kartöflur	100	5.25
Kaffibaunir	49	25.80	Samtals	1581	188.01
Export	26	11.70			
Kandís	152	45.60			
Melís	20	5.00			
Samtals		Kr. 88.10			

1 Lbs 1674 4to – Halldór Jónsson: Búkolla.

1903-04

Vorið 1903 átti jeg 1 kú, 17 ær, 4 gemlinga, 2 hross og 1 tryppi 2 vetra. Þrjár ærnar voru tvílemdar. Ein var geld. Missti ekkert lamb um vorið. Færði frá 16 ám (gimbrin geld, 3 hrútar). Keypti um miðsumar kvígu fengna að öðrum kálfi fyrir kr. 55.00.

Jeg tók kaupakonu að hálfu, heyjaði í samvinnu fyrir 1 kú en fjekk úrskipt 126 kapla (252 ten. al.). Leigði aðra kúna og annan hestinn. – Jeg alheimti.

Um haustið skar jeg hrútana (3) heima, ljet kjötið í verslunina (vikt 57 - 52 - 47). 1 lamb ferhyrndan fyrirmálshrút seldi jeg Ísl. bróðir á 8 kr. Heima skar jeg til matar veturgamlan hr. (sem jeg fjekk í býttum fyrir 2 lömb) og 4 lömb.

Jeg setti á 18 ær, 9 lömb (3 gimbrar, 6 hrúta) og að auki 2 fódarölömb, 2 hross.

Um veturinn (1904) 30 jan. mældi jeg nákvæmlega þau hey sem jeg þá átti, og voru það 162 ten. al. Eptir því var jeg búinn að gefa 90 ten. al. Því heyin voru öll um haustið 252 ten. al. nl. í Ærhúshlöðu 112 ten. al. (= 46 kaplar) í Hrutahlöðu 98 ten. al. (42 k.) og í Heyinu 42 ten. al. (38 kaplar). Þá átti jeg eptir þessu óeydda 83 1/2 kapal en búinn að eyða 42 1/2 kapli = 301 hneppi. Hver kapall verður því að meðaltali 2 ten. al. eða 7 + hneppi.

Þenna sama dag voru rosknar kindur búnar að standa inni í 5 vikur 4 d. Lömb 7 vikur. Hrútar 11 v. 2 d. Hestar 4 v. 2 d.

Síðar um veturinn 11. apríl mældi jeg hey mín og voru þau þá samtals 56 al. eða 32 1/4 kapall. Til viðbótar við hey mín hef jeg fengið frá kúm 41 hn. eða sem svarar 11 ten. al. – 6 kaplar.

Um vorið fyrnti jeg 18 ten. al.

Sauðburður gekk vel, jeg missti ekkert lamb. En ein ær drapst á einmánuði af óhöppum (skreið undir spýtu og skúfslitnaði.) Ein ær bar í 14. viku sumars. Þetta ár var jeg sömul. í húsmennsku hjá Samúel. Við hjónin eignuðumst annan pilt 1. júlí (1903) sem var látinn heita Eggert. Fólk ekkert hjá okkur nema börnin og Þuríður gamla móðir Sam. barnfóstra.

Um haustið gróf jeg að miklu leyti skurð fyrir neðan túnið í Gröf með Samúel (þ.e.a.s. yfir stunguna) á 150 föðmum endurgjaldslaust og leiddi vatn í heim með 47 faðma löngu malarlokræsi.

1904-05

Vorið 1904 tók jeg Miðdalsgröf til ábúðar, sem jeg þá að nafninu til var búinn að kaupa. Jörðin var tekin út 2. júlí. Álag 167 kr. á öll jarðarhús; uppí það voru virt og útlögð flest önnur hús á Fjánhús og hlöðu kaupi jeg á 45 kr. Þá er eptir einn kofi hlaða við og smiðja, sem jeg ekki á. (Sjá greinilegar í þessari bók bls. 84).

Þá um vorið átti jeg (að jarðarám meðtöldum) af skepnun 2 kýr 2 hross fullorðin og tryppi 2 vetra og folald. 29 ær, 9 gemlinga. 2 ærnar voru tvílemdar. – Jeg færði frá 28 ám sem jeg átti, og að auki 5 ám, sem fólkið hjá mjer átti (læt jeg það

vera fyrir fódri á þeim). Fólk hjá okkur er 9 manns: Við hjónin, drengir okkar 2, tvær stúlkur Þuríður og Júlíana, smali (Tryggvi) og 2 drengir Samúels aðrir sem hann gefur með. Kemur það uppí verð búshluta sem jeg fæ hjá honum. Svo er Samúel hjá mjer í húsmennsku.

Helstu vorverk hjá mjer voru þessi. Við taðmölun á túninu hafði jeg kaupamann í 2 daga (Sig. Magnússon) og 1 dag við sljettun. Jeg hlóð 14 faðma af túngarði úr grjóti tvíhl. upp fyrir miðju. Torfgarð 10 faðma. Sljettaði í túni tvö beð 75 f. Gerði malarlokræsi í bæjarlækinn útað uppsprettu á c: 50 föðmum. Reif fjósið og byggði það upp aptur nær bænum. Leiddi vatn inní það úr bæjarlæknum, með 9 al. langri járnþípu. Sljettaði niður tóft á hesthúshólnum, öskuhaug hjá bænum, og kafla af gamla túngarðinum fyrir ofan húsin. Lagði stjett með bænum að utanverðu. Stakk út hús, og mó í 2 d. Gerði við túngarðinn. Tók upp grjót. Var svo í vinnu 1/2 mánuð.

Jeg keypti árefti fyrir 5.50, Gaddavír á 7 kr. Taðvjel á 14 kr. Vatnsleiðslupípu á 5 kr. 6 hndr. af hausum, 60 steinbita, 2 tunnur saltfisk, 10 kindaslátur o.fl. Kýrhúð á 18 kr. Búshluti ýmsa keypti jeg af Samúel fyrir 167 kr. Jeg gekk í búnaðarfelag hreppsins. Við keypti jeg hjá Grími í Húsav. f. 2.50. Jóni í Þorpum f. 6 kr. og Guðjóni í Heiðarbæ f. 1.50.

Slátt byrjaði jeg mánudaginn í 12. viku sumars. Búið að slá tún mánud. í 14. viku sumars. Taðan alhirt föstud. í 16. v. s. en búið að hirða meiri hluta hennar í byrjaðri 15. v.

Af túninu fjekk jeg 86 hesta. Þar af ljjet jeg 69 hesta í fjóshl. 17 í Ærhúshl. og svo sló jeg há, hún varð alls um 11 hestar, eða alls taða 97 hestar.

Jeg hætti heyskap viku fyrir leitir. Útheyskapur hjá mjer varð 377 kaplar af útheyi. Af því fór í fjóshl. 61 hestur. Ærhúshl. 132 h. Hrútakofahl. 39 h. Hestahl. 40 h. Hey fyrir norðan hl. 75. Hey við hlöðuenda 30 hesta. Samúel var í heyvinnu með mjer í 8 vikur. Tek jeg fóðurpening uppí það af honum. Svo hafði jeg kaupakonu eina viku (Margréti Kristm.d.). Lánaði Finnb. á Klúku 90 h. slægju.

Af fjalli vantaði mig um haustið 1 lamb, sem fannst dautt.

Kýr komu inn 2 vikum fyrir vetur. – Jeg seldi smjör fyrir 28 kr. og ljjet fyrir át og uppí kaup 4 fj. – Til heimilis skar jeg 6 lömb. Keypti 90 ♂ af kýrketi. Fjekk fyrir slægjur 20 ♀ smér, geldærsk.

Haustverk hjá mjer voru þessi: Byggði haugshús. Hlóð 30 faðma langan túngarð úr sniddu undir vír. Byggði fjárbyrgi úr sniddu, sem rúmar 115 fjár. Gerði gang milli hlöðu og fjóss með þili fyrir framan. Sljettaði niður tóft fyrir ofan bæinn akaði burtu hálfri fjóstóftinni og hjallvegg. Gróf skurð 70 f. langan. Lagði stjett út að fjósi.

Á vetur set jeg nú 2 kýr 3 hross og folald 32 ær, 24 geml. Þar af eru 10 hrútar. Aðrir eiga á fódrum hjá mjer 16 kindur, 1 hest og vetrung. Af þeim kindum eru 8 á heyi sem Sam. átti eptir í vor. – 70 alls.

	Taða	Úthey	Ten.al.	30/1	11/4
Fjárh.hl	17 h.	132 h.	263	131	26
Hrútahl.	—	39 h.	92	35	0
Þverhey	—	30 h.	52	0	0
Langhey	—	75 h.	175	175	74
Hestahl.	11 h.	40 h.	75	36	1
Fjóshlaða.....	69 h.	61 h.	260	123	24
	97 -	377	917	500	123
	23/12	30/1	11/4	Alls:	
Kýr	12 v.	17 v. 3	27 v. 4	35 v.	
Hr.	7 v. 1	12 v. 4	22 v. 5	24 v. 1	
Gimbr.	5 v. 2	10 v. 4	20 v. 4	20 v. 5	
Ær	4 v.	8 v. 5	17 v. 2	18 v. 2	
Hestar	?	7 v. 1	15 v. 3	16 v. 2	

NB.

1. Ferni heystuðullinn í þverheyinu var 18 ten. al. Úr honum gáfust 124 hneppi eða rúml. 10 daga innist.gjöf fyrir 47 ær og 15 lömb. Ef innigjafa tíminn er gerður 22 vikur að meðalt. fyrir lömb og roskið, og 5 eru um hneppið yfir daginn, þá hefur heykleggin átt að vera 4 kindarfóður.
2. Við þenna forna heystuðul bar jeg 30 kapla af útheyi 34 ten. al. (bandið var fremur smátt). Þeir urðu 200 hneppi. 16 2/3 dags innistöðugjöf fyrir sama fjárfjölda. Það er sama og 6 1/2 kindarfóður (hvert 31 hn. 5 3/4 ten. al.) Alt þverheyið var 52 ten.al. = 324 hn. 48 1/2 hestur(?) eða 10 1/2 kindarfóður. Votabandskapallinn 6 2/3 hn.
3. Hvort er betra, að borga 3 kr. í nautstoll eða fódra naut í 7 daga, sem þarf á dag 12 töðu og 8 úthey; Svar: Sje töðupundið reiknað á 3 au. og útheys á 2 au. þá eru 7 X 12 = 84 á 3 au. = Kr. 2.52 og 7 X 8 = 56 á 2 au = Kr. 1.12. Alls: kr. 3.64. Verður eptir þessu 64 au. dýrara að fódra nautið, en borga tollinn.
4. Er það skaði eða ábati að taka voralinn kálf til fódurs fyrsta vetur fyrir 36 kr. meðgjöf? Svar: Sje innigjafatíminn 35 vikur og gjöfin yfir tímann 750 taða og 1540 úthey, sem er ekki of mikið, þá verða: 750 taða á 3 au = 22 kr. 50 au. og 1540 úthey á 2 au. = 30 kr. 80 au. Samtals kr. 53.20. Eptir þessum reikningi er skaðinn 17 kr. 30 au. Geri maður kindarfóðrið 340 af útheyri, og töðu pundið þriðjungi betra til fódurs en úthey, þá verður vetrungsfóðrið 8 1/3 kindarfóður. Sje kindarfóðrið nú 6 kr. Þá verður skaðinn á kálfseldinu 14 kr. Svo vík jeg nú að efninu aptur.

Önnur kýrin mín bar í 7. viku sumars; ljét jeg kálfinn lifa sem var naut. — Fyrningar hjá mjer urðu 40 al. úthey og 10 al. taða. — Enga kind missti jeg í vetur, en einn hrút í vor.

23. apríl 1905 eignuðumst við dreng skírður Jón.

1905-06

Vorið 1905 átti jeg 32 ær, sem jeg færði frá, auk þess hafði jeg í kvíum 5 ær, sem aðrir áttu og eina lambgimbur. 7 aðrar eru með dilkum. Gemlinga átti jeg 23 (14 gimbrar 9 hrúta.) Kýr 2 og kálfur 3 hross og tryppi veturgamalt (Glassi).

Fólk hjá mjer er sama og árið sem leið (Kaup Júlíönu 36 kr. og Tryggva 30 kr.) nema einum krakkanum fleira nl. Jóni.

Vorverk mín eru þessi helst: Hlóð 16 faðma af tvíhlöðnum grjótgardi. Ljet gadda-vír á garðinn frá smiðjunni upp á Hjallaborðið og úteptir því, að grjótgardinum að utan. Svo nú er túnið allstaðar varið fyrir stórgripum, er jeg líklega fremstur í því af öllum fyrverandi ábúendum Miðdalsgrafar. Gerði 56 faðma af malarlokræsum til þurkunar. Sljettaði í túni 150 faðma. Byggði hesthúshlöðu og hesthús heim við smiðjuna, en reif hana og hesthúshlöðu framfrá. Lengdi stjettina út með fjósinu. Gerði við skurðinn fyrir utan Veituna og Nátthagann. Var við mölun á túninu í viku. Skar mó í 3 daga. Stakk út hús ofl. Var svo í vinnu hjá öðrum í 20 daga. Tók plæg-ingamann einn dag. Galt honum 5 kr.

Slátt byrjaði jeg laugardaginn í 13. viku sumars. Kaupafólk við heyskapinn var Guðmundur Sæmundsson í 3 vikur 2 daga. Pálína Þorleifsdóttir í 7 vikur og Samú-el eina viku. Kaupgjald til þess var alls kr. 98.00.

Heyskap hætti jeg að mestu leyti tæpum hálfum mánuði fyrir leitar, en náði því síðasta ekki inn fyr en um leitar. Töðu alhirti jeg í byrjaðri 16. viku sumar. Heyskap-urinn varð 92 h. taða, 392 h. úthey.

Þessi heyskapur skiptist niður í heystæðurnar þannig:

Fjóshlaða.....	72 h. taða	55 h	úthey mál	260 ten. al.
Fjánhúshlaða ...	12 — —	129 — —	263 — —	
Hrútahl.		54 — —	92 — —	
Hestahl.	8 — —	34 — —	75 — —	
Hey		120 — —	200 — —	
Samtals	92 — —	392	890 — —	

Guðjóni í Heiðarbæ lánaði jeg 86 hesta slægju uppi á Brún verð 12 kr. og Bjargeyu á Gestsstöðum 20 hesta slægju í Partaflóa á 3 kr. (Varð ekki meira vegna óveðurs) og torfristur fyrir 1 kr.

Jeg keypti 60 al. af pakkstriga í hærur ofanyfir galta (15 tjöld) á 15 kr.

Af þorskhausum keypti jeg 8 1/2 hndr. 1 tunnu hval, 2 1/2 tn. tros.

Gamlan húsavið keypti jeg af Samúel á 5 kr.

Jeg leigði vetrarlangt húspláss kaupahjúunum, sem hjá mjer voru í sumar fyrir 12 krónur. Mótak 2 kr.

Jeg alheimti þær kindur, sem á fjall fóru. Finnbogi á Klúku gaf mjer lambið sem hann lánaði mjer undir á í vor.

Haustverk hjá mjer voru þessi: Gróf framræsluskurð 52 f. langan þrístúnginn og 4 fet á breidd að ofan. Gerði fáa faðma af malarlokræsi. Jafnaði niður kafla af tún-

garðinum f. ofan húsin. Gerði við þök á húsum ofl. Var í vinnu 2 2/3 d. í Heiðarbæ og 5 d. í Húsavík.

Á vetur set jeg 2 kýr og kálf, 4 hesta, 43 rosknar kindur og 27 lömb. Þar af eiga aðrir hjá mjer 10 kindur og 1 hross. Alls 70. Mínar kindur eru 35 rosknar 25 lömb (11 hrútar og 14 gimbrar).

Til heimilis skar jeg 6 lambgimbrardilka og 3 haggfæringslömb. Slátur úr 16 rosknum kindum og 9 lömbum. Keypti 10 slátur á 5 kr. í pen. og 37 XX mör á 10 kr. í pen. – Fargaði 2 fj. mör og 4 1/2 fj. smjör fyrir át. 3 1/2 til kaupafólks. Mör sem jeg lagði til heimilis var 14 fj. 8.

Kýr komu inn hálfum mánuði fyrir vetur. – Hrútar teknir inn 24. nóv. og lömbum þá kent át, og farið að hýsa fje.

	23/12	30/1	11/4
Eptir í Fjárh.hl.	195 t.a.	130 t.a.	32 t.a.
“ Fjárh.hl.	209 “	122 “	7 “
“ Hrútahl.	71 “	44 “	5 “
“ Hestahl.	68 “	58 “	4 “
“ Heyinu	200 “	200 “	136 “
Samtals	733 “	554 “	157 “

Innigjöf, vikur

	23/12	30/1	1/4	Alls
Kýr	11.1	16.4	26.	34 v. 5 d.
Hr.	4.2	9.5	19.3	23 v.
Ær	2.1	5.5	14.4	17 v. 4 d.
Lömb	2.6	7.3	16.5	20 v. 1 d.
	1.	4.5	12.5	16 v. 3 d.

Fyrningar hjá mjer urðu í vor 60 al. úthey, engin taða. Önnur kýrin bar um sum-armál, hin tímabær.

Vanhöld voru þau, að jeg misti veturgamla gimbur einhvern tíma á tímabilinu frá leitum til vetrar og eina á í vetur seint úr lúgnaveiki.

1906-07

Vorið 1906 átti jeg 2 kýr og vetrar, 34 ær; (þar af eru 2 algeldar; 2 mistu undan sjer og ein gengur með dilk). Eru því 29 ær sem jeg á í kvím, og að auki 3, sem aðrir eiga. 8 gimbrar með lömbum 7 geldar 10 hrúta 3 hross. Lömb missti jeg 4 (eina tví-lembinga, einn þrílembing og einn einlembing.) Fjórar ærnar voru tvílembdar og ein þrílembd.

Fólk hjá mjer er: 8 manns, nl. við hjónin, Júlíana (með 36 kr. kaupi). 2 drengir Samúels (Grímur, Skeggi) og drengir okkar 3, Alfired, Eggert, Jón. Samúel og Pur-íður eru hjá okkur í húsmennsku.

Vorverk heima hjá mjer urðu lítil í þetta sinn. Jeg varð sjálfur að vera við fjeð, og

gat á meðan lítið gert, nema unnið á túninu. Svo jafnaði jeg niður öskuhauginn og risti þar ofanaf bletti. Stakk út hús; skar mó í 4 daga. Reif fjóshlöðuna og reisti aptur að viðum. Gerði við túngirðinguna.

Hjá öðrum var jeg í 18 daga. Þar af 4 daga í „akkords“vinnu og fjekk þá 25 kr. í peningum. (Í Vatnshorni hjá Jóni Finnssyni við hlöðubyggingu.) Jeg tók kaupamenn við hlöðubygginguna, Samúel í 3 daga og Sigurð Magnússon í 1 1/2 d., Guðrúnu Björnsd. 2 daga í mó.

Heyskap byrjaði jeg þriðjudaginn í 13. viku sumars. Kaupafólk hafði jeg þar við. Samúel í 5 1/2 viku. Guðrún Björnsdóttir í 7 vikur 4 daga og Guðmund Magnússon í 1 viku. Kaupgjöld til þessa fólks Kr. 140.00. Töðu alhirti jeg í byrjaðri 17. viku sumars (9. ág.) Sumt nokkuð hrakið. Heyskap hætti jeg viku fyrir leitir. Útheysi því síðasta náði jeg hálfum mánuði eptir leitir. Alls heyjaði jeg 96 hesta af töðu og 438 hesta útheys. Gróa Guðmundsd. var hjá mjer viku tíma við heyþurk og vann fyrir fæði sínu og drengs, sem hún hafði. Þetta skiptist niður í heystæður þannig:

Fjóshlaða	Taða	79 h.	Útheys	61 hestar	Mál	260 ten. al.
Fjárhúshl	“	10 “	“	130 “	“	265 “ “
Hestahl.	“	7 “	“	30 “	“	75 “ “
Langhey	“		“	153 “	“	225 “ “
Þverhey	“		“	54 “	“	70 “ “
Samtals	“	96 “	“	438 “	“	895 “ “

Jeg lánaði Guðjóni í Heiðarbæ 88 hesta slægju fram á Hlíðarenda fyrir 13 kr. og Samúel 50 hesta slægju á mýrunum; verð óákveðið.

Kú keypti jeg af Ísleifi bróður í haust, snemmbæra, á 100 krónur. Af þorskhausum keypti jeg rúm 8 hndr., 30 steinbíta; 1 2/3 tn. af matfiski, sem jeg borgaði með súru. – 6 fj. smjörs hafði jeg afgangs viðbiti í sumar sem jeg ljet fyrir át og til kaupafólks.

Til heimilis skar jeg 3 lömb og nautkálfr. Á fæti ljet jeg 15 lambhrúta. Kjöt af 10 hrútum veturg., 1 ærdilks- og 2 geldærskrokka, 5 lambg.dilkaskr.

Á hey mín (of)-set jeg nú 3 kýr, 5 hross, 46 ærefni, 1 hrút veturg. og 16 lömb. Þar að auki 16 fóðrarkindur, og enn lítill lambhrútur borinn litlu fyrir leitir, valla teljandi, 80 alls.

Jeg keypti hverfistokk (stýstokk) 2 skóflur, 2 olúföt (tunnur) 2 spöndur, vikt, flettsög, hefil og sleða o.fl. af húsgagni. Smíðaði 1 kláfa endurbætti aðra og smíðaði sleða.

Haustverk voru lítil hjá mjer. Fyrst var verið að vola með heyið lengi, svo varð jeg að smala sjálfur optast. Síðan sláturstörf og kaupstaðarferðir. Jeg sljettaði niður hesthústöptina. Hlöd gaf í Nýhúsið. Skar ofan aðra fjóshliðina og hækkaði hliðvegginn. Jafnaði niður það sem eptir var af gamla túngarðinum út með Kerlingarvelli. Gerði upp með heyjum og mó. Bar á völlum og hlynnti að húsum. Setti glugga í Hesthúsið, og er þá flest til tínt, sem talið er. Vann 1 dag hjá Grími á Kirkjubóli.

Reiddi heim 30 hesta af mó hjá mjer. Kýr komu á gjöf 10. október eða 25 vikur af sumri. Hrútar 7. nóv.

	23/12	30/1	1/3	11/4
Eptir í Fjóshl.	140 t.a	112 t.a.	62 t.al.	33 t.a.
“ Fjárh.hl	140 “	95 “	12 “	7 “
“ Hestahl.	63 “	45 “	28 “	18 “
“ Þverheyi	70 “	8 “	“	“
“ Langheyi	225 “	225 “	200 “	107 “
Samtals	738 “	485 “	302 “	165 “

	23/12	30/1	11/4	Alls
Kýr	10.5	16.1	26.2	35 v.
Lömb	4	9.6	18.3	20 v.
Ær	3.3	8.6	17.2	18 v. 6 d.
Hross	3.2	8.5	17.0	18 v. 3 d.

NB. Jeg er margbúinn að prófa það, að meðalstórt hneppi af miðlungsgóðu heyi eins og jeg tek þau venjulega er 11 🐾. Gjóf nú 157 🐾 eða tæp 2 🐾 á kind. Ásumarmálum kláraði jeg forna heykleggjann sem var 60 ten. al. Úr honum gáfust 353 hneppi. Sje kapallinn gerður 7 hneppi, hafa það átt að vera liðlega 50 hestar eða 11 1/2 kindarfóður (í 20 vikur.)

Fyrningar hjá mjer urðu um 50 ten. al. af útheyi. Vanhöld yfir árið urðu þau, að mig vantaði 2 lömb af fjalli, gemlingur lá dauður í húsinu í vetur, ein ær drap sig ofaní heygeil, komin að burði og 5 unglömb undan ám, (þar af 3 tvílembingar) og 3 lambgimbrarlömb.

1907-08

Vorið 1907 átti jeg 3 kýr og nautkálfr alinn um hátíðar 3 hross og tryppi 3 vetra, 45 ær og 1 roskinn (2 v.) hrút, 16 gemlinga (þar af 3 hrútar) 6 af gimbrunum eru með lömbum. Ærnar voru 42 með lömbum ein algeld, og 2 sem mistu undan sjer. Undir einni eru tvílembingar. Jeg ljet allar ærnar ganga með dilk.

Fólk hjá okkur er sama og síðastliðið ár.

Vorverk mín voru þessi: Sljettaði 175 faðma í Breiðavelli; Mokaði burt 2/3 af stórum hól (Fornabænum). Gerði mikið við skurð og garða við túnið og hliðin. Byggði upp skemmuna að öllu leyti. Í vinnu var jeg hjá öðrum í 19 daga. Kr. 54.00. Mó skar jeg í 3 daga, tók til þess kaupamann 1 dag.

Heyskap byrjaði jeg laugard. í 14. viku sumars, (eða 27. júlí). Töðu alhirti jeg 8. ágúst. Varð hún 91 hestur. Kaupafólk hafði jeg ekki nema Samúel tæpar 5 vikur. Hætti heyskap viku fyrir leitir. (Sló ekkert frá því 10. d. fyrir leitir). Náði því síðasta

inn laugard. fyrir leitir. Útheyskapur varð þetta langminnstur eða ekki nema 307 hestar. Skiptist hann þannig í heystæður:

1. Fjóshlaða	Taða	78 hestar	Úthey	72 h.	Mál.	260 ten.al.
2. Fjárhúshl.	“	13 “	“	114 “	“	265 “
3. Hestahl.	“		“	37 “	“	75 “
4. Hey			“	84 “		175 “
Samtals		91	“	307 “	“	775 “

Slægjur lánaði jeg Grími í Húsavík, Búrfellsflóa 40 hesta og Guðjóni í Heiðarbæ stykki af Partaflóa, 44 hesta. Samúel 43 hesta og Magnðísi á Gestsstöðum 17 h. = 144 hestar.

Porskhausum keypti jeg 5 hndr. 300 ₧ tros Kr. 16. Slátur úr kaupstað 10 kindum á 5.00; Mör 82 ₧ Kr. 23.00. Alls mör til heimilis 17 fjórðungar. Fargaði 35 ₧ mör og 20 ₧ smjör. – Jeg alheimti af fjalli. Heima slátraði jeg kú, nautkálfi og 2 lambgimrardilkum.

Haustverk voru þessi: Risti ofanaf c: 300 föðmum í túninu. Mokaði burt því, sem eptir var af Fornabænum. Þakti 20 faðma. Lagði stjett með skemmumni. Hækkaði upp bæjardyrnar. Reidði heim 33 hesta mó. Vann 3 daga hjá öðrum við vatnsleiðslu.

Á heyjum hef jeg nú 2 kýr 5 hross 64 rosknar kindur 6 lömb (4 gimbrar 2 hr.) alls 70 kindur. Þar af á jeg 55 ærefni 1 roskinn hrút og lömbin 4. Tók eina á af Ísl. br. um nýjár alls 9 föðrarkindur.

Kýr komu inn 2. október; Lömbum kent át um miðjan nóv. Fór að hýsa hesta viku fyrir jóla; svo láu þeir aptur úti frá því fyrir jóla og fram á þrettánda.

	23/12	30/1	11/3	11/4
Eptir í Fjóshl.	175 t.a.	135 t.a.	108 t.a.	54 t.a.
“ Fjárh.hl.	223 “	137 “	23 “	2 “
“ Hestahl.	75 “	62 “	48 “	29 “
“ Heyinu	175 “	175 “	175 “	76 “
Samtals	648 “	509 “	354 “	161 “

Innigjöf í vikum

	23/12	30/1	1/3	11/4	Alls
Kýr	11 v. 6	17.2	21.4	27.4	34.4
Lömb	3 v.	7.3	11.5	17.3	19.2
Ær	1 v. 4	5.2	9.4	15.2	17.
Hross	2 d.	3.v.	7.1	12.2	14.

Fje síðast gefið 16. maí, ekkert gefið um sauðburðinn. Hestar lágu inni og var stráð jafnlengi og fje, mest til þess að fá áburð undan þeim á sljettur. Kúm fyrst beitt úr 24. maí og gefið með til 10. júní.

Vanhöld á skepnum þetta ár engin nema 2 unglömb. Fyrningar 63 al. 14. ágúst 1907 eignuðumst við hjónin stúlkubarn, heitir Þuríður e. ömmu sinni.

1908-09

Vorið 1908 átti jeg 2 kýr 4 hross, 55 ær, 1 hrút 2 vetra og 6 gemlinga (2 hrúta 4 gimbrar geldar). Ærnar voru 52 með lömbum ein misti undan sjer; 2 algeldar. 7 voru tvílembdar. Jeg færði frá 6 ám, sem jeg kom fyrir til undangerðar í Heiðarbæ. Fjekk undan þeim 24 1/2 smjör og 6 fj. súr. Undangerðin kostaði kr. 8.00. Missti 3 ær í reifum á fjall.

Fólk hjá okkur sama og áður, nema einum krakkanum fleira. Samúel og Þuríður eru í húsmennsku hjá mjer og er Þuríður hjá mjer um sláttinn eins og 2 undanfarin ár.

Vorverk mín að þessu sinni voru: Sljettaði um 50 faðma í túni. Byggði 50 kinda hús að nýju í staðinn fyrir heima húsin 2 sem jeg reif og sljettaði niður. Flóraði hest-húsið. Stækkaði fjárbyrgið. Gerði við hliðin og túngirðinguna víða.

Var í vinnu hjá öðrum í 16 daga. Skar mó í 2 daga fyrir mig og 1 dag fyrir Magn-dísi á Gestsstöðum. Í vor tók jeg mann með hestum einn dag til plæjingar (J.H.J.) og annan (O.L.) í 3 daga við sama og húsbyggingu. Kaup til beggja Kr. 11.00.

Heyskap byrjaði jeg laugard. í 12. v. s. (eða 11. júlí). Alhirti töðu 7. aug. nema af sljettum. Sló há, svo alls varð taðan 119 hestar. Kaupafólk yfir sláttinn hafði jeg ekki, nema Samúel í 4 vikur. Hætti að heyja 12. sept. (eða viku fyrir leitir). Alhirti 19. s.m. eða laugard. f. leitir. Útheyskapur 324 kaplar (Þar af seldi jeg Jóni E. Sam-úelssyni 10 hesta sem jeg þurkaði og reiddi inneptir, á Hólmavík). Verð 15 kr.

Þessi hey mín skiptast á heystæðurnar sem hjer segir:

	Taða	Úthey	Mál heyjanna
1. Fjóshlaða	78 hestar	53 hestar	260 ten. al.
2. Fjárhúsahlaða	27 “	113 “	265 “ “
3. Hestahlað	14 “	23 “	75 “ “
4. Langheyið	105 “ (nýtt)	200 “	
5. Prepheyið	20 “	24 “	
Samtals	119 “	314 “	824 “ “

Slægjur lánaði jeg Guðjóni í Heiðarbæ 88 hesta. (Efri hluta Heimriparts og Brún-irnar.)

Samúel 56 hesta slægju = 144 hestar.

Jeg keypti í ár 2 tn. hrognkelsi, 100 🐟 saltfisk, 9 hnd. af þorskhausum. Smjör keypti jeg til viðbits í sumar 2 fj. og aðra 2 fj. til að borga með át.

Við til húsabygginga keypti jeg. Vestan af Ísafirði tré fyrir 12 krónur 16 planka á Hólmavík á 16 kr. og Íslenskan við útá bæjum fyrir 7 krónur. Panel hjá Ísl. á Tind f. 1.92. Í haust keypti jeg folald á 12 krónur. Fiður 5 🐔 á 5.50.

Jeg hafði til heimilis slátur og mör úr 47 kindum, eða öllu, sem jeg fargaði í haust. Til heimilis hafði jeg 5 lambaskrokka, og kjöt af rosknum hrút, sem jeg ætlaði til áнна, en drapst úr bráðapest í haust seint. Mör 184 🐑 + 8 úr hrútnum. 18 skinn. Keypti 1/2 hrosshúð á kr. 7.

Í kaupstað ljet jeg kroppa af 2 rosknum hrútum 1 á geldri 38 dilkum. 27 dilkagærur 1 lamb á fæti (76 🐑) og 60-70 🐑 haustull.

Haustverk voru þessi: Reiddi heim 60 hesta mó. Þakti baðstofuna, fjárhús og að nokkru hestahl. og haugshús. Risti ofanaf c: 300 🐑 föðum og alkláraði þar af 27 🐑 faðma. Var hjá öðrum 8 d. (Hjá öðrum vann jeg við ýmisf. fyrir 20 krónur.)

Kýr komu algjört inn fyrsta vetrardag, var þá búið að gefa þeim með, sem svarar tæpum 5 dagsgjöfum.

Farið að hýsa hesta seint í nóvember. Lömbum kent át um miðjan nóv. og fje á gjöf algjörlega fáum dögum síðar.

Á aðfangadag jóla viktaði jeg vænstu og ljettustu ærnar 25 alls, og varð meðaltal af þeirri vikt 101 🐑 þyngst 112 🐑 Ljettust 80 🐑 Á hey mín set jeg nú 78 kindur 2 kýr 4 hross fullorðin og folald. Þar af eiga aðrir 8 kindur (6 rosknar og 2 lömb) en jeg 57 ærefni og 13 lömb.

Heyeyðsla veturinn 1908-09					Innigjöf, vikur	
Eptir í Fjóshl.	290 t.a	158 t.a.	123 t.a.	63 t.a	Alls	
“ Fjárh.hl.	165 “	85 “	45 “	36 “	Kýr	32 v. 3
“ Hestahl.	68 “	52	40 “	25 “	Lömb	21 v.
“ Langheyi	200 “	200 “	155 “	68 “	Ær	18.6
“ Prepheyi	24 “	“	Hross 15.5			
Samtals	648 “	495 “	363 “	192 “		
Taða		190 “	148 “	106 “		
Úthey		305 “	215 “	86 “		

Í fyrstu viku sumars báru hjá mjer 10 ær og 2 gemlingar sem jeg átti. Stóðu þær inni við töðugjöf í 1 1/2 viku. Lifði vel undir öllum nema einni (það marið upp við vegg). Ein þessara var tvílemd. Féið óborna og hestar fóru að liggja úti liðl. 2 vikur af sumri 5. maí. Þá byrjað að vinna á túni, búið þann 8. s.m.

Vanhöld í ár voru þau að hrútur roskinn drapst úr bráðasótt og ein ær fór úr inn-anmeinum í vor utanaf 2 lömbum. Missti lömb undan 6 ám eða fl. í vor, en ein var algeld 2 fóru á fjall í reifum. Óvanalegt ólag á skepnum hjá mjer, sinni því þó með besta móti.

Heyfyrningar hjá mjer voru þessar. 25 al. taða og 60 al. úthey. Kúm fyrst beitt út síðasta maí, þá flestir fyrir nokkru farnir að láta þær út. Gaf þeim með eptir það sem svaraði 5 daga gjöf.

1909-10

Vorið 1909 átti jeg 56 ær, 13 gemlinga (3 hr. 10 g.) 2 kýr (önnur fengin til snemmbærs burðar, hin bar á einmánuði) 4 hross fullorðin og tryppi veturgamalt. Af ánum lifðu lömb undir 50. Fjórtán voru tvílembdar. 6 lambgimbrar báru einnig og lifði vel undir þeim.

Jeg færði frá sunnud. í 11. v. s. 20 ám, náði ekki fleirum af því allar smalamennskur voru um garð gengnar. Þetta í ótíma gert. Ull af kindum mínum, sem jeg náði í vor 150 . Misti talsvert ofaní hagann, því að ekki fjekkst smalað. Hryssa „Gæska“, kastaði í vor átti hestfolald, verður grátt.

Fólk hjá okkur sama og undanfarið ár. Jeg kostaði Grím í skóla í 8 vikur. Kosnaður kr. 35.

Vorverk mín í þetta sinn: Sljettaði í túni 372 faðma. Hlóð 35 faðma langan tún-garð (anarsvegar úr grjóti hinn úr sniddu) og ljet eina gaddavírssnúru ofaná. Sljettaði niður traðarvegg og gerði 15 faðma langa brú heim vantar þó ofanburðinn enn. Byggði fjárbyrgi fyrir ofan Hesthúsið. Byggði Stórhúsið í sama formi og áður, nema hækkaði það um eina alin. Gerði við veginn heim að bænum að utanverðu. Skar mó í 3 daga. Var í vegavinnu 2 d. (með dr. 2 fyrri daginn en 1 síðari). Hjá Ísl. br. 2 daga við garðhleðslu og inná Víðidalsá í 5 daga við fjóshlöðubyggingu.

Jeg tók jarðabótamenn 2 í tvo daga. Kaup galdið í innskrift, kr. 8.00 og Ísl. br. 1 dag við torfristu í vinnubýttum. Samúel 1 dag að reisa hús.

Slátt byrjaði jeg fimmtudaginn í 12 viku sumars, eða 8. júlí. Hafði kaupamenn Samúel í 11 daga og Guðfinn Kárasen í 27 daga (4 1/2 v.). Kaup 89 kr. alls. Alhirti töðu (nema af sljettum) 26. júlí, varð taðan af túninu 103 hestar og af nátt Haga 2 hestar alls 105. Jeg hætti að heyja 10. sept. og alhirti úthey 23. s.m. Varð útheyskapur 403 hestar, sumt smátt. Skiptist í heystæður þannig:

1. Fjóshlaða	71 hestur.	Taða	59 hestar.	Úthey	260 ten. al.
2. Fjárhúsahl.	30	“	“	129	“
3. Lambahlaða			44	“	92
4. Hestahlaða	4	“	“	26	“
5. Hey f. utan hl.			133	“	210
6. Prep hey-kúra			12	“	18
Samtals	105	“	“	403	“
					920

Slægjur lánaði jeg Samúel 34 hesta (í Portaflóa), ekki sett verð á það. Haustveðr-áttan var óvanalega vond, sífeld köföld og hvassveður; varð því lítið um haustverk. Jeg var 3 daga í vinnu inní Skeljavík, 2 á Heydalsá við byggingar. Gerði við rjettina. Heima risti jeg ofanaf 150 föðmum. Gerði við Haugshúsdýrnar. Pakti að nokkru Hrutakofann og hlöðuna ofl. smáv. Reiddi 67 h. mó. Jeg keypti í ár 9 hndr. af hausum, 1 tn. tros, 1 tn. hval. Smjör hafði jeg afgangsviðbiti í sumar 2 fj. sem jeg ljet til kaupamannsins. Átið borgaði jeg með 46 kæfu. Tók að láni 24 kr. í Sparisjóðnum til að borga kaupam. Ljet til hans 7 dilaðslátur (soðin) 2 fj. mör.

Jeg hafði til heimilis slátur úr 53 kindum; þar af 11 roskið og mör c: 20 fj. Kjöt: 7 lambaskroppar 18 fjórðungar (+ 2 í slátur). Skinn til skóleðurs 11 roskin 8 lambskinn. Alls skar jeg í haust 60 kindur 49 lömb og 11 roskið (3 hrúta 8 ær.) Ljet allt uppskorið nl. gærur og kjöt í kaupstað, nema 5 lömb á fæti.

Kýr komu inn 2. október; Lömbum kennt át 25. okt. og þá farið að hýsa fje.

Á hey mín set jeg nú 64 rosknar kindur og 18 lömb alls 82 (Þar af á jeg 59 rosknar og 17 lömb. Keypti veturgamlan hrút til kynbóta af Ísleifi bróður mínum á kr. 20.) 2 kýr og 4 fullorðna hesta tryppi á annan vetur og folald. Val gamla og Gæsku með folaldinu tók jeg á gjöf í síðustu viku jólaföstu. Hinir teknir inn 28. desember.

	24/12	30/1	1/3	11/4	Innigjöf	Vikur
Eptir í Fjóshlöðu	173	130	95	31		
“ Fjárhúshlöðu	199	114	41	35	Kýr	37
“ Hrutahlöðu	68	52	30	10	Lömb	23 2 d.
“ Langheyi	210	210		180	84 Ær	21 2 d.
“ Prepheyi	18					
“ Hestahlöðu	75	51	25	3		
Samtals	743	557	371	163		

Vorið var kalt og greri seint, sást sama sem engin gróðrarnál, í úthaga nema helst í mýrum í 9. viku sumars. Hestar hjá mjer fóru að liggja úti 16. maí (í 4. v.s.). Kindum gaf jeg síðast hinn 18. s.m. nema nokkrum lambám lengi eptir það. Fje hjá mjer var í ágætu standi í vor, og þoldi vel, og fæddi ágætl. Það fór að liggja úti litlu síðar. 2 ær báru fyrir mál. Farið að beita kúm um miðjan júní (eða 8 vikur af sumri). Gefið með nál. hálfri gjöf um viku tíma eptir það. Önnur kýrin mín bar í 6. viku sumars, komst í 13 merkur. Kálfurinn látin lifa. Hryssa kastaði, (Múska) í 7. viku sumars, folaldið mósóttur foli. Önnur síðar.

Vanhöld á skepnunum urðu í ár með meira móti. Hrút varð jeg að skera um miðjan vetur vegna þess að úr honum fór á mjer óskiljanlegan hátt tungan uppí rótum. 1 ær drapst úr innanmeinum á einmán. (í henni var 1/2 fj. mör) og 2 ær fóru ofaní sama skurðinn þegar jeg var að heiman í vor.

Heyfyrningar urðu þetta minnstar hjá mjer síðan jeg fór að búa nl. 10 al. úthey og 4 al. taða. Betra þó lítið sje, en verða heyllaus.

1910-11

Vorið 1910 átti jeg 2 kýr og kálf. Hesta 4 fullorðna, tvævetr. tr. og annað veturgamalt og svo folald. Kindur: 55 ær 1 hrút 17 gemlinga (4 hr. 13 gimbrar). Af ánum voru 2 algeldar, 4 misstu undan sjer. 50 voru með lömbum, því vanið var undir eina. Tvílembdar voru 10, þar af fóru 2. Lömbin 58. Lömb missti jeg alls 6, 2 komu dauð.

Jeg færði frá 39 ám, laugard. í 12. v. s. eða 9. júlí. Þar af voru 6 tvíl. og fráfernalömbin því 45. 11 ganga með dilkum. 1 ærin fór strags úr kvíum því hún fótbrotn-

aði. Ull missti jeg algjör. af 4 ám, og svo dálítið af fleirum, var það að vonum, því ekki var smalað nema tvísvar í vor. Ull af kindum mínum varð þur og þvegin um 180 . Góð reifi af geml.

Fólkið er: við hjónin, krakkar okkar fjórir Skeggi (smali) og Júlíana vinnukona. Þuríður gamla í húsmennsku.

Vorið var eitthvert hið kaldasta sem lengi hefur komið; byrjaði því vorvinna mjög seint. Jeg fór að vinna á túni í lok maímán. Vorverk mín voru þessi. Malaði á túnin. Stakk út fjárhús. Skar mó í 2 daga. Við það hafði jeg kaupamann (Jón Níelsson). Sljettaði 480 faðma í túni. Byggði fjárhúsahlöðuna að viðum og veggjum vel vand-
aða. Hafði við það daglaunamenn alls 7 dagsverk. Hlaðan kostar uppkomin kr. 145.00. Gerði malarlokræsi í Veituskurðinn 12 faðma. Svo var jeg viku við bygg-
ingar í Hólmavík, 2 daga í Tröllatungu og 1 dag í Heiðarbæ. Lengi var það í vor að jeg fór á fætur kl. 4-5 að morgninum og hætti kl. 12 að kvöldi, til þess að koma sem mestu af, því nó var til að gera.

Slátt byrjaði jeg 18. júlí eða mánud. í 13. viku sumars. Búinn að slá tún 30. s.m. Alhirti töðu 15. ág. og varð hún 106 hestar. Skiptist svo í heystæður.

1. Fjóshlaða	Taða	80 hestar	Úthey	49 h.	238	ten. al.
2. Hestahlaða	“	5 “	“	46 “	75	“ “
3. Fjárh.hlaða	“	16 “	“	192 “	375	“ “
4. Lambahl.	“	5 “	“	47 “	92	“ “
Samtals	“	106 “	“	334 “	786	“ “

Kaupafólk við heyvinnu hafði jeg Kristján Jóhannesson úr Bolungarvík í 3 vikur. Kaup 12 kr. á viku (liðljettur) Ormur Samúelsson í 1 viku, kaup sama og Guðrúnu Jónatansdóttir (nýfermd) í 9 vikur 3 kr. á viku. Samtals 75 krónur til kaupafólks.

Slægjur lánaði jeg Guðjóni í Heiðarbæ 112 hesta (Búrfellsflóa og á Brúninni) og Friðrik Magnússyni 18 hesta = Kr. 19.50. Guðjón skar hjá mjer mó 1 dag kr. 2.00.

Um sláturtíma í haust hafði jeg Guðr. Jónatansd. fyrir matvinnung í 3 vikur og Matthildi Lýðsd. fáa daga.

Til heimilis keypti jeg þorskhöfuð 10 hndr. Borgaði þá mest í sméri og dál. með kæfu 2 fj. Hval, undanfláttu og sporð fyrir 10 kr. 1 tn. af söltuðum smáfiski frá N. Bróður. Svo fjeck jeg talsvert óviktað af soðmat (hausum og fiski) hjá Sig. Kárasyni, sem reri úr Birgistanga í sumar. Borgaði það með mjólk og skyri.

Slátur keypti jeg í kaupstað úr 20 lömb. (með góðu verði!) og fjeck gefins úr 10. Heima úr 20. Keypti líka mör 6 fjórðunga óhnoðað úr kaupstað 0.27. Kjöt til heimilisnota tæp 100 þar af um 20 í slátur. 20 skinn (10 roskin). Feitmeti fargaði jeg alls í sumar og haust 76 smér og 22 1/2 mör fyrir kr. 62.20. Mör til heimilis átti jeg í haust tæpa 14 fjórðunga. Jeg seldi 2 folöld (undan Gæsku, sem kastaði í ágúst á 11 kr. og Músku á 12 kr. Fola veturgamlan seldi jeg Jónasi í Heiðarbæ á 32 kr. og kjötið af Val gamla Sig. Kárasyni á 24 krónur. Tunnu af skyri seldi jeg á 14 kr.

Af fjalli vantaði mig 2 lömb.

Haustveðráttan (eða frá því viku fyrir leitir var ódæma rosasöm, var því lítið um haustvinnu, nema allra nauðsynlegustu haustverk. Jeg var 2 daga í vinnu við íshúsbyggingu á Kirkjubóli. Heima akaði jeg burtu feiknamiklu af mold úr þrepum sem voru fyrir ofan fjárhúshlöðuna. Risti ofanaf fyrir hana 50 föðmum, sem jeg þakti aptur. Risti líka ofanaf 25 föðmum á gamla garðinum fyrir utan húsin til að þekja með þrepflögin en stakk hitt upp. Akaði talsverðu af grjóti heim að fjóshlöðu og ofan að Brekkuskurði í lokræsi. Reiddi heim 60 hesta af mó.

Jeg fór að gefa kúm með 26. sept. og til 8. nóv. vikugjöf; komu þær þá algjörl. á gjöf; (en sumir beittu kúm fram í 1. viku vetrar).

Á hey mín (of)set jeg nú 2 kýr og kálf síðan í vor. 4 hross og 67 kindur. Þar af á jeg 60 ærefni og 2 hrúta, annan 2 v. hinn veturg. Fóðrarkindur 5 (nl. Skeggi 1 Júlíana 1 Margrét yfirsetukona 1 og Jón Finnsson 2). Ekkert lamb á fóðri, enda mun það verða hentara, því hey hjá mjer eru fremur illa orðin mest parts og hafa líka mikið skemst af leka í haust í sumum hlöðunum, mest í fjóshl.

7. des. missti jeg besta hrossið mitt (Glassa) ofaní snjógröf eptir krakkana, þaðan dró jeg hann hálfdaudan og stóð hann ekki aptur á fætur sína. Seldi skrokkinn fyrir á í vor Grími á Kirkjubóli og húðina Jóni Brynj.s. á 14 kr.

Jeg fór að hýsa fje 2. nóv. og að gefa því með hinn 7. s.m. Hestar komu inn algjörl. 18. des.

	24/12	31/1	11/3	11/4		
Eptir í fjóshlöðu	153	99	60	20	Innistaða	Vikur
“ fjárhúsahl	327	170	115	47	Kýr	34.3
“ Hrutahl.	86	83	75	45	Ær	17.4
“ Hestahl.	75	66	50	27	Hross	15.6
Samtals	641	418	300	139		

Síðasti innistöðudagur fyrir fje 23. apríl og hætt að gefa því með 11. maí. Hestar fóru að liggja úti 9. sama mánaðar.

Farið að beita kúm 23. maí og hætt að gefa þeim með viku af júní. Önnur kýrin mín (Flekka) bar 6. maí, en hina (Smáru) seldi jeg kálflausa Ísleifi bróður mínum á 120 kr. - 10.00. Hryssu (Gæsku) seldi jeg Birni Guðlaugssyni á Krossárþakka fyrir 75 krónur. Aptur keypti jeg kvígu fengna til snemmbærs burðar á 80 krónur og 4 vetra fola á 110 kr. hvorttveggja af Samúel.

Jeg varð fyrir því leiðinlega óhappi að annar hrúturinn sem jeg hafði til áнна (nl. kynbótahrúturinn frá Tind) reyndist gagnslaus, afleiðing þess varð sú að ærnar hjá mjer eru margar síðbærar og geldar. Vanhöld á fje voru ekki önnur en þau að ein ær drapst úr vanka. Heyfyrningar urðu að þessu sinni 45 ten. al. þar af 3 al. taða.

1911-12

Vorið 1911 átti jeg 1 kú og 2 kvígur (aðra 1 1/2 árs, fengna, hina gelda ársgamla. 2 hross fullorðin og fola 3 vetra. Hef auk þess 1 leiguhross. Kindur: 59 ær og 2 hrúta roskna. Auk þess 4 leiguær frá Magnísi Friðriksdóttir. Af ánum áttu 56 lömb, þar af 10 tvílemdar, en ein missti undan sjer, svo 7 urðu geldar en lömbin alls 65. (Þar með talið lamb, sem fæddist löngu eptir fráfarur.)

Jeg færði frá 37 ám mánudaginn í 11. viku sumar (3. júlí). Þar af voru 4 tvílembdar og fráfarulömbin því 41. Með dilkum ganga 19, af þeim 6 tvílembdar. Undanrennu hafði jeg úr kú sem Samúel hafði hjer til undangerðar. Ein ærin fór strags að kalla úr kvíum. Vorull um 150 ₧.

Fólk hjá mjer er, við hjónin, krakkar okkar 5, vinnukona Magnísi Friðriksdóttir með krakka, (sem er á kaupi hennar) smali (Skeggi Samúelsson). Svo er Þuríður gamla Jónsd. í húsmennsku og Júlíana Samúelsd. telur sig hjer til heimilis. Tryggi bróðir hennar kaupir hjer fæði í vetur 5 kr. á viku.

Vorið var kalt svo seint byrjuðu útiverk. Jeg vann á túni 9.-13. júní. Annars voru vorverk mín þessi: Hlóð vegg á 2 vegi að fjóshl. og þakti. Sljettaði 420 faðma í túni. Gerði malræsi 21 faðm. Skar mó í 4 daga eða freklega það. Var í vinnu hjá öðrum: 4 daga í Króksfj. nesi 3 daga við íshúsbyggingu á Kirkjubóli 4 daga í Húsavík og 2 daga í Tungu.

Slátt byrjaði jeg 13. júlí eða í byrjun 13. viku sumars. Slegið túnið og hirtur meirihluti töðunnar 22. s.m. Hitt hirt 10. ágúst. Taðan 105 hestar. Við heyskapinn hafði jeg auk heimilisfólksins Elías Sigurðsson ísfirðing í 20 1/2 dag; Samúel í 11 daga; Guðrúnu Björnsd. í 5 daga og Tryggva Samúelsson í 2 daga. Kaupgjald til þessa fólks var alls: kr. 84.00. Jeg hætti heyskap viku fyrir leitir, var ekki nema 3 dagana af síðustu vikunni við slátt. Alhirti síðasta útheyið 15. sept. Þá fyrir nokkru þurt. Útheyskapur minn varð í þetta sinn alls 420 hestar, og skiptist hann í heystæðum þannig:

Fjóshlaða	Taða 100 hestar	Úthey	37 h.	250 ten. al.
Fjárhúsahlaða	“	“	250 “	400 “ “
Hrútahlaða	“	“	33 “	98 “ “
Hestahlaða	“ 5	“	30 “	75 “ “
Hey	“	“	70 “	80 “ “
Samtals	“ “ 105	“	420 “	903 “ “

Slægjur lánaði jeg Guðjóni í Heiðarbæ 56 hesta og Tryggva Samúelssyni, sem heyjaði í samvinnu 12 hesta. Lánaði Guðjóni í Heiðarbæ sumarbeit fyrir ær fyrir 2 kr. Til heimilis keypti jeg 10 1/2 hndr. af þorskhausum á kr. 21 af Samúel. 1 tunnu af söltuðum hrognkelsum af Níelsi br. 1 tn tros af Eggerti Lárussyni á 12 kr. og svo fjekk jeg um tunnu af nýjum fiski frá ýmsum hjer við fjörðinn og mikið af nýjum (blautum) hausum til soðs úr Byrgistanga, óverðsett gefin mjólk á móti. Undanrennu hafði jeg í sumar úr kú, sem Samúel fjekk gert undan hjá mjer.

Af feitmeti fargaði jeg í sumar 2 1/2 fj. smér til Samúels og 2 fj. til Elíasar. Skey seldi jeg 1 1/3 tunnu.

Slátur til heimilis keypti jeg á Hólmavík úr 20 dalkum. Heima úr 5 rosknum kind- um og 15 lömbum. Þar að auki úr 20 lömbum, sem jeg rak inn í kaupstað og slátraði þar alls 60 slátr. Mör til heimilis tók jeg á Hólmavík 79 Ɔ fyrir peninga og 28 Ɔ úti reikning, þar að auki úr því fje sem jeg slátrlaði 93 alls 20 - fj. Kæfu ljet jeg til Elías- ar kaupamanns úr 4 lömbum + 7 Ɔ mör að auki þyngd 63 Ɔ á 25 krónur. Kjöt til heimilis 15,3 fjórð. Skinn hef jeg heima af 3 ám 2 hrútum rosknum og 14 lömbum.

Haustverk mín voru lítillfjörleg eins og optar, þau vilja verða æði ódrjúg hjá mjer haustin. Tíminn fer mest í kinda og sláturstörf og kaupstaðarrölt þegar fært er veður. Helsta verk mitt var að jeg gerði vel við Stóranáththagann, sem jeg hef lengi haft í huga. Einn dag var jeg í vinnu á Víðirdalsá, hlóð þar veggj að hrútakofa. Reiddi heim 30 hesta af mó. Bar á túnið í tíma allan áburð sem jeg átti til úr kúm og kind- um. Gerði talsvert við þök á húsum og hlynti að þeim að öðru leyti betur en venju- lega. Var við róðra að nafninu til rúma viku, hlutur c: 10 kr. Safnaði talsverðu af hausum fyrir skepnur og 2/3 tunnu af þorsklifur.

Jeg alheimti það sem á fjalli var af fje mínu. Fórá að hýsa það 3. nóv. og kenndi lömbum þá át. Kúm gefið með meira og minna frá leitum. Þær komu algjört inn 15. okt. Þá búið að gefa þeim með sem svarar 1/2 mán. gjöf.

Á hey mín set jeg nú. 3 kýr (nl. kvígur tvær, önnur bar í 1. v. vetrar hin fengin á að bera í vor og eins hin kýrin Ljómalind.) 4 hross og 80 kindur; þar af á jeg 56 ær og 11 lömb. Þar að auki 9 fóðrar kindur og 4 byggingar ær alls 80. Þá kemur að venju hey eyðsluskýrslan svona:

	24/12	31/1	1/3	11/4		
Eftir í Fjóshl	166	?	70	42	Innistaða	Vikur
“ Fjárh.hl.	374	?	170	165	Kýr	36.0
“ Hrutahl	78	?	34	8	Ær	16.1
“ Hestahl.	75	?	50	25	Lömb	
20.2						
“ Heyinu	80	?	76	6	Hross	
13.6						
	773	?	400	246		

Fje stóð síðast inni 20. apríl og gefið síðast með 6. maí. Hestar fóru að liggja úti algjört með maíbyrjun. Kýr fóru út 30 maí og gefið með í hálfan mánuð. Flekka bar hálfan mán. af sumri. Seldi hana svo 9 v. af sumri fyrir 120 kr. Kvígan undan henni bar í 11. v. sumars. Komst í 12 merkur. Hafði hestakaup á Mósa (fola 4 v.) fyrir áburðarhest 8 vetra og 10. kr. milligjöf. Vanhöld á fje voru að jeg misti 3 ær úr lungnaveiki og sama sem 1 gemling ljet hann fyrir ljelegan lama af rollu sem Skeggi misti.

Heyfyrningar urðu hjá mjer þetta mestar síðan jeg byrjaði búskap, eða 110 al. útthey og 10 al. taða.

1912-13

Vorið 1912 var bústofn minn þessi: 2 kvígur (önnur fengin að öðrum kálfi til snemmbærs burðar. Hin nýborin að fyrsta kálfi). 3 hross. Kindur: 53 ær og 4 byggingarær. 10 gemlinga, þar af 3 hrútar. Af ánum áttu 53 lömb, þar af 13 tvílemdar og 1 þrílembd. 5 geldar, því ein missti undan sjer.

Jeg færði frá 38 ám, af þeim 5 tvílembdar. Hagfæringslömb því 43. Með dilkum ganga 14 þar af 9 tvílembdar.

Fólk hjá mjer er: Við hjónin og krakkar okkar 5, vinnukona, Magnús með dóttur sinni og Skeggi vikapiltur. Svo er Þuríður gamla hjá mjer í húsmennsku og Samúel og Tryggvi sonur hans eiga hjer heimili.

Vorveðráttan var indælisgóð, aðeins voru þurkar of miklir fyrir harðlendu túnin, svo sumstaðar brann af.

Vorverk mín auk venjulegra heimilisstarfa og fjár geymslu, voru þessi helst. Sljettað í túni. Gerði 12 faðma malarlokræsi. Var í vinnu hjá öðrum 2 daga á Gestsst. 4 daga á Víðirdalsá 2 daga í Tungu 2 daga í Heiðarbæ og 6 daga á Heinabergi 2 d. í Vonarholti.

Slátt byrjaði jeg laugard. í 11. viku sumars eða 6. júlí. Taða af túninu varð 102 hestar, sem jeg alhirti 25. sama mán. Þar að auki taða úr nátthaga 4 hestar (og af sljettum ekkert).

Samtíningur Halldórs Jónssonar

Í þessum þætti Samtíningsbókanna kennir ýmissa grasa. Halldór víðaði að sér ýmsum fróðleik aðallega með reglulegum samskiptum við sveitunga sína. Þar sem um er að ræða mjög sundurlausa efnisþætti mun ég gera stuttlega grein fyrir hverjum þeirra. Eins og komið hefur fram er þetta efni fengið úr fimm mismunandi bókum sem Halldór ritaði í til hliðar við dagbókina, en í þær var hann að skrifa þann aldarfjórðung sem hann hélt dagbók. Samtíningsbækur þessar að geyma efni sem vakti athygli Halldórs af einhverjum ástæðum og hann sá ástæðu til að halda til haga. Bækurnar gefa ágæta hugmynd um skapferli Halldórs og áhugasvið. Í bókunum er að finna efni sem hann hélt að kæmi að einhverju gagni við skipulagningu daglegs lífs, en uppistaðan eru þættir sem hann ætlaði sjálfum sér og öðrum til skemmtunar.

Til minnis 1904 (Lífsreglur)¹

Lífsreglur þær sem Halldór ritaði upp í Búkollu sína, undir heitinu „Til minnis“, eru í raun dæmigerðar fyrir hugsun hans og hugmyndir um hvernig best væri að haga lífinu. Strax á unga aldri gætir þeirrar tilhneigingar hjá Halldóri að fara að öllu með gát og varast allt óhóf. Til dæmis fór hann mjög ungur í brennivínsbindindi, en áfengi þótti honum afar gott og sú löngun kom í ljós áður en hann náði fermingar aldri! Honum þótti því vissara að spyrna við fótum áður en í óefni væri komið. Upp úr fermingu hætti hann einnig að drekka kaffi og hélt það út í rúman áratug. Á þennan hátt reyndi hann að hafa hemil á sjálfum sér og lífi sínu. Reglurnar bregða því skýru ljósi á persónu Halldórs og víst má telja að honum hafi tekist að halda þær í öllum aðalatriðum.

Eptirfarandi reglur hefi jeg ásett mjer að reyna að uppfylla eptir megni:

1. Vinna með öllu leyfilegu móti að því, að verða sjálfstæður maður en ekki öðrum til þyngsla.
2. Neita mjer heldur um mörg þægindi og nautnir í svipinn, til þess að geta því fremur tryggt mjer og mínum hagsælli framtíð.
3. Reyna af fremsta megni að gjöra eitthvað það, sem getur orðið eptirkomendum að liði.
4. Vera áreiðanlegur í loforðum og viðskiptum af fremsta megni.
5. Hafa gát á efnahagnum og ef audið er að láta ekki útgjöldin verða meiri en tekjurnar.
6. Vera þrifinn, hirðusamur og reglufastur með hvaðeina og hvetja aðra til þess sama.
7. Vera sparsamur og nýttinn, þó með aðgæslu að það verði ekki um of.
8. Nota sem best tímann, og leitast við að vinna hvert verk á hentugasta tíma, og á sem ljettastan hátt að audið er.
9. Leita mjer upplýsinga í öllu sem stöðu minni viðkemur.
10. Í tilliti til jarðræktarinnar vil jeg leggja mesta stund á þessi atriði.
 - a. Hirða allan áburð sem best, og drýgja hann.
 - b. Koma mjer upp haugshúsi og salerni.
 - c. Girða túnið sem allra fyrst jeg get.
 - d. Bera vel á og vinna sem best á túninu; og
 - e. Sljetta og rækta út túnið eptir því sem efni mín og ástæður leyfa. Einnig verja tún og engjar sem best fyrir ágangi að hægt er. Takmarka mótakslán og fara vel með það sjálfur.

1 Lbs 1674 4to – Halldór Jónsson: Búkolla.

11. Reyna að afla mjer sem mestra og bestra heyja, setja ekki illa á, ef mögulegt er, nota útbeit ef býðst.
12. Hafa heldur færri kýr og gera þeim betur, og reyna að hafa af þeim sem mestan arð, með því að hirða þær vel, og gæta allrar nákvæmni og reglusemi við þær sem auðið er.
13. Leggja stund á að eignast vænt fje, og fara sem best með það að öllu leyti: hafa þrifnað og góða umgengni í húsum og heystæðum.
14. Leggja ekki mikið í kosnað við húsabætur fyrst um sinn, eða hleypa mjer í skuldir fyrir það, að raunalausu, sem ekki gefur arð í aðra hönd. Láta mjer nægja að halda við þeim húsum sem eru, í þolanlegu ástandi án mikils kostnaðar. Hafa bjart, hlýtt og loptgott í þeim eptir föngum og þrifalegt í kringum bæjarhús eptir því sem unnt er.
15. Láta mjer vera það áhugamál að hafa hreint og gott vatnsból, og sjá við því að hundar komist að sullum úr fjenaði.
16. Hugsa meira um að heimilisfólk mitt ekki bresti nauðsynlegt viðurværi en að greiða fyrir gestum og gangandi ef annaðhvert verður án að vera.
17. Beita ekki mikið skipunum og valdi, ef jeg hef yfir nokkrum að segja, en fara bónarveg, og vera sem mest með sjálfur í hverju verki. Þakka vel unnið verk, og átelja með hæð ef bótavant er.
18. Gæta siðsemi og góðrar reglu á heimilinu yfir höfuð að tala, og að það geti orðið sem skemtilegast fyrir sjálfan mig og aðra, sem á því eru.

Hugleiðingar um – Íslands – óskir skáldanna¹

Samanburður Halldórs á kveðskap tveggja helstu öndvegisskálda þjóðarinnar er athyglisverður. Hann sýnir að alþýðumenn á borð við Halldór Jónsson hikuðu ekki við að mynda sér skoðanir á dægurmálum jafnt sem fagurfræðilegum viðfangsefnum. Ljóðið hefur ávallt skipað sérstakan sess í huga landsmanna. Í bókinni *Menntun, ást og sorg* held ég því fram að þeir bræður hafi notað ljóðformið til að slá á sorgina sem var svo stór hluti af hversdagslegri reynslu þeirra. Ljóðið var ein leið til að veita tilfinningunum útrás í markaðan farveg. Ef hið sama hefur gilt um samferðamenn þeirra bræðra, sem allt bendir til, þá má skýra á þennan hátt hinn óhemju mikla ljóðaáhuga sem var landlægur hér á nítjándu öld og vel fram á þá tuttugustu. Í lífi bræðranna var þetta áhugamál knúið áfram af svo miklum krafti og löngun að hún hlýtur að teljast sprottin af innri þörf. Þessi kenning sem hér er rakin fellur vel að lífi margra nítjándu aldar manna og skýrir að hluta þá miklu og

1 *Lbs* 1673 4to – Halldór Jónsson: Í tómstundum.

þungu undiröldu sem dró einstaklinga af ýmsum stigum og á öllum aldri til lags við bókmenntir og skáldskap og hvatti til þess að fólk kæmi sjálft hugsunum sínum og hugleiðingum í bundið mál. Skýringuna er því að finna í dýpstu hugarfylgsnum fólks, í tilfinninga- og hugsanalífi þess. Greining Halldórs á ljóðum Jónasar og Matthíasar er dæmi um þá sterku tilfinningu sem hann bar til ljóðsins og þá merkingu sem hann lagði í innihald þeirra.

„Faðmi þig himin fagurblár
föðurleyfð vor í þúsund ár.“
Matth. Joch.

„Drjúpi’ hana blessun drottins á
um daga heimsins alla”
Jónas Hallgr.

Jeg var með mestu ánægju að lesa í ljóðmælum Matthíasar Jochumssonar þjóðskáldsins okkar þar á meðal um Ísland, erindi sem endar svona. „Faðmi þig himin fagurblár, föðurleyfð vor í þúsund ár“. Þetta eru hljómfögur orð, og líklega að allra dómi, nema mínum, óaðfinnanleg. En hver er nú meiningin í þeim ef þau eru gagnrýnd. Skáldið óskar að heiðríkur himinn faðmi landið okkar í þúsund ár. Vari nú alltaf heiðríkt lopt, eins og skáldið biður, þá er jeg hræddur um að ekki yrði vistlegra á Íslandi en nú er. Aldrei kæmi skúr úr lopti svo engin gróður gæti þrífist, nema þar, sem vatn rinni yfir, og svo hlyti vatnið að þverra með tíð og tíma, þegar aldrei fjelli snjór nje regn. Á vetrum irðu sjálfsagt voðalega bitur frost, þegar alltaf væri heiðríkja. Óskin nær ekki nema yfir þúsund ár, en það er víst nægilegt, landið mundi vera orðið að mestu leyti eyðimörk á þeim tíma.

Svo dettur mjer í hug í sambandi við þetta tvær síðustu hendingarnar úr öðru erindi um Ísland eptir annað þjóðskáld okkar, Jónas Hallgrímsson: „Drjúpi“ hana blessun drottins á, um daga heimsins alla“. Mjer getur ekki annað fundist en að ósk þessa skálds sje dýpri og hjartnæmari. Hugsunin er sú, að blessun hinnar æðstu veru sem stjórnar og ræður öllum hlutum drjúpi (eins og dögg) á landið okkar, ekki aðeins í þúsund ár, heldur um alla þá tíð, sem heimurinn er við líði. Finnst nú ekki fleirum að þetta sé satt? Bæði skáldin hafa óefað viljað óska ættlandinu sínu góðs, en hvert þeirra hafi skýrt hugsun sína með ákveðnari eða innilegri orðum, þar er ég í engum efa um. Hið fyrra meiningarlaus glamuryrði, en hið síðara kjaryrt og djúp ósk hjarans.

Sýnishorn af rjettritun sumra Bolungarvíkurbúa árið 1899¹

Eitt það áhugaverðasta við dagbækur Halldórs er að þar er hægt að fylgjast með glímu hans sjálfs við rjettritunina og tungumálið. Í upphafi stafsetur hann mikið eftir framburði eins og algengt var á þessum árum en síðan nær hann smátt og smátt góðum tókum á setninga- og rjetritunarreglum síns tíma. Þetta sýnishorn af rjettritun „sumra Bolvíkinga“ er úr bókinni *Í tómstundum* sem Halldór hélt í upphafi tuttugustu aldar en það hefur hann trúlega notað við kennslu (þó er það óvíst). Halldór vann fyrir sér sem farkennari á lausamannsárum sínum á síðasta áratug nítjándu aldar og í dagbókunum má sjá hvaða tókum hann tók kennsluna. Oft var þungt í honum hljóðið vegna aðstöðuleysis og lítils skilnings foreldra barnanna á mikilvægi menntunar.

„Bolúngarvík 121ÓJ 89

Góðe ven jeg þakka, þíer ferer síðast fátt hefiég í fríetum að skrefa nema, vel líð-an mína og mína, láf síe guðe nu er efne miða þessa, að biða þig að l útvega Árna Aarnsen man í vetur ef þú getur mugulega, venur minn tel Bjarna, Bárðarssorðar en kvað sem þessu líður þá verð jeg að seíða þíer líteð eít af fiske ríe híer í híne vík það er fimtan kr mest áta, og tíu kr þar um mína hía sömum ejns og þú þekker míer hefur leðeð vel síðan jeg kóm híngeð jeg er búen að fá þríu tígu kríónur en sum er eru búðner að fá tvö hun kronur til hlátar síðan í höst og er það míkeð eitt mans lát er híeðan það er Álbért Sjúgursson hán fór úr luna, bólgú hán lá stutt nu fer jeg að hæta þessu klóre og bíð þíg að ferer gefa míer

vertu svo Guðs forsíón fálen á hendur um tíma og eíflb þess áskár þín óníftur ven”

J. . . . B. . . . Þ. . . .

Brjefið lesist þannig:

Bolungarvík, 21. október 1899.

Góði vin! Jeg þakka þjer fyrir síðast. Fátt hef jeg í frjettum að skrifa, nema vellíð-an mína og minna, lof sje guði.

Nú er efni miða þessa, að biðja þig að útvega Árna Árnasyni mann í vetur, ef þú mögulega getur vinur minn, til Bjarna Bárðarsonar. – En hvað sem þessu líður, þá verð jeg að segja þjer lítið eitt af fiskiríu hjer í henni Vík, það er fimtán kr. mest, átta og tíu kr. og þaðanaf minna hjá sumum, eins og þú þekkir.

Mjer hefur liðið vel síðan jeg kom hingað; jeg er búinn að fá þrjátíu krónur; en

1 Lbs 1763 4to – Halldór Jónsson: *Í tómstundum*.

sumir eru búnir að fá tvö hundruð krónur til hlutar síðan í haust, og er það mikið.

Eitt mannslát er hjeðan, það er Albert Sigurðsson, hann fór úr lungnabólgu. Hann lá stutt. Nú fer jeg að hætta þessu klóri, og bið þig að fyrirgefa mjer.

Vertu svo guðs forsjón falinn á hendur um tíma og eilíffð, þess óskar þinn ónýtur vin

J. B. Þ.

Preytandi hugsun¹

Það er áhugavert að skyggjast inn í hugarheim alþýðumanns á borð við Halldór þegar hann glímir við eilífðarmálin. Í þessum kafla gefst einmitt eitt slíkt færi. Í Halldóri togast á annars vegar vísindahyggja upplýsingarinnar sem setti svo sannarlega mark sitt á alla hugsun hans, eins og dæmin sanna, og hins vegar trúin á Guð. Hann virðist ekki vera í neinum vafa hvar hugur hans liggur.

Sú hugsun finnst mjer hafa þreytt mig mest, þegar mjer hefur orðið það að renna hugarum til hins ómælilega geims, sem þessi óteljandi himinhnatta fjöldi svífur um, hvert sólkerfið öðru ummálsmeira. Þetta er nú auðvitað ofvaxið skilningi mínum, en þó finnst mjer jeg ekki geta varist því að spyrja sjálfan mig sem svo: Hvernig getur þessi geimur, þetta mikla rúm þó stórt sje verið án takmarka? Þó finnst mjer að þau geti engin verið. Þegar jeg fer að hugsa um rökin fyrir því, þá finnst mjer miklu hægra að sýna framá að alheimsrúmið hafi engin takmörk, já það getur ekki haft nokkurn enda.

Við erum í rúmi sem liggur útfrá okkur til allra hliða, upp og niður, altaf verður að koma eitthvað utar og utar, og sjeu engir hnettir lengur, þá verður loptgeimurinn að vera áframhaldandi í það endalaus, (óskapnaður).

Já eilífur tími, upphafs og endalaus, og takmarkalaus alvídd geimsins; að hugsa um þetta hvorttveggja er líkt. þreytandi, og svarið fæst ekki annað en þetta hjer í lífi: Það er verk almáttugs guðs. Sú vera hlýtur að vera til hvernig sem henni er varið. Mikið hefur mannsandinn á öllum öldum frá því fyrsta þreytt sig á að skýra þessa hugmynd, leita og grennslast eptir hvernig henni muni varið, en alt verður það óvissa, jafnmikil óvissa nú eins og fyrir þúsundum alda, aðeins eru hugmyndirnar háfleygari eptir því sem mannsandinn verður reyndari, og hugaraflið vex. Er líf eptir dauðann. Eilíf sæla. Eilífur dauði? Já spyr þú dauðlegi maður. Svarið er skýrt í „guðs-orði“, sem svo er nefnt. Ef þú trúir því ekki, þá verðurðu að berjast við hugsun þíns eigin anda, og færð ekkert annað svar. Jeg veit, að margir trúa ekki „guðs-orði“ og fá ekkert svar uppá þetta „hjerneugin“. Hvað sem svo verður „hinumegin“.

29/3 1906 - H. J.

1 Lbs 1763 4to – Halldór Jónsson: Í tómstundum.

Sólhvarfadamagskvöldið 1906¹

Þessi færsla í tómstundabók Halldórs er á margan hátt dæmigerð fyrir hugsun hans og nákvæmni. Hann skrifar hana í Miðdalsgröf en áður, þegar Halldór var bóndasonur á Tindi, voru dagbókarfærslur hans mjög í þessum anda. Það er oft engu líkara en hann líti upp þegar hann er að skrifa í dagbókina og lýsi því sem fyrir augu ber af sams konar nákvæmni og þessi kafli leiðir í ljós. Frásögnin lifir svo lengi sem hann heldur sér vakandi. Oft er erfitt að segja til um hvort Halldór hafi verið að stytta sjálfum sér stundir eða hvort hann hafi haft háleitari hugmyndir með skrifum af þessu tagi. Hann var afar athugull maður og nákvæmar athuganir virðast hafa verið nokkurs konar áráttu hjá honum. Þannig má skýra lýsingar af þessu tagi, því tæplega hefði Halldór haft þrótt til að halda þeim úti í áratugi ef leiðinn einn hefði verið ástæða skrifanna.

Jeg er nýlega háttaður í vesturenda baðstofunnar í Miðdalsgröf. Það er svo heitt í baðstofunni af því verið er að baka til Jólanna, svo að jeg get ekki sofnað; kl. er 11. Í stafgólfinu er eitt rúmið undir hverri hlið, jeg er í rúminu undir suðurhliðinni; það er lausarúm. Fyrir ofan mig sefur vært Alfreð litli sonur minn á 5. ári. Hann sofnadi með tréhest í hendinni, sem hann var að láta á hnakk, að hann sagði. Á súðinni er sinn glugginn hverju megin. Í mínum glugga hangir stórt úr í Silfurkassa með gyltri festi við, og gullhringur á sama naglanum. Í rúm maranum á móti hangir lítill lampi olfugeymirinn úr grænu gleri með kringlóttu ljóshlíf á bak við, logar fremur dauft á honum. Í rúminu á móti mjer sofa yngri drengir mínir Eggert og Jón á 4. og 2. ári, sinn í hverjum enda. Fyrir miðjum gaffli er borð óplægt og efnislítið. Á því stendur þvottafat og eldspýstustokkur og sápubakki. Uppýfir því er skápur inni þilinu með þremur hólfum. Í honum er blaðadót allskonar, Alþingistíðindi 1905. Ísafold 1884-86. „Gleðiefnið mesta“, páskaæða eptir sr. Jón Helgason, þar sem minnst er mannskaðans mikla síðastliðinn vetur. Fatabursti og ýmislegt dót. Fyrir ofan skápinn hangir lítil klukka áttstrend, loptvog kringlótt – stendur hún niðrá „regni“, það er líka útsýnningsmold úti, hjelaðir og fenntir gluggar. Rjett hjá hangir olíulampi, sem bíður hreinn og fagaður til Jólanna með brjef utanum kransinn. Annarsvegar við skápinn hangir saumapilkarfa með ýmsu dóti í, á henni er silfurlit mynd af fólki á bláum grunni: merki Íslands. Hinsvegar við skápinn eru 2 hillur. Á neðri hillunni er brjefarusl, sem Aldreð á, en á hinni bækur og blöð, svo sem: Dr. P. Þjeturssonar helgidagapreikanir. Ljóðakver Páls Jónssonar. Sálmaðókin. Landfræðissaga Ísl. eptir Þorv. Thoroddsen IV bindin. Hann og hún, skáldsaga eptir Kr. Jonsson. Skrá yfir skjalasafn klerkdómsins í Landskjalasafninu í Rvík. Almanak þjóðv.fjel. árið 1906. Kvennamunur J. Hjaltasonar. Ferðaminningar Guðm. Magnússonar skálds.

1 Lbs 1763 4to – Halldór Jónsson: Í tómstundum.

„Óveðursbörnin“ skáldsaga vesturheimsk. Markaskrá f. Strandasýslu. Lögrjetta 1. ár nr. 53-55. Ísland, festnúmer af Illustret Tidende í tilefni af heimboði Ísl. alþingismanna til Danmerkur í sumar er leið. Hátt á súðinni uppyfir mjer í rekki er skurð-arhnífur, hornspónn, 2 skeiðar, tálguhnífur, nafar, skæri og ullarkambar. En hinumeg-in á súðinni er í rekki lampaglasakústur og þjöl. Á sperrunni hanga 4 höfuðföt, 2 af mjer og sín af hverjum sona minna. Meðan jeg var að skrifa þessar línur, hefur hann Svefn læðst að mjer óvörum og verð jeg að hlýða honum og hætta við þetta.

Móðurmálið¹

Grein sem ætluð var í sveitablaðið „Gest“ veturinn 1907.

Málið okkar, íslenskan, er af öllum sem skynbragð bera á slíka hluti álitid eitt með Þessi grein er í líkingu við margar sem Halldór skrifaði fyrir sveitablaðið *Gest*. Tónninn er blanda af vandlætingu yfir sinnuleysi samferðamanna hans og ögrun sem var ætluð til að hreyfa við fólki. Halldór vildi hrífa fólk með sér. Hann hafði áhuga á að sækja fram og vildi efla félagsskap og samstöðu fólks í því sambandi. Greinin er ágætt dæmi um þennan anda sem svo víða er að finna í ritum Halldórs.

fegurstu málum í heimi. Það mætti því ætla, að við værum stoltir af því, og reyndum að halda því sem hreinustu, nl. aflaga ekki orð og setningaskipun eða blanda í það útlendum orðum eða orðskrípum að óþörfu. En, því er ver og miður, að þessu er alt annan veg farið. Það má svo heita að lærðir menn og alþýða taki höndum saman til að spilla því á flestan hátt. Auðvitað eru heiðarlegar undantekningar frá þessu, en þær eru hverfandi í samanburði við hinn ósómann allan.

Jeg skal fúslega játa það, að mig skortir þekkingu á byggingu og eðli málsins til þess að geta vel dæmt um þetta. En það þarf ekki víðtæka þekkingu á málinu til þess að heyra hve stórkostlega því er misþyrmt í daglegu tali, ýmist af ásettu ráði eða áhugunarleysi. Það er líkast því að sumum þyki fremd af því að aflaga málið sem mest og verst að mögulegt er, ýmist með latmælum afbökudum útlendum orðum eða orðskrípum sem ekki eru til í nokkru máli.

Það hlýtur að vera ílt og brostlegt fyrir lærða menn, að heyra hvernig alþýða manna notar opt og tíðum útlend orð, annað veifið er á þeim íslenskur frampartur, eða þá apturhluti; stundum eru þau viðhöfð þar sem þau eiga hreint og beint ekkert skylt við efni það sem til umræðu er. Já, sveitamálið okkar er ekki á marga fiska, og verra er það þó í verstöðunum, en kaupstaðamálið vil jeg helst ekki nefna, því það er þjóðar hneisa. Reyndar get jeg ekki borið um það síðartalda af eigin reynd, en veit

1 Lbs 1763 4to – Halldór Jónsson: Í tómstundum.

þó með vissu að þetta er sorglegur sannleikur. Nú verður manni fyrir að spyrja: Hverju, eða hverjum er þetta aðallega að kenna? Menntamönnum, eða hinum svokölluðu lærðu mönnum, og svo hálfmenntuðum alþýðumönnum, sem eru að slá um sig með útlendum orðum, að líkindum til þess að sýna lærdóm sinn og yfirburði yfir sauðsvartann almúgann. Einskonar páfagaukar í mannslíki!

Mjer getur eigi annað en runnið í skap við lærðu mennina okkar marga hverja, þegar jeg veiti því eptirtekt hve hirðulauslega þeir fara með málið einkum í daglegu tali, því þeir ættu þó að vita hvað þeir gera í því efni, og geta ekki afsakað sig með því að þeir misbjóði málinu af vanþekkingu. Jeg á við það, þegar þeir í tali við leikmenn krydda aðra hverja setningu með útlendum orðum, sem hinir skilja opt ekki nema til háls, eða aðeins af ágiskun. Svo apa almúgamennirnir þetta eptir þeim og misskilja og aflaga hin útlendu orð, og viðhafa þau þar sem síst skyldi, opt og tíðum. Sjá þá menntamennirnir hinn glæsilega ávöxt, er þeir hafa til sáð með dæmi sínu. Því, „hvað höfðingjarnir hafast að, hinir ætla sjer leyfist það.“

Það er sorglegt að heyra til sumra ungu mannanna okkar, sem fara úr sveitinni til sjóróðra eða á fiskiskipin, hve málið hríðversnar hjá þeim við hverja vertíð. Það er líkast því, að um leið og þeir fullkomnast í verkum þeim er að sjósókn lýtur, þá gangi þeir í einskonar skóla, þar sem aflögun og spilling móðurmálsins sje aðal námsgreinin.

Líkt þessu er með marga unglinga, sem hafa fengið einhverja nasasjón af erlendu máli, að þeir láta ekkert tækifæri ónotað að skreyta mál sitt með orðum úr því, misjafnlega vel völdum eins og gengur, og þykir heldur en ekki fremd að. Mjer finnst að það væri fremdin meiri fyrir hvern þann, sem útlent mál lærir, að nota þá kunnáttu til þess að lesa góðar bækur, eða þýða á sem hreinasta og besta íslensku, það sýndi engu síður lærdóm hans, en hitt, og spillti ekki málinu okkar.

Sem dæmi um spillingu móðurmálsins okkar ætla jeg að tilfæra hjer örfá dæmi af mýmörgum sem fyrir hendi eru: Að skipa fram og upp vörum á höfnum er nefnt að „bringja“ og sama orð er haft af sumum um það að draga upp og niður í olúlampa (= lampinn „bringir“ vel eða illa). Blikkfötur eru almennt nefndar „spöndur“ (= spand, á dönsku). Ekki má nefna að þvo lopt eða herbergi, heldur „skúra“, eða, „gera hreint“, sem er auðvitað íslenska, en þó barnalega að orði komist. Kokkhús og kokkapía, í staðinn fyrir eldhús og eldastúlka eða matselja. Begravelsi fyrir erfi eða erfisdrykkja, jarðarför. Beholdning, eða að eptirsjá vöruleifar, verður að befaþning hjá sumum, og svona mætti lengi telja, þó jeg sleppi því hjer.

Þetta þykir nú að sjálfsögðu hótfíndni og óþarfi, að vera að fást um annaðeins og þetta. En svo er ekki að mínu áliti; því ef að við eyðileggjum málið okkar, þá er mjög hætt við því að fleira þjóðlegt og gott fari sömu leiðina, og að við þar með kveðum sjálfir upp dauðadóminn yfir íslensku þjóðerni.

Hver ráð eru nú til að lagfæra þetta: Fyrst og fremst er þá, að alþýða manna sjái sóma sinn og sýni viðleitni á að tala sem hreinast og best móðurmál sitt. Annað það, að í skólunum sje lögð meiri áhersla á íslenskukennsluna, en víða er gjört, og glæða ást og rækt til hennar með ýmsu móti. Hið þriðja er að menntamennirnir bæti

nú fyrir yfirsjón sína með því að ganga á undan með góðu eptirdæmi í þessu tilliti. Væri þetta gjört af alvöru, þá mundi okkar fagra og fullkomna móðurmál með tíð og tíma ná aptur sínum forna krapti og hreinleika.

Jeg vildi óska þess, að sem flestir Íslendingar gætu af einlægum huga og með rjettu tekið undir með „listaskáldinu okkar góða“, þegar hann kveður:

Ástkæra ylhýra málið
og allri rödd fegra
blíð sem að barni kvað móðir
á brjósti svanhvítu
móðurmálið mitt góða
hið milda og ríka
orð áttu enn eins og forðum,
mjer yndi að veita.

Afmælisdagur H. J.¹

Halldór átti ekki í vandræðum með að hafa ofan af fyrir sér þegar hann hafði dagbækurnar við höndina. Þær voru honum bæði óþrjótandi tækifæri til persónulegrar tjáningar og sömuleiðis sjóður sem hann gat leitað í þegar viðfangsefnin þraut. Hér er dæmi um hvernig dagbókin gat stytt eiganda sínum stundir þegar honum leiddist á dimmum vetrarkvöldum, og jafnframt veitt honum hvers konar yfirlit yfir eigin ævi.

1890:	Verustaður á Tindi:	Var að byggja fjárhús. Veður Nau. með skúrum 8 +
91:	Á Tindi:	Risti ofanaf í túni. Gerði upp með heyi.
V. N hvass bl. kafald.
92:	Á Tindi:	Við heyskap o.þ.h. Vestan kæla, bleytu kafald.
93:	Á Felli:	Við heyskap og byggingu á rjettardilk í St.dal.
Vestan hægl. loptbjartur.
94:	Miðdalsgröf að Tind:	Gerði að lóðinni. Skrifaði í dagbók.
Vestan hvass rigning.
95:	Stað í St.dal:	Byggði náthaga í Prestsengi. Sunnan st.þykkur, skúrir.
96:	Hrófbergi	Heyskapur og haldfæra fiski. Norðan hvass, þykkur bl.úr-
felli.
97:	Gjögur:	Var við fiskiróðra, aflaði vel. Útn. hvass, með moldjeljum.
98:	Gjögur:	Við fiskiróðra, góður afli. Hæglátur sunnan, þurviðri.
99:	Gjögur:	Kippaði hausa. Sótti mó. Las í bók.
Sunnan hvass að roki, regn.

1 Lbs 1763 4to – Halldór Jónsson: Í tómstundum.

1900:	Tindur:	Var skírnarv. H. á Tind. Fór til róðra að Smáh. Sunnud. V.hægl. úrfelli.
01:	Smáhamrar:	Við fiskiróðra. Afli 14 kr. hlutur. Sunnan þurviðri.
02:	Smáhamrar:	Við fiskiróðra. Hlutur 3 krónur. Norðan kuldast. Kaf.bl. á n.
03:	Miðdalsgröf:	Tók saman mó. Var við heyþurk. Sunnan örhægur þurviðri.
04:	“	Reri til fiskjar. Fjekk dál. í soðið. Suðau. kæla á n. regn, sjv.
05:	“	Tók saman mó. Gróf þurkskurð. Vestan hægr. helliregn og rok sp.
06:	“	Við heyþurk f.p. Fór fram að Tindi S.d. Suðaustan blástur, skúrir s.p.
07:	“	Var við heyskap. Bindingu. Hlóð jötubálk á Gestsst. Norðv. kæla þurrv.
08:	“	Við heyþurk. Gerði við vatnsból. Risti torf á Gestsst. Lands. góðviðri.
09:	Skeljavík:	Var við baðstofufagflshleðslu. Austnordan stormur og úrfelli.
10:		Miðdalsgröf: Heyhirðing þar og á Gestsst. Suðaustan sláttur, loptbjartr.
11:	Víðidalssá:	Var við húskofabyggingu. Vestan rokveður úrfelli á n.

Á Gjögri 12. ágúst 1898¹

Prír næstu pistlar („Á Gjögri 12. ágúst 1898“; „Sama stað Sunnudaginn 21. ágúst að morgni dags“; „Sólar litlir dagar Gjögur 23. ágúst“) eru skrifaðir á lausamannsárum Halldórs þegar hann var við róðra á Gjögri. Hann stoppaði stutt við í þetta skiptið og sú var raunin í hvert sinn sem hann heimsótti bróður sinn. Um tíma stóð til að hann yrði vetrarlangt á Gjögri við kennslu en úr því varð aldrei. Svipmyndir þær sem Halldór bregður upp af lífi fólksins í verbúðinni eru áhugaverðar. Það sem meira er, Halldór er óvenju persónulegur í vangaveltum sínum hinn 21. ágúst þegar hann lætur hugann reika til æskustöðvanna og bernskunnar. Það er eitthvað sem angrar hann, en útilokað er að gera sér í hugarlund hvað það er. Hann er greinilega í viðkvæmu skapi og grípur þá, eins og svo oft áður, til pennans og frásagnarinnar.

1 *Lbs* 1869 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók IV.

Það er ekkert skemtilegt veðrið í dag, austnorðan grenjandi garður, bálhvass og bleytukafaldshryðjur eða rigning á víxl, og þoka. Sjórinn æðir hvítfreyðandi uppá flúðir og hleinar, og sogast hvæsandi út aptur með grjótsargi og skruðningum. Ekkert sjest nema rjett fram fyrir landsteinana, og uppundir fjallsræturnar fyrir þoku og illviðri.

Tvö fiskiskip og einn „trollari“ liggja hjer rjett fyrir innan klettana, og velta á báðar síður rjett eins og þau ætli um koll, og höggva fram á og reyna á traustleika legufæranna.

Einstaka fugl sjest flögri yfir og æðifuglinn hefur þyrpst hjer inn á víkina þar sem veðrið og brimið er minna.

Enginn maður er úti við vinnu og þá sjaldan að einhver sjest á ferð milli búða, þá er hann á hlaupum, til að forða sjer sem fyrst undan illviðrinu inní einhvern kofann, það er þó að minnsta kosti minni stormurinn inni í búðaræflunum þó þær leki eins og hrip.

Hjer í búðinni er allt loptið flóandi í vatni, og þar sem jeg sit í fatalausum rúmfleti innanum allskonar rusl, hripar lekavatnið ofan eptir mjer; jeg sit þar með hattinn niðurbrotinn, pappírsblað á hnjenu og blíant í hendinni og hripa þessar línur. Í búðinni er auk mín Pjetur gamli, sem les í Þjóðólfi, Kristín gamla á þverrúmi innst í búðinni raulandi að tæja ofanaf ull, og dóttir hennar hjá henni, sem er að spinna, dúðuð í sjali um höfuðið, hálfskálduð í framan og með efri vörina eins og uppbrett hart skötubarð og kartnögla á hverjum fingri. Júlíus hefur rölt í einhverja búðina sjer til skemmtunar.

Sama stað Sunnudaginn 21. ágúst að morgni dags¹

Jæja, Hvað á jeg nú að gera í dag, mjer til skemtunar? – Jeg er eitthvað svo órólegur og leiðinda fullur, eins og mig vanti eitthvað sem jeg þó get ekki vel gert mjer grein fyrir hvað er; mjer finnst eins og jeg geti ekki fest hugann við neitt sjerstakt, eða haft skemtun af neinu, sem hjer býðst.

Það er eins og mjer ósjálfrátt verði að hvarfla huganum inn á bóginn, inn í mína kæru, góðu og gömlu sveit, þar sem svo margar sæluríkar endurminningar æskuáranna brosa svo angur blítt móti mjer, en gjöra nú lítið annað en vekja sárann söknuð í brjósti mínu. Ó! að jeg væri aptur orðinn barn! Nei, mig langar þó ekki til að lifa hverja stund sem þar felst í milli – móður missir, óyndi, heimþrá. – Nú er þetta allt orðið breytt, áður gat jeg valla hugsað svo til æskustöðvanna að mjer ekki vöknaði um augu, eða grjetti þungum saknaðartárum, en nú er eins og sú lind sje þornuð, sem þó veitti mjer eptir á svo mikinn hugljettir og svölun. Það er þó enn eins og mjer lifni ljós fyrir augum þegar jeg sje fram í blessaðann dalinn minn hvort sem hann er

1 Lbs 1869 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók IV.

klæddur hinum glæsta vorskrúða, algrænum engjum og litfögru blómskrúði, þar sem ylmsæta angan leggur móti mjer úr hverri brekku, eða hann er sveipaður náhjúpi fanna og klaka.

Jeg er eitthvað svo utan við sjálfan mig, eða sem mjer finnst þó heldur rjettara búinn að lifa mig svo inní sjálfan mig, að jeg hef litla skemtun af þó aðrir vilji reyna með öllu móti að gera mjer það til geðs, sem þeir geta, það er eins og slíkt hafi lítil og skammvinn áhrif á mig og gjörir mjer opt miklu fremur angur að verða að láta aðra sjá, að slíkar tilraunir, sem sproutnar eru af besta hug skuli verða svo árangurs litlar.

Þetta ár hefur sett þann blett á lífsbók mína sem mjer finnst seint verða afmáður til fulls, og þó fannst mjer jeg ekki geta komist hjá því að svona færi (skyldu það þá vera forlögin sem svo eru kölluð) úr því sem orðið var. Dómar sumra um þetta eru að vísu harðir, en jeg á það víst skilið. Aptur eru það aðrir sem líta mildari augum á þetta, og er mjer það stór hugljettir að hafa ekki alla móti mjer.

Mjer finnst jeg vera einmana strá á eyðisandi á ægilegri vetrartíð, eða stjórnlaut skip á ólgusjó í ofsaroki, sem hrekst og hrjáist í haf frá löndum; en í gegnum allt þetta er þó eins og bregði ljósgeisla frá betri tíðum, það er vonin hin himinborna sælufulla von,

„heimsins ljúfust leiðarstjarna
ljós á vegum foldar barna
sem - böli mæddan hressir huga
og harmi snýr í gleði kvak.“

Vonin, sem yfirgefur manninn síðast af öllu jarðnesku, vonin um að þessi dimmu og drungalegu ský dragi frá sól gleðinnar og ánægjunnar er fram líða stundir, þó mjer sje hulið nú á hvern hátt það kann að verða. En eitt er sem jeg finn og veit og það er þetta:

„Mig vantar yndi og viðkvæmt hjarta
viðkvæmast við brjóst”.
eins og skáldkonan sagði fyrrum. –“

Sólar litlir dagar Gjögri 23. ágúst¹

Það fara nú að verða sólarlitlir dagar, eins og Axla-Björn sagði forðum – hjer á Gjörgi, eins og líklega víðar. Stöðugt hefur nú rignt og snjóað síðan í gær um miðjan dag, eða nærri hálfan annan sólarhring, og þar með fylgir grenjandi hvassveður, fjöllin alhvít ofanfyrir miðjar hlíðar, og brimið æðir á land, svo að í morgun urðu

1 Lbs 1869 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók IV.

menn að skinnklæðast í mesta flýti og bjarga hverri fleytu langt upp úr sjávarmáli, og urðu gegndrepa undir skinnklæðunum svo var illviðrið mikið, og valla stætt fyrir veðrinu. Flestir fóru gegndrepa uppúr rúmunum í morgun og hjá okkur er búðargólfið eins og stöðuvatn en tjarnir á loptinu, sem hellast niður þegar stigið er á loptið svo fjalarendirnar ganga á misvíxl, því þá fær vatnið rás ofan.

Huldustúlkan¹

Halldór skrifaði mikið af sögum og sögnum eftir Karítas ömmu sinni, en hún vissi lengra en nef hennar náði eins og fram kemur í sjálfsævisögu hans. Þessi kona, sem hafði sannarlega afgerandi áhrif á allt lífsviðhorf Halldórs, bjó yfir kynngikrafti íslenskrar alþýðumenningar sem var blanda af guðs- og forlagatrú auk yfirskilvitlegra orsakaskýringa. Sögur hennar gleypu Halldór og bræður hans í sig undanbragðalaust og urðu þeir fyrir verulegum áhrifum frá þeim anda sem um þær lék.

Þegar amma mín Karítas Níelsdóttir var í Snartartungu í Bitru hjá fósturforeldrum sínum, Jóni Jónssyni og Sigríði Sveinsdóttur, þá átti hún um sumarið að smala ánum á morgnana. Hún var þá 10-12 ára að aldri. Átti hún bágð með að vakna nógu snemma til smalamennskunnar, eins og opt vill verða fyrir unglingum. Hún svaf í rúmi rjett hjá loptsgatinu. Það var einn morgun er hún svaf í rúmi sínu að hana dreymir að hún þykist sjá unga stúlku, bláklædda, með mikið ljóst hár, kringluleita og rjóða í kinnum, koma uppí loftsgatið, sneri stúlkan sjer að rúmi því er hún lá í, leit til hennar, um leið og hún studdi höndunum á loptsslána og sagði hýrleit og brosandí: „Og nú er dygga fólkið farið að klæða sig“. Síðan sneri hún sjer aptur við, og gekk ofan. Vaknaði amma mín í því bili, og sýndist henni ekki betur en að hún sæi til stúlkunnar hverfa úr loptsgatinu. Stóð þá rjett á miðjum morgni. Var hún þá strags glaðvakandi. – Eptir þetta brá svo við að hún vaknaði æfinlega í tæka tíð; og þakkaði hún það orðum stúlkunnar.

Frá Sveini Jónssyni á Tind²

Það var ekki aðeins amman sem fræddi þá bræður um hinn forna menníngarheim og þann hugsunarhátt sem honum fylgdi, heldur einnig Sveinn Jónsson vinnumaður foreldra þeirra. Hann var maður afar sérlandaður og nánast illskeyttur, eins og Halldór lýsir honum, ef sá gállinn var á honum. Það er auðvelt að gera sér í hugarlund hvaða áhrif maður eins og Sveinn hefur haft á ungar sálir sem ólust upp á sama heimili og hann; sitjandi á ein-tali við þann í neðra í tíma og ótíma.

1 Lbs 1869 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók IV.

2 Lbs 1869 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók IV.

Maður hjet Sveinn og var Jónsson, hann bjó um 30 ár á Gestsstöðum í Tungu-sveit; fór svo þaðan í húsmennsku að Tind, bæ í sömu sveit, og var þar 30-40 ár, fyrst hjá Guðmundi bónda Zakaríasarsyni og síðan hjá foreldrum mínum, og dó hjá þeim 7. okt. 1887, 93 ára að aldri.

Hann var svo heilsuhraustur að aldrei hafði hann legið rúmfastur fyr en hann lá banaleguna. Heyjaði hann fyrir kindum sínum og hirti sjálfur að vetrinum þar til hann var 91 árs. Sjón og heyrn hafði hann óskert til dauðadags.

Einkennilegur var hann og forn í háttum og klæðaburði. Hversdagslega var hann í sauðsvörtum prjónabugsum og peisu rauðri eða blárrí látuns hnepptri, með upp-brotna lambúshettu á höfði; með hana svaf hann einnig að nóttunni. Þegar hann fór til kirkju var hann í ljósblárrí prjónapeisu silfur hnepptri, og vaðmáls buxum bláum og svarta lambskinshúfu á höfði. Sjálfur prjónaði hann öll fót sín.

Hann var skygn, og sagði hann sjálfur að í æsku hefði hann haft ofsjónir og sjeð allt í jörð og á, og eins í sjó; sagði hann að margt hefði hann þá ljótt sjeð, og að valla mundi hann hafa haldið viti, ef ekki hefði hann fengið bót á því. Var borið vígt messuvín í augu honum, hafði þá aftekið ofsjónirnar, en alltaf bar þó ýmislegt fyrir augu hans, sem aðrir sáu ekki.

Margir voru það, sem lögðu lítinn trúnað á þær sögur hans, en þó var ekki hægt að neita því, að margt sýndist benda á það að hann hefði nokkuð fyrir sjer í því sem hann sagði, að minnsta kosti stundum.

Margar sögur heyrdi jeg af sjónum hans, þegar jeg var í æsku hjá foreldrum mínum, bæði eptir honum sjálfum og öðrum, þó nú hafi jeg gleymt flestu af því. Skal jeg nú geta um það helsta er jeg man með fullri vissu.

Hann sá fylgju á undan hverjum manni, þó ekki fyr en eptir fermingu, voru það vanalega ýms dýr, ljós, stjörnur o.fl. þ.h. Vanalegast vildi hann ekkert láta uppi um það, þó hann væri spurður, og var yfir höfuð mjög dulur í þessum sjónum sínum. Sagði hann að ekkert væri áriðandi að vita um slíkt, og gerði börn og unglinga myrk-fælin.

Það var einhverju sinni þegar Sveinn var hjá Guðm. Zakaríasarsyni sem fyr er getið að Guðmundur fór ofan á bæji, og ætlaði að koma heim að kvöldi, þá var það að Sveinn segir við konu Guðmundar. „Ekki veit jeg hvernig á því stendur að Guðm. kemur sunnanyfir fjall á morgun og maður með honum sem ekki hefur komið hjer fyrri“. Þetta varð. Eitthvað kom fyrir svo Guðm. breytti ætlun sinni og fór suður, kom svo aptur norður daginn eptir og ókunnugur maður með honum. Líkt þessu kom optar fyrir, og vanalega sagði hann fyrir um gestakomu yfir daginn, að morgni.

Vanalega var það þegar faðir minn fór í langferð, að hann fór út þegar hann var að fara af stað og sagði. „Jeg ætla að sjá hvernig honum Jóni mínum gengur í ferðinni.“ Eins var það að hann gat optast sagt með vissu hvenær hann kæmi heim úr ferðinni.

Þegar Níels bróðir minn var á fyrsta ári og lá í vöggu var Sveinn uppi í öðrum enda baðstofunnar, var stafgólf það sem hann var í þiljað af til hálf. Aðrir voru ekki uppi í baðstofunni. Sjer hann þá konu koma upp á loptið, sem hann vissi að vera

mundi huldukona, gekk hún með hægð að vöggunni, og sýndist gæta um leið að, hvort nokkur væri uppi sem sæi til sín. Beigir hún sig ofanyfir barnið og fer að fara með hendurnar undir það, eins og hún ætli að taka það upp. Lætur Sveinn þá til sín heyra. Verður henni þá hverft við, og hrekkur frá, og fer ofan sem fljótast og sá hann konuna ekki eptir það, og ekki varð barninu neitt meint við þetta.

Stundum kom það fyrir að hann fór uppúr rúminu að nóttunni, er hann þóttist vita af einhverju misjöfnu í bænum og var að sjá sem hann ræki eitthvað á undan sjer, og skildi ekki við það fyr en komið var út fyrir tún. Eins var opt á kvöldin þegar fara átti ofan að hann beiddi að lofa sjer á undan ofan, það væri ekkert lakara.

Þegar jeg var nál. 12 ára að aldri, var það einu sinni á kvöldvökunni að vetri til að jeg fór einn ofan. Tvö hús voru afþiljuð undir baðstofulopti, og vissu dyrnar á báðum húsunum að stiganum. Sá jeg þá mann standa í öðrum húsdýrunum, í hærri meðallagi, hvítleitur í andliti, dökkklæddur, með hvítan klút eða trefil um hálsinn sem lá í kross á brjóstinu. Svip hans eða andlitsfall gat jeg ekki sjeð. Sýndist mjer hann horfa á mig alvarlegur. Jeg virti manninn fyrir mjer án þess að finna minnstu vitund til hræðslu. Þegar jeg hafði horft á hann um stund, ætlaði jeg að fara upp. En þegar jeg var kominn uppí miðjan stigann, sýndist mjer maður þessi ganga úr dýrunum inn með stiganum að hinum húsdýrunum. Grípur mig þá ákafleg hræðsla allt í einu, svo að jeg kastaðist fremur en gekk upp á loftið. Þá segir Sveinn gamli við mig, áður en jeg gat nokkuð um hvað fyrir mig hafði borið: „Það er óþarfi fyrir þig að vera hræddur við þetta ríán mín (það var vana orð hans) það er maður, sem hefur hrapað nýlega“. Sagði jeg svo fólkinu hvað fyrir mig hafði borið, þegar mesta hræðlan fór að rjena. Var þá farið að spyrja gamla manninn frekar um þetta en þá vildi hann ekkert segja.

Efnisyfirlit að *Samtíningsbók II*¹

Efnisyfirlit annarrar *Samtíningsbókar* bregður ljósi á fjölbreytilegt áhuga-svið Halldórs. Honum var nánast ekkert óviðkomandi og í þessum bókum er sambland gamans og alvöru. Yfirlitið sjálft sýnir skipulagsgáfu Halldórs og löngun eða þörf fyrir að hafa allt í röð og reglu. Hann bjó til sínar eigin bækur og lagði í þær allt sem hann átti. Þessar bækur notaði hann síðan til að lesa upp fyrir samferðamenn sína. Sem dæmi lánaði hann Níelsi bróður sínum eina *Samtíningsbók* til þess að hann gæti skrifað upp úr henni. Margt af því efni sem þarna er að finna er uppskriftir úr prentuðum bókum eða blöðum, en annað er óprentað efni sem honum áskotnaðist heima í héraði. Loks er þarna að finna efni sem hann vann sjálfur upp og þar ber hæst ýms- ar töflur og skýrslur um hegðun hans og gerðir.

1 Lbs 1868 8vo – Halldór Jónsson: *Samtíningsbók II*.

	Bls.
1. Fingramálsstafróf	3
2. Nytsemi ýmsra jurta	10
3. Brot af Tóukvæði (sbr. V. Ljóðas. 1891)	13
4. Skriptarreglur (þýtt)	15
5. Rusl eða moð (nokkrar vísur)	18
6. „Helstu skrifstörf mín“ (upptalning)	19
7. Rusl eða moð (nokkrar vísur).....	26
8. Yfirlit yfir kaupstaðarreikninga mína árin 1888-1895	26
9. Rós	27
10. Nokkrar gamanvísur orktar af Jóni Jónssyni og Bergljótu Jónsdóttur	28
11. Öfugmælavísur	33
12. Þrjú erindi	35
13. Gáta og ráðning	35
14. Mannanöfn (í ljóðum)	37
15. Kaupstaðarreikningur minn 1894	38
16. Lítil athugasemd um presta að Stað í Steingrímshfirði frá siðabótinni til vorra daga	39
17. Prestar í Tröllatungu	42
18. Bær sem jeg hef komið á	45
19. Kerlingabækur.....	48
20. Útskýring af tunglinu eptir þess aldri	56
21. Ólukkudagarnir á árinu	61
22. Ríngull.....	62
23. Að setja koparlit á tin	64
24. Að bronsera blí	64
25. Að gjöra járn hvítt og gljáandi	64
26. Áburður til að bera á stál.....	65
27. Blíolía	65
28. Að silfurlita kopar eða látún	65
29. - gilla silfur	65
30. - setja koparlit á járn.....	66
31. Að búa til dupt til að pólara með járn	66
32. Að lita bein allavega litt	67
33. Að setja svartan gljáanda á trje	67
34. Að gylla vefnað eða skinn	67
35. Að líma saman leir og gler	67
36. Hitt og þetta. 1. Að láta spilin rekjast.....	68
37. 2. Að láta egg líða uppí loptið	68
38. 3. Að skilja samblandað vín og vatn hvert frá öðru	69
39. 4. Eggid á borðinu	69
40. Bækur sem Jón Nielsson á Grænanesi var búinn að skrifa 1840 ...	70

41. Hendingamál	71
42. Um tölur: „Maður heitir einn hver“	73
43. Ókennd kvennaheiti í skáldskap	74
44. Gamanvísur um H.N.I. og M. ofl	75
45. Dómun.....	79
46. Hvað er „Gjögur“	79
47. Völvu letur	80
48. Yfirlit yfir veðráttufar árið 1894.....	80
49. Um peninga og allskonar vikt og mál á Íslandi og víðar	81
50. Nokkrar stöku	91
51. 15 tilbreytingar á einni vísu	92
52. Bárunöfn	94
53. Úr Snorra eddu (ljóðmæli)	95
54. Letur á klukku í Staðarkyrkju	109
55. Letur á predikunarstólum í St.k.	109
56. Sigprúður Ólafsdóttir	109
57. Nokkrir bragarhættir gamlir	110
58. Rusl eða Moð (nokkrar vísur)	116
59. Morgunhylling (kvæði)	117
60. Úr „Oconmisk Reyse gennem Isl. ved Olaus Olavius“ (Kbhñ. 1780).	119
61. Greniskógurinn (kvæði)	126
62. Barnlig Kjærlighed og hedensk Overtro	128
63. Haustvísur (Hulda).....	129
64. Skógurinn (Hulda)	129
65. Híðing Gísla (S. S. Isfeld)	130
66. Minni Íslands, á Ísl.degi 2. ág. 1894	132
67. sland (kvæði) Einar Hjörleifsson	133
68. Canada (kvæði) Kristinn St.s.	134
69. Minni Íslands, sungið á þjóðhátíð vestr Íslendinga 18. júní 1891. G. P.	135
70. Samandregnir stafir aá, gj, eb, ag	137
71. Rusl eða Moð (stökur)	138
72. Meðal við tannpínu	140
73. Bóka tala mín 1890-1895	140
74. Samandregnir stafir, sn, rp, um,	141
75. Ágrip af verðlagsskrá fyrir Stand.s	142
76. Tvær rósir litlar	143
77. Samandregnir stafir	143
78. Vetrarhvörf 1895 (vísur, T.G.)	144
79. Rós (með nafninu: Halld. Jónss.)	145
80. Á fyrsta Sumardag 1895 (T. G.).....	146
81. Kveðið sama dag (nokkur vers (T.G.)	148

82. Tvö stök vers, með sama lagi (T.G.)	149
83. Fáein erindi (T. G.)	149
84. Nokkrar tækifærisvísur eptir B.B.	150
85. Hjálmarskviða. G. Þórðardóttir	160
86. Inglingsljóð, óviss höfundur	166
87. Kveðið á Gjögri (T. G.).....	167
88. Um kossa J. Þórðarson	167
89. Hvalfregnin J. Þórðarson	167
90. Gömlu mennirnir (ljóðmæli)	168
91. Málrúnadeilan	169
92. Draumur Einars á Mælifelli	174
93. Draumur (í ljóðum) sr. J. S. Söndum	177
94. Um þjóðhátíðina á Tröllatunguprestakalli 1874	179
95. Minni Íslands sungið í Vesturh.	183
96. Upptalning á sendibrjefum sem jeg hef fengið árið 1895	185
97. Upptalning á brjefum sem jeg hef skrifað öðrum árið 1895	186
98. Vísa sr. Jóns Jónssonar á Staðarhr	189
99. Vísa séra Jóns Þorgeirssonar	190
100. Sendibrjef S. G. til Leirulækjar F.	190
101. Vísa Sigurðar á Stóru Hvalsá.....	192
102. Vísa Jóns Þórðarsonar. Einfæt.gili	192
103. Væn kind í Svefneyjum	192
104. Munnmæla sögur:	
1. Tómas á Tind og hangiketskofinn	193
2. Heiðarbæjar heiði	195
3. Lautinanta varða	196
4. Afraunasögur - 1 - 4	197
5. Sagnir um Eyjólf Einarss. í Svefney	199
6. Guðbrandur og kaupamaðurinn	202
7. Einar Magnússon: draumur	203
8. Gunnlaugur Ólafsson: ódrenglyndi	204
9. Þorsteinn á Kjörvogi: kunnátta	205
10. Klettaganga: í lífsháska	206
105. Nokkrar stökur: um skáld	208
106. Staka eptir Jón Hjaltason	209
107. Vísa eptir M. á Hrófbergi	209
108. Staka eptir sama.....	210
109. Staka eptir T.G	210
110. 2 vers eptir J.J. kennara	211
111. Vísa eptir M. á Hrófb.	211
112. Formannsvísa. M.M. og J.Jóh.	212
113. Smásaga: Meðhjálparinn	213

114. Vísa eptir T.G.	213
115. „Reisupassi“ Sölva Helgasonar	215
116. Hitt og þetta: Ráð til að gjöra sig veikan	219
117. Sveitarríma yfir Reykh.sv. brot	220
118. Rós, (á brjefa möppu)	223
119. Gáta og ráðning	223
120. Efnaskrá H.J. 1. jan. 1896	225
121. Töfra tafla	234
122. Vísa sem kveða má á 16 vegu	235
123. Rusl eða moð	238
124. Spámaður Napóp.	239
125. Stjörnu speki. Þær 7. plánetur	261
126. Viðbætir um pláneturnar	264
127. Þau tólf merki	265
128. Smávegis - ljóðmæli e. G.G.	266
129. Sveitarljóð e. H.J.S.	267
130. „Rusl eða moð“	268
131. Hendingar úr Kaupmannabrag	285
132. Staka ort af J. Jónatanssyni	285
133. Staka eptir M. Hrútfjörð	285
134. Vísa ort af sama	286
135. Rusl eða moð	286
136. Mannvinar minning. Frímann	287
137. Rusl eða moð (3 vísur)	291
138. Gáta	291
139. Rusl eða moð, sveitarrímu brot ofl	292
140. Samkveðlingar 1 - 2	296
141. Vantar botn	296
142. Staka T.G.	297
143. Kveðið á glugga T.G.	298
144. Staka T.G.	297
145. Breyting á 2 vísur í Sveitarr.	297
146. Forsvar T.G.	298
147. Fæðingardagur minn í dagb. J.	299
148. Kafli úr brjefi	300
149. Árið 1895 Yfirlit yfir veðráttu	302
150. Árið 1896 Yfirlit yfir veðráttu	302
151. Rusl eða moð (2 vísur)	304
152. Stökur Þ.G.	304
153. Um E.J. ort af T.G.	305
154. Rusl eða moð (2 vísur)	306
155. Gamanvísur	306

156. Sungið í Flateyjarðrengjaskóla 28. jan. 1836 No. 1 og 2.....	307
157. Sinn er siður í landi hverju (þýtt)	308
158. Draumur Rögnvaldar Sigmundssonar í Fagradal árið 1840	311
159. Rusl eða moð (4 erindi)	314
160. Gott ráð	314
161. Fossinn og Eikinn P.J.	315
162. Dettifoss (kvæði Kr. J.)	317
163. Einn kemur öðrum meiri (þýtt)	319
164. Mennekets Engle	320
165. Apinn sem barnfóstra (þýtt)	322
166. Hinn deyjandi brennihöggvari (þýtt)	323
167. Hár aldur (þýtt)	326
168. Konungurinn og malarinn (þýtt)	327
169. Smásaga (þýdd)	329
170. Kerlingin og Úlfurinn (þýtt)	342
171. Friðrik Prússakonungur og nágranni hans (þýtt)	342
172. Sjúklingurinn (þýtt)	345
173. Arabisk gestrisni (þýtt)	350
174. 369 niðjar	353
175. Páfagaukurinn (þýtt)	353
176. Ósk (1. vers.)	354
177. Herrens Bön	354
178. Ávaxtarsamur biflíu lestur (þýtt)	355
179. Of mikið sjálfálit (þýtt)	356
180. Listi yfir dýraheiti á dönsku og íslensku.....	357
181. Formannavísur um Gjögurs formenn haustið 1897 H.J.....	371
182. Auglýsingar í Dagskrá (3. erindi)	373
183. Gjögur (nokkrar vísur) H.J	374
184. Aflaskýrsla á Gjögri frá 10/8 - 10/10 '97	375
185. Smávegis (þýtt)	377
186. Nokkrir málshættir á dönsku	378

Helstu skrifstörf mín¹

Það sem næstu sjö kaflar („Helstu skrifstörf mín“; „Bæir sem jeg hef komið á“; „Bækur Jóns sál. Níelssonar“; „Upptalning á sendibréfum sem jeg hef fengið árið 1895“; „Upptalninga á sendibréfum sem jeg hef skrifað árið 1895“; „Listi yfir þá sem komu og fóru árið 1890 og 1891“; „Börn Jóns Jónssonar og Halldóru Halldórsdóttur“) eiga sameiginlegt er að þeir eru dæmi um talningaráráttu Halldórs. Hann taldi, mat og vó allt sem tilheyrði nánasta umhverfi hans og ímyndunaraflíð náði að fanga. Á stundum er engu líkara en hann hafi ekki kunnað sér hóf. Flest lýsa efnisatriðin sér sjálf en þess má þó geta að uppskrift á bókaeign Jóns Níelssonar fylgir merkileg skýring á uppskriftarsögu handritanna en þannig voru bækur og handrit rituð upp og látin ganga milli manna og kynslóða.

Fyrir 1889			
Tala	Nöfn og fyrirsagnir	Arkatala	Verð
1.	Kvæðabók	24	
2.	Veðráttufar	3	
3.	8 Almanök	4	
4.	10 Stafamiðar	1	0.40
5.	Ljóðmæli	1	
6.	Ljóðmæl	1/2	
7.	Andvarpanir	2	
8.	Í hugvekju sálma	1	
		36 1/2	0.40
1889			
1.	Rímur af Indriða ilbreiða	3	1.25
2.	Kvæðasafn úr máli N	11	
3.	Ljóðasafn	6	0.50
4.	Dagbók		3/4
5.	Í Þorláksskver	2	
		22 3/4	1.75

1 Lbs 1868 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók II.

1890

1.	Ljóðmæli á móti N.	10 3/4	
2.	Forn kvæði	14	
3.	Dagbók	11	
4.	Minnisbók	1	
5.	Mjólkurtöflur	1 1/2	
6.	Viðauki við Dagbók 1890	1 3/4	
7.	Galdrakver	3	
8.	10 almanök.....	5	
9.	Sunnudagabréf	1/2	
10.	4 almanök	2	
11.	Saga	2	
12.	Draumur	1	0.20
13.	Kvennamunu	2	0.50
14.	Í hugvekjusálma (sett letur)	1 1/2	1.00
15.	Ljóðmæli úr blöðum	2	
16.	Smárit eptir G. Ólafsson	1	0.20
17.	Myndir og stafróf	6	
		65 3/4	1.90

1891

1.	Ljóðasafn og drauma	19	
2.	Dalbúinn 1 ár.....	7	
3.	Dagbók	11 1/4	
4.	Ljóðmælasafn.....	19	
5.	2 Rímur af Indriða	6	2.00
6.	Ættartala.....	3	0.70
7.	Fangamarkamiðar 8	1	1.60
8.	Stafir og rósir	2	
9.	Ruslakista	2 1/4	
10.	Greinir úr blöðum	4	
11.	Ættartala.....	4	
12.	20 Sparisjóðsbækur	15	2.00
13.	Uppkast af kvæðum	3	
14.	Ljóðasafn	15	
15.	9 Sparisjóðsbækur	7	1.00
16.	Ljóðmæli eptir J.N.....	3	
17.	Í Vísnaðabókina gömlu	2	
18.	Forskriftir fá 20 arkir.....	2	0.50
19.	Ljóðmæli sr. H.P.	20 1/2	
20.	7 Almanök	3 1/2	2.52
21.	Rósir	1/2	0.20
		150	10.52

1892

1. Dalbúinn 2 ár.....	25	
2. Ljóðmæli ef. B.H	18	
3. Sagan af Helga heimska.....	2	0.50
4. Ljóðmæli	1 1/2	0.50
5. Dagbók	12	
6. † mislegt aftan við Dagb.....	2	
7. Mjólkurtöflur	1	
8. Rós	1/4	0.50
9. Unglingur	1	
10. 2 Stafamiðar og stafrof	3/4	0.50
11. Ljóðmælasafn.....	12	
12. Ljóðmæli	1	0.30
13. Ljóðmæli	1 1/2	0.45
14. Ljóðmæli	2	0.60
15. Giðingsbrjef	3	0.90
16. Líkræða (G.J.D.)	1	0.30
17. 5 Almanök	2 1/2	0.60
.....	78 1/2	5.15

1893

1. Dalbúinn 2 ár	11	
2. Dagbók	11 1/2	
3. Almanak með dýrahring	1	1.00
4. Ljóðasafn	17	
5. Ljóðmæli	2	0.60
6. Gátta safn	1	0.10
7. 5 Fangamarkamiðar	3/4	0.70
8. Samtíningur	23 1/2	
9. 2 Almanök	1	0.60
10. Um fódurjurtir	13 1/2	4.00
11. Mansöngur fyrir Tímar	1/3	0.10
12. Ljóðasafn	28	
13. Ljóðmæli	1/2	15
14. Ættartala.....	3	90
15. Ljóðmæli	1	1.00
16. Líkræða (M.B.S.)	1/2	
17. Í Passíusálma	1/2	
18. Líkræða (P.B.D.)	1	
19. Almanak.....	1/2	
.....	117 1/2	9.15

1894		
1. Dagbók	13 1/4	
2. 3 Almanösk	1 1/2	
3. Þýddar smásögur (stílar)	8	
4. Samtíningur	25 1/2	
5. Lífstíðar ríma	1 1/2	0.40
6. 3 Almanök	3	0.70
7. Fyrirlestur, Um verkfæri	14	4.00
8. 7 Nafna miðar	7/8	
9. 4 Almanök	2	
10. Eptirmæli	1/4	
.....	69 7/8	5.10
1895		
1. Drykkurtakver og spámaður	6	1.50
2. Byggingarbrjef og skýrsla	3/4	
3. Ljóðmæli	1	
4. Í fingramálsstafróf	1/8	0.10
5. Samtíningu	11 1/8	
6. Dagbók	17	
7. 2 Almanök	1	0.30
8. Ljóðmæli	30 1/2	
9. Í [] ¹ fyrir M	1	0.25
10. Sálmur fyrir J. á V	1/2	
11. Rusl eða moð	1	
12. Ljóðmæli	20	
13. Almanök 8	4	
14. Ljóðmæli	2	0.60

1 Bregður fyrir sig leyniletri.

Bær sem jeg hef komið á¹

I. – Í Strandasýslu

1. Óspakseyri *	28. Tröllatunga °
2. Einfælingsgil	29. Hlíðarsel
3. Gröf	30. Arnkötuldalur
4. Broddanes	31. Vonarholt °
5. Stórafjarðarhorn	32. Hrófá
6. Þrúðardalur	33. Víðirdalsá
7. Hamar	34. Þiðriksvellir *
8. Fell (í vist)	35. Vatnshorn
9. Miðhús	36. Skeljavík
10. Steinadalur	37. Kálfares
11. Ljúfustaðir	38. Ós
12. Litlafjarðarhorn	39. Hrófborg *
13. Hlíð	40. Víðirvellir
14. Kollafjarðarnes *	41. Aratunga
15. Kvalsá *	42. Kleppustaðir
16. Þorp *	43. Kirkjuból *
17. Smáhamrar	44. Hólar
18. Heydalsá *	45. Staður °
19. Kirkjuból°	46. Grænanes
20. Klúka°	47. Svanshóll
21. Gestsstaðir°	48. Kaldrananes *
22. Gestsstaðasel	49. Ásmundarnes
23. Tindur° (í vist)	50. Eyjar
24. Miðdalsgröf °	51. Kleifar
25. Heiðarbær °	52. Kaldbak
26. Húsavík °	53. Veiðileysa
27. Tungugröf	54. Kúvíkur *

II. – Í Dalasýslu

1. Kleifar	5. Staðarhóll
2. Ólafsdalur	6. Kveingrjót *
3. Brunná neðri	7. Hvammsdalur
4. Brunná efri	8. Belgsdalur

III. – Í Barðastrandasýslu

1. Gilsfjarðarbrekka °	8. Valshamar *
2. Gilsfjarðarmúli *	9. Gautsdalur *
3. Garpsdalur	10. Ingunnarstaðir
4. Gróustaðir *	11. Tindar

1 Lbs 1868 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók II.

5. Króksfjarðarnes
6. Litla brekka *
7. Bakki

12. Klettur
13. Bær

IV – Í Ísafjarðarsýslu

1. Bakkasel	4. Hafnardalur *
2. Fremribakki *	5. Arngerðareyri
3. Brekka *	6. Laugaból *

Samtals

1. Í Strandasýslu		54
2. Í Dalasýslu		8
3. Í Barðastrandasýslu		13
4. Í Ísafjarðarsýslu		6
Alls		81

* Stjarna er við þá bæi sem jeg hef verið nótt á en

° við þá sem jeg hef verið lengur á (t.d. í vinnu).

Stað 5. marts 1895

Halld. Jónsson

Bækur sem Jón sál. Níelsson á Grænanesi
var búinn að skrifa 1840¹

1. Snorra Edda
2. Messu saungsbókin
3. Stúrmshugvekjur 1 og 3 partr
4. Fernir fæðingarsálmar.
5. Annað sinn Snorra Edda.
6. Messu saungsbókin aptur.
7. Gullþóris saga.
8. Sætta stiptana kver.
9. Messu saungsbók, í 3. sinn.
10. Reykningsbók Ó. Steffanssens.
11. Fingrarím Jóns Árnasonar.
12. Jóns lagabók.
13. Rímnakver með fernum rímum.
14. Annað með tvennum rímum.
15. Meiri partur Sæmundar eddu.
16. Bænakver með sálum.
17. Annað bænakver.

1 Lbs 1868 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók II.

18. 15da bindi Fjelagsritanna.
19. Þriðja bænakver.
20. Rímkver Ó. Hjaltalíns.
21. Prestatal Skálholtsstíptis.
22. Firiselta.
23. Kvæðakver, ekki færri en þrjú.
24. Paktarímið.
25. Kver um smálækningar.
26. Sæmundar Edda og nokkur forn ljóð.
27. Kver um legorðsmál.
28. Fæðingarsálmar enn að nýju.
29. Inglinga saga Snorra.

Þetta er skrifað eptir handriti T. Guðmundssonar, en hann skrifaði eptir handriti Jóns Níelssonar.

Upptalning á sendibréfum sem jeg hef fengið árið 1895¹

1. Frá Guðnýju Magnúsdóttur, Prúðardal, d.s. 14. jan. m.t. 27. jan.
2. - Theódór Ólafssyni, Borðeyri (Reykningur), d.s. 31. des. m.t. 26. febr.
3. - Níelsi bróður mínum á Gjögri, d.s. 13. jan. m.t. 23. jan.
4. - Níelsi bróður mínum á Gjögri, d.s. 12. febr. m.t. 22. febr.
5. - Ísleifi bróður mínum, Ögri, d.s. 27. janúar, m.t. 3. febr.
6. - Níelsi bróður mínum á Gjögri, d.s. 20. febr., m.t. 24. febr.
7. - Níelsi bróður mínum á Gjögri, d.s. 13. marts, m.t. 17. marts.
8. - Jóni Einarssyni, Víðirdalsá, d.s. 18. febr., m.t. 5. marts.
9. - Guðrúnu Magnúsdóttur Tind, d.s. 25. febr. m.t. 26. febr.
10. - Magnúsi bróður mínum Tröllatungu, d.s. 20. febr., m.t. 10. marts.
11. - Ólínu S. Þorgeirsdóttur Skeljavík, d.s. 6. marts, m.t. 10. marts.
12. - Guðjóni Guðlögssyni Ljufustöðum, d.s. 8. marts, m.t. 11. marts.
13. - Magnúsi bróður mínum Tröllatungu, 12. marts m.t. 17. marts.
14. - Benedikt Kristmundssyni Veiðileysu d.s. 12. marts m.t. 17. s.m.
15. - Níelsi bróður mínum á Gjögri d.s. 7. marts, móttekið 29. marts.
16. - Benedikt Magnússyni Kirkjubóli, d.s. 9. marts, m.f. 3. apríl.
17. - Magnúsi Steingrímssyni Hólum, d.s. [vantar], mótt. 15. maí.
18. - Stefáni Eyjólfssyni Kleyfum, d.s. [vantar], m.t. 20. maí.
19. - Ólafi Eggertssyni Valshamri, d.s. 27. okt. m.t. s.d.
20. - Ísleifi bróður mínum Ögri, d.s. [vantar], m.t. 14. nóv.
21. - Ísleifi bróður mínum Ögri, d.s. 26. nóv. m.t. 10. des.

1 Lbs 1868 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók II.

Upptalning á sendibréfum sem jeg hef skrifað árið 1895¹

1. Til Kristjáns Þorlákssonar í Múla, dagsett 12. jan.
2. - Sigríðar Jónsdóttir Gróustöðum, dagsett 12. jan.
3. - Gríms Ormssonar Tind, d.s. 14. jan.
4. - Nielsar bróður míns Gjögri d.s. 25. jan.
5. - Oddnýjar Guðmundsdóttur Ytriey d.s. 30. jan.
6. - Benedikts Magnússonar Kirkjubóli d.s. 1. febr.
7. - Magnúsar bróður míns Tröllatungu d.s. 2. febr.
8. - Nielsar bróður míns Gjögri d.s. 2. febrúar.
9. - Jóns Einarssonar Víðidalsá 12. febr.
10. - Guðjóns Guðlögssonar Ljufustöðum d.s. 12. febr.
11. - Guðnýjar Magnúsdóttur Prúðardal d.s. 21. febr.
12. - Nielsar bróður míns Gjögri 22. febr.
13. - Nielsar bróður míns á Gjögri 28. febr.
14. - Jóns föður míns á Tind 2. marts.
15. - Magnúsar bróður míns Tröllatungu 8. marts.
16. - Theódórs Ólafssonar Borðeyri d.s. 9. marts.
17. - Ólínu S. Þorgeirsdóttur Skeljavík d.s. 11. marts.
18. - Guðrúnar Ólafsdóttir Stóru Ávík d.s. 18. marts.
19. - Gríms Stefánssonar Húsavík d.s. 2. apríl.
20. - Cectors Þórhalls Bjarnarsonar Reykjavík d.s. 9. apríl.
21. - Magnúsar Steingrímssonar Hólum d.s. 19. maí.
22. - Ísleifs Jónssonar Felli d.s. 21. maí.
23. - sr. Hans Jónssonar Stað d.s. 11. júlí.
24. - Finns Jónssonar Kjørseyri d.s. 14. október.
25. - Ólafs Eggertssonar Valshamri d.s. 27. okt.
26. - Finnboga Bjarnarsonar Klúku d.s. 17. nóv.
27. - Björns Bjarnarsonar Klúku d.s. 17. nóv.
28. - Jóns Sighvatssonar Kollabjarnarnesi d.s. 17. nóv.
29. - Guðnýjar Magnúsdóttir Prúðardal d.s. 17. nóv.
30. - Ísleifs bróður míns Ögri d.s. 1. des.
31. - Sigurðar Kristjánssonar bóksala í Reykjavík d.s. 1. des.
32. - Jóns Jónssonar Tröllatungu d.s. 2. desemb.
33. - sr. Arnórs Árnasonar á Felli d.s. 2. des.
34. - Elínborgar Hansdóttir Stað d.s. 10. desember.
35. - Jóns Guðmundssonar Þorpum d.s. 14. des.
36. - Guðm. Bárðarsonar Kollafjarðarnesi d.s. 18. des.

1 *Lbs* 1868 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók II.

- 37. - Níelsar bróður míns Gjögri d.s. 24.des.
- 38. - Magnúsar bróður míns Tröllatungu d.s. 24. des.
- 39. - Ísleifs bróður míns Ögri d.s. 24. des.
- 40. - Magnúsar Steingrímssonar Hólum dags. 24. des.
- 41. - Gunnlaugs Magnússonar Hrófbergi d.s. 24. des.

Listi yfir þá sem komu og fóru árið 1890¹

Mánuðir	Fóru	Mánuðir	Komu
1.	28	1.	49
2.	28	2.	25
3.	32	3.	66
4.	30	4.	34
5.	49	5.	32
6.	54	6.	43
7.	25	7.	67
8.	27	8.	17
9.	33	9.	32
10.	52	10.	43
11.	24	11.	25
12.	41	12.	44
	423		477

Listi yfir þá sem komu og fóru árið 1891

Mánuðir	Fóru	Mánuðir	Komu
1.	40	1.	26
2.	30	2.	29
3.	62	3.	45
4.	46	4.	37
5.	41	5.	32
6.	56	6.	51
7.	28	7.	58
8.	28	8.	28
9.	57	9.	41
10.	51	10.	48
11.	33	11.	33
12.	41	12.	23
	513		451

¹ *Lbs* 1857 8vo – Halldór Jónsson: Dagbók.

Börn Jóns Jónssonar og Halldóru Halldórsdóttur¹

Nöfn	Fæddur	Dáinn	
1. Oddgeir		1. Ágúst 1863	24. Ágúst 1866
2. Halldór		23. Ágúst 1867	31. Ágúst 1871
3. Oddgeir		9. Apríl 1869	26. Júní 1869
4. Níels		23. Maí 1870	
5. Halldór		16. Septemb. 1871	
6. Ísleifur		9. Ágúst 1872	
7. Pjetur	19. Febrúar 1873	30. Apríl 1880	
8. Daði	8. Septemb. 1877	26. Desemb. 1877	

Skrifað upp eptir Sálnaregistri Tröllatúnguprestakalls.
Þessi viðauki aptan við Dagbókina er skrifaður í Maí
árið 1891 af ýmsu blaðadóti.

Halldór Jónsson

Hjásetudagur²

Fyrsta Maí – Sbr. bls. 62

„Eftirfarandi lýsing Halldórs á hjásetunni er nokkuð sérstök þar sem hún kemst næst því að vera skráð um leið og atburðurinn gerðist. Halldór hefur greinilega tekið með sér blað og blýant og hripað þessa frásögn hjá sér um leið og hann sat yfir ánum. En þess má geta að ef hann brá sér í lengri ferðir þá hafði hann í bijóstvasa sínum litla stílabók sem hann notaði til að hripa hjá sér það sem fyrir hann bar. Fyrstu árin hafði hann þann háttinn á að bræður hans (helst Níels) rituðu hjá sér hvað gerðist á Tindi á meðan Halldór sjálfur var að heiman og hann færði það síðan til bókar þegar heim var komið. Dagbókin var því nokkurs konar staðarbók í upphafi en varð síðan persónulegri eftir því sem á leið og Halldór náði meiri þroska.

1. Sljettuhlíð

Jeg fór af stað heimanað kl. 9.40 fm. með 111 kindur og rak þær fram á Hólaeyri, og svo fór jeg að jeta morgun bitan minn, á árbakkanum á miðri eyrinni. Þegar jeg var búin að því þá vóru flestallar kindurnar horfnar fram hjá Tóuhól, en fáeinar vóru fyrir neðan hana Tvíbitnu og skildi jeg þær eptir, og fór fram eptir og yfir ána af Síkiseyrinni yfir á Heimri hrosseirarnar. Jeg sá kindurnar vera að renna fram neðan

1 Lbs 1857 8vo – Halldór Jónsson: Dagbók

2 Lbs 1857 8vo – Halldór Jónsson: Dagbók

í Hvítulækjahjöllunum, og fór jeg fram fyrir þær og ætlaði að gá að hestunum. Þá sá jeg Skakkhirnu og Bjargarhirnu vera komnar framan í hvítulækjahjallana þær höfðu farið þetta á undan hinu fjenu og voru nærri komnar saman við 11 sauði sem jeg rak yfir í Narfeingi og 4 sauði sem voru í Sljettuhlíð rak jeg yfir líka. Svo fór jeg fram á eyrina sem er fyrir heiman hjásetu húsið og settist þar á árbakkan við síkið og skrifaði þetta á steini. 7 hestar eru í Sljettuhlíð en 6 í Narfeingi. Það sjest á mænirinn á hjásetuhúsinu uppúr fönninni. Það er orðið vel leist í Sljettuhlíð en snjómiðið í krossagiljunum. Nú er austan kul og þoka á fjöllum það er líðandi Hádegi.

2. Hvítulækjahjöllum

Nú er jeg heiman til á Hvítulækjahjöllunum hjá skriðu sem er rjett fyrir heiman holt kringlótt á hjöllunum og skrifa á steini. Þegar jeg kom framan úr Sljettuhlíð rak jeg kindurnar heim fyrir stóra gilið og sat svo á röndinni fyrir framan það góða stund, það er snjómiðið uppi á hjöllunum en autt neðan í þeim og aungvar hættur komnar. Jeg át mjer dálítin bita núna það er komið miðdegi. Nú eru kindurnar á dreif heim um alla hóla og fáeinar á gröndum fyrir neðan lægri Öxlina.

3. Selholtum

Nú er jeg komin heim í Selholtaröndina og er nærri niðrundir neðstu götunum. Þegar jeg fór af Hvítulækjahjöllunum þá fór jeg heim á holtin sem eru fyrir framan síkiseirina og var þar nokkra stund, svo braut jeg niður á síki á eirinni og brú af ánni að gamni mínu, svo fór jeg heimeptir. Þegar jeg kom á móti því Stóra hrauni þá sá jeg Ljúfa neðan í því og sótti jeg hann yfir um. Svo gekk jeg geststaða megin heim á Löngu eiri og fór þar yfir ána og sneri við kindum sem voru komnar þángað. Nú eru þær allar á dreif rjett fyrir framan Selholtin og jeg skrifa þetta á steini. Nú er hann þikkur og móar rjett fyrir sólinni þoka og austan kul, áin er skolug og líður stundum ofan eptir henni jaki jeg held að það sje komið nón og ætla því að fara að eta nónmatin. Jeg fór uppi selflóa fyrir kindurnar og fjekk mjer að drekka úr læk. Flóin er orðin auður nokkuð. Kindurnar eru á dreif fram á Hólaeyri og þar um holtin og heim undir selholt. Nú er klukkan líklega farin að ganga 5. Fjöllin eru þokulaus með stikkjum og sólin skín í heiði þessa stundina.

4. Heimri Hólum

Jeg fór fram fyrir kindurnar og ljét þær fara heim í holtin fyrir ofan Hólaeyrina og var svo á henni framan til dálítin tíma, svo fór jeg heim á holtið sem er heim og upp af eirini. Kindurnar eru í Selholtahvolfinu og fáeinar eru komnar heim í Selholtin. Nú rignir á brjefið hjá mjer. Sólin er að ganga undir hærri dalsbrúnina fyrir heiman það fremra skarð og jeg skrifa á hnje mínu nú fer jeg að fara heim kl. er líklega orðin 7 em.

5. Heima

Jeg rak kindurnar heim Selholtin og vildi það fara að dreifa sjer í Selflóanum og

lofaði jeg því að vera þar dálitla stund. Svo rak jeg það heim og skildi það eptir fyrir framan kvíarnar og fór heim, þá var kl. 7,30 em. Svo var lesið og eptir það látið inn og vantaði þá einn gemling sem heitir Geira og vona jeg eptir að það sje í Geststaða fjenu og hafi farið yfir með honum Ljúfa, nú er jeg háttaður og skrifa á púltinu mínu.

Lög Lestrarfjelagsins í Kirkjubólshreppi¹

Halldór tók mjög virkan þátt í störfum lestrarfélaganna bæði í Kirkjubólshreppi og Fellshreppi. („Lög Lestrarfjelagsins í Kirkjubólshreppi“; „Listi yfir bækur Lestrarfjelagsins í Fellshreppi 1893“). Hann las meirihluta bókanna sem voru í eigu þeirra og skráði að sjálfsögðu hvað hann las, hvenær hann las það og hversu margar blaðsíður hann las á hverjum degi. Á stundum tjáði hann sig einnig um innihald þess sem hann las. Hann tók að sér verkefni fyrir lestrarfélag Kirkjubólshrepps og var um tíma formaður þess. Af lögum félaganna og lista yfir bókaeign þeirra má sjá hversu mikilvægur þáttur lestrarfélögin voru í menningarlífi sveitanna. Halldór lagði lóð sitt á þá vogarskál.

Halldór Jónsson.

1. gr.

Fjelagið heitir Lestrarfjelag Kirkjubólshrepps og er með því endurreyst Tröllatungu og Fellssafnaða lestrarfjelag sem stofnað var 13. des. 1845.

2. gr.

Það er tilgangur fjelagsins að efla og auka samheldni, fjelagsskap og mentun í hreppnum og afla mönnum saklausrar skemtunar af bókalestri.

3. gr.

Sjerhver maður innan Kirkjubólshrepps hvort heldur er karl eða kona, hefur rjett til að fá inngang í fjelagið ef hann æskir þess og ritar nafn sitt undir skuldbindingar skrá fjelagsins. Hver fjelagsmaður greiði árlega í sjóð fjelagsins 1 kr. karlm. en kvennfólk 50 au. er borgist til gjaldkera fyrir martsmánáðarlok ár hvert.

4. gr.

Stjórn fjelagsins hafa á hendi 3 menn og eru það formaður, bókavörður og gjaldkeri. Kosning þeirra fram fer á aðalfundi og og gyldir aðeins til næsta aðalfundar og má þá endurkjósa þá árið eptir að þeir hafa sagt af sjer starfa sínum. Auk þeirra skulu þá kosnir 2 menn til þess ásamt þeim að ráða bókakaupum fjelagsins, þessir 5 menn skulu einninn ráða hvernig varið er fjármunum þess.

1 *Lbs* 1867 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók I.

5. gr.

Formaður hefur á hendi yfirstjórn og helstu framkvæmdir fjelagsins kveður til funda og stjórnar þeim annast um útvegi bóka þeirra er fjelagið kaupir, útvegi inn band á bókum fjelagsins ofl. Hann skal aðstoða bókavörð í því að sjá um að fjelagsmenn standi í skilum á bókum þeim er þeir hafa að láni og bæta fyrir skemdir á þeim. Hann skal hafa bók til að rita í það sem fram fer á fundum fjelagsins og geima hana ásamt öðrum skjölum eða skýrslum þess.

6. gr.

Bókavörður geimur bækur fjelagsins og annast um útlán þeirra. Hann hafi bók er hann ritar í hverjar bækur fjelagið á og hverjum þær eru ljeðar og hvert þær koma skilvíslega úr láninu. Sjeu bækurnar skemdar tilkynnir hann það formanni, sem ásamt honum metur skemdirnar. Á aðalfundi hverjum skal bókavörður leggja fram skrá yfir bækur fjelagsins og skýra frá hvert þær eru í standi. Sömuleiðis skýrir hann frá hvert nokkur bók hefur glatast og af hvaða orsökum.

7. gr.

Gjaldkeri innheimtir tillög fjelagsmanna og ábyrgist þau ásamt þeim fjármunum er fjelagið kann að eignast á annan hátt, einnig annist hann um öll útgjöld þess samkvæmt ákvæðum fjelags stjórnarinnar. Hann hafi bók er hann ritar í tekjur og útgjöld fjelagsins, og á aðalfundi skal hann leggja fram skýrslu um fjárhag þess og verður hún borin undir álit fundarins.

8. gr.

Einn aðalfundur skal haldinn á ári hverju í fjelaginu í október (Nú er ákveðið að fundur sje haldin 13. desember) og skal formaður með nægum fyrirvara tilkynna fjelagsmönnum hvar og hvenær fundurinn skal haldast, þá er lögmætur fundur er 7 fjelagsmenn mæta. Á fundinum skal kjósa embættismenn fjelagsins samkvæmt 5. gr. Kosningin framfer skriflega og gengst hinn fráfarandi formaður fyrir henni. Embættismenn fjelagsins skýra þar frá ástandi þess (sbr. 6.-7. gr.) áður en gengið er til kosninga. Pyki eitthvað tortryggilegt í skýrslum þeirra, hefur fundurinn rjett til að kjósa menn til að rannsaka þær. Formaður skal bóka allar gjörðir fundarins einkum þær er beinlínis snerta fjelagið. Í þessum málum sem eigi breyta lögum fjelagsins ræður meiri hluti atkvæða úrslitum.

9. gr.

Sjerhver fjelagsmaður hefir rjett til að fá lánaðar bækur þess hjá bókaverði og halda bók hverri eins marga daga og arkir eru í henni nema sögubókum hálfu skemur. Engin má fá meira en eina bók lánaða í senn, en samt hefur bókavörður vald til að breyta útaf þessari reglu sje hann viss um að það komi ekki í bága við aðra fjelagsmenn. Sömuleiðis hefir hann þá leifi til að framlengja lánsfrestin. Lántakandi ábyrgist bækur þær er hann fær að láni og borgar fyrir spjöll á þeim og eins ef þær

glatast hjá honum. Engin fjelagsmaður má lána utanfjelagsmanni nokkra bók fjelagsins og varðar 2 kr. sekt ef útaf er breytt er renni í fjelagssjóð. Öllum bókum fjelagsins skal skilað til bókavarðar eigi seinna en hálfum mánuði fyrir aðalfund og lánar bókavörður heldur engar bækur uppfrá því fram yfir fund.

10. gr.

Allar bækur fjelagsins skulu vera merktar með bókstöfunum L.F.K. Stjórnendur fjelagsins skulu sjá um að allar bækur fjelagsins sjeu innbundnar og í góðu standi.

11. gr.

Fjelagið tekur þakksamlega á móti öllum þeim bókum sem því kunna að vera gefnar hvers efnis sem þær eru, en bækur þær er fjelagið kaupir skulu einkum vera: sögubækur, skáldskaparrit og alþýðlega lestrarbækur svo sem náttúrufræðisbækur búnaðarrit o.s.frv. Fjelagið kaupir alls ekki dagblöð, skólabækur eða guðsordabækur.

12. gr.

Menn skulu ganga í fjelagið á aðalfundi. Enn þeir sem ganga í það á milli funda tilkynni það Formanni, þó menn gangi í fjelagið eptir aðalfund skulu þeir greiða fullt árstíllag, þeir sem ekki hafa greitt árstíllag sitt á rjettum tíma fá eigi lánaðar bækur eptir það, fyr en þeir hafa greitt árstíllag sitt, og verður gjaldkeri að tilkynna bókaverði öll vanskil fjelagsmanna í að greiða tillög sín. Þeir sem segja sig úr fjelaginu gjöri það skriflega eða munnlega á aðalfundi.

Fyrir fundarstað hefir fjelagið heimild til að greiða sanngjarna þóknun.

Skuldbindingarskrá

Vjer sem ritum nöfn okkar hjer undir göngum hjer með í Lestrarfjelag Kirkjubólshrepps og skuldbindum okkur til að hlíða í einu sem öðru lögum fjelagsins og efla hag þess í öllum greinum að svo miklu leiti sem okkur er mögulegt.

Kirkjubóli 13. des. 1891

1. Ásgeir Sigurðsson, Heydalsá, formaður. 2. Grímur Benidiktsson, Kirkjubóli, bókavörður. 3. Grímur Ormsson, Miðdalsgröf, gjaldkeri. 4. Aðalsteinn Halldórsson, Heydalsá. 5. Björn Halldórsson, Smáhömrum. 6. Björn Jónsson, Tungugröf. 7. Daði Bjarnason, Gestsstöðum. 8. Finnbogi Bjarnarson, Klúku. 9. Guðjón Jónsson, Hlíðarseli. 10. Guðmundur Bárðarson, Kollafjarðarn. 11. Guðmundur Jónsson, Kirkjubóli. 12. Guðmundur Sæmundsson, Arnkötlud. 13. Halldór Hjálmarsson, Heiðarbæ. 14. Halldór Jónsson, Tindi. 15. Ísleifur Jónsson, Tröllatungu. 16. Jón Guðmundsson, Þorpum. 17. Jón Jónsson, Tröllatungu. 18. Jón Þorsteinsson, Hvalsá. 19. Kristmann Kristjánsson, Þorpum. 20. Ragnheiður Ásgeirsdóttir, Heydalsá. 21. Ragnheiður Halldórsdóttir, Smáh. 22. St. J. Þorsteinsdóttir, Smáhömrum. 23. Friðrik Magnússon, Vonarholti.

Listi yfir bækur Lestrarfjelagsins í Fellshrepp 1893¹

A. Sögulegs efnis.

1. Mannkynssaga P.M. 3 bindi.
2. Sturlunga 2 b.
3. Árbækur Espólíns 3 b.
4. Njálssaga 1 b.
5. Noregskonungasögur 2 b.
6. Ágrip af sögu Íslands P.B. 1 b.
7. Karlamagnúsar saga 1 b.
8. Safn til sögu Íslands 3 b.
9. Biskupasögur 2 b.
10. Herhlaup Tyrkjans á Íslandi 1 b.
11. Eptirmæli 18. aldar 1 b.
12. Saga Hávarðar Ísfirðings 1 b.
13. Flóamannasaga 1 b.
14. Droplaugarsonasaga 1 b.
15. Gissurarsaga 1 b.
16. Landnáma og Harðarsaga 1 b.
17. Sýslumannaæfir 1 b.
18. Norðurlandasaga P.M. 1 b.
19. Ágrip af bókmenntasögu Ísl. 2 b.
20. Um Eggert Ólafsson 1 b.
21. Egilssaga og Hænsnaþóris saga
22. Saga Ólafs Tryggvasonar
23. Fornaldarsögur Norðurlanda 1.-2. b.
24. Natanssaga.
25. Lýsing Íslands. = 25

B.

26. Tímarit Bókmentafjelagsins 4-13.
27. Tímarit um Uppeldi og mentamál.
28. Sæmundur fróði 1 b.
29. Gestur Vestfirðingur 2 b.
30. Dýravinurinn 1-3 h. 1 b.
31. Ný félagsrit 1.-8. ár 10 ár 15 ár.
32. Andvari 8-10 ár 16 ár og um Stjórnarskrármálið eptir B. S.
33. Almanak Þjóðvinafjel. 1891 1. b.
34. Sjálfsfræðarinn 1. b.
35. Aldaskrá 1. b.

1 Lbs 1867 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók I.

36. Skýrnir og frjettir frá Íslandi 1890-1
37. Sameiningin 4-7 ár 2. b.
38. Sunnanfari 1-2 ár
39. Morgunstjarnan 1 ár
40. Aldamót
41. Sameiningin 7. ár. = 16

C. Búfræðislegs efnis.

42. Búnaðarritið 1. - 6. ár 5 bindi.
43. Varningsbók og Gangleri 1 b.
44. Leiðarvísir í garðrækt 1 b.
45. Garðyrkjukver 1 b.
46. Atli 1 b.
47. Kvennfræðarinn 1 b.
48. Undirstöðuatriði sauðfjárrækt.
49. Fjárbæklingur 1 b. = 8

D. Fyrirlestrar.

50. Heimilislífið 1 b.
51. Verði ljós 1 b.
52. Hvernig er farið með þarfasta þjóninn.
53. Sveitalífið B. Jónsson 1 b.
54. Ölvesárbrúin 1 b.
55. Olbogabarnið 1 b.
56. Hvernig líður trúar- og kirkjulífinu.

E. Skáldrit og skemtisögur.

57. Kvæðabók Kristjáns Jónssonar.
58. Kvæði Brynjólfs frá Minnanúpi.
59. Guðrún Ósvífsdóttir.
60. Kvæði Bólu Hjálmars.
61. Ljóðmæli Hallgr. Pjeturssonar.
62. Sýnisbókin.
63. Kvöldmáltíðarbörnin.
64. Tíma ríma 1 b.
65. Kvæði Hannesar Blöndal 1 b.
66. Smásaga og kvæði 1 b.
67. Iðunn 7 bindi.
68. Maður og kona 1 b.
69. Piltur og stúlka 1 b.
70. Aðalsteinn 1 b.
71. Róbinson Krúsóe 1 b.

72. Eldingin 1 b.
73. Högni og Ingibjörg 1 b.
74. Vonin 1 b.
75. Kaupstaðarferðir 1 b.
76. Helgi hinn magri 1 b.
77. Sögusafn Þjóðólfs 2 ár 1 b.
78. Draupnir 1 ár 2 b.
79. Saga Þórðar Geirmundarsonar 1 b.
80. Herra Sólskjöld 1 b.
81. Randíður í Hvassafelli 1 b.
82. Útsýn 1 b.
83. Saga Ásmund (Ásbjarnar ágjarna).
84. Smásögur P. Pjeturssonar 3 b.
85. Barnasögur Torfhildar 1 b.
86. Tibrá 1. 1 b.
87. Kvöldvökur 1 b.
88. Huld 1 b.
89. Heljarlóðarorusta 1 b.
90. Samtíningur 1 b.
91. Gefjunn 1 b.
92. Höfrungahlaup 1 b.
93. Saga af Sigurgarði frækna 1 b.
93. Saga Hálfðánar Barkarsonar 1 b.
94. Mýrmanssaga 1 b.
95. Saga Kára Káasonar 1 b.
96. Saga Vigkæns kúahirðis 1 b.
97. Tíu ráðgjafa sagan 1 b.

F. Náttúrufræðisrit.

98. Um vinda 1 b.
99. Eðlislýsing jarðarinnar 1 b.
100. Eðlisfræði 1 b.
101. Ágrip af náttúrusögu 1 b.
102. Efnafræði Gröndals 1 b.

G. Ímislegs efnis.

103. Barnfóstran 1 b.
104. Skólakort 1 b.
105. Hvernig er oss stjórnað 1 b.
106. Mestur í heimi 1 b.
107. Tvær ritgjörðir um jarðamat o.fl.
108. Alþingisstaður hinn forni 1 b.

Karítas Níelsdóttir – Jón Jónsson¹

Halldór gerði sérstaka grein fyrir þeim tveimur manneskjum sem höfðu mest áhrif á hann. Karítas amma Halldórs ól hann upp að mestu leyti. Hafa ber í huga að foreldrar á nítjándu öld voru jafnan mjög uppteknir við daglega lífsbaráttu. Tíminn sem þeir gátu gefið börnum sínum var takmarkaður og því kom það í hlut vinnuhjúa eða ættingja á borð við ömmur og afa að sjá um uppleidið. Þetta hafði margvísleg áhrif á börnin og framtíð þeirra. Halldór hafði mikið af Jóni Jónssyni, föður sínum, að segja þar sem móðir hans lést árið 1885 og mæddi því mikið á honum að halda heimilinu saman. Ættartalan sýnir að það var margt merkilegt fólk sem stóð að þeim bræðrum í báðar ættir. Til dæmis má nefna að séra Halldór Jónsson var mikill héraðshöfðingi á Ströndum og hafði vænleg menningaráhrif á samferðamenn sína eftir því sem fróðir menn telja. Þá má einnig geta þess að Daði Níelsson, jafnan nefndur Daði fróði, var ömmubróðir Halldórs og Níelsar, það er bróðir Karítasar; annar bróðir hennar var sr. Sveinn sem þótti mikilsháttar maður og átti meðal annars Hallgrím biskup fyrir son.

Karítas Níelsdóttir

er fædd 20. jan. 1811 á Kleifum við Gilsfirði í Dalasýslu. Foreldrar hennar voru Níels Sveinsson Sturlaugssonar og Setselía Jónsdóttir og Ingibjargar er bjuggu í Barmi í Dalasýslu. Níels faðir Karítasar varð bráðkvaddur 22. júní 1810, hann var fæddur 1764. Var Karítas á Kleifum hjá móður sinni hálf trettán ár; en vorið 1812 var hún tekin til uppfósturs af þeim hjónum Jóni Jónssyni móðurbróður sínum og Sigríði Sveinsdóttur föðursystur sinni, er bjuggu á Snartartungu í Bitru í Strandasýslu og var hún hjá þeim þar til að hún var 25 ára, að hún fór vorið 1835 til Jóns Magnússonar á Ingunnarstöðum í Geiradal í Barðastrandarsýslu og giptist honum. Jón átti áður Sigríði Níelsdóttir (systir Karítasar) er dó af barnsförum vorið 1835.

Jón Jónsson

er fæddur 5. febrúar 1840 á Ingunnarstöðum í Geiradal. Foreldrar hans voru Jón Magnússon og Karítas Níelsdóttir búandi á Ingunnarstöðum og þar eptir á Tindum í sömu sókn, fór ungur frá foreldrum sínum fyrir smala að Bakka og Valshamri í Geiradal svo að Garpsdal fyrir vinnumann. Fór vorið 1859 að Tröllatungu til síra Halldórs Jónssonar og Oddfríðar Gísladóttur og var þar vinnumaður í fjögur ár. 3. október 1862 giptist hann Halldóru dóttir þeirra hjóna. Fór að Þorpum 1863 og bjó

1 Lbs 1867 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók I.

á parti úr Þorpum fjögur ár, flutti svo búferlum árið 1867 að Tind í Miðdal og bjó þar til þess vorið 1893 eða í 26 ár. Halldóra kona hans dó 12. maí 1885, hún var fædd á Kleifum í Gilsfirði 8. september 1836 og voru ráðskonur hjá honum eptir að hún dó, fyrst Kristín Bjarnadóttir eitt ár svo Ingibjörg Magnúsdóttir [vantar] ár síðast Guðbjörg Eyjólfadóttir [vantar] ár.

10/4 - 93

Jón Níelsson átti Helgu Jónsdóttir. Þeirra börn: Helga, Jóhann, Steinunn. Helga dó úng. Jóhann átti Guðrúnu Stefánsdóttir. Þau bjuggu á Svanshóli í Bjarnarfyrði, þeirra börn: Jón, Helga, Guðrún. – Steinunn dóttir Jóns Níelssonar átti Ásgeir [vantar] og búa þau á Skjaldfönn í Ísafjarðarsýslu, þeirra börn: Olgeir, Ragnheiður.

Aldursmunur¹

Eitt af því sem einkenndi Halldór var löngun hans til að glíma við ýmiss konar reikningsdæmi. Eftir að faðir þeirra bræðra brá búi árið 1893 tóku þeir sig til, Halldór og Ísleifur, og stunduðu nám undir handleiðslu prestsins á Felli, séra Arnórs Árnasonar. Þá kom í ljós að Ísleifur hafði ótrúlega hæfileika á sviði reiknislistarinnar og í raun má telja með ólíkindum hversu mikið honum tókst að tileinka sér á stuttum tíma. Halldór fylgdi honum fast á eftir og er engu líkara en hann hafi verið jafnvígur á flestar námsgreinar. Á Felli voru þeir bræður í 128 daga og fengu þar góða undirstöðu fyrir lífið.

	Nielsar, Halldórs	bræðranna	Ísleifs og Magnúsar
Frá 2. maí 1870	til 16. septemb.	1871 eru:	479 d. = 1 ár 4 m “ v. 2 d.
Frá 25. maí 1870	til 9. ágúst	1873 eru:	1171 d. = 3 ár 2 m 2 v. 6 d.
Frá 25. maí 1870	til 23. október	1876 eru:	2340 d. = 6 ár 5 m 1 v. 3 d.
Frá 16. sept. 1871	til 9. ágúst	1873 eru	692 d. = 1 ár 11 m 2 v. 5 d.
Frá 16. sept. 1871	til 23. október	1876 eru	1861 d. = 5 ár 1 m 1 v. 1 d.
Frá 9. ág. 1873	til 23. október	1876 eru	1169 d. = 3 ár 2 m. 2 v. 4 d.

Fæðingardagur:

Níels Jónsson f. 25 maí 1870 Halldór Jónsson f. 16. september 1871
Ísleifur Jónsson f. 9. ágúst 1873 Magnús Jónsson f. 23. október 1876

1 Lbs 1867 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbók I.

Leiðbeiningar um húsveggja og garðahleðslu eptir H. Jónsson¹
Halldór skrifaði greinina „Leiðbeiningar um húsveggja og garðahleðslu“ í eina af bókum sínum en hún átti eftir að birtast opinberlega í tímariti.² Það sem meira er, mér hefur verið tjáð að þessi grein sé enn notuð af fólki sem leggur stund á vegghleðslu með gamla laginu og hún sé besta lýsingin á þessu vinnulagi. Halldór birti þrjár aðrar greinar um landbúnaðarmál í búnaðartímaritum sem byggðu á hans eigin athugunum á ýmsum framkvæmdum og búsýslu. Urðu þau skrif hið eina sem eftir hann hefur komið á prent fram að þessari bók.

I.

Það er almennt sagt, að reynslan sje hinn besti og jafnframt dýrasti kennari og mun það sannmæli.

Síðastliðin tvö ár hefur mikið verið ritað í blöð og tímarit um húsabyggingar, og hef jeg lesið með athygli það, sem jeg hef náð í af því tagi. Margt hefur verið vel og rjett sagt, en aðalgallinn á því sumu er sá, að það er lítt framkvæmanlegt í verkinu að mjer skilst, og þar að auki svo dýrt, að efnalitlum mönnum mundi verða það ofvaxið. Fyrst um sinn verður líklega almennt notað grjót og moldarefni við veggjahleðslu til sveita á líkan hátt og verið hefur, eru margar ástæður sem mæla með því, sem optsinnis hafa verið teknar fram og sleppi jeg því að geta þeirra hjer.

Aðalefni lína þessara verður þá, að athuga, hvernig veggir og garðar úr grjóti og torfi eða hnaus verði hlaðnir svo að þeir verði sem endingarbestir. Veggir hef jeg þekkt sem áreiðanleg vissa er fyrir að hafa verið 70-80 ára gamlir og þó vel stæðilegir; má það kallast góð ending og vel við unandi.

Jeg hefi fengist við veggja og garðahleðslu meira og minna bæði haust og vor í 15 ár. Hef jeg á þessum tíma veitt nákvæma eptirtekt hvert efni væri hentugast og hver hleðslu aðferð reyndist best. Einnig hef jeg fært mjer í nyt leiðbeiningar annara byggingamanna sem jeg hef átt kost á, og svo athuganir mínar á gömlum endingargóðum veggjum, sem jeg hef rifið.

Skal jeg nú í eptirfarandi greinum skýra frá reynslu minni í þessu efni. Það er ekki svo að skilja að jeg ætli að setja alla byggingamenn landsins á hnje mjer og kenna þeim, nei, það er mjer ofvaxið. En hugsun mín er, að gefa þeim bendingar, sem ekki eiga kost á að ná til þolanlegra byggingamanna; svo gætu líka þessar athugasemdir mínar ef til vill ýtt undir einhvern mjer færari til þess, að láta álit sitt í ljósi um byggingar, og þætti mjer þá vel fara.

1 *Lbs* 1763 4to – Halldór Jónsson: Í tómstundum.

2 Halldór Jónsson, „Leiðbeiningar um húsveggja- og garðahleðslu eftir Halldór bónda Jónsson í Miðdalsgröf í Strandasýslu.“ *Búnaðarrit* 20 (1906), bls. 95-107.

II.

Það eru þá fjögur aðalatriði við veggjahleðslu sem jeg tek eptir röð til athugunar: Efni, grundvöllur, hleðsla og lögun veggjanna.

1. Efni: Besta byggingarefni álit jeg grjótið, þar sem það fæst gott og torf milli laga. Það er mikill kostur sem grjótið hefur fram yfir annað hleðsluefni, að það verður notað til hleðslu um aldur og æfi eptir að einu sinni er búið að koma því að.

Þar sem gott grjót er ófáanlegt og hnausstunga góð, álit jeg best að byggja úr klumbuhnaus og hafa streng eða torf milli laga. Það er töluverður vandi að stinga klumbuhnaus svo vel sje, n.l. að hann fari vel í veggnum og að sem minnst þurfi að skera hann til. Jeg álit nefndan hnaus betri en kvíahnaus, því sá fyrnefndi verður ekki ómeðfærilegur þó hann sje alt að 1 al. á lengd, sem er nóg binding í hleðslu, af því annar endi hans myndar svo að segja topp. Aðalgalli við hnaus er hve seinlegt er að flytja hann, þar sem kerru verður ekki við komið. Besta aðferð við stungu á klumbuhnaus er þessi: Fyrst eru stungnar tvær raðir samhliða með hjerumbil 3 kvartila til 1 al. millibili og skóflunni þá stungið þverbeint niðr; svo er hnausinn stunginn uppúr bilinu sem milli verður þannig að þeir liggi andfæting eða altaf haus við sporð á víxl, er þá skóflunni hallað töluvert að sjer að ofan, og sem jafnast að verður. Betra er að mjórri endi hnaussins sje dálítið stýfður þ.e.a.s. endi ekki alveg í toppi, því annars vill endinn brotna af í meðferðinni og við það bindur hann lakar í veggnum. Hnausinn þarf að vera sem jafnastur í hnakkann og skera verður neðan úr honum það, sem lauslegt er, svo hann ekki skerist mikið niðr við lagninguna. Ómissandi er ef ástæður leyfa að stinga hnausinn sem fyrst að vorinu, áður en jörð fer að gróa og hlaða honum laglega í búnka. Við það pressast úr honum vatnið, hnausinn þjettist, (svo veggurinn sígur minna) og verður ljettari og þrífalegri í allri meðferð. Sje hnausinn fullþurkaður, getur orðið óvinnandi að skera hann til, einkum sje sandur í honum. Eins er betra að rista streng eða torf sem hafa á milli laga nokkru áður og búnka, svo sigið geti úr mesta vatnið.

Sumir hafa mest streng til hleðslu. Er það álit mitt að hann sje lakari en hnaus, einkum vegna þess, að hann bindur lakar inní vegginn og verður nauðsynlegt að binda innaf honum við annaðhvert lag með torfi. Svo er það stórkostlegur jarðusli, eins og gefur að skilja, að hlaða veggj úr grasrót einni saman, en í hnausinn má nota 1/2 ánl. þykkt jarðlag ef stunga er góð.

Smátt og hnöttungslegt grjót er valla hafandi í veggj. Hef jeg opt sjeð á veggjum, sem hlaðnir hafa verið neðst úr grjóti og svo hnaus, að grjótið hefur verið skriðið út, en veggurinn staðið óhreifður og rótgróinn fyrir ofan.

2. Grundvöllur undir húsveggi er áriðandi að sje jafnfastur og sem halla minnstur, einkum ef hlaðið er úr því efni, sem sígur mikið, því að öðrum kosti hlýtur veggurinn að leita ofan í hallann, (snarast) og getur aldrei orðið endingargóður, hve vönduð sem hleðslan er að öllu leiti. Ef einhverra hluta vegna ekki er hægt að ná hallanum af áður en byrjað er á veggnum, t.d. hallandi berg undir, eða að nauðsynlegt sje að hleypa húsinu upp, þá er óumflýjanlegt að hlaða þann hluta veggjarins sem ofaní hallan veit úr grjóti og hafa sem allra þynnst torflagið á milli, svo sem

minnst sígi. Sje grunnurinn laus, er gott að þekja með góðu torfi undir undirstöðurnar, síga þær þá jafnar niður og raskast síður.

3. Hleðsla: Í undirstöður veggja skyldi ætíð hafa stærsta grjótið og láta það svo fara smækkandi eptir því sem uppeftir veggnum dregur. Er því æfinlega best að hafa grjótið nokkuð dreift, svo hægra sje að velja úr því eptir þörfum. Áríðandi er að undirstöðusteinarnir sjeu stöðvaðir sem allra best, sjerstaklega er athugandi að vel fast sje undir ytri brún þeirra, svo ekki sje hætt við að þeir sporðrísir er þyngslin koma á þá af veggnum. Í næsta lagi þurfa að vera steinar þeir, sem vel binda innaf undirstöðunum, því opt vilja vera vankantar á stórum steinum, sem í undirstöður eru hafðir. Hættast er og við að þau lögin bili helst, sem neðst eru og mest þyngslin hvíla á. Smáfleyga skyldi sem minnst nota til að skorða með, því með tímanum skríða þeir fram úr af þyngslunum á veggnum. Alla misbrýnda eða fleygmyndaða steina er áríðandi að leggja þannig í hleðslu, að endar þeirra snúi út og inn, en hvorug misbrýnda hliðin út; það tjáir ekki að hugsa of mikið um að sljettu hliðarnar snúi út í veggnum, að öðrum kosti verður afsleppt sæti fyrir steina í næsta lagi eða steinarnir fleygast útúr veggnum með tíð og tíma. Sama er að segja um mjóa og langa steina, þeir mega ekki liggja langsetis eptir hleðslunni, heldur út og inn, svo þeir ekki velti útúr. Sje einn steinn farinn raskast fleiri og þetta getur orðið veggnum að falli.

Torfið, sem haft er milli grjótlaganna er betra að sje deigt, því þá taka steinarnir sjer strax sæti í því og er síður hætt við að þeir skríði fram úr hleðslunni, þegar torfið þornar og harðnar utanum þá. Ætíð skyldi torfið ná dálítið framyfir steinalagið. Best hefur mjer reynst að nota mýrtorf þ.e.a.s. torf sem rist er með torfljá, og þverbúta það í hjerumbil 1 al. stykki, leggja svo hvern búta út og inn í hleðslunni og láta þynnstu jaðrana skarast dálítið. Við þetta fæst hleðslubrúnin vel skörp, og bindingur nægilegur í veggnum. Eins er gott vel breitt grundartorf, má leggja það langsetis eptir hleðslunni og binda innaf því öðru hverju með torfutótum (eða) rofi úr gömlum veggjum eða húspökum.

Þegar veggir eru hlaðnir að nokkru leiti úr torfi og grjóti og svo hnaus, þá er sjálfsagt að hafa grjótið neðar en hnausinn ofar í veggnum. Vissast verður að hafa grjótið jafnhátt utan og innan; þó getur verið gott ef veggurinn er þykkur að hafa einu eða tveimur lögum meira af grjóti á innri brún, vegna þess að veggurinn verður hærri á þá brúnina og þristingin þess vegna meiri. Standi veggurinn í halla er best að hafa hærri grjóthleðluna á þá brúnina sem ofaní hallann veit.

Sje hlaðið úr hnaus er áríðandi að fella hann vel saman, því þá sígur veggurinn minna, verður fastari, og síður móttækilegur fyrir áhrif af regni frosti og veðrum.

Það hefur mjer vírst fljótlekast og drýgst uppá efnið að skera til fulls framan af hverjum hnaus um leið og jeg hef lagt hann; hef þá ekki þurft annað en sigta eftir veggnum til þess að fá áframhaldandi beint lagið, og eins að sigta niður vegginn til að jafn verði uppdrátturinn á honum. En þetta getur maður varla nema með talsverðri æfingu. Annars verður að jafna fyrst ofan brúnina á laginu þegar búið er að leggja það, strengja svo snúru, eða leggja borð á lagið og skera eptir því. Fallegra er, og að líkindum betra, að leggja klumbuhnausinn svo að sitt lagið hallist til hverr-

ar handar, svo að hver tvö lög myndi eins og odda; er þá best að leggja í senn bæði utan og innan á vegginn, svo kasta megi hnausnum upp óvöldum. Milli hnauslaganna má hafa streng eða torf langsetis eptir hleðslunni, því ef hnausinn er nál. 1 al. á lengd, og moldað er með roftóftum og torfrusli á milli álit jeg það nægan binding. Í vegghornin hef jeg venjulega sjeð hafðan kvíahnaus, en eins vel eða betur gefst mjer að hafa til þess klumbuhnaus, einkum ef hornin eru ávöl, sem er vissulega betra þegar úr torfefni er hlaðið. Þau verða miklu síður fyrir skemdum af skepnum og völdum náttúrunnar en skörp horn. Þegar hafður er klumbuhnaus í horn, verður um leið og lagt er, að flá svo úr sporði hnaussins að hann stefni altaf þvert inn í vegginn og myndast við það hálfhringir á lagið, binda svo vandlega innaf sporðunum með því sem af hnausnum skerst. Ef hlaðið er úr grjóti og hornin skörp er áriðandi að velja steina í þau, sem bæði hafa nokkurn vegin rjett horn og eru svo langir að þeir geti bundið á víxl útfrá honum til beggja hliða. Í þunnum veggjum er ílt að koma fyrir klumbuhnaus í hornum og verður þá að hafa kvíahnaus; en gæta verður þess, að binda vandlega hornin eins og sagt er áður um grjóthleðsluhornin.

Ekki virðist mjer sjerstaklega áriðandi að þverbinda veggina sjeu þeir nokkuð þykkir. Reynslan er margbúin að sína það að ef veggir klofna, þá er það önnur hver hleðsla sem losnar frá moldinni, en aldrei að hann klofni eptir miðju.

Þegar moldað er, sem sjálfsagt er að gera við hvert lag, er best að hafa til þess sundur flysjað rof ef til er eða hleðsluefni í veggjum sem rifnir eru, fylla svo í allar holur sem verða á milli með fínni mold. Áriðandi er að troða vel veggina, sjerstaklega ef hlaðið er úr þurru og föstu efni, svo sem hörðum hnaus eða grjóti og torfi. Sje laust troðið, þjappast moldin saman eptir á af þrýsting frá hleðslunum beggja vegna, ef veggirnir eru að dregnir, og aflagast þeir æði mikið við það. En ef hlaðið er úr lausu efni t.d. rofi eða blautum hnaus, getur verið skaðlegt að troða moldina mjög mikið, því þá sigur hleðslan meira utan með, og getur svo farið að hún springi frá, en moldarstöpullinn standi eptir.

Þegar lengja þarf vegg eða skeyta saman stykki verður vanalega best að stúfskeyta, einkum sje hlaðið úr blautu eða lausu efni við gamlan og sigin vegg. Þá getur hinn nýi kafli hindrunarlaust sígið niður með, og má svo bæta ofaná hann síðar eptir þörfum. Sniðskeytingin hlýtur að fara lakar nl. snarast frá hinum eldri vegg er hún sigur.

4. Lögum: Þykkt veggjanna og aðdráttur verður mikið að fara eptir því úr hverju efni þeir eru hlaðnir og svo hæðinni. Sje hlaðið úr torfi og grjóti þurfa þeir tæplega að vera jafn

þykkir til að aflagast ekki, eins og ef þeir eru úr hnaus eða streng. Mjög þunnir og háir veggir vilja aflagast meira og minna. Það er varla mögulegt að hafa hleðsluefni svo jafnfast í sjer í öllum veggnum að hvergi missigi, en gjöri hann það, kemur hreifing á vegginn sje hann þunnur, en þykkur veggur stendst það betur. Vegg sem er 4 - 5 al. hár og hlaðinn úr hnaus veitir ekki af að hafa 2 al. 3 kv. til 3 al. að neðan, en sje hann úr grjóti og torfi þá 2 1/2 til 2 3/4 al. Sjeu veggirnir 3 - 4 al. á hæð er nægileg breidd kringum 2 al. við undirstöður.

Þetta þykir nú mörgum sjálfsagt æðimikil þykkt, en reynslan hefur sýnt, að hún er hreint ekki of mikil.

Uppdráttur veggjanna verður ætíð að vera nokkur ef vel á að fara, og sem jafnastur, nl. svo að þegar lagt er randbeint borð upp með veggnum að þá liggi það allstaðar við hleðsluna. Þó er betra að uppdrátturinn fari heldur minnkandi en vaxandi er upp dregur, því að öðrum kosti getur svo farið að þrýstingin í efri hluta hleðslunnar spyrni neðstu lögunum út, og er þá veggurinn fallinn. Það þykir ílt ef veggir verða að vera mikið uppdregnir að innan, því þá kemur fram bil milli veggs og viðs, sem óþægilegt er að fá lekalaust. Við því er það ráð, sem hefur vel gefist, að minka töluvert uppdrátt á veggnum þegar 1/3 hæðarinnar er eptir og jafnvel láta tvö efstu lögin ganga örlítið inn yfir, á það ekki að steypa veggnum ef allt er vel vandað að öðru leyti. Í þessi efstu lög er gott að hafa stóra og vel stungna rofnausa úr grónum þökum ef til eru.

Til þess að fá vegg vel beinan þegar frá líður er vissara að láta bera dálítið minna á hornunum, nl. láta vegginn nýhlaðinn vera örlítið bogadreginn að utan er uppeptir dregur, sá ávali hverfur af smátt og smátt. Kemur það til af því að sjaldan er svo vel troðin moldin í veggnum að hún láti ekki undan hleðslunni um miðbik veggsins, en hornhleðslurnar styðja á móti svo þar gætir þess lítið eða ekki.

Þegar refta skal á veggir verður að hlaða þá úr grjóti og torfi uppúr. Er þá sjálfsagt að láta veggina dragast að sjer bæði utan og innanfrá undirstöðum, og hafa torfið sem allra þynnst að verður. Vel þarf að búa um svo raftaendarnir grafist ekki ofaní veggina og spilli þeim. Best mun að hafa veggslögju undir röftunum á veggnum og flata hellusteinum til og frá undir henni svo síður fúni.

Til þess að spara viði má vel hafa dálítil þrep uppí veggjum til þess að láta stöðir standa á, einkum í hlöðum og fjárhúsum. Velja verður þá lögulega steina eða þykkar hellur undir stöðirnar, sem látnir sjeu ná vel inn undir hleðsluna í efri hluta veggsins. Grjót verður að vera í þeirri hleðslu, sem stöðirnar standa á. Svo væri líklega best að hlaða vegginn upp frá þrepi úr hnaus, vegna þess að þyngslin yrðu þá minni, sem lögju á neðri hluta veggsins, og sem koma mest utanvert á hleðsluna.

Gott er að hafa dyrakampa fleygna að utanverðu. Fennir þá síður inní húsin. Skörp horn við dyr kljúfa veðrið og mynda hringslátt við dyrnar, en sje þau sljó, fer veðrið að mestu fram hjá.

III.

Þá er að minnast lítið eitt á garða. Þeir eru venjulega með þrennu móti: Grjótgarðar, garðar úr torfi og grjóti, og hnaus. Þess verður að gæta eptir því sem hægt er að velja sem fastastan jarðveg undir þá, sjerílaga grjótgarða. Fordæst þarf sem má, að leggja þá með halla. Viðsjálft er að hlaða garða á fredna jörð, nema sljett grund sje.

Grjótgarðar tvíhlaðnir standa best ef þeir eru eigi hafði þykkri en svo að hleðslur bindist saman frá báðum hliðum. Gott er ef grjótið leyfir að hafa steina ofaná undirstöðunum, sem þverbinda yfir garðinn, er þá síður hætt við að þær raskist eða garðurinn klofni. Draga verður garðinn talsvert að sjer, einkum ef grjótið er slæmt.

Varast skal að láta smágrjót innaní garðinn milli hleðslanna, nema nauðsynlegt sje til að skorda með hleðslusteina, því það smá hrynur niður eptir garðinum og klýfur hann með tímanum. Þó má mikið koma í veg fyrir það ef þess er vandlega gætt, að þeir liggi á fastri undirstöðu, en geti ekki fleygast niður á við af þyngslunum ofan frá. Best ver garðurinn ef hann er þunnur að ofan, því þá eru skepnur hræddari við að hlaupa á hann.

Varast verður að hugsa of mikið um að láta sljettustu hliðar steinanna snúa út í garðinum, því vel getur hann í heild sinni litið vel út, þó lítið sje um laglegar hliðar ef þess er gætt, að nibbum steinanna beri vel saman, þegar sigtað er eptir garðinum. Pykkt garðsins verður að fara nokkuð eptir grjótstærðinni, og valla er gerandi að hafa hann þynnri en 1 3/4 - 2 fet um undirstöður.

Einhlaðinn grjótgarður útheimtir fremur stórt og vel lagað grjót. Er valla að hugsa til að hafa nema aðra hlið hans sljetta. Þeir eru fljóthlaðnir, en endingarslæmir, nema grjótið sje því betra, því valla þola þeir mikil veður ef þvert stendur á þá. Þeir verja vel. Skepnur sjá að þeir eru tildurslegir og hræðast að þeir hrynji ef við þá er komið. Við hleðslu á þeim er aðal vandinn að fá grjótið til þess að vera stöðugt. Viðhald á þeim er þreytandi.

Garður úr torfi og grjóti, er seinhlaðinn, og vill opt blásast upp, standi hann þvert fyrir aðal áttum. Best er við hleðslu á honum að láta torfið, sem haft er milli laga ná vel fram yfir steinana og þverbinda með sniddu hnaus eða þ. h. Hafa skal garðinn ávalan að ofan og þekja hann vel, svo síður gangi vatn í hann. Dragast verður garðurinn dálítið að sjer og því meira sem grjótið er hnöllungslegra.

Torfgarðar eru byggðir úr þrennskona hnaus, nl. kvíahnaus, sniddu og klumbu-hnaus.

Kvíahnausgarðar eru sjaldan endingargóðir, kemur það til af því að í þeim er vanalega alt of lítill bindingur, svo þeir klofna. Opt eru hleðslurnar ekki bundnar saman nema með hnausunum sem lagðir eru þvert yfir garðinn efst. Til þess að von sje um að þeir standi nokkuð að ráði þarf hnausinn í öðru hverju lagi a.m.k. að vera svo langur að hann bindi yfir á hleðsluna hinsvegar á víxl frá báðum hliðum. Þessir garðar þurfa að vera þykkir, og fremur vel aðdregnir. Ef hnausstungan leyfir ekki að hafa hnausinn svo langan að þverbundið verði með honum má binda með torfi við annaðhvert lag. Búa þarf um þá að ofan eins og sagt var um garða úr torfi og grjóti.

Sniddugarðar geta enst mjög vel, ef seigt efni er í hnausnum og þeir eru mikið dregnir að sjer, en þeir verja illa nema háir sjeu. Kostir við garða þessa eru, að þeim er ekki jafn hætt við að blásast upp eins og gördum úr öðru torfefni, vegna þess að grasrót snýr allstaðar út, og gróa mjög fljótt ef sniddan er vel feld saman. Þeir eru fljót hlaðnir, og ágætir undir vírgirðingu. Ættu þeir helst ekki að vera nema 1 fet að ofan og ávalir. Binda má þá með sama hnaus og þeir eru hlaðnir úr.

Klumbuhnausgarðar eru sjaldgæfir, en munu endast vel ef vandlega er að þeim unnið. Hnausinn þarf að vera svo langur að sporðarnir bindist saman eptir að komið er annað lag. Hafa má streng eða torf á milli laga eins og í veggjum. Þeir eru

fremur seinhlaðnir og vandfengnari stunga í þá en torfgarða þá sem áður eru nefndir. Þessir garðar klofna trauðlega ef búið er um þá að ofan svo vatn sígi ekki í þá.

Það er mesta mein hve fáir leggja fyrir sig að hlaða vegg og garða. Auðvitað þykir það ófínni vinna en trésmíðar og þvíumlíkt, og máske erfiðara. Í sumum byggðarlögum, þar sem jeg þekki til eru þeir menn með öllu ófáanlegir sem kunna verk þetta svo viðunandi sje.

Gætu athugasemdir þessar orðið til leiðbeiningar einhverjum þeim, sem reyna vildi að hlaða vegg eða garðspotta, þá væri tilgangi mínum með línun þessum náð.

Í byrjun febrúar 1906.

Heimildaskrá

Óprentaðar heimildir

Einkaskjöl: E

Davíð Ólafsson, „Skrá yfir dagbækur í vörslu Handritadeildar Landsbókarsafns.“

Einstaklingsverkefni á MA-stigi í sagnfræði vorönn 1996, Háskóla Íslands.

Halldór Jónsson, Rusl og moð. Í vörslu ættingja Halldórs.

Halldór Jónsson, Uppdrætti 1890-1895. Í vörslu ættingja Halldórs.

Jón Aðalsteinn Bergsveinsson, „„Allt lífið, öll tilveran er órekjandi vefur.“ Um sjálfsævisögu Matthíasar Jochumssonar.“ *Einsagan – Ólíkar leiðir*. Ritstjórar Erla Hulda Halldórsdóttir og Sigurður Gylfi Magnússon. Bókin mun koma út hjá Háskólaútgáfunni vorið 1998.

Sigurður Gylfi Magnússon, *Ævi og saga. Sjálfsævisagan og aðrar persónulegar heimildir*. Verður gefin út á næstu misserum.

Sólveig Ólafsdóttir, „Útgáfusaga Dægradvalar.“ Nemandaritgerð frá haustmisseri 1995, Háskóli Íslands.

Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, handritadeild: Lbs

Lbs 1857-1866 8vo – Dagbók Halldórs Jónssonar.

Lbs 1657-1678 4to – Dagbók Halldórs Jónssonar.

Lbs 2503-2550 4to – Dagbók Níelsar Jónssonar.

Lbs 1674 4to – Halldór Jónsson: Búkolla.

Lbs 1673 4to – Halldór Jónsson: Í tómstundum.

Lbs 1870-1884 8vo – Halldór Jónsson: Ljóðauppskriftarbækur.

Lbs 1867-1869 8vo – Halldór Jónsson: Samtíningsbækur.

Lbs 1672 4to – Sveitarblaðið Gestur. Ritstjóri Halldór Jónsson frá Miðdalsgröf.

Lbs óskráð – Bréf Níelsar Jónssonar til Guðrúnar Bjarnadóttur. Aðfangabók Handritadeildar: Afhent 11. febrúar 1990.

Lbs óskráð – Bréf Halldórs Jónssonar til Níelsar Jónssonar. Aðfangabók Handritadeildar: Afhent 11. febrúar 1990.

Lbs óskráð – Bréf Ísleifs Jónssonar til Níelsar Jónssonar. Aðfangabók Handritadeildar: Afhent 11. febrúar 1990.

Lbs óskráð – Bréf Magnúsar Jónssonar til Níelsar Jónssonar. Aðfangabók Handritadeildar: Afhent 11. febrúar 1990.

Lbs óskráð – Bréf Elínar Samúelsdóttur til Níelsar Jónssonar. Aðfangabók Handritadeildar: Afhent 11. febrúar 1990.

Lbs óskráð – Bréf Þórðar Þórðarsonar Grunnvíkings til Níelsar Jónssonar. Aðfangabók Handritadeildar: Afhent 11. febrúar 1990.

Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn: Lbs-Hbs

Erla Hulda Halldórsdóttir, „„Pú hefðir átt að verða drengur í brók“: konur í sveitasamfélagi 19. aldar.“ M.A. ritgerð í sagnfræði 1996, Háskóla Íslands.

Sigurður Gylfi Magnússon, „Continuity of Everyday Life: Popular Culture in Iceland 1850-1940.“ Doktorsritgerð frá Carnegie Mellon University í Bandaríkjunum, 1993.

Prentaðar heimildir

Benedikt Gröndal, *Dægradvöl* (Reykjavík, 1965).

Halldór Jónsson, „Leiðbeiningar um húsveggja- og garðahleðslu eftir Halldór bónda Jónsson í Miðdalsgröf í Strandasýslu.“ *Búnaðarrit* 20 (1906), bls. 95-107.

Halldór Jónsson, „Gjafaskýrsla á fénaði.“ *Freyr* 4 (1907), bls. 56.

Halldór Jónsson, „Ódýr vatnsleiðsla. Vatn leitt um 90 faðma í bæ og fjós fyrir 40 krónur.“ *Freyr* 5 (1908), bls. 40-42.

Halldór Jónsson, „Heitstrengingar.“ *Freyr* 8 (1911), bls. 44.

Jón Helgason, *Ritgerðakorn og ræðustúfar* (Reykjavík, 1959).

Lofur Guttormsson, *Bernska, ungdómur og uppeldi á einveldisöld. Tilraun til félagslegrar og lýfðfræðilegrar greiningar*. Ritsafn Sagnfræðistofnunar 10 (Reykjavík, 1983).

Lofur Guttormsson, „Fræðslumál.“ *Upplýsing á Íslandi. Tíu ritgerðir*. Ritsgjafi Ingi Sigurðsson (Reykjavík, 1990), bls. 149-182.

Lofur Guttormsson, „The Development of Popular Religious Literacy in the Seventeenth and the Eighteenth Centuries.“ *Scandinavian Journal of History* 15 (1990), bls. 7-35.

Matthías Jochumsson, *Sögukaflar af sjálfum mér* (Akureyri, 1922).

Sigurður Gylfi Magnússon, „Alþýðumenning á Íslandi 1850-1940.“ *Íslensk þjóðfélagspróun 1880-1990. Ritgerðir*. Ritsgjafi Guðmundur Hálfðanarson og Svanur Kristjánsson (Reykjavík, 1993), bls. 265-320.

Sigurður Gylfi Magnússon, „„Jeg er 479 dögum yngri en Nilli.“ Dagbækur og daglegt líf Halldórs Jónssonar frá Miðdalsgröf.“ *Skírnir* 169 (haust 1995), bls. 309-347.

Sigurður Gylfi Magnússon, „Siðferðilegar fyrirmyndir á 19. öld.“ *Ný saga* 7 (1995), bls. 57-72.

Sigurður Gylfi Magnússon, „From Children's Point of View: Childhood in Nineteenth Century Iceland.“ *Journal of Social History* 29 (Winter 1995), bls. 295-323.

Sigurður Gylfi Magnússon, „Kynjasögur á 19. og 20. öld? Hlutverkaskipan í íslensku samfélagi.“ *Saga* 35 (1997), bls. 137-177.

Sigurður Gylfi Magnússon, *Menntun, ást og sorg. Einsögurannsókn á íslensku sveitasamfélagi 19. og 20. aldar*. Sagnfræðirannsóknir 13 (Reykjavík, 1997).

